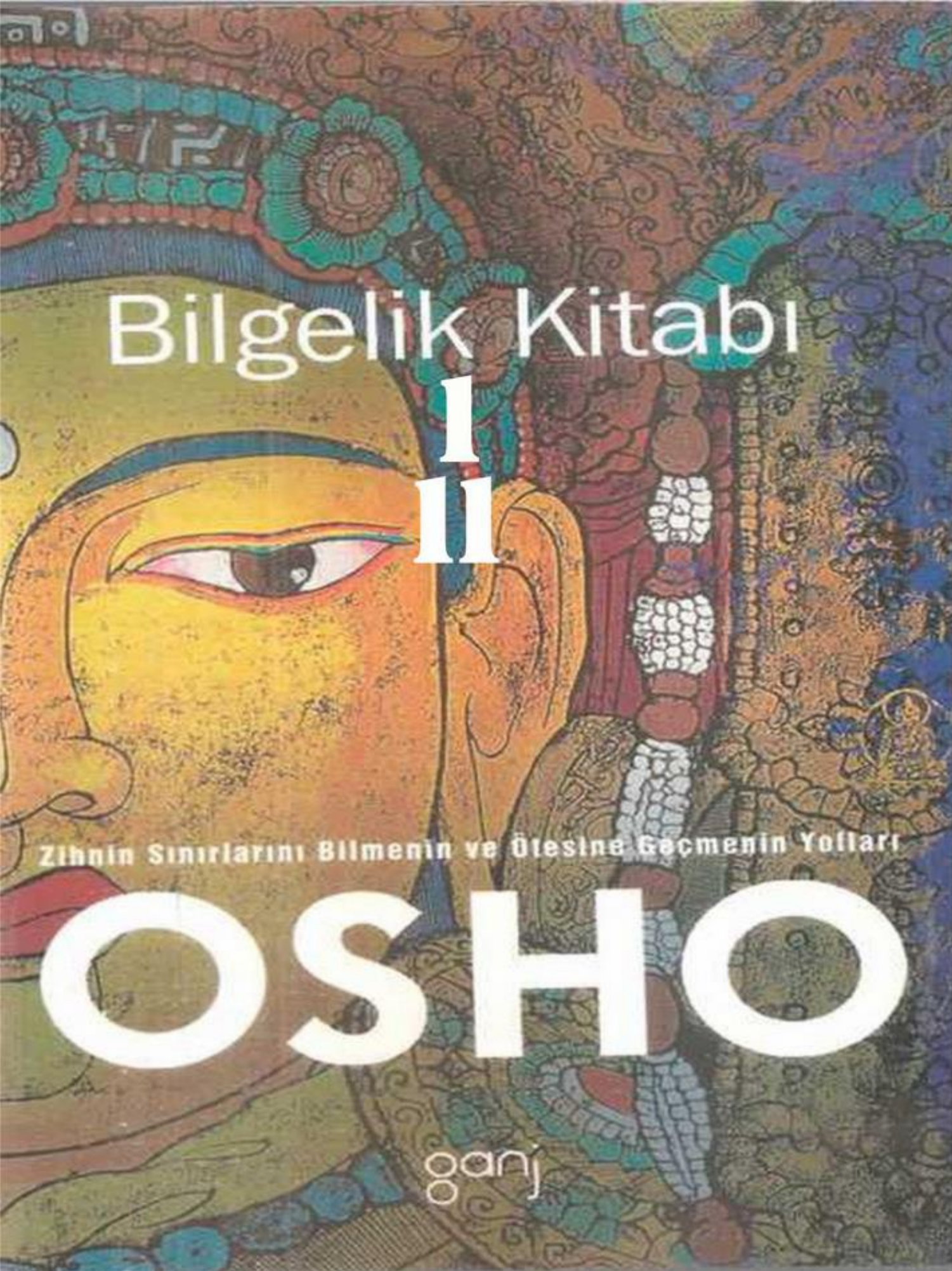

Bilgelik Kitabı
I
II
Zihnin Sınırlarını Bilmenin ve Ötesine Geçmenin Yolları
OSHO
ganj

Bilgelik Kitabı (1-2)

Osho

cunyr & yakamoz (2014)

Derecelendirme: ★ ★ ★ ★ ★

Etiketler: Kişisel gelişim

İnsanlığın cehaletinin kaynaklarını açık seçik ortaya koyup çarelerinden de bahsedilen muazzam güzellikte ve derinlikte, artık klasikleşmiş bir eser Bilgelik Kitabı. Çağımızdan gelecek nesillere bir armağan olarak bırakabileceğimiz ender eserlerden birisi. İnsan varlığının en dokunulmamış noktalarına değinen, karanlıkta kalmış ne varsa aydınlıklara çıkartan; okuyanın yüreğine dokunabilecek ve dönüştürebilecek bir kitap.
"Ve benim sana öğrettiğim budur: Hayatı, bütünselliği içinde yaşa. Dünyada yaşarken, onun bir parçası olma. Hayatta, suyun içindeki bir nilüfer çiçeği gibi yaşa: o, suyun içinde yaşar ama su ona dokunamaz. Ancak o zaman bodhichitta senin içinde çiçeklenir, tomurcuklanır. Ancak o zaman özgürlük olan, sonsuz sevinç olan, kutsanma olan son derecedeki bilinci tanıyabilirsin. Bunu tanımamak, hayatın tüm anlamını kaçırmaktır. Onu tanımak ise tek amaçtır. Tek amaç: bunu unutma."
"Din, en saf bilmek olması bakımından bir bilimdir ama kimya ve fizik gibi bir bilim değildir. Dışarının bilimi değildir, içerinin bilimidir. Seni öteye götüren bir bilimdir; seni bilinmeyen ve bilinemeyecek olana götüren bir bilimdir. O, var olan en büyük

maceradır. Cesareti ve zekâsı olan herkese bir çağrı ve meydan okumadır. Din, korkaklar için değildir, tehlikeli yaşamak isteyen insanlar içindir. Bugünlük bu kadar yeter."

BİRİNCİ CİLT

“Sana söyleyeyim, hayatta bir amaç yoktur. Hayat, kendisinin amacıdır; bir sona doğru bir araç değildir, kendinin sonudur. Kanatlanan kuş, rüzgârdaki gül, sabah doğan güneş, gecenin yıldızları, bir kadına âşık olan bir adam, sokakta oynayan bir çocuk... Bunların maksadı yoktur. Hayat yalnızca kendisinin tadını çıkarmakta, kendini hoşnut etmektedir. Enerji, hiçbir amaç olmadan taşmakta, dans etmektedir. Bu bir performans, bir iş değildir. Hayat bir aşk ilişkisidir, şiirdir, müziktir. "Bunun maksadı ne?" gibi çirkin sorular sorma çünkü sorduğun anda hayatla bağlantıyı koparırsın. Hayatla köprü kurmak için felsefi sorular işe yaramaz. Felsefenin bir kenara bırakılması gerekir...

Varoluşun felsefeyle hiç bir ilgisi yok. Eğer felsefi olursan, seninle varoluş arasında bir boşluk oluşur. Varoluş, hiç bir maksat olmadan sadece varolmaktır. Ve gerçekten yaşamak isteyen insan bu maksat fikrinden kurtulmalıdır. Eğer hiç bir amaç olmaksızın, yoğunlukla, bütünlükle, aşk ve güvenle yaşarsan, ölüm geldiğinde nasıl ölüneceğini bilirsin. Çünkü ölüm hayatın bir sonu değil sadece bir etabıdır.

OSHO

ganj

Bilgelik Kitabı

1. Cilt

Zihnin Sınırlarını Bilmenin ve Ötesine Geçmenin Yolları

OSHO

Türkçesi: Sırma Yalçındağ

Editör: Sangeet

Eserin Özgün Adı: The Book of Wisdom

© 2010 OSHO International, İsviçre www.osho.com

© 2010 OVVO Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları OVVO Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar haricinde yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

oanj

Türkçesi: Sırma Yalçındağ Editör: Sangeet Kapak Tasarım: Kenan Özcan Yayına Hazırlayan: Neslihan Şemsiyeci İç Tasarım: Bayram Erdoğan / (0-212) 419 08 22 Basım: Deniz Ofset Matbaa / (0-212) 613 30 06 Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center B Blok Kat. 2 No: 403 Topkapı/İST.

l. Baskı: Ocak 2012

ISBN: 978-975-8817-79-5

ovvo

Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Yeniçamlıca Mah. Yedpa Ticaret Merkezi E Caddesi No. 109 Ataşehir-IST. • Tel: (0216) 660 02 41 e-mail: kitap@ganj.com.tr

internet satış: www.ganj.com.tr

İçindekiler

1. Bölüm - Atisha Üç Kat Büyüktür
2. Bölüm - Zambağın Aydınlanması
3. Bölüm - Sıtnalta Ve On Yedi Çakra
4. Bölüm - Başkaldırmak İçin Son Şans
5. Bölüm - Beyaz Tohumlar Ekmek
6. Bölüm - Sannyas Aslanlar İçindir
7. Bölüm - Ustalığı Öğrenmek
8. Bölüm - Krlshnamurtl Solo Flüttür
9. Bölüm - Seyredeni Seyretmek
10. Bölüm - Mucizeler Senin Hakkındır
11. Bölüm - Dünyadan Kovulmuş
12. Bölüm - Süpermarketteki Buda
13. Bölüm - Kötü Şakalar Yapma
14. Bölüm - Başka Gurular Ve Vesaireler
15. Bölüm - Dumansız Alev
Yazar Hakkında
İKİNCİ CİLT

1. Bölüm - Atisha Üç Kat Büyüktür

EN BAŞTA ÖNCÜLLERİ ÖĞREN.
BÜTÜN OLGULARIN, RÜYA GİBİ OLDUĞUNU DÜŞÜN.
DOĞMAMIŞ FARKINDALIĞIN DOĞASINI İNCELE.
ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE, ÖZGÜRCE GİTSİN.
TEMEL KAVRAYIŞIN, ESASIN İÇİNE YERLEŞ.
ARALARDA OLANLARI, HAYALET OLARAK GÖR.
BİRLİKTE OLMAK, GÖNDERMEK VE ALMAK İÇİN ALIŞTIRMA YAP.
BUNU NEFESİ KULLANARAK YAP.
ÜÇ NESNE, ÜÇ ZEHİR, ÜÇ TEMEL ERDEM.
HER DAVRANIŞ ŞEKLİNDE, CÜMLELERLE ALIŞTIRMA YAP.

Din bir bilim değildir ... Din, fiziğin, matematiğin ve fiziğin olduğu anlamda bir bilim değildir. Ama yine de bir bilimdir çünkü o, en yüksek derecedeki bilmektir: bilim sözcüğü, bilmek anlamındadır. Ve eğer din bir bilim değilse, başka ne bilim olabilir? O, en yüksek derecedeki bilmektir, en saf bilmektir.

Sıradan bilim, bilmek değil, bilgidir; dinin kendisi bilmektir. Sıradan bilim, nesne odaklıdır—bir şey bilir, bu yüzden bilgidir. Din, nesne odaklı değildir; nesnesi yoktur, hiçbir şey bilmez. Bilmek, aynanın kendini yansıtması gibi, kendini bilir. Bütün içerikten tamamen saftır. Dolayısıyla, din bilgi değil, bilmektir.

Sıradan bilim daha alt düzeyde bir bilmektir, din daha üst düzeyde. Din, PHILOSOPHIA ULTIMA'dır: en yüksek derecedeki bilmek.

İkisinin arasındaki fark, ruhla ilgili değildir—ruh aynıdır—fark, kesinlikle saflıkla ilgilidir.

Bilim, çok fazla çamurla karışmıştır. Din, saf esans, saf kokudur. Çamur yok olmuş, nilüfer ortaya çıkmıştır. Ve en son aşamada, nilüfer bile yok olmuştur, yalnızca koku kalır. Bunlar, bilmenin üç aşamasıdır: çamur, nilüfer ve koku.

Din, elle kavranamaz çünkü içinde bir nesne yoktur. Ama yine de anlaşılabilir. Açıklanamaz ama deneyimlenebilir. Seni din hakkında bilgilendirmek için bir yol yoktur çünkü o, bilgiye indirgenemez. Fakat sana, onun için yol gösterilebilir—Ay'ı gösteren parmaklar gibi. Elbette ki, parmaklar, Ay değildir ama parmaklar Ay'ı işaret edebilir.

Büyük usta Atisha'nın "Zihin Eğitiminin Yedi Noktası" parmaklardır, Ay'ı işaret eden yedi parmaktır. Parmaklara takılma, parmaklarla çok takıntılı olma. Önemli olan bu değildir; bu, önemli olan noktayı kaçırmak olur. Parmakları kullan ve onları unut; onların işaret ettiği yere bak. Ay'ı gördüğünde, parmaklar kimin umurunda olur? Kim onları hatırlar? Otomatik olarak gereksiz hale gelirler; ortadan kalkarlar.

Dini deneyimleyen kişiler için kutsal kitapların tamamen faydasız, bütün metotların tamamen gereksiz hale gelmesi bundandır. Amaca ulaşıldığında, yol unutulur.

Atisha en nadir ustalardan biridir, nadirliği üç tane aydınlanmış usta tarafından eğitilmiş olmasından gelir. Daha önce hiç olmamıştır, daha sonra da hiç olmadı. Üç aydınlanmış ustanın müridi olmak, inanılmaz bir şeydir—çünkü bir aydınlanmış usta yeterlidir. Ama bu hikayenin, üç aydınlanmış usta tarafından eğitilmiş olmasının mecazi bir önemi de vardır. Ve bu tarihi bir gerçektir.

Atisha'nın yıllarca bir arada kaldığı üç usta şunlardır: ilki, büyük bir Budist mistik olan Dharmakirti'dir. Ona zihinsizliği öğretmiştir; boşluğu öğretmiştir; düşüncesiz olmayı öğretmiştir; zihnin bütün içeriğinden kurtulmayı, içeriksizliği öğretmiştir. İkinci usta, yine bir Budist mistik olan Dharmarakshita'dır. Ona sevgiyi, merhameti öğretmiştir. Başka bir Budist mistik olan Yogin Maitreya da üçüncü ustadır. Bu usta ona, başkalarının çektiği acıları almayı, kendi yüreğine çekmeyi, yani hareket halindeki sevgiyi öğretmiştir.

Bu olabildi çünkü üç usta çok iyi arkadaştılar. Arayışlarına birlikte başlamışlar; yollarına birlikte devam etmişlerdi. Aydınlandıklarında da yine birlikteydiler.

Atisha, Dharmakirti'nin müridi oldu. Dharmakirti ona, "Ben sana ilk prensibi öğreteceğim. İkinci prensip için Dharmarakshita'ya, üçüncüsü için ise Yogin Maitreya'ya gitmen gerekecek," dedi. "Böylece en son ulaşılacak olan gerçekliğin üç yüzünü de tanırsın, Tanrı'nın üç yüzünü—bu kutsal üçlemedir, TRIMURTI'dir. Bu şekilde her yüzü, onda en mükemmel olan kişiden öğrenmiş olacaksın."

İnsanlar, son noktaya, bu üç yoldan ulaşırlar. Eğer boşluk yoluyla ulaşırsan, diğer ikisine de ulaşırsın ama yolun temel olarak boşluğun yolu olarak kalır—boşluk hakkında daha fazla şey bilirsin, bu yüzden öğrettiğin her şeyde boşluğun üzerinde durulacaktır. Buda'nın durumunda olan budur. Boşluk yoluyla ulaşmıştır, bu yüzden bütün öğretisi boşluk odaklıdır. Buda'nın öğretisinde Tanrı yoktur çünkü Tanrı bir düşünce, bir anlam, bir nesnedir—Tanrı "diğeri"dir ve Buda, "diğerleri"ni hayatından tamamen çıkararak ulaşmıştır. Buda, zihnini tamamen boşaltarak ulaşmıştır, bu yüzden Tanrı'ya yer yoktur; hiçbir şey için, hiçbir yer yoktur. Yolu, en saf VIA NEGATIVA yoludur.

Dharmakirti'nin durumu da buydu. O, boşluğun mükemmel ustasıydı, boşluğun eşsiz ustasıydı. Ve Atisha, nasıl boş olunacağını öğrendiğinde, usta ona, "ikinci adım için Dharmarakshita'ya gitsen iyi olacak," dedi. "Çünkü o, tamamen farklı bir yoldan aydınlanmaya ulaştı. Everest'in zirvesine değişik yollardan ulaşabileceğin gibi, o da bambaşka bir yoldan, şefkat yolundan ulaştı. Ben de sana şefkat yolunu öğretebilirim ama benim o yolu bilmem, yalnızca tepeden bakarak gördüğüm kadardır. Ben boşluk yolundan ulaştım. Zirveye ulaştığında, bütün yollara bakabilirsin; hepsi senin görüş alanın içindedir. Ama bir yolu, değişik boyutlarında takip etmek, bir yolu bütün ayrıntılarıyla, küçük ayrıntılarıyla takip etmek, tamamen farklı bir şeydir. " Ona bir helikopterden veya bir dağın zirvesinden bakmak kesinlikle farklı bir görüştür; bu, kuşbakışı bir görüştür.

Dharmakirti, "Eğer burada uygun durumda olan kimse olmasaydı, sana öbür yolu da öğretirdim," dedi. " Ama Dharmarakshita gibi bir kişi burada benim komşumken, yakındaki başka bir mağarada yaşıyorken, ona gitmen daha iyi olur."

Kişinin ilk olarak boş, tamamen boş hale gelmesi gerekir. Ama kişi, boşluğa takılıp kalmamalıdır, yoksa hayatın, hiçbir zaman dinin olumlu ifadesini tanıyamaz. Hayatın, şiirselliği, paylaşmanın neşesini tadamaz; boş olarak kalırsın. Bir çeşit özgürlüğün olacaktır ama bu özgürlük, bir şeylerden özgürlük olacaktır, bir şeyler için özgürlük olmayacaktır. Ve bir özgürlük, ikisi birden olmadığında—hem bir şeylerden özgürlük, hem de bir şeyler için özgürlük—bir şeyler kaçırılmış olacaktır. Bir şeyler eksik kalacak, özgürlüğün zayıf olacaktır. Sadece bir şeylerden özgür olmak, zayıf bir özgürlük çeşididir.

Gerçek özgürlük, bir şeyler için özgür olduğunda başlar. Bir şarkı söyleyebilirsin, bir dans yapabilirsin, kutlayabilir ve

taşmaya başlayabilirsin. İşte şefkat budur.

İnsan tutkuyla yaşar. Zihin yok olduğunda, tutku şefkate dönüşür. Tutku demek, senin elinde bir kaseyle dolaşan bir dilenci olman demektir; herkesten gitgide daha fazlasını istiyor, başkalarını sömürüyorsun demektir. İlişkilerin sömürülerden başka bir şey değildir— başkalarına sahip olmak için kurnaz aletler, diğerlerinden üst seviyede olmak için çok akıllı stratejilerdir. Zihinde, tutkuyla yaşıyorken, bütün hayatı güç siyasetidir. Aşkın bile, sosyal hizmetlerin bile, insanlık için yaptığın işler bile güç gösterisinden başka bir şey değildir. Derinlerde, başkalarından daha güçlü olma arzusu vardır.

Zihin bırakıldığında, aynı enerji, şefkat haline gelir. Ve yepyeni bir görünüm alır. Artık bu dilenme değildir; bir imparator haline gelirsin, vermeye başlarsın. Artık bir şeye sahipsindir—aslında buna her zaman sahiptin ama zihnin yüzünden, onun farkında değildin. Zihin, senin etrafında karanlık gibi davranıyordu ve sen içindeki ışığın farkında değildin. Zihin, sen aslında hep bir imparator iken, bir dilenci olma yanılsaması yaratıyordu. Zihin bir rüya yaratıyordu; aslında hiçbir şeye gereksinimin yoktu. Her şey zaten sana verilmişti. Bütün ihtiyacın olan, bütün ihtiyacın olabilecek her şey zaten vardı.

Tanrı senin içindedir ama zihin nedeniyle—zihin, rüya görmek, arzulamak demektir—hiç içine bakmazsın, dışarı koşmayı sürdürürsün. Kendini arka planda tutarsın; gözlerin dışarıya dönmüş, oraya odaklanmıştır. İşte zihin budur: gözleri dışarıya odaklamak.

Kişinin, onların odağını oradan uzaklaştıracağını öğrenmesi gerekir—onları nasıl gevşek, daha az katı, daha akıcı hale getirmelidir ki içe dönebilsinler. Bir kere kim olduğunu

gördüğünde, dilenci yok olur. Aslında o hiçbir zaman var olmamıştır; o sadece bir rüya, bir fikirdir.

Bütün sefaletini zihin yaratmaktadır. Zihin gidince, sefalet gider ve birden enerji ile dolarsın. Ve enerjinin ifade edilmeye, paylaşılmaya gereksinimi vardır; bir şarkı, bir dans, bir kutlama haline gelmek ister. Bu şefkattir: paylaşmaya başlarsın.

Atisha, şefkati Dharmarakshita'dan öğrendi. Ama şefkatin iki yüzü vardır. Bir tanesi aktif olmayan şefkattir: meditasyon yapan kişi sessizce mağarasında oturur ve bütün varoluşun üstüne şefkatini yağdırır. Ancak bu hiç aktif olmayan bir şefkat çeşididir. Bu şefkatten pay almak için, onun yanına gitmen gerekir, o sana gelmez. Sevincini paylaşmak için, dağlardaki mağarasına gitmen gerekir; o senin yanına gelmez. O, hiçbir yere kımıldamaz, hiçbir faal adım atmaz. Başkalarına doğru akmaz; dansını paylaşabileceği kişileri aramaz, araştırmaz. O, sadece bekler.

Bu, kadınsı bir şefkattir: bir kadın gibi bekler—hiçbir zaman inisiyatif almaz, erkeğe gitmez. Erkeğe aşık olabilir ama asla, "Seni seviyorum," diye ilk söyleyen olmak istemez. Kadın bekler; er ya da geç, bir gün erkeğin teklif etmesini bekler. Kadın aktif olmayan, pasif aşktır. Erkek ise aktif aşktır, erkek inisiyatif alır.

Ve aynı şekilde, şefkat için de, kadınsı ve erkeksi olmak üzere, iki olasılık vardır. Atisha Dharmarakshita'dan, varoluşa aşık olmanın kadınsı sanatını öğrendi. Bir basamağa daha ihtiyaç vardı: Dharma-rakshita ona, "Yogin Maitreya'ya git," dedi —bu üç usta birbirlerine komşu olarak yaşıyorlardı—"Yogin Maitreya'ya git ve temel enerjiyi aktif enerjiye dönüştürmeyi öğren ki sevgi aktif hale gelebilsin." Sevgi aktif hale geldiğinde, şefkat de aktif hale gelir, gerçekliğin üç boyutundan da

geçmişsindir—üçünü de tanımışsındır. Tam boşluğu tanımışsındır, merhametin yükselmesini tanımışsındır, şefkatin yağışını tanımışsındır. Hayat, yalnızca bu üçü de gerçekleştiğinde yerine gelir.

Atisha, üç aydınlanmış usta tarafından eğitildiği için ona Üç Kere Büyük Atisha denir. Onun hayatı, kesin olarak ne zaman ve nerede doğduğu hakkında pek bir şey bilinmemektedir. On birinci yüzyıl civarında yaşamıştır. Hindistan'da doğmuştur ama aşkı faal duruma geldikten sonra, sanki onu büyük bir mıknatıs çekiyormuşçasına Tibet'e doğru yola çıkmıştır. Himalayalar'da aydınlanmaya ulaşmıştır; daha sonra bir daha Hindistan'a dönmemiştir. Tibet'e doğru yolculuk yapmıştır, sevgisi Tibet'e yağmıştır. Tibetli bilincinin bütün niteliğini dönüştürmüştür. Mucizevî bir çalışandı; dokunduğu her şey altına dönüşüyordu. Dünyanın tanıdığı en büyük simyacılardan biriydi. "Zihin Eğitiminin Yedi Noktası", Tibet'e kazandırdığı ana öğretidir—Hindistan'dan Tibet'e bir hediyedir. Hindistan, dünyaya büyük hediyeler vermiştir. Atisha, bu büyük hediyelerden biridir. Hindistan, Çin'e Bodhidharma'yı verdiği gibi, Tibet'e de Atisha'yı vermiştir. Tibet bu kişiye, sonsuz teşekkür borçludur.

Bu yedi nokta, bulabileceğin bu en küçük tez, muazzam bir değere sahiptir. Her ifadenin üstünde meditasyon yapman gerekir. Onlar, dinin yoğunlaştırılmış bütünüdür: her ifadeyi açınan gerekecektir. Tohum gibidirler, çok fazla şey içerirler. Açık olarak bu şekilde görünmeyebilir ama ifadelerin derinine girdiğin anda, onları seyrettiğin, meditasyon yaptığın ve onlarla denenmelere giriştiğin zaman şaşırırsın—hayatının en büyük macerasına girmiş olursun.

İlki şudur:

EN BAŞTA, ÖNCÜLLER! ÖĞREN;

Öncüller nelerdir? Öncüller şunlardır: ilk olarak, gerçek bir öncüldür. Gerçek, yaratılacak bir şey değildir; gerçek, uzakta olan bir şey değildir. Gerçek ve burada ve şimdidedir; gerçek seni, okyanusun balığı çevrelediği gibi çevreler. Balık farkında olmayabilir—farkına vardığı anda, balık aydınlanmış olur. Balık farkında değildir, farkında olamaz çünkü balık denizde doğmuştur, her zaman denizde yaşamıştır, bir dalga ne kadar denizin bir parçası ise o da o kadar denizin bir parçasıdır. Balık da bir dalgadır—biraz daha yekparedir ama denizden doğar, denizde yaşar ve bir gün denizde yok olur. Balık hiçbir zaman denizin farkına varmayabilir. Bir şeyi bilmek için, bir miktar mesafeye ihtiyaç vardır. Bir şeyi bilmek için, bir görüş açısı gereklidir. Ve deniz o kadar yakındır ki, balık onun farkına varmayabilir.

Gerçekle durum aynıdır, ya da istersen gerçek için Tanrı sözcüğünü de kullanabilirsin. Tanrı'yla da durum aynıdır. Onu bilmememiz, uzakta olduğu için değildir; uzakta olduğu için değil, çok yakında olduğu için onu bilemeyiz. Çok yakında olduğunu söylemek bile doğru değildir çünkü sen o'sun. O, senin içinde ve dışındadır: o, her şeydir.

Kalbinde derine yerleşmesine izin vermen gereken ilk şey budur: gerçek zaten vardır, biz onun içindeyiz. Birlikte başlanması gereken en temel şey budur. Bunu keşfetmen gerekmez; üstü kapalı değildir. Gerekli olan tek şey, sende eksik olan yeni bir çeşit farkında-lıktır. Gerçek oradadır ama sen farkında değilsindir, dikkatli değil-sindir, uyanık değilsindir. Nasıl seyredeceğini bilmezsin, nasıl gözlemleyeceğini bilmezsin, nasıl bakacağını ve göreceğini bilmezsin. Gözlerin var ama yine de körsün, kulakların var ama yine de sağırsın.

İlk öncül budur: gerçek vardır.

İkinci öncül ise zihnin bir engel olmasıdır. Seni, gerçekten uzak tutan, kendi zihninden başka bir şey değildir. Zihin seni sürüp giden bir film gibi sarmalar ve sen onun içinde, dalmış, ondan büyülenmiş şekilde kalakalırsın. Ve ondan büyülendiğin için, önemli olanı kaçırmaya devam edersin. Aslında zihin yoktur; o, sadece bir fantezidir; yalnızca hayal kurmak için bir yetenektir.

Zihin, hayallerden başka bir şey değildir—geçmişin hayalleri, geleceğin hayalleri, her şeyin nasıl olması gerektiği hakkında hayaller, büyük hırsların ve başarıların hayalleri. Hayaller ve arzular zihni oluşturan maddelerdir. Ama seni Çin Seddi gibi kuşatır. Ve bu yüzden balık, denizin farkına varamaz.

Bu yüzden ikinci öncül şudur: tek engel zihindir.

Üçüncüsü ise şudur: zihinsizlik kapıdır. Atisha, zihinsizliğe BODHICHITIA der: bu, onun zihinsizlik için kullandığı sözcüktür. Bu-da-zihni, Buda-bilinci olarak da çevrilebilir. Ya da istersen ona Isa-Bilinci, Krishna-Bilinci de diyebilirsin. Hangi ismin kullanıldığı bir fark yaratmaz ama *bodhichittcCmrı* temel özelliği, zihinsizlik olmasıdır. Bu çelişkili görünmektedir: zihinsizlik durumundaki zihin. Ama anlam çok açıktır: anlatılmak istenen, işaret edilmek istenen, içeriği olmayan, düşünceleri olmayan zihindir.

Bodhichitta sözcüğünü unutma çünkü Atisha, dinin, bütün din biliminin tüm çabasının, *bodhichitta,* yani Buda bilinci yaratmak üzere bir uğraştan başka bir şey olmadığını söyler: zihin yokmuş gibi davranan bir zihin, hayal kurmayan, düşünmeyen bir zihin, sadece farkındalık, saf farkındalık olan bir zihin.

Öncüller bunlardır.

İkinci sutra:

BÜTÜN OLGULARIN, RÜYA GİBİ OLDUĞUNU DÜŞÜN...

Şimdi iş başlamaktadır. Atisha çok yoğundur, bir tohum gibidir. Sutranın anlamı budur: o, yalnızca bir ipucu, bir imadır ve senin, onun şifresini çözmen gerekir.

BÜTÜN OLGULARIN, RÜYA GİBİ OLDUĞUNU DÜŞÜN.

"Olgu," gördüğün, deneyimlediğin her şey anlamındadır. Bütün deneyimlenebilen şeyler, bütün olgulardır. Unutma, yalnız dünya olguları ve rüyalarının nesneleri değil, aynı zamanda bilincin nesneleridir. Dünyanın nesneleri de olabilirler, zihnin nesneleri de olabilirler. Büyük ruhsal deneyimler de olabilirler. İçinde kundalininin yükseldiğini de görebilirsin, bu da bir olgudur—çok güzel, çok tatlı bir rüyadır ama yine de rüyadır. Varlığını, büyük bir ışık selinin kapladığını görebilirsin ama bu ışık da bir olgudur. İçinde lotusların tomurcuklandığını ve varlığında çok güzel bir kokunun yükseldiğini görebilirsin: bunlar da olgudurlar çünkü sen hep gören olursun, görülen olmazsın; deneyimleyen olursun, deneyimlenen olmazsın; tanık olursun, tanık olunan olmazsın.

Bütün tanık olunan, görülen, gözlemlenen şeyler olgudurlar.

Maddesel olgular, psikolojik olgular, ruhsal olgular—hepsi aynıdır. Aralarında ayrım yapmaya gerek yoktur. Hatırlanması gereken en temel şey şudur: görülebilen bir şey rüyadır.

BÜTÜN OLGULARIN, RÜYA GİBİ OLDUĞUNU DÜŞÜN.

Bu, muazzam şekilde güçlü bir tekniktir. Bu şekilde düşünmeye başla: sokakta yürürken geçip giden insanların rüya olduklarını düşün. Dükkanlar, esnaf, müşteriler ve gelip giden insanlar hep rüyadır. Evler, otobüsler, tren, uçak, hepsi rüyadır.

Bunu yaptığında hemen içinde oluşan muazzam bir şeyden dolayı şaşkınlık içinde kalırsın. "Bütün her şey bir rüya," diye düşündüğün anda, birden bire görüşünde bir şimşek çakar: "Ben de bir rüyayım," diye düşünürsün. Çünkü eğer görülen bir rüyaysa, bu "ben" kimdir? Eğer nesne bir rüyaysa, özne de bir rüyadır. Eğe nesne sah-teyse, özne nasıl gerçek olabilir? Mümkün değildir.

Her şeyi bir rüya olarak seyredersen, birden varlığından bir şeyin ayrıldığını görürsün: bu, ego fikridir. Bu egodan kurtulmak için yegane ve en kolay yoldur. Sadece dene—bu şekilde meditasyon yap. Bu şekilde meditasyon yapmaya devam ederek, bir gün mucize gerçekleşir: içine bakarsın ve egoyu orada göremezsin.

Ego bir yan üründür, gördüğün şeylerin gerçek olduğuna dair yanılsamanın bir yan ürünüdür. Eğer nesnelerin gerçek olduğunu düşünürsen, ego var olabilir; o bir yan üründür. Nesnelerin rüya olduklarını düşünürsen, ego yok olur. Ve devamlı olarak her şeyin bir rüya olduğunu düşünürsen, bir gün, gece bir rüya görürken şaşırırsın: rüyada aniden, bunun da bir rüya olduğunu hatırlarsın! Ve bu hatırlama ortaya çıktığında, hemen rüya yok olacaktır. Ve ilk defa olarak kendini derin uykuda ama aynı zamanda uyanık olarak deneyimlersin—çok çelişkili bir deneyimdir ama aynı zamanda sana çok faydası dokunur. Rüyanın farkına vardığın için rüyanın yok olduğunu gördüğünde, bilinç kalitenin yeni bir lezzeti olacaktır. Ertesi sabah, daha önce hiç tanımadığın, tamamen değişik bir kaliteyle uyanırsın. İlk defa olarak uyanırsın. Artık, bütün o eski sabahların sahte olduğunu anlarsın; hiçbirinde gerçekten uyanmamışsındır. Rüyalar devam etmiştir—tek fark geceleri gözlerin kapalı, gündüzleri gözlerin açık olarak rüya görmendir. Ama farkındalık oluştuğu için rüya yok olduysa, birdenbire

rüyada farkına varırsın. Unutma, farkındalık ve rüya görme birlikte var olmaz. Burada farkındalık yükselir, orada rüya yok olur. Uykunda uyanık hale geldiğinde, ertesi sabah öyle önemli olacaktır ki, hiçbir şeyle karşılaştırılamaz. Bunun gibi bir şey hiç oluşmamıştır. Gözlerin öyle berrak, öyle şeffaf olacaktır ki her şey çok büyüleyici, çok renkli, çok canlı görünecektir. Taşlar bile nefes alır, taşların bile nabzı atar gibidir. Uyanık olduğunda, bütün varoluşun kalitesi değişir.

Biz bir rüyanın içinde yaşıyoruz. Uyanık olduğumuzu düşünsek bile uykudayız.

BÜTÜN OLGULARIN RÜYA GİBİ OLDUĞUNU DÜŞÜN.

Önce nesneler, nesnelliklerini kaybeder. Sonra da, özne, öznelliğini kaybeder. Ve bu, seni bir üstünlüğe ulaştırır. Nesnenin artık bir önemi kalmamıştır, öznenin bir önemi kalmamıştır, o zaman geriye ne kalır? Üstün bir bilinç kalır: bodhichitta—"ben" ve "sen" fikri olmadan, yalnızca bir tanıklık kalır; sadece olanı yansıtan saf bir ayna kalır. Ve "olan," Tanrı'dan başka bir şey değildir.

Üçüncü sutra:

DOĞMAMIŞ FARKINDALIĞIN DOĞASINI İNCELE.

Artık farkındalığın ne olduğunu biliyorsundur. Nesne ve öznelerin artık var olmadığı bu üstün farkındalığı tanımışsındır. İlk defa olarak, bu saflığı, bu kristal berraklığındaki aynayı tanımışsındır. Şimdi bu farkındalığın doğasını incele. İçine bak, içinin derinliklerine bak. Kendini sars ve mümkün olan en yüksek uyanıklığa gel. Uyan ve gör! Bunu yaptığında gülersin—çünkü şimdi doğum diye bir şey olmadığını görürsün ve ölüm diye bir şey de olmayacaktır.

Bu, doğmamış ve ölmeyecek olan bilinçtir. O, her zaman

orada olmuştur. O, ölümsüzdür, zamansızdır. Oysaki ölümden ne kadar da korkuyordun, yaşlılıktan ne kadar da korkuyordun, bin bir türlü şeyden ne kadar da korkuyordun! Ve hiçbir şey olmadı: hepsi birer rüyaydı.

İnsan bunu görünce gülümser, güler. Şimdiye kadar olan hayatın saçma sapan geçmiştir. Boş yere korkmuş, boş yere açgözlülük yapmış, boş yere acı çekmişsindir. Bir kabusun içinde yaşamışsındır ve bu senin eserindir.

Ve bütün sefaletten, bütün acılardan, bütün cehennemden kurtulursun.

Çareye, metoda sarılmaya başlama. Bu, çok baştan çıkartıcı görünür. Bu, son derece baştan çıkartıcı şeydir, zihnin yaşamak için son çabasıdır. Zihin arka kapıdan girer, bir kere daha dener. Sonsuza dek yok olmadan önce, bir çaba daha gösterir ve bu çaba da metoda—bütün olguların rüya olduğunu düşünme metodu—yapışmam sağlamaya çalışmaktır.

Bu metot sana öyle büyük bir neşe, öyle derin bir gerçeklik hissi vermiştir ki doğal olarak ona yapışmak istersin. Ama eğer yapışırsan yine eski aynı yola düşersin: zihin kendini saklayarak geri dönmüştür. Herhangi bir şeye yapışırsan, zihin geri döner çünkü yapışmak zihindir. Herhangi bir şeye tutunursan, herhangi bir şeye bağlanırsan zihin geri döner çünkü zihin bağımlılıktır, köleliktir. Herhangi bir şeye sahip olursan—hatta bu, ruhsal bir metot, hatta bir meditasyon metodu olabilir—sahiplenici olursan, o sana sahip olacaktır. Paraya ya da muazzam şekilde önemli bir meditasyon tekniğine sahip olman fark etmez. Neye sahip olursan ol, onun tarafından ele geçirilirsin ve onu kaybetmekten korkarsın.

Bir keresinde bana bir Sufi mistik geldi. Otuz yıl boyunca devamlı Sufi metodu ZİKİR'i uygulamış ve büyük deneyimlere

ulaşmıştı. İnsan bunu anlayabiliyordu; sıradan insanlar bile, onun tamamen farklı bir dünyada yaşadığının farkındaydılar. Bunu, gözlerinde görebiliyordun, sevinçle parlıyorlardı. Varlığı, ötelerden bir titreşim gibiydi. Müritleri onu bana getirdiler ve "Bizim ustamız gerçekleşmiş bir ruhtur. Onun hakkında bir şey söyler misin?" dediler.

Ben de, "Ustanızı benimle üç gün için bırakın, sonra geri gelin," dedim.

DOĞMAMIŞ FARKINDALIĞIN DOĞASINI İNCELE.

ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE ÖZGÜRCE GİTSİN.

Usta, benimle üç gün kaldı. Üçüncü gün çok öfkelendi ve "Benim otuz yıllık çalışmamı mahvettin," dedi. Çünkü ben ona sadece bir tek basit şey söylemiştim—Atisha'nın bu sutrası: ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE GİTSİN...

Ona, "Otuz yıl boyunca, tek bir şeyi aklında tuttun, bu da her şeyin Tanrı'sal olduğuydu," dedim. "Ağaçta Tanrı var, kayada Tanrı var, insanlarda Tanrı var, köpekte Tanrı var, her şeyde Tanrı var— otuz yıl boyunca, bunu devamlı hatırladınm." Ve gerçekten samimi bir çaba göstermişti.

"Evet," dedi.

Ben de, "Şimdi aklında tutmayı bırak," dedim. "Daha ne kadar bunu aklında tutacaksın? Eğer bu sende oluştuysa, bırak ve görelim bakalım ne olacak. Eğer bu sende gerçekten oluştuysa, sen hatırlamayı bıraksan bile kalacaktır."

Bu o kadar mantıklıydı ki kabul etti. "Bu, bende oluştu," dedi.

Ben, "O zaman bir dene," dedim. "Üç gün boyunca

hatırlamayı bırak."

Sufi, "Bunu bırakamam, artık otomatik hale geldi," dedi. Ben, ""Yalnızca bekle ve dene," dedim.

Bırakması en az iki gün, kırk sekiz saat sürdü. Çok zor oldu çünkü otomatik hale gelmişti. Artık aklında tutmasına gerek yoktu; otuz yıl boyunca aklında tutmuştu, bir alt akım gibi orada duruyordu. Ama kırk sekiz saat içinde durdu.

Üçüncü günün sabahı, çok öfkeliydi. "Bana ne yaptın?" dedi. "Bütün neşem yok oldu. Kendimi çok sıradan hissediyorum, kendimi otuz yıl önce yolculuğa başlamadan evvel olduğum gibi hissediyorum." Öfkeden ve kederden ağlamaya başladı; gözlerine yaşlar dolmaya başladı. "Bana metodumu geri ver—lütfen onu alma l" dedi.

Ben de, "Bak," dedim. "Eğer bu, metoda bu kadar bağımlıysa, o zaman hiç oluşmamış demektir. Devamlı aklında tutarak bir yanılsama yaratıyorsun. Bu oto hipnozdan başka bir şey değil."

Bütün büyük ustalar bunu, bir gün metodu bırakman gerektiğini söylerler. Ve ne kadar çabuk bırakırsan, o kadar iyidir. Ulaştığın anda, içinde farkındalık ortaya çıktığı anda, metodu hemen bırak.

Sadece bak: bu yalnızca dördüncü sutradır. Atisha üçüncü sutrada şöyle diyor:

DOĞMAMIŞ FARKINDALIĞIN DOĞASINI İNCELE.

Ve dördüncü sutrada hemen:

ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE GİTSİN...

Artık inceleme yoktur, artık düşüncelilik yoktur, artık her şeyin bir rüya olduğunu akılda tutmak yoktur. Dilinde,

farkındalığın ilk tadı oluştuğunda, çabuk ol! Çünkü zihin çok kurnazdır—zihin sana, "Bak," diyecektir. "Sen artık sıradan değilsin, sen olağanüstüsün. Bak, sen ulaştın. Bak bir Buda haline geldin, aydınlandın. Bak, bu, bütün insanlığın amacı ama çok ender olarak, milyonda bir kişi ulaşıyor. Sen, bu milyonda birsin."

Zihin bütün bu güzel, tatlı ama boş şeyleri söyleyecektir ve tabii ki ego geri gelebilir. Çok iyi, başkalarından daha kutsal hissedebilirsin. Özel, ruhani bir aziz gibi hissedebilirsin. Ve bütün her şey' kaybedilir. İlaç yoluyla hastalık geri döner. Eğer çareye sarılırsan, hastalık geri döner.

Kişi, metodu bırakma konusunda çok uyanık olmalıdır. Bir şeye ulaştığında, hemen metodu bırak, yoksa zihnin metoda sarılmaya başlayacaktır. Sana çok mantıklı şeyler söyleyecek, "Önemli olan metottur," diyecektir.

Buda'nın tekrar tekrar anlattığı bir hikaye vardı. Beş budala bir köyün içinden geçiyorlarmış. Onları gören insanlar çok şaşırmış çünkü başlarının üstünde bir kayık taşıyorlarmış. Tekne gerçekten çok büyükmüş; altındaki beş kişiyi eziyormuş, onun ağırlığı altında insanlar neredeyse ölecek gibiymiş. Köylüler sormuş, "Ne yapıyorsunuz?"

Onlar da, "Bu kayığı bırakamayız," diye cevap vermişler. "Bu kayık bizim öbür kıyıdan bu kıyıya gelmemize yardım etti. Onu nasıl bırakabiliriz? Onun sayesinde buraya gelebildik. Eğer o olmasaydı, biz öbür kıyıda ölmüş olurduk. Gece yaklaşıyordu ve öbür kıyıda vahşi hayvanlar vardı. Sabaha kadar hepimizin ölmüş olacağı kesindi. Bu kayığı asla bırakmayacağız, ona sonsuz teşekkür borçluyuz. Tam bir minnettarlıkla onu başımızın üstünde taşıyacağız."

Bu olabilir çünkü bütün zihinler budaladır. Zihin olduğu

şekliyle ahmaktır.

Ahmak sözcüğünün kökenini bir hatırlayalım. Ahmaklık özel bir şey, sana ait olan bir şey, eksantrik bir şey demektir. Ahmaklığın temel anlamı budur—eksantrik bir şekilde davranmak.

Zihin her zaman eksantrik bir şekilde davranır, zihin her zaman ahmaktır. Gerçekten akıllı olan kişinin zihni yoktur. Zekâ, zihinsizlikten doğar, budalalık zihinden. Zihin budaladır, hiçbir zihin bilge değildir. Zihinsizlik bilgeliktir, zekadır.

Zihin bilgiye, metotlara, paraya, deneyime, şuna veya buna dayanır. Zihnin her zaman desteklere, dayanaklara gereksinimi vardır. Kendi başına var olmaz. Kendi başına kaldığında, yılıverir.

Bu yüzden zihnin en son derecedeki çabası, sen biraz farkında-lığa ulaştığında geri gelmek olacaktır. "Bak," diyecektir. "Ulaştık." İçinde bir şey, "Ulaştık," dediğinde dikkatli ol. Çok çok dikkatli ol, artık her adımın büyük bir dikkatle atılması gerekmektedir.

ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE ÖZGÜRCE GİTSİN.

Artık lütfen, çareye, metoda yapışma. J.Krishnamurti bunun üzerinde çok durur—ama bu, onun ilk sutrasıdır. Dördüncü olması gerekir. Hatalı olduğu yer budur; ilk sutra olmaz. Hiç kullanmadığın bir metodu nasıl bırakabilirsin?

Atisha,J. Krishnamurti'den, çok daha mantıklı, çok daha bilimseldir. Ama Krishnamurti'nin neden bunun üstünde durduğunu anlıyorum çünkü eğer ilk üç sutraya girersen, dördüncünün hiç gelmeyebileceğinden, ilk üçün içinde kaybolabileceğinden korkuyor. Öncüllerde pek çok kişi kaybolur, metotlarda pek çok kişi kaybolur. Bu yüzden o, çok dikkatli,

fazlasıyla dikkatli hale gelmiştir.

O beş budala kayığı taşıyorlardı ve J.Krishnamurti diğer kıyıda insanlara ders veriyor: "Kayığa binmeyin"—çünkü çok tedbirli— "çünkü eğer kayığa binerseniz, kim bilir, belki onu başınızın üstünde taşımaya başlayabilirsiniz. Bu yüzden lütfen ona binmeyin." Gerçekten de kayığa binmekten korkan pek çok kişi olmuştur. Ama kayığa binmekten korkmak da aynı budalalıktır; bir fark yoktur. Kayığa binmekten korkan kişi, kayığı taşıyacak olan kişidir; yoksa neden korksun?

Bütün hayatları boyunca J.Krishnamurti'yi takip eden eski dostlarım var. Bana gelip, "Buraya gelmek istiyoruz ama öğrettiğin bütün o metotlardan korkuyoruz. Metotlar tehlikeli," diyorlar. Metotlar yalnızca, sen farkında değilsen tehlikelidir; yoksa çok güzel bir şekilde kullanılabilirler. Kayığın tehlikeli mi olduğunu düşünüyorsun? Yalnızca bütün hayatın boyunca, sırf minnettarlık nedeniyle onu başının üstünde taşımayı düşünüyorsan tehlikelidir; yoksa sadece kullanılıp bırakılacak bir araçtır. Bütün metotlar kullanılıp bırakılacak, kullanılıp terk edilecek, kullanılıp bir daha yüzüne bakılmayacak araçlardır—gerek yoktur, bir anlamı yoktur!

İki aşırı uç vardır. Bir uçta o beş budala, bir uçta da J .Krishnamurti'nin takipçileri bulunur. İkisi olmaya da gerek yoktur. Benim yaklaşımım, kayıkları kullanmak, iyi kayıkları kullanmak, mümkün olduğunca fazla kayık kullanmaktır; bu farkındalıkla, karşı kıyıya geçtiğinde ise kayığa yapışmadan onu terk etmektir. Kayığın içindeyken tadını çıkar, ona minnet duy. Kayıktan indiğinde ise ona teşekkür et ve yoluna devam et.

Beşinci sutra:

TEMEL KAVRAYIŞIN, ESASIN İÇİNE YERLEŞ.

Eğer çareyi bırakırsan, otomatik olarak varlığının içine yerleşmeye başlarsın. Zihin yapışır; o, senin asla varlığının içine yerleşmene izin vermez. Senin, olmadığın bir şeylerle ilgili kalmam sağlar: kayıklarla.

Hiçbir şeye yapışmazsan, gidilecek bir yer yoktur—bütün kayıklar terk edilmiştir, hiçbir yere gidemezsin; bütün yollar bırakılmıştır, hiçbir yere gidemezsin; bütün rüyalar ve arzular yok olmuştur, hareket edilecek bir yol yoktur. Kendiliğinden rahatlama meydana gelir. Yalnızca rahatlama sözcüğünü düşün. Ol, yerleş, eve geri döndün.

TEMEL KAVRAYIŞIN, ESASIN İÇİNE YERLEŞ.

Yerleştiğinde, hiçbir çaba göstermeden, hiçbir metot olmadan saf farkındalık vardır. Eğer farkındalığının hâlâ bir metoda ihtiyacı varsa, o gerçek farkındalık değildir, gerekli farkındalık değildir, doğal ve kendiliğinden olan bir farkındalık değildir. Hala metodun bir yan ürünüdür; hazırlanmış, yaratılmıştır. Zihnin bir yan ürünüdür, daha henüz gerçeklik değildir.

TEMEL KAVRAYIŞIN, ESASIN İÇİNE YERLEŞ.

Artık yapılacak bir şey yoktur. Gör. ol, tadını çıkar: sadece bu an vardır. Bu şimdi; bu burada, bu kargaların gaklaması. .. Ve hepsi sessizliktir.

Bu dinginliği bilmek, kim olduğunu bilmek ve varoluşun ne demek olduğunu bilmek demektir. Patanjali'nin sözcüklerini kullanırsak, bu *samadhi'dir.* Gautam Buda'nın sözcüklerini kullanırsak, bu SAMBODHI'dir. Atisha'nın sözcüklerini kullanırsak, bu *bodhichitta*-dır.

ARALARDA OLANLARI, HAYALET OLARAK GÖR.

Artık Atisha müridin fazlasıyla farkındadır. Varlığına yerleşme deneyimlerinin başlangıçta sadece anlık olacağını bilmektedir. Bir an için kendini, varlığında rahatlamış bulurken, bir sonraki an bunu kaybedersin. Başlangıçta böyle olmak zorundadır: bir an bilinmeyenin, esrarengizin seli altmda kalırsın, başka bir anda artık orada değildir. Bir an her şey güzel kokulara bürünmüştür, bir sonraki anda ise onu her yerde arıyor ve nereye gittiğini bulamıyorsundur.

Başlangıçta sadece kısa göz atışlar şeklinde olacaktır. Yavaş yavaş daha yerleşik hale gelecek, gitgide daha uzun süre kalmaya başlayacaktır. Yavaş yavaş, yavaş yavaş, çok yavaşça, sonsuza dek yerleşir. Bundan önce ona güvenemezsin, bu yanlış olur. Bu yüzden "Aralarda" diyor.

Meditasyonda otururken, bu olacaktır—ama yine gidecektir. Öyleyse aralarda ne yapman gerekir?

ARALARDA OLANLARI, HAYALET OLARAK GÖR.

Aralarda metodu kullanmaya devam et. Meditasyonda derine gittiğinde metodu bırak. Farkındalık daha saf hale geldikçe, aniden tamamen saf olduğu bir an gelir: metodu bırak, metodu terk et, bütün çareyi unut, yalnızca yerleş ve ol.

Ama başlangıçta bu, sadece anlık olarak gerçekleşecektir. Bazen burada beni dinlerken olur. Sadece bir an için, sanki bir esinti gibi, başka bir dünyaya, zihinsizlik dünyasına gidersin. Sadece bir an için, bildiğini bilirsin—ama sadece bir an için. Sonra tekrar karanlık toplanır ve zihin bütün hayalleri, bütün arzular ve bütün aptallıklarıyla geri döner.

Bir an için bulutlar kenara çekilmiş ve güneşi görmüşsündür. Sonra bulutlar geri gelir; karanlık olmuş ve güneş yok olmuştur. Artık güneşin var olduğuna inanmak bile

güçtür. Bir an önce deneyimlediğin şeyin gerçek olduğuna inanmak güçtür. Bir fantezi olmuş olabilir; zihin, bunun sadece hayal gücünün bir eseri olduğunu söyleyebilir.

Bunun SENİN başına gelmesi öyle inanılmaz, öyle imkansız görünmektedir ki. .. Zihnindeki bunca aptallık, bunca bulut ve karanlıkla, senin başına gelmiştir: bir an için güneşi görmüşsündür. Olası görünmemektedir—onu hayal etmiş olmalısındır; belki de bir rüya görmüşsündür.

Aralarda tekrar başla, kayıkta ol, tekrar kayığı kullan . ...OLGULARI HAYALET OLARAK GÖR.

Atisha, müritlere karşı çok düşüncelidir. Öyle olmasa dördüncü sutra sonuncu olurdu—ya da en fazla beşincisi, son olurdu:

TEMEL KAVRAYIŞIN, ESASIN İÇİNE YERLEŞ.

Eğer Atisha, Bodhidharma gibi bir kişi olsaydı, tavsiyelerini beşinci sutrada, hatta dördüncüde bitirirdi:

ÇARE BİLE KENDİ KENDİNE ÖZGÜRCE GİTSİN.

O zaman yerleşme kendi kendine oluşur. Bodhidharma çok haşindi, beşinciyi kullanmazdı ama Atisha müritlere karşı çok anlayışlıdır. Kendisi de bir mürit olmuştu, bu yüzden mürit olmanın zorluklarını biliyordu. Üç büyük ustanın müridi olmuştu, bu yüzden bir müridin karşılaşmak zorunda olduğu tüm güçlükleri biliyordu. Hac yolculuğu yapmıştı; bütün sorunları biliyordu. Üç ayrı yolda, mümkün olan üç yolda hac yolculuğu yapmıştı, bu yüzden bir müridin yoluna çıkabilecek bütün sorunları, bütün zorluklar ve bütün tuzakları biliyordu. Bu yüzden anlayışlıydı. "Aralarda," diyordu ...

Bu meditasyon anlarının arasında, bu tam sevinç, boşluk ve saflık anlarının arasında, bu varlık anlarının arasında, her şeyin bir rüya, her olgunun bir hayalet olduğunu aklında tut. Metot sonsuza dek yerleşene kadar, metodu kullanmayı sürdür.

BİRLİKTE OLMAK, GÖNDERMEK VE ALMAK İÇİN ALIŞTIRMA YAP. BUNU NEFESİ KULLANARAK YAP.

Artık boşluk, deneyimlenmiştir—öğrendiği şey budur. Bu sutraya kadar, ilk ustası Dharmakirti ile olmuştur. Bunda ise, ikinci usta Dharmarakshita iledir.

BİRLİKTE OLMAK, GÖNDERMEK VE ALMAK İÇİN ALIŞTIRMA YAP. BUNU NEFESİ KULLANARAK YAP.

Artık, "Şefkatli olmaya başla," demektedir. Ve metot şudur: nefes aldığında—bunu dikkatle dinle çünkü en iyi metotlardan biridir—nefes aldığında, dünyadaki bütün insanların sefaletini içine çektiğini düşün. Bütün karanlığı, bütün olumsuzluğu, herhangi bir yerde var olan tüm cehennemleri içine çekmektesindir. Ve bunun kalbine girmesine izin ver.

Batının sözüm ona olumlu-düşünürlerini okumuş, ya da duy-muşsundur. Onlar tam tersini söylerler—ne dediklerini bilmemektedirler. "Nefes verdiğinde, bütün çaresizliğini ve olumsuzluğunu dışarı at; nefes aldığında ise, sevinci, olumluluğu, mutluluğu, neşeyi içeri al," derler.

Atisha'nın metodu ise tam tersidir: nefes aldığında, dünyadaki bütün varlıkların sefaletlerini ve acılarını—geçmişteki, şu andaki ve gelecekteki—içine alırsın. Ve nefes verdiğinde, sende olan bütün sevinci, sende olan bütün keyfi, sende olan bütün kutsamayı dışarı verirsin. Nefes ver, kendini varoluşa dök. Şefkatin metodu budur: bütün acılar iç ve bütün

kutsamalar dışarı dök.

Ve bunu yaparsan, şaşırırsın. Dünyanın bütün acılarını içine aldığında, onlar artık acı değildirler. Yürek hemen enerjiyi dönüştürür. Yürek dönüştürücü güçtür: sefaleti iç, keyfe dönüşsün ve sonra onu dışarı akıt.

Yüreğinin bu sihri, bu mucizeyi yapabildiğini öğrendiğin anda, onu tekrar tekrar yapmak istersin. Bunu dene. En pratik metotlardan biridir—basittir ama hemen sonuç verir. Hemen bugün yap ve gör.

Bu, Buda ve onun tüm müritlerinin yaklaşımlarından biridir. Atisha onu müritlerinden biridir, aynı gelenekte, aynı çizgidedir. Buda müritlerine tekrar tekrar, "IHI PASSIKO: gel ve gör!" der. Onlar, çok bilimsel insanlardır. Budizm, dünyadaki en bilimsel dindir, bu yüzden dünyada Budizm'e her gün biraz daha rağbet ediliyor. Dünyanın zekası çoğaldıkça, Buda daha da önemli olacak. Böyle olmak zorunda. İnsanlar bilim hakkında daha çok şey bildikçe, Buda çok hoşlarına gidecek çünkü o bilimsel zihni ikna edecek—çünkü o, "Bütün söylediklerim uygulanabilir," demektedir. Ben de sana, "İnan," demiyorum. "Onu dene, deneyimle," diyorum. "Ancak o zaman, onu kendin hissedebilirsen, güven. Yoksa inanmana gerek yok."

Şefkatin bu güzel metodunu kullan: bütün sefaleti içine al ve bütün sevinci dışarı dök.

BİRLİKTE OLMAK, GÖNDERMEK VE ALMAK İÇİN ALIŞTIRMA YAP. BUNU NEFESİ KULLANARAK YAP. ÜÇ NESNE, ÜÇ ZEHİR, ÜÇ TEMEL ERDEM.

Ya zehir, ya da sonsuz erdemin temeli olarak işlev görebilecek üç nesne vardır. Atisha, içsel simyadan bahsetmektedir. Zehir, iksir haine gelebilir; temel metaller, altına

dönüştürülebilir.

Bu üç nesne nelerdir? Birincisi nefrettir, ikincisi bağlanma ve üçüncüsü de kayıtsızlıktır. Bu, zihnin işlev görme şeklidir. Sevmediğin her şeyden nefret edersin, sevdiğin her şeye bağlanırsın ve ne sevip ne sevmediğin şeylere karşı da kayıtsız hissedersin. Üç nesne bunlardır. Bu üçünün arasında, zihin var olur. Zihin denen sacayağının üç ayağı vardır: nefret, bağlanma ve kayıtsızlık Bu üçünün içinde, oldukları şekliyle yaşarsan, zehirde yaşıyorsundur. Bu şekilde, hayattan bir cehennem yaratmışızdır. Nefret, hoşlanmama, iğrenme, antipati—bu, senin cehenneminin üçte birini yaratır. Bağlanma, hoşlanma, yapışma, sahiplenme—bu, senin cehenneminin ikinci üçte biridir. Ve ne bağlandığın ne de nefret ettiğin şeylere olan kayıtsızlığın—bu üçüncü parçayı, cehennemimin üçüncü üçte birini yaratır. Yalnızca zihnini seyret, senin zihnin bu şekilde çalışır. Her zaman, "Bunu seviyorum, şunu sevmiyorum ve şu üçüncüye karşı da kayıtsızım," der. Zihin, bu üç şekilde hareket eder. Yolu budur, rutin budur.

Atisha der ki: bunlar üç zehirdir ama erdemin üç temeli haline gelebilirler. Erdemin üç temeli haline nasıl gelebilirler? Eğer şefkat özelliğini ortaya çıkarabilirsen, eğer sanki dünyanın tüm acılan nefesinle içeri giriyormuş gibi, acıyı içine çekme sanatını öğrenebilir-sen, o zaman herhangi bir şeyden nasıl nefret edebilirsin? Herhangi bir şeyden nasıl hoşlanmayabilir veya herhangi bir şeye nasıl kayıtsız kalabilirsin? Ve herhangi bir şeye nasıl bağlanabilirsin? Eğer koşulsuz olarak dünyanın tüm acılarını içine çekiyorsan, onu içiyor, yüreğinin içine alıyorsan ve sonra onun yerine, kutsamalar koşulsuz olarak bütün varoluşa döküyorsan—unutma, belirli bir kişiye değil, tek bir kişiye değil, herkese; bütün varlıklara, ağaçlara, taşlara, kuşlara, hayvanlara, maddesel ve maddesel olmayan tüm varoluşa—

koşulsuz olarak kutsamalarını dışarı veriyorsan, nasıl bağlanabilirsin?

Bağlanma, nefret, kayıtsızlık hepsi bu küçük teknikle yok olur. Onların kaybolmasıyla zehir, iksire dönüşür; esaret, özgürlük olur ve cehennem artık cehennem değildir, cennettir. Bu anlarda anlarsın: bu beden, Buda'dır; bu dünya, nilüferin cennetidir.

Ve son sutra:

HER DAVRANIŞ ŞEKLİNDE, CÜMLELERLE ALIŞTIRMA YAP.

Atisha kaçak değildir. Kaçmayı öğretmez, zevkine uymayan durumlardan kaçınanı söylemez. Her durumda—çarşıda da, manastırda da; insanlarla kalabalık içindeyken de, bir mağarada yalnızken de; dostlarla da, düşmanlarla da; aileyle, tanıdıklarla da, yabancılarla da; insanlarla da, hayvanlarla da. Bütün durumlarda, tüm meydan okumalarda, şefkat içinde, meditasyonla hareket etmeyi öğrenmen gerekir—*bodhichitta'da,* Buda bilinci içinde hareket etmen gerektiğini söyler çünkü bütün bu değişik durum deneyimleri, senin *bodhichittanın* daha olgun olmasını sağlayacaktır.

Hiçbir durumdan kaçma—eğer kaçarsan, içinde bir şey eksik kalır. O zaman *bodhichitta'n* o kadar olgun, o kadar zengin olmayacaktır. Hayatı, çok boyutluluğu içinde yaşa.

Ve benim sana öğrettiğim de bu: Hayatı, bütünselliği içinde yaşa. Dünyada yaşarken, onun bir parçası olma. Hayatta, suyun içindeki bir nilüfer gibi yaşa: o, suyun içinde yaşar ama su ona dokunamaz. Ancak o zaman *bodhichitta* senin içinde çiçeklenir, tomurcuklanır. Ancak o zaman özgürlük olan, sonsuz

sevinç olan, kutsanma olan son derecedeki bilinci tanıyabilirsin. Bunu tanımamak, hayatın tüm anlamını kaçırmaktır. Onu tanımak ise tek amaçtır. Tek amaç: bunu unutma.

Ve unutma ki Atisha'nın sutraları, felsefi, kuramsal veya soyut değildir; onlar bilimseldir.

Bir kez daha tekrar edeyim: din, en saf bilmek olması bakımından bir bilimdir ama kimya ve fizik gibi bir bilim değildir. Dışarının bilimi değildir, içerinin bilimidir. Seni öteye götüren bir bilimdir; seni bilinmeyen ve bilinemeyecek olana götüren bir bilimdir. O, var olan en büyük maceradır. Cesareti ve zekası olan herkese bir çağrı ve meydan okumadır. Din, korkaklar için değildir, tehlikeli yaşamak isteyen insanlar içindir.

2. Bölüm - Zambağın Aydınlanması

BU APTALCA BİR SORU GİBİ GÖRÜNEBİLİR. AYDINLANMAK İSTEDİĞİMDEN EMİN DEĞİLİM. ETRAFIMDA BU ARZUYA SAHİP BU KADAR ÇOK KİŞİ GÖRMEK BENİ ŞAŞIRTIYOR. ÜLKEME ÇOK BAĞLIYIM VE ORADAKİ İŞİMİ ÇOK SEVİYORUM. YİNE DE SANNYAS ALMAK İSTİYORUM. BU MÜMKÜN MÜDÜR? BU ÇELİŞKİ DEĞİL MİDİR?

Bütün sorular aptalcadır, bütün cevaplar da öyle. Yaprakların ağaçtan dökülmesi gibi, sorular da zihinden dökülür. Sorular, zihnin bırakılması gereken bölümüdür; sorular zihni besler.

Aslında soru, besin için bir arayıştır. Cevap, besindir. Soru, bir yoklamadır: zihin, kendini aç hissetmektedir, güçlenmek, beslenmek istemektedir: yiyecek ara. Tatmin edici bir şey bulabildiği yer... Zihni bilgili yapabilen, zihne, "Şimdi biliyorum," duygusu verebilen herhangi bir şey, yiyecek görevi görür. Ve zihin, soru sormaya, cevap toplamaya ve bilgili hale gelmeye sürekli devam edebilir. Zihin ne kadar bilgili olursa, onu bırakmak da o kadar zor olur. Ama bırakılması gerekir çünkü sende sorgulama durmadığı sürece, hiçbir zaman sessiz olamazsın. Sorgulama tam olarak yok olmadan, seni kim olduğunun ve bu gerçekliğin ne olduğunun farkına vardıracak o boşluğu, o dinginliği, o durgunluğu bulamazsın.

Unutma ki gerçek sana asla bir cevap şeklinde gelmeyecektir. Hiçbir zaman bu şekilde olmamıştır, hiçbir zaman bu şekilde olmayacaktır. Bu şekilde OLAMAZ, doğası bu şekilde değildir. Gerçek sana, hiçbir soru kalmadığında gelir; gerçek, sorgulamayan bir farkındalık durumuna gelir.

Bu yüzden ilk hatırlanacak şey şudur: bütün sorular aptalcadır ve cevaplar da öyledir. O zaman biraz şaşırabilirsin—ben neden sorularınızı cevaplandırmaya devam ediyorum? Cevaplarımın derinliklerine bakarsan, onların aslında cevap olmadıklarını görürsün. Senin zihnini beslemezler, onu yok ederler, seni parçalarlar. Şok ederler. Benim cevaplamamın amacı zihnini ezmektir—bu, cevaplamak değil, ezmektir. İlk başta, buraya ilk kez geldiğinde ve beni ve benim amacımı anlamadığında, seni cevapladığımı düşünebilirsin. Burada ne kadar çok durursan, benimle o kadar derinden uyumlu hale gelir ve benim cevaplarımın sana cevap vermediğini o kadar çok anlarsın. Seni daha bilgili yapmak için değildir—tam tersinedir. Senin sorgulamanın yok olması için bilgini almak, seni bilgisiz ve cahil yapmak—seni tekrar cahil ve masum hale getirmek—içindir.

Sorgulama olmadığında, bilincine yepyeni bir özellik gelir. Bu özellik meraktır. Merak etmek, sorgulamak demek değildir; varoluş tarafından hayrete düşürülme duygusudur. Sorgulama, varoluşun gizemini çözmek için bir uğraştır; hayatın gizemini kabul etmek için bir uğraş değildir. Bu yüzden her gizemi bir soruya indirgeriz. Soru, gizemin sadece çözülecek bir problem olması demektir ve çözüldüğünde bir gizem kalmayacaktır. Benim seni cevaplarken çabam, varoluşun gizemini çözmek değil, onu daha gizemli hale getirmektir. Bu yüzden çelişkilerim vardır. Tutarlı olamam, seni cevaplamıyorum. Tutarlı olamam çünkü burada, seni daha bilgili hale getirmek için bulunmuyorum. Eğer tutarlı olursam, bir bilgi birikimine sahip olursun—bu, zihin için çok tatmin edici, besleyici, güçlendirici, memnuniyet vericidir. Ben bilerek tutarsız, çelişkili oluyorum ki benden bir bilgi birikimi çıkaramayasın. Bu yüzden eğer bir gün bir şey biriktirmeye başlarsan, ertesi gün geri alıyorum. Senin hiçbir şey biriktirmene izin vermiyorum. Er ya da geç, burada

tamamen farklı bir şey meydana çıktığı gerçeğine uyanman gerekecek. Sana inanılacak bir dogma, yaşanılacak bir felsefe vermiyorum, hayır, hiç de değil. Tamamen yıkıcıyım, senden her şeyi alıyorum.

Yavaş yavaş zihnin sorgulamayı durduracaktır. Ne anlamı vardır ki? Hiçbir cevap, cevap değilse, anlamı nedir? Ve sorgulamayı bıraktığın gün, büyük bir sevinç günüdür çünkü o zaman merak etme başlar. Tamamen yeni bir boyuta girmişsin, yeniden çocuk olmuş-sundur.

Isa, "Küçük çocuklar gibi olmadığınız sürece benim Tanrı'mın krallığına giremezsiniz," der. Elbette ki, tekrar bilgisiz, masum, soru sormayan ve merak eden olmayı kastetmektedir.

Öyleyse, bir çocuğun sorusuyla, bir yetişkinin sorusu arasında fark vardır. Bu fark, özellikle ilgilidir. Çocuk, bir cevap almak için sormaz; sadece merakını dile getirmektedir. Bu yüzden eğer çocuğu cevaplamazsan, sorusunu unutur ve başka bir soru sormaya başlar. Amacı cevaplanmak değildir, sadece kendi kendine konuşmaktadır. Merakını dile getirmekte, ne olduğunu—merakı, gizemi—anlamaya çalışmaktadır. Cevap için can atmamaktadır, bu yüzden hiçbir cevap onu tatmin etmez. Eğer ona bir cevap verirsen, cevap hakkında da bir soru soracaktır. Merakı devam eder.

Yetişkin bir kişi—eğitimli, kültürlü, okumuş, bilgili biri—bir soru sorduğunda ise, kendi bilgi dağarcığından sorar, amacı daha fazla bilgi toplamaktır. Zihin her zaman daha fazlası için can atar. Eğer paran varsa, daha fazla para ister; prestijin varsa, daha fazla prestij ister; bilgin varsa, daha fazla bilgi ister. Zihin, "daha fazla"da yaşar.

Ve bu şekilde, gerçeklikten kaçarak yaşamayı sürdürürsün. Gerçeklik bir gizemdir, sorulacak bir soru değildir.

Yaşanacak, deneyimlenecek, sevilecek, içinde çözünülecek, içinde boğulacak bir gizemdir.

Ben seni, soruyu cevaplamak için değil, yok etmek için cevaplıyorum. Ben bir öğretmen değilim. Öğretmen sana bir şeyler öğretir; usta öğretmez, öğrendiklerinden kurtulmana yardım eder.

"Bu aptalca bir soru gibi görünebilir," diyorsun. Sadece görünmekle kalmıyor, zaten öyle. Bütün sorular öyledir—ben ne yapabilirim? Sen ne yapabilirsin?

"Aydınlanmak istediğimden emin değilim," diyorsun.

Bu, zihnin nasıl çalıştığını gösteriyor, o hiçbir zaman bir şeyden emin olmaz. Zihin her zaman kararsızdır, kararsızlıkta yaşar. Zihin karışıklıkta yaşar, hiçbir zaman berraklığa sahip olamaz. Berraklık, zihnin bir parçası değildir; berraklık zihnin olmaması, karışıklık ise zihnin mevcudiyetidir. Karışıklık ve zihin eşanlamlıdır.

Berrak bir zihne sahip olamazsın. Eğer berraklığa sahipsen, zihne sahip değilsindir; eğer zihne sahipsen de, berraklığa sahip olamazsın. Zihin, her zaman kendine karşı bölünür, çelişki içinde yaşar. Bölünürlük, onun doğasıdır. Bu yüzden zihinde yaşayanlar, asla birey, bölünemez hale gelemezler. Bölünmüş olarak kalırlar: bir parça, bir şey ister; başka bir parça, başka bir şey ister.

Zihin, pek çok arzunun kalabalığıdır; tek bir arzu değildir. Zihin, çok ruhludur ve her parça, başka bir boyutta parçalara ayrılmaktadır. Kendimizi bir arada tutmamız bile bir mucizedir; kişinin kendini bir arada tutması zor bir uğraştır. Bir şekilde başarıyoruz ama bu bir aradalık yüzeyde kalıyor. Derinde büyük bir kargaşa var. Bir kadına aşık oluyorsun: aşık olduğundan emin

misin? Gerçekten emin misin? Hiç gerçekten emin olan bir aşığa rastlamadım. Hatta evlenebilirsin ama emin iniydin? Çocukların olabilir ama çocuklarının olmasını istediğinden emin iniydin? Bu şekilde yaşarsın. Hiçbir şeyden emin değilsindir. Ama kişinin, kendini meşgul etmek için bir şeyler yapması gerekir, bu yüzden kendini meşgul etmeyi sürdürürsün. Ama eminlik, zihinden gelmez; gelemez. Aynı problem, her seviyede ortaya çıkacaktır. Aynı problem, tekrar karşındadır.

"Aydınlanmak istediğimden emin değilim," diyorsun. Ama belli bir isteğinin olması gerekir, yoksa niye sorasın? Zihninin bir bölümü sana "aydınlan!" diyor olmalı—sadece bir bölümü. Başka bir bölümü ise, "Delirdin mi? Aklını mı kaybettin? Evde bir karın, çocukların, işin var ve ülkeni seviyorsun—ve sen aydınlanmaya mı çalışıyorsun? Toplu hipnozun bir parçası haline gelmiş olmalısın: turunculu bir dolu insan, böyle deli insanlarla birlikte yaşamak tehlikelidir. Bir sürü deli insan zevk alıyor, gülüyor, seviyor ve çok da mutlu görünüyor! Unutma: senin bir karın, çocukların, bir işin var. Uyanık ol!" diyor olmalı.

Arzu, tekrar tekrar gelecektir. Bu kadar çok insan aydınlanma ile ilgileniyorsa, bunda bir şey olmalıdır. Bir kişiyi kandırabilirsin, iki kişiyi kandırabilirsin ama bu kadar çok kişiyi nasıl kandırabilirsin? Aydınlanmayla ilgilenen binlerce kişi var. Tamamen saçmalık olamaz. Böylece bir arzu doğar: bunu biraz tat. Bir yandan da korku vardır. Ama durum budur; her zaman böyledir, her şeyde böyledir. Bir araba almak istersin: Chevrolet mi, Ford mu, Mercedes mi alacaksın? Eğer karın orada sana yardım etmezse, hiç almayabilirsin! Kadınlar daha kararlıdır; erkeklere göre daha az zihinde bulunurlar. Yüreklerinden davranırlar, duygu tarafları hâlâ canlıdır. Ne mutlu ki o kadar uygar değildirler; hâlâ ilkel ve biraz vahşidirler; akıl yerine sevgi tarafına meyillidirler; hâlâ kararlı, sezgisel ve mantıksız

davranacak kadar yetenekli ve cesurdurlar.

Bütün kararlar yürekten gelir. Zihin kararlı değildir, olamaz. Zihinle karar vermeyi istersen, asla başaramazsın. Sadece aydınlanma, Tanrı'nın varlığı, ölümden sonra hayat gibi büyük konulardan bahsetmiyorum. Büyük şeylerden bahsetmiyorum, küçücük şeyler için de—hangi sabunun ya da hangi diş macununun alınacağı gibi—aynı zorluk söz konusudur. Zihin parçalıdır, bölünmüştür. Bu yüzden sürekli olarak, zihinden ayrılıp yaşamaya başlaman üzerinde duruyorum. Zihin sadece düşünür, asla yaşamaz. Güzel düşünceler düşünse bile ama yine de düşüncedirler, sadece rüyadırlar.

Eğer yaşamak istiyorsan, zihnin dışına çık. Eğer bu ânı yaşamak istiyorsan, zihnin dışına çık. Zihin bu anda yaşayamaz çünkü önce karar vermesi gerekir ve düşünürken an kaybolur. Karar verene kadar—tabii eğer karar verirse—bu an çoktan gitmiştir. Her zaman geride kalırsın. Zihin her zaman hayatın peşinden koşar ve sürekli olarak geride kalarak onu kaçırır.

Birçoğunuz şu şekilde bir rüya görmüşsünüzdür: Anand Maitre-ya sürekli bir trene yetişeceği rüyasını görüyor ve rüyasında onu sürekli kaçırıyor. Birçok insan, bence hemen hemen herkes, bu tür rüyalar görmüştür—tam yapacaksındır, tam yapmak üzeresindir. .. Ve kaçırırsın. Sen platforma ulaşan kadar, tren kaçmıştır. Gittiğini görürsün ama artık çok geçtir; binemezsin.

Anand Maitreya'nın rüyası çok önemli bir rüyadır ve aynı zamanda evrenseldir. Zihnin nasıl çalıştığını göstermektedir; bu rüya, zihni sembolize eder: her zaman treni kaçırmaktadır. Bu şekilde olmak zorundadır çünkü zihin, düşünmek için zamana gereksinim duyar ve zaman, senin için duramaz; sürekli

ellerinden kayar gider.

Hiçbir zaman elinde iki an bulunmaz, sadece tek bir an vardır. O kadar küçük bir andır ki, düşünmenin hareket etmesi için, düşüncelerin var olması için bir aralık yoktur. Ya onu yaşayabilirsin ya da düşünebilirsin. Onu yaşamak, aydınlanmış olmak demektir, düşünmek ise kaçırmaktır.

Aydınlanma, kabul etmeye ve etmemeye karar verebileceğin bir amaç değildir. O, bir amaç değildir. Aydınlanma, yaşamak için elimizde sadece mevcut anın olduğunu fark etmektir. Bir sonraki an kesin değildir—gelebilir de, gelmeyebilir de. Aslında yarın hiçbir zaman gelmez. O hep gelmektedir, hep gelmektedir ama asla gelmez. Zihin ise yarınlarda yaşar ... hayat sadece şu anda mümkündür.

İsa, müritlerine, "Tarladaki zambaklara bakın, ne kadar da güzeller! Sultan Süleyman bile süslü giysilerinin içinde bu zavallı zambak çiçekleri kadar güzel değildi," demiştir. Bunun sırrı nedir? Sır, onların yarını düşünmemesidir. Şimdiyi yaşarlar, burada yaşarlar.

Şimdide yaşamak, aydınlanmaktır; burada yaşamak, aydınlanmaktır, bir zambak olmak, hemen şu anda aydınlanmaktır! Benim ne söylediğimi düşünme. Bunun hakkında düşünme, sadece burada ol. Aydınlanmanın tadı budur. Ve bunu bir kere tattığında, daha fazla, daha fazla tatmak istersin.

Bunu bir amaç haline getirme; bir amaç değildir, bilincin en sıradan durumudur. Olağanüstü bir şey değildir, özel bir şey değildir. Ağaçlar aydınlanmıştır, kuşlar aydınlanmıştır, kayalar aydınlanmıştır, güneş ve ay aydınlanmıştır. Sadece insan aydınlanmış değildir çünkü sadece insan düşünmeye ve kaçırmaya devam eder.

Çok fazla düşündüğün için kaçırdığını fark ettiğin anda, ufak ufak göz atmalar başlar. Zihnin trafiğinde ufak boşluklar, trafiğin olmadığı ufak boşluklar: bunlar meditasyon anlarıdır. Herhangi bir yerde olabilirler. .. Evet, senin ülkende de! Bu yüzden endişelenmeye gerek yoktur—Hindistan'da olman gerekmez. Hindistan'ın aydınlanma için telif hakkı yoktur; Hindistan aydınlanmanın patent sahibi değildir, olamaz. Herhangi bir yerde aydınlanabilirsin. Bir aile babası, annesi, eş olarak aydınlanabilirsin. Mühendis, doktor, marangoz veya bir serseri olarak aydınlanabilirsin—hatta bir hippi olarak bile. Herhangi bir yerde aydınlanabilirsin. Aydınlanma senin uğrunda çalışman gereken bir şey değildir, uğraşman gereken bir şey değildir. Rahatlayarak yapabileceğin bir şeydir—uğraşma, rahatla. Rahatla ve şu an aydınlan. Birçok kere aydınlanır ve sonra eski alışkanlık nedeniyle bunu kaybedersin.

"Etrafımda bu arzuya sahip gibi görünen bu kadar insan görmek beni şaşırttı," diyorsun. Eğer bu arzuya sahipseler, asla aydınlanamazlar. Ya arzuya, ya da aydınlanmaya sahip olabilirsin, ikisine birden sahip olamazsın. Pastayı ya yersin, ya da yanında tutarsın; ikisini birden yapamazsın. Eğer aydınlanma için bir arzuya sahipsen, aydınlanma senin başına asla gelmez—asla, asla. Çünkü arzulama, aydınlanmayı engeller, bu yüzden aydınlanma arzulanamaz; bu terimler çelişkilidir. Ya aydınlanmışsındır, ya da değilsindir, bu kadar basittir. Ve aydınlanmaya hiçbir şey neden olmaz, o senin doğandır. Büyük bir uğraş verme meselesi değildir. Bu bir girişim değildir; onun için planlama yapman gerekmez. Zaten durum budur!

Atisha'nın ilk öncülü budur: gerçek vardır.

Aydınlanma, etrafta her yeri saran güneş ışığı gibidir. Ama sen gözlerini kapalı tutabilirsin ve her yere güneş ışığı yağarken sen karanlık bir gecede kalırsın. Gözlerini aç ve gece

yok olur, zaten karanlık yoktur. Sen karanlığın olduğunu düşünürken bile karanlık yoktu. Bu sadece senin özel durumundu, senin yaptığın eksantrik bir şeydi.

Aydınlanmamak senin kazandığın bir şeydir; aydınlanmamak için büyük çaba gerekir. Ve aydınlanmamış olarak kalmak için sürekli çaba harcaman gerekir. Sadece aydınlanmamış kalmak için verdiğin uğraşları bırak ve aydınlanırsın. Aydınlanma senin doğal halindir; o, senin olduğun şeydir.

Bu yüzden benim insanlarımı yanlış anlama. Yeni gelenler elbette ki arzuludur; arzudan gelmişlerdir, bir şeyin arayışındadırlar. Ama benimle daha uzun bir süredir birlikte olanların artık herhangi bir arzuları yok. Andan ana, hayatın olağanüstü sıradanlığının tadını çıkararak yaşıyorlar. Ufak şeylerden zevk alıyorlar. Sabah sıcak çayını yudumlamayı, aydınlanmış bir şekilde de yapabilirsin, aydınlanmamış bir şekilde de. Eğer sabah çayını yudumlarken başka şeyler düşünüyorsan,—örneğin, sabah sohbetine gitmen gerektiğini—o zaman aydınlanmamışsındır. Aydınlanmış şekilde içilecek bir bardak çayı kaçırırsın. Ve unutma, eğer bu senin alışkanlığınsa, sohbeti de kaçırırsın—çünkü bu da, bir bardak çaydan farklı bir şey değildir. Sohbette de, " Sufi meditasyonu yapmam gerekiyor, koşup şunu yapayım, sonra bunu, sonra da dönüp geleyim," diye düşünürsün.

Bu, bir anlık bir sorun değildir, bu senin düzeninin, geştaltının sorunudur. Eğer senin geştaltın buysa, hep zamanın önünde gitmek istiyorsan, bir sonraki ânı düşünüyorsan, o zaman aydınlanmamış olarak kalırsın. Ve bu senin kendi çabanla yaptığın bir şeydir. Aydınlanma için hiçbir şeyin yapılması gerekmez, yalnızca şu anlayış olmalıdır: "Neden kendimi aydınlamaktan alıkoyayım?"

Ben de bir gün bu şekilde karar verdim: "Artık yeter," dedim. "Pek çok hayat boyunca aydınlanmamış şekilde yaşadım." Ve o günden beri aydınlanmış şekilde yaşıyorum. Bu bir arzu değil, bir anlayış şekli.

"Ülkeme çok bağlıyım ve oradaki işimi seviyorum," diyorsun. Bu mükemmel! İşini sev, ülkeni sev, ülkene geri dön—ama orada öyle andan ana bir şekilde yaşa ki aydınlanmış olarak kal. Geride oyalanma, ileriye atılma. Sadece nerede olursan ol, ne yaparsan yap, burada ve şimdide ol.

"Yine de," diyorsun. "Sannyası almak istiyorum. Bu mümkün müdür? Bu bir çelişki değil midir" Bu bir çelişkidir. Ama sen çelişkiler içinde yaşıyorsun, bu da son çelişki. Çelişkili hayatından, çatışma hayatından çıkabilmek için, o hayatın kapılarını kapaman gerekir. Sannyas kapılar kapamaktan başka bir şey değildir—en son şeydir. Yalnızca, "Çok uzun süre zihinde yaşadım, sefaletten başka bir şey deneyimlemedim. Şimdi zihinden bilinmeyene atlıyorum. Tamamen değişik bir hayat türüne giriyorum," demektir.

Sannyas, anlayışın ortaya çıktığına ve bana yaklaşarak bunun gerçekten ne olduğunu görmek istediğine dair senin tarafından yapılan bir harekettir. Bir ustaya yakın olmak, bir ustayla ilişkili olmak, senin kendi yüksek anlayışına, zihnin, seni bilinmeyene karşı fazlasıyla korkutacak, seni geriye çekecektir. Ve bilinenlerle yaşamak, her zaman daha güvenlidir; tanıdık şeylerle yaşamakta beceriklisindir. Bilinmeyene doğru ilerlemekte bir rehbere—bilinmeyene doğru ilerlemiş, bilinmeyenle yaşayan, masumiyetle yaşayan bir rehbere—ihtiyacın olacaktır. Rehbere yalnızca ruhu özümsemek için ihtiyacın ola-caktır—herhangi bir rehberlik için değil, sadece bilinmeyenin ruhunu, bilinmeyenin sevincini, bilinmeyenin kutlamasını özümsemek için.

Usta'dan bir şeyler içmeye başladığında, eski zihin günlerine geri dönemezsin. İşte sannyas budur.

Evet, sannyası alabilirsin. İlk başta, yine aynı çelişki olacaktır: onu alacak mısın, almayacak mısın, onun içine girecek misin, girmeyecek misin karar veremezsin. Bu doğaldır çünkü birçok hayat boyunca bu şekilde davranmışsındır. Bu, senin ikinci doğan haline gelmiştir. Seni ikna ederim, seni sannyas almaya teşvik ederim. İkna olman, teşvik edilmen gerekir. Sannyası bu nedenle yarattım. Yoksa buna ihtiyaç yoktu; buraya gelip beni dinleyebilir ve gidebilirdin. Beni dinlerdin ama bana yaklaşmazdın. Bu bir köprü görevi görüyor. Beni duyardın ama sessizliğimin tadına bakamazdın. Aşk hakkında söylediklerimi bilirdin ama benim aşkımı bilmezdin.

Sannyas bunu mümkün hale getiriyor. O bir enerji alanı, bir Buda alanı. O bir duygu ortaklığı: sözsüz, kalpten kalbe ve bir gün varlıktan varlığa.

BUGÜN SENİ CANLI OLARAK GÖRDÜM VE DUYDUM VE KENDİMİ SENİNLE O KADAR UYUMLU HİSSETTİM, O KADAR HEYECANLANDIM VE İLHAM ALDIM Kİ BUNUNLA İLGİLİ VE DOĞRUDAN İLGİLİ OLMAYAN İKİ SORU SORMAM GEREKTİĞİNİ HİSSEDİYORUM.

NİYE ZİHNE BU KADAR KARŞISIN? TABİİ Kİ HEPİMİZ ONU KULLANIYORUZ VE ONA İHTİYACIMIZ VAR VE BANA ÖYLE GELİYOR Kİ YALNIZCA ONU KÖTÜYE KULLANDIĞIMIZDA —YANİ ONU, ÇOK DERİNDEN HİSSETME VE KENDİNİ AŞMAYA KARŞI BİR SAVUNMA OLARAK KULLANDIĞIMIZDA— ELEŞTİRİLMEYİ HAKEDİYOR.

DİĞERSORU DAHA ÇOK BENİM SORUNUMLA İLGİLİ AMA BENİM GİBİ HİSSEDEN BAŞKALARI DA OLABİLİR: SANNYASİNLERİN NİYE TURUNCU GİYMELERİNİ VE SENİN BİR

FOTOĞRAFINI TAŞIMALARINI—Kİ ASLINDA BUNLAR BİR ÇEŞİT ÜNİFORMA VE İKON—BU KADAR GEREKLİ VE ÖNEMLİ BULUYORSUN? EĞER BEN BURADAN BİLGE BİR ADAMA KARŞI SEVGİ VE DERİN BİR SAYGI İLE AYRILIRSAM, ONUN FOTOĞRAFINI YANIMDA TAŞIMAM GEREKMEZ. ONUN GÖRÜNTÜSÜ, BENİM İÇSEL VARLIĞIMIN DERİNLİKLERİNE YERLEŞMİŞ OLACAKTIR VE EĞER ONA DANIŞMAM GEREKİRSE ZİHNİMDE ONU ORTAYA ÇIKARABİLİR VE BİR FOTOĞRAFA BAKTIĞIMDA GÖRDÜĞÜMDEN DAHA CANLI BİR ŞEKİLDE GÖREBİLİRM. SANNYAS ALMAK ÇOK İSTERİM AMA BU SON SORUDAN DOLAYI BENİ KABUL ETMEYEBİLİRSİN.

Lütfen beni affet. Kendini benimle uyumlu hissetmen, tamamen bir rastlantı olmalı; sadece bir rastlantı olabilir, bunun dışında benimle uyumluluk hissetmek mümkün değildir.

Ve bu kadar çabuk karar verme. Beni sadece bir kere dinledin: biraz daha burada durursan, birçok çelişki göreceksin! Biraz bekle, bana biraz daha zaman ver, o zaman benimle hiç de uyumlu hissetmeyeceksin. Aslında bu seferde de benimle uyumlu hisseden sen değildin, ben bir şekilde seninle uyumlu görünmüştüm.

Sen zaten birçok fikre sahipsin, çok bilgilisin. Sorun masumiyetten değil, bilgiden geliyor.

Burada birçok kişi var: herkesin zihnini yıkacak şeyler söyleyemem. Eğer bir şey söylüyorsam ve söylediklerim birinin zihnini yok ediyorsa, başka birinin zihniyle uyumlu da olabilir. Onun için de yarın veya öbür gün çalışırım. Ama er ya da geç, balyoz herkesin üstüne gelecektir—ve o zaman kendini o kadar ilham almış hissetmeyeceksin. Aslında senin sorunu cevaplarken, bütün ilhamını geri almış olacağım. Sadece bekle!

"İlham" derken, ne demek istiyorsun? Zaten bir şey biliyor

gibisin, yoksa "ilham"la ne kastedebilirsin? "Uyum"la ne demek istiyorsun? Bir şeyler biliyorsun ki, "Evet, bu .adam mantıklı konuşuyor," diyorsun. Mantıklı diyorsun çünkü her zaman buna inanmış-sındır.

Ben burada senin inancını desteklemek amacıyla bulunmuyorum: ben senin inançlarını senden uzaklaştırmalıyım. Sana ilham vermek için de bulunmuyorum çünkü bütün ilhamlar esaret yaratır. Eğer sana ilham veriyorsam, benim kölem haline gelirsin, bana bağımlı olursun. Sana ilham vermiyorum; sadece seni parçalıyor, şok ediyorum. Er ya da geç, ben burada, sen burada olursun ve birbirimize muazzam bir şekilde bağlanmış oluruz ama bir esaret, bir bağımlılık yoktur. Bağlantımız vardır ama ilham söz konusu değildir çünkü sana ilham veren biri, otomatik olarak senin için önemli hale gelir—o kadar ki, kendini bağımlı hissetmeye başlarsın.

Sana ilham verebilecek, sönük ve ölü hayatına biraz ışık yakabilecek bir baba figürünü arıyorsun. Ama eğer başka biri senin hayatına ışık yakıyorsa, senin üzerinde güçlü hale gelir. Ben burada, senin içinde bir ateş yakmak üzere bulunmuyorum. Ben sadece senin kendi ışığını görmene yardım etmek için buradayım. Kendine bir ışık ol. İlham demek, başka birini takip edeceksin, onu taklit edeceksin demektir; bir Hıristiyan, bir Hindu veya Müslüman olacaksın demektir. Sannyas, artık bir Hıristiyan, bir Hindu, bir Müslüman olmadığını, artık bir itikada veya dogmaya ait olmadığını ilan etmektir. Benim bir itikadım, dogmam yok. Bir sannyasin olmak demek, özgürlüğünü ilan etmen demektir. Ancak tabii ki şu soru ortaya çıkıyor: neden turuncu, mala ve fotoğraf? İstenmeyen insanları dışarıda tutmak için bu bir alet. Bu, kalabalıklar için değil, ayaktakımı için değil, sadece seçilmiş birkaç kişi için. Nihai olan—buna Tanrı ya

da aydınlanma da diyebilirsin—yalnızca cesurlar, son derece cesurlar içindir çünkü en nihai olan, yalnızca zihni bırakıp şu ana hemen dalabilenlere açıktır. Şu an, nihai olanın kapısıdır. Ve zihni bırakmak büyük bir cesaret ister—herkese göre değildir.

Bu, sadece bir araçtır. Turuncu da her renk kadar iyidir. Turuncuda özel bir durum yoktur. Herhangi bir rengi seçebilirdim—yeşil, siyah v.b. de işe yarardı. Bunun amacı sadece bir araç olmasıdır. Çılgınca birkaç şey yapmaya hazır insanlar içindir—çünkü daha sonraları, çok daha çılgınca şeyler beklemektedir. Eğer turuncu giymek, bir madalyon ve mala takmak kadar basit bir çılgınlığı bile yapamıyorsan, aptalca görünmek ve insanların güldüğü bir kişi olmak için yeterince cesaretin yoksa—bu kadarını bile yapamıyorsan—burası sana göre değil demektir çünkü ileride daha büyük şeylerin yapılması gerekecek.

Eğer benimle daha derin bir yakınlığa girersen, daha da mantıksız şeyler isteyeceğim çünkü ancak böyle istekler vasıtasıyla zihin yok olabilir; başka yolu yoktur. Bu istekler elektrik şoku gibidirler. Ancak o zaman senin kültürlü zihnin, yüzyıllardır kültürlü hale getirilmiş olan zihnin, temelinden sarsılabilir.

Bu sadece, burada olmaması gereken kişileri korkutup kaçırmak için bir araçtır. Onlar hemen kaçarlar. Böyle çılgın bir kalabalığı görerek, turunculu insanlar görerek korkar ve kaçarlar.

Bu, bilerek yapılan bir şeydir. Senin burada olmanı, daha çok bilgi ve ilham almanı kolay hale getirebilirdim. Ama bu bir Hıristiyan bilimi değildir. Ben Billy Graham değilim, burada sana ilham vermek üzere bulunmuyorum. Bu tamamen değişik bir olgu. Aslında ben dindar bile değilim; ruhani değilim. Bütün bu

etiketler benim için tamamen anlamsız. Bu sadece benimle gitmeye hazır olan insanlar, benimle saçma sınırlara kadar gitmeye hazır insanlar seçmek için bir araç.

Ama sen daha akıllısın. Bana, "Seni kalbimde, varlığımın derinliklerine yerleşmiş olarak tutabilirim," diyorsun—sanki derinliğin ne olduğunu, varlığın ne olduğunu bilirmişsin gibi. "Seni ortaya çıkarabilirim," diyorsun. Ama ortaya çıkardığın yegâne şey, kendi zihnin, kendi zihninin bir hayal ürünü olacaktır; o, ben olmam, olamam.

Sadece benimle birlikte koşulsuz olarak hareket edebilirsen, bana sahip olabilirsin. Senin tarafından hiçbir koşul kabul edilmez. Ve ben bazen saçmalığı aşikâr şeyler isterim ve onların saçma olduğunu bilirim.

Benimle olanlar yavaş yavaş, saçma şeyler yapabildiğinde, bunun biraz daha gevşek, biraz daha zihin dışı olmalarına faydası olduğunu anlamaya başlarlar. Koşulsuz olarak benimle birlikte olduğunda, o zaman ben sana, "Git ve sokaklarda çıplak olarak koş," dersem, bunu kabul edersin. Eğer bunu basitçe ve masumca kabul edebilir-sen, ben seni sokaklarda çıplak olarak koşmaya göndermem; amaç zaten yerine gelmiştir. Eğer duraklarsan, "Ne demek istiyorsun?" diye sorarsan, gitmen gerekir.

Bunlar küçük araçlardır. Ve bazen küçük araçlar çok derinden çalışır çünkü onları fark edemezsin. Büyük araçları fark edebilirsin—o kadar büyüktürler ki, aptal biri bile onları görebilir.

Geçen gün Krishna Prem, bana yazdığı mektupta, çok çok eski bir hayatında, şimdi âşık olduğu Divyananda ile ilişkili olduğunu hatırladığını yazmış. Eski hayatında o anneymiş ve Divyananda da onun oğluymuş. Ve o hayatta annelik görevlerini

tam olarak yerine getirememiş, şimdi Divyananda'ya âşık olmasının nedeni de buymuş. "Ama şimdi borçlar ödendi ve Divyenanda bana çok eziyet ediyor. Bu ilişkiyi bitirmeli miyim?" diye sormuş.

Ona, "Git ve Teertha ile konuş," diye bir mesaj gönderdim. Tabii ki çok incindi. Çok büyük şeylerden bahsediyordu: benim, "Krishna Prem, sen oldun. Eski hayatlarını hatırlamak harika bir şey! Bu senin ilk satorin Krishna Prem," dememi bekliyordu. Derinde, bunu bekliyor olmalıydı.

Onun büyük deneyimi hakkında bir şey söylemek yerine, ona Teertha'ya gidip onunla konuşmasını söyledim. Bu onu derinden incitmiş olmalı çünkü onu doğrudan cevaplamıyorum, Teertha'ya gönderiyorum. Ayrıca bu Teertha da kim? Krishna Prem niye Teertha'ya gönderilsin? Krishna Prem de Teertha kadar ilerlemiş, öyleyse niye? Hatta belki o daha yüksek ve daha kutsal. Peki neden? Neden Teertha?

İki gün boyunca büyük ümitsizlik yaşadı. Bu kadar küçücük bir şeyi fark edemedi. Fark etmesi kırk sekiz saati buldu, sonra anladı: "Bu sadece benim egoma bir şok." Bu anlayışla, hemen o saniye, bütün ümitsizliği yok oldu. Bu anlayışla, hemen, bütün karanlık gitti ve o, hafif ve mutlu hale geldi; yine doğal varlığına döndü. Ama bunu fark etmesi kırk sekiz saat sürdü. Artık ihtiyaç kalmadı: Krishna Prem'in Teertha'ya gitmesi gerekmiyor. Artık yeni bir şey bulacağım!

Küçük, çok küçük şeyleri fark etmek çok zordur çünkü küçüktürler. Büyük şeyleri görebilirsin. Dağlar varsa, görebilirsin ama küçük bir kum tanesini fark etmek güçtür.

Eğer burada olmak istiyorsan, eğer benimle bağlantılı olmak istiyorsan, tamamen farklı bir bağlantılı olma yolunu öğrenmen gerekecek. Ben bir öğretmen değilim, bu yüzden

burada sadece ilham alacak bir öğrenciysen... Ben bir misyoner de değilim. Burada seni bir felsefeye yönlendirmek üzere bulunmuyorum.

Eğer bir ustayla—hiçbir bilgisi olmayan ama bilen, bilgisi değil, bilmekte olanla—bağlantılı olmak istiyorsan, biraz rahatlaman gerekecek. Her şeyin nasıl olması gerektiği hakkındaki fikirlerini bırakmalısın. Her zaman hatırla: pek çok kez şöyle olur: bir sannyasin olmak istersin ama kimin usta, kimin mürit olduğunu unutursun ve içinden, bazı şeylerin usta tarafından yerine getirilmesini istersin. O sana uymalıdır, o zaman haklıdır.

Fakat usta ismini gerçekten hak eden biri, asla sana uyumlu olamaz. Sana uyan insanlar siyasetçilerdir. Onları, yalnızca sana uyarlarsa takip edeceğini bilirler: bu, karşılıklı bir anlaşmadır. Seni takip etmelidirler ki, seni takipçi yapabilsinler: bu, karşılıklı bir sömürüdür. Siyasetçi liderlerin, takipçilerinin yaptığı budur. Sana ve senin beklentilerine bakarlar ve sürekli onları yerine getirirler.

Ben her şekilde saldırının. Senin beklentilerini karşılayamam. Eğer senin beklentilerini karşılamaya başlarsam, sana bir faydam olmayacaktır. O zaman sen usta olursun, ben mürit olurum.

Kim kimden sannyas almaktadır? Buna en başta karar verilmesi gerekir. Ben mi senden sannyas alıyorum, yoksa sen mi benden sannyas alıyorsun? Bunun açık olması lazım. Sannyas alırsın ama bu açık olmadığı için benim şu veya bu şekilde olmamı, şu veya bu şekilde yaşamamı istersin. Ve eğer sana uyum sağlamazsam, düş kırıklığına uğrarsın. Gerçek bir usta, seni düş kırıklığına uğratır. Seni düş kırıklığına uğratmalıdır. Bu şekilde yavaş yavaş zihninden parçalar koparılacak ve senden

alınacaktır. Sana devamlı darbeler indirmeliyim, en baştan bu konuda çok açık olmak isterim. Turuncunun, malanın, resmin başka hiçbir amacı yoktur. Amaç, koşulsuz olarak uyum içinde olması gerekenin sen olduğunun ve benim seninle uyum halinde olmama dair bütün beklentilerin bırakılması gerektiğinin bilinmesidir. Ancak o zaman çalışma başlayabilir. Buna hazır olmayanlar için, sannyas onların kaçmasına, kaybolmalarına yardımcı olur.

Soruyorsun: "Niye zihne bu kadar karşısın?"

Ben zihne karşı değilim, ben sadece durumu söylüyorum —zih-nin ne olduğunu. Eğer zihnin ne olduğunu görürsen, onu bırakırsın. "Zihni bırak," derken, zihne karşı değilim. Sadece senin için, zihnin ne olduğunu, sana ne yaptığını, nasıl bir esaret haline geldiğini açık hale getiriyorum.

Onu kullanmak veya kötüye kullanmak sorun değildir. Zihnin kendisi sorundur, onun kullanılması veya kötüye kullanılması değil. Ve unutma ki zihinsiz olmayı bilmezsen, zihni kullanmayı da bilemezsin. Sadece zihinsiz olmayı bilen kişiler zihni kullanabilirler; yoksa zihin onları kullanır. Zihin seni kullanır. Ama zihin çok akıllıdır, seni kandırmaya devam eder. "Beni kullanıyorsun," der durur.

Seni kullanan zihindir. Kullanılan sensin; zihin senin ustan olmuş; sen köle haline gelmişsindir. Ama zihin çok akıllıdır, seni desteklemeyi sürdürür. "Ben sadece bir aletim, sen ustasın," der. Seyret; zihnin mekanizmalarına, senin nasıl kullandığına bak. Onu kullandığını zannediyorsun. Onu ancak, ondan ayrı olduğunu bilirsen kullanabilirsin; yoksan onu nasıl kullanabileceksin? Onunla özdeşleşir-sin. Eğer, "Ben bir Hıristiyan'ım," dersen, Hıristiyan zihniyle özdeşleşmiş olursun. Eğer, "Ben bir Hindu'yum," dersen, Hindu zihniyle özdeşleşmiş

olursun. "Ben Almanım," dersen, Alman zihniyle özdeşleşmiş olursun. Bu özdeşleşmeden kurtulmak gerekir. Senin zihinle aynı şey olmadığını bilmen gerekir. Ve sadece zihnin çalışmadığı anlarda, meşgul olmadığında, bir boşluk, sessizlik, durgunluk olduğunda, zihin durduğunda—kim olduğunu, bilecek, kendini bilinç olarak tanıyacaksındır. O zaman zihni kullanabilirsin.

Ben zihni kullanıyorum, sen kullanmıyorsun. Öyleyse ben nasıl zihnin karşısında olabilirim? Ben zihnin karşısında değilim. Öyle gibi görünebilirim ama bütün amaç seni zihinden ayırarak ondan ayrılığını, özgürlüğünü tanıman içindir. Özgürlüğünü bildiğinde, zihni kullanabilirsin. O zaman en güzel aletlerden biri haline gelir. İnsan henüz, daha iyi bir alet icat edememiştir. En gelişmiş, en etkili bilgisayar bile zihnin yaptığı şeyleri henüz yapamamaktadır. Tek bir zihin, dünyanın tüm kütüphanelerini içinde taşıyabilir. Zihnin güçlerini düşünmek muazzamdır. Ama bu güçler çok büyük olduğu için, tehlike de vardır: seni ele geçirebilirler. Olan budur: çünkü zihin öyle güçlü, öyle güzel bir alettir ki, sana sahip olur. Artık onu kullanamazsın. O seni kullanır, seni yönetir, sana programlar verir. Kendi takip etmeye karar verdiği yönlere doğru seni dürtmeye devam eder. Sana hiçbir özgürlük şansı ya da seçme şansı bırakmaz. İkna olmadığı sürece, tek bir santim bile hareket etmene izin vermez.

O zaman usta kimdir? Zihinle özdeşleşmediğini anlamadığın sürece, usta olmazsın.

Arabasıyla özdeşleşen kişi, onu süremez; araba onu yönlendirecektir ve sonra da bir kazanın olması kaçınılmazdır. Arabadan ayrı olmalısın; ayrı olduğunu bilmelisin; arabanın güzel olduğunu, kullanılabilecek güzel bir mekanizma olduğunu ve pek çok iş başarabildiğini bilmeli ama yine de ayrı olmalısın.

"Niye zihne bu kadar karşısın?" diye soruyorsun. "Tabii ki

hepimiz onu kullanıyoruz," diyorsun.

Hayır, onu herkes kullanamaz. Sadece çok nadiren birileri onu kullanabilir: bir Buda, bir İsa, bir Atisha, bir Tilopa kullanabilir—çok nadir, birbirleriyle çok aralıklı ve az sayıda olarak gelirler. Yoksa sen zihin tarafından kullanılırsın. Hayır, herkes zihnini kullanmıyor, yoksa seninle Buda arasındaki fark ne olacaktı? Bir fark olmazdı. Sen de zihni kullanıyorsan, Buda da zihni kullanıyorsa, aradaki fark nedir? Buda zihni kullanır, sen ise zihin tarafından kullanılırsın. Aradaki fark budur. Ve Buda zihni kullanabilir çünkü ondan tamamen ayrı olduğunu bilir.

Ve unutma ki bu bir kötüye kullanma değildir. Eğer zihni kullanamıyorsan, onu nasıl kötüye kullanacaksın? O zihindir: seni kullansın veya kötüye kullansın, sen onu kötüye kullanamazsın. Bilim adamları atom enerjisini keşfettiklerinde, zihni kullandıklarını veya kötüye kullandıklarını mı düşünüyorsun? Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombası atıldığında, Albert Einstein bütün gece uyuyamadı; günlerce uyuyamadı. Uyuyamadı, dinlenemedi, korkunç derecede rahatsız olmuştu. Atom bombasının yaratılmasında aracı olmuştu. Amerika başkanına mektup yazarak atom bombasının mümkün olduğunu söyleyen oydu.

Burada şöyle bir soru ortaya çıkıyor: Einstein, Amerika başkanına mektup yazarken, bu güçlü bilgiyi siyasetçilere verirken, bilinçli olarak zihnini kullanıyor muydu? Sonuçların farkında mıydı? Hiç Hiroşima ve Nagasaki—binlerce insanın, masum sivillerin, hiçbir suçları olmadan, birkaç saniye içinde yanacağı—aklına gelir miydi? Hayır, bunu düşünmemişti, o konuda bilinçli değildi. Atom bombalarının ne şekilde kullanılacağı konusunda bile uyanık değildi. Ölmeden önce ona sorulan, "Tekrar doğsaydınız, ne olmak istediniz? Yine büyük bir matematikçi, büyük bir fizikçi, büyük bir bilim adamı mı olmak

isterdiniz?" sorusuna, "Hayır, asla! Bunun yerine bir sıhhi tesisatçı olmak isterdim. Ama artık çok geç," diye cevap vermiştir.

Einstein, en güzel zihinlerden birine sahipti. Onu kötüye mi kullandı? Yüksek teknolojiyi icat eden ve dünyanın tüm ekolojisini yok eden bilim adamlarının zihinlerini kullandıklarını veya kötüye kullandıklarını mı düşünüyorsun?

Eğer bir gün dünya gezegeni ölecekse bu, yirminci yüzyılın büyük zihinleri nedeniyle olacaktır—çünkü eğer insanlık tarihinde yüz bilim adamı varsa, bunların doksan dokuzu yirminci yüzyılda yaşamıştır. Aslında, bütün zamanların büyük bilim adamlarının yüzde yetmiş beşi şu anda yaşıyor.

Zihin büyük bir momentum kazandı. Son yüzyıl içinde, özellikle son on yılda, büyük bir teknoloji yarattık ama bu teknoloji dünyayı yok edecek. Peki, kim sorumlu olacak? Sen ne diyorsun? Bilim adamları zihni kullandı mı, yoksa kötüye mi kullandı?

Eğer bana sorarsan, onlar zihinlerinin efendisi değildiler. Ne kullandılar ne de kötüye kullandılar; zihin onları kullandı, kötüye kullandı.

Şimdi bilimin büyük meditasyon yapıcılara ihtiyacı var, yoksa bu dünyaya kıyamet gelecek. Bilimin artık zihnini kullanabilen, varlıklarının efendisi olan ve bilimi bilinçli bir şekilde kullanabilen bilim adamlarına ihtiyacı var. Yoksa evrensel bir intiharın eşiğine geleceğiz.

İnsanoğlu, şu ana kadar yaşadığı şekilde, çok sert bir değişiklik olmadığı sürece yirmi beş yıl daha yaşayamaz. Ve bu, güzel bir dünyadır. Bu dünyayla karşılaştırıldığında, milyonlarca yıldız ölüdür: tomurcuklanan çiçekler yoktur, akan ırmaklar

yoktur, kuşlar, hayvanlar, insanlar yoktur. Bu evren neredeyse büyük bir çöl gibidir. Bu dünya ise canlıdır! Muazzam derecede önemli olan bir şey—bilinç— burada gerçekleşmiştir. Ama bu bilinç hâlâ efendi değildir, hâlâ bir köledir. Özgürleşmesi gerekmektedir. Benim buradaki işim budur, benim temel işim: zihinden özgür olmana yardımcı olarak, onu kullanmanı sağlamak. Eğer usta sensen, onu kötüye kullanmazsın, bu imkânsızdır. Uyanık, bilinçli ve meditasyon yapar durumda isen, onu kötüye kullanmak mümkün değildir.

Eğer Einstein bir Buda olsaydı, atom enerjisi diye bir şey olurdu ama atom bombası olmazdı ve atom enerjisi bir nimet haline gelirdi—tüm zamanların en büyük nimeti. Dünya bir cennet olurdu. Ama Albert Einstein bir Buda değildir; ne yazık ki meditasyon hakkında hiçbir şey bilmez—büyük bir zihindir ama usta eksiktir; pilotu olmayan büyük bir mekanizma, büyük bir uçaktır.

En uzak mesafelere, hiçbir pilot olmadan gidebilen bir uçak yaptıklarını duydum—pilot olmadan, otomatik olarak. Bu, çok büyük bir heyecan ve coşku yaratmıştı ve ilk uçuşta, otomatik mekanizma insanlarla iletişim kurdu: "Şu şu yükseklikte, şu şu sıcaklıkta, şu şu hızda hareket ediyoruz. Lütfen rahat olun, endişelenmeyin. Bir hata olmaz, bir hata olmaz, bir hata olmaz ' ve bu şekilde devam etti! İşte bir hata olmuştu. O insanları, onların ne kadar korkmuş olabileceğini bir düşün! Şimdi ne olacaktı?

Zihnin bir yan ürünü olarak yüksek teknoloji oradadır ama kölelerin elindedir. İnsanlığı ele almak için Budalara ihtiyaç vardır—ve bir iki Buda yetmeyecektir. Zihnin kullanılabilmesi için her alanda, her yönde, hayatın her boyutunda pek çok Budaya ihtiyaç vardır. Zihin, hiçbir zaman şimdi olduğu kadar etkili olmadı ve tehlike budur. Zihin, hiçbir zaman şimdiki gibi

akıllı, hiçbir zaman şimdiki gibi güçlü değildi. Çocukların ellerine atom bombalan verdik. Bir kaza olmaması mucize olurdu. Bir kazanın oluşması için her türlü olasılık var. Çocuklar bombalarla oynuyor.

Siyasetçiler, dünyadaki en olgun olmayan zihinlerdir. Sadece üçüncü sınıf zihinler siyasetle ilgilenir; ortalama insanlar ve aşağılık kompleksi olanlar siyasetçi olurlar. Ve atom bombaları, hidrojen bombaları, lazer ışınlar ve buna benzer şeyler bu insanların ellerindedir.

Her an olabilir—ben konuşmamamı bile bitiremeyebilirim. Her an... Hidrojen bombalarının üstünde oturuyoruz ve o kadar da çok var ki... İnsanın bu kadar aptal olması inanılmaz. O kadar çok hidrojen bombamız var ki her bir insanı yedi yüz kere öldürebiliriz. Ne aptallık! Ne için? İnsan sadece bir kere ölür. Eğer çok dikkatli olmak istiyorsan, iki kere de olur—ama yedi yüz kerenin ne anlamı var?

Ve gitgide daha fazlasını yaratıyorlar. Bütün dünya hidrojen bombaları ile dolu; böyle yedi yüz tane dünyayı yok edebiliriz. Enerjimizin yüzde yetmişi savaş hazırlıkları için kullanılıyor. Bütün dünya bir tımarhane gibi oldu.

Diyorsun ki: " Tabii ki onu hepimiz kullanıyoruz ve ona ihtiyacımız var ve bana öyle geliyor ki yalnızca onu kötüye kullandığımızda—yani onu, çok derinden hissetme ve kendini aşmaya karşı bir savunma olarak kullandığımızda—eleştirilmeyi hak ediyor."

Ben onu eleştirmiyorum. Aslında, benim ne demek istediğimi anlarsan, onu daha çok takdir edebilirsin; eğer benim söylediklerim daha iyi anlarsan, onu daha fazla kullanabilirsin. Eğer zihne üstünlük sağlarsan, zihne tanık olursan, ondan ayrı olduğunu bilirsen ve zihnin senin üstünde bir hükmü yoksa

onun tarafından hipnotize edilmiyorsan, o zaman onu gerçekten takdir edebilirsin. Ben onu takdir ediyorum. Ve sen de onu kullanabilirsin ama hiçbir zaman kötüye kullanmazsın. Bilinçli bir insan, hiçbir şeyi kötüye kullanmaz.

DİKKAT ETTİM Kİ GÜZEL BİR KADIN GÖRDÜĞÜMDE VE O TATLI SESSİZLİĞİN İÇİNE GİRDİĞİMDE, FELSEFE VE DİN HAKKINDAKİ HER ŞEYİ UNUTUYORUM, KAYBOLUYORUM. HAYVANLARIN BİLGE OLDUKLARINI DÜŞÜNÜYORUM ÇÜNKÜ TANRI METAFİZİKLE ONLARIN AKLINI KARIŞTIRMIYOR. BAZEN KİTAPLARIMI ATMAK İSTİYORUM, BAZEN ONLARI SEVİYORUM.

Kadın metafiziktir, felsefedir, şiirdir. Erkek de öyledir. Kişi canlı metafizikle, canlı felsefeyle, canlı şiirle karşılaşınca tabii ki metafiziği ve felsefeyi unutur. Bu sadece senin canlı olduğunu gösterir. Güzelliği takdir etmek, onunla boğulup sarhoş olmak, fazlasıyla değerli bir şeydir. Güzel bir kadın gördüğünde bile Eski Ahit'i veya Bhaga-vad Gita'yı veya Kuran'ı hatırlaman, bir şeylerin yanlış olduğunu gösterir. Bu, sende bir şeylerin yanlış olduğunu gösterir. Diğer durum ise sadece senin doğal ve insan olduğuna bir işarettir. Bu duyarlılığın büyümesine izin ver; o, yavaş yavaş büyüdükçe ve sen gitgide daha duyarlı hale geldikçe, etrafta daha çok güzellik göreceksin. Anlayışın ne kadar derin olursa, güzellik o kadar büyük olur. Ve bütün bu varoluşu muazzam bir dans, bir kutlama olarak görürsen, onun tarafından özgürleştirilirsin.

Bu, özgürleştiren bir kutlamadır, özgürleştiren bir aşktır, özgürleştiren bir güzelliktir—metafizik veya felsefe değildir.

Ama kitaplarını atman gerektiğini söylemiyorum—çünkü güzel kitaplar da vardır; onlar büyük deneyimlerin yan ürünleridir. Onların içinde kaybolma ama Shakspeare'den veya

Kalidas'tan bir kitap okumak ya da Buda'dan veya Atisha'dan bir kitap okumak, aynı güzellik dünyasına başka kapılardan girmektir.

Tanrı'nın tapınağının pek çok kapısı var. Biri güzellik, başka biri bilgelik, aşk yine başka biri ve bu kadar da değil. Müzik de bunu yapabilir, şiir yapabilir, edebiyat yapabilir. Ağaçtaki çiçekler güzeldir—peki büyük şiirler hakkında ne düşünüyorsun? Onlar bilincin çiçekleridir.

Kitaplarını atmak zorunda değilsin. Aslında, kitaplarını atarak onlara hâlâ bağlı olduğunu söylemiş olursun. Nefret, aşkın tepe taklak olmuş halidir; aşk ŞİRHASAN yapmaktadır yani amuda kalkmıştır. Aslında bu iki sözcüğü birbirinden ayrı olarak kullanmayı bırakmalıyız, tek bir sözcük yapmalıyız: aşk-nefret. İkisinin arasında tireye bile gerek yoktur; onlar sıcak ve soğuk, yaz ve kış, yaşam ve ölüm, karanlık ve ışık gibi tek bir enerjidirler.

Kitapları atmaya gerek yok: onların tadını çıkar! Ve güzel bir kadının formunun da tadını çıkarmayı durdurmaya gerek yoktur çünkü bu da Tanrısaldır. Hayatın bütün boyutları ile tadını çıkar. Tek boyutlu olmak, şu veya bu olmak için bu saplantı niye? Neden ikisi birden değil? Neden şu veya bu diye seçmek zorunda olasın? Neden hepsi olmasın? Benim yaklaşımım bu: hepsinin içinde yaşa, şu veya bu diye yaşamayı bırak.

Soren Kierkegard, "Şu veya Bu" diye bir kitap yazdı. Bütün hayatını "şu veya bu" şeklinde yaşamıştı. Sevdiği, hatta müthiş bir şekilde sevdiği kadınla evlenmeye bir türlü karar verememişti. Bu "şu veya bu" durumu o kadar uzun bir süre sürdü ki kadın sonunda bir başkasıyla gitmeye karar verdi. Kendisi yıllarca karar verememişti.

Kitabı o kadar ünlü olmuştu, kendisi o kadar ünlü olmuştu ki, Kopenhag sokaklarında dolaşmaya çıktığı zaman, çocuklar ve insanlar onun arkasından, "Şu veya bu! Şu veya bu! Şu veya bu gidiyor!" diyorlardı. Çocuklar bile onun yol ayrımlarında, "Nereye gideyim? Şuraya mı buraya mı? İki yol da aynı amaca, istasyona gidiyor ama hangisini takip edeyim?" diye düşündüğünü biliyorlardı. Yol ayrımlarında düşünmek için saatlerce duruyordu.

Sadece düşünerek yaşadı, tam bir metafizikçiydi. Babası miras bırakmıştı; yeterince parası vardı, bu yüzden çalışması gerekmiyordu. Böylece bütün gün, yirmi dört saat boyunca düşünüyordu. Bankadan son parayı çektiği gün, eve giderken yolda öldü. İyi de oldu— çünkü aksi takdirde çok zorluk çekerdi.

Benim hissim, "Olmak ya da olmamak? Şu veya bu," şeklinde düşünüyor olduğu. Çünkü artık para kalmamıştı. Bu "şu veya bu" arasında kalp krizi geçirmiş olmalı. Bu, onun tüm hayat şekliydi.

Seçim yapmaya gerek yoktur. Neden seçimsiz yaşamıyorsun? Neden hayatın sana bütün verdiklerini almıyorsun? Ne bir materyalist ol, ne de ruhani; ikisi birden ol. Zorba da olma, Buda da olma; ikisi birden ol. Tanrı'nın senin üstüne yağdırdığı her şeyin tadını çıkar.

Benim sannyasinlerime mesajım bu. Sen henüz benim sannyasinim değilsin. Ama eğer bütünlük içinde yaşamaya, her şeyi kabul etmeye, her âna değerini vermeye, her şeye saygı göstermeye başlarsan ve eğer güzel bir kadın geçtiğinde heyecanlanırsan, bu senin CANLI olduğunu gösterir, henüz ölü değilsindir.

Ama bunun senin içinde sadece cinsel bir karışıklık olması değildir—bu çok zavallıca olur. Daha fazla bir şey olmalıdır;

ruhani bir şey de olabilir. Ben cinselliğe karşı değilim ama sadece cinsel bir hayat yaşamak hayatı minimumda yaşamaktır. Cinsellikten samadhi'ye, onun bütün renklerini yaşamamak niye?

Gerçekten güzel bir kadın geçerken, eğer senin sadece cinselliğin etkileniyorsa, o zaman hayvan canlıdır ama sen değilsindir. Ama eğer ruhaniyetin de etkileniyorsa, o zaman bütünlüğün içinde canlı-sındır. Ve bütünlüğün içinde canlı olmak Tanrı'ya giden yoldur.

3. Bölüm - Sıtnalta Ve On Yedi Çakra

SANA NEDEN GÜVENMİYORUM?

Prem Prageeta, güven, yalnızca önce kendine güvenirsen mümkündür. En temel şey, önce kendi içinde olmalıdır. Eğer kendine güvenirsen bana da güvenebilirsin, insanlara da güvenebilirsin, varoluşa güvenebilirsin. Ama eğer kendine güvenmezsen, başka bir güven asla mümkün değildir.

Toplum, güveni kökünden yok eder. Kendine güvenmene izin vermez. Başka bütün güven türlerini öğretir—ebeveynlere güven, kiliseye güven, devlete güven, Tanrı'ya güven, v.b. ama en temel güven tamamen yok edilmiştir. Böylece bütün güvenler sahte oluyor, sahte olmak zorunda. O zaman bütün diğer güvenler plastik çiçekler gibi oluyor. Gerçek çiçeklerin büyümesi için gerekli gerçek köklerin yok.

Toplum bunu bilerek yapıyor, amacı zaten bu çünkü kendine güvenen bir kişi toplum—köleliğe dayanan bir toplum, köleliğe çok fazla yatırım yapmış bir toplum—için tehlikelidir.

Kendine güvenen bir kişi bağımsız biridir. Onun hakkında tahminler yapamazsın, o kendi yolunda gidecektir. Onun hayatı özgürlük olacaktır. Hissettiğinde, sevdiğinde güvenecek ve o zaman güveni içinde muazzam bir yoğunluğu ve güveni barındıracaktır. O zaman güveni canlı ve özgün olacaktır. Ve güveni için her şeyi riske atmayı göze alacaktır ama sadece onu hissettiğinde, sadece gerçek olduğunda, sadece güven onun kalbini titrettiğinde, sadece aklını ve sevgisini titrettiğinde böyle olacaktır. Onu herhangi bir inanış şeklice zorlayamazsın.

Toplum inanca bağlıdır. Bütün yapısı, otohipnoz yapısıdır. Bütün yapısı, insan değil, robot ve makine yaratmaya

dayalıdır. Bağımlı insanlara ihtiyacı vardır—böylece devamlı tiranlığa ihtiyaçlar olacaktır, o kadar ki kendi tiranlarını, kendi Adolf Hitlerlerini, kendi Mussolinilerini, kendi Josef Stalinlerini, kendi Mao Zedonglarını yaratırlar.

Bu dünyayı, bu güzel dünyayı büyük bir zindan haline getirmişizdir. Güce şehvet duyan birkaç kişi bütün insanlığı bir ayaktakımı haline indirgemiştir. İnsanoğlunun, ancak bütün bu saçmalığa ödün verirse var olmaya hakkı vardır.

Bir çocuğa Tanrı'ya inanmasını söylemek saçmalıktır, tamamen saçmalıktır—Tanrı olmadığı için değil ama çocuk daha henüz o susuzluğu, o arzuyu, o özlemi hissetmediği için. Daha gerçekliğin, en yüksek derecedeki hayat gerçekliğinin içine girmeye hazır değildir. Tanrı'nın gerçekliğini araştırmak için henüz yeterince olgun değildir. Bu aşk ilişkisinin bir gün oluşması gerekir ama bu ancak, onun üzerine bir inanç empoze edilmediyse olur. Eğer keşfetmeye ve bilmeye dair bir susuzluk oluşmadan inanmaya zorlanırsa, o zaman bütün hayatını sahte, düzmece bir şekilde yaşayacaktır.

Evet, Tanrı hakkında konuşacaktır çünkü Tanrı'nın var olduğu ona söylenmiştir. Ve bu, ona otoriter bir şekilde söylenmiştir, çocukluğunda çok güçlü kişiler—ebeveynler, rahipler, öğretmenler—tarafından söylenmiştir. Ona söylemişlerdir ve onun kabul etmesi gerekmiştir; bu, onun için yaşamına devam edip edememe meselesidir. Anne-babasına hayır diyemezdi çünkü onlar olmadan yaşaması mümkün değildi. Hayır demek çok riskliydi, bu yüzden evet demişti. Ama onun evet'i gerçek olamaz.

Nasıl gerçek olabilir ki? Sadece politik bir araç olarak, yaşamına devam edebilmek için evet demektedir. Onu dindar bir insan haline getirmedin, onu bir diplomat yaptın, bir politikacı

yarattın. Onun kendine özgü bir varlık olarak yetişme potansiyelini sabote ettin. Onu zehirledin. Onun akıllılık olasılığını yok ettin çünkü akıllılık, yalnızca bilmek için bir özlem olduğunda ortaya çıkar.

Artık özlem hiç ortaya çıkmayacaktır çünkü bu soru onun ruhunu ele geçirmeden önce cevabı verilmiştir. Daha acıkmadan, ona yiyecek verilmiştir. Şimdi açlık olmadığı için, bu yiyecek onun varlığında sindirilemeyecektir; onu sindirecek bir açlık yoktur. Bu yüzden insanlar, içinden hayatın sindirilmemiş yiyecek gibi geçtiği borulara benzer.

İnsan, çocuklara karşı çok sabırlı olmalıdır; onun kendi zekâsının ortaya çıkmasını engelleyecek, onları Hıristiyan, Hindu veya Müslümana dönüştürecek hiçbir şey söylememe konusunda çok bilinçli, çok uyanık davranmalıdır. İnsanın sonsuz sabra ihtiyacı vardır.

Bir gün mucize gerçekleşir ve çocuk kendi kendine merak etmeye başlar. O zaman da ona önceden hazırlanmış cevaplar verme. Önceden hazırlanmış cevaplar kimseye yardımcı olmaz, önceden hazırlanmış cevaplar, donuk ve aptalcadır. Onun daha zeki hale gelmesine izin ver. Ona cevap vermek yerine, durumlar ve meydan okumalar yaratın ki zekâsı keskinleşsin ve daha derin sorgulamalar yapsın—böylece soru, onun merkezine işlesin; öyle ki, soru ölüm kalım meselesi haline gelsin.

Ama buna izin vermezler. Ebeveynler çok korkar, toplum çok korkar: eğer çocukların özgür kalmalarına izin verilirse, ne olacağını kim bilebilir ki? Ailenin ait olduğu cemiyete hiç girmeyebilirler, kiliseye hiç gitmeyebilirler—Katolik, Protestan, şu veya bu. Kendi kendilerine zeki hale geldiklerinde neler olabileceğini kim bilebilir? O zaman senin kontrolünde olmazlar. Ve toplum, herkesi kontrol etmek, herkesin ruhuna sahip olmak

için gitgide daha derin bir siyasetin içine girmektedir.

Bu yüzden ilk yapmak zorunda oldukları şey güveni yok etmektir—çocuğun kendine güvenini. Onu titretmeli ve korkutmalıdırlar. Titremeye başladığında, kontrol edilebilir hale gelir. Eğer kendine güveni varsa, kontrol edilemez. Eğer kendine güveni varsa, kendini savunabilir, kendi işini kendi yapmaya kalkışabilir. Başkalarının yaptıklarını kabul etmeyecektir. Kendi yolculuğuna çıkacaktır, başkalarının bir yolculuk için olan arzularını tatmin etmeyecektir. Bir taklitçi olmayacaktır, donuk ve ölü bir kişi olmayacaktır. O kadar canlı olacak, hayatla birlikte öyle nabız gibi atacaktır ki, onu kimse kontrol edemeyecektir. Eğer güvenini yok edersen, onu kısırlaştırmış olursun. Onun gücünü almışsındır: artık her zaman güçsüz olacak ve başka birinin baskın olmasına, onu yönetmesine ve ona emir vermesine ihtiyaç duyacaktır. Artık iyi bir asker, iyi bir vatandaş, iyi bir milliyetçi, iyi bir Hıristiyan, iyi bir Müslüman, iyi bir Hindu olacaktır. Bütün bu şeyler olacaktır ama gerçek bir birey olmayacaktır. Kökleri olmayacaktır, bütün hayatı boyunca köksüz olacaktır. Kökleri olmadan yaşayacaktır—ve kökleri olmadan yaşamak, sefalet içinde, cehennemde yaşamaktır. Ağaçların, toprakta köklere ihtiyacı olması gibi, insan da bir ağaçtır ve varoluşta köklere ihtiyacı vardır, yoksa hiç de zeki olmayan bir hayat sürdürür. Dünyada çok başarılı olabilir, çok ünlü olabilir ama...

Geçen gün bir hikâye okuyordum:

Üç cerrah, üç eski arkadaş, tatilde buluşmuşlar. Kumsalda, güneşin altında otururken, övünmeye başlamışlar. Birincisi, "Savaşta iki bacağını da kaybeden bir adamla karşılaştım," demiş. "Ona yapay bacaklar taktım ve bir mucize oldu. Artık o, dünyanın en iyi koşucularından biri! Büyük olasılıkla, gelecek olimpiyatlarda kazanan o olacak."

Diğeri, "O da bir şey mi?" diye atılmış. Ben, otuz katlı bir binadan düşen bir kadınla karşılaştım: yüzü tamamen parçalanmıştı. Çok başarılı bir estetik ameliyat yaptım. Geçen gün, gazetelerden, dünya güzellik kraliçesi olduğunu okudum."

Üçüncü adam alçakgönüllüymüş. Ona dönüp, "Sen bu aralar neler yaptın?" diye sormuşlar. "Yeni bir şey var mı?"

Adam, "Çok fazla bir şey değil," demiş. "Hem bu konuda herhangi bir şey söyleme iznim yok."

Diğerleri çok meraklanmışlar. "Ama biz arkadaşız, senin sırrını saklayabiliriz. Endişelenmene gerek yok, söylediklerin buradan dışarı çıkmayacak," demişler.

O da, "Peki o zaman, öyle diyorsanız, söz veriyorsanız," diye söze başlamış. "Bana bir adam getirilmişti: bir araba kazasında kafasını kaybetmişti. Ne yapacağımı bilemedim. Bahçeye koşup ne yapacağımı düşünürken, bir lahana gördüm. Başka bir şey bulamayınca, kafasının yerine lahanayı yerleştirdim. Ve ne oldu biliyor musunuz? Adam Hindistan Başbakanı oldu."

Çocuğu yok edebilirsin ama yine de Hindistan Başbakanı olabilir. Zekâ olmadan başarılı olmak imkansız diye bir kural yoktur. Aslında, zeki insanın başarılı olması daha zordur çünkü zeki insan yaratıcıdır. Her zaman zamanının ötesindedir; onu anlamak zaman alır.

Zeki olmayan insan kolayca anlaşılır. Toplumun geştaltına uyar; toplumun, onun hakkında hüküm verecek değer ve kriterleri vardır. Ama bir dâhiyi değerlendirmek toplumun yıllarını alır.

Hiçbir zekâsı olmayan birinin. başarılı olamayacağını, ünlü olamayacağını söylemiyorum—ama yine de sahte olarak

kalacaktır. Ve sefalet budur: ünlü olabilirsin ama eğer sahteysen, sefalet içinde yaşarsın. Hayatın senin üstüne yağdırdığı kutsamaları anlamazsın, asla anlayamazsın. Anlamak için yeterince zekâya sahip değilsindir. Varoluşun güzelliğini hiçbir zaman görmeyeceksindir çünkü onu görmek için yeterince duyarlı değilsindir. Etrafını saran, her gün milyonlarca kez karşına çıkan büyük mucizeyi asla göremeyeceksindir. Asla göremeyeceksindir çünkü onu görmek için muazzam bir anlama, hissetme, olma kapasitesine gereksinimin vardır.

Toplum, güç odaklıdır. Bu toplum, hâlâ tamamen ilkel, tamamen barbardır. Birkaç kişi—siyasetçiler, din adamları, profesörler— birkaç kişi milyonlarca kişiyi yönetmektedir. Ve bu toplum öyle bir şekilde yönlendirilmiştir ki hiçbir çocuğun zekâ sahibi olmasına izin verilmez. Dünyaya arada bir, bir Buda'nın gelmesi tamamen bir kazadır—tam bir kaza.

Arada bir, her nasılsa, bir kişi toplumun pençelerinden kurtulur. Arada bir, bir kişi toplum tarafından zehirlenmez. Bu bir yanlışlık, toplumun bir hatası nedeniyle olmalıdır. Yoksa toplum, senin köklerini yok etmede, senin kendine olan güvenini yok etmede başarılı olur. Ve bu bir kere gerçekleştiğinde, bir daha asla kimseye güvenemezsin.

Kendini sevmekten acizsen, kimseyi sevemeyeceksindir. Bu mutlak gerçektir, bunun istisnası yoktur. Ancak kendini seviyorsan, başkalarını sevebilirsin.

Ama toplum, kendini sevmeyi küçük görür. Bunun bencillik olduğunu söyler, bunun narsislik olduğunu söyler. Evet, kendini sevmek, narsislik haline gelebilir ama mutlaka böyle olacak diye bir şey yoktur. Eğer kendinin ötesine gidemezse, narsis bir hale gelebilir; eğer kendinle sınırlı kalırsa, bir tür bencillik olur. Yoksa kendini sevmek, bütün sevgilerin

başlangıcıdır.

Kendini seven bir kişi, er veya geç, sevgiyle taşmaya başlar. Kendine güvenen bir kişi, başkalarına, kendisini aldatacak olanlara bile, hatta kendini aldatanlara bile güvenmezlik edemez. Evet, onlara bile güvenmezlik edemez çünkü güvenin her şeyden çok daha fazla değerli olduğunu bilir.

Bir kişiyi kandırabilirsin—ama ne şekilde kandırabilirsin? Ondan para ya da başka bir şey alırsın. Ama güvenin güzelliğini bilen bir kişinin dikkati, böyle ufak şeyler yüzünden dağılmaz. Seni yine de sevecek, sana yine de güvenecektir. Sonra da bir mucize oluşur: eğer biri sana gerçekten güvenirse, onu kandırman imkânsızdır, neredeyse imkânsızdır.

Bu her gün hayatında da olur. Sen birine güvendiğinde, onun seni kandırması, aldatması imkânsız hale gelir. Tren istasyonundaki platformda otururken, yanındaki kişiyi tanımazsın—ve ona, "Valizlerime bakar mısınız? Benim bilet almam gerekiyor. Eşyalarıma göz kulak olur musunuz?" dersin ve gidersin. Tamamen yabancı olan birine güvenirsin. Ama neredeyse hiçbir zaman bu yabancı senin güvenini kötüye kullanmaz. Eğer ona güvenmeseydin, seni kandırabilirdi.

Güvenin içinde bir sihir vardır. Ona güvendiğine göre artık sana nasıl ihanet edebilir? Nasıl o kadar alçalabilir? Eğer seni kandırırsa, kendini asla affedemez.

İnsan bilincinde, güvenmek ve güvenilmek için kendine özgü bir özellik vardır. Herkes kendine güvenilmesinden hoşlanır, diğer kişinin kendine saygı duyduğunu hisseder ve bir yabancıya güvendiğinde, bu daha çok böyledir. Ona güvenmek için bir neden yoktur ama yine de güvenirsin. Onu öyle yüksek bir kaideye yerleştirirsin ki, o kişiye o kadar çok değer verirsin ki, onun o yükseklikten aşağıya düşmesi imkânsızdır. Eğer düşerse,

kendini asla affedemeyecektir, tüm hayatı boyunca, bu suçun ağırlığını taşımak zorunda kalacaktır.

Kendine güvenen bir kişi, bunun güzelliğini tanır—kendine daha çok güvendikçe, daha çok tomurcuklanırsın; ne kadar çok rahatlar ve sakinleşirsen, o kadar yerleşik ve yüce olursun, dingin, huzurlu ve sessiz olursun.

Daha çok insana güvenmeye başlamak çok güzeldir çünkü ne kadar çok güvenirsen, sakinliğin o kadar derinleşir; dinginliğin, varlığının merkezine doğru derinleşir. Ve ne kadar çok güvenirsen, o kadar yükseğe süzülürsün. Güvenebilen bir kişi, er ya da geç, güvenin mantığını anlayacaktır. Ve o zaman bir gün bilinmeyene güvenmek zorundadır.

Ancak bilinmeyene güvenebilirsen, bir ustaya güvenebilirsin, daha önce değil çünkü usta, bilinmeyenden başka bir şeyi temsil etmez. O, keşfedilmemişi, sonsuzu, sınırsızı temsil eder. Okyanussal olanı, çılgınca olanı, Tanrı'yı temsil eder.

Diyorsun ki: "Sana neden güvenemiyorum?"

Cevabı basit: sen kendine güvenmiyorsun. Kendine güvenmeye başla—bu en temel ders, ilk ders. Kendini sevmeye başla. Eğer kendini sevmezsen, başka kim sevecek seni? Ama unutma, eğer sadece kendini seversen, sevgin çok zayıf olacaktır.

Büyük bir Yahudi mistiği olan Hillel, şöyle demiştir: "Eğer sen kendin için yoksan, başkaları için nasıl olacaksın? Ve eğer sadece kendin için varsan, o zaman hayatının herhangi bir anlamı olabilir mi?"—bu muazzam şekilde önemli bir ifadedir. Unutma: kendini sev çünkü eğer kendini sevmezsen, başka herhangi biri asla seni sevemeyecektir. Kendinden nefret eden birini asla sevemezsin.

Bu talihsiz dünyada, hemen hemen herkes kendisinden

nefret eder, herkes kendini aşağılar. Kendine karşı aşağılayıcı olan birini nasıl sevebilirsin? Sana inanmayacaktır. O, kendini sevememektedir—sen buna nasıl cüret edebilirsin? O, kendini sevememektedir— şen onu nasıl sevebilirsin? Bunda bir oyun, bir hile, bir dümen aranacaktır. Kendisini, aşk adı altında kandırmaya çalıştığından şüphelenecektir. Çok dikkatli, uyanık olacaktır ve şüphesi bütün varlığını zehirleyecektir.

Kendinden nefret eden birini seversen, onun kendi hakkındaki kanısını yok etmeye çalışıyorsun demektir. Kimse, kendisi hakkındaki fikrini kolay kolay bırakmaz; bu, onun kimliğidir. Seninle kavga edecektir, kendisinin haklı, senin de haksız olduğunu sana ispatlayacaktır.

Her aşk ilişkisinde olan budur—daha doğrusu, her sözde aşk ilişkisinde böyle olur diyeyim. Her karı ve koca, her seven ve sevilen, her erkek ve her kadın arasında olan budur. Başka bir kişinin kendi hakkındaki düşüncesini nasıl değiştirebilirsin? Bu, onun kimliğidir, egosudur, kendini bu şekilde tanır. Eğer bunu ondan alırsan, kendini tanıyamayacaktır. Bu çok risklidir; düşüncesini o kadar kolay değiştirmez. Kendisinin sevmeye değer olmadığını sana kanıtlayacaktır, sadece nefret edilmeye değerdir.

Ve senin durumun da budur. Sen de kendinden nefret ediyorsun; başka birinin de seni sevmesine izin veremiyorsun. Sevgi dolu bir enerjisi olan biri yanına geldiği zaman, çekinirsin, kaçmak istersin, korkarsın. Sevilmeye değer olmadığını çok iyi bilmektesindir, yüzeyde çok iyi, çok güzel ama derinde çirkin olduğunu bilmekte-sindir. Ve eğer bu kişinin seni sevmesine izin verirsen, er ya da geç— tabii ki geç değil, erken olması daha olasıdır—senin gerçekten kim olduğunu anlayacaktır.

Aşk içinde yaşamak zorunda olduğun bir insanla ne kadar

süre öyleymiş gibi davranabilirsin? Çarşıda -mış gibi yapabilirsin, Lions Kulübünde, Rotary Kulübünde -mış gibi yapabilirsin—oralarda gülücükler, gülücükler vardır. Güzelce oynayabilir ve rol yapabilirsin. Ama eğer bir adamla ya da kadınla yirmi dört saat birlikte yaşıyorsan, devamlı gülümsemeye devam etmek yorucudur. O zaman gülümsemek seni yorar çünkü sahtedir. Sadece dudakların bir alıştırmasıdır ve dudaklar yorulur.

Nasıl tatlı olmaya devam edebilirsin? Acılığın ortaya çıkacaktır. Böylece balayı bittiğinde, her şey biter. İkisi de birbirinin gerçeğini tanımıştır, ikisi de birbirinin sahteliğini, yanlışlığını anlamıştır.

İnsanlar yakınlaşmaktan korkar. Yakınlaşmak demek, rolü bir kenara bırakman gerektiği anlamındadır. Ve kim olduğunu bilmektesindir: değersiz, sadece pislik. En başından beri sana söylenen budur. Ebeveynlerin, öğretmenlerin, din adamları, siyasetçiler, hepsi sana bir pislik olduğunu, değersiz olduğunu söylemişlerdir. Kimse seni kabul etmemiştir. Kimse sana sevildiğin ve sayıldığın, sana ihtiyaç olduğu duygusunu—bu varoluşun sen olmadan aynı olmayacağını, eksik olacağını, varoluşta bir boşluk olacağını, sensiz bu evrenin şiirini, güzelliğinin bir bölümünü kaybedeceğini, eksik kalan bir şarkı, bir nota, bir boşluk olacağını—vermemiştir. Kimse sana bunu söylememiştir.

Benim buradaki görevim bu: senin içinde kendi hakkında yaratılmış olan güvensizliği yok etmek, sana empoze edilen bütün aşağılamaları yok etmek, onu senden alıp sana sevildiğin ve sayıldığın duygusunu, varoluş tarafından sevildiğin duygusunu sana vermek. Tanrı seni sevdiği için yarattı. Seni o kadar sevdi ki, seni yaratma arzusuna karşı koyamadı.

Bir ressam, sevdiği için resim yapar. Vincent van Gogh, tüm hayatı boyunca güneş resmi yaptı, güneşi o kadar çok sevmişti. Aslında onu delirten günesti. Bir yıl boyunca, sıcak güneşin altında durdu ve resim yaptı. Bütün hayatı güneşin etrafında dönüyordu. Ve yaptığı resimden memnun olduğu gün —oraya gelene kadar pek çok resim çizmiş ve hiçbirinden memnun olmamıştı—"Evet, çizmek istediğim şey buydu," dediği gün, intihar etti çünkü "Benim işim bitti," demişti. "Ben bunun için gelmiştim, benim kaderim gerçekleşti, artık yaşamak anlamsız."

Bütün hayatı belli bir resme mi adanmıştı? Güneşe gerçekten deli gibi âşık olmuş olması lazım. Güneşe o kadar uzun süre baktı ki gözlerini, görüşünü mahvetmişti, güneş onu delirtmişti.

Şair, bir şiir yazıyorsa, bu onu sevdiği içindir. Tanrı senin resmini çizdi, şarkını söyledi, dansını yaptı. Tanrı seni seviyor! Eğer Tanrı sözcüğünde bir anlam bulmuyorsan, merak etme; onu varoluş olarak adlandır, ona bütün de. Varoluş seni seviyor, yoksa burada olamazdın.

Kendi içinde rahatla, bütün seni bağrına basıyor. Bu yüzden bütün, seni soluyor, senin içinde nabız gibi atıyor. Bu muazzam saygıyı ve bütünün sevgi ve güvenini içinde hissetmeye başladığında, varlığına kök salmaya başlayacaksın. Kendine güveneceksin. Ve ancak o zaman bana güvenebilirsin. Ancak o zaman arkadaşlarına, çocuklarına, eşine güvenebilirsin. Ancak o zaman ağaçlara, hayvanlara, yıldızlara ve aya güvenebilirsin. O zaman kişi güven olarak yaşar. Artık şuna veya buna güvenme meselesi yoktur; kişi sadece güvenir. Ve güvenmek, dindar olmaktır.

İşte sannyas budur. Sannyas, toplumun yaptığı her şeyi

bozacaktır. Din adamlarının, siyasetçilerin, ebeveynlerin, bütün düzenin benim karşımda olması tesadüfi değil; rastlantısal değil. Ben bunun tamamen açık mantığını anlayabiliyorum. Ben onların yaptıklarını bozmaya çalışıyorum. Ben, bu köle toplumun, bütün düzenini sabote ediyorum.

Benim uğraşım, asiler yaratmak ve asiliğin başlangıcı da kişinin kendine güvenmesidir. Eğer senin kendine güvenmene yardımcı ola-bilirsem, sana yardım edebilmişim demektir. Başka hiçbir şeye gerek yoktur, geri kalan her şey kendiliğinden takip eder.

JOHN LİLY, "ZİHNİN İNANDIĞI ŞEY GERÇEKTİR VEYA GERÇEKLEŞİR," DEDİ. BUNUN ÜZERİNE YORUM YAPAR MISIN?

Asırlardır olan budur. Otohipnozun yolu budur. John Lilly tamamen hatalı. "Zihnin inandığı şey gerçektir," diyor. Değildir, sadece öyle görünür.

Ve " ...veya gerçekleşir." Asla inanarak gerçekleşmez ama gerçek görünmeye başlar. Evet, inananlar için gerçekleşir ama gerçek değildir çünkü inanç cahiliyetle başlar. İnanç gerçeklik yaratamaz; gerçeklik zaten olan durumdur.

Atisha'nın ilk öncülünü hatırla: gerçek vardır. Onun olması için, senin inanmana gerek yoktur. Senin inanman veya inanmaman gerçeklikte bir fark yaratmaz. Gerçek, sen inansan da inanmasan da gerçektir.

Ama bir şeye inanırsan, o en azından sana gerçek olarak görünmeye başlar. İnancın anlamı budur: inanç, bir şeye gerçek olarak inanmak demektir—bilmediğini bilirsin, gerçeğin senin için bilinmeyen olduğunu bilirsin ama bu cehaletinin içinde inanmaya başlar-s n çünkü inanç ucuzdur.

Gerçeği keşfetmek zordur, uzun bir hac yolculuğudur.

Zihnin boşaltılmasına ihtiyaç vardır, yüreğin temizlenmesi gerekir. Belirli bir masumiyete, yeniden bir doğuşa ihtiyaç vardır: tekrar çocuk olman gerekir.

Sadece çok az kişi gerçeği keşfetmeye cüret edebilmiştir. Ve risklidir çünkü seni teselli etmeyebilir; seni teselli etme zorunluluğu yoktur. Risklidir: daha önceden bildiklerini yerle bir edebilir ve tüm hayatını yeniden düzenlemen gerekebilir. Tehlikelidir: bütün yanılsamalarını yok edebilir, bütün hayallerini yıkabilir. Ateşin içinden geçmek gibidir; seni olduğun halinle yakacak, öldürecektir. Ve daha sonra neler olacağını kim bilebilir?

Tohum, toprakta ölerek büyük bir ağaç olabileceğini nasıl bilebilir? Bu oluşa tanık olmak için orada olmayacaktır. Tohum bir gün, eğer ölürse, büyük ve yeşil yapraklar, büyük dallar, çiçekler ve meyveler oluşacağını nasıl bilebilir? Tohum orada olmayacaktır. Bunlar olmadan önce, tohumun yok olması gerekir. Tohum hiçbir zaman ağaçla karşılaşmamıştır. Tohumun yok olması ve ölmesi gerekir.

Sadece pek az insanın bu kadar cesareti vardır. Gerçekliği keşfetmek yürek ister. Kendin olarak ölmen gerekir. Kesinlikle tekrar doğacaksındır ama buna nasıl ikna olabilirsin? Ne garantisi vardır? Garantisi yoktur.

Bu yüzden, daha önce ölmüş ve tekrar doğmuş, kendini çarmıha germiş ve tekrar dirilmiş bir usta ile birlikte olmayınca —İsa veya Buda veya Atisha gibi bir kişiyle karşılaşmayınca— yeterince cesaret toplaman imkansız olacaktır.

Atisha'yı görünce, yüreğinde bir şey kıpırdamaya başlayabilir, bir duyguya dokunulabilir, bir şey, bir senkron tetiklenebilir. Aydınlanmış bir kişinin varlığı, sende bir özlem yaratabilir, yoğun tutkulu bir arayışın doğuşu haline gelebilir.

İnanç, sana gerçeği veremez, sadece verirmiş gibi davranır. Ucuzdur, plastik bir çiçek gibidir. Bir gül ağacı yetiştirmene gerek kalmaz, sadece çarşıya gidip plastik çiçekler alabilirsin—ve onlar daha kalıcıdır, aslında neredeyse ölümsüzdürler. Arada bir onları yıkar-sı , tazelenirler. Seni kandıramayacaklardır ama en azından komşuları kandırırlar ve önemli olan budur. Sen, en başından beri onların plastik çiçekler olduğunu bileceksindir. Nasıl unutabilirsin? Onları sen aldın. Komşular aldatılabilir ama sen nasıl aldatılabilirsin ki?

Ve ben komşuların bile aldandığını sanmıyorum. İnsanlar, "Ama hayat işte bu," diyorlar. Kimse gerçekten aldanmıyor. Sadece aldanmış gibi davranıyorlar. Sen gerçek çiçeklerin varmış gibi davranıyorsun, diğerleri kanmış gibi yapıyor. Sadece seyret, gözlemle, söylediklerim senin tarafından deneyimlenecektir. Bu, basit bir gerçektir; ben felsefeden bahsetmiyorum, gerçekleri ifade ediyorum.

John Lilly'nin söyledikleri tamamen saçmalık. "Zihnin inandığı şey gerçektir," diyor. Asla gerçek değildir çünkü inancın, gerçekle bir ilgisi yoktur. Şimdi gece olduğuna inanabilirsin ama sadece inanarak şimdi gece olmayacaktır. Ama inanabilirsin ve gözlerini kapayabilirsin, böylece senin için gece olur—ama sadece senin için, unutma, gerçekten değil. Sen bir halüsinasyon içinde yaşamaktasındır.

İnançta bir tehlike vardır: sana gerçeği bildiğin duygusunu verir. Ve sana gerçeği bildiğin duygusunu verdiği için, bu, arayışta en büyük engel haline gelir. İnansan da inanmasan da bloke olursun— çünkü inanmamak da olumsuz biçimde inançtan başka bir şey değildir.

Katolikler Tanrı'ya inanır, komünistler inanmaz: ikisi de inançlıdır. Kabe'ye veya Comintern'e gitmek, Kailasha veya

Kremlin'e gitmek arasında fark yoktur. Ve ikisi de gidip keşfetmek zahmetine girmeden zaten yerleştiği için, inançları daha derin, daha kuvvetlidir; engel daha büyüktür. Asla bir hac yolculuğuna çıkmayacaklardır, bunun bir anlamı yoktur. Kendi yanılsamaları tarafından kuşatılmış, kendini destekler şekilde yaşarlar; bu, teselli edici olabilir ama asla özgürleştirici değildir. Milyonlarca insan hayatlarını inanç ve inanmazlık ile harcamaktadırlar.

Gerçeği sorgulamak, ancak bütün inançları bıraktığında başlar. "Gerçekle kendim karşılaşmak isterim," dersin. "İsa'ya inanmayacağım, Buda'ya inanmayacağım. Ben kendim bir Isa, bir Buda olmak isterim. Kendime, kendim ışık vermek isterim."

İnsan niye Hıristiyan olmalıdır? Bu, çirkindir. Eğer olabiliyor-san, bir Isa ol ama bir Hıristiyan olma. Eğer kendine biraz saygın varsa, bir Buda ol ama Budist olma. Budist inanır. Buda bilir.

Bilebildiğin zaman, bilmek mümkün olduğunda, niye inanmakla yetinesin? Yine de toplum, senin inanmam isteyecektir çünkü inananlar iyi insanlardır, uysaldırlar, kurallara uyarlar. Bütün formalitelere ve görgü kurallarına uyarlar, asla sıkıntı yaratmazlar. Hangi kalabalığını içinde olurlarsa, onu takip ederler; kalabalıkla birlikte hareket ederler. Onlar gerçek insan değildirler, koyundurlar. İnsanlık henüz onlara gelmemiştir.

Birisi, bir defasında, Bernard Shaw'a, "Uygarlık hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sormuştu. Onun cevabı ise, "iyi bir fikir. Birilerinin onu denemesi gerek," olmuştu.

Henüz denenmedi. İnsanlık hala gelmedi; hala hayvanlık ile insanlık arasında el yordamıyla ilerliyoruz. Araf'tayız; insanın doğması gerekiyor, insana can verilmeli; insanın ortaya çıkması

için zemini hazırlamalıyız.

Ve insanlığın gelmesine en çok faydası olacak şey inanmayı bırakmaktır—eğer Hıristiyan, Hindu, Müslüman, Budist, komünist olmayı bırakabilirsek. Eğer inanmayı bırakabilirsen, enerjin hemen yeni bir anlam kazanacaktır: sorgulamaya başlayacaktır ve sorgulamak güzeldir. Hayatın bir hac yolculuğu haline gelecektir ve bu hac yolculuğunda büyürsün.

Büyümek, gerçeği sorgulamanın bir yan ürünüdür. İnananlar asla büyümez, hep çocuk gibi kalırlar. Unutma ki çocuk gibi olmakla çocuksu olmak iki ayrı kutuptur, aynı şey değildirler. Çocuksu olmak güzeldir. Güvenen bir kişi çocuksudur ve inanç adamı çocuk gibidir. Çocuksu olmak, büyümede en son seviyedir; bu, zirvedir—bilinç doruğa ulaşmıştır. Çocuksu olmak bilge olmak demektir ve çocuk gibi olmak demek, büyümemiş olmak demektir.

Dünyadaki insanların ortalama yaşı, bugün on ikiden fazla değildir. Bu ilk keşfedildiğinde, bir şok etkisi yapmıştı. Kimse, daha önce bunun hakkında düşünmemişti; yalnızca bir kaza eseri keşfedilmişti. Birinci Dünya Savaşında, insanlık tarihinde ilk kez, orduya girmek isteyen gönüllüler incelenmişti. Akıl yaşları sorgulanmış, IQ'la-rı belirlenmişti. Bu önemli bir açığa çıkıştı—on iki yaşından büyük değillerdi; ortalama akıl yaşları sadece on ikiydi.

Bu, çocuk gibi olmaktır. Beden büyümeye devam eder ama zihin, on iki yaşında durmuştur. Bu dünyada ne tür bir insanlık yarattık? Zihin niye on iki yaşında durmaktadır? Çünkü kişi o iki yaşına gelene kadar, tüm inançları toplamıştır; zaten bir inançlıdır, gerçeğin ne olduğunu zaten "bilir". Biri bir Hıristiyan'dır, başka biri bir komünisttir; biri Tanrı'ya inanır, biri

Tanrı'ya inanmaz; biri incil'e inanır, diğeri Das Kapital'e inanır; biri Bhagavad Gita, başka biri Mao Ze-dong Kırmızı Kitap'ına inanır.

Zavallı çocukların masum zihinlerine, kavram ve ideolojiler talim etmişizdir. Onların o yaştan bilmelerini isteriz. Yedi yaşına kadar bir çocuğun, bileceği şeylerin yüzde ellisini öğrendiğini biliyor muydunuz? On dört yaşına kadar neredeyse tümünü öğrenmiştir; artık gidecek bir yeri yoktur, yalnızca bitkisel hayat yaşar. Artık bir lahana gibi yaşayacaktır. Eğer üniversiteye giderse, diyelim ki, karnabahar haline gelebilir. Üniversite eğitimi olan bir lahana, karnabahar olur. Ama arada bir fark yoktur, sadece etiketler değişir. Lahana mastır ya da doktora yapabilir ve sadece saygı göstermek için ona karnabahar deriz. Ama akıl yaşı on ikidir.

Gerçek insan, en sonuna kadar büyür. Ölürken bile büyümektedir. Hayatının son ânı bile bir araştırma, bir arayış, bir öğrenme olacaktır. Hala araştırmaktadır—şimdi ölümü araştırmaktadır. Bundan büyülenir: ölüm öyle bilinmeyen bir olgudur, öyle bir gizemdir, hayatın kendisinden öyle çok daha fazla gizemlidir ki, akıllı bir insan bundan nasıl korkabilir? Eğer hayatta keşfedilmemiş ve bilinmeyene gitmekten korkmadıysa, ölüm anında mutlu ve coşkulu olacaktır. Artık son an gelmiştir: karanlığa, ölümün karanlık tüneline girecektir. Bu, insanın yaşayabileceği en büyük maceradır; bunu öğrenecektir.

Gerçek bir adam inanmaz; öğrenir. Gerçek bir insan bilgili hale gelmez; her zaman açık, gerçeğe açık kalır. Her zaman, "Gerçeğin bana uyması gerekmez, tam tersine: ben, gerçeğe uymalıyım," diye düşünür. inanan, gerçeği kendine uydurmaya çalışır; arayışçı, kendisi gerçeğe uyar. Farkı gözden kaçırma: fark muazzamdır. inanan kişi, "Gerçek böyle olmalıdır, bu benim inancım," der.

Bir Hıristiyan'ı düşün... eğer Tanrı, Isa gibi değil de Krishna gibi görünürse ve haçta değil, elinde bir flüt etrafında dans eden kızlarla duruyorsa, Hıristiyan gözlerini kapatır; "Bu benim tarzım değil," diyecektir. Kız arkadaşlar mı? İsa'yı kız arkadaşlarla düşünebilir misin? Haç ve kız arkadaşlar yan yana iyi durmamaktadır. Çarmıha gerilmiş İsa ve dans eden kızlar mı? Bu uymamaktadır, çok garip görünmektedir. İsa'nın ortaya çıkmasını beklerken, onun yerine, Krishna ortaya çıkmıştır: o, zevk ve eğlence düşkünü görünmektedir. Ya flüte ne demeli? Dünya acı çekmektedir, insanlar açtır ve ekmeğe ihtiyaçları vardır—ve bu adam flüt mü çalmaktadır? Tamamen tutkusuz, hoşgörülü görünmektedir. Hıristiyan Krishna'ya inanamaz: eğer Tanrı, Krishna gibi görünürse, o zaman Hıristiyan, "Bu Tanrı değil," diyecektir.

Ve aynı şey Krishna'yı bekleyen Hindu için de geçerlidir: eğer İsa'yı görürse, bu, onun Tanrı hakkındaki fikrine uymayacaktır—yüzünde o kadar üzgün, hüzünlü, acı dolu bir ifade vardır ki.

Hıristiyanlar, İsa'nın hiç gülmediğini söylerler. Haklı olduklarını düşünmüyorum, gerçek İsa'yı temsil ettiklerini sanmıyorum ama propagandasını yaptıkları şey -bu. Hindular, bunu kabul edemez; bunu bir tür kabus olarak düşünürler. Isa, onlara uygun değildir.

İnanan, kendi deneyimlerine bile güvenemez. Gerçek ortaya çıksa bile, kendine uymadığı sürece onu reddedecektir. Kendini gerçekten önemli görür: gerçeğin, ona uyma zorunluluğu vardır. Kriter odur, karar verici faktör odur. Bu adam, gerçeği asla bilemez; zaten önyargılı ve zehirlenmiştir

Gerçeği bilmek isteyen kişi, gerçek hakkındaki bütün kavramları bırakabilecek kapasitede olmalıdır. Gerçek

hakkındaki her şey bırakılmalıdır. Ancak o zaman gerçeği bilebilirsin. İyi bil ki, gerçek hakkında bir şeyler bilmek, gerçeği bilmek demek değildir. Bildiğin şey, tamamen saçma sapan olabilir; tamamen saçma sapan olması için her türlü olasılık vardır. Aslında insanlar her türlü saçmalığa insanlığa inanmak üzere şartlandırılabilir; ikna edilebilirler.

Bir keresinde, teozoficilere bir konferans vermeye gittim. Teozoficiler, herhangi bir saçmalığa inanabilecek insanlardır—HERHANGİ BİRİNE! Hatta ne kadar saçma olursa, inanmaları o kadar kolay olur. Bu yüzden onlara bir şaka yaptım. Bir şey icat ettim; "Sitnalta" diye bir topluluk icat ettim. Daha önceden uyuklarken, birden dikkat kesildiler. "Sitnalta?" Bu sözcüğü, yalnızca "Atlantis" sözcüğünü tersten okuyarak uydurmuştum. Ve onlara, "Bu bilgi Atlantis'ten geliyor, Atlas okyanusunda kaybolan Atlantis'ten," dedim.

Ve sonra, "Yedi değil, on yedi çakra vardır. Bu büyük, eski bilgi kayboldu ama aydınlanmış bir ustalar grubu hala var ve hala çalışıyor. Bu çok çok eski bir topluluk ve çok çok az kişi onlarla temas kurabiliyor; bilgisi tamamen gizli olarak saklanıyor," dedim.

Ve yapabildiğim kadar saçma sapan konuştum. Ve sonra topluluğun başkanı, "Bu topluluğu duymuştum," dedi. Şimdi şaşırma sırası bendeydi. Ve diğer söylediklerim hakkında da, bu bilgilerin ilk defa bu kadar açık olarak ifade edildiğini söyledi.

Sonra bana mektuplar gelmeye başladı. Hatta biri, "Bu içsel ezoterik çemberi, teozoficilere tanıttığınız için teşekkür ederim çünkü ben de bu topluluğun bir üyesiyim ve bütün söylediklerinizin doğru olduğuna tanıklık edebilirim," yazmıştı.

Böyle, herhangi bir şeye inanmaya hazır bekleyen insanlar vardır çünkü bir inanç ne kadar saçma görünürse, o kadar

önemli görünür. Ne kadar ipe sapa gelmezse, inanmaları o kadar kolay olur— çünkü bir şey mantıklıysa, ona inanmak gerekmez.

Güneşe inanmazsın, aya inanmazsın. izafiyet teorisine inanmazsın: ya anlarsın, ya da anlamazsın ama bu bir inanç sorunu değildir. yerçekimine inanmazsın, buna gerek yoktur. Hiç kimse bilimsel bir teoriye inanmaz—o mantıklıdır. inanç, yalnızca bir şey mantıksız ise, tamamen mantıksız ise, yalnızca ileri sürülen bir şey ise gereklidir.

Tretullian, "Tanrı'ya inanıyorum, çünkü mantıksız," demiştir: "CREDO QÜIA ABSÜRDÜM, benim itikadım saçmadır."

Bütün inançlar saçmadır. Eğer bir inanç çok mantıklıysa, senin içinde inanç yaratmayacaktır. Bu yüzden insanlar bir şeyler icat etmeyi sürdürürler.

İnsanoğlu aslında bir korkaktır, araştırmayı istemez. "Bilmiyorum," demek de istemez.

Şimdi, teozoficilerin başkanı, "Ben bu topluluğu duydum," di-yor—bilmediğini bile söylemiyor, bu kadar cesareti bile yok. Kişinin cehaletini kabul etmesi cesarettir. Bilmediğini kabul etmek gerçek bilginin başlangıcıdır. İnanmaya devam edersin çünkü hayatında doldurulması gereken boşluklar vardır ve inanca kolaylıkla ulaşılabilir.

Dünyada üç yüz tane din vardır. Tek bir gerçek ve üç yüz din mi? Bir Tanrı ve üç yüz din mi? Bir varoluş ve üç yüz tane din mi? Ve ben tarikatlardan bahsetmiyorum—çünkü her dinin düzinelerce tarikatı vardır ve onun da alt tarikatları vardır ve bu, böylece devam eder gider. Eğer bütün tarikatları ve alt tarikatları sayarsan, üç bin veya daha fazla sayıda olacaktır.

Birbiriyle çelişen bu kadar çok inanç nasıl devam edebilir? insanların belirli bir ihtiyacı vardır—cahil görünmeme ihtiyacı.

Bu ihtiyaç nasıl giderilecektir? Birkaç tane inanç biriktirirsin. Ve inanç ne kadar saçma olursa, o kadar bilgili görünürsün çünkü başka kimse onun hakkında bir şey bilmez.

İçi boş bir dünyaya inananlar var ve bu boş içte bir uygarlık olduğunu söylüyorlar. Eğer biri, böyle bir şey söylüyorsa, onu inkar edemezsin, kabul de edemezsin ama en azından çok dikkatli dinlemen gerekir. Ve bunun bir amacı vardır: herkes böyle dikkatli bir şekilde dinlenmek ister. Sen bu dünyanın içinin boş olup olmadığını bilmemektesindir, o bilmektedir. Ve kim bilir? Belki de haklıdır. Bin bir tane kanıt toplayabilir; onun için münakaşa edebilir, onu o kadar hararetli bir şekilde savunabilir ki, sen aynı fikirde olmasan bile en azından sessiz olman gerekir.

İnananlar, inananlar ve inananlar—peki ama gerçek nerede? O kadar çok inançlı var ama gerçek nerede? Eğer John Lilly haklı olsaydı, dünya gerçeklikle dolu olurdu, her yerde karşına çıkardı. Herkes, gerçeğe sahip olurdu çünkü herkesin inançları vardır. Hayır, tüm bunlar saçmalıktır.

Diyor ki: "Zihnin inandığı şey gerçektir veya gerçekleşir." Hayır. Zihnin inandığı şey hiçbir zaman gerçek değildir çünkü gerçeğin inanca gereksinimi yoktur. İnanç, gerçeğin karşısında bir engeldir. Ve zihnin inandığı şey asla gerçekleşmez çünkü gerçek, gerçekleşmez; zaten vardır. Onu görmen gerekir—ya da onu görmekten kaçınmaya devam edebilirsin ama oradadır. Ona hiçbir şey eklemen gerekmez, o sonsuz bir halde orada durur.

Gerçekten kaçınmanın en kolay yolu inanmaktır. O zaman ona bakman gerekmez. Gözlerin, inançla dolar; inanç, gözdeki toz gibi işlev görür. Kendi içine kapanırsın; inanç, senin etrafında bir hapishane gelir. İnanç seni kapatır: o zaman kendi içinde, penceresiz bir varoluşta yaşarsın ve inanmak istediğin her şeye

inanmaya devam edebilirsin. Ama unutma, bu inançtır ve inanç bir yalandır.

Sana şunu söyleyeyim ki, sana gerçek söylense bile, ona inanma! Keşfet, sor, araştır, dene, deneyimle: ona inanma. Gerçek sana gelse bile, eğer ona inanırsan, bir yalana dönüştürürsün. İnanılmış bir gerçek, yalan olur; inanç, gerçeği bir yalana dönüştürür. Buda'ya inanırsan, bir yalana inanmış olursun. isa'ya inanırsan, bir yalana inanmış olursun. İsa'ya inanma, Buda'ya inanma, bana inanma. Söylediklerimi dikkatlice, akıllıca dinle; dene, deneyimle. Bir şeyi deneyimlediğinde, ona inanmaya gerek kalır mı? Artık şüphe kalmamış olacaktır, o zaman inanmanın ne anlamı vardır. İnanç şüpheyi bastırmanın bir yoludur: şüphelenirsin, bu yüzden inanca ihtiyacın vardır. inanç kayası, şüphenin fışkırmasını engeller.

Bildiğinde, bilirsin! Öyle olduğunu bilirsin; şüphe kalmamıştır. Deneyimin, bütün karanlığı ve şüpheyi kovmuştur. Gerçek vardır: sen onunla dolusun. Gerçek asla inanç yaratmaz.

Peki, gerçeğe nasıl ulaşacaksın? Her çeşit inancı bırakarak. Ve unutma, her çeşidi söylüyorum—bunlara, bana inanmak da dahil. Beni deneyimle, benimle gel, gördüğümü paylaşmama izin ver ama inanma, telaşlanma. "Şimdi bu da ne demek oluyor? Osho bunu gördüğüne göre bana kalan sadece ona inanmak," deme.

Benim gördüğümü, sen de görmedikçe, o senin deneyimin olamaz. Seni cehaletten, esaretten, sefaletten kurtaran şey, gerçek deneyimidir. Seni inanç değil, gerçek kurtarır.

Isa, "Gerçek özgürleştirir," der. Ama gerçeğe nasıl ulaşılacak? Bu, bir inanç meselesi değildir; bu, bir meditasyon halinde olma meselesidir. Peki, meditasyon nedir? Meditasyon,

zihnini bütün inançlardan, ideolojilerden, kavramlardan, düşüncelerden tamamen arındırmaktır. Yalnızca boş bir zihin, aynada hiç toz kalmadığında, gerçeği aksettirir. Bu yansıma, bir kutsanmadır.

SADECE HAYAT İÇİN ÇOK TEŞEKKÜRLER. BÜTÜN GÜZEL YÖNTEMLER ARTIK İŞE YARAMIYOR. "BEN" ZİHNİN VE TÜM METOTLARIN GİTMESİNE İZİN VERECEĞİM. BENİ TEKRAR CEHENNEME GÖNDERECEĞİNDEN KORKUYORUM.

Metotlar asla bir işe yaramaz. Metotlar hiçbir zaman işe yaramamıştır ama yine de bir amaca hizmet ederler. Amaç olumsuzdur. Çivi çiviyi söker. Birinci çivi, ikinci çivi tarafından çıkarıldığında, minnettarlıktan dolayı onun yerine ikinci çiviyi koyma. ikisini de at! ikinci çivi de birincisi kadar çividir; özellikleri farklı değildir.

Zihnin çöplerle öylesine dolu ki, onu çıkarmak için bir şeye ihtiyacın var. Ama onu çıkaracak şey de kendi tarzında bir çöptür, aynı şeydir. Zehri yok etmek için zehre ihtiyaç vardır. ikinci zehre yapışma, düşünmek ilaçtır; ikinci zehre bağımlı olma.

"Bütün güzel yöntemler artık işe yaramıyor," demen güzel. Aslında hep öyleydiler. Ama yine de bir amaçlan vardır çünkü insan o kadar büyük bir aptallığın içinde yaşamaktadır ki, oradan çıkarılması gerekir. Unutma ki, senin yalanlarının, inançlarının, cehaletinin bir şekilde bırakılması gerekir; bazı yol ve araçların icat edilmesi gerekir. Zihin bırakıldığında, tüm metotların bütün saçmalığını görürsün. O zaman aslında onlara hiçbir zaman gereksinim olmadığını anlarsın.

Ama bundan başkalarına da bahsetmeye başlama çünkü onları en baştan bırakabilecek pek çok insan vardır, onlara ihtiyaç yoksa niye uğraşsınlar? Bırakılmaları gereken bir zaman

gelecekse de, onlara ihtiyaç vardır. Onları kullan ve sonra bırak. Bütün metotlar merdiven gibidir: merdiveni kullanıp üst kata çıktığında artık endişelenmen gerekmez, merdiveni atabilirsin. Aslında atılmalıdır. Onu tutmak, senin içinde geriye dönmeye bilinçsiz bir arzu olduğunu gösterebilir; eski çöplüğüne geri dönmek istersen diye merdiveni saklamaktasındır. Merdiven senin işine bu şekilde de yarayabilir. Merdiven tarafsızdır—seni üst kata da çıkarabilir, eski durumuna aşağı da indirebilir. Ama merdiven seni yönetemez.

Aslında merdivenle üst kata çıktığın anda, onu kullanmış ve hayatın değişik bir düzlemine, anlayışın değişik bir düzlemine ulaşmışsın demektir; merdiveni, ona yapışmaya başlamadan önce hemen at.

Bu yüzden artık metotların işe yaramadığını söylemen güzel.

"'Ben' zihni ve metotları bırakacağım," diyorsun. Artık metotlar işe yaramıyorsa, zihin nerededir? Ve eğer zihin hala bırakılmak üzere oradaysa, o zaman lütfen acele etme: metotların hala yerine getirecekleri bir görevleri vardır.

Sen, zihnin bırakılmasına izin veremezsin. Sen zihne karşı çıkacak kim oluyorsun? Kim zihni bırakacak, kim zihnin bırakılmasına izin verecek? Sen daha olmadın; kendini, ancak zihin bırakıldıktan sonra bileceksin. Ondan önce bilemezsin. Şu anda sadece zihin, zihni bırakmayı düşünebilir. Zihin çok incelikli, çok kurnazdır; yeni oyunlar oynamaya devam edebilir. "Zihni bırakmak çok güzel olur," diyebilir. Ama bunu diyen de zihindir! Ve zihin, "Artık bir metoda gerek yok. Beni kolayca bırakabilirsin—bu sana bağlı," diyebilir.

Zihin çok incelikli bir oyun oynamaktadır. Senin metotları bırakmam istemektedir ve sonrası için, "Görelim bakalım—

görelim bakalım, beni bırakabilecek misin!" demektedir.

Eğer metotlara gerek kalmadığı gerçekten anlaşılmışsa, bu zihnin bırakılmış olduğu anlamındadır. Eşanlamlıdırlar: metotlara artık ihtiyaç duyulmadığını, metotların faydası olmadığını bilmek, zihnin artık orada olmadığını, zihnin metot olduğunu, zihnin teknik olduğunu görmek demektir. Zihin metotlar olmadan var olamaz; metotlar zihin olmadan var olamaz; onlar birlikte hareket ederler. Onlar aynı enerjinin iki farklı yönüdür. Ve diyorsun ki: "Beni tekrar cehenneme göndermenden korkuyorum."

Eğer metotlar gerçekten bırakıldıysa, cehenneme geri dönmenin bir yolu yoktur. Ben seni göndermek istesem bile gönderemem. Cehenneme geri dönmek için metotlara gereksinim vardır. Cehennemden çıkmak için de, cehenneme geri dönmek için de metotlara gereksinim vardır ama cennete gitmek için metoda ihtiyaç yoktur. Cehennemden çıktığında, cennette olursun.

Bu yüzden bütün mesele, cehennemden nasıl çıkılacağıdır. Cehennemden çıkınca, cennette olursun. Cennet gitmek zorunda olduğun bir yer değildir, öyle olsaydı, metotlara, yollara ve rotalara gereksinim olurdu. Yollara ve rotalara gereksinim yoktur. Bütün yollar, bütün rotalar cennete gider. Ama eğer cehennemdeysen, o zaman oradan çıkmak için yollara ve rotalara ihtiyacın olacaktır.

Sana bugüne kadar icat edilmiş en güzel mesellerden birini anlatayım, Adem ve Havva'nın Bilgi Ağacı'ndan meyve yeme meselini. Bilgi Ağacı'ndan meyveyi yedikleri anda düşerler —bu ilk düşüştür. Artık cennette değillerdir, artık ölümsüz değillerdir, artık sonsuzlukta değillerdir; irtibatı kaybetmişlerdir. Olan nedir? Zihin ortaya çıkmıştır.

Meselin anlamı budur. Bilgi Ağacı'ndan meyve yemek zihni yaratır; Bilgi Ağacı'ndan elmayı yedikleri anda zihin yaratılmıştır. Adem ve Havva hala aynı yerde, aynı uzaydadırlar, bir yere gitmemişlerdir. Ama zihin yaratılmıştır—ve bir kere zihin orada olduğunda, cennet kaybolur, unutulur. Kişi uykuya dalar ve cehennem, ölüm, v.b. rüyaları görmeye başlar. Şimdi bilginin meyvesini kusman gerekmektedir.

Sisteminden, zihni kusman gerekir. Bilgiyi, sisteminden attığın zaman, birdenbire, cennette olduğun gerçeğine uyanırsın. Ve bunun bütün saçmalığına gülmeye başlarsın çünkü artık daha önce zaten hiçbir zaman başka bir yerde olmadığını bilmektesindir, tamamıyla farkına varmışsındır. Aslında her zaman burada olmuşsundur, her zaman ve her zaman: ama uykuya dalmış ve bir kabus görmüşsün-dür. Artık zehir senin sistemini terk etiği için kabus bitmiştir.

Biz, şimdi, tam şu anda Cennet Bahçesindeyiz. Bilgiden başka, metotlardan başka, tekniklerden başka hiçbir şey seni cehenneme gönderemez.

Anlamaya çalış. Her şeyi bırakmakta acele etmek yerine anlamaya çalış. Daha çok farkında, daha uyanık, daha gözlemci, daha dikkatli ol; böylece metotlar ve zihin aynı anda yok olacaktır. O zaman cehennem kalmaz—aslında hiç olmamıştır, sadece sen onu hayal etmişsindir. Hep cennet ve her zaman cennet olmuştur. Biz Tanrı'nın içindeyiz, biz tanrılarız.

4. Bölüm - Başkaldırmak İçin Son Şans

BİR SÜRE ÖNCE, GECE UYURKEN, RÜYAMDA SENİN BİR KONUŞMANDA OLDUĞUMU GÖRDÜM. SABAH UYANDIĞIMDA, "ŞİİR TESLİMİYETTİR" SÖZÜ DIŞINDA HİÇBİR ŞEY HATIRLAMIYORDUM. O ZAMANDAN BERİ ŞİİRLE TESLİMİYETİN NE ALAKASI OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM. ŞİİR NASIL AŞK, DUA VE MEDİTASYON GİBİ BİR YOL OLABİLİR?

Şiir her şeyi kapsar: aşkı kapsar, duayı kapsar, meditasyonu ve çok daha fazlasını kapsar. Tanrısal olan, güzel olan, üstün olan her şey, şiirin içinde vardır.

Şiir, sadece şiir değildir: şiir esas dindir. Şiir zihnin, seninle varoluş arasına girmediği bir varlık durumudur; seninle varoluş arasında bir duygu yakındaşlığı olduğunda, doğrudan ve aniden "bütün" tarafından ele geçirildiğinde, sen ayrı bir varlık olarak yok olduğunda ve "bütün" senin vasıtanla konuşmaya, seninle vasıtanla dans etmeye başladığında, sen boş bir bambu haline gelip "bütün" seni bir flüte dönüştürdüğünde ortaya çıkar.

Şiir bütünün parçaya inmesidir, okyanusun çiy damlasında kaybolmasıdır. Şiir bir mucizedir.

Ve ben şiir sözcüğünü kullandığımda, parmaklarım Shakespearelere, Kalidaslara işaret etmiyor; onlar yalnızca yarım şairlerdir. Evet, şiirin belirli anlarını bilmişlerdir ama onlar şair değildirler. Bilinmeyenin kapısı, onlara aralandığında, ufak tefek göz atmalar yapmışlardır, hayatın en derin kaynaklarına bazı girişleri olmuştur ama o anlar, tamamen bilinmeyenin hediyeleridir. Bu kişiler, onlara ulaşmak hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı, bütünün kendilerine nasıl ulaştığı konusunda hiçbir şey bilmiyorlardı. Bu, neredeyse bir bilinçsizlik

durumuydu. Bir rüyada olmuştu, tıpkı senin rüyanda olduğu gibi. Onlar rüya görmüşlerdi.

Dünyanın bütün bu sözde büyük şairleri, büyük ressamları, müzisyenleri, heykeltıraşları, hepsi rüya gördüler. Evet, rüyalarında göz attılar: bir şeyler sızdı, oradan buradan bir ışık ışını rüya engelini aştı ve bu tek ışın bir Shakspeare, bir Kalidas yaratmaya yeterliydi. Ama benim işaret ettiğim bu değil. Ben şiir derken, Budalar yoluyla çiçeklenmenden bahsediyorum. Bu, gerçek şiirdir. Buda rüya görmedi, Atisha görmedi; onlar tamamen uyanıktı. Rüyalar yok olmuştu, buharlaşmıştı. Onlara gelen, onları uyandırıp sahip olan, sonra onları boş, harcanmış ve yorgun bırakan gerçeğe küçük bir göz atış değildir. ..

Sıradan şair yalnızca hoplar; bir an için ayakları yerden kesilir ama sadece bir an için, sonra yeniden yere döner.

Bir Budanın ise kanatları vardır—hoplamaz. En uzak yıldızlara gitmeyi bilir. Bilinmeyene yaklaşmayı bilir, gizemlinin kapısının kilidini açmak için anahtara sahiptir. O, bir ustadır. Ve sonra, onun içinden, kendisine ait olmayan bir şey akmaya başlar. O sadece bir aracıdır. O zaman her söylediği şiirdir veya bir şey söylemese bile, sessizliği şiirdir. Sessizliğinin içinde muhteşem bir sessizlik vardır; konuşması veya konuşmaması fark etmez. Konuşurken, şiir konuşur; konuşmazken, şiir olarak kalır. Etrafı şiirle sanlıdır: şiirin içinde yürür, şiirin içinde uyur, şiir onun ruhudur, onun esas varlığıdır.

Bu şiir nasıl oluşuyor? Teslimiyette oluşuyor: parça, bütüne teslim olacak cesareti topladığında, çiy damlası okyanusa kaydığında ve okyanus olduğunda oluşuyor.

Teslimiyet çok çelişkili bir durumdur: bir tarafta kaybolursun; diğer tarafta, ilk defa olarak, sonsuz ihtişamında, çok boyutlu görkeminde ortaya çıkarsın. Evet, çiy damlası

gitmiştir, sonsuza dek gitmiştir; onu tekrar geri getirmenin, geri istemenin bir yolu yoktur. Çiy damlası, damla olarak ölmüştür ama aslında çiy damlası okyanus haline gelmiştir. Hâlâ vardır, artık sınırlı bir varlık olarak değil, sonsuz, kıyısız, sınırsız bir şey olarak vardır.

Anka kuşu mitinin anlamı budur. Ölür, tamamen yanar, küllere dönüşür ve sonra birden küllerinden doğar—bu, bir yeniden doğuştur. Anka kuşu, İsa'yı temsil eder: çarmıha gerilmeyi ve yeniden dirilmeyi. Anka kuşu, Buda'yı temsil eder: ego olarak ölmeyi ve tamamen benliksiz olarak yeniden doğumu. Bilen herkesi temsil eder; bilmek, Anka kuşu olmak demektir. Olduğun şekilde öl; böylece gerçek olan, doğabilir. Bütün saçmalığında, yapaylığında, varoluştan ayrılığında öl.

Ayrı olduğumuza inanmayı sürdürürüz. Değiliz, tek bir an için bile değiliz. İnancına rağmen, bütünle birliktesin. Ama inanç, senin için kâbuslar yarattı; yaratmak zorundadır. "Ben ayrıyım"a inanmak, korku yaratmak demektir. Eğer bütünden ayrıysan, hiçbir zaman korkudan kurtulamazsın çünkü bütün çok büyük ve sen çok küçük, çok ufak ve atomsalsındır ve seni içine almaması için sürekli bütünle savaşman gerekir. Sürekli uyanık ve savunmada olman gerekir ki okyanus, seni içine almasın. Kendini duvarların, duvarların ve yine duvarların arkasında koruman gerekir. Bütün bu uğraş, korkudan başka bir şey değildir. Ve sonra devamlı olarak ölümün yaklaşmakta olduğunun ve ölümün, senin ayrılığını yok edeceğinin farkına varırsın. İşte ölüm budur: bütünün, parçayı geri çağırması. Ve sen ölümün gelmesinden, ölmekten korkarsın. Nasıl uzun yaşanabilir? Bir çeşit ölümsüzlüğe nasıl ulaşılabilir? İnsanoğlu, birçok yol dener. Çocuk sahibi olmak, bu yollardan biridir. Çocuk sahibi olma dürtüsünün nedeni budur. Çocuk sahibi olma arzusunun, çocuklarla bir ilgisi yoktur, ölümle ilgisi vardır.

Sonsuza dek burada olamayacağını biliyorsun; ne kadar uğraşırsan uğraş, başarısızlığa uğrayacağını biliyorsun çünkü milyonlarcası başarısızlığa uğradı ve başarılı olan hiç olmadı. Ümide karşı ümit ediyorsun. O zaman başka yollar bulunuyor. En kolay yollardan, en eskilerden biri çocuk sahibi olmaktır: sen burada olmayacaksın ama senden bir şey, senin bir parçan, senin bir hücren yaşamaya devam edecektir. Bu, ölümsüz olmanın sahte bir yoludur—çünkü çocuğun sana biraz benzeyebilir veya sana hiç benzemeyebilir ve sadece birazcık senin gibi olacaktır; tamamen senin gibi görünmesi için hiçbir neden yoktur. Bu yüzden bilim, seni kopyalamak için yollar bulmuştur. Bazı hücrelerin saklanabilir ve sen öldüğünde, bu hücrelerden bir kopya yaratılabilir. Ve bu kopya tamamen senin gibi olacaktır; ikizler bile bu kadar birbirine benzeyemez. Eğer kopyanla karşılaş-san, şaşırırsın: seninle tamamen ve mutlak olarak aynıdır.

Şimdi diyorlar ki, işleri garantiye almak için kopya, sen yaşarken yaratılabilir ve bu kopya bir derin dondurucuda tutulabilir ve senin başına bir şey gelirse, mesela bir araba kazasında ölürsen, hemen senin yerine konulabilir. Karın bunun asla farkına varmayacaktır, çocukların babalarının sadece bir taklit olduğunu anlamayacaklardır çünkü o, tamamen seninle aynı olacaktır.

İnsanlar başka yollarla, daha sofistike yollarla da denemişlerdir. Kitaplar yazarak, resimler yaparak, büyük senfoniler besteleyerek bunun için uğraşmışlardır: sen gidersin ama müzik kalır; sen gidersin ama imzan, kitabın üzerinde kalır; sen gidersin ama yarattığın heykel orada durur. İnsanlara seni hatırlatır, onların hatıralarında yaşarsın. Dünya üzerinde yürüyemiyor olsan bile, insanların hatıralarında yürüyebilirsin. Bu, hiç yoktan iyidir. Ünlü ol, tarih kitaplarında bir iz bırak—

tabii ki bunlar sadece dipnotlar olacaktır ama yine de hiç olmamasından iyidir.

İnsanoğlu çağlar boyu, bir şekilde bir çeşit ölümsüzlüğe ulaşmaya uğraşmıştır. Ölüm korkusu o kadar büyüktür ki, seni bütün hayatın boyunca korkutur.

Ayrılık fikrini bıraktığın anda, ölüm korkusu yok olur. Bu yüzden bu teslimiyet durumunu çelişkili olarak görüyorum. Kendiliğinden ölürsün ve sonra artık ölemezsin çünkü bütün asla ölmez, sadece parçaları yer değiştirir. Ama eğer bütünle bir olursan, sonsuza dek yaşarsın: doğumun ve ölümün ötesine geçersin.

Bu, nirvanayı, aydınlanmayı, mokshayı, Tanrı'nın krallığını —ölümsüzlük durumunu—arayıştır. Ama yerine getirilmesi gereken şart çok korkutucudur. Şart şudur: ilk önce ayrı bir varlık olarak ölmen gerekir. Teslimiyet işte budur: ayrı bir varlık olarak ölmek, ego olarak ölmektir. Aslında bu endişelenecek bir şey değildir çünkü sen zaten ayrı değilsin, bu sadece bir inanç. Bu yüzden sadece inanç ölür, sen değil. O, sadece bir kavram, bir fikirdir.

Sanki karanlıkta bir ip görmüş de, onu yılan sanmışsın ve ondan muazzam bir korkuyla, titreyerek, terleyerek kaçıyormuşsun gibidir. Ve sonra biri gelip de, "Endişelenme. Günışığında gördüm ve onun sadece bir ip olduğunu gayet iyi biliyorum. Eğer bana güvenmiyorsan, *ihi passiko,* benimle gel! Bunun sadece bir ip olduğunu sana göstereceğim," der.

İşte bütün Budaların, çağlardan beri yaptığı budur: *"İhi passiko,* benimle gel! Gel ve gör!" Ellerine ipi alıp sana bunun sadece bir ip olduğunu, yılanın en baştan beri orada olmadığını gösterirler. Bütün korkular yok olur, gülmeye başlarsın. Kendine,

ne kadar aptal olduğuna gülmeye başlarsın. Baştan beri var olmayan bir şeyden kaçmış-sındır! Ama var olmuş olsun veya olmasın, bütün o ter damlaları gerçekti; korku, titremeler, kalp atışlarının hızlanması, tansiyon, hepsi gerçekti.

Gerçek olmayan şeyler, gerçek şeyleri tetikleyebilir, bunu unutma. Eğer gerçek olduklarını düşünürsen, senin için—sadece senin— gerçeklik olarak işlev görürler. Bu bir rüya gerçekliğidir ama seni etkileyebilir, bütün hayatını, bütün hayat tarzını etkileyebilir.

Ego orada yoktur. Biraz farkında, uyanık, bilinçli olduğunda egoyu bulamazsın. O, yılan olarak gördüğün bir ip olacaktır; yılanı bulamayacaksındır.

Ölüm yoktur, ölüm gerçek değildir. Ama sen onu yaratırsın; ayrılığı yaratarak ölümü yaratırsın. Teslimiyet demek, ayrılık fikrini bırakmak demektir: ölüm otomatik olarak yok olur, korku ortadan kalkmıştır ve senin hayatının bütün lezzeti değişir. O zaman her an, büyük bir kristal saflığında, tamamen zevk, sevinç ve keyifle doludur. O zaman her an sonsuzluktur. Ve bu şekilde yaşamak şiirdir; andan ana egosuz olarak yaşamak şiirdir. Egosuz yaşamak zarafettir, şiirdir; egosuz yaşamak, gerçekten yaşamaktır. Ben bu yaşama şiir derim: varoluşa teslim olmuş birinin yaşamına. Unutma, tekrar ediyorum: varoluşa teslim olduğunda, gerçek bir şeye teslim oluyor olmazsın. Yanlış bir kavrama, bir yanılsamaya, mayaya teslim olmakta-sındır. En başta kendinde olmayan bir şeye teslim olmaktasındır. Ve sende olmayan bir şeye teslim olarak, sende olan bir şeye ulaşırsın.

Ve "Yuvamdayım, aslında hep burada olmuştum ve hep burada olacağım," diyebilmek büyük bir rahatlamadır. Aykırı olmadığını, yabancı olmadığını, köksüz olmadığını, varoluşun

sana ve senin de varoluşa ait olduğunu bilince, her şey sakinleşir, sessizleşir, durgunlaşır. Bu durgunluk teslimiyettir.

Teslimiyet sözcüğü sende, sanki bir şeye teslim oluyormuşsun gibi, çok çok yanlış şeyler çağrıştırabilir. Hiçbir şeye teslim olmuyorsun; yalnızca bir rüyayı bırakıyorsun, yalnızca toplumun yarattığı keyfi bir şeyi bırakıyorsun.

Egoya ihtiyaç vardır, toplumda yerine getireceği bazı görevler bulunmaktadır. İnsan, Tanrı'ya teslim olsa bile, yine de "ben" sözcüğünü kullanacaktır—ama bu artık sadece kullanışlı bir şeydir, varoluşsal bir şey değildir. "Ben" diye bir şey olmadığını bilir; sözcüğü kullanır çünkü kullanamamanın başkaları için sorun yaratacağım, iletişimin imkânsız hale geleceğini bilir. İletişim zaten imkânsızdır! İnsanlarla iletişim kurmak daha da zor hale gelecektir. Bu yüzden sadece kullanışlı bir araçtır. Onun bir araç olduğunu, varoluşsal değil, keyfi, faydalı, kullanışlı olduğunu bilirsen, senin için hiçbir zaman bir sorun yaratmaz.

Rüyan sana bir göz atma, bir şeyi görme fırsatı vermiş; buna uyanıkken izin vermeyebilirdin. Bu bazen olur. Bilinçli zihin tabii ki daha egoisttir; ego, asla bilinçaltına sızamaz. Toplum, sadece bilince bir şeyler öğretebilir; en azından şimdilik —ki bunun için çok çalışıyorlar—bilinçaltına sızamaz.

Özellikle Sovyet Rusya'da, bilinçaltına bir şeyler öğretmek için çok çalışıyorlar. Ve ne yazık ki başarılı oluyorlar. İnsanlara, uykudayken, bir şeyler öğretiyorlar. Sen uyurken bilincin çalışmamaktadır; bilinçaltın çalışmaktadır. Şimdi, özellikle Rusya'da insanlara uykuda bir şeyler öğretmek için büyük deneyler yapıyorlar. Bu yapılabilir, yapılıyor.

Bu gelecek nesillerin karşılaşmak zorunda kalacakları en büyük tehlikelerden biri. Eğer siyasetçilerin elinde, insanlara

uykudayken bir şeyler öğretmek için bir alet olursa, o zaman asla yaptıkları hiçbir şeye karşı çıkılma şansı kalmaz.

Uykudayken bir insanı komünist, Katolik, Hindu, Budist, Hıristiyan veya Müslüman yapabilirsin ve bu, onun bilinçaltında olacağı için asla bunun ötesine gidemeyecektir. Bundan kurtulamayacaktır çünkü bilinçaltı, bilinçten dokuz kat daha güçlüdür. Bilinç, sadece buzdağının görünen yüzüdür: zihninin onda biri bilinç, onda dokuzu bilinçaltıdır. Eğer siyasetçi bilinçaltına ulaşabilirse, insanlık mahvolmuş demektir. O zaman çocuklara uykularında bir şeyler öğretilecektir. Uykun bile sana ait ve özel olmayacaktır; uyku bile kişisel bir şey değil, devlete ait bir şey olacaktır. Özel rüyalar görmene izin verilmeyecektir; devlet senin görmen gereken rüyalara karar verecektir—çünkü bazen devlete karşı rüyalar da görebilirsin ve devlet bunlara izin veremez. Rüyaların maniple edilebilir, bilinçaltın maniple edilebilir ama çok şükür ki henüz bunlar yapılmamıştır.

Sen karşı çıkabilen son nesil olabilirsin. Ve eğer karşı çıkmaz-san, başka zaman bu şans önüne çıkmayabilir: insanlık robot gibi varoluşa indirgenebilir. Bu yüzden, henüz vakit varken, karşı çık! Çok fazla zamanın kaldığını zannetmiyorum, belki bu yüzyılın sonu, belki bir yirmi, yirmi beş yıl daha ... eğer insanlık, bu yirmi beş yıl içinde karşı çıkabilirse, bu son şanstır; yoksa bunu yapmaları mümkün olmayacaktır, bilinçaltları baskın çıkacaktır. Şimdiye kadar bilim, senin sadece bilinçli zihninde kirlilik yaratabilmiştir—eğitim yoluyla, kilise yoluyla, propaganda yoluyla—ama sadece bilinçli zihninde; bilinçaltın hala özgürdür.

Derin uykudayken gerçeğe daha yakın olursun. Bu çok gariptir, böyle olmaması gerekir; uyanıkken gerçeğe daha yakın olman gerekir. Ama uyanıklık artık sana ait değildir, o Hindu'dur, Hıristiyan'dır, Müslüman'dır, artık senin değildir;

toplum, onu etkilemiştir, ona karışmış, onu bozmuştur. Ama bilinçaltın hala senindir.

Bu yüzden psikanaliz, senin rüyalarınla bu kadar çok ilgilenir çünkü rüyalarında daha gerçeksindir. Rüyalarında daha az sahtesindir, rüyalarında toplumun bütün sansürleri yok olur. Rüyalarında, her şeyi olduğu gibi söylemekte, olduğu gibi görmektesindir, kendini olduğun gibi görmektesindir. Uyandığın anda, numara yapmaya başlarsın. Senin uyanıklığın, uzun, çok uzun süren bir numara yapma sürecidir.

Uyku, bu yüzden o kadar rahatlatıcıdır çünkü devamlı tetikte olmak, söylenmesi gereken şeyleri söylemek ve toplumun senden yapmanı beklediği şeyleri yapmak yorucudur, çok yorucudur. Kişinin bunlardan kurtulmak, tekrar doğal olmak, toplumu ve onun yarattığı kabusu ve cehennemi unutmak için, günde sekiz saat uyuması gerekir.

Daha uyanık hale geldikçe, daha gözlemleyici hale geldikçe, toplumun ve onun pençelerinin esaretinden özgürleştikçe, o zaman sadece bedenin uykuya ihtiyaç duyacak ve uykunda bile bir farkındalık akımı alttan alta devam edecektir. Zihnin uykuya ihtiyaç duymayacaktır; onun uyuması için geçerli bir neden yoktur ama böyle bir gereklilik yaratılmıştır. Zihnin berraksa, boyunduruk altında değilse, özgürse, zihnin uyuması için gitgide daha az uykuya ihtiyaç duyacaksındır. Ve sonra bir mucize oluşur: bedenin uykudayken bile farkındalığın devam ediyorsa, ilk defa olarak bedeninden ayrı olduğunu anlarsın. Beden uykudadır ve sen uyanıksındır: nasıl aynı olabilirsiniz, nasıl bir olabilirsiniz? Farkı göreceksindir; fark çok büyüktür.

Beden yeryüzüne aittir, sen gökyüzüne aitsin. Beden maddeye aittir, sen Tanrı'ya aitsin. Beden kaba sabadır, sen

değilsin. Bedenin sınırları vardır, doğmuştur ve ölecektir; sen doğmamışsındır ve asla ölmeyeceksindir. Bu bir inanç değil, senin deneyimin haline gelmelidir.

İnanç korku-odaklıdır. Ölümsüz olduğuna inanmak istersin ama inanç, sadece bir inançtır, sahte bir şeydir, dışarıdan boyanmıştır. Deneyim tamamen farklıdır: senin içinden fışkırır, senin kendinindir. Ve onu bildiğin anda, hiçbir şey senin bilmeni sarsamaz, senin bilmeni yok edemez. Bütün dünya buna karşı olabilir ama sen yine de ayrı olduğunu bileceksindir. Bütün dünya, ruh diye bir şey olmadığını söyleyebilir ama sen ayrı olduğunu bileceksindir. Bütün dünya, Tanrı diye bir şey olmadığını söyleyebilir ama sen sadece gülümseyeceksindir—çünkü deneyim kendini geçerli kılar, apaçıktır.

Senin rüyan çok önemli olabilir. Uyanık bilincinde izin vermediğin bir şey, rüya gören bilincinde ortaya çıkmıştır. İçine bir ışık girmiştir. Batı'da, Freud'dan önce uyanık bilinç, tek bilinç olarak düşünülüyordu, Doğu'da böyle değildi—Freud'dan sonra bile, rüya gören bilincin değeri anlaşılsa da, hala daha anlaşılmayan bir şey vardır: uykunun riyasız bölümü ihmal edilmiştir. Doğuda böyle değildir. Doğu, uyanık bilinci hep en yüzeysel, rüya gören bilinci ise çok daha derin ve daha önemli olarak görmüştür. Doğu için uyuyan bilinç, rüya gören bilinçten daha da derin ve önemli olarak görülür. Batı'nın, uykuyu, en önemli bölüm olarak kabul etmesi için bir Freud'a daha ihtiyaç vardır.

Ama Doğu'nun bildiği bir şey daha vardır. Bilincin bir de dördüncü durumu vardır. Buna, dördüncü anlamında turiya denir; başka adı yoktur. Uyanıkken, rüya görürken ve uyurken her şey kaybolur, kişi sadece tanık olur. Buna uyanma diyemezsin çünkü tanık hiç uyumaz; buna rüya görme diyemezsin çünkü tanık için hiçbir rüya yoktur; buna uyuma da

diyemezsin çünkü bu tanık hiç uyumaz. Bu sonsuz farkındalıktır. Bu, Atisha'nın bodhidchitta'sıdır, bu Mesih-bilincidir, bu Budalıktır, aydmlanmadır.

Bu yüzden hep dikkatli ol. Uyanıklığından çok rüyalarına dikkat et, rüya görmenden çok rüyasız uykuna dikkat et. Ve dördüncüyü araman gerektiğini unutma, çünkü sadece dördüncü nihai olandır. Dördüncüyle eve dönersin. Artık gidilecek bir yer yoktur.

Bütün rüyanı unuttuğunu, sadece bir cümlenin, "Şiir teslimiyettir," cümlesinin aklında kaldığını söylüyorsun. Bu, benim öğrettiklerimin esasıdır. Bu, benim dünyaya mesajım hakkındaki en temel şeydir, şiir teslimiyettir—ve tersi de geçerlidir, teslimiyet şiirdir.

Ben, sannyasinlerimin, bütün sannyasinlerimin yaratıcı olmalarını isterim—şair, müzisyen, ressam, heykeltıraş olmalarını. Geçmişte, bütün dinlerin sannyasinleri hiç yaratıcı olmayan bir hayat sürdürmüşlerdir. Yaratıcı olmayan halleri için saygı görmüşlerdir ve bu varatıcı olmama durumları nedeniyle dünyaya hiçbir güzellik eklememişlerdir. Bir yük olarak yaşamış ve dünyaya, cennetten bir parça eklememişlerdir. Aslında yıkıcı olmuşlardır—çünkü ya yaratıcı olabilirsin, ya da yıkıcı olmaya mahkumsundur. Tarafsız olamazsın; ya bütün sevinçleriyle hayatı onaylarsın, ya da hayata lanet etmeye başlarsın.

Geçmiş, yok edici tutumların, hayata olumsuz yaklaşımların çok uzun süren bir kabusu olmuştur. Ben sana hayatı onaylamayı öğretiyorum! Ben sana hayata hayranlığı öğretiyorum. Vazgeçmeyi değil, zevk almayı öğretiyorum. Şair ol! Ve şair ol derken, bir Shakspeare, Milton veya Tennyson olmam kastetmiyorum. Eğer Shakspeare'e, Milton'a veya

Tennyson'a rastlasam onlara da şair olmalarını söylerdim—çünkü onlar sadece şiir hakkında rüya görüyorlar.

Gerçek şiir, bilincin dördüncü aşamasında oluşur. Bütün sözde şairler sadece rüya görmüşlerdir; onlar ikinci aşama ile sınırlıdırlar. Düz yazı, birinci aşama ile sınırlıdır—uyanık bilinçtir—ve senin şiirin ikinci ile sınırlıdır.

Benim bahsettiğim şiir, sadece dördüncüde mümkündür. Tamamen uyanık, açık olduğunda, zihin diye bir şey kalmadığında, yaptığın her şey şiir haline gelecektir, yaptığın her şey müzik haline gelecektir. Hiçbir şey yapmasan bile, şiir senin etrafını saracaktır, senin kokun, mevcudiyetin olacaktır.

Bana soruyorsun: "O zamandan beri, şiirle teslimiyetin ne alakası olduğunu düşünüyorum ve bunun tam tersinin, şiirin aşk gibi, dua gibi, meditasyon gibi bir yol nasıl olabileceğini düşünüyorum." Aşk bir yoldur, dua bir yoldur, meditasyon bir yoldur çünkü onlar şiire giden yollardır. Seni Tanrı'ya götüren her şey, şiire de götürmek zorundadır. Tanrı'nın adamı, ancak şair olabilir. Bir şarkı söyler, tabii ki artık bu kendi stilinde değildir: Tanrı'nın şarkısını söyleyecektir. Tanrı'nın sessizliğine ses verecektir, bütünün sözcüsü olacaktır.

Sana meditasyon, dua ve aşkı öğretmemin yegane sebebi, bunların seni merkeze götürmesi. Ve bu merkez, şiirdir. Bütün bunlar şiire giden yollardır. Kendini şiirin içinde eritmen, Tanrı'nın içinde eri-mendir—ve şüphesiz ki bu, teslimiyet olmadan mümkün değildir. Eğer sen çok fazla kalırsan, Tanrı ortaya çıkamaz. Sen yok olmalısın ki, o senin içinde bir mevcudiyet olarak ortaya çıkabilsin. Öl ki, ortaya çıkabilesin.

BEN TAM BİRKAFA KARIŞIKLIĞI İÇİNDEYİM. ARTIK BENİM İÇİN İYİ VE KÖTÜ YOK. NE GURURLUYUM, NE DE UTANIYORUM AMA AYNI ZAMANDA HER İKİSİYİM.

BÜTÜN BAŞARDIKLARIM, BÜTÜN BAŞARİSIZLİKLARIMLA BİRLİKTE BİRSİS ALTINDA KAYBOLMUŞ GİBİ GÖRÜNÜYOR. DUMAN GİBİ HİSSEDİYORUM AMA DUMANIN İÇİNDEN, SARP BİR KAYA GİBİ, ÜZERİNDE KADİFE BİR ÖRTÜ İLE MUAZZAM BİR KEDER YÜKSELİYOR. BUNUN SONUNU ALGILAYAMIYORUM—YOKSA BİR SON YOK MU? BU, SAF OLMAMANIN AĞIRLIĞINI TAŞİYAN COŞKU MU? LÜTFEN BANA SANNYAS VER.

Karmaşa büyük bir fırsattır. Kafası karışmamış insanların problemi büyüktür—bildiklerini sanırlar ama bilmezler. Büyük bir açıklık içinde olduklarına inanan insanların aslında büyük sorunları vardır; onların açıklığı çok yüzeyseldir. Aslında açıklık hakkında hiçbir şey bilmemektedirler; açıklık dedikleri şey sadece aptallıktır.

Aptallar için her şey çok açıktır—kafa karışıklığı hissedecek kadar zekâya sahip değildirler. Kafa karışıklığı hissetmek, büyük bir zekâ gerektirir. Yalnızca akıllı kişilerin kafası karışır; yoksa ortalama olanlar hayatta hareket etmeye, gülümsemeye, gülmeye, para biriktirmeye, daha fazla güç ve ün için uğraşmaya devam ederler. Onları görünce, biraz kıskanırsın; kendilerine öyle güvenli ve hatta mutlu görünmektedirler ki ...

Eğer başarılı oluyorlarsa, eğer paraları ve güçleri artıyor ve ünleri büyüyorsa, onları biraz kıskanırsın. Senin kafan karışıktır, onlar içinse hayat hakkındaki her şey çok açıktır; bir yönleri vardır, bir amaçları vardır, ona nasıl ulaşacaklarını bilirler ve idare ederler, zaten başarmaktadırlar, merdiveni çıkmaktadırlar. Ve sen orada, öylece durmaktasındır; ne yapacağın ve ne yapmayacağın, neyin doğru ve neyin yanlış olduğu konusunda kafan karışmıştır. Ama bu, hep böyle olmuştur; sıradan olan, emin olur. Yalnızca daha akıllı olan, kafa

karışıklığı ve kaos hisseder.

Kafa karışıklığı, büyük bir fırsattır. Zihnin bir yolu olmadığını söyler. Eğer kafan gerçekten çok karışmışsa—senin de dediğin gibi tam bir kafa karışıklığı içindeysen—eğer kafan gerçekten çok karışmışsa, şanslısın. Artık son derece değerli bir şey mümkün demektir; sınırdasındır. Eğer tam bir kafa karışıklığı içindeysen, bu, zihninin başarısızlığa uğradığı anlamına gelir; artık zihin sana herhangi bir kesinlik sağlayamaz. Gitgide zihnin ölümüne yaklaşmaktasındır.

Ve bu, herhangi bir kişinin hayatında başına gelebilecek en harika şey, en büyük kutsamadır—çünkü bir kere zihnin karışıklık olduğunu ve zihin vasıtasıyla çıkış yolu olmadığını gördüğünde, zihne yapışmaya nasıl devam edebilirsin ki? Er ya da geç, onu bırakman gerekir; bırakmasan bile, o kendiliğinden gidecektir. Karışıklık öyle büyük, öyle ağır olacaktır ki, tamamen bu ağırlık nedeniyle düşecektir. Ve zihin gittiğinde, kafa karışıklığı yok olur.

Kesinliğe ulaşacağını söyleyemem, hayır çünkü bu da sadece zihne ve zihnin dünyasına uygulanabilir bir sözcüktür. Kafa karışıklığı varsa, kesinlik olabilir; kafa karışıklığı kaybolduğunda, kesinlik de kaybolur. Sadece var olursun—çok açıktır, ne kafa karışıklığı, ne de kesinlik vardır, sadece bir berraklık, bir şeffaflık vardır. Ve bu şeffaflığın bir güzelliği vardır, bu güzellik zarafettir, mükemmeldir.

Ne kafa karışıklığı, ne de kesinlik kaldığı an, insanın hayatının en güzel anıdır. Kişi sadece var olur, olanı yansıtan bir ayna, yönü olmayan, bir yere gitmeyen, bir şey yapma fikrinde olmayan, geleceği olmayan, sadece tamamen anın içinde olan, muazzam bir şekilde anın içinde olan bir varlıktır.

Zihin olmadığında, bir gelecek olamaz. Gelecek için bir

program olmaz. O zaman içinde bulunduğun an, her şeydir; bütün her şeydir; bu an, senin bütün varoluşundur. Bütün varoluş, bu anın üstünde birleşmeye başlar ve bu an, muazzam şekilde önemli bir hale gelir. Derinliği vardır, yüksekliği vardır, gizemi vardır, yoğunluğu vardır, ateşi vardır, dolaysızlığı vardır, seni yakalar, sana sahip olur, seni dönüştürür.

Ama ben sana kesinlik veremem; kesinlik, ideoloji tarafından verilir. Kesinlik, kafa karışıklığının yamanmasından başka bir şey değildir. Diyelim ki kafan karışık, biri .sana otoriter bir şekilde, "Endişelenme," diyor, seni kanıtlarla, dini kitaplarla ikna ediyor ve kafa karışıklığını yamalıyor, onu güzel bir örtüyle örtüyor—İncil'le, Ku-ran'la, Gita'yla ve böylece kendini iyi hissediyorsun; ama bu geçici olacaktır, çünkü içeride karışıklık kaynamaktadır. Ondan kurtulmuş değil, sadece bastırmış oluyorsun.

İnsanlar bu yüzden inançlara, kiliselere, dini kitaplara, öğretilere, düşünce sistemlerine inanıyorlar. İnsanlar neden düşünce sistemlerine bu kadar yatırım yapıyorlar? Bir kişi niye Hıristiyan ya da Hindu olmak zorunda? Niye bir kişi komünist olsun—ne için? Bunun bir nedeni var, hem de çok büyük bir nedeni. Herkesin kafası karışık olduğu için, birilerinin kesinlik sunması gerekir. Bu, Papa ya da Mao Zedong olabilir, Karl Marks ya da Manu ya da İsa olabilir—herhangi biri olabilir. Ve büyük kriz durumları ortaya çıktığında, bağırıp kavga edecek inatçılığa sahip ve kesinlik gösterebilen herhangi biri, aptal bile olsa, lider olacaktır. Adolf Hitlerler, Josef Stalinler ve Mussoliniler bu şekilde önemli kişiler haline geldiler.

İnsanlar, her zaman Adolf Hitler'in Almanlar gibi büyük ve zeki bir ırkı nasıl etkilediğini düşünüyorlar. Niye? Martin Heidegger gibi kendi zamanının en büyük düşünürlerinden birinin, Adolf Hitler'in destekçilerinden biri olması çelişki gibi

görünüyor. Büyük Alman üniversitelerinin büyük profesörleri Adolf Hitler'i destekliyorlardı. Neden? Bu nasıl mümkün oldu?

Adolf Hitler yalnızca aptal, eğitimsiz, dünyadan pek haberi olmayan bir insandı. Ama o, profesörlerin sahip olmadığı, akıllı insanların sahip olmadığı, Martin Heidegger'in sahip olmadığı bir şeye sahipti. O, akıllı bir insanın asla sahip olamayacağı bir şeye, tamamen kesinliğe sahipti. Aptaldı ama eğerleri ve amalar olmayan şeyler söylüyor; biliyormuş gibi cümleler kurabiliyordu. O deliydi ama deliliğinin büyük bir etkisi oldu. Bütün insanlık tarihinin seyrini değiştirirdi.

Almanların onunla bu kadar ilgilenip ondan bu kadar etkilenmelerine şaşırmamak gerekir. Onlar akıllı insanlardı, bazıları dünyanın en akıllı insanlarındandı ve akıl her zaman kafa karışıklığı getirir. Adolf Hitler'in sırrı budur. Akıl, kafa karışıklığı getirir ve akıl karışıklığı da titremeye, korkuya yol açar; insan nereye gideceğini, ne yapacağını bilemez ve bir lider aramaya başlar. Bir şeyleri kesinlikle söyleyebilecek, kategorik olarak iddia edebilecek birlerini aramaya başlar.

Aynı şey Hindistan'da olmuştur; tam şimdi olmuştur. Burası, dünyanın en eski ülkelerinden biridir; en eski düşünme ve tasarlama geleneği, en eski felsefe geleneği buradadır. Başka hiçbir ülke, bu kadar çok felsefe yapmamıştır. Ve sonra bu ülke, Morarji Desai gibi bir başbakan—bir lahana—seçmiştir. Ama onda bir şey vardır—ortalama zihnin inatçılığı, aptallığın kesinliği. Sunacak önemli bir şeyi vardır.

İnsanlar kafa karışıklığı içindeyken, üçüncü sınıf zihinlerin kurbanı haline gelirler. Birinci sınıf zihinler, üçüncü sınıf zihinlerin kurbanı olurlar çünkü üçüncü sınıf zihinlerin kafası karışmaz. Üçüncü sınıf zihin sadece kendi idrarını içmenin, bütün hastalıklara çare olacağını bilir—kanserden bile

kendi idrarını içerek kurtulabileceğini söyler. Bunu iddia edebilmek, eğer tamamen akılsızsan mümkündür.

Zeki insan duraksar, ölçüp biçer, bocalar. Akılsız olansa asla bocalamaz, asla duraksamaz. Akıllının fısıldadığı yerde, aptal, çatılardan ilan eder. Lao Zi, "Ben dünyadaki tek sersem kafalı insan olabilirim. Benim dışımdaki herkes o kadar emin görünüyor ki..." demiştir. Haklıdır; öyle muazzam bir zekaya sahiptir ki hiçbir şey hakkında kesin değildir.

Eğer zihni bırakırsan, sana kesinlik vaat edemem. Sadece bir şey için söz verebilirim, duru olacağını söyleyebilirim. Berraklık, şeffaflık meydana gelir, her şeyi olduğu gibi görebilirsin. Ne kafan karışık olacaktır, ne de kesinliğe sahip olacaksındır. Kesinlik ve kafa karışıklığı aynı madalyonun iki yüzüdür.

Ama sen güzel bir anın içindesin ve dünya da güzel bir anın içinde. Ne zaman bir kimlik krizi olsa, insanlar kim olduklarını bilemeseler, geçmiş onları bıraksa, insanlar gelenekselin kökünden koparılsalar, artık geçmişle alakaları kalmasa, bu kriz, bu büyük kimlik krizi patlak verir—biz kimiz? Ne yapmamız bekleniyor?

Bu fırsat, eğer bir Adolf Hitler'in eline düşersen, bir lanet haline de dönüşebilir ama bu lanet, eğer bir Budanın çevresinde olacak kadar şanslıysan, bilinmeyene bir kapı haline de gelebilir. Eğer bir Budaya aşık olacak kadar şanslıysan, hayatın dönüşebilir.

Kökleri hala gelenekte olan insanlar ve neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bildiklerini sananlar, asla bir Budaya gelmezler. Kendi hayatlarım—rutin hayatı, sönük, ölü hayatı—yaşamaya devam ederler. Ataları gibi görevlerini yerine getirmeye devam ederler. Asırlardır bir yolu takip etmişlerdir ve bu yürünmüş

yolu takip etmeyi sürdüreceklerdir. Tabii ki yürünmüş bir yoldan gidersen, bunda kesinlik vardır—oradan pek çok kişi yürümüştür. Ama bir Budaya gelip bilinmeyene doğru hareket ettiğinde ise, işaretli bir yol, yürünmüş bir yol yoktur. Yürüyerek kendi yolunu kendin yaparsın; hazır bir yol yoktur.

Bu, benim sannyasinlerimin her birinin anlamasını istediğim bir şey. Burada bana bağlı olmak üzere bulunmuyorsun, beni takip etmek üzere bulunmuyorsun, sadece beni kabul etmek ve bana inanmak üzere buradasın. Deneyler yapmak ve kendi kendine hareket etmek durumundasın. Sana, kendi kendine hareket etmen için cesaret verebilirim, içinde bir sorgulama süreci başlatabilirim ama sana bir düşünce sistemi veremem, sana herhangi bir kesinlik veremem. Sana sadece bir hac yolculuğu veririm—tehlikeli bir hac yolculuğu, milyonlarca tuzak çukurları olan bir hac yolculuğu, her gün daha fazla tehlikeyle karşılaşman gereken bir hac yolculuğu, seni insan bilincinin en üst noktasına, dördüncü aşamaya getirecek bir hac yolculuğu. Ama ne kadar çok yükseğe çıkarsan, düşme riski de o kadar çok artıyor.

Sana sadece büyük bir macera vaat edebilirim, riskli ve tehlikeli, ulaşacağının ise garantisi yoktur—çünkü bilinmeyene garanti verilemez.

Bu yüzden eğer bana, kafa karışıklığına bir çare bulmak için geldiysen, o zaman yanlış yere geldin, ben senin birlikte olman gereken insan değilim. Fakat eğer kafa karışıklığını ve kesinliği bırakmak, sana kafa karışıklığı ile kesinlik verebilecek olan zihinden kurtulmak, Tanrı'yı arayıştaki en büyük maceraya çıkmak, riske girmek ve diğer kıyının görülmediği, keşfedilmemiş denizin, gürleyen dalgaların meydan okumasını kabul etmek için bana geldiysen, doğru kişiye geldin demektir. O zaman, pek çok şey mümkündür. Sadece "mümkün" diyorum—

kesin olduğunu söyleyemem. Bu, her zaman bir olasılıktır; yapabilirsin ya da yapamayabilirsin, bir garantisi yoktur. Garantisi yapılabilen bir eşya gibi değildir; bir kumardır.

Ve eğer kumar oynamaya hazırsan, bu Buda alanına gir. Daha fazla beklemene gerek yok—zaten pek çok hayat boyunca, yeterince bekledin.

Bana soruyorsun: "Lütfen bana sannyas ver." Bu, benim sannyas vermem meselesi değil; bu, senin onu alman meselesi. Yüreğini aç! Ben her zaman veriyorum. Mesele, senin onu alman, içeri buyur etmen meselesi.

Diyorsun ki: "İyi ve kötü artık yok." Bu iyi, güzel. İyi ve kötü insan yapımıdır, günahkarlar ve azizler insan yapımıdır. Ve aslında hiç de farklı değildirler; fark sadece yüzeyseldir, çok yüzeyseldir, derinin içine bile girmez. Birazcık kazırsan, azizin içinde günahkarı bulursun.

Birazcık kazırsan, azizlerde günahkarları, günahkarlarda azizleri bulursun. Bütün iyi ve kötüler görecelidir, insan yapımıdır. Sen güzel bir bölgeye giriş yapıyorsun. Eğer iyi ve kötü şimdilik yok olduysa, bu İYİ! Artık insan yapımı olmayan, ayrımcılıkların anlamının kalmadığı, hiçbir şeyin iyi ya da kötü olmadığı, olanın olduğu ve olmayanın olmadığı başka bir boyuta gir. Mesele, iyi veya kötü değildir; bir şey ya vardır, ya da yoktur. İyi ve kötü, sadece seçilecek alternatiflerden başka bir şey değildirler. Seni "şu veya bu" ayrımında bırakırlar.

Bütün bu iyi ve kötülerin hokus pokusunu görmeye başladığın anda, bunların sosyal olarak imal edilmiş şeyler olduğunu görmeye başladığında ... Elbette ki onlar kullanışlıdır ve ben sana gidip de şehrin ortasında hiçbir şey iyi, ya da hiçbir yanlış değilmiş gibi davranma demiyorum. Yolun ortasında yürüyüp, insanın sağda ya da solda yürümesinin bir şey fark

ettirmeyeceğini söylemeni istemiyorum.

İnsanlar birlikteyken, unutma ki, onlar için iyi ve kötü hala vardır. Onlara ve onların hayallerine saygılı ol. Başkalarının hayallerini bozmak senin görevin değil. Sen kim oluyorsun? Onlara karışmaya hakkın yok. İnsanlara ve onların aptallıklarına karşı kibar ol, onlara ve oyunlarına karşı kibar ol. Ama hiçbir zaman unutma ki, derinde hiçbir şey iyi ya da kötü değildir. Varoluş oradadır; arasından seçilecek bir şey yoktur. Ve unutma, seçilecek bir şey yoksa bölünmemiş olursun. Seçilecek bir şey varsa, bu seni de böler. Bölme, iki ucu da keskin bir kılıçtır: dışarıda gerçekliği, içeride seni böler. Eğer seçersen, bölmeyi seçersin, ayrı olmayı seçersin, şizofreniyi seçersin. Eğer seçmezsen, eğer hiçbir şeyin iyi ya da kötü olmadığını biliyorsan, aklıselimi seçmişsin demektir.

Hiçbir şey seçmemek, aklıselimi seçmek demektir; seçmemek makul olmak demektir çünkü artık dışarıda bir bölünme yoktur, o zaman içeride nasıl bölünmüş olabilirsin? İçerisi ve dışarısı birlikte hareket eder. Bölünmez hale gelirsin, bir birey haline gelirsin. Bu, bireyleşme sürecidir. Hiçbir şey iyi değildir, hiçbir şey kötü de değildir. Bu senin bilincine bir güneş gibi doğar, birdenbire birleşirsin, bütün parçalar bir birlikte kaybolur. Kristalleşir, merkeze gelirsin.

Bu, Doğulu bilincin dünyaya en büyük katkılarından biridir. Batılı dinler hala iyi ve kötü fikri etrafında dolaşmaya devam etmektedir. Hıristiyanların, Upanişadları, Laozi'yi, Zhuangzi'yi anlamaları, bu yüzden o kadar zordur, onların anlamaları imkansızdır. Her zaman Hıristiyan zihniyle bakarlar, "Emirler nerede?" diye sorarlar. Ve hiç yoktur! Upanişadlar hiçbir zaman neyin iyi, neyin kötü olduğunu söylemezler, neyin yapılıp neyin yapılmayacağını söylemezler, emir vermezler. Onlar, şiirsel iddialardır, şiirdirler. Varoluşta bayram ederler; coşkulu,

taşkındırlar; onlar yalnızca coşkun boşalmalardır.

Upanişadlar, "Tanrı vardır ve sen şusun: *tat tvam asi,,"* der. Upanişadlar, "Tanrı vardır ve ben Tanrı'yım," der. Bunlar, coşkunluğun içinden çıkan iddialardır. Bir etikleri, ahlaklar yoktur, hatta bir referansları bile yoktur. Hıristiyan zihni, Müslüman zihni, Yahudi zihni, bu kitapların neden dinî olduğunun düşünüldüğünü anlayamazlar. İyi edebiyat ürünleri olabileceğini düşünürler ama dinî olmalarını anlamazlar.

Ve Upanişad ile coşkuya ulaşan kişi, İncil'in, Kuran'ın, Talmud'un etik ve ahlaki olduğunu söyler ama dinle ilgisini anlamaz. Onlara göre bu kitaplar iyidir çünkü toplumun düzgün hareket etmesini sağlarlar ama içlerinde dinle ilgili hiçbir şey yoktur—ya da belki orada burada birkaç cümle vardır. En büyük bölümü etiktir; dînî bölümü o kadar küçüktür ki ihmal edilebilir, görmezden gelinebilir. Ve görmezden gelinmiştir.

Hiçbir şeyin iyi ya da kötü olmadığım anlamaya başlamak, bir dönüm noktasıdır; bir dönüşümdür. İçeri bakmaya başlarsın, dış gerçeklik anlamını kaybeder. Sosyal gerçeklik kurgudur, güzel bir dramadır, ona katılabilirsin ama o zaman onu ciddiye almazsın. Bu, sadece oynanacak bir roldür; onu yapabildiğince güzel ve beceriklice oyna. Ama onu ciddiye alma; onun içinde, en yüksek derecede olandan eser yoktur.

En yüksek olan, içtedir; bölünemeyen ruh, onu bilir. Ve o ruha gelmek için bu, iyi bir dönüm noktasıdır.

"Artık iyi ve kötü kalmadı," diyorsun. Bu sannyas almak için doğru andır, sannyas işte bununla ilgilidir. Artık beklemeye gerek yoktur, artık benim iznimi almaya bile gerek yoktur. Sannyas zaten olmaktadır. Bu Buda alanına gir. Çok uzun süre bekledin—gerçekten çok uzun süre.

Şöyle bir şey duymuştum: yaşlı bir çift boşanmak istemiş. Çok yaşlılarmış, doksan beş yaşlarında filanlarmış ve yetmiş beş yıldır ev-lilermiş. Hakim gözlerine inanamamış. "Boşanmayı mı düşünüyorsunuz?" diye sormuş. "Yetmiş beş yıl birlikte yaşadıktan sonra mı? Neden ŞİMDİ?"

Birbirlerine bakmışlar ve yaşlı adam, "Şey, çocuklarımız ölene kadar bekledik de," demiş.

İnsanlar hep beklemeye devam ederler... Hep bir umutları vardır! Artık beklemeye gerek yok. Buyur gel, sen hazırsın. Hazır olmayan kişileri bile buyur ediyorum—çünkü bugün hazır olmayanlar, yarın hazır olabilirler. Sannyas aldıklarında hazır olmayanlar, aldıktan sonra hazır hale gelebilirler. Ve eğer Tanrı seni kabul ediyorsa, ben kim oluyorum da reddedeyim? Ben seni reddedebilecek biri değilim. Bu yüzden kimse reddedilmiyor, hiçbir koşul konmuyor, kimsenin buna layık olmadığı düşünülmüyor. Eğer Tanrı senin yaşamaya layık olduğunu düşünüyorsa, bu senin bir sannyasin de olmaya layık olduğunun yeterli bir kanıtıdır.

"Ne gururluyum, ne de utanıyorum ama aynı zamanda her ikisiyim," diyorsun. Bu, kafa karışıklığı durumudur. Her şey için böyle düşünürsün—ne bu, ne de öbürü ama aynı zamanda ikisi birden. "Bütün başardıklarım, bütün başarısızlıklarımla birlikte bir sis bulutunun altında kaybolmuş görünüyor," diyorsun—sen gerçekten kutsanmışsın. Birçokları seni kıskanıyor olmalı. Her şeyin başarısızlığa uğradığını bilmek, yeni bir yolculuğun başlangıcıdır. "Bütün kazandıklarım kayboldu," diyebilmek, kaybolmayan bir şeyi arayışın yeni bir başlangıcıdır. Kişi, dünyayla ve onun bütün başarılarıyla ilgili tamamen hüsrana uğrarsa, ancak o zaman ruhani olabilir.

"Duman gibi hissediyorum ama dumanın içinden, sarp bir

kaya gibi, üzerinde kadife bir örtü ile muazzam bir keder yükseliyor." Böyle olmak zorunda. Eğer hayat yanılsamalar vasıtasıyla yaşandıysa ve bir gün kişi, her şeyin anlamsız, faydasız olduğunu hissederse,— Ben gölgeleri kovalıyormuşum," duygusu—büyük bir keder ortaya çıkar.

Fakat senin algılamanı anlayabiliyorum. Keder orada ama "kadife bir örtü" ile kaplı olarak. Evet, keder geçmiş nedeniyle orada ve kadife örtü de, mümkün olan anlamına geliyor, ancak şimdi mümkün hale geliyor. Bütün bu karışıklıktan keder çıkıyor ama derinlerde yeni bir oluşum var. Sen bunun farkında olmayabilirsin ama bir şey oluşuyor, kederin perdesinin arkasında yeni bir sevinç ortaya çıkıyor—yeni bir arayışın, yeni bir maceranın, yeni bir hayatın, yeni bir yolun sevinci.

"Bunun sonunu algılayamıyorum—yoksa bir son yok mu?" zihnin bir başlangıcı var ve zihnin bir sonu da var. Ama senin bir başlangıcın ya da sonun yok. Ve varoluşun gizeminin başlangıcı yok ve senin sonun yok. Bu, devam edip giden bir süreç. Gizem üstüne gizem seni bekliyor ve bu yüzden heyecan ve coşku var.

Hayatta bir son olmadığı için coşkulu ol; bir zirveye ulaştığında, birdenbire bir başkası sana meydan okumaya başlar —daha yüksek bir zirve, daha çetin bir tırmanış, daha tehlikeli bir ulaşım. Ve diğer zirveye ulaştığında, başka bir zirve ortaya çıkar; her zirveden sonra yenisi gelir. Bunlar, hayatın sonsuz Himalayalarıdır.

Bir noktaya geldiğinde, artık başka bir şey kalmadığını düşün. O zaman çok sıkılırsın; o zaman kaderin sıkıntı olur! Ve hayat sıkıntı değil, bir danstır. Hayat sıkıntı değildir, sevinçtir, bolluktur.

Pek çok, pek çok şey olacaktır ve hala olacak pek çok, pek

çok şey kalacaktır. Gizem asla bitmez, bitemez. Bu yüzden buna gizem denir, bilinemez. Asla bilgi haline gelmeyecektir, bu yüzden ona gizem denir; içindeki bir şey sonsuz olarak akıl almaz kalacaktır. Ve hayatın bütün neşesi budur. Hayatın büyük görkeminin sırrı, seni sonsuz olarak meşgul etmesinde, arayışta ve keşifte tutmasındadır. Hayat keşiftir, hayat maceradır.

"Bunun sonunu algılayamıyorum, yoksa bir son yok mu?" diye soruyorsun. Senin için bir son var ama gerçek sen için bir son yok.

"Bu, saf olmamanın ağırlığını taşıyan coşku mu?" Hiçbir yerde saf olmama durumu yok. Her şey saf. Saf olmama, yalnızca şu anda hissettiğin kafa karışıklığının bir gölgesi. Kafa karışıklığı ve bulanık zihin bırakıldığında, gölgeler kendiliğinden yok olacaktır.

Senin en içteki merkezin hep saf olmuştur. Senin için esas olan, saflıktır; senden ayrılamaz. Senin bekaretin ölümsüzdür, onu kaybedemezsin, onu kaybetmenin yolu yoktur. Sadece onu unutabilir veya hatırlayabilirsin. Eğer onu unutursan, karışıklık içinde yaşarsın; eğer hatırlarsan, her şey berraktır. Dikkat et, "berrak" diyorum, "kesin" demiyorum. Her şey şeffaflaşır. Bu şeffaflık, özgürlüktür; bu şeffaflık, bilgeliktir. Bu şeffaflık senin doğuştan gelen bir hakkındır; eğer onu aramıyorsan, senden başka kimse bunun için sorumlu değildir. Onu ara! O senindir. Sadece arayarak onu bulabilirsin.

Sannyas, senin olan bir şey için hak iddia etmek, senin olmayanı ise bırakmaktır. Sannyas, gerçekten sahip olmadığın bir şeyi bırakmak ve hep seninle birlikte olan bir şey için hak iddia etmektir.

Bizim doğamız coşkudur; coşkulu olmamak tamamen gereksizdir. Coşkulu olmak, doğaldır, kendiliğindendir. Coşkulu

olmak için bir çaba gerekmez, sefil olmak için ise çok çaba harcamak gerekir. Bu yüzden bu kadar yorgun görünüyorsun çünkü sefalet gerçekten zor bir çalışmadır; sefaleti sağlamak çok zordur çünkü doğanın aksine bir şey yapmaktasındır. Nehirde yukarı doğru gitmektesindir—işte sefalet budur.

Ya keyif nedir? Nehirle birlikte akmaktır—o kadar ki, seninle nehir arasındaki bütün ayrım yok olur. Sen nehir olmuşsundur. Nasıl zor olabilir ki? Nehirle birlikte gitmek için yüzmeye ihtiyaç yoktur, yalnızca nehirle birlikte akarsın ve neh\r seni denize götürür. Nehir zaten okyanusa gitmektedir.

Hayat bir nehirdir. Onu geriye itmezsen, sefil olmazsın. Hayatın nehrini geriye itmeme sanatı sannyastır.

Sen hazırsın. Hayatındaki bu kafa karışıklığı anı, bu kaos anı yeni bir kapı açabilir, böylece yeni bir sayfa başlayabilir. Artık daha fazla bekleme.

5. Bölüm - Beyaz Tohumlar Ekmek

ALMA GELİŞİMİNİ KENDİNLE BAŞLAT.

CANLI VE CANSIZ EVRENLERİ KÖTÜLÜK DOLDURDUĞUNDA, KÖTÜ KOŞULLARI BODHI YOLUNA DÖNÜŞTÜR. BÜTÜN SUÇLAMALARI BİRLEŞTİR. HERKESE MİNNETTAR OL.

BOŞLUĞUN ÜSTÜN KORUMASI, HAYRET BELİRTİLERİNİ DÖRT "KAYA" OLARAK GÖRMEKTİR.

BU DÖRT TEDBİRE SAHİP OLMAK MÜKEMMEL BİR ARAÇTIR. KARŞILAŞTIĞIN HER DURUMDA, ONU YOLA GETİRMEK İÇİN, HEMEN MEDİTASYONLA BİRLEŞTİR.

YÜREK DERSİNİN ÖZÜ,

"BEŞ GÜÇLE" ÇALIŞMAKTIR.

MAHAYANA'DAKİ DÖNÜŞÜM İÇİN TALİMATLAR, BU "BEŞ GÜÇLE"

ÇALIŞMAKTIR. DAVRANIŞ ÖNEMLİDİR.

BÜTÜN DHARMA'NIN AMACI BİR NOKTANIN İÇİNDEDİR.

Meditasyon kaynaktır, şefkat bu kaynağın taşmasıdır. Meditasyon yapmayan kişinin, sevgi için, şefkat için, kutlama için enerjisi olmaz. Meditasyon yapmayan kişinin, kendi enerji kaynağı ile bağlantısı kesilmiştir, denizle temas halinde değildir. Gıda, hava ve madde tarafından sağlanan birazcık enerjisi vardır —fiziksel enerji ile yaşamaktadır. Fiziksel enerjinin sınırları vardır. Zamanın belli bir anında doğar ve başka bir anında ölür. Yalnızca doğum ve ölüm arasında var olur. İçindeki yağ nedeniyle yanan bir lamba gibidir—yağ bittiğinde, alev söner.

Meditasyon yapan insan sınırsızlık hakkında bir şeyler bilmektedir, tükenmeyen enerji kaynağıyla arasında köprü kurulur. Onun alevi yanar gider, sönmeyi bilmez. Yok olmaz çünkü en başta ortaya çıkmamıştır. Ölemez çünkü doğmamıştır.

Kişi kendi ile bu tükenmez hayat kaynağı, bolluk, zenginlik arasında nasıl köprü kurabilir? Bu tükenmez enerji kaynağına Tanrı diyebilirsin, hakikat diyebilirsin ya da istediğin şekilde adlandırabilirsin. Ama bir şey kesindir; o da insanda sınırsız bir şeyin dalgası olduğudur.

Eğer dalga içeri bakarsa, orada sınırsızlığı bulacaktır. Eğer dışarı bakarsa bağlantısız—kendi krallığıyla, kendi doğasıyla bağlantısız—olarak kalacaktır. İsa, bu doğaya, Tanrı'nın Krallığı diyor. Tekrar tekrar, "Tanrı'nın Krallığı senin içinde. İçine bak," diyor.

Meditasyon, içeri gitmek için bir köprüden başka bir şey değildir. Meditasyon olduğunda, geriye sadece şefkatin oluşması kalacaktır.

Atisha'nın çizgisindeki ilk usta olan Buda, şefkat oluşmadığı sürece, meditasyonun kendisinden memnun olmamak gerektiğini söylemişti. Yolun ancak yarısına gelmiştir, biraz daha ileri gitmen gerekmektedir. Gerçek meditasyon, şefkat olarak taşmak zorundadır. Bir lambanın yandığında, hemen ışık yaymaya, karanlığı yok etmeye başlaması gibi, şefkat de meditasyonun yayılmasıdır.

Şefkat, meditasyonun yapıldığının kanıtıdır. Sevgi, senin en iç çekirdeğindeki bin yapraklı lotus çiçeğinin tomurcuklandığını, baharın geldiğini—artık aynı insan olmadığını, o kişiliğin bittiğini ve bireyliğin doğduğunu, artık karanlık yaşamayıp ışık olduğunu—kanıtlayan kokudur.

Unutma ki bu sutralar pratik talimatlardır. Atisha bir filozof değildir zaten hiçbir bilge kişi asla filozof olmamıştır. Düşünür değildir; düşünme sıradan, aptal insanlar içindir. Bilge kişiler düşünmez, bilirler. Düşünmek, bilmek için bir uğraş değildir; sadece tahmin etmeye, karanlıkta yürüyüp karanlıkta hedefi tutturmaya çalışmaktır.

Bilgelik, bilmektir. Ve bildiğinde, tahmin etmen gerekmez. Şimdi sabah olduğunu, kuşların öttüğünü, ağaçların güneş ışığıyla aydınlandığını tahmin etmiyorsun. Bunları tahmin etmiyorsun, öyle olduğunu düşünmüyorsun. Eğer biri bunları tahmin ediyorsa, ya kör ya da en azından sarhoş olması gerekir. Bu bir deneyimdir ve her deneyim, kendini kanıtlar.

Atisha, spekülatif bir düşünür değildir. Söyledikleri bir felsefe veya bir düşünce sistemi değildir. Nasıl ulaştığını anlatmakta, sana yolu göstermektedir. Budalar sadece yolu gösterebilir—yolda yürüyecek olan sensin, senin için başka biri yürüyemez. Bunu senin için kimse yapamaz; varoluşta hiçbir vekil değildir.

Evet, başkaları nasıl ulaştıklarından bahsedebilirler; hangi tuzaklardan kaçınılması gerektiğini, doğru yolda olup olmadığına nasıl karar verebileceğini, hangi enerjilerin kullanılıp, hangilerinin atılacağını, neyin yararlı veya zararlı olduğunu anlatabilirler. Yol hakkında ufak ipuçları verebilirler —"ufak ipuçları" diyorum, sana bütün haritayı veremezler çünkü her bireyin biraz daha farklı bir yolu takip etmesi gerekecek ve her birey, başkalarının daha önce hiç karşılaşmadığı ve karşılaşmayacağı deneyimlerle karşılaşacaktır.

Her birey o kadar özeldir ki mutlak bir harita verilemez, yalnızca ipuçları, belirsiz ipuçları ve işaretler verilebilir.

Bu talimatlara yapışmamalısın. Onları sadece anla,

özümse ama fanatik olma. "Bu şekilde olması gerekir. Eğer bu şekilde değilse, o zaman bu yolda yanlış-bir şey var, oradan gitmemeliyim," deme. Ona benzer bir şey olacaktır ama çok belirsiz bir şekilde. Benzer bir kokusu olacaktır ama tamamen aynısı olmayacaktır; benzer, evet ama tamamen aynı değil. Kişi bunun farkında olmalıdır. Eğer farkında değilse, fanatik olur—ve fanatikler asla ulaşamaz, fanatizmleri onları engeller.

Bunlar küçük ipuçlarıdır. Matematiksel değildirler; iki artı iki dört eder, gibi değildirler. Gizemin dünyasında, iki artı iki bazen üç eder, bazen de iki artı iki beştir. İki artı ikinin dört etmesi çok nadirdir; istisnadır, kural değildir. Bu matematik değil, müziktir; mantık değil, şiirdir.

Mantıklı bir bilimsel yazı okuduğunda, onu farklı bir zihinle okursun. Şiir okurken, tamamen farklı bir yaklaşıma gereksinimin vardır. Mantıkta kesin çizgili bir kıyas süreci vardır —bir şeyin öyle olduğunu bilirsin, öyledir, öyle olması gerekir. "Bu nedenle" diye bir şey vardır.

Şiirde, "bu nedenle" diye bir şey yoktur. Şiir, kuantum sıçramaları yapar. Şiir, mantıklı bir süreç değil, bir görüştür; kıyaslama değil, bir şarkıdır. Evet, şarkının içinde bile kendine has bir mantık vardır ama yüzeyde değildir. Ve yolda olanlar için değil, yalnızca ulaşmış olanlar içindir.

Ulaştığında, atmış olduğun her adımın mantığını göreceksin ama daha önce değil. Niye atman gerektiğini, niye belli bir adımı atman gerektiğini anlayacaksın. O adımı atarken hiçbir açık değildi, hiçbir şey kesin veya garantili değildi. Düşüncene göre değil, kendi hissine göre o adımı atıyordun. Ama sonra geriye baktığında, düşünceyi canlandırabilirsin. Artık alttaki mantık akımını arayabilirsin.

Ulaşmış olanlar çok mantıklıdır. Ama yolda olanlar, eğer

mantıklı olmaya çalışırlarsa, var olamazlar. Bu anlaşılması gereken paradokslardan biridir. Bu yüzden Buda'nın, Tilopa'nın, Saraha'nın ve Atisha'nın söyledikleri çok mantıklıdır ama yalnızca ulaşmış olanlar için. Burada mantık, sadece arkaya doğru işleyebilir. Amaca, en yüksek seviyeye doğru ilerlerken, her şey belirsiz, bir bulut ardında gizli gibidir. Sabah erken saatlerde oluşan sise benzer. Öğleden sonra, bu sis kaybolacaktır. Ama bu öğleden sonranın gelmesine daha vakit vardır.

Bu yüzden düşün, meditasyon yap, bu talimatları hisset ama onları bir ölü ciddiyetiyle kabul etme. Birkaç değişiklik mutlaka olacaktır. Atisha'nın yolunda olmayıp senin yolunda ortaya çıkacak şeyler olacaktır. Benim yolumda olmayıp senin karşına çıkacak şeyler olacaktır. Dünyada, insanların sayısı kadar yol vardır. Kimse yerinde duramaz; sana çok yakın duranlar bile senden farklı bir yerde durmaktadırlar. Senin bakış açın, senin yanında durup elini tutan bir kişinin bakış açısından biraz da olsa farklı olmak zorundadır. Herhangi iki insan, dünyayı aynı şekilde göremezler, bu mümkün değildir. Herkes kendi yerinden, kendi alanından harekete geçmek zorundadır.

Atisha, bugünden bin yıl önce yaşamıştı. Tamamen farklı bir dille konuşan, tamamen farklı bir dünya—değişik bir anlayışın hüküm sürdüğü, değişik tutum ve yaklaşımların geçerli olduğu bir dünya— görmüş olması gerekir. Artık bu durumlar geçerli değil, artık bir anlamları yok, o dünya kayboldu. Atisha'nın dünyası artık yok.

Ama yine de, fanatik olmadan ele alınırsa, onun talimatları muazzam derecede önemli. Eğer fanatik olursan, işin özünü kaçırırsın. Kişinin gevşek ve rahat olması gerekir. Eski Budaları düşünürken, kişi onlar için uygun olmalıdır, onlara açık olmalıdır ama aradan asırların geçtiğini bilerek, "Ben Atisha'nın dünyasında yaşamıyorum, bu talimatları mutlak olarak nasıl

izleyebilirim," demeli, yapışmama-lı, ayrı durmalıdır. Atisha sana bu talimatları mutlak olarak anlatmıyor. Sadece kendi görüşünden bir parça ve oraya ulaştığı yolu veriyor. Seninle şiirini, şefkatini paylaşıyor.

Unutma—yoksa insanlar için fanatik olmak çok kolaydır. Dünyadaki milyonlarca insan niye fanatik oluyor? Çok basit bir nedenle: fanatikleşince, deneyimlerden kaçınmış olursun, kendi kendine düşünmekten ve hissetmekten kurtulursun. Fanatikleşince, bütün sorumluluğu başkasının omuzlarına atarsın—İsa'ya, Buda'ya, Krishna'ya, Atisha'ya.

Unutma ki bu senin sorumluluğun, başkasına verilemez, başkasının omuzlarına anlamaz. Senin sorumluluğun, mutlak olarak senindir. Kendi kendine düşünmen, hissetmen, meditasyon yapman ve yolunda yürümen gerekecek. Sana tekrar hatırlatayım: Atisha'nın hiç karşılaşmadığı sahnelerle karşılaşabilirsin.

Eğer Himalayalar'a gider ve Everest'e tırmanmak istersen, ona tırmanmak için pek çok yol, pek çok yön vardır. Bir taraftan gidersen güzel vadilere, ağaçlara ve nehirlere rastlayabilirsin. Başka bir tarafta ise hiçbir nehirle karşılaşmayabilirsin, ağaçlar da olmayabilir; bütün gördüklerin sadece kayalar olabilir. Yine başka bir tarafta ise buzullarla, hiç erimeyen ayak basılmamış karlarla karşılaşabilirsin. Ve bütün bu yollar zirveye ulaşır.

Zirveye ulaşan kişiler, her zaman anlayışlı ve açık fikirli olurlar. İnatçı olamazlar, "tek yol bu," diyemezler çünkü zirveden, birçok yol olduğunu görebilirler. Gelmekte olan birçok hac yolcusu, başka başka yollardan tırmanmaktadırlar. Ve her yolun kendi dünyası vardır. Atisha de belli bir yolu takip etmiştir. Ama üç tane aydınlanmış ustaya sahip olma gibi bir şansı vardı; zirveye en azından üç yoldan ulaştı. Onun görüşü

çok kapsamlıdır; dar değil, geniştir.

İsa, "İsa benim yolum dar ama düzdür," der. O sadece bir ustayı takip etmiştir. Doğal olarak onun yolu çok dar ve düzdür. Atisha'nın durumu böyle değildir; onun yolu zikzaklı ve çok geniştir. İçinde pek çok yol barındırır, büyük bir sentezdir.

İlk sutra:

ALMA GELİŞİMİNİ KENDİNLE BAŞLAT.

Hatırlatayım, daha önceki son sutrada Atisha, nefes aldığında, bunun senin meditasyonun haline gelmesini ve bu nefesle dünyadaki bütün varlıkların acılarının sana gelip senin yüreğine ulaşmasını söylüyordu. Bütün bu acıyı, ıstırabı ve sefaleti yüreğine al ve bir mucizenin gerçekleştiğini gör diyordu.

Başkasının sefaletini, acısını ve ıstırabını içine çektiğinde, içine çektiğin anda, o acı dönüşüme uğrar. Doğal eğilim, bundan kaçınmaktır; doğal eğilim, kendini acıya karşı korumaktır. Doğal eğilim, uzakta durmak, sempati veya empati duymamaktır. İnsanlar sempati duyduklarında bile, sadece resmi olarak sempati duyarlar. Sadece dudakları konuşur, gerçekten onu kastetmezler. Eğer gerçekten kastetselerdi, o kişiye yardım edebilirlerdi. Onun acısını içlerine çekip, bu acıyı içebilirlerdi.

Bu bazen olur ve bunu anlarsın: bazı insanlar vardır, onlarla birlikte olduğunda, yüklerinden kurtulduğunu hissedersin. Yanlarından ayrıldığında kendini hafif, akıcı, daha canlı hissedersin—sanki başından, göğsünden bir yükü almışlar ve senin varlığına bir nektar koymuşlar gibi hissedersin. Yanlarından ayrıldığında, yüreğinde bir dansın kaldığını hissedersin. Tekrar yanına gelmelerini beklersin, onların arkadaşlığını ararsın, bundan hoşlanırsın çünkü onların varağı tarafından beslenirsin.

Bunun tam tersi insanlar da vardır. Onlarla buluştuğunda, her zamankinden daha fazla bir yük yüklenmiş gibi olursun. Seni bir ümitsizlik, bezginlik hali içinde bırakırlar. Sanki enerjin emilip azaltılmış gibi hissedersin. Enerjinden bir şey almış ve sana hiçbir şey **v**ermemişlerdir. Bu sıradan bir deneyimdir.

Eğer insanlar senden kaçınıyorsa, şunu bil ki bunun sorumlusu onlar değil. Senin içindeki bir şey, onların senden kaçınmasına yol açıyor. Eğer insanlar seninle görüşmek istemiyorsa, senden kaçınmak için bahaneler buluyorlarsa, onlar sorumlu değildir. Onların enerjisine olumsuz yönde bir şeyler yapıyor olmalısın.

Eğer insanlar seni arıyor, hemen arkadaş olmak istiyor, sende bir çekicilik buluyorlarsa—hatta yabancılar bile gelip yakınında olmak istiyorlarsa—bu, senin onlara bilerek veya bilmeyerek yardım ettiğin anlamına gelir. Herkes büyük bir sefalet yükü altındadır, herkes acı çekmektedir, herkesin yüreğinde keder vardır. Çok fazla acı vardır.

Atisha, bunu bütün varoluşla yapmadan önce, kendinle başlaman gerektiğini söyler. Bu, içsel gelişimin en temel sırlarından biridir. İlk olarak kendinle yapmadığın hiçbir şeyi, başkalarıyla da yapamazsın. Eğer kendine zarar verirsen, başkalarına da zarar verebilirsin; eğer kendin için bir sıkıntıdan başka bir şey değilsen, başkalar için de bir sıkıntıdan başka bir şey olmazsın ve eğer kendin için bir nimetsen, ancak o zaman başkalar için de bir nimet olursun.

Başkalarıyla bir şey yapabilmek için, o şeyi önce kendinle yapmış olman gerekir çünkü bu senin paylaşabileceğin tek şeydir. Sadece sahip olduğunu paylaşabilirsin; sahip olmadığın bir şeyi paylaşamazsın.

Atisha diyor ki:

ALMA GELİŞİMİNİ KENDİNLE BAŞLAT.

Bütün dünyanın sefaletini alarak ve kalbinin içine emerek başlamaktansa, kendi sefaletinle başla. Derin denizlere o kadar hızlı gitme, yüzmeyi alçak sahillerde öğren. Eğer bütün varoluşun sefaletini almaya hemen başlarsan, bu yalnızca spekülasyonda bir deneyim olarak kalır. Gerçek olmaz, olamaz. Sadece sözde kalır.

Kendi kendine, "Evet, ben bütün dünyanın sefaletini içime alıyorum," diyebilirsin—ama sen dünyanın sefaleti hakkında ne biliyorsun ki? Kendi sefaletini bile deneyimlemedin.

Biz kendi sefaletimizden kaçınmayı tercih ederiz. Eğer kötü hissediyorsan, radyoyu veya televizyonu açarsın ve bir şeylerle meşgul olursun. Sefaletini unutmak için gazete okumaya başlarsın veya sinemaya gidersin ya da sevgilinle beraber olursun. Sadece kendini kendinden ayrı tutup yarayı görmemek için, içeride ne kadar acı olduğuna bakmamak için kulübe veya marketten alışverişe gidersin.

İnsanlar kendilerinden kaçınmayı sürdürür. Sefalet hakkında ne biliyorlardır ki bütün dünyanın sefaleti hakkında düşünebilsinler? İlk önce, kendinle başlaman gerekir. Eğer kendini kötü hissediyorsa, bırak bu bir meditasyon haline gelsin. Sessizce otur, kapıları kapa. Önce bu rahatsızlığı bütün yoğunluğuyla hisset. Acıyı hisset. Biri sana hakaret ettiyse, acıdan kaçınmanın en iyi yolu, senin de gidip ona hakaret etmendir. Bu, meditasyon değildir.

Eğer biri sana hakaret ettiyse, sana böyle derin bir yarayı hissetme fırsatı verdiği için müteşekkir ol. O senin içinde bir yara açtı. Bu yara, senin daha önce yaşadığın pek çok hakaret tarafından yaratılmış olabilir; bütün bu acının nedeni o kişi olmayabilir ama bir süreç başlatan odur.

Odam kapat; sessizce, bu kişi için öfke duygusuyla dolu olarak değil, içinde yükselen duygunun—reddedildiğin, hakaret edildiğin duygusu—bütün farkındalığıyla otur. Sonra şaşkınlıkla göreceksin ki orada, sadece o kişi olmayacak: seni kırmış olan bütün erkek ve kadınlar, herkes, hafızanda dolaşmaya başlayacak.

Sadece onları hatırlamakla kalmayacak, aynı zamanda onları tekrar yaşayacaksın. İlk safhaya dönüyor gibi olacaksın. Kırgınlığı hisset, acıyı hisset, bundan kaçınma. Pek çok terapide, bu yüzden, terapi başlamadan önce hiçbir ilaç almamam söylerler, bunun nedeni ilaçların, içteki sefaletten kaçmanın bir yolu olmasıdır. Senin yaralarını görmene izin vermezler, onları bastırırlar. Senin, acının içine girmene izin vermezler ve acının içine girmediğin sürece, onun hapsinden kurtulamazsın. Bir terapi grubuna girmeden önce bütün ilaçların bırakılması—hatta kahve, çay ve sigaranın da çünkü bunların hepsi kaçış yollarıdır—tamamen bilimseldir.

Hiç dikkat ettin mi? Ne zaman sıkıntılı olsan, sigara içmeye başlarsın. Bu, sıkıntıdan kurtulmanın bir yoludur; sigara içerek meşgul olursun. Aslında bu bir gerilemedir. Sigara içmek, senin tekrar bir çocuk gibi hissetmeni—sıkıntısız, sorumsuz—sağlar çünkü sigara, sembolik bir memeden başka bir şey değildir. İçeri giden sıcak duman, seni annenin memesini emdiğin ve ılık sütün içine gittiği günlere geri götürür; meme ucu artık sigara olmuştur. Sigara, sembolik bir meme ucudur.

Geriye giderek, yetişkin olmanın tüm sorumluluklarından ve acılarından kaçınırsın. Ve daha başka, çeşit çeşit ilaçlarla olan da budur. Modern insan, eskiden hiç olmadığı kadar uyuşturulmaktadır çünkü modern insan büyük bir acı içinde yaşamaktadır. İlaçlar olmadan, bu kadar acının içinde yaşamak mümkün olmayacaktır. Bu ilaçlar bir engel yaratır; seni

uyuşturulmuş halde tutarlar, acım anlamana yetecek duyarlığa sahip olmana izin vermezler.

Yapılacak ilk iş, kapılarını kapatmak ve her türlü meşguliyeti— televizyon seyretmek, radyo dinlemek, kitap okumak gibi—bırakmaktır. Bütün meşguliyetleri bırak çünkü bu da gizli bir tür uyuşturucudur. Sadece sessiz ve tamamen yalnız ol. Dua bile etme çünkü bu da bir ilaçtır, meşgul olmakta, Tanrı'yla konuşmaya ve dua etmeye başlayarak kendinden kaçmaya başlamaktasındır. Atisha, sadece kendin olmanı söylüyor. Bunun acısı ve ıstırabı ne olursa olsun, kendin ol. İlk deneyim bütün yoğunluğu içinde gerçekleşir. Zor olacaktır, yürek parçalayıcı olacaktır. Bir çocuk gibi ağlamaya başlayabilir, yerde büyük bir acıyla kıvranabilirsin; bedenin kasılmalar yaşayabilir. Birdenbire acının sadece yüreğinde değil, bütün bedeninde olduğunun farkına varırsın—her yerin ağrımaktadır, bütün bedenin ağrıdan başka bir şey değildir.

Eğer bunu deneyimleyebilirsen—ki bu muazzam bir öneme sahiptir—o zaman içine çekmeye başla. Onu atma. Bu öyle değerli bir enerjidir ki onu atmamalısın. Onu içine çek, iç, kabul et, buyur et, ona müteşekkir ol. Ve kendi kendine, "Bu sefer ondan kaçınmayacağım, bu sefer onu reddetmeyeceğim, bu sefer onu atmayacağım," de. "Bu sefer onu içeceğim ve bir misafir gibi içeri alacağım. Bu sefer onu sindireceğim."

Senin onu sindirebilmen, birkaç gününü alabilir ama bu olduğunda, seni çok çok uzağa götürecek bir kapıya rastlamışsın demektir. Hayatında yeni bir yolculuk başlamıştır, yeni bir oluşa doğru ilerlemektesindir—çünkü hiçbir şekilde reddediş olmadan acıya kabul ettiğin an, hemen onun enerjisi ve kalitesi değişir. Artık o, acı değildir. Aslında insan sadece şaşırır, inanamaz, o kadar inanılmazdır ki... İnsan acının coşkuya dönüştürülebileceğine, o acının sevinç haline gelebileceğine

inanamaz.

Ama sıradan hayatta, karşıt kutupların hep birlikte olduklarının, karşıt değil, birbirlerini tamamlayıcı olduklarının farkındasın-dır. Çok iyi bilirsin ki her an, aşkın nefret haline gelebilir ve nefretin de sevgiye dönüşebilir. Aslında çok fazla, yoğunlukla ve tamamen nefret edersen bu, sevgi haline gelmek zorundadır.

Hıristiyan kilisesi denilen o çirkin şeyi kuran ve önce adı Saul olup sonra Paul'e dönüşen kişinin yaptığı şey budur. Hıristiyan kilisesinin kurucusu İsa değil, Aziz Paul'dur. Bu hikaye, hatırlanmaya değer.

Doğduğunda adı Saul'du. Ve İsa'ya o kadar karşıydı ki, bütün hayatını Hıristiyanlar ve Hıristiyanlığı yok etmeye adamıştı. Bütün amacı, Hıristiyanlara eziyet etmek, gelecekteki bir Hıristiyanlık olasılığını ortadan kaldırmak ve İsa'nın ismini silmekti. Gerçekten muazzam bir şekilde nefret etmiş olmalı, böyle bir nefret sıradan olmaz. Bütün hayatını nefretinin nesnesine adarsan, bunun gerçekten bütün olması gerekir. Yoksa kimsenin umurunda olmaz. Eğer bir şeyden nefret ediyorsan, ona bütün hayatını adamazsın. Ama bütün olarak nefret ediyorsan, o zaman bu bir ölüm kalım meselesi haline gelir.

Hıristiyanlara eziyet ederken, Hıristiyanlar yok ederken, onların güçlerini yok ederken, onlarla kavga ederken. Onları bunun saçmalık olduğuna inandırmaya çalışırken, İsa'nın deli, sinir hastası, sahtekâr, iki yüzlü olduğunu söylerken, bir gün bir mucize meydana çeldi. Başka bir şehirdeki Hıristiyanlara eziyet etmeye gidiyordu. Yolda yalnızdı ve birden İsa'nın ortaya çıkıverdiğini ve kendisine, "Niye bana eziyet ediyorsun?" diye sorduğunu gördü.

Şaşkınlık ve korkuyla yere düştü, özür diledi ve pişmanlık

gözyaşları döktü. Görüntü yok oldu ve görüntünün yok olmasıyla, Eski Saul de yok oldu. Bunu hatırlamak için ismini Paul olarak değiştirdi, eski adam ölmüş, yerine yeni biri gelmişti. Ve Hıristiyan Kilisesinin kurucusu oldu. İsa'nın büyük bir âşığı—dünyanın gördüğü en büyük âşık—haline geldi.

.Nefret aşka dönüşebilir. İsa görünmemişti; İsa görüntüsü oluşturan, yalnızca onun nefretinin yoğunluğuydu. Ona, "Bana niye eziyet ediyorsun?" diye soran, İsa değildi. İsa'ya karşı olan nefretinden dolayı büyük bir acı çeken kendi bilinçaltıydı. "Bana niye eziyet ediyorsun?" diye soran, kendi bilinçaltıydı. İsa görüntüsünde kişileşen kendi bilinçaltıydı. Mucize oluştu çünkü nefret tamdı.

Herhangi bir şey tam olduğunda, tam tersine dönüşür. Bu, hatırlanması gereken önemli bir sırdır. Bir şey tam olduğunda, karşıtıyla değişir. Çünkü daha ileriye gidecek bir yol yoktur; çıkmaz yolun sonuna gelinmiştir.

Eski sarkaçlı saatleri görürsün. Devamlı gider gelir: bir soldaki en uca gider, sonra ötesine gidemediği bir nokta gelir ve sağa doğru hareket etmeye başlar.

Karşıtlar, birbirini tamamlar. Eğer acını tamamen, bütün yoğunluğuyla çekebilirsen, şaşırırsın: Saul, Paul haline gelir. İlk olduğunda buna, isteyerek, buyur ederek içine çektiğin büyük bir nimet haline geldiğine inanamazsın. Nefret haline gelen aynı enerji, aşk haline gelir; acı haline gelen aynı enerji zevk haline gelir; acı çekme haline gelen aynı enerji, keyif haline gelir.

Ama kendinle başla.

Kendi acıların, ıstırapların ve çaresizliklerinle bir deney yap. Anahtarı bir kere bulduğunda, onu bütün varoluşla paylaşabilirsin.

O zaman bütün dünyanın ya da dünyaların bütün acılarını alabilirsin.

İçine giren nefesin üstünde seyahat et ve onun nasıl mucizeler yapabileceğini bilirsen, küçük kalbin, bütün evrenden büyük bir hale gelir. Ve sonra bütün nimetlerini boşalt. Keyif haline gelen, nimet haline gelen, senin kalbinden geçen bu aynı enerjidir. Sonra nimetleri, dışarı çıkan nefesinle birlikte dünyanın bütün kuytu ve köşelerine gönder.

Atisha, bunun şefkat olduğunu söyler. Şefkat, varoluşta dönüştürücü bir kuvvet—çirkini güzele dönüştüren, kurbağayı öpüp bir prens haline getiren, karanlığı aydınlığa dönüştüren bir kuvvet—olmalıdır. Böyle bir dönüşüm vasıtası haline gelmek, merhamettir.

ALMA GELİŞİMİNİ KENDİNLE BAŞLAT.

CANLI VE CANSIZ EVRENLERİ GÜNAH DOLDURDUĞUNDA, KÖTÜ KOŞULLARI BODHI YOLUNA DÖNÜŞTÜR.

Bu, Budist simyadır: bütün kötülükler bodhi yoluna, Buda haline gelme yoluna dönüştürülebilir. Kötülükler sana. karşı değildir, sadece sen onu nasıl kullanacağını bilmemektesindir. Zehir senin düşmanın değildir, sen sadece ondan nasıl ilaç elde edeceğini bilmemektesindir. Bilge insanların ellerinde zehir, ilaç haline gelebilir, aptalların ellerindeyse ilaç, zehre dönüşür. Her şey sana, senin sanatçılığına bağlıdır.

İngilizcedeki kötülük sözcüğünün tersten okunuşu yaşamaktır(evil-live). Yaşam kötülük, kötülük yaşam haline gelebilir; hepsi senin nasıl okuduğuna bağlıdır. Bu sutra hakkında, bodhichitta'ya, bir Budanın zihnine veya zihinsizliğine ulaşabilmek için kötü koşulları bodhi yoluna değiştirmek

hakkında anlaşılması gereken üç şey vardır. Birincisi, kötülüğe karşı direnmemektir. Bu İsa'nın bir sözüdür; İsa'nın bunu Budist kaynaklardan almış olma ihtimali vardır. O Hindistan' a seyahat etmişti, İsrail'de görevine başlamadan önce Hindistan'da yaşamıştı.

İncil'de bu yüzden onun hayatı hakkında bir şey yoktur. Sadece bir kere, ebeveynleriyle büyük bir tapınağa gidip oradaki hahamlarla tartıştığından bahsetmiştir. O zaman on iki yaşlarında olmalıdır. Bu olaydan sonra İncil'de onun hayatından hiç bahsedilmemiştir. On sekiz yıl boyunca İsrail'den kaybolur ve otuz yaşında tekrar ortaya çıkar. Hizmeti sadece üç yıl sürmüş, otuz üç yaşında çarmıha gerilmiştir.

On sekiz yıl boyunca nerede durmuştur? Bu, uzun bir zamandır. Ve İncil neden bundan hiç bahsetmemektedir?

Tibet'te hâlâ, bu on sekiz yıl hakkındaki her şeyi anlatan kitaplar bulunmaktadır. İsa, Doğu'da bulunmuştur. Aslında Yahudiler tarafından kabul edilmemesinin nedenlerinden biri de budur çünkü çok değişik ve yabancı bir şey getirmişti. Eski Ahit'teki peygamberlerden alıntı yapıyor olmasına rağmen, bu eski cümlelere, o zamana kadar hiç duyulmamış yeni anlamlar veriyordu. Yahudi dünyasının içine, yabancı bir şey getiriyordu.

Örneğin bu cümle: kötülüğe karşı direnme. Bu hiç de bir Yahudi'nin söyleyebileceği bir cümle değildir. Yahudi Tanrı'sı, kötülüğün karşısındadır, o kadar karşısındadır ki Sodom ve Gomora gibi şehirleri tümden yok etmiştir. Bu şehirleri tümden yok etmiştir çünkü onlar kötülüğe yenik düşmüşlerdir. Oralarda iyi insanlar da vardır ama kötülüğü yok etmek için iyi insanlar bile yok edilmişlerdir.

Yahudi Tanrı'sı, tekrar tekrar, "Ben çok kıskanç bir Tanrı'yım; eğer bana itaat etmezseniz, sizi yok ederim,"

demektedir. Diktatördür. Ve Eski Ahit kötülüğün, göze göz, dişe diş şeklinde cezalandırılması gerektiğini söyler.

Isa ise tekrar tekrar, "Size hep, üstünüze bir tuğla atıldığında, buna bir taş veya kayayla karşılık vermeniz söylendi. Bense size, eğer biri bir yanağınıza tokat atarsa, diğer yanağınızı da uzatmanızı söylüyorum," demiştir.

Bu Yahudi düşünüşüne göre farklıdır, yabancıdır. Ama bu Budist düşüncesine yabancı değildir; bu, saf Budizm'dir. Kötülüğe karşı direnme. Eğer kalbinin içine kötülüğü alıp onu dönüştürmek istiyorsan, ilk bilmen gereken şey budur. Eğer ona karşı direnirsen, onu nasıl dönüştürebilirsin? Onu kabul et.

İsa, "Düşmanlarınızı sevin," der. Yahudi Tanrı'sı düşmanlarını sevememektedir, o zaman insanlar nasıl sevebilir? Eğer Tanrı düşmanlarını sevemiyorsa, zavallı insanların nasıl sevmesini beklersin?

İsa "Ve düşmanlarını, kendini sevdiğin gibi sev," diyor. Yine bunu, Yahudilerin farkında olmadığı garip kaynaklardan almıştır. Bu bir Budist yaklaşımıdır; bu, dünyaya Buda'nın yaptığı bir katkıdır— bu, en büyük katkılardan biridir çünkü bu içsel simyadır. Kötülüğü kabul et. Ona karşı direnç gösterme, onunla kavga etme, ona sinirlenme; onu özümse çünkü o iyiye dönüştürülebilir. Acıyı, ıstırabı, kötülüğü iyiye dönüştürebilme sanatı, karşıtın gerekliliğini görebilme sanatıdır. Işık yalnızca karanlık varsa var olur. O zaman karanlıktan nefret etmek niye? Karanlık olmazsa ışık da olmaz, bu yüzden ışığı sevip karanlıktan nefret edenler bir ikilem içindedirler; ne yaptıklarını bilmemektedirler.

Hayat, ölüm olmadan var olamaz. O zaman ölümden nefret etmek niye? Çünkü hayatın var olması için alan yaratan ölümdür. Ölümün tezat olması, arka plan oluşturması, üzerine

beyaz tebeşirle hayatın yazıldığı bir karatahta olması büyük bir anlayıştır. Ölüm, üzerinde hayatın yıldızlar gibi parlamaya başladığı, gecenin karanlığıdır. Eğer gecenin karanlığını yok edersen, yıldızlar yok olur. Gündüz olan budur. Yıldızlar hâlâ oradadır—yok olduklarını mı zannediyorsun? Onlar hâlâ oradadır ama çok fazla ışık olduğu için onları görememektesindir. Onlar sadece tezatlıkta görünebilir.

Aziz, ancak günahkâr varsa ortaya çıkar. Bu yüzden Buda, günahkârdan nefret etmemeni söyler çünkü o, azizin var olmasını mümkün kılmaktadır. Onlar, aynı madalyonun iki yüzüdür. Bunu gören kişi, ne iyiye bağlanır, ne de kötüden ayrı durur. İkisini de hayatın bir parçası olarak kabul eder. Bu kabul edişle, bir şeyleri dönüştürebilirsin. Ancak bu kabul ediş yoluyla, dönüşüm mümkündür.

Ve acıyı dönüştürebilmek için önce bir tanık haline gelmen gerekir, bu da üçüncü noktadır. Birinci: kötülüğe karşı direnme. İkinci: zıtların zıt değil, birbirlerini tamamlayan, kaçınılmaz olarak birbirine bağlı şeyler olduğunu, bu yüzden seçim diye bir şey olmadığını bil ve seçimsiz kal. Ve üçüncü: tanık ol çünkü acına tanık olursan onu içine çekebilirsin. Eğer onunla özdeşleşirsen, onu içine çekemezsin.

Acınla özdeşleştiğin an, onu atmak istersin, ondan kurtulmak istersin, o derece acı vericidir. Ama eğer tanıksan, o zaman acı bütün dikenlerini, iğnelerini kaybeder. O zaman acı vardır ve sen onun bir tanığısındır. Sen sadece bir aynasındır, acının seninle bir ilgisi yoktur. Mutluluk gelir geçer, mutsuzluk gelir geçer, bir gösteri geçidi gibidir; sen sadece orada durur, olanları yansıtırsın. Hayat gelir geçer, ölüm gelir geçer, ayna ikisinden de etkilenmez.

Sen tanık olunca, araya büyük bir mesafe girer. Ancak bu

tanıklıkla, daha düşük metali altına dönüştürebilirsin. Ancak bu tanıklıkla, içselliğin bilim adamı, tarafsız bir gözlemci haline gelirsin. Artık tezatların, tezat olmadıklarını, birbirlerine dönüşebildiklerini bilmektesindir. O zaman bu, dünyadaki kötülüğü yok etmekle ilgili bir şey değil, kötülüğü faydalı bir şeye, zehri nektara dönüştürmekle ilgilidir.

BÜTÜN SUÇLAMALARI BİRLEŞTİR.

Bu üçüncü sutradır. Sıradan zihin her zaman sorumluluğu başkasına atar. Senin acı çekmene neden olan hep başkasıdır. Karın sana acı çektirmektedir, kocan acı çektirmektedir, annen baban acı çektirmektedir, çocukların acı çektirmektedir veya toplumun finansal sistemi, kapitalizm, komünizm, faşizm, hüküm süren politik ideoloji, sosyal yapı, kader, karma, vesaire, vesaire.

İnsanların sorumluluktan kaçınmak için milyonlarca yolu vardır. Ama başka birinin—X, Y, Z'nin—sana acı çektirdiğini söylediğin an, onu değiştirecek hiçbir şey yapamazsın. Ne yapabilirsin ki? Toplum değiştiğinde, komünizm geldiğinde ve sınıfsız bir toplum olduğunda herkes mutlu olacaktır. Daha önce mümkün değildir. Fakir bir toplumun içinde nasıl mutlu olabilirsin? Ve kapitalistlerin egemen olduğu bir toplumda nasıl mutlu olabilirsin? Bürokratik bir toplumda nasıl mutlu olabilirsin? Sana daha fazla özgürlük vermeyen bir toplumda nasıl mutlu olabilirsin?

Bahaneler, bahaneler, bahaneler—tek bir anlayıştan, "Ben kendimden sorumluyum. Başka kimse benden sorumlu değil, bu mutlak olarak ve tamamen benim sorumluluğum. içinde olduğum durumu ben yaratıyorum," anlayışından kaçınmak için bahaneler. Üçüncü sutranın anlamı budur.

BÜTÜN SUÇLAMALARI BİRLEŞTİR.

Ve bu "bir" sensin. Bu anlayış yerleştiğinde: "Hayatımdan ben sorumluyum—bütün acılarımdan, bütün ıstıraplarımdan, başıma gelmiş ve gelmekte olan her şeyden. Ben bu şekilde seçtim, bunlar benim ektiğim tohumlar ve şimdi hasadı topluyorum; ben sorumluyum." Bu görüş sende doğal bir anlayış haline geldiğinde, geri kalan her şey basittir. Hayat yeni bir yön almaya başlar, yeni bir boyutta hareket etmeye başlar. Bu boyut dönüşümdür, devrimdir, mutasyon-dur—çünkü ben sorumlu olduğumu bilirsem, onu karar verdiğim anda bırakabileceğimi de bilirim. Kimse beni, onu bırakmaktan alıkoyamaz.

Herhangi biri senin sefaletini bırakmam, sefaletini keyfe dönüştürmeni engelleyebilir mi? Hayır, hiç kimse bunu yapamaz. Hatta hapishane, zincirli bile olsan kimse seni hapsedemez; ruhun hep özgür kalır.

Tabii ki çok sınırlı bir durumun vardır ama o sınırlı durumda bile bir şarkı söyleyebilirsin. Çaresizlik gözyaşları da dökebilirsin, bir şarkı da söyleyebilirsin. Ayağında zincirler olsa da, dans bile edebilirisin; o zaman zincirlerin sesinin dahi bir melodisi olacaktır.

HERKESE MÜTEŞEKKİR OL.

Atisha gerçekten çok çok bilimseldir. Önce, bütün sorumluluğu üstüne almanı söylüyor. Sonra herkese müteşekkir olmam söylüyor. Artık sefaletin için senden başka hiçbir sorumlu olmadığına ve hepsi senin yaptıklarının sonucu olduğuna göre, geriye ne kalıyor?

HERKESE MÜTEŞEKKİR OL.

Çünkü herkes—seni engellediklerini düşündüklerin bile, düşman olduklarını düşündüklerin bile—senin dönüşmen için bir alan yaratıyor. Arkadaşların, düşmanların, iyi insanlar, kötü

insanlar, uygun durumlar, uygun olmayan durumlar, hepsi dönüşebileceğin ve bir Buda haline gelebileceğin bir bağlam yaratıyorlar. Hepsine müteşekkir ol.

Bir keresinde biri gelip Buda'nın yüzüne tükürmüş. Tabii ki müritler çok sinirlenmişler. En yakın müridi Ananda, "Bu çok fazla!" demiş. Öfkeden kıpkırmızı olmuş. Buda'ya, "izin ver, şu adama gününü göstereyim," demiş.

Buda ise yüzünü silip adama, "Teşekkürler. Hala sinirlenip sinir-_enemeyeceğimi görmem için bir ortam yarattınız. Sinirli değilim ve müthiş mutluyum. Ve aynı zamanda Ananda için de bir ortam yarattınız: artık hâlâ sinirlendiğini görebilir. Çok teşekkürler, size müteşekkiriz! Arada buraya gelirseniz memnun oluruz."

Bu, adam için öyle büyük bir şok olmuş ki, kulaklarına inanamamış, neler olduğunu anlayamamış. Oraya, Buda'yı sinirlendirmek amacıyla gelmiş bulunuyormuş ama başarısızlığa uğradığını görmüş. Bütün gece uyuyamamış, dönmüş durmuş ama uyuyamamış. Olanlar—Buda'ya tükürmesi, böyle bir hakaret etmesi ve Buda'nın hiçbir şey olmamış gibi sakin ve sessiz kalarak, yüzünü silmesi ve ona, "Teşekkürler. Birisine tükürmek istediğin zaman bize gel," demesi—aklına geliyormuş.

Bunları tekrar tekrar hatırlıyormuş. O yüz, o sakin ve sessiz yüz, o şefkatli gözler aklına geliyormuş. Ve teşekkür ederken bu bir formalite gibi değilmiş, gerçekten müteşekkirmiş. Bütün varlığı müteşekkir olduğunu söylüyormuş, bütün atmosferi müteşekkirmiş. Ananda'nın öfkeden kıpkırmızı olduğunu görebildiği gibi, Buda'nın sakin, sevgi dolu ve şefkatli olduğunu da görebiliyormuş. Adam kendini affedemiyormuş, "Ben ne yaptım?" diyormuş. Öyle bir adama— Buda gibi bir

adama—tükürmek!

Ertesi sabah erkenden, Buda'nın yanına gidip ayaklarına kapanmış ve "Beni affedin Efendim," demiş. "Bütün gece uyuyamadım."

Buda, "Bütün bunları unut," diye cevap vermiş. "Geçmiş bir şey için af dilemeye gerek yoktur. Bu arada Ganj'dan çok fazla su aktı." Buda, o sırada Ganj'ın kenarında, bir ağacın altında oturmaktaymış. Adama göstermiş, "Bak, her saniye ne kadar çok su akıyor! Yirmi dört saat geçti—niye onu, varoluşsal olmayan bir şeyi taşıyorsun? Artık onu unut. Ve seni affedemem çünkü o zaman sana öfkelenmemiştim. Eğer öfkelenseydim, seni affedebilirdim. Eğer gerçekten affedilmeye ihtiyacın varsa, Ananda'ya git. Onun ayaklarına kapan—o, bundan hoşlanacaktır!"

HERKESE MÜTEŞEKKİR OL.

Yardım edenlere, engel olanlara, kayıtsız kalanlara, hepsine müteşekkir ol çünkü onlar hep beraber, Budaların doğduğu, senin de bir Buda olabileceğin ortamı yaratıyorlar.

BOŞLUĞUN ÜSTÜN KORUMASI, HAYRET BELİRTİLERİNİ

DÖRT "KAYA" OLARAK GÖRMEKTİR.

Atisha burada dört vücuttan bahsediyor. Bu dört vücudun anlaşılması önemlidir. Bunların ilki dharmakaya'dır: bu, en yüksek yasanın vücududur. Peki ya en yüksek yasa nedir? Boşluk, en yüksek yasadır: her şey boştur.

Eğer gerçekten büyümek istiyorsan, bu anlayışın senin içine çok derinden yerleşmesine izin ver: her şey boştur. Hayat boştur, ölüm boştur, bütün olgular boştur—çünkü hiçbiri yerleşip kalmaz, her şey gelir geçer, hepsi hayal ürünüdür. Eğer bu anlaşılırsa, seni korur. Eğer her şey boşsa, nasıl

gücenebilirsin? Her şey boşsa, nasıl sefalet çekebilirsin? Her şey boşsa, nasıl acı çekebilirsin? Sen boşsun, diğeri de boş, o zaman diğerinin sana hakaret etmesi, sana tükürmesi de bir hayalden başka bir şey değildir.

Eğer anlayışını gerçekten korumak istiyorsan, bu boşluk vücudu, bu boşluk ortamı kendi etrafında geliştireceğin ilk vücuttur. Her şey boştur.

Buda müritlerini, meditasyon yapmalar için ölü yakılan yerlere gönderirdi. Yeni gelenlerin ilk üç ay boyunca orada olmaları gerekirdi. Vücutların yakıldığı yerde, gece gündüz. orada öylece oturur ve seyrederlerdi... Ölüler getirilir, yakılırdı ve sonra getirenler giderlerdi. Bu ne biçim bir hayattı? Ne gibi bir maddeye sahipti? Daha dün, o kadar kibirli, mağrur, bencil olan, yanlış bir şey söylesen üstüne atlayacak olan o kişi şimdi neredeydi? Alevlerde yok olmuştu. Hayat böyleydi. "Eninde sonunda ben de ölü yakılan yere götürülüp yakılacağım. O zaman üzülüp sıkılmanın, o kadar olay yaratmanın anlamı ne? Bu, sadece birkaç günlük bir rüya. Ve bu birkaç gün, zaman sonsuzluğunda fazla bir şey değil, yalnızca anlık bir şey." Bu boşluk vücudunun etrafında büyümesine izin ver, seni koruyacaktır.

İkinci vücut nirmankaya'dır: şefkatin ilk kez yükselmesi. Her şey boş olduğunda, herkes ölü yakılan yerde olduğunda, o zaman şefkat yükselir. Bu, kazanılacak bir şey değildir, bunu unutma; ilk vücudun içinden ortaya çıkar. Eğer onu kazanmaya çalışırsan, hâlâ egoya inanıyor olursun. Eğer onu kazanmaya çalışırsan, hâlâ karaktere inanıyor olursun. Eğer onu kazanmaya çalışırsan, hâlâ erdeme inanıyor olursun. Ve eğer benlik yoksa erdem nedir ki? Eğer benlik yoksa karakter nedir ki? Eğer benlik yoksa o zaman iyi nedir?

Sen önce hiç kimseliğe yerleş ve sonra ikinci vücut kendiliğinden ortaya çıkar. *Nirmankaya,* yaratış vücudu demektir. Bu garip-tir—ilk vücut boşluk vücududur ve ikinci vücut yaratış vücududur. Ama bu , bütün büyük Budaların anlayışıdır, eğer hiç kimse olursan, içinden büyük bir yaratma çıkar. Bütün, senin vasıtanla akmaya başlar; sen, bütün için bir araç, bir geçit, bir vasıta, bir ses haline gelirsin.

Ve ikinci vücudun ortaya çıkmasıyla yaşayacağın ilk deneyim, büyük bir şefkat olacaktır. Tabii ki başlangıçta yarım ve koşullu olacaktır, başkalarının acı çekmesi nedeniyle ortaya çıkacaktır. Yolda yaşlı bir adamın öldüğünü görürsün ve şefkat ortaya çıkar, birinin açlıktan kıvrandığını görürsün ve şefkat ortaya çıkar. İkinci vücutta, şefkat gelir ve gider, bazı durumlarda ortaya çıkar ve başka durumlarda kaybolur.

İkincinin içinden üçüncü kristalleşir. Üçüncü vücuda *sambhog-kaya*—keyif vücudu—denir. Üçüncü vücutta, şefkat koşulsuzdur. Ortaya çıkmaz veya kaybolmaz; kalır, yerleşir. Birinin acı çekip çekmemesine bağlı değildir; üçüncü vücutta kişi, şefkat haline gelir. İkinci vücutta, şefkat bir ilişkidir; ihtiyaç olduğunda ortaya çıkar. Üçüncü vücutta ise senin varlığın haline gelir: ihtiyaç olsun olmasın, oradadır. Gece yanan bir ışık gibidir; odada olsun olmasın ışık yaymaya devam eder. Mesele, birinin ışığa ihtiyacı olup olmaması meselesi değildir: ışık yaymaya devam eder.

Üçüncü vücutta, keyif vücudunda, merhamet doğal bir olgudur. Nefes almaya devam etmen gibi, uyurken bile nefes alman gibi, bir Buda da uyurken bile şefkatlidir. Şefkat, bir dalga gibi ortaya çıkıp yok olacak bir şey değildir. Artık şefkat okyanus gibidir.

Dördüncü vücuda ise *svabhavakaya* denir. Bu en yüksek

doğanın, kendiliğindenliğin, senin en içteki varlığının vücududur. Dördüncü vücutta, bütün ayrımlar yok olur, ikiliklerin üstüne çıkılır. iyi/kötü, benlik/benliksizlik, zihin/zihinsizlik, samsara/nirvana, Tanrı/şeytan—bütün ikiliklerin üstüne çıkılır. Kişi, hiçbir ayrım, hiçbir kategori, hiçbir bölünme olmadan sadece var olur. Bu, varoluşsal vücuttur; ulaşılacak gerçek yer budur.

Gerçeği arayan herkes, bu dört vücuttan geçer.

BU DÖRT TEDBİRE SAHİP OLMAK MÜKEMMEL BİR ARAÇTIR.

Bu dört vücuda nasıl ulaşılabilir? Dört tane tedbir vardır. Birincisi, gözlemlemektir. Değerlendirme yapmadan gözle, her şeyi gözlemle, gözlemlemek için hiçbir fırsatı kaçırma—çünkü bu, neyi gözlemlediğin meselesi değildir, önemli olan, gözlemlemenin gelişmesidir. Her şeyi gözlemle—ağaçlan, kuşlar, hayvanları, insanları, trafiği, kendi zihnini ve onun trafiğini, kendi tepkilerini, başkalarının hareketlerini vb. Gözlem yapmak için her durumu kullan, böylece gözlem senin içinde derine kök salabilir.

İkincisi, analiz etmektir. Ama bu, ancak gözlemden sonra olur—bunları karıştırma. İlk başta gözlem, basit gözlem olmak zorundadır. Analiz, hüküm, değerlendirme olmamalıdır. Gözlemledikten sonra analiz et, sonra ayrıntılara gir, parçalara ayır. Sonra parçalar ve bunların nasıl oluştuğunu gör çünkü her deneyim çok karmaşıktır. Eğer onu gerçekten anlamak istersen, parçalara ayırman gerekir.

Ve üçüncüsü, sana daha fazla keyif, sükûnet, huzur ve dinginlik getireni seçmektir.

Dördüncü ise, sana endişe, gerilim, ıstırap ve cehennem

getireni bırakmaktır. Dört tedbir bunlardır. Eğer bu dört tedbiri takip edersen, sende dört vücut meydana gelecektir.

KARŞILAŞTIĞIN HER DURUMDA, ONU YOLA GETİRMEK İÇİN, HEMEN MEDİTASYONLA BİRLEŞTİR.

Ve unutma ki her durum, meditasyon yapmak için bir fırsat olmalıdır. Meditasyon nedir? Ne yaptığının, sana neler olduğunun farkında olmaktır.

Biri sana hakaret ederse, farkında ol. Hakaret sana ulaştığında, sende neler oluyor? Bunun üzerinde meditasyon yap; bu, bütün geştaltı değiştirmektir. Biri sana hakaret ettiğinde, sen o kişinin üzerinde yoğunlaşırsın—"Niye bana hakaret ediyor? Kendini ne zannediyor? Nasıl öç alabilirim?" Eğer o çok güçlüyse, teslim olursun, kuyruğunu sallamaya başlarsın. Eğer güçlü değilse ve sen onun zayıflığını görürsen, saldırmaya başlarsın. Ama bütün bunlarda kendini tamamen unutursun, odağın diğer kişi olur. Bu, meditasyon fırsatını kaçırmaktır. Biri sana hakaret ettiğinde meditasyon yap.

Gurdjieff, "Babam ölürken, ben daha dokuz yaşındaydım. Beni yanına çağırdı ve kulağıma, 'Oğlum, dünyevî anlamda sana fazla bir şey bırakmıyorum ama babamın ölüm döşeğindeyken bana söylediği bir şeyi bırakacağım. Bu bana fazlasıyla faydalı oldu; benim hazinem oldu. Sen daha yetişkin değilsin, ne söylediğimi anlayamayabilirsin ama onu sakla, unutma. Bir gün büyüyeceksin ve o zaman anlayabilirsin. Bu bir anahtardır: büyük hazinelerin kapılarını açar,' dedi," demiştir.

Tabii ki Gurdjieff bunu o zaman anlayamadı ama bütün hayatını değiştiren de bu oldu. Babası ona çok basit bir şey söylemişti. "Birisi sana hakaret ettiğinde, ona bunun üzerinde yirmi dört saat meditasyon yapacağını ve sonra gelip ona cevap vereceğini söyle," demişti.

Gurdjieff, bunun o kadar büyük bir anahtar olduğuna inanamamıştı. "Bu o kadar önemli ki onu hep aklımda tutmalıyım," diye hatırla. Dokuz yaşındaki bir çocuğu bu konuda suçlayamayız. Ama bu, muazzam bir şekilde sevdiği babasının ölürken söylediği bir şey olması ve söyler söylemez son nefesini vermesi nedeniyle, hiç aklından çıkmadı. Babasını ne zaman hatırlasa, söylediklerini de hatırlıyordu.

Gerçekten anlamadan, bunu uygulamaya başladı. Biri ona hakaret ederse, "Bunun üzerinde yirmi dört saat meditasyon yapmam gerekiyor—babam öyle söylemişti. Ve artık o yok ve ben onu çok seviyordum ve bir ölüye saygısızlık yapamam. Baban yaşıyorken ona itaat etmeyebilirsin ama ölüyken ona nasıl itaat etmeyebilirsin? Bu yüzden beni affet, yirmi dört saat sonra gelip sana cevap vereceğim," diyordu.

"Bunun üzerinde yirmi dört saat meditasyon yapmak, bana varlığım için en büyük anlayışları verdi. Bazen hakaretin doğru olduğunu, benim gerçekten söylediği gibi olduğumu anladım. O zaman ertesi gün gidip o kişiye, 'Teşekkürler. Bu bir hakaret değil bir gerçekti. Bana aptal dedin, gerçekten öyleyim,' diyordum. Bazen de yirmi dört saat meditasyondan sonra, bunun tamamen yalan olduğunu anlıyordum. Ama eğer bir şey yalansa, ondan alınmamak gerekir. Bu yüzden ona gidip bunun bir yalan olduğunu bile söylemiyordum. Bir yalanla neden uğraşayım," demiştir.

Ama yavaş yavaş, seyrederek ve meditasyon yaparak, başkalar-nın hareketleri yerine kendi tepkilerinin gitgide daha çok farkına vardı.

Atisha şöyle demektedir:

KARŞILAŞTIĞIN HER DURUMDA, ONU YOLA GETİRMEK İÇİN, HEMEN MEDİTASYONLA BİRLEŞTİR.

Ne olursa olsun—iyi, kötü, başarı, başarısızlık—hemen neler olduğunun farkına var. Bir saniyeyi bile kaçırma. Geride kalma— ânında davran ve şaşırarak göreceksin ki hayatındaki hatalar yok olmaya başlayacak. Ve sonra yaptığın her şey doğru olmaya başlayacak.

İnsanlar bana neyin doğru, neyin yanlış olduğunu soruyorlar; benim cevabım şu: eğer bir şey farkındalıkla ortaya çıkıyorsa, doğrudur. Farkında olmadan ortaya çıkıyorsa, o yanlıştır. Doğru ve yanlış, ne yaptığınla değil, nasıl yaptığınla ilgilidir. Neyle değil, nasılla—meditasyon halinde mi yoksa meditasyon yapmadan mı, uyanık ve farkında mı yoksa bir uyurgezer gibi mi yaptığınla—ilgilidir.

YÜREK DERSİNİN ÖZÜ,

"BEŞ GÜÇLE" ÇALIŞMAKTIR.

Beş güç şunlardır:

İlk güç yoğunluk, bütünlüktür. Eğer gerçekten dönüştürülmüş bir hayata sahip olmak istiyorsan, eğer kendi kendine ışık olmak istiyorsan, eğer varoluşun nihai gizemini ve yaşıyor olmanın en yüksek coşkusunu bilmek istiyorsan, o zaman ilk güç, yoğunluktur, bütünlüktür. Ne yaparsan yap, yoğun olarak yap, en üst seviyede yap. Tembel olma, yarım yapma. Bütün kalbinle içine gir, tamamen içine çek.

Eğer dans ediyorsan, bunu öyle bütünlükle yap ki, dans eden kaybolsun, sadece dans kalsın ve bu bir dönüşüm olsun. Eğer seviyorsan, öyle bütünlükle sev ki, ortada aşık kalmasın. Aşık, sadece geride bir şey tutuyorsan kalır. Geride tuttuğun şey, aşık haline gelir. Geride tuttuğun şey, dans eden olur, şarkı söyleyen olur. Eğer tamamen dansın içindeysen, eğer tamamen şarkının içindeysen, aşkın içindeysen geride, "Ben aşığım, ben

dans edenim," diyecek kim kalmıştır ki? Hiçbir şey kalmamıştır. Ve bütünlük, dönüştürür.

İnsan ancak yüz derecede, madde olandan ruhsal olana, yeryüzünden gökyüzüne, sıradandan olağanüstüye buharlaşabilir.

İkinci güç tanımadır: ne yapmak ve olmak istiyorsan, onu yap ve o ol. Hayat çevrende yarattığın geştaltlarla yaşanır. Eğer başka bir şey olmak istiyorsan, o zaman o şeyle yakınlaş. Eğer gitar çalmak istiyorsan, alıştırma yap. Dans etmek istiyorsan çalış. Hayatında ne olmasını istiyorsan, onu gitgide daha fazla özümse ve ona karşı olan şeyleri bırak. Bırakmanın yolu, onu kullanmamaktır çünkü kullanarak sana tekrar tekrar gelmesi için yollar yaratırsın.

Üçüncü güç, beyaz tohumların gücüdür. "Beyaz tohumlar" bir mecazdır. Atisha burada, siyah olan her şeyi bırakmam kastediyor. Öfke, kıskançlık, nefret, sahiplik, baskınlık tohumları olan siyah tohumları ekmemeni söylüyor. Bütün siyah tohumlan bırak. Eğer ortaya çıksalar bile, onları seyret, kalbinin içine çek ve onların beyaz tohumlara dönüştüğünü görürsün. Beyaz tohumlar nedir? Sevgi, şefkat, hizmet, samimiyet, farkındalık—bunlar beyaz tohumlardır. Eğer bir gün hayatında beyaz çiçekler açtığını görmek istiyorsan, beyaz tohumlar ekmen gerekir.

Dördüncü güç ise ayrılmaktır—kendini tamamen ego-odaklı düşüncelerden koparmaktır. Seyret: neyin egodan, neyin bir ego oyunundan ortaya çıktığını gör ve hemen ondan ayrıl. Onunla çok kısa bir süre oyalanmak bile tehlikelidir çünkü oyalanmak ona enerji verecektir. Bunun bir ego oyunu olduğunu anladığında hemen ondan ayrıl.

Herkes, ego yolculuğuna çıktığında, bunu anlar. Bu, öğrenilecek bir sanat değildir, herkes bu şekilde doğmuştur.

Bunu anlarsın ama anlamana rağmen yine de bu oyuna girişebilirsin—bu da başka bir meseledir—anlarsın, gurur ortaya çıktığında, ego başını kaldırdığında, bunu anlarsın. Tek bir vuruşla o başı kes.

Ve beşinci güç, bütün erdemlerin, başkalarının iyiliğine adanması gücüdür. Başına gelen herhangi iyi bir şeyi hemen paylaş. Bu, Budizm'deki en temel şeylerden biridir. Biriktirme, kaybeden olma. Eğer aşk ortaya çıktıysa, onu paylaş, yağdır. Eğer birilerini bulamaz-san, onu ağaçların, kayaların üstüne yağdır ama yağdır. Biriktirme— çünkü eğer biriktirirsen, zehre dönüşür; biriktirirsen ekşi ve acı bir hal alır. Ver, ver ki ona sahip olasın; daha fazlasını ver ve daha fazlasına sahip olursun.

Sutra şöyle:

MAHAYANA'DAKİ DÖNÜŞÜM İÇİN TALİMATLAR, BU "BEŞ GÜÇLE" ÇALIŞMAKTIR. DAVRANIŞ ÖNEMLİDİR.

Bütün bu beş güç, ancak sen onlara uygun davranırsan, anlamlı olabilir. Eğer hala onların üstünde düşünüyorsan, bir anlamları yoktur, aciz kalacaklardır. Onları, hayatında gerçekleştir.

Ve son sutra:

BÜTÜN DHARMA'NIN AMACI BİR NOKTANIN İÇİNDEDİR.

Bu nokta da egodur. Ego sahtedir. Sen eğer sahte egona göre yaşarsan, tüm hayatın sahte olarak kalacaktır. Eğer ego olmadan yaşarsan, bütün hayatın gerçekliğin, doğruluğun ve güvenilirliğin kokusuna sahip olacaktır.

Düşün, meditasyon yap ve uygula.

6. Bölüm - Sannyas Aslanlar İçindir

KİŞİNİN KENDİNİ BOŞALTMASI İLE KENDİNİ SİLMESİ ARASINDA NE FARK OLDUĞUNU AÇIKLAYABİLİR MİSİN? VE YOK OLMADA BİREYSELLİĞİN ROLÜ NEDİR?

Kişinin kendini boşaltması süreciyle, kişinin kendini silmesi süreci arasında hiçbir ortak nokta yoktur. Yalnızca farklı değil, tamamen zıttırlar.

Kişinin kendini boşaltması, bireyselliği, daha fazla bireyselliği getirir. Kişinin kendini boşaltması, kişinin kişiliği ile ilgili her şeyi boşaltmasıdır.

Kişilik maskaralıktır, kişilik yalancıdır, kişilik sana toplum tarafından verilen bir şeydir. Kişilik sana dışarıdan yüklenir; bir maskedir. Bireysellik ise senin kendi varlığındır. Bireysellik seni dünyaya getirir, bireysellik Tanrı'nın hediyesidir.

Kişilik çirkindir çünkü sahtedir. Ve kişilik ne kadar fazla olursa, bireyselliğin gelişmesi için o kadar az olasılık vardır. Kişilik, senin bütün alanını kaplar. Kanserin vücudu sarması gibidir. Büyür, büyür, sana tamamen sahip olur. Bireyselliğin kendi köşesine bile sahip olması için bir alan kalmaz. Kişiliğin bırakılması gerekir, böylece bireysellik ortaya çıkabilir.

Bireysellik, bencil olmayan bir olgudur; içinde 'ben' yoktur. Kişilik ise 'ben'den başka bir şey değildir. Kişilik agresiftir, saldırgandır, baskındır, politiktir. Bireysellik ise sessizdir, sevgi doludur, şefkatlidir; dindardır.

Kişinin kendini boşaltması, bütün içeriği boşaltması demektir— sanki bir odadan, orada yıllar boyu birikmiş çöpleri boşaltmak gibidir. Bir odadaki mobilyalar ve başka şeyleri

boşaltırsan, odayı yok etmiş olmazsın, ona daha fazla alan, daha fazla boşluk vermiş olursun. Bütün mobilyalar gittiğinde, oda kendini gösterir, var olur.

Kendini silmek ise, odanın kendisini yok etmek demektir. Kendi varlığının alanını, kendi varoluşunun tekliğini, Tanrı'nın hediyesini yok etmektir. Kendini silmek, bir köle haline gelmek demektir.

Bireysellik, sana ustalık verir; seni çok özgün, sağlam ve köklü hale getirir. Sana madde verir; artık sadece hayal ürünü değilsindir. Sana metanet, açıklık, şeffaflık, görüş verir. Senin varoluşun güzelliğinin farkına varmanı sağlar, her şeyin güzelliğinin farkına varmanı sağlar. Kendini silmek, seni yok eder; intihar etmek gibi bir şeydir. Kişiliğini değil, kendi benzersizliğini yok etmektesindir. Gittikçe daha fazla varlık sahibi olacağına, gittikçe daha gölgeli bir hale gelmektesindir. Bir köle olmaktasındır. Ve işin garip tarafı da kendini sildiğinde, ego silinmeyecek, kalacaktır. Artık çok gizli bir ego haline gelecek, onu fark etmek çok zor olacaktır. Ama iddia duruyor olacaktır. "Bak, kendimi sildim. Ben artık yokum," diyecektir.

Ama "Ben artık yokum," dediğinde, aslında oradasındır—yoksa kim, "Ben artık yokum," diyebilir. Bir gün, bir sözde azize, "Sen Tanrı mısın?" diye sormuşlar. "Hayır," demiş—ama hemen eklemiş: "Güneş her sabah doğar ama 'Ben Tanrı'yım,'" demez. Böylece dolaylı bir yoldan, "Ben Tanrı'yım," demiştir. "Ama her sabah doğup 'Ben güneşim,' diye belirtmeyen Tanrı gibiyim."

Bunu bana anlatan kişiye, "O sözde azize git ve ona, güneşin, 'Ben güneş değilim,' de demediğini söyle," dedim. Güneş, "Ben güneşim" veya "Ben güneş değilim," diyemez—aydınlanmış olduğu için değil, konuşamadığı için bunu yapamaz! Eğer konuşabilseydi, bunu bin bir şekilde söylerdi.

Aslında bin bir şekilde bunu belirtiyor: "Ben buradayım!" diyor. Ağaçlarda, kuşlarda, her yerde belirtiyor: "Ben buradayım!"

Bir keresinde Krihnamurti'ye sormuşlar: "Niye devamlı konuşuyorsun?" O da, "Konuşmak benim doğam," diye cevap vermiş. "Çiçeğin koku salması gibi, ben de konuşuyorum."

Çiçek konuşamaz, onun kendi dili vardır; koku onun dilidir. Güneş konuşamaz ama ondan yayılan ışık, onun, "Ben buradayım, ben geldim," deme şeklidir.

Japonya'da bir deyiş vardır: "Çiçekler konuşmaz." Bu deyiş tamamen yanlıştır—konuşurlar. Ama tabii kendi dillerini konuşurlar Tibetli kendi dilini konuşur; onun konuşmadığını söyleyebilir misin? Çinli kendi dilini konuşur, onu konuşmadığını söyleyebilir misin? Sen anlayamıyorsun diye, konuşmuyor mu demektir? Çinlilerin kendi dili vardır, güneşin de öyle, çiçeklerin de öyle, hayvanların da öyle, kuşların ve kayaların da öyle. Dünya kendini milyonlarca dilde gösterir.

Sözüm ona alçakgönüllü insan, "Ben yokum. Ben ego değilim, kendimi sildim," der. Ama bunları kim söylemektedir? Kendini boşaltan kişi, böyle şeyler söylemeyecektir "Varım. İlk defa olarak varım. Ama buradaki 'ben' sadece dilsel bir olay. Varoluşsal olarak sadece varlığım söz konusu," der.

Kendini boşalttığın veya sildiğin konusunda kriterin bu olsun. Eğer kendini boşaltıyorsan, gitgide daha keyifli hale geleceksindir çünkü daha fazla alana sahip olacaksındır. Tanrı'ya ve Tanrı'nın kutlamasına daha uygun hale geleceksindir Varoluşa ve onun bütün sevinçlerine ve nimetlerine açık hale geleceksindir

Ama eğer kendini siliyorsan, gitgide daha üzgün ve ağır hale gelirsin, daha donuk ve ölü olursun—çünkü kişinin

kendisini silmesi, yavaş bir intihardan başka bir şey değildir. Bunun farkında ol. Ve bunun iyice farkında olman gerekir çünkü ikisi birbirine çok benzer.

Ruhsal gelişimdeki asıl tehlike, birbirine çok benzeyip tamamen zıt olan şeylerdedir Görünürde zıt olan şeylerde bir tehlike yoktur; gerçek problem, birbirine zıt görünmeyen ama tamamen zıt olan şeylerdedir.

Nefretin gerçek zıttı sevgi değildir, sevginin gerçek zıttı da nefret değildir—o kadar aşikardır ki, kim buna aldanabilir? Sevginin gerçek zıttı, sahte sevgidir: sevgiymiş gibi davranır ama sevgi değildir. İnsanın buna çok dikkat etmesi gerekir.

Şefkatin gerçek zıttı, öfke değildir. Şefkatin gerçek zıttı, yetiştirilmiş şefkattir: senin içinde olmayıp sadece karakterinde bulunan, yüzeyinde resmini çizdiğin şefkattir.

Gülümsemelerinin zıttı gözyaşları değildir; onların zıttı çizilmiş, dudaklardan daha derine gidemeyen, dudak egzersizinden başka bir şey olmayan gülümsemelerdir. Kalp onlarla birleşmez, arkalarında bir duygu yoktur. Gülümsemenin arkasında kimse yoktur, gülümseme yalnızca öğrenilmiş bir numaradır. Gözyaşları, gülümsemelerin zıttı değildir; yalnızca onun tamamlayıcılardır. Ama sahte gülüş, gerçek zıttır.

Hiç unutma ki sahte, gerçeğin düşmanıdır. Eğer gülümsemen gerçekse ve gözyaşların da gerçekse, onalar arkadaştırlar, birbirlerine yardım ederler çünkü senin varlığının gerçeğini güçlendireceklerdir. Eğer gözyaşların ve gülümsemelerin sahteyse, o zaman da arkadaş olacaklardır; senin sahteliğini, kişiliğini, maskeni güçlendireceklerdir.

Çelişki, gerçek ve gerçek olmayan ya da sahte olan arasındadır. Kişinin kendini boşaltması, muazzam bir öneme

sahiptir ama kendini silmek çok tehlikelidir. Kendini silmek, egonun gizli bir yolu-dur—ego, arka kapıdan geri gelmektedir.

Ve bu doğal olarak seni daha ciddi hale getirecektir. Bu yüzden sözde azizler o kadar ciddi görünürler. Ciddiyetlerinin içinde bir neden vardır. Bu neden, gerçekte orada olmayan bir alçakgönüllülüğü sağlamaya çalışıyor olmalarıdır. Ve orada olmayan bir şeyi sağlamaya çalışmak güçtür, zordur. Kişi devamlı tetikte olmalıdır. Şurada veya burada ufak bir kayışla, gerçek kendini gösterecek ve o kadar uzun süre sağlamaya çalıştığın bir şeyi yok edecektir. Senin saygınlığını yok edecektir.

Sağlanması gereken herhangi bir şey, senin ciddi, üzgün, suçüstü yakalanmaktan korkan, sahteliğinde yakalanmaktan korkan biri olmanı sağlayacaktır. Eğer içinde sahte bir şey taşıyorsan, insanlardan kaçarsın. Kimsenin arkadaşın olmasına, seninle yakın olmasına izin vermezsin çünkü her yakınlaşmada diğeri, yabancıların göremediği bir şeyi görebilir. İnsanları belli bir uzaklıkta tutarsın; insanlardan kaçarsın. Yalnızca resmi ilişkilerin olur ama gerçek bir ilişkin olmaz çünkü gerçek bir ilişkinin olması demek kendini teşhir etmek demektir.

Bu yüzden sözde azizler, manastırlara kaçmışlardır. Bu, korku nedeniyledir. Eğer orta yerde dolaşıyor olsalar, yakalanırlardı; hile yaptıkları, kandırdıkları, ikiyüzlü oldukları anlaşılırdı. Manastırlarda, ikiyüzlülüklerini gizleyebilirler ve kimse bunun farkına varmaz. Ve dahası, orada başka ikiyüzlüler de vardır; tek bir ikiyüzlünün, kendi ikiyüzlülüğünü saklamasından daha kolay bir şekilde, birlikte ikiyüzlülüklerini saklarlar.

Manastırlar, kaçaklar için var olmuştur. Ama dünyada bile, bir manastırda olduğu gibi, insanlar uzakta tutarak, kimsenin senin içsel varlığına ulaşmasına izin vermeyerek, asla

açılmayarak, asla kimsenin senin kim olduğuna bakmasına izin vermeyerek, insanların gözüne bakmayarak, insanların gözlerinden kaçarak, başka yerlere bakarak yaşayabilirsin. Ve her zaman bir telaş içinde olursun, böylece herkes senin telaş içinde olduğunu sanır, bir merhaba demeye, birinin elini tutmaya, biriyle samimi olarak oturmaya zamanın yoktur. Her zaman telaşlı, her zaman faaliyet halindesindir.

Yakınında olanlarla—karınla, kocanla, çocuklarınla—bile samimi olmazsın. Onlarla da resmi bir ilişki kurarsın, kurumsal bir ilişki kurarsın.

Evlilik bu yüzden bir kurum haline gelmiştir. Böyle muazzam şekilde güzel bir şeyin, bir kurum haline geldiğini görmek çok çirkindir. İnsanların böyle çaresiz görünmeleri doğaldır. Çünkü eğer kurumlar içinde yaşarsan, çaresiz olursun.

Bana, "Bize, insanın kendini boşaltması ve kendini silmesi arasındaki farkı açıklayabilir misin?" diye soruyorsun.

Kişinin kendini silmesi, egonun yoludur, kendini boşaltması ise anlayışın. Kendini boşatma sırasında, egonun yollarını anlarsın—ve bu anlayışla, ego kendiliğinden yok olur. Onu sen bırakmazsın, bırakman gerekmez. Onunla kavga etmezsin. Orada değildir.

Dikkatle bakarsan, farkındalığın ışığında[1] bakarsan, orada bir ego bulamazsın. Kişinin kendini neden ve nasıl sildiği konusunda bir soru ortaya çıkmaz. Silinecek bir şey yoktur! Var olan şeyler oradadır ve onları silemezsin. Ve olmayan şeyler de orada değildir ve onları silmene gerek yoktur.

Kişinin kendini boşaltması demek, kendini görmesi demektir. O zaman birçok şey seni bırakmaya başlar çünkü onları gereksiz yere taşımaktasındır. En baştan beri var

olmamışlardır. Onlar, hayaletler, kabuslardır; içeriye ışık geldiğinde, dağılırlar. Kişinin kendini boşaltması, bir meditasyon sürecidir. İçeriye, derine, önyargı olmadan, önceden hazırlanmış bir ideoloji olmadan, ne onun yanında, ne de karşısında olarak, sadece içeriye bakarak, boşalma başlar.

Ve bütün içeriği—düşünceleri, arzuları, hatıraları, projeleri, ümitleri—boşalttığında, her şey gittiğinde, ilk defa olarak kendini bulursun çünkü boş bir alandan, içindeki bakir alandan başka bir şey değilsindir. Hiçbir yükü olmayan, içeriği olmayan bir bilinç haline gelmişsindir! İnsan, bunu görerek, fark ederek, özgürleşir. Özgür olur, sevinç olur, keyif olur.

Fakat kendini silmek tehlikelidir. Senin, egonun orada olduğunu ve silinmesi gerektiğini kabul etmen anlamına gelir. Bir yanılsa-ınayı kabul etmişsindir ve şimdi onu yok etmeye çalışmaktasındır. İlk noktayı kaçırmışsındır. İpin yılan olduğunu kabul etmiş, şimdi onu öldürmeye çalışmaktasındır. Bu şekilde, başın derde girer. Hiçbir zaman yılanı öldüremezsin çünkü zaten ortada öyle bir şey yoktur. İpe vurmaya devam edebilirsin ama yılan ne olacaktır? Yılan orada kalacaktır.

Yılan senin yanılsamanda vardır; dışarıda değildir, öyle olsaydı onu öldürebilirdin. Ama olmayan bir yılanı nasıl öldürebilirsin ki? Bir gölgeyle savaşmaktasındır ve yenilmeye mahkûmsundur.

Şu temel kuralı asla unutma: eğer sahte bir şeyle savaşırsın, her zaman yenilirsin. Sahte olan yenilmez çünkü öyle bir şey yoktur. Varoluşsal olmayan bir şeyi nasıl yenebilirsin ki? Hiçbir yolu yoktur. Tek yol, ışığı getirip görmektir.

ihi passiko, gel ve gör! Böylece yılan olmadığını görürsün. İp oradadır ama yılan yok olmuştur. Artık kendini silmek, savaşmak için bir gereksinim yoktur. Alçakgönüllü hale gelmeye

çalışan milyonlarca insan vardır ama onların bütün çabası saçmalıktır, tamamen saçmalıktır.

Bir keresinde biri bana, "Sen bir egoist misin yoksa alçakgönüllü bir insan mısın?" diye sormuştu. Ben de "İkisi de değilim. Ne o, ne de bu. Ben ikisi de olamam," diye cevap verdim. Soruyu soran, buna şaşırdı: "Sen ne diyorsun? İnsanın ya bir egoist, ya da alçakgönüllü olması gerekir," dedi. Ben de, "Anlamıyorsun," dedim. "Hiçbir şey bilmiyorsun; hiçbir zaman kendi içine gitmedin. Eğer alçakgönüllüysen, amuda kalkmış bir egoistsindir. Alçakgönüllülük, egonun bir ifadesidir. Ben ikisi de değilim. Ben yalnızca neysem oyum, ne alçakgönüllüyüm, ne de egoist çünkü ego diye bir şey olmadığım biliyorum. Öyleyse alçakgönüllülük diye bir şey nasıl olabilir?"

Alçakgönüllülük, seyreltilmiş egodur. Ama eğer ego yoksa onu nasıl seyreltebilirsin? Eğer yılan yoksa yılanın zehirli dişlerini nasıl çıkarabilirsin? Alçakgönüllülük işte budur. Zehirli dişleri çıkarılmış yılandır, artık yılan canım yakamaz, artık ısıramaz, artık herhangi bir zarar veremez—ama yılan oradadır. O dişler sahteydi çünkü yılanın kendisi sahtedir.

Buda ne egoisttir, ne de alçakgönüllü. Anlayış insanı için, ikisi de imkansızdır. Cahil insan egoist olabilir, alçakgönüllü olabilir— ikisi de cahilliğin yüzleridir. Ve cahil insan egoyu silmeye çalışabilir çünkü egoya sahip olmamak çok saygın bir şeydir! İnsan, egoyu silerek bir aziz haline gelebilir; egoyu silerek büyük bir itibara ve güce ulaşabilirsin. Ama bu aynı oyundur; oyun değişmemiştir.

Benim sana mesajım, kendini silmemendir. Kendin ol, kendi içine bak ve görüşle ego yok olur. "Yok olur" demek bile doğru değildir: çünkü ego orada bulunmamaktadır, hiçbir zaman orada olmamıştır. Onun varoluşu, senin kendi içine bakmamana

bağlıdır. Görülünce, artık orada yoktur—hiçbir zaman orada olmamıştır.

Ve sonra sen bireysellik, benzersizlik, Tanrısallığın benzersiz bir ifadesi olursun. Ve sonra büyük bir keyiflenme meydana gelir. Tomurcuklanmaya başlarsın, ilkbahar gelmiştir. Dans etmeye başlarsın, şarkı söylemeye başlarsın. Tanrı, seni benzersiz bir birey yaptığı için büyük bir minnet duyarsın. Senin gibi biri daha önce hiç olmamıştır, şu anda dünyada senin gibi biri yoktur ve bir daha da hiç böyle biri olmayacaktır. Sadece Tanrı'nın sana ne kadar büyük bir saygı gösterdiğini gör. Sen bir başyapıtsın—tekrarlanamayan, kıyaslanamayan, tamamen benzersiz. En katı kalp, en taş gibi kalp bile minnet içinde erimeye balar. Gözyaşları, keyif ve sevinç gözyaşları, gülen gözyaşları dökülmeye başlar.

Ama lütfen şunu hatırla: Kendini boşalt, kendini silme.

PUNE'DA SANNYAS ALAN BÎRİNİN, SONRA ONU KENDİ MEMLEKETİNE DÖNÜNCE BIRAKMASI İÇİN NE DİYORSUN?

Onlar aşağılıktır diyorum. Ve sannyası bıraktıkları için değil, en başta aldıkları için öyleler. Sannyas alarak bir şeyi kazanacakla-n, sonra evlerine döndüklerinde onu bırakabileceklerini düşünüyorlar.

Ama bu düşünce, bu, "Geri döndüğümde bırakırım," fikri baştan beri oradaysa, sannyas senin için bir kutsama olmayacaktır. Böyle kurnaz bir zihin için bir kutsama olamaz. Bir sannyasin olursun ama yine de bir sannyasin olamazsın. Ben böylelerinin olduğunu biliyorum, en az yüzde on oranında. Sannyas almaya geldiklerinde hemen anlıyorum—gözleri bunu söylüyor, titreşimleri bunu söylüyor, bütün varlıklarında kurnazlığın kötü kokusu duyuluyor. Ama ben insanlara saygı

duyarım, hayır diyemem. Sonra, ne zararı olabilir ki, diye düşünürüm. Onların, bir sainyasin olma oyununu oynamasına izin veririm. Ve kim bilir? Bazen birkaç kişi bu şekilde yakalanabilir. İlk başta, sannyas aldıklarında, ne olduğunu görmek için alıyorlardır. Ama farkında olmadan, ona yakalanabilirler.

Burada üç dört ay bir sannyasin olarak kaldıktan sonra, kendi memleketlerinde bırakmak, onlar için imkansız hale gelebilir. Ama eğer bıraksalar bile bu, onların meselesidir. Sadece aptalca davranmaktadırlar. Benimle yakınlık kurmaya çalışmaktadırlar çünkü bu yakınlık seni dönüştürebilir, sana yeni bir doğuş yaşatabilir. Ama bu yakınlık ancak seninle benim aramda bir kurnazlık duvarı yoksa mümkündür. Ama duvar oradadır.

Ben onlara, aramızdaki duvarı, o Büyük Çin Seddi'ni gördüğüm halde sannyas veririm. Onların gerçekten işin içine girmediğini bilirim; onlar sadece akıllı olmaktadır. Akıllı değildirler, yalnızca akıllı olmaktadırlar çünkü gerçekten akıllı olan bir kişi kendini kandırmayacaktır. Ve size çok önemli ölçüde fayda sağlayacak şeyler vardır ama yalnızca oyun oynamazsan.

Örneğin aşk, senin hayatında dönüştürücü bir güç haline gelebilir. Ama sadece bir rol yapıyorsan, seni zenginleştirmeyecektir. Aslında, bunun tersine seni daha da yoksullaştıracaktır. Eğer bir adamı ya da kadını, gerçekten sevmeden, öyleymiş gibi yaparak seversen, bu aşk boşunadır. Bütün hayatın zehirlenebilir. Her âşık olduğunda, bu kurnazlık orada olacaktır; senin kanında, varlığında dolaşacaktır. Ve en baştan, bunun bir oyun olduğunu bilirsin. Kimseyle yakınlaşamazsın—ve her yakınlık bir açığa çıkmadır. Sannyas ise en yüksek yakınlaşmadır. Kurnazlık yapamazsın. Ve eğer yaparsan, yalnızca kendini aldatırsın.

Bu soru neden senin aklına geldi? Daha birkaç gün önce sannyas aldın. Bu, senin bilinçaltında bir yerde duruyor olmalı. Bu, senin sorun, senin fikrin olabilir; belki bunun hakkında bilinçli değilsin. Soruyu başkaları için sorduğunu düşünüyor olabilirsin ama başkaları kendi sorularını kendileri sorabilirler; senin onlar için endişelenmen gerekmez. Sen onlar için endişelenecek kim oluyorsun? Kendine ait hiç mi endişen yok? Ama bu soru orada olmalı, bilinçaltında derinlerde bir yerde; bu senin stratejin olmalı. Ve yine de, tekrarlıyorum, bunun farkında olmayabilirsin ama bilinçaltı bu soruyla ortaya çıkmıştır.

Ama bu istisnai bir durum değildir. Dünya aşağılık insanlarla doludur—birçoğu buraya gelmeyi de başarmıştır, bu şaşırtıcı bir şey değildir. Doğaldır. Ben, onlar için yüzde onluk bir pay ayırıyorum, insanların yüzde onu aldatıcı olacaktır. Aslında, yalnızca yüzde onu olması bile bir mucizedir.

İnsanlar adanmışlığın, bağlanmanın dilini unutmuşlardır. İnsanlar, adanmışlığın güzelliğini, sevinçlerini bilmemektedirler. Bir şeye tamamen adanmanın nasıl bir şey olduğunu bilmemektedirler. Bir şeye tamamen adanmış olmak demek, içindeki bir ruha yaşam vermek demektir. Seni birleştirir, sana bir omurga verir. Bir adanmış-lık deneyimi—aşkta, güvende—olmayan kişiler, omurgalar olmadan bir hayat sürerler, onlar sadece karmakarışık bir şeydirler, düşüktürler. Gerçek insan değildirler; insan olmanın şerefine henüz ulaşmamışlardır.

İnsan olmak demek, adanmış, bağlanmış, bir deneyimin en uç noktasına gitmeye hazır olmak demektir. .Eğer hoşuna giderse, eğer seni ikna ediyorsa, eğer seni dönüştürüyorsa, kişi onun götürdüğü yere—bilinmeyene, keşfedilmemişe—gitmeye hazır olmalıdır. Evet, yolda birçok korku vardır ve yüzleşmen gereken sorunlar, kabul edilecek birçok meydan okuma

bulunmaktadır ama insan bu şekilde büyür, bu şekilde olgunlaşır.

Dünyadaki milyonlarca insan, olgunlaşmadan, çocuksu kalmaktadır çünkü nasıl kendilerini adayacaklarını bilmemektedirler. Köksüz olarak kalmaktadırlar. Ve bir ağaç köksüz kaldığında, o ağaca neler olacağını tahmin edebilirsin. Yavaş yavaş, ağacın bütün özsuyu yok olacaktır çünkü artık herhangi bir su kaynağına bağlı değildir. İçinde özsuyu dolaşmayacak, yeşilliğini kaybedecek, artık genç ve canlı olmayacaktır. Parlaklığını ve görkemini kaybedecektir; ışıklılığı kaybolacak, tomurcuklanmayacaktır. Baharlar gelip geçecektir ama o, orada ölü ve kuru olarak duracaktır.

Milyonlarca insanın başına gelen budur. Bütün ruhlarını kaybetmişlerdir. Sannyas yoluyla sana, seni besleyebilecek bir toprak vermeye çalışıyorum böylece özsuyun yine sisteminde dolaşabilir, tekrar özlü hale gelebilirsin, tekrar genç, gençlik dolu ve taze olabilirsin.

İnsanlar bir niteliklerini kaybetmişlerdir, bu da lezzetliliktir.

Lezzet olmadan hayat nedir ki? Yalnızca ölümü beklemek midir? Yalnızca lezzetle yaşayabilirsin, yoksa bitkisel hayatta olursun.

Sannyas vazgeçmek değildir, hayatı tüm bütünlüğü ve yoğunluğu içinde yaşamaktır. Hayatı tüm boyutlarıyla yaşama sanatıdır, hayatı bütün zenginliğiyle yaşama yoludur. Bu, eski sannyas fikri değildir. Ben rahipler ve rahibeler yaratmıyorum—hayır, hiç de değil. Ben, canlı insanlar, titreşen, nabız gibi atan, lezzetli, genç ve taze insanlar, gerçeği aramada, aşkı aramada, Tanrı'yı aramada her maceraya atılmaya hazır insanlar yaratıyorum.

Sannyası nasıl bırakabilirsin? Sannyası bıraktıkları için değil, bu yüzden alçak olduklarını söylüyorum. En başta aldıkları için alçaklar. Ne yaptıklarını bilmiyorlar. Ne yaptıklarını anlamıyorlar. Nereye doğru hareket ettiklerinin farkında olduklarını bilmiyorlar. Bilinçli değiller; yalnızca uyurgezerler, robotlar, zombiler gibi hareket ediyorlar. O kadar çok insanın sannyasin olduğunu görerek, sürü psikolojisi, kalabalık zihni, onlara hemen, "Ben de sannyasin olmalıyım," fikrini verir.

Neden? Bu senin en içsel çekirdeğinden ortaya çıkan bir karar olmadıkça, niye bununla uğraşasn? Benimle bir sevgi ilişkisine başlamadığın sürece, niye bununla uğraşasın? Yüreğinde bir tele dokunmadığım, benim yolumla sende bir müzik oluşmadığı sürece, niye bununla uğraşasın?

Ama onlar sannyası benden değil, senden, yani başka sannyasinlerden alıyorlar. O kadar çok insanı turuncular içinde, mutlu ve neşeli görerek kıskanıyorlar. Rekabetçi hale geliyorlar, bir şey kaçırdıklarını hissetmeye başlıyorlar. İçlerinde, "Ben de sannyasin nasıl bir şey olduğunu bilmeliyim," hayali oluşuyor. Onun bütün yolunu takip edemeyeceklerini biliyorlar ama içlerinden, "En azından, buradayken, neden bir sannyasin olup bunun tadına bakmıyorum? Sonra eve döndüğümde, hepsini unutabilirim, bunu kimse bilmez ve ben de eski rutinin bir parçası olabilirim," derler.

Sürü psikolojisi bu şekilde çalışır. Ve sannyas sürü zihni için değildir, kuzu gibi bir zihin için değildir. Aslanlar içindir.

Ben gerçekten şaşkınım ... Sanırım sana yanlış ismi verdim. Bir aslan böyle bir soru sorar mı? Bu soru ancak çok korkak bir zihinden çıkar. Bu soru çok kurnaz bir zihinden ortaya çıkar. Ve yine de, tekrarlıyorum, bunun farkında olmayabilirsin —ama bu daha tehlikelidir. Eğer farkında olursan, bir şeyler

yapılabilir.

Bu yüzden cevaplıyorum, senin farkına varman için. Bu, hayatın en dönüştürücü süreçlerinden biridir: eğer bir şeyin farkına vara-bilirsen, ondan kolayca kurtulabilirsin. Eğer onun farkında değilsen, ondan kurtulmanın imkanı yoktur.

Bu yüzden, bazen sana karşı sert oluyorum, bazen sana karşı çok acımasız oluyorum—çünkü bilinçaltından gerçekleri zorla almak kolay bir iş değildir. Cerrahi bir olaydır, can acıtır. Ve ben yaptığım operasyonu, hiçbir anestezi olmadan yapıyorum çünkü bilinçaltının, bilinçli hale getirilmesi gerekir. Böylece ben seninle konuşur ve senin bilincine, bazı bilinçaltı gerçeklerini getirirken uyumazsın. Eğer uyursan, bilinçaltın, asla bilinçli hale gelmeyecektir.

Bu yüzden, bu psikolojik operasyonun anestezi olmadan yapılması gerekir. Acının kabul edilmesi gerekir. Ve bunu anlayanlar, onu buyur edeceklerdir. Yalnızca buyur etmekle de kalmayıp aynı zamanda, karanlıkta, derinlerde gizlenen bir şeyi zihninin bilinçli bölümüne getirdiğim için kendilerini müteşekkir, minnettar hissedeceklerdir. Artık bırakılabilir. Bu, bilincin mucizesidir. Bilinçli hale gelen her şey, çok kolay bırakılabilir. Psikanalizin ve psikanalizden evrimleşen bütün psikoterapilerin sırrı budur. Psikanalistlerin bütün fonksiyonu budur. Bilinçli hale geldiklerinde, sen kendin onları bırakabilirsin—çünkü kim orada olduğunu bildiği çirkin şeyleri taşımak ister ki? Ama eğer farkında değilsen, çirkin şeyler pek çok hayat boyunca taşınabilir.

Ve unutma ki bilincin kendisi pek çok şeyden kurtulmak ister ama sen onun söz sahibi olmasına izin vermezsin. Bu yüzden dolaylı yollar bulması gerekir. Örneğin, uykuda seninle iletişime geçmeye çalışabilir ama sabah kadar sen onu

unutursun.

Rüyalarını hatırlayan çok az insan vardır. Neden? Bu, çok renkli bir deneyimdir ve bütün gece boyunca rüya görmüşsündür. Sekiz saatin, en az altı saatinde rüya görmüşsündür. Ve ben var olmayan, normal insanlardan söz ediyorum. Ya anormallere ne demeli? Onlar sekiz saatte, on altı saat rüya görmeyi başarırlar! Pek çok rüyayı bir arada görebilirler, bir rüyayla kesişen bir başka rüya, rüya içinde rüya. Böyle rüyalar görebilirler. .. Mesela sinemaya gittiğin rüyasını görebilirsin ve sinemada, kendini ekranda, uyumak üzere olan, uyuyan ve rüyasında sinemaya giden biri olarak görürsün! Bu böyle, rüya içinde rüya, onun içinde yine bir rüya olarak devam edip gidebilir.

Anormal insanlardan bahsetmiyorum; normal insanlar, çok normal insanlar bile her gece altı saat rüya görür. Aslında yaptığın en büyük faaliyet budur. Başka hiçbir şeyi günde altı saat yapmazsın. Altı saat boyunca hiç durmadan rüya görmek! Ve sabahleyin her şey unutulur; ya da birkaç saniyelik birkaç şeyi, ufak bölümleri hatırlarsın. Ama sonra kısa sürede, sabah çayını içerken, hepsi yok olmuşlardır.

Bilinçaltı sana, hayatınla ne yaptığını anlatmak için her gece altı saat boyunca çok çalışır. Ama sen dinlemezsin. Başka şekillerde de çalışır.

Örneğin, senin sorduğun bu soru, bilinçaltının, sana orada tohum olarak bir şey bulunduğunu anlatmak için bir çabasıdır. Bilinçaltı her zaman bilinçle iletişim kurmak ister. Neden? Çünkü bilinçaltı o kadar yüklüdür, o kadar ağırlaşmıştır ki yüklerinden kurtulmak ister. Bu yüklerden nasıl kurtulabilir? Tek bir yolu vardır: bilince anlatmak.

Freud bu yüzden serbest çağrışım yöntemini

geliştirmiştir. Divanı icat etmesi gerekmiştir çünkü hasta otururken, bilinçaltıyla bağlanması zordur. Bizim bilinçaltıyla bağlanmada alışkın olduğumuz yol, yatakta yataraktır; bu sabit bir alışkanlık haline gelmiştir, yatay durumda olman gerekir. Freud'un divanı önemlidir; bilinçaltının, bilince anlatmasına yardımcı olur.

Freud, divanın veya perdenin arkasında saklanırdı—çünkü eğer biri varsa, bilinçaltı utanabilir, çekinebilir ve bilinç araya girip bozabilir, sansürleyebilir. Bu yüzden, bir şeylerin arkasında saklanırdı. Hasta divanın üstünde uzanıp rahatlarken Freud, "Sadece aklına gelen her şeyi söyle," derdi. "Düzeltme yapma, güzel, sofistike, mantıklı, önemli görünmesini sağlamaya çalışma. Sadece olduğu gibi, ham olsun. Ağzından, olduğu gibi çıksın."

İlk birkaç randevu önemli değildir. Ama yavaş yavaş hasta rahatlar, serbest çağrışıma başlar ve bilinçaltı yüklerinden kurtulur.

Psikanaliz başka hiçbir şey yapmaz, yalnızca bilinçaltının yüklerinden kurtulmana yardımcı olur. Uzun süre bilinçaltında kalmış şeylerin bilinçli hale gelmesini sağlar. Ve bu süreçte her şey değişmeye başlar. Bir iki yıllık psikanaliz sonunda kişi büyük bir değişimden geçmiş olur; artık tamamen farklı bir kişidir, daha rahattır. Ne olmuştur? Çünkü psikanalist hiçbir şey yapmamıştır; hiçbir ilaç verilmemiş, hiçbir psikiyatrik tedavi uygulanmamıştır.

Aslında, gerçek psikanalist hiçbir yorum bile yapmaz çünkü bu yorum rahatsız edici olabilir. Sadece dinler; dinler, dinler ve başka hiçbir şey yapmaz. Pasif, sessiz bir dinleyicidir, böylece kendini, hiçbir müdahale olmadan yüklerinden kurtarabilirsin.

Bilinçaltının kendi dili vardır. Mecazlarla konuşur, resimlerle konuşur. Onun dili kavramsal değil, resimseldir. Ama bu dil, bizim bildiğimiz dilden tamamen farklıdır.

Şimdi bu, bilinçaltının bir yöntemidir. O bunu, sanki başkasının bir sorusuymuş gibi soruyor—ama aslında değil.

Şunu duymuştum: Bir arkadaş, siyah bir çifti görmek için gitmiş. Baba, tek çocuğuyla, on sekiz aylık kız bebeğiyle gurur duyu-yormuş. Bebek hakkında o kadar çok övünüyormuş ki, arkadaşım ilgilenmiş ve bebeği görmek istemiş. Böylece bebeği çağırmışlar ve baba, onun zekası, dehası, şusu, busu hakkında konuşmaya başlamış. Sonra bebek, "Anne...' ' demiş. babanın gözleri parlamış ve arkadaşıma, "Gördün mü?" demiş. "Daha şimdiden yarım bir sözcük söylüyor.'

Anlıyor musun?

...ŞİMDİ anlıyorsun—biraz zaman alıyor! Şimdi, bebek, "Anne," demektedir ama babanın kendi fikirleri vardır, kendi kafasına göre yorum yapmaktadır.

Yorumları bırak. En azından benimle, tamamen hükümsüz ol. Niye soruyu, "Osho, eğer geri döndüğümde sannyası bırakırsam, ne olur?" şeklinde soramıyorsun? Bu, çok güzel, çok samimi olurdu. Ama sen onu değiştirdin.

"Pune'da sannyas alıp memleketlerinde bırakanlar için ne diyorsun?" diye soruyorsun. Onlar hiçbir zaman sannyas almamışlardır. Sannyas aldığında, onu bırakamazsın. O, bırakılabilecek bir şey değildir. O, senin içinde o kadar derine giden bir ortam, bir deneyimdir ki senin yüreğin haline geiir. Senin içine sızar.

Sannyas, sadece turuncu giysiler ve mala değildir; onlar sadece semboliktir. Sannyas, tamamen farklı, çok daha derine

giden bir şeydir. Kıyafetlerle ilgili değildir. Bir kere sannyas aldığında, onu bırakman imkansızdır—ama esas mesele, onu alıp almamış olmandır. Eğer bırakabiliyorsan, bu sadece senin en başta onu almamış olduğunu gösterir. Ve eğer almadıysan, ondan faydalanamazsın. O zaman doğal olarak zihin sorar: "Bunun anlamı ne? Üç ay boyunca bir sannyasindin ve hiçbir şey olmadı. Niye onu bırakmıyorsun?"

Hiçbir şey olmadı çünkü en başından beri onun içinde değildin. Katılımcı değildin, numara yapıyordun, diplomatik davranıyordun.

Lütfen, burada diplomatik olma. Bu yakın bir ilişki, lütfen seninle benim arama bir aklı evvellik sokma. Benimle basit ve masum ol ve sonra mucizeler mümkün olacaktır. Sen mucizeler için yetkilisin. Ama sen izin vermedikçe onlar oluşamazlar. Onlar sadece senin işbirliğinle oluşabilir.

SANNYASİN OLMAYANLAR NEDEN YEŞİL ÇİZGİNİN ARKASINDA OTURMAK ZORUNDA? SENİ BURADAN GÖRMEM ÇOK ZOR VE BU SENİN HAKKINDA YENİ YENİ BİRŞEYLER ÖĞRENMEYE BAŞLAYAN BİR KİŞİ OLARAK BENİM SENİ HİSSETMEM KONUSUNDA HİÇ DE YARDIMCI OLMUYOR. ASLINDA KENDİMİ BİRAZ İKİNCİ SINIF BİR VATANDAŞ GİBİ HİSSEDİYORUM.

Gerçek şu ki, sen ikinci-sınıf bir vatandaşsın. Bunun için bir şey yapamam, sana yalan söyleyemem. Sannyasinler, benimle tamamen değişik bir ilişki içindeler, her yönden daha imtiyazlılar. Sannyasin olmayanlar, içeri girmelerine, yeşil çizgiye kadar gelmelerine izin verildiği için müteşekkir olmalılar.

Eğer birinci-sınıf bir vatandaş haline gelmek istiyorsan, sannyasin ol. Bunun bedelini yerine getirmeden, birinci-sınıf bir vatandaş olmazsın. Hayatta, bedelini ödemeden hiçbir şeye

sahip olamazsın. Eğer bedelini ödemeden bir şeye sahip olsan bile, o şeyin senin için bir değeri olmayacaktır. Bedelini ödediğinde, değeri artar—ne kadar çok ödersen, o kadar değerli hale gelir. Benimle yakın olmak için, bir şeyler yapman gerekir.

Bu düzenlemenin—sannyasinlerin bana yakın olup, sannyasin olmayanların uzakta olmasının—içinde başka bir şey de vardır. Eğer önümde sannyasin olmayanlar olursa, bu şekilde konuşamam çünkü benim konuşmam önceden hazırlanmış bir şey değildir, bir karşılıktır. Eğer benim insanlarımı sessizce oturur, dikkatle her sözcüğü içer, odaklanmış ve meditasyon halinde görürsem, çok daha yüksek şeyler söyleyebilirim, onlara çok daha karmaşık şeyler açıklanabilir.

Ama eğer önümde sannyasin olmayanlar oturuyorsa, her zaman ABC'den başlamam gerekir. O zaman uçak asla kalkışa geçemez; uçak, otobüs gibi hareket eder. Uçağı, bir otobüs gibi kullanabilirsin. Ancak hız kazandığında uçuşa geçebilirsin; hız kazanması için belli bir durum gereklidir.

Bu ülkede milyonlarca insana konuşuyordum; sonra durmam gerekti. Binlerce kişiyle—bir toplantıda elli bin kişiyle—konuşuyordum. Bu ülkenin her köşesini on beş yıl boyunca dolaştım. Sonra bütün bunlardan sıkıldım çünkü her gün en baştan başlamam gerekiyordu. Her gün ABC'den başlamam gerekiyordu, bir türlü XYZ'ye gelmeyeceğim açıktı. Seyahat etmeyi bırakmam gerekti. Artık bu ashram'ın kapısından bile dışarı çıkmıyorum çünkü orada da yine ABC'de yaşayan insanlar var. Artık bunlarla ilgilenmiyorum. Eğer onlar ilgileniyorsa, onların gelmesi, engelleri geçmesi ve katılımcı olmaları gerekecek. Sannyasin olmaları gerekecek.

Ben, öğrencilere değil, sadece müritlere konuşuyorum. Öğrencilere hala izin veriliyor ama çok yakında tamamen

durdurulacaklar.

Onun için çok geç olmadan, yeşil çizgiyi geç! Çünkü ben sadece kendi insanlarıma konuşmak istiyorum, böylece ne anlatmak istersem anlatabilirim; böylece her söylenenin iyi bir iman ve sevgiyle alınabileceğine güvenebilirim; böylece en baştan, onlara her şeyin açıklanabileceğini ama hiçbir şeyin yanlış anlaşılmayacağını bilirim.

Daha geçen gün, INDIAN EXPRESS'te bir haber okudum. Gazetecisi, yalnızca iki üç gün için buraya gelmişti. Haberinde, buradaki insanların çok sessiz oturduklarını, öyle ki, ağaçlarda öten kuşları duyabileceğinizi yazmış. O kadar sessizlermiş ki, sanki orada kimse yokmuş.

Peki bundan çıkardığı sonuç ne olmuş? Bunun için, önceden hazırlanıldığını, bunun sadece bir performans olduğunu düşünmüştü. INDIAN EXPRESS'ten gelen zavallı gazeteciyi etkilemek için bir performans olduğunu düşünmüştü! Buna inanamamıştı çünkü Hintlileri ve onların toplantılarını biliyordu. Ben de onları biliyorum. Bir keresinde, bir toplantıda Krishna hakkında konuşuyordum ve insanlar arkalarını bana dönmüş konuşuyor, dedikodu ediyorlardı! Sırtları bana dönük olarak! Bu son gündü, bardağı taşıran son damla oldu. Toplantının ortasında gittim. Toplantının başkanı, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu. Ben de, "Sonsuza dek gidiyorum," diye cevap verdim. "Bu aptal insanlardan bıktım. Krishna hakkında konuşuyorum. Beni konuşmam için davet ettiler ama şimdi kimse dinliyor gibi görünmüyor."

O Hintli gazeteci böyle çok toplantı görmüş olmalı. Bu yüzden, burada üç bin kişinin sessizce oturduğunu, kimsenin kımıldamadığını, kimsenin birbiriyle konuşmadığını görünce, bunun sadece onu etkilemek için yapıldığı sonucuna varması

doğal.

O gün giderken, burada oturan ve hiç de buraya uymuş görünmeyen iki kişi gördüm. Size eğildiğimde, onlar tepki vermediler. Eğer etrafımda, bu tip tepkisiz insanlar olursa, yüreğimi dökmem mümkün olmaz; imkânsız olur.

İşte o yeşil çizgi bu nedenle vardır. Eğer onu geçmek istersen, kapılar kapalı değildir. Ama bedelini ödemeye gerçekten hazır olmadığın bir şeyi isteme. Ve daha pek çok pek çok sannyasinler geleceği için, sadece adanmış ve bağlanmış olanlar yakında oturabilirler.

Ben senin sorununu anlayabiliyorum. Yakında oturmanın, bana yakın olmanın, kendine has nimetleri vardır. Temas daha derine gider, titreşim sana daha bütüncül olarak sızar çünkü mesele, sadece benim cevapladığım sorular veya kullandığım sözcükler değildir. Temel olan, benim varlığımdır; onu içmeli ve sindirmelisin. . -

Ama üzgünüm, bunun için bir şey yapamam. Sannyasin olmayanlar, burada ikinci-sınıf vatandaşlar olarak kalmak zorundadır.

OSHO, BAŞKA BİR SÖYLEM. BAŞKA BİR SAÇMA SORU. PUNE'YA, HERHANGİ BİR GESTALT-ODAKLI TERAPİ GRUBUNA KATILMAYA VE BİRAZ MEDİTASYON YAPMA HEVESİYLE GELEN HERHANGİ BİR KAYIP RUH, SANNYAS ALABİLİRKEN, NİYE SANNYASİNLERE "SEÇİLMİŞLER" DİYORSUN? KİM, HANGİ NEDENLE SANNYAS'TAN REDDEDİLİYOR? NOT: BOB DYLAN. "O GURU GEZİLERİNE HİÇ KATILMADIM. KENDİMİ O KADAR DA KAYBOLMUŞ HİSSETMEDİM," DİYOR.

Kimse asla reddedilmiyor, ne Tom, ne Dick, ne de Harry. Bu, hepsinin kabul edildiği anlamına gelmez. Kimse

reddedilmiyor bu doğru ama bu, hepsinin kabul edildiği anlamına gelmiyor. Sadece teslim olanlar kabul ediliyor. Tamamen adanmış olanlar, bana aşık olanlar, güvenenler ve güveni koşulsuz, mutlak olanlar kabul ediliyor. Onlar kabul ediliyor.

Sannyas, kimseden esirgenmiyor çünkü sannyas bir fırsattır. Bazıları sannyas almadan önce bile teslim olabilir, bazıları sannyas aldıktan sonra teslim olur, bazıları ise sannyasin olduktan aylar ya da yıllar sonra teslim olur. Bu yüzden sannyas esirgenmez, o, teslim olmak için bir alan, bir bağlam yaratır.

Ama kimin gerçekten alındığına, kimin gerçekten kabul edildiğine gelince, bu tamamen farklı bir meseledir. Bu, açıklanmaz; ezoterik olarak kalır. Sadece ben bilirim. Ve yavaş yavaş, kabul edilen kişi de bunu bilmeye başlar—ama çok yavaş olarak. Bazen kişinin kabul edildiğini anlaması yıllar sürer. Hiçbir zaman söylenmez; kabul edilen kişiye bile kabul edildiği söylenmez. Anlaşılması gerekir, güzelliği buradadır. Yalnızca o zaman önemli olur.

Ama oluşmaya başlar. Ben birini kabul ettiğimde, enerjisi o kişiye yavaş yavaş kabul edildiği konusunda mesajlar vermeye başlar. Bir gün, öyle mutlak bir kesinlik haline gelir, o kadar aşikar olur ki, artık başka bir beyanata, geçerliliğe veya sertifikaya gerek kalmaz.

Sannyası herkese veriyorum. Ama GERÇEKTEN alanlar sadece kabul edilenlerdir. Bu yüzden sannyasinlerin seçilmiş olduklarını söylüyorum. Şefkatim nedeniyle kimseyi reddetmiyorum. En değersiz olana bile saygı gösterilmeli, o da sevilmeli, alınmalı ve buyur edilmelidir. Ve kim bilir? Belki de değersiz olan değişebilir. İnsan değişebilir, düşük değerli metal,

bir gün altın haline gelebilir.

Ve not hakkında: "Bob Dylan, "O guru gezilerine hiç katılmadım. Kendimi hiç o kadar kaybolmuş hissetmedim!" diyor.

Bir usta bulmak, kendini kaybolmuş hissedenler için değildir. Bir yol ve bir ışık olduğunu, kaybolmuş olmadıklarını, onlara yardım edecek ve her şeyi daha berrak ve şeffaf yapabilecek birini bulabileceklerini hissetmeye başlayanlar içindir.

7. Bölüm - Ustalığı Öğrenmek

BENİM ZİHNİM, BAŞLANGIÇSIZLIĞI ANLAMAKTA ZORLUK ÇEKİYOR. LÜTFEN BUNUN HAKKINDA KONUŞUR MUSUN?

Hakikat tanımlanamazdır. Hakikat sadece vardır; ne olduğunu anlatmak için bir yol yoktur. O bir "ne" değildir, o bir "şu" bile değildir, o budur. O, bu olmaktır: onu deneyimleyebilirsin ama açıklanamaz.

Hakikat başlangıçsız ve sonsuzdur. Zihninse başlangıcı ve sonu vardır, bu yüzden zihin ve hakikat buluşamaz. Zihin, sonsuzluğu anlayamaz. Zihin zamanda var olur, aslında zihin zamandır. Ve unutma ki, iki zaman vardır, geçmiş ve gelecek. Şimdi, zamanın bir parçası değildir; şimdi, sonsuzluğun bir parçasıdır.

Bu yüzden zihin asla şimdide bulunmaz. Her zaman bocalar, ya geçmişe, ya da geleceğe doğru gider. Olmayan bir şeye, ya da henüz olmayan bir şeye doğru hareket eder. Bütün yeteneği hayal kurmaktan ibarettir. Varoluşsal olmayana kök salınıştır, bu yüzden varoluşun kendisini anlayamaz. Karanlık gibidir. Karanlık, ışığı nasıl anlayabilir? Ölüm, hayatı nasıl anlayabilir? Eğer ölüm, ışığı anlayabilirse, o zaman ölümün hayat olması gerekir. Eğer karanlık, ışığı anlamak zorundaysa, o zamana karanlığın ışık olması gerekir.

Zihinde de durum böyledir. Eğer zihin, gerçeği anlamak isterse, geçmişten ve gelecekten çıkmak zorundadır. Ama eğer zihin geçmişten ve gelecekten çıkarsa, o artık zihin değildir. Bu yüzden dünyanın bütün ustaları, gerçeğin kapısının zihinsizlik olduğunu söylemişlerdir.

Zihinden çık ve ne olduğunu anlarsın: başlangıçsızlık, sonsuzluk. Zihinle sınırlı kalırsan, şaşırır kalırsın; gerçek, anlaşılmaz olarak kalır.

Sana açıklayamam çünkü açıklamada zihni kullanmam gerekir. Onu anlamak için, zihni kullanman gerekecektir. Seninle sessizce durabilirim ve eğer sen de benimle sessizce durabiliyorsan, o zaman anlayış vardır. Anlayış, zihinden gelen bir şey değildir. o zaman büyük bir zeka, büyük bir anlayış vardır. Birdenbire anlarsın ve varlığının tamamen farklı bir merkezinden anlarsın, yüreğinden anlarsın. Anlayışının niteliği bilgi değil, sevgidir. Anlayışının, bir aşma niteliği vardır. Artık kavramlara indirgenebilen, bilimsel bir bilgi değildir. Şiirsel bir görüş, mistik bir deneyimdir. Eğer gerçekten anlamak istiyorsan, zihni kaybetmen gerekir. Zihni kaybetmenin bedelini ödemen gerekir ama eğer, "Zihinle anlamalıyım," diye ısrar edersen, o zaman sadece bir tek şey mümkündür. Zihin yavaş yavaş, başlangıcı olmayan, sonu olmayan, tanımı olmayan, bilinemeyen hiçbir şey olmadığına seni ikna edecektir.

Zihin senin deneyimini ölçülebilir olana, derinliği ölçülebilene, bilinebilene—ve bilinebilen sıradandır, dünyevidir—indirger. Bilinemeyen kutsaldır. Ve yalnızca bilinmeyenle hayat bir kutsama haline gelir, sadece bilinemeyen seni hayatın ve varoluşun hayretine düşürür. Birdenbire yüreğinde bir şarkı doğar—sınırlamayan bir şarkı, taşmaya başlayan bir şarkı, diğerlerine ulaşmaya başlayan bir şarkı. İçinde bir dans doğar—paylaşılması gereken bir dans, cimrilik yapamayacağın bir dans, seni cömert hale getirecek bir dans. İçinde bir aşk doğar—o kadar sınırsız bir aşk ki bütün sınırsız varoluşu doldurabilir. Gerçek anlayış budur. Ama bu sadece zihin bırakıldığında oluşur.

İmkansızı yapmaya çalışma. Gerçeği zihin yoluyla anlamaya çalışmak, kendini, kendi ayakkabı bağcıklarından

yukarı çekmeye çalışmaya benzer. Belki bu şekilde biraz hoplayabilirsin ama bu hoplamanın bir faydası olmayacaktır; tekrar tekrar yere düşeceksindir ve bu, çok yorucu olacaktır. Sadece kendi ayakkabı bağcıklarını çekerek gökyüzüne uçamazsın; bu, sana kanat vermez. Yavaş yavaş, zihnin müdahalesi olmadan, gerçekle irtibat kurma sanatını öğren. Bazen güneş doğarken, sadece orada güneşe bakarak, düşünmeden otur— değerlendirmeden seyrederek, "Ne kadar güzel!" bile demeden. Bir şey söylediğin anda, araya zihin girer.

Zihin, dilden oluşur. Dili kullanma. Yalnızca güneşin doğuşunu ve bunun güzelliğini göremiyor musun? Onun güzelliği içinde ezilemiyor musun? Görkemi tarafından ele geçirilemiyor musun? Araya dili sokmanın anlamı ne? Kimse, senden bir şey söylemeni istemiyor. Güneş senin dilini anlamaz, gün batımında o kadar güzel ve ışıklı hale gelen bulutlar senin dilini anlamaz. Niye onu araya sokuyorsun? Onu bir kenara koy; doğrudan temasa geç, heyecanlan. Gözlerine yaşlar doluyorsa, bu iyidir. Eğer dans etmeye başlarsan, bu da iyidir. Ve yerinde hiç kımıldamadan, güneşin güzelliği ile taşlaşmış, sarhoş olmuş olarak kalırsan, bir deneyim kazanmış olursun—çok uzağa gidebilecek olan bir deneyim, zihinsizliğe bir göz atış.

Ve her gün bin bir tane durum vardır. Kadının veya erkeğinin elini tutarken, konuşmaya gerek yoktur. İnsanlar durmadan cak cak konuşurlar. Ve konuşmalarının nedeni sessiz olmaktan, gerçeği görmekten, kendi boşluklarını tamamen görmekten, kendilerini açığa çıkarmaktan, diğerinin içine derin olarak bakmaktan korkarlar. Sürekli konuşma, onları yüzeyde, meşgul ve faal tutar.

Bir kadının ya da erkeğin elini tutarken sessizce oturmamak niye? Gözlerini kapayıp hissetmemek niye? Diğerinin mevcudiyetini hisset, diğerinin mevcudiyetine gir,

diğerinin de senin mevcudiyetine girmesine izin ver; birlikte titreşin, birlikte dalgalanın; eğer birdenbire büyük bir enerji sana sahip olursa, birlikte dans edin—ve bu şekilde daha önce hiç tanımadığın sevincin orgazm zirvelerine ulaşırsın. Bu orgazm zirvelerinin cinsellikle bir ilgisi yoktur, onların sessizlikle ilgisi vardır.

Ve cinsel hayatında da meditasyon yapmayı başarır hale gelebilirsen, sevişirken de sessiz olabilirsen, bir çeşit dans içine girebilirsen, şaşırırsın. Senin içinde yerleşik, seni en uzak kıyıya götürecek bir süreç vardır.

İnsanlar cinselliği öyle çirkin bir şekilde yaşıyor ki, eğer çocuklar bazen ebeveynlerini sevişirken görürlerse, güreştiklerini veya kavga ettiklerini—babanın anneyi öldüreceğini!—sanıyorlar. Homurdanarak, çirkin bir şekilde nefes alarak, vahşice oluyor ve hareketlerinin hiçbir zarafeti yok. Bu bir dans değil, kesinlikle bir dans değil.

Ve bu bir dans haline gelmedikçe, çok çok fizyolojik olarak kalacaktır; içinde hiçbir ruhsallık olmayacaktır. Ama bu imkansızdır. Hayatı, zihnin durduğu o anlarla dolmadığı sürece, aşk hayatının sessizliğe ilerleyemez.

Gece yıldızlarla doludur. Toprağın üstünde yat, toprağın içinde kaybol! Biz topraktan geliyoruz, bir gün, sonsuza dek dinlenmek üzere yine toprağa döneceğiz. Bazen, gece çimenlerin üstünde yatarken, toprağın içinde kaybol! Yıldızlara bak—sadece bak, bu saf bir bakış olsun. Yıldızların isimlerini, takımyıldızları isimlerini düşünmeye başlama. Yıldızlar hakkında bildiğin her şeyi unut, bütün bilgini bir kenara koy, sadece yıldızlar gör. Ve birdenbire bir duygu paylaşımı olacaktır; yıldızlar, ışıklarını senin içine dökeceklerdir ve sen bir bilinç genişlemesi hissedeceksindir. Bunu hiçbir uyuşturucu başaramaz.

Uyuşturucular çok yapaydırlar; doğal olarak, çok kolay olarak, faydalı bir şekilde bulunabilen bir şeyi tanımanın acımasız ve zararlı yöntemleridir. Sadece yıldızlan seyrederek, kendini yüksek hissetmeye, yüksekten uçmaya başlarsın.

Hayatın ve varoluşun sana izin verdiği bütün fırsatlardan yapabileceğinin en fazlasını yap. Zihni bırakabileceğin en ufak bir fırsatı bile kaçırma -te yavaş yavaş onun ustalığını anlarsın. O, bir ustalıktır—kesinlikle bir bilim değildir çünkü sabit metotları yoktur.

Bir kişi yıldızlardan heyecanlanabilir, bir başkası heyecanlanmayabilir. Birisini çiçekler heyecanlandırır, bir başkasını hiç etkilemez. İnsanlar birbirinden o kadar farklıdır ki, onu bilimsel bir yoldan belirlemenin hiçbir yolu yoktur; o bir bilim değildir. bir sanat bile değildir çünkü sanat öğretilebilir.

Bu yüzden ustalık kelimesinde ısrar ediyorum. Bu, bir ustalıktır. Onu, kendinle birkaç deney yaparak öğrenebilirsin. Ve bir kere ustalığa sahip olduğunda ... ve herkes ona sahip olabilir çünkü her çocuk ona sahip olarak doğar. Her çocuk, varoluşa hayret dolu gözler getirir. Kısa sürede onun gözlerine toz sokarız; onun saf aynasını tozla kaplarız. Er veya geç bilgili hale gelir—ve ne kadar erken olursa, o kadar mutlu oluruz. Bizim mutluluğumuz, aslında çocuğu zehirlemektedir.

Eğer çocuklar, ebeveynlerinin kendi bilgileri nedeniyle mutlu olduklarını görürlerse, daha fazla bilgi toplamaya başlarlar. Bu hayata kendileriyle birlikte getirdikleri, doğuşta olan ustalığı unuturlar. Üniversiteden çıkana kadar, kendisine Tanrı tarafından verilen en güzel şeylerden birini tamamen unutmuştur; hayret etme yeteneğini, düşünmeden görme yeteneğini, zihnin devamlı müdahalesi ve bozması olmadan gerçekle temas etme yeteneğini.

Bunu tekrar kazanman gerekecektir.

Bilge kişi, çocukluğunu tekrar kazanan kişidir, bu yüzden ona "iki kere doğmuş" denir. İsa, "Tekrar doğmadan, benim Tanrı Krallığıma giremezsin," diyor. Ve Tanrı'nın Krallığı buradadır ama tekrar doğman gerekir—zihinsiz olarak tekrar doğman. Zihinsiz olarak tekrar doğduğunda, zihni kullanamayacağını söylemiyorum. Zihnin, kendi sınırlı kullanımları vardır. Onu kullan. Ofisinde çalışırken, zi-hinsiz olmanı söylemiyorum. Dükkanda veya fabrikada çalışırken, zihinsiz olmanı söylemiyorum. Mükemmel bir zihin olmanı söylüyorum. Zihni kullan ama onu devamlı olarak, günde yirmi dört saat, gece gündüz kendinle taşıma. Onu sürüklemeyi sürdürme. Onu, bir sandalyeyi kullandığın gibi kullan. Sandalyeni her yere, her gittiğin yere, sadece ihtiyacın olabilir diye taşımazsın.

Zihin, eğer zihinsiz olmayı da bilirsen güzel bir araçtır.

Zihin acizdir, başlangıçsızlığı ve sonsuzluğu anlama yeteneğine sahip değildir. Zihin, ölüm ile yaşam arasında var olur; doğumun ötesinde ve ölümün ötesinde hiçbir şey bilmez. Ölmeden önce buradaydın ve öldükten sonra da burada olacaksın. Zihnin çok sınırlı, çok anlık bir varoluşu vardır—bir gün gelir ve başka bir gün gider.

Sen sonsuzsun. Sonsuzluğunun bir deneyimini yaşa. Ama bu ancak zihinsizlik yoluyla olur. Zihinsizlik, meditasyonun öbür adıdır.

SEVGİLİ OSHO, EVET!

Bu tek sözcük, "evet" , dünyanın tüm dinlerini kapsar. Güveni kapsar, sevgiyi kapsar, teslimiyeti kapsar. Şimdiye kadar yapılmış, yapılmakta olan ve yapılacak olan bütün duaları kapsar. Eğer yüreğinin bütünlüğüyle evet diyebilirsen, bütün

söylenebilecek olanı söylemişsin demektir. Varoluşa evet demek, dindar olmaktır, hayır demek ise dinsiz olmaktır.

Benim ateist ve teist anlayışım budur. Ateist, Tanrı'yı inkar eden demek değildir, teist de Tanrı'ya inanan değildir—böyle olması gerekmez, çünkü biz hiçbir Tanrı'ya inanmayan birçok büyük teistler tanıdık. Buda'yı, Mahavira'yı, Adinatha'yı tanıdık: Tanrı'dan hiç söz etmeyen muazzam aydınlanmış insanlar tanıdık. Ama onlar evet hakkında konuştular; evet hakkında konuşmak zorundaydılar.

Tanrı, gereksiz bir hipotez olarak bırakılabilir ama evet bırakılamaz. Evet, Tanrı'nın ruhunun kendisidir. Ve "evet" Tanrı olmadan var olabilir ama Tanrı "evet" olmadan var olamaz. Tanrı sadece bedendir, evet ise ruh.

Tanrı'ya inanan insanlar vardır ama ben yine de onlara ateist derim çünkü inançlarının arkasında evet yoktur. inançları sahtedir, inançları resmidir; inançları onlara başkaları tarafından verilmiştir, ödünç alınmıştır. Ebeveynleri, din adamlar ve öğretmenleri onlara Tanrı'nın var olduğunu öğretmişlerdir; onları o kadar korkutmuşlardır ki Tanrı'nın varlığını bile sorgulayamazlar. Ve eğer Tanrı'ya inanırlarsa - büyük şeyler olacağına dair sözler vermişlerdir. Eğer inanırsan, cennette4Jüyük hediyeler olacaktır ve eğer inanmazsan, cehennemde büyük cezalar. Korku ve açgözlülük fazlasıyla kötüye kullanılmıştır. Din adamı, sana karşı, farelerle deney yapan bir psikolog gibi davranmıştır. Psikolojik deneylerdeki fareler ceza ve ödüllerle kontrol edilir. Onlara ödül verdikçe, yaptıklarında ödül aldıkları şeyleri öğrenmeye başlarlar ve ceza verdikçe, yaptıklarında ceza aldıkları şeyleri yapmamaya başlarlar.

Din adamları, insanlara karşı, sanki fareymişler gibi

davranmışlardır. Psikologlar, insanlığı insanlıktan çıkarmakta ilk değillerdir; bunu öncüleri din adamlarıdır. İlk önce din adamları, insanlara karşı fareymişlercesine davranmışlardır, şimdi psikologlar farelere karşı sana insanmışlarcasına davranmaktadırlar. Ama süreç aynıdır, teknik tamamıyla aynıdır.

Bunlar teist insanlardır—Tanrı'ya inanırlar, kilisece giderler, tapınırlar—ama yine de yüreklerinde hiç evet yoktur; yüreklerinde şüphe vardır. Yüzeyde dindarca davranırlar, derinlerde şüphecidirler. Ve seni belirleyen, derinliktir. Karar verici olan, senin ne yaptığın değildir; seni belirleyen, seni yaratan varlığının en derin merkezinde ne hissettiğindir. Ve bir Tanrı'nın var olmadığını söyleyen ateistler vardır ama onlar da inananlardan hiç farklı değildir. Onların inanmazlığında da, inananların inancında olduğu kadar şüphe vardır.

Sovyet Rusya'da, Çin'de ve başka kızıl ülkelerde inançsızlık inançtır; inanmamak, kurallara uymak, inanmak ise devrimci olmaktır. Devlet, Tanrı'nın olmadığını söylemeye devam eder. Eğer bir şey insanlara devamlı olarak öğretilirse, insanlar devamlı şartlanırsa, şartlandıkları şey haline gelirler. Bu bir çeşit kitle hipnozudur.

Teistler de, ateistler de kurbandırlar. Gerçekten dindar insanların İncil'le, Kuran'la ya da Bhagavad Gita ile bir işleri yoktur. Gerçekten dindar insanların, varoluşla bir duygu paylaşımları vardır. Bir güle evet diyebilir, yıldızlara evet diyebilir, insanlara evet diyebilir, kendi varlığına ve arzularına evet diyebilir. Hayatın ona getirdiği her şeye evet diyebilir; o bir evet-deyicidir.

Ve bu evet-demenin içinde esas dua vardır.

İsa'nın dünyadaki son sözleri: "Senin krallığın gelsin,

senin istediğin olsun. Amin," olmuştur. Bu amin sözcüğünü, ne anlama geldiğini biliyor musun? Yalnızca, "Evet Tanrı'm, evet. Senin istediğin olsun. Benim ne dediğime bakma, ben cahilim. Benim ne arzu ettiğimi dinleme; benim arzuların aptalcadır—öyle olmak zorundadır. Neyin doğru olduğunu düşünüyorsan öyle yapmaya devam et—bana rağmen yapmaya devam et," anlamındadır. Amin sözcüğünün anlamı budur.

Müslümanlar da dualarını amin ile bitirirler—bu aynı sözcüktür.

Senin sorun muazzam şekilde önemli. İlk başta, bu bir soru değil, bu yüzden önemli. Bu bir beyan, bu bir adanma, bu bir teslimiyet, bu bir güven.

Diyorsun ki: "Sevgili Osho, EVET!"

Bu, gerçek sannyasın başlangıcıdır. Eğer bütünsellikle, hiçbir koşula bağlı olmadan, bir ödül arzusu olmadan evet diyebilirsen, yalnızca evet demekten hoşlanabilirsen, eğer bu senin dansın, senin şar-kınsa, o zaman bu duadır. Ve bütün dualar Tanrı'ya ulaşır—Tanrı'dan bahsedilse de, bahsedilmese de, Tanrı'ya inansan da, inanmasan da. Bütün dualar Tanrı'ya ulaşır. Ona ulaşmak için, duanın, yalnızca gerçek bir dua olması gerekir.

Ama senin evetinin yalnızca bir dua olmaması gerektiğini söylemek isterim. O, senin hayat stilin haline gelmelidir; senin tadın, senin kokun olmalıdır. Çağlar boyunca, dinler insanlara hayatı olumsuzlamayı, hayatı küçük görmeyi öğretmişlerdir. Çağlar boyunca, dinler sana, günahkar olduğunu, bedeninin günahın evi olduğunu, Tanrı'yı övmek için hayatını yok etmen gerektiğini, Tanrı tarafından kabul edilmek için dünyadan vazgeçmen gerektiğini öğretmişlerdir. Bu, tamamen saçmalıktır. Hayatı olumsuzlamak değil tasdik etmek dindir—çünkü Tanrı

hayattır ve başka bir Tanrı yoktur. Tanrı, ağaçların yeşili, ağaçların kırmızısı, ağaçların sarısıdır. Tanrı her yerdedir. Sadece Tanrı vardır. Hayatı inkar etmek, Tanrı'yı inkar etmektir; hayatı küçümsemek, Tanrı'yı küçümsemektir; hayattan vazgeçmek, kendinin Tanrı'dan daha akıllı olduğunu düşünmektir. Bu hayatı, bu çok önemli hediyeyi sana Tanrı vermiştir ve bunun değerini bile bilmiyorsun: Onu buyur edemiyorsun, onun için minnet duyamıyorsun. Tersine; 'Şikayet ediyor, şikayet ediyor, şikayet ediyorsun. Yüreğin minnetle değil, kinle dolu.

Ama bu, sana çağlar boyunca din adamları tarafından öğretilen bir şey. Din adamları bununla yaşadılar; insanları sömürmek için temel stratejileri bu oldu.

Eğer hayat bütünlüğü içinde yaşanırsa, din adamına hiç gerek yoktur. Eğer olduğun gibi iyiysen, eğer hayat olduğu şekliyle güzelse, din adamına ne gerek var? Seninle Tanrı arasında bir aracıya ne gerek var? Sen Tanrı'yla doğrudan temas halindesin: sen Tanrı'da yaşıyorsun, nefes aldığında içine onu alıyorsun, Tanrı sende bir nabız gibi atıyor. Din adamı tamamen gereksiz ve onunla birlikte bütün anlaşılmaz ayinleri, dini ve kutsal kitapları. O, sadece Tanrı ile senin aranda bir aralık yaratabilirse, önemli olabilir. Önce aralığın yaratılması gerekir, böylece o sana gelip, "Ben buradayım, bu aralığa bir köprü olabilirim," diyebilir. Ama önce aralığın orada olması gerekir, sadece o zaman bir köprü kurulabilir.

Ve tabii ki bunun bedelini ödemen gerekir. Din adamının yaptığı bu muhteşem köprü kurma vazifesinin bedelini ödemen gerekir. Ve aslında, derinde, bu köprüyü kurmak umurunda değildir. Sadece köprü kuruyormuş gibi yapacaktır, aralık orada duracaktır. Aslında aralığı gitgide daha çok köprü kurulamaz bir hale getirecektir, boşluk ne kadar köprü kurulamaz olursa,

kendisinin önemi o kadar artacaktır. Onun önemi, hayatı inkar etmekten, hayatı mahvetmekten, seni ondan vazgeçirmeye çalışmaktan ibarettir. Ben sana, hayata karşı muhteşem bir eveti öğretiyorum. Sana. vazgeçmeyi değil, zevk almayı öğretiyorum. Zevk al! Zevk al! Tekrar ve tekrar zevk al, diyorum!—çünkü Tanrı'ya en yakın olduğun zaman, zevk aldığın zamandır.

Dans eden, dansında yok olduğunda, Tanrısallaşmıştır. Şarkı söyleyen, şarkısında kaybolduğunda, Tanrısallaşmıştır. O kadar derinden, o kadar bütünlükle zevk al ki, zevk alışında yok ol: zevk alış olsun ama ortada zevk alan kalmasın. Böyle bir konuma gelindiğinde, bir dönüşüm, bir devrim olur. artık eski, çirkin benlik değilsindir. Üstüne kutsamalar yağmaktadır. İlk defa olarak büyüklüğünü, varlığının ihtişamını anlarsın. Hayata evet de, hayata tam bir evet de. İşte sannyas budur. Ben sana kavramlar, dogmalar, dinsel ilkeler vermiyorum. Sadece hayatı tasdik eden bir yaşam şekli ve hayata saygının felsefesini veriyorum.

BİZE, GERÇEKLİĞİN İLETİLEMEYECEĞİNİ VE TRANSFER EDİLEMEYECEĞİNİ, ONA ANCAK DENEYİMLE ULAŞILABİLECEĞİNİ SÖYLEDİN. YILLAR ÖNCE, KATOLİKLİĞE GEÇTİĞİMDE VE "KUTSAL KOMÜNYON"U ALDIĞIMDA, İSA SEVGİSİ İÇİN İÇİMDE SAMİMİ VE SAF DUYGULAR VARDI VE "HA-KİKAT"A ULAŞTIĞIMI HİSETMİŞTİM.

BUGÜN İSE, DİN ADAMLARI TARAFINDAN, BİR TÜR KENDİNİ-HİPNOZ YOLUYLA YARATILAN TEHLİKELİ BİR YANILSAMANIN KURBANI OLDUĞUMU VE YALNIZCA BİR EKMEK PARÇASINA HAYRAN OLUP ONA TAPTIĞIMI ANLIYORUM. DENEYİMLE, YANLIŞ HAKİKATA ULAŞTIĞIM GERÇEĞİYLE

YÜZLEŞMEK ZORUNDA KALDIM.

BU BİLİNÇSİZ YANILMA DURUMLARI İLE "GERÇEK ŞEY"İ NASIL AYIR-DEDEBİLİRİZ? DÜŞ KIRIKLIĞINDAN NASIL KAÇINABİLİRİZ?

Hakikat, transfer edilemez; hakikat, sana bir başkası tarafından verilemez çünkü o bir mal değildir. O bir nesne değil, bir deneyimdir. Aslında deneyim sözcüğü de tam doğru sözcük değil. Onun bir deneyimleme olduğunu söylemek daha doğru; anlaşılacak ilk şey budur.

Benim, içindeki pek çok yanıltıcı şeyle zaten orada olan, asırlardır yaratılmış olan dili kullanmam gerekir. Dil günlük kullanım için yaratılmıştır, dil dünya için yaratılmıştır; işine yaradığı sürece iyidir. Dünya için tamamen yeterlidir ama sen daha derin sulara girmeye başladıkça, o da yetmemeye başlar—sadece yetmemek de değil, tamamen hatalı olmaya başlar.

Mesela, şu iki sözcüğü düşün: deneyim ve deneyimlemek. Deneyim sözcüğünü kullandığında, bu sözcük sana bir tamamlanmışlık duygusu veriyor, sanki bir şey tamamlanmış, sanki bir nokta konmuş gibi. Hayatta, noktalar yoktur. Hayat, noktalan tanımaz; o, sürüp giden bir süreç, sonsuz bir nehirdir. Amaç asla gelmez; her zaman gelmektedir ama asla gelmez. Deneyim sözcüğü bu yüzden doğru değildir. Yanlış bir tamamlanmışlık, kusursuzluk duygusu veriyor; artık gelmişsin gibi hissetmeni sağlıyor. DENEYİMLEMEK çok daha doğru.

Hayattan söz ederken, tüm isimler yanlıştır, sadece fiiller doğrudur. "Bu bir ağaçtır," dediğinde," varoluşsal olarak yanlış bir ifade kullanıyor olursun. Dilsel olarak değil, gramer olarak değil, varoluşsal olarak yanlıştır çünkü ağaç durağan bir şey değildir, büyümektedir. Hiçbir zaman bir olmuşluk durumunda değildir, olmaktadır. Aslında ona ağaç demek bile yanlıştır: o *ağaç-maktadır.* Bir nehir, *nehir-mektedir.*

Hayatın içine derinden bakarsan, isimler kaybolmaya başlar ve sadece fiiller kalır. Ama bu, dünyada sorun yaratacaktır. İnsanlara, "Nehir-mektedir'e gittim," veya, "Bu sabah güzel bir ağaç-maktadır gördüm," diyemezsin. Senin delirdiğini düşünürler. Hayatta hiçbir şey durağan değildir, hiçbir şey dinlenmede değildir.

Büyük bilim adamı Eddington, dinlenme sözcüğünün hiçbir karşılıksal gerçekliği olmadığım söyler çünkü hiçbir şey, hiçbir zaman dinlenmede değildir, her şey hareket etmektedir. Hepsi harekettir.

Bu yüzden ben de hakikatin, deneyimleme anlamıyla bir tecrübe olduğunu söylüyorum. Hiçbir zaman, "Ona sahibim," diye açıklayamaz, iddia edemezsin. Onun hakkında sadece alçakgönüllü olabilirsin—"Oluyor" diyebilirsin—o zaman düş kırıklığına uğramazsın. "ona sahibim," diye iddia ettiğin için düş kırıklığı ortaya çıkıyor. O zaman ego, "Ben hakikate sahibim. Sadece ben hakikate sahibim, başka hiç kimse değil. Ben ulaştım," demeye başlar ve kafasını kaldırır.

Hakikat tecrübe etmektir. Onu iddia edemezsin, çok hareketlidir. Eğer onu yakalamak istersen, avucundan kaybolacaktır. Ona bir yumrukla değil, sadece açık bir elle sahip olabilirsin. Ondan bir isim yarattığında, onu bir yumrukla yakalamaya çalışıyorsun demektir; yok olacaktır. Bırak, bir fiil olarak kalsın. "Ben ulaştım," deme. Yalnızca, "Hac yolculuğum başladı, ben bir Hac yolcusuyum, hareket ediyorum," de.

Eğer ego yükselmezse, seni kimse kandıramaz. Unutulmaması gereken ikinci şey budur. Kandıran ve kandırılan her zaman egodur. Eğer egon yoksa, başkalarının seni aldatması mümkün değildir. Ama eğer egon varsa, başkaları seni aldatacaklardır. Başkalarına ne gerek var?—sen kendini

kandıracaksındır.

Ego, en temel aldanıştır; onun senin içinde büyümesine izin verme, onu besleme. Ve onu besleyen en önemli şey deneyimler, özellikle ruhsal deneyimlerdir. İsa'yı görürsün, Buda'yı görürsün; belkemiğinde yükselen kundaliniyi, halka şekilde oturan yılanın çözüldüğünü görürsün; büyük ışığı görürsün, kafanın içinde tomurcuklanan lotus çiçeğini görürsün, kalp çakranın açıldığı görsün ve bütün başka saçmalıkları—bunlar kulağa hoş gelen sözcüklerdir ama onlara yalnızca aptallar kanabilir.

Eğer aptallar dünyadan yok olsaydı, bütün ezoterizm yok olurdu. Büyük bir şiirsellik olurdu ama içinde hiç ezoterizm olmazdı. Derin bir gizem olurdu ama içinde hiçbir ezoterizm olmazdı. Üçüncü utulmaması gereken şey de, bir deneyimin—ruhsal veya değil, bilge veya değil—olduğunda, onun içinde olmaman gerektiğini hatırlamandır. Bu, bilincin içine girer—ve bilinçteki her şey bırakılmalıdır. Yalnızca o zaman zihin yok olur. Zihin, içindekilerden; zihnin, içinde biriken şeylerden başka bir şey değildir.

Sadece bak, seyret. Zihin nedir? Zihin sözcüğüyle ne denmek isteniyor? Tam olarak neleri kapsıyor? Senin bütün birikmiş, geçmiş deneyimlerini, bilgilerini kapsıyor—senin zihnin budur. Bir materyalistin zihnine sahip olabilirsin ya da bir maneviyatçının zihnine sahip olabilirsin, en ufak bir fark yoktur; zihin, zihindir. Maneviyatçı zihin de, materyalist zihin kadar zihindir. Ve bizim zihnin ötesine gitmemiz gerekir.

İçeriğe güvenme—seyret, geçip gitmesine izin ver. Bazen içerik öyle büyüleyici, öyle hipnotize edicidir ki insan ona yapışmak ister. Zihin maneviyatçı, sözde maneviyatçı olduğunda, deneyimler ortaya çıkmaya başlar, çok çok baştan

çekicidir—dünyadaki her şeyden daha çekicidir. İçeride bir ışık gördüğünde, ona yapışmak, "Ben ulaştım," diye iddia etmek—ya da en azından, "Ben ulaştım. Başkaları karanlıkta el yordamıyla yürürken, bana ışık geldi diye derinden inanmak—çok caziptir.

Bu, aslında yeni bir tür karanlıktır çünkü yine içerik tarafından yakalanmakta ve tuzağa düşürülmektesindir. Bu iki şeyin unutulmaması gerekir: içerik ve bilinç. Bilinç asla içerik haline gelmez ve içerik de asla bilinç olamaz. Bilinç saf bir aynadır, yalnızca yansıtır.

Önünde çirkin ya da güzel bir kadın durması, ayna için ne fark eder? Fark ettiğini mi düşünüyorsun? Aynanın güzel bir kadının —mesela Sophia Loren'in— yansımasına yapışmayı düşünmeye başladığını, "Gitmesine izin verme, yapış," dediğini mi düşünüyorsun? Yoksa orada çirkin bir kadın olduğunda, aynanın bundan hoşlanmadığını mı düşünüyorsun? Ayna için fark etmez. Bunların ayna için bir önemi yoktur.

Ayna etkilenmeden kalır; o, durum neyse onu yansıtmaya devam eder. Eğer etraf karanlıksa, karanlığı yansıtır, eğer sabahsa, sabahı yansıtır. Eğer ölü biri varsa, ölümü yansıtır. Eğer bir çocuk kıkırdamaya, gülmeye, zıplamaya başlarsa, bunu yansıtır. Gülü de, dikeni de aynı şekilde yansıtır; hiçbir ayrımcılık yapmaz.

Bu durum gerçekten ruhanidir.

Bana soruyorsun: "Bu bilinçsiz yanılma durumlar ile hakiki şeyi nasıl ayırt edebiliriz?"

Hakiki şey asla bir "şey" gibi ortaya çıkmaz. Hakiki şey bir "şey" değildir; hakikat, ayna gibi bilinçtir.

Her zaman hatırla, her zaman, her zaman: "Ben bir tanığım." Hiçbir içerikle özdeşleşme, yoksa hataya düşmüş

olursun. Eğer herhangi bir içerikle özdeşleşirsen, ne kadar güzel veya ruhani görünürse görünsün, yanlış bir şey yapıyorsun, doğru yoldan sapıyorsun demektir.

Çekiciliği gerçekten çok büyüktür. içinde harika bir melodinin—"anahat"ın, sessiz sesin, tek bir elin el çırpışının—yükseldiğini görünce ne demeli? Bu öyle güzel bir deneyimdir ki, insan onun içinde sonsuza dek boğulabilir. Ya da birden içeriden mis kokular yükseldiğinde...

Ve unutma ki dışarıda olan bir şey içeride de olabilir çünkü her duyunun iki kapısı vardır ve her duyunun iki potansiyel olasılığı vardır. Biri dışarısı içindir, diğeri de içerisi için. Gözlerin dışarıda, ışığı, renkleri, bulutlardaki gökkuşağını ve yıldızlar görebilir; ve gözlerinin başka bir yönü vardır, gözlerinin öbür tarafı.

Eğer gözlerini kapayıp, içeriyi görmeyi öğrenebilirsen, şaşırırsın. Çok daha güzel bir gökyüzü sana kapılarını açar. Çok daha inanılmaz güzellikte bir dünya seni buyur eder; büyük bir görkemi vardır. Bu kadar güzel şeylerin olabileceğini hiç hayal etmemişsindir. Taşlar, elmasa dönüşür. Doğal olarak, insan yapışmak ister. Orada büyük hazineler vardır; insan onları istiflemek ister. Ve seninle rekabet edecek kimse yoktur; yalnızsındır ve bütün krallık senindir.

Burnunun da güzel çiçekleri koklama yeteneği olduğu gibi, içsel bir yeteneği vardır. İçine döndüğünde, bu dünyadan olmayan kokular duymaya başlarsın—ve onlar tarafından yakalanman çok doğaldır.

Ama bütün bu deneyimler engeldir, seni yoldan alıkoyar. Gerçek arayışçının, içine döndüğünde, dışarıdakinden daha uyanık olması gerekir. Hiçbir şey tarafından yakalanmamak için çok uyanık olması gerekir. Zevk almaman gerektiğini

söylemiyorum. Zevk al— ama kendinin onun içinde olmadığını unutma. Zevk al, zevk almak senin hakkındır—ama hep, "Ben bir tanığım," diye hatırla. Eğer bu tanıklık hatırlanırsa, asla aptalca bir hata yapmazsın, asla aldanmaz-sın. Yoksa tekrar tekrar aldatılırsın.

Özetlemek gerekirse, ruhsal deneyim, bir deneyim değil, bir deneyimlemedir. İkincisi, deneyim bir içeriktir ve sen içerik değilsin, yalnızca bir aynasın. Eğer bu kadarı hatırlanırsa, senin için hiçbir tuzak yoktur. O zaman yolun doğrudur.

' BİNLERCE SANNYASİNİNİN HER BİRİNE DOĞRU İSMİ BULABİLMENİN SIRRI NEDİR?

Doğruyu söylemek gerekirse, hiçbir sır yok. Şu hikaye üzerinde düşün:

Bir yıldızın peşinden giden ve yanlarında Tanrı'larına götürecekleri hediyeleri taşıyan üç bilge adam varmış. Çok fazla yolculuk etmişler ve peşinden gittikleri yıldız tam onun üstünde olduğu için bir ahırda dinlenmeye karar vermişler. Eşeklerinden inmişler, ilki ahıra gitmiş ve hediyesini yemliğin ucuna bırakmış. İkinci, onu takip etmiş ve o da hediyesini yemliğin ucuna bırakmış. Üçüncüsü biraz daha uzun bir kişiymiş ve ahıra girerken başını kirişe çarpmış. Büyük bir acıyla, "İsa aşkına," diye bağırmış.

Bunun üzerine Meryem ona bakmış, gülümsemiş ve, "Ne kadar güzel bir isim!" demiş. "Ben ona neredeyse Fred ismini koyacaktım."

ERKEK VE KADİN CİNSLERİ HAKKINDAKİ GENELLEMELERİNİ ANLAYAMIYORUM. BAZEN CİNSİYET FARKI OLMAKSIZIN ERKEK VE KADIN İLKELERİNİ KABUL EDİYORSUN. AMA ÇOĞUNLUKLA KADINDAN, ERKEĞİN

İÇİNDEKİ "KURT"U BULAN "İLKEL" TARAF OLARAK SÖZ EDİYORSUN. KENDİNİ BAŞLATICI OLARAK GÖREN VE ERKEĞİN İÇİNDEKİ "KURT"U DEĞİL, KEDİYİ GÖREN KADINLAR İÇİN NE DİYORSUN? BAZI ERKEKLER GERÇEKTEN PASİF OLMA ÖZLEMİ İÇİNDE. BAZI KADINLAR İSE GELİŞMEK İÇİN KENDİLERİNİ GÖSTERMEK ZORUNDA OLABİLİR. OLAY NASIL, KADININ ÖZGÜRLEŞMESİNİN, ONLARI "SOFİSTİKE" VE FAZLA AKILLI HALE GETİRMESİ KADAR BASİT OLABİLİR?

Benim, kadınların daha ilkel olduklarını söylemem, onları küçümsemek için değil, erkekleri küçümsemek için. "İlkel" derken, daha doğal, varoluşla daha uyum içinde olanı kastediyorum. Uygarlık, bir sahteleşmedir; uygarlık, doğanın doğru yolundan sapmadır. İnsan ne kadar uygar hale gelirse, o kadar kafaya saplanmış demektir. Yüreğiyle irtibatı kaybeder.

Yürek hala ilkeldir. Ve üniversitelerin henüz yüreği eğitip uygar hale getirmek için bir yol bulmamaları güzeldir. Bu, insanlığın devam etmesi için tek umuttur. Kadın, insanlığın devam etmesi için tek umuttur. Şimdiye kadar erkek hep baskın olmuştur ve bu baskınlığın çok garip bir nedeni vardır. Nedeni, erkeğin derinde kendini daha alçak hissetmesiymiş. Bu alçaklık hissi nedeniyle, sadece bunu telafi etmek için, kadınlara hükmetmeye başlamıştır.

Sadece bir yönden kadından üstündür, o da kas gücüdür. Başka her yönden, kadın erkekten çok daha güçlüdür. Kadın erkekten beş ila yedi yıl daha fazla yaşar. Kadın, erkeğe göre, hastalıklarda daha az acı çeker.

Her yüz kıza karşılık yüz on erkek doğuyor. Cinsel olgunluğa erişene kadar bu sayı eşitleniyor—on erkek bu arada ortadan kayboluyor. Kadının bütün hastalıklara karşı daha fazla direnci vardır. Daha çok erkek hayatı boyunca aklını kaybediyor;

aklını kaybeden erkeklerin sayısı, aynı durumdaki kadınların neredeyse iki katıdır. Ve daha çok erkekler intihar ediyor; burada da kadınlara göre iki katı bir sayı söz konusudur. Kas gücü dışında mümkün olan her yönden, kadın çok daha üstündür. Ama aslında bu kas gücü çok önemli bir şey değildir; hayvanlara özgüdür. Bu bakımdan kurt daha üstündür, kaplan ondan da üstün, aslan ondan da üstün.

Erkek, bu eksikliğinin milyonlarca yıl önce farkına varmış olmalı. Ve bu bir psikolojik mekanizmadır: bir eksikliğin farkına varırsan, onu bir şekilde telafi etmen gerekir. Çirkin bir kişi, güzel görünmek, güzelmiş gibi yapmak için birçok yol deneyecektir. Kıyafetlerle kozmetiklerle deneyecek, güzellik uzmanlarına, estetik cerrahlara gidecektir. Bu fazlasıyla telafi etmektir; bir şekilde güzel olmadığını, olması gerektiğini düşünür. Eksiği olan kişi, fazlası olan olmak ister. Ve kas gücü nedeniyle erkek efendi olduğunu kanıtlayabilmiş ve çağlar boyunca kadına hükmetmiştir.

Ama artık büyük bir değişikliğin zamanı geldi. Gelecek erkeğe değil, kadına ait çünkü erkeğin çağlar boyunca bütün yaptıkları çok çirkindi. Savaşlar, savaşlar, savaşlar—onun bütün tarihi bu. Erkeğin yarattığı bütün büyükler, Cengiz Han, Timur, Nadir Şah, İskender; Napolyon, Adolf Hitler, Mao gibi kişiler...

Evet Gautama Buda, İsa ve Krishna gibi kişiler de olmuştur— ama bir noktaya dikkat ettin mi? Bu kişiler kadınsı görünmektedirler. Aslında bu, kadınsı görünmeleri, kadın gibi olmaları Nietzsche'nin Buda'ya yönelttiği eleştirilerden biridir. Buda kesinlikle kadınsı görünmektedir. Bir erkek, yüreğinin içine doğru hareket etmeye başladığında, içindeki bir şey kadınsı hale gelir. Daha yuvarlak, daha yumuşak, daha hassas hale gelir.

Friedrich Nietzsche Gautama Buda'yı anlayamaz ... çünkü

Nietzsche, başına gelen en güzel şeyin, gördüğü en güzel şeyin, yıldızlar olmadığını, güneşin doğuşu ya da batışı olmadığını, güzel kadınlar, güller veya lotuslar—hayır, hiç böyle bir şey değil —olmadığını söyler ... Karşılaştığı en güzel şeyin ne olduğunu tahmin edemezsin. Çıplak kılıçlarıyla geçen askerlerin ve gün ışığında parıldayan kılıçların en güzel görünüm, en güzel deneyim olduğunu söyler. Botlarının sesi, karşısına çıkan en müzikal şeydir—Mozart değil, Wagner değil, botların sesidir ve güneşte parlayan çıplak kılıçlarla hareket eden birliğin görüntüsü, gördüğü en güzel şeydir.

O, tabii ki Buda'yı anlayamaz. Yirminci yüzyılın babası Friedrich Nietzsche olmuştur ve bu yüzyıl en çirkin dönemlerden biridir. İki dünya savaşının babasıdır ve üçüncüyü beklemiş, üçüncüye hayat vermeyi beklemiş olmalıdır. Savaşın dünyadaki en güzel şey olduğunu söyler çünkü erkekte en üstün olan şeyi yüzeye çıkarır.

Sonunda kendisi de delirmiştir ve bu çok mantıklıdır; böyle bir kişinin delirmesi gerekir. Ve delirdiğinde, mektuplarını, "İsa Karşıtı Friedrich Nietzsche," olarak imzalamaya başlamıştır. Delirdiğinde bile bir tek şeyi unutmadı: İsa karşıtı olduğunu. Başka her şeyi unutmuştur: arkadaşlarım tanımıyordu, kendine tüm hayatı boyunca bakan kız kardeşini hatırlamıyordu ama İsa karşıtı olduğunu unutmuyordu .

Evet, birkaç tane Buda ortaya çıkmıştır. Ama eğer onlara yakından bakarsan, onların erkeksi olmaktan çok kadınsı olduklarını görürsün. Dünyanın bütün büyük sanatçıları yavaş yavaş bir kadınsılık, bir zarafet ve bir nezaket geliştirmeye başlarlar. Yumuşaklığın, rahatlığın, sakinliğin ve sessizliğin belirli bir lezzeti onları sarmaya başlar. Artık ateşli değillerdir.

Ben burada gerçekte, bütün dünyayı kadınsılığa

döndürmeyi öğretiyorum.

Ama sen Kadının Özgürleşmesi denilen o çirkin akımdan geliyor olmalısın. Sadece kadın değil, erkek de özgürleşmelidir. Kadın, geçmişinden özgürleşmelidir ve erkek de geçmişinden özgürleşmelidir. Özgürleşmeye ihtiyacımız var, özgürleşmiş bir insana ihtiyacımız var. Ve unutma insanoğlu sözcüğünü kullandığımda, kadın da bunun içindedir. Ama kadınlar bu konuda çok alıngan hale geldiler.

Bir keresinde Kalküta'da bir kadın kulübünde konuşuyordum. Bir şeyi anlatırken, "Bütün insanoğlu kardeştir," gibi bir ifade kullandım. Soru sahibine benziyor olması gereken bir kadın ayağa kalktı. Çok öfkeliydi. "Niye sadece erkekler hakkında cümleler kuruyorsunuz?" diye sordu. "Bütün insanoğlu kardeştir, ya kadınlar? Bütün kadınların da kardeş olduklarını ve bu kardeşliğin güçlü olduğunu neden söylemiyorsunuz?"

O kadına, "Hanımefendi, " dedim. "Bunu telafi edeyim: bütün insanoğlu kız kardeşlerdir, diyeyim. Başka ne yapabilirim? Eğer kadınların kardeş olduğunu söylersem, bu sefer de erkekler sinirlenebilir."

Aptal olma. Ben konuşurken, biraz daha anlayışlı olmaya çalış. Benden daha anlayışlı bir kimse bulamazsın, ben erkek ve kadın arasında ayrım yapmam; ikisi de acı çekmiştir. Aslında acı çekmek hep böyle olmuştur, iki kenarı da keskin bir kılıçtır. Eğer birine acı çektirirsen, senin de acı çekmen gerekir. Eğer birini köleleştirirsen, senin de bir köle haline gelmen gerekir; bu karşılıklıdır.

Kadınların özgürleştiği gün, erkekler için de büyük bir özgürleşme günü olacaktır. Ama bütün bunları çirkinleştirme. Yoksa bu şekilde, kadınlar erkeklerle kavga ederken, kendilerinde olan değerli bir şeyi kaybedebilirler. Erkekler

tarafından henüz ezilmemiş ve yok edilmemiş bir şey, kadınların kendileri tarafından, erkeklerle kavga ederken yok edilebilir. Eğer vahşice kavga edersen, kadınlığın bütün güzelliğini kaybedersin; sen kendin erkekler kadar çirkin hale gelirsin.

Kavga ederek değil, anlayışla karar verilmelidir. Daha fazla ve daha fazla anlayış yay. Kadın veya erkek olma fikirlerini bırak! Biz hepimiz insanız. Kadın veya erkek olmak çok yüzeysel bir şeydir. Bunun hakkında bu kadar şamata yapma, bu çok önemli bir şey değil; bunu bir olay haline getirme.

Söylediklerim bazen genelleme gibi görünebilir çünkü her defasında koşulları açıklayamam, yoksa konuşmam çok fazla dipnotlarla dolu olur. Ve ben dipnotları olan kitaplardan nefret ederim. Onları hiç okumam. Dipnotları gördüğüm anda kitabı bir kenara atarım. Bir bilgin, bir alim, aptal bir kişi tarafından yazılmış demektir

"Senin kadın ve erkek cinsleri hakkındaki genellemelerini anlamıyorum," diyorsun.

Ben her zaman cinsler hakkında konuşuyorum, cinsler buna dahil değil. "Erkek" dediğimde erkek-cinsini, "kadın" dediğimde kadın-cinsini kastediyorum. Ama her defasında "kadın cinsi," erkek cinsi" diyemem. Dediğin doğru, kadın olmayan, kurt olan kadınlar var ve kurt olmayan, kedi olan erkekler var. Ama o zaman erkek-cin-si hakkında söylediğim her şey, kurt olan kadınlara uygulanabilir ve kadınlar hakkında söylediğim her şey kedi olan erkeklere uygulanabilir.

Kadın ve erkek arasındaki biyolojik ayrımdan bahsetmiyorum, psikolojik ayrımdan bahsediyorum. Evet, herhangi bir kadından daha kadısı olan erkekler vardır ve herhangi bir erkekten çok daha erkeksi olan kadınlar vardır. Ama bu güzel bir durum değildir; bu çirkindir çünkü senin içinde bir

ikilik yaratmaktadır. Eğer bir erkeğin bedenine ve bir kadının zihnine sahipsen, bir çatışma olacaktır, içinde bir sosyal kavga, bir iç savaş olacaktır. Her zaman bir halat çekme yarışmasında gibi, kavgacı ve gergin olursun.

Eğer fizyolojik olarak bir kadınsan ve eğer bir erkeğin zihnine sahipsen, hayatın gereksiz çatışmayla çok fazla zaman harcayacaktır. Uyumlu olmak çok daha iyidir. Beden erkekse, zihnin de erkek olması, beden kadınsa, zihnin de kadın olması daha iyidir. Ve Kadın Özgürleşmesi grubu çok gereksiz dert yaratıyor. Kadınlar kurda dönüştürüyor, onlara kavga etmeyi öğretiyor. Erkek düşmandır, onu nasıl sevebilirsin? Düşmanla nasıl yakın bir ilişki içinde olabilirsin?

Erkek düşman değildir. Kadının, gerçek bir kadın olabilmek için gitgide daha kadınsı olması gerekir, yumuşaklığın ve hassaslığın yüksekliklerine dokunmalıdır. Ve erkek, gerçekten bir erkek olmak için, mümkün olan en derin şekilde erkekliğine doğru hareket etmelidir. Gerçek bir erkek, gerçek bir kadınla karşılaşırsa, onlar tamamen zıttırlar, iki ayrı uçtadırlar. Ama yalnızca aşırı uçlar aşık olabilir, yalnızca aşırı uçlar yakınlığın tadını çıkarabilir. Yalnızca zıt kutuplar birbirini çeker. Şimdi ortaya çıkan şey bir çeşit *uni-sex:* erkekler daha kadınsı hale geliyor; kadınlar daha erkeksi hale. Er veya geç, bütün ayrımlar yok olacak. Bu, çok renksiz bir toplum olacak, çok sıkıcı olacak.

Ben kadının mümkün olduğunca kadınsı olmasını isterim çünkü ancak o zaman çiçeklenir. Ve erkeğin de mümkün olduğunca erkeksi olması gerekir ki çiçeklenebilsin. Zıt kutuplar haline geldiklerinde, aralarında büyük bir çekim, büyük bir manyetizma oluşur. Ve yakınlaştıklarında, bir samimiyetle birleştiklerinde, iki farklı dünyayı, iki farklı boyutu, iki farklı zenginliği bir araya getirirler ve bu buluşma muazzam bir lütuf,

bir kutsanmadır.

8. Bölüm - Krlshnamurtl Solo Flüttür

KAYIK NE ZAMAN KARŞI KIYIYA ULAŞIR?

Başka kıyı yoktur, olan tek kıyı budur. Ve mesele bir başka yere ulaşma meselesi değildir, şimdi ve burada uyanma meselesidir. Hiçbir zaman orada değildir, her zaman buradadır; asla o zaman değildir, her zaman şimdidir. Şu an, hakikatin bütünlüğünü kapsar.

Benim bahsettiğim kayık gerçek bir kayık değildir. Uyanık hale gelmekten bahsediyorum. İnsan uykudadır—zaten olması gereken yerdedir, ihtiyacı olan yerdedir. İnsan cennettedir. Cennet bahçesi hiç terk edilmemiştir, seni oradan kimse çıkartamaz. Ama uykuya dalabilirsin, bin bir rüya görmeye başlayabilirsin. O zaman o rüyalar senin gerçekliğin haline gelir ve gerçek uzaklaşır, gerçek değilmiş gibi görünür.

Hiçbir yere gitmen gerekmez. Meditasyon uzayda veya zamanda bir yolculuk değil, ani bir uyanmadır. Eğer şimdi sessiz olabilirsen, bu öbür kıyıdır. Eğer zihnin durmasına, çalışmamasına izin verebilirsen, bu öbür kıyıdır.

Ama zihin çok akıllı ve kurnazdır; her büyük öğretiyi çarpıtır. Sözcüklerin üstüne zıplar, sözcükleri ele geçirir ve onlara gerçek olmayan anlamlar vermeye başlar.

Evet, ben öbür kıyıdan bahsettim. Ve senin zihnin yalnızca, "öbür kıyı, kayık" sözcüklerini yakalamış olmalı. "Öbür kıyı nerede, kayık nerede, kayığa nasıl gidebilirim, içine nasıl girebilirim ve karşı kıyıya ne zaman ulaşacağım?"

Her şeyi yanlış anladın. Uyanık ol ve bu kıyı, karşı kıyı haline gelir ve bu an sonsuzluk olur. Bu beden Buda ve bu yer de

lotus cenneti olur.

Uyanışın zamana ihtiyacı yoktur; oluşması için tek bir ana bile gereksinimi yoktur. İçinde muazzam bir arzunun yükselmesi meselesidir, bu arzu öyle bir niteliktedir ki, onunla tutuşursun. O ateşte, eski gider ve yeni gelir. Eski aslında ilk başta da orada değildi ama sen ona inanmıştın. Ve zaten yeni oradaydı ama sen onu unutmuştun.

Sana, var olan tek dünyanın bu olduğunu, var olan tek hayatın bu olduğunu bildiriyorum. Öldükten sonra başka bir yerde, yedi göğün ötesinde, cennette başka bir hayatı düşünmeye başlama. Bunların hepsi zihin hayalleridir, zihin gezileridir, tekrar uykuya dalınanın yeni yollarıdır.

Bu yüzden hiçbir sannyasinin dünyayı bırakması gerekmediği üzerinde duruyorum çünkü dünyayı bırakmak bir projenin, öbür dünyaya ulaşma hayalinin bir parçasıdır. Ve öyle bir şey olmadığı için, tüm uğraşların boşa gidecektir. Manastırlara veya Himalayalar'a gitmek zorunda değilsin; buradan kaçmak zorunda değilsin. Burada uyanman gerekir. Ve bir Himalaya mağarasındansa burada uyanman daha kolaydır. Hiç fark etmedin mi? Eğer bir kabus görüyorsan, uyanmak daha kolay olur. Eğer tatlı bir rüya görüyorsan ise uyanmak daha zordur. Eğer rüyanda sevdiğinle balayındaysan, bu rüyan kim uyanmak ister? Aslında bu durumda seni uyandırmaya çalışan kişi bir düşman gibi görünecektir. Ama eğer bir kaplan tarafından kovalanıyorsan ve bu bir ölüm-kalım meselesiyse, koşuyor koşuyorsan ve kaplan gitgide daha yakma geliyorsa, sırtında soluğunu hissetmeye başlıyorsan, o zaman birdenbire uyanırsın. Bu çok fazla olmuştur, katlanılamaz.

Himalayalar'daki mağarada tatlı rüyalar görürsün. İnsanların manastırlarda yaptıkları budur—Tanrı'nın,

meleklerin, cennetin, sonsuz huzur ve sevincin güzel rüyalarını görmek. Dünyada ise insanlar kabusların acısını çekmektedirler —pazar paylaşımının kâbusları nı, güç politikaları nın kabusları nı. Burada uyanmak daha kolaydır. Eğer burada uyanamazsan, başka hiçbir yerde uyanamazsın.

Ama unutma, tekrar edeyim, başka bir gerçek yoktur, tek bir gerçek vardır. Ama tek bir gerçek iki yönden görülebilir: uykulu gözlerle, hülyalı gözlerle, tozla dolu gözlerle gördüğün çarpıtılmıştır; aynı gerçek, uyumadan, rüya gören gözler olmadan, toz olmadan da görülebilir. O zaman gördüğün her şey gerçektir—ve gerçek özgürleştirir.

BUGÜN PARMAĞINLA AYI İŞARET EDERKEN, "ERKEKLER DAHA ERKEKSİ HALE GELMELİ," DEDİN. BU "ERKEKSİ" NEDİR?

Erkeksiliğin iki yönü vardır, tıpkı kadınsılığın iki yönü olabileceği gibi. Erkeksi zihin saldırgan, vahşi, yıkıcı olabilir—olasılıklardan biri budur. Erkekler bunu denediler ve insanlık bu nedenle çok acı çekti. Ve erkekler, erkeksiliğin olumsuz yönünü denediklerinde, kadınlar da doğal olarak olumsuz kadınsılığa doğru hareket etmeye başlarlar. Yoksa aralan çok açılır, bir köprü kurulamaz. Kadınsılık olumsuz halindeyken, hareketsizlik, uyuşukluk, kayıtsızlıktır. Olumsuz erkek ile sadece olumsuz kadın arasında bir köprü olabilir.

Ama olumlu bir yön de vardır. Hiçbir şey yalnızca olumsuz olamaz; her olumsuzluğun belirli bir olumlu yönü de vardır. Her karanlık bulutun gümüş bir astarı vardır, her geceyi şafak takip eder.

Olumlu erkeksilik, inisiyatif sahibi olmaktır, yaratıcılıktır, maceradır. Bunlar aynı özelliklerdir ama başka düzlemde hareket ederler. Olumsuz erkeksi zihin yıkıcı olurken, olumlu erkeksi

zihin yaratıcı olur.

Saldırganlık, inisiyatif haline geldiğinde kendine has bir güzelliği vardır. Şiddet, macera haline geldiğinde, şiddet, yeniyi, bilinmeyeni keşfetme haline geldiğinde muazzam şekilde faydalıdır.

Kadınsılıkta da durum aynıdır. Hareketsizlik olumsuzdur, alıcılık olumludur. Aynı gibi, birbirlerine çok benzer gibi görünüyorlar. Hareketsizlikle alıcılık arasındaki farkı görmek için çok dikkatli gözlerinin olması gerekir. Alıcılık bir buyur etme, bir beklemedir, içinde bir dua vardır. Alıcılık, ev sahipliğidir; alıcılık, bir rahim gibi olmaktır. Hareketsizlik ise donukluk, ölüm, ümitsizliktir. Beklenilecek bir şey yoktur, umulacak bir şey yoktur, hiçbir zaman bir şey olmayacaktır. Uyuşukluğa düşmektir, bir çeşit kayıtsızlığa düşmektir. Kayıtsızlık ve uyuşukluk ise zehirdirler.

Ama kayıtsızlık haline gelen şey, tarafsızlık haline de gelebilir ve o zaman tamamen değişik bir hali olur. Kayıtsızlık, tarafsızlık gibi görünebilir ama tamamen farklıdır, kayıtsızlık, ilgisizliktir. Tarafsızlık, ilgi eksikliği değildir—tarafsızlık, mutlak olarak ilgililiktir, yapışmama yeteneği ile birlikte muazzam bir ilgililiktir. Anın içindeyken tadını çıkar ve her şeyde olduğu gibi anda da gitme vakti geldiğinde gitmesine izin ver. Bu, tarafsızlıktır.

Uyuşukluk olumsuz bir durumdur. İnsan orada yatıp kalmış bir parça çamur gibidir—gelişme, hiçbir coşku, hiçbir çiçeklenme ihtimali yoktur ama aynı enerji bir havuz, harika bir enerji havuzu haline gelebilir—hiçbir yere gitmeden, hiçbir şey yapmadan, enerji biriktirerek, biriktirerek, biriktirerek. ...

Bilim adamları, belirli bir noktada nicel değişikliğin, nitel değişiklik haline geldiğini söylerler. Su, yüz derece sıcaklıkta

buharlaşır. Doksan dokuz derecede daha buharlaşmamıştır; doksan dokuz nokta dokuz derecede de daha buharlaşmamıştır. Sadece nokta bir derecelik bir ısı farkı, suyun kuantum sıçraması yapmasına yol açar.

Olumlu kadınsılık, uyuşukluk gibi değildir, muazzam bir enerji havuzu gibidir. Ve enerji toplanıp biriktikçe, pek çok nitel değişim geçirir.

Bir erkek, gerçekten erkeksi olmak için maceracı olmalıdır, yaratıcı olmalıdır, hayatta mümkün olduğunca fazla inisiyatif alabilmelidir. Kadın ise, gerçek bir kadın olabilmek için erkeğin arkasında bir enerji havuzu olmalıdır, böylece macera mümkün olduğunca fazla enerjiye sahip olabilir. Maceranın ilhamı olması için, maceranın şiire sahip olması için, enerjiye ihtiyaç olacaktır, böylece maceracı ruh kadında dinlenebilir, tekrar hayatla dolabilir, gençleşebilir.

Kadın ve erkek birlikte hareket ederken, tek bir bütündür. Ve geçek bir çift—ki çok az gerçek çift vardır—diğeriyle olumlu olarak birleşmiştir. Çiftlerin yüzde doksan dokuzu, diğeriyle olumsuz olarak birleşmiştir. Bu yüzden dünyada bu kadar çok sefalet var.

Tekrar ediyorum: erkek, erkeksi olmalıdır ve kadın, kadınsı olmalıdır ama olumlu bir şekilde. O zaman bu birliktelik, bir meditasyondur; o zaman bu birliktelik, büyük bir maceradır. O zaman bu birliktelik, her gün yeni sürprizler ortaya çıkarır. O zaman hayat iki kutup arasında bir danstır ve bunlar birbirine yardım eder, birlerini beslerler.

Erkek tek başına çok ileriye gidemez. Kadın tek başına dinamik bir hareket ihtimali olmayan bir enerji havuzu olacaktır. Birliktelerken, birbirlerini tamamlarlar. Hiç kimse diğerinden daha yüksek değildir; birbirini tamamlayanlar,

birbirlerinden alçak ya da yüksek olmazlar; eşittirler. Ne kadın, ne de erkek daha yüksektir, onlar birbirini tamamlarlar. Birlikte bir bütün oluştururlar ve birlikte, ikisi ayrı ayrı olduğunda mümkün olmayan bir kutsallık oluştururlar.

İsa ve Buda'nın; Krishna'dan biraz daha az zengin görünmesinin nedeni budur, nedeni yalnız olmalarıdır. Krishna daha tamdır. Bu yüzden Hindistan'da Krishna, mükemmel avatar, Tanrı'nın yeryüzüne inmiş mükemmel hali olarak düşünülür. Buda yarım olarak düşünülür ve Mahavira ve İsa da öyle. Krishna'da bütünsellikle ilgili bir şey vardır. Ve bir şey daha. Eğer bu , kadın ve erkeğin sadece dışsal bir buluşması olsaydı, o kadar da önemli olmazdı. ' Bu, aynı zamanda, her kadın ve erkeğin varlıklarının en derininde buluşması meselesidir çünkü her erkek içinde aynı zamanda bir kadındır ve her kadın da aynı zamanda içinde bir erkektir. Diğeri ile dışsal buluşma ve birleşme aslında içsel buluşmaya hazırlanmak için bir derstir, bir deneydir.

Herkes bir kadın ve erkekten doğar. Senin yarın babandan, yarın annenden gelir. Sen, kutupsal zıtlıkların bir buluşmasısın.

Modern psikoloji, özellikle Jung'ın psikoloji ekolü bunu, erkeğin ve kadının aslında biseksüel olduğunu kabul eder, bunun üzerine kuruludur. Eğer senin bilinçli zihnin bir erkeğin zihniyse, o zaman bilinçaltın bir kadının bilinçaltı olacaktır ve bunun tam tersi de geçerlidir.

Ama başta içsel buluşmayı yönetmek zordur çünkü içte olan görünmez. Önce görünür olanla dersini öğrenmelisin. Dıştaki kadınla buluş, dıştaki erkekle buluş ki bu buluşmanın nasıl olduğu hakkında birkaç deneyimin olabilsin. Sonra yavaş yavaş içini araştırıp aynı kutupluğu orada bulabilirsin.

İçsel kadınının ve erkeğinin buluştuğu gün, aydınlanırsın.

O gün, sadece senin için değil, bütün varoluş için büyük bir kutlama günüdür. Bir adam yuvaya dönmüştür. Milyonlarca milyonlarca kişi arasından bir kişi geri gelmiştir.

Buda'nın aydınlandığı gün, gökyüzünden çiçeklerin yağdığı söylenir. Bunlar tarihsel gerçekler değil, şiirsel ifadelerdir ama muazzam bir önemleri vardır. Bütün varoluşun dans etmiş, şarkı söylemiş, milyonlarca çiçek yağdırmış olması gerekiyor—çünkü bu çok nadir bir olaydır. El yordamıyla ilerleyen bir ruh, birdenbire bütün hale gelmiş, paramparça bir ruh kristalleşmiştir. Bir kişi, Tanrı haline gelmiştir: bunun kutlanması gerekir. Bu, bütün varoluş için bir nimettir.

Ama ilk dersin dışarıda öğrenilmesi gerekir, bunu unutma. Kadım dış bir düzlemde, bütün zenginliğiyle, bütün tatlılığı ve acılığıyla tanımadığın sürece, erkeği dışarıda, bütün güzelliği ve çirkinliğiyle tanımadığın sürece, iç boyuta geçemezsin. İçerideki yin ve yang'ın, Şiva ve Şakti'nin buluşmasına izin veremezsin.

Ve bu buluşma çok önemlidir, en yüksek derecede öneme sahiptir. Çünkü sadece bu buluşma ile bir Tanrı haline gelirsin—asla daha önce değil.

KRİSHNAMURTİ"NİN BOMBAY'DAKİ SON KONUŞMALARINA GİTMEMİŞ OLSAM DA, SANNYAS' A KARŞI KONUŞTUĞUNU DUYDUM. BANA, ONUN BU TUTUMU, HEM ONUN, HEM DE SENİN İŞİNE YARAYAN BİR ARAÇ GİBİ GÖRÜNÜYOR. ONUN SÖYLEDİKLERİNİ GERÇEKTEN KASTETTİĞİNİ DÜŞÜNMÜYORUM. LÜTFEN YORUM YAP.

J .Krishnamuti aydınlanmış bir kişidir—onu savunmana

gerek yok. O, söylediklerini gerçekten kastediyor, sannyasa gerçekten karşı. Bu tabi ki çok dar bir yaklaşım olsa da, onun hayata yaklaşımı. Tünel-tipi bir görüşü var. Tabii ki bu tünel görüşüne göre söyledikleri doğru ama görüşü çok dar.

Sannyasın yanlış olduğunu söyleyebilir, benim hatalı olduğumu söyleyebilir. Yine de ben onun hatalı olduğunu söylemem çünkü benim daha geniş, her şeyi kapsayan bir görüşüm var. Eğer Buda'nın haklı olduğunu, Zerdüşt'ün haklı olduğunu, Lao Zi'nin haklı olduğunu, Tilopa'nın, Atisha'nın ve daha birçok kişinin haklı olduğunu söyleyebiliyorsam, Krishnamurti'nin de haklı olduğunu söyleyebilirim.

Evet, onun görüşünün faydalı olacağı kişiler vardır ama bunlar çok azdır. Aslında, onun görüşünü doğru bulanların ona hiç ihtiyacı olmayabilir—çünkü sannyasin zaten bir ustaya ihtiyaç duymak demektir, müritliğin temeli bir ustanın yardımına ihtiyaç duymaktır. Buna müritlik veya başka bir şey demen fark etmez. Krishnamurti, mürit ve usta sözcüklerine çok karşıdır. Ama elli yıldır yaptığı da budur. Usta olmadığını söyleyen bir ustadır. Ve onu dinleyen ve takip eden kişiler de mürit olmadıklarını söyleyen müritlerdir. Ne düşündüğün fark etmez. Ne OLDUĞUN önemlidir. O bir usta ve müritleri var. Bir usta olduğunu inkar ediyor; bu, onun bir aracı. Bu bencil dünyada, insanların teslim olması, egolarını bırakması çok zor. O, egolarını bırakamayan benciller için bir kapı açıyor. "Egon, sende kalabilir; bir mürit olman gerekmez, bir sannyasin olman gerekmez," diyor. Egoistler, kimsenin önünde eğilmeleri gerekmediği için çok seviniyorlar. Ama onu sürekli olarak tekrar tekrar dinleyerek, derinlerde eğilme oluşmaya başlıyor, teslimiyet oluşmaya başlıyor.

O, bir usta olduğunu iddia etmiyor. Ama bir ustanın tüm taleplerini, dinleyicilerinden talep ediyor. Usta, "Düşünmeden

dinleyin, düşüncelerinizin müdahalesi olmadan tam olarak dinleyin," der. Ve o da, mürit olarak adlandırmadığı müritlerinden bunu istiyor. Bu çok sofistike bir oyundur. Sannyasin yanlış olduğunu söyleyebilir— söylemek zorundadır.

Ve O, Hindistan'da olduğu zaman—ve yakında nerede olursa olsun, her toplantısında benim sannyasinlerimi bulacaktır. Bu onu çok rahatsız ediyor ve ne zaman sannyas ve sannyasinler hakkında konuşsa, benim sannyasinlerimin gülüp, bundan zevk alması, onu daha da rahatsız ediyor olmalı.

Onlara, "Bana niye geliyorsunuz? Zaten bir ustanız varsa, gelmenize gerek yok," diyor. Özel bir görüşmede, benim sannyasinlerimden birine, "Eğer bir ustanız varsa, buraya gelmenize gerek yok," demiş. Benim sannyasinim de, "Benim ustam her yere gitmemizi, öğrenilebilecek bir şey bulabileceğimiz her yere gitmemizi söylüyor," demiş. "Onun öğretisi bu ve biz onu takip ediyoruz, seni değil."

Doğal olarak çok rahatsız oluyor. Ama onu savunmana gerek yok. İşin güzelliği burada, onun beni kabul edemeyip, benim onu kabul etmemde. Bu benim için bir sorun teşkil etmiyor. Ben bütün insanları ve bütün felsefe çeşitlerini kabul ediyorum; benim görüşüm yeterince geniş.

Aslında o, ustalara ve müritlere neden bu kadar karşı? Bu, iyileşen ama izi kalan bir yara. O, kendi iradesi dışında, bir mürit olmaya zorlanmıştı. Annie Besant ve onun teozoficileri tarafından evlat alındığında küçük bir çocuktu, daha dokuz yaşındaydı ve kendisine neler yapıldığının farkında değildi. Ve çok sert bir disipline zorlandı.

Günde yirmi dört saat eğitiliyordu çünkü teozofici liderlerden biri olan Leadbeater, onun bir dünya eğitmeni—bir *jagatguru,* bütün dünyanın ustası—olacağını, Lord Maitreya'nın

aracı haline geleceğini, kendi bedeninde Buda'nın yeniden doğuşunu gerçekleştirmek için hazırlanmasının gerektiğini düşünüyordu. Bu yüzden, ona pek çok yönden işkence yapıldı.

Başka çocuklar gibi yemesine izin verilmiyordu; her çocuğun yapmak isteyebileceği gibi başka çocuklarla oynamasına izin verilmiyordu. Sıradan okullara girmesine izin verilmiyordu; neredeyse tam bir hapis hayatı yaşıyordu. Ve sabahları üçte kalkıyordu ve daha birçok ritüeller—Tibetli, Çinli, Hintli, Mısırlı ritüelleri... yorulmuş olmalı.

Ve son yarası, kardeşi Nityananda öldüğünde oluştu. Onlar iki kardeşti, Krishnamurti ve Nityananda ve her ikisi de hazırlanıyordu çünkü kimin gerçekten usta olacağına dair biraz şüphe vardı. Nityananda bu sert disiplinden, kendisine yüklenen bu neredeyse çılgın disiplinden dolayı ölmüştü. Onun ölümü Krishnamurti için bir travma oldu, kardeşini çok seviyordu. Sevgisinin başka bir çıkışı yoktu. Ailesinden alınmıştı; annesi ölmüştü ve babası onlara bakamıyordu, sadece ufak bir tezgahtardı. İki çocuk da Annie Besant tarafından evlat edinilmişti ve dünyanın dört bir yanının dolaşarak farklı ezoterik disiplinleri öğrendiler. Bu, onlar için çok zordu. Nityananda'nın, çok fazla eğitim nedeniyle ölmüş olması ihtimali çok yüksek.

Ve Krishnamurti, ustalarım, sevgi nedeniyle seçmemişti. .. onlar tutuklu gibiydiler ve ustalar da gardiyanlarıydı. Ustalar hakkında çok yanlış bir nosyon edindi; onların kapanından kurtulması çok zordu. Sonunda onların kapanından kurtuldu—bir kişiyi ne kadar tutabilirsin? Genç bir adam olduğunda ve kapandan kurtulmak için yeterince güçlendiğinde oradan çıktı ve, "Ben kimsenin ustası değilim ve dünya eğitmeni olmayacağım, tüm bunlar saçmalık," diye ilan etti.

O zamandan beri bu yara kaldı. O zamandan beri, ustalardan, müritlerden, meditasyonlardan, müritlikten konuşuyor ve bunların hepsinin karşısında. Bunlar doğal. Aslında, o hiçbir zaman bir usta tanımadı ve müritliğin ne olduğunu bilemedi—çünkü bunlar, senin yapmaya zorlanabileceğin şeyler değildir, bunlar senin sevinç ve sevgiyle kabul edebileceğin şeylerdir.

Sen ondan çok daha şanslısın. Beni sevinçle, sevgiyle seçtin ve istediğin zaman bırakmakta da özgürsün. O bırakmakta özgür değildi. Bu insanları kendi seçmemişti. Ve ona çocukken çok yanlış şeyler yapılmış olması ihtimali de çok yüksek.

Leadbeater'ın bir homoseksüel olduğu biliniyor. Çocukları cinsel istismar suçlamasıyla mahkemeye bile verilmişti. Eğer cinsel istismara uğrarsa, dokuz yaşındaki bir çocuğa ne olacağını düşün— bundan dolayı derin bir yara alır; bu yarayı silmesi zor olacaktır.

Psikologlara sorabilirsin: eğer bir çocuk herhangi bir şekilde cinsel istismara uğrarsa, bütün hayatı bundan etkilenir. Eğer bir kız, kendi isteği dışında veya ne olduğunu anlamadan, cinsel istismara uğrarsa, cinsel olarak asla rahat olamayacaktır. Korku, tekrar tekrar gelecektir.

Böyle bir şeyin olmuş olma ihtimali vardır. Krishnamurti böyle şeylerden hiç bahsetmez, bunlardan bahsetmenin anlamı yoktur, bütün bunlar artık ölüdür. Ama bir yerlerde bir yara vardır. Bu yüzden ustalara, müritliğe, sannyas ve tüm metolara karşı olmuştur. Bu, onun hikayesi hakkında bir şey gösterir ama ustalar ve müritler hakkında bir şey göstermez.

O, Buda ve Buda'nın müritleri hakkında ne bilebilir? Atisha ve onun ustaları Dharmakirti, Dharmarakshita ve Yogin Maitreya hakkında ne bilebilir—bu insanlar hakkında ne

bilebilir?

Ve bir şey daha, bir felaket daha olmuştur. Annie Besant ve Leadbeater, onun eski kutsal kitaplar okumasına izin vermemişlerdir çünkü orijinalliğini kaybedeceğinden korkmuşlardır. Böylece dünyanın bütün büyük geleneklerinden habersiz kalmıştır.

Ve eğer Atisha ve Dharmakirti hakkında hiçbir şey bilmiyorsan, bir şeyleri kaçırmış olursun. Daharmakirti, Atisha'ya başka bir ustaya; Dharmarakshita'ya gitme zamanının geldiğini söyleyen kişidir. "Çünkü ben bildiklerimi sana verdim. Sana geri kalanını da verebilirim ama bu, hiç benim yolum olmadı. Dharmarakshita'ya git. O başka bir yolu takip etti. Sana daha fazla, daha gerçek bir şey verebilecektir. Ben yalnızca bunu duydum veya dağın tepesinden gördüm. Ben sana boşluk veriyorum. Şimdi, şefkati öğrenmek için Dharmarakshita'ya gitmen gerek," demiştir.

Onlar ne güzel insanlarmış! Ve Dharmarakshita ona, "Ben sadece şefkatin kadınsı bölümünü, pasif olanını biliyorum. Aktif olan için, başka bir ustaya, Yogin Maitraya'ya gitmelisin; o sana öğretecektir," demiştir.

Bunlar, sahiplenici insanlar değillerdir, kıskanç, baskın olmaya çalışan kişiler değillerdir. Bunlar özgürlük veren insanlardır! Krishnamurti bütün bu dünyanın büyük geleneklerinden habersizdir—o yalnızca teozoficileri bilir.

Ve bu, bu yüzyılda olan en çirkin şeylerden biridir. Bütün aptallar teozofi bayrağı altında toplandı, bir çorba oluştu. Bütün dinlerdeki güzel şeylerin sentezlenmesi amacıyla bir çabaydı. Ama böyle bir çaba mümkün değildir. ve eğer bir sentez yaparsan, elinde canlı, nefes alan, nabzı atan bir beden değil, bir ceset olur.

Birçok kadına aşık olmak gibidir—bir kadının güzel gözleri vardır, gözleri çıkarırsın; başka bir kadının güzel bir burnu vardır, burnu kesersin, v.b. bütün bu parçaları bir araya koyup birleştirirsen, bir ceset elde edersin. Bu cesedi yaparken yirmi tane güzel kadını öldürmüşsündür ve sonuç tam bir saçmalıktır.

Teozofinin yapmış olduğu budur. Hinduizm'de bir şey güzeldir, Taoizm'de bir şey güzeldir, İslam'da bir şey güzeldir. Yahudilikte bir şey güzeldir ve böyle devam eder. Bunları toplayıp, bir arada bir karıştırıcıya koyup karıştırırsan sadece bir ceset ortaya çıkar.

Ne yazık ki Krishnamurti bu insanlarla yaşamak zorunda kalmıştır. Ama muhteşem bir zekaya sahiptir. Onun yerinde başka biri olsa kaybolurdu, o kapandan dışarı çıkmayı başaramazdı. Ve kafes çok güzel, çok çekiciydi—binlerce takipçisi hazırdı. Ama o, bütün bunlardan vazgeçmek, bu kapandan dışarıya çıkmak için gerekli cesarete ve zekaya sahipti.

Bu, onun için zordu, çok zordu; yaşamaya devam etmek bile zordu. Ben ona saygı duyuyorum, ona muazzam bir şekilde saygı duyuyorum. Ve onun ustalara, müritlere ve sannyasa karşı olmasını anlayabiliyorum.

"Krishnamurti'nin Bombay'daki son konuşmalarına gitmemiş olsam da, bunlarda sannyasa karşı konuştuğunu duydum. Bana, onun bu tutumu, hem senin, hem de onun çalışmasına fayda sağlayabilecek bir araç gibi görünüyor. Onun bunu gerçekten kastettiğini düşünmüyorum," diyorsun.

O, kastettiği şeyi söylüyor; söylediği şeyi kastediyor. Onun dar görüşü çok açık. Dar görüşlüler hakkındaki en güzel şeylerden biri budur, açıktırlar. Gökyüzü ne kadar geniş olursa, açıklık o kadar azalır; görüş ne kadar geniş olursa, açıklık azalır.

Ve benim görüşüm her şeyi kapsıyor. Onun görüşü pek çok şe**yi** dışarıda bırakıyor, benimki ise çok kapsayıcı. Onun görüşü, sadece kendinin. Benim görüşüm, Buda'yı, Zerdüşt'ü, Musa'yı, Mahavira'yı, Muhammed'i ve daha milyonlarcasını kapsıyor. Ama unutma ki ben burada bir sentez yapmak istemiyorum. Birinde güzel olan bir şeyi, başka birinde güzel olan başka bir şeyi almıyorum. Hayır, ben her geleneği olduğu gibi kabul ediyorum—bazen bana karşı olsa da, bazen orada olmasını istemediğim noktalar olsa da. Zaten ben kim oluyorum ki? Niye işin içine kendi seçimimi sokayım?

Her geleneği olduğu gibi, kendim müdahale etmeden kabul ediyorum. Bu, daha önce hiç yapılmadı ve bundan sonra da asırlar boyunca yapılmayabilir çünkü böyle kapsayıcı bir görüş çok kafa karıştırıcıdır. Benimleyken, asla kesinliğe sahip olamazsın. Benimle ne kadar fazla birlikte olursan, yer ayağının altından o kadar çok kayacaktır. Benimle burada ne kadar fazla birlikte olursan, zihnin senden bütün

Krishnamurti'ye göre her şey kesindir, mutlak olarak kesin. O, dünyada şimdiye kadar bulunmuş en tutarlı insanlardan biridir çünkü çok dar bir görüşü vardır. Çok dar bir görüşün olduğunda, tutarlı olmaya mecbur olursun.

Benden daha tutarsız birini de bulamazsın çünkü benim çelişkili bakış açılan için yer ayırmam gerekir. Bahattin ve Atisha arasında hiçbir ortak yön yoktur, Rinzai ile Muhammed arasında hiçbir ortak yön yoktur, Mahavira ile İsa arasında hiçbir ortak yön yoktur ama bende hepsi birleşmiştir, onlar benim içimde birdirler. Ben seçmem, müdahale etmem, sadece onları sindiririm. Burada muhteşem, yeni bir tür senfoni—ki buna sentez değil, senfoni diyeceğim—doğmaktadır. Sentezde, ölü bir şey üretilir. Bir senfonide, bir orkestrada ise bütün enstrümanlar büyük bir ahenk içinde çalmaktadırlar.

Krishnamurti, solo flüt çalıyor. Ben ise bir orkestrayım; burada flüt de kabul ediliyor. Benim orkestram tabii ki Krishnamurti tarafından kabul edilmeyecektir çünkü o bir solisttir. Ve ben, iyi bir flüt yorumcusu olarak onu takdir ederim. Ben onu takdir edebilirim ama o beni takdir edemez. O benim orkestram hakkında ne bilmektedir ki? Ben flüt hakkındaki her şeyi bilirim çünkü o benim orkestramın bir parçası, küçük bir parçasıdır. Ama onun için flüt her şeydir.

Lütfen onu savunmaya çalışma, buna gerek yok. O kendini savunabilir, bu güce sahiptir. Ben onun sannyas eleştirisini anlayabiliyorum. Eğer eleştirmeseydi, bu bir sürpriz olurdu. Eğer beni gerçekten şaşırtmak istiyorsa, benim sannyasinlerimi eleştirmekten vazgeçmesi gerekir—bu benim için inanılmaz bir şok olurdu!

Ama bırakın bu yaşlı adam devam etsin, siz de onu dinlemeye devam edin. Onu kışkırtın. En ön sırada oturup, ne zaman sannyası eleştirirse alkışlayın, gülün. O zaman gerçekten öfkelenecektir. Ve o dünyadaki yegane öfkelenebilen aydınlanmış kişidir. Ve bu kusursuz şekilde güzel. Ben onu seviyorum, ona saygı duyuyorum—ve onu, olduğu haliyle seviyor ve ona, olduğu haliyle saygı duyuyorum. Ama o beni sevmiyor ve bana saygı duymuyor; ben, bunu da anlayabiliyorum.

KRJSHNA, BUDA, NANAK VE İSA GİBİ SENİN DE MESAJIN SEVGİ. PEKİ, SENİN YANLIŞ ANLAŞILAN SANNYASİNLERİN, DÜNYAYA SEVGİ MESAJINI İLETMEDE NASIL ARACI OLABİLİRLER?

Krishna sevgiden bahsetmiştir, Buda da, İsa da, Nanak da, Kabir de... hepsi sevgi hakkında konuşmuşlardır. Ama kimse sevgiden benim gibi bahsetmemiştir. Onların sevgileri

ruhanidir; soyuttur; bu dünyaya ait değildir. Onların sevgileri felsefidir. Onların sevgiyi tanımlaması ile benim sevgiyi tanımlamam tamamen değişiktir. Ben sevgiyi, bütün spektrumunda, bütün renkleriyle, bütün gökkuşağıyla kabul ediyorum. Onlar seçiyorlar; "Yalnızca mavi renk sevgi, diğerleri değil," ya da "Yalnızca yeşil renk sevgi diğerleri değil," gibi şeyler söylüyorlar.

Dünyaya ait sevgiyi, tensel sevgiyi, bedeni küçük görüyorlar. Fark da burada ortaya çıkıyor. Ben sevgiyi bir merdiven olarak görüyorum. Merdivenin bir bölümü yerde duruyor—sadece durmakla da kalmıyor, yere köklü bir şekilde bağlı—ve diğer ucu cennete ulaşıyor.

Onlar sadece son uçtan bahsediyor. Ve sadece o uçtan bahsettikleri için, oraya insanların ulaşması imkânsız görünüyor çünkü alttaki bölüm yadsınıyor, oysa yükseğe, ancak alçaktan geçerek ulaşılabilir. Merdivenin alt basamaklarından da geçmen gerekir, yoksa nasıl üst bölüme ulaşabilirsin?

Hindistan'daki Chakvaka ve Yunanistan'daki Epicurus gibi kişiler de olmuştur. Bunlar sadece merdivenin alt kısımlarına inanır, yüksek bölümlerini inkâr ederler.

Ben bütününü kabul ediyorum. Çamuru kabul ediyorum, nilüferi kabul ediyorum ve aradaki her şeyi kabul ediyorum. Bu yüzden herkes tarafından yanlış anlaşılmam kaçınılmaz. Ruhani insanlar beni yanlış anlarlar çünkü benim materyalist olduğumu —benim ruha inanmadığımı, benim sevgi öğütlerimin sadece cinsellik öğütleri olduğunu, benim insanlara sevgi diye sadece cinselliği öğrettiğimi— düşünüyorlar. Ve materyalistler, Epicurecüler, Charvakacılar, onlar da beni tabii ki yanlış anlayacaklardır. Benim cinsellik ve dünya sevgisi konuşmalarımın sadece seni var olmayan soyutlamalara—

coşkuya, samadhiye, Tanrı'ya—götürmek için bir tuzak olduğunu düşünmektedirler.

Ben, hem ruhaniler, hem de materyalistler tarafından yanlış anlaşılırım. Aynı şey tabii ki benim sannyasinlerimin başına gelecektir. Her yerde—her kültürde, her toplumda, her din tarafından, her ideoloji tarafından—yanlış anlaşılırsın. Benimle olmak risklidir; yanlış anlaşılman kaçınılmaz olacaktır. Bunu, varoluşunun bir gerçeği olarak kabul etmen gerekir.

Bunun nedeni açıktır; geçmişte kimsenin bütün spektrumu kabul etmemiş olması nedeniyledir. Bütün spektrumu kabul ediyorum çünkü benim için alçak ve yüksek ayrı değil, birdir. Alçak, yükseği de kapsar ve yüksek de alçağı kapsar. Çamur, kendini göstermeyen nilüferdir ve nilüfer çamurun görünen halidir. Ben çamuru küçümsemiyorum çünkü onu küçümserken, nilüferi de küçümsemiş olurum. Ve nilüferi de küçük görmüyorum çünkü çamuru küçük görürken, çamur bütün anlamını kaybeder, o zaman sadece çamur haline gelir, başka bir şey olmaz.

Ben bu dünyayı ve bu cenneti kabul ediyorum. Hem bedeni, hem ele ruhu, hem dışarıyı, hem de içeriyi kabul ediyorum. Benim öğretim, bütünüyle kabul etme öğretisi. Sen de yanlış anlaşılırsın ve sadece bu da değil—senin, beni de yanlış anlaman büyük bir olasılıktır çünkü pek çoğunuz cinselliğin her şey olduğunu düşünecektir. Ve benim kitaplarımda kendi görüş açılarını destekleyecek sözler bulabilirsin. Aranızdan pek çoğu cinselliğin aşılması gereken bir şey olduğunu, yalnızca samadhinin gerçek olduğunu ve cinselliğin sadece bertaraf edilmesi, üstüne geçilmesi, aşılması gereken bir şey olduğunu yanlış anlayacaktır. Bunun her ikisi de olacaktır. Beni gerçekten anlayanlar neler olduğunu ve benim burada neler yaptığımı göreceklerdir. Ben materyalist bir ruhsallık veya ruhani bir

materyalizm yaratıyorum. Bu daha önce yapılmamıştır. Ve bir şey ilk kez yapılıyorsa, yanlış anlaşılması doğaldır.

Eşini kısa zaman önce kaybetmiş, orta yaşlı Amerikalı bir bayan, kendini çok yalnız hissettiği için kocasıyla temas kurmak üzere bir medyuma gitmiş. İrtibat kurulunca, "Merhaba, canım!" demiş. "Nasılsın?"

Adam: "İyiyim, aslında önce olduğumdan çok daha iyiyim."

Kadın: "Zamanının nasıl geçiriyorsun canım?"

Adam: "Şey, uyanıyorum, sevişiyorum, kahvaltı ediyorum, sevişiyorum, öğlen yemeğimi yiyorum, sevişiyorum, akşam yemeği yiyorum, sevişiyorum, uyuyorum, sevişiyorum, uyanıyorum, sevişiyorum—gece ve gündüz böyle devam ediyor."

Kadın: "Sen neredesin canım? Cennette mi?"

Adam: "Hayır, ben Koregaon Park, Pune'da bir damızlığım."

Bu olasılık vardır, beni yanlış anlayabilirsin ve diğer aşırı uçta da başkaları vardır. Benim öğretimin sadece bir parçasını seçen bir kişi, beni yanlış anlamaya mahkûmdur. Beni, bütünlüğüm içinde almalısın. Tabii ki bu bütünlük çok kafa karıştırıcıdır çünkü içinde zıtlıkları barındırır. Bir bölümü seçmek daha kolaydır—materyalizmi veya ruhaniliği— daha kolaydır, kendini tutarlı hissedersin. Beni bütünlüğüm içinde seçerek, çok tutarsız bir hayat yaşamak zorunda kalırsın—bir an şöyle, bir an böyle yaşarsın. Ama benim bütün mesajım budur.

Eğer insan hayatı bütün zenginliği ile yaşamak istiyorsa, tutarsız olmayı , nasıl tutarlı olarak tutarsız olunacağını, bir aşırı uçtan diğerine nasıl gidileceğini—bazen toprağa derinden bağlı olarak, bazen cennette uçarak, bazen sevişerek, bazen

meditasyon yaparak—öğrenmek zorundadır.

Ve sonra, yavaş yavaş, senin cennetin ve dünyan birbirine yaklaşacak ve sen onların birleştiği ufuk olacaksındır.

İNSANLARA NEDEN LAHANA VE AŞAĞILIK GİBİ ŞEYLER SÖYLÜYORSUN? BU ÇOK SAYGISIZCA GÖRÜNÜYOR.

Lahanalar da insandır ve çok masum insanlardır. "Çok saygısız görünüyor," derken ne demek istiyorsun? Kime saygısızlık? Lahanalara mı? Aslında onları, insanlarla kıyaslamak lahanalara bir saygısızlıktır. Onlar ne yapmışlardır ki?

İnsanların tarihine ve bir de lahanaların tarihine bir bak. Lahanalardan daha masum insanlar bulamazsın, onların hepsi Budadır— çok sessiz, çok mutlu, çok meditasyon halinde. Ve, "bu çok saygısız görünüyor," diyorsun. İnsanlara mı?

Ayrıca bir kişi aşağılıksa, ne yapabilirim? Ben onu küçümsemiyorum, sadece bir gerçeği belirtiyorum. Yalan söylememi mi istiyorsun? Aşağılık bir kişi aşağılıktır, o kadar basit. Ve unutma ki aşağılık olmak da tamamen normaldir.

Ama sen niye endişeleniyorsun? Sen bir lahana mısın, yoksa . . . ?

9. Bölüm - Seyredeni Seyretmek

İKİ TANİK İLKESİNİ İYİCE KAVRA

HER ZAMAN SADECE MUTLU BİR ZİHİN ÇERÇEVESİNE GÜVEN DİKKATİN DAĞILSA BİLE, EĞER YAPABİLİYORSAN, BU YİNE DE ZİHİN EĞİTİMİDİR

HER ZAMAN ÜÇ GENEL NOKTAYI GÖZLEMLE. EĞİLİMİNİ DEĞİŞTİR VE SONRA DA BUNU SÜRDÜR.

KUSURLARI TARTIŞMA

BAŞKALARINI İLGİLENDİREN HİÇBİR ŞEYİ DÜŞÜNME ÖNCE EN ÖNEMLİ KİRLENMEYE KARŞI ALIŞTIRMA YAP. BÜTÜN SONUÇ UMUTLARINI BİRAK.

İlk sutra:

İKİ TANİK İLKESİNİ İYİCE KAVRA.

Bu en önemli sutralardan, içsel simyanın en önemli temellerinden biridir. Yüreğinin derinliklerine inmesine izin ver. O, seni dönüştürebilir, sana yeni bir doğuş, yeni bir görüş, yeni bir evren verebilir. İki anlamı vardır ve ikisinin de anlaşılması gerekir.

Birinci anlam: iki çeşit tanık vardır. Birincisi, senin etrafındaki kişilerdir. Sürekli olarak seyredildiğinin, tanık olunduğunun farkında olursun. Bu sende, bir benlik bilinci yaratır. Kalabalık bir topluluğun önünde sahneye çıktığında korkmanın nedeni budur. Aktörler bunu hisseder, şairler bunu hisseder, konuşmacılar bunu hisseder— ve yalnızca yeni başlayanlar değil, bütün hayatını sahnede rol yaparak geçirenler bile. Sahneye geldiklerinde, yapabilecekler mi, yapamayacaklar mı diye içlerinden bir titreme, bir korku yükselir.

O kadar çok göz seni seyrederken, bir nesneye dönüşürsün. Artık öznellik kalmamıştır, bir nesne haline gelmişsindir. Ve korkarsın çünkü seni beğenmeyebilirler. Senin egonu beslemeyebilirler, senden hoşlanmayabilirler, seni reddedebilirler. Artık onların ellerindesin-dir. Bağımlı bir köleye indirgenmişsindir. Beğenileceğin bir şekilde hareket ermelisindir. Onların egolarını desteklemelisindir ki, onlar da seninkini desteklesinler.

Arkadaşlarınla birlikteyken o kadar korkmazsın. Onları tanırsın, onlar tahmin edilebilirdir, birbirinize bağlısınızdır. Ama tanımadığın bir kalabalığın önünde daha fazla korkarsın. Bütün varlığın titremeye başlar, bütün egon tehlikededir—başarısızlığa uğrayabilirsin. Kim bilir? Başarın garantide değildir.

Bu, ilk tanıklık çeşididir. Başkalar sana tanık olmaktadır ve sen sadece bir dilencisindir. Milyonlarca insanın içinde yaşadığı durum budur. Başkalar için yaşarlar, bu yüzden sadece yaşarmış gibi görünürler, aslında yaşamamaktadırlar. Başkalarına uyum sağlamaktadırlar çünkü sadece başkaları onlarla mutluysa, mutludurlar. Devamlı ödün vermekte, ruhlarını satmaktadırlar.. tek bir nedenle—egolarının güçlenebilmesi için, ünlü ve tanınır olabilmek için.

Çok önemli bir şeye hiç dikkat ettin mi, bir şair, yazar ya da bilim adamının Nobel Ödülü aldığında, yaratıcılığının hemen azaldığına? Hiçbir Nobel Ödülü sahibi, ödülü almadan yarattıklarıyla kıyaslanabilecek bir şey üretememiştir. Ne olmuştur? Artık egonun amacına ulaşmışsındır, daha ileri gidilebilecek bir yer yoktur, bu yüzden insanlara uyum sağlaman gerekmez. Bir kitap ünlü olduğunda, yazarı ölür.

Halil Cibran'ın *Ermiş* adlı eserinde olan budur.

Rabindranath'm *Gitanjali* adlı eserinde olan budur. Ve bu, neredeyse bir kuraldır, istisna değildir. Ünlü olduğunda, ödün vermeyi bırakırsın. Ne için uğraşacaksındır? Zaten ünlü olmuşsundur. Ve ödün vermeyi bıraktığında, insanlar seni ihmal etmeye, sana aldırmamaya başlarlar. Senin bütün yaratıcılığın, egonun arzusunda köklendiğinden, artık egon rahatlamıştır, bütün yaratıcılığın kaybolur. Bu, insanların yüzde doksan dokuzunun içinde yaşadığı durumdur. Sadece tek bir tanık tanırsın, bu da diğerleridir. Ve diğerleri her zaman endişe yaratmaktadır. Jean-Paul Sartre, "Diğerleri, cehennemdir," derken haklıdır. Diğerleri senin rahatlamana izin vermez. Neden banyoda, küvette o kadar rahat oluyorsun—çünkü diğerleri orada değildir. Ama küvette dinlenirken, birden, birinin anahtar deliğinden sana baktığının farkına varırsan, bütün rahatlama kaybolur. Tekrar gerginleşirsin. Seyredilmektesindir.

İnsanlarda korku yaratmak için, çağlar boyunca, din adamları sana, Tanrı'nın seni devamlı seyrettiğini söylemişlerdir. Sen uykuda olabilirsin; o hiç uyumaz, yatağın kenarına oturup seyretmeyi sürdürür. Sadece seni seyretmekle de kalmaz, rüyalarını ve düşüncelerini de seyreder. Böylece yalnız hareketlerin için değil, rüyaların, düşüncelerin, arzuların ve duyguların için de cezalandırılacaksındır.

Din adamları insanlarda korku yaratmışlardır. Sadece Tanrı'nın seni daima seyrettiğini düşün. Kendin olabileceğin bir an, bir tek an kalmamıştır. Bu insanları, nesnelere indirgemek için harika bir strateji olmuştur.

Niye başkalarının ilgisinin özlemini çekiyoruz—çünkü olduğumuz şeklimizle içimiz boş. Olduğumuz şeklimizle, biz YOKUZ. Olduğumuz şeklimizle, bir var oluş merkezimiz yok. Sadece gürültüyüz, kalabalığız, efendileri evde olmadığı veya uykuda olduğu için birbiriyle kavga eden bir ev dolusu uşağız.

Başkalarının ilgisini arzuluyoruz çünkü böylece en azından bir sahte-merkez yaratabiliriz. Eğer gerçeği ortada değilse, en azından bir sahte-merkeze güvenebiliriz. Bu, sana bir birliktelik görüntüsü verecek, seni bir kişi yapacaktır. Sen bir birey değilsindir—bireysellik gerçekten merkezli bir varlık olmanın kokusudur, insan kim olduğunu bilir. Ama bir birey değilsen, bir kişi olabilirsin, bir kişiliğe ulaşabilirsin. Ve kişilik için dilencilik yapılması gerekir. Bireysellik, senin en özdeki gelişmendir. O bir büyümedir; onu kimseden dilenmen gerekmez ve onu, kimse sana veremez. Bireysellik, senin açılmandır. Ama kişilik için dilenilebilir, onu sana insanlar verebilir—aslında, onu sana sadece başkaları verebilir.

Eğer bir ormanda yalnızsan, unutma ki bir kişiliğin olmayacaktır. Bireyselliğin olacaktır ama kişiliğin olmayacaktır. Eğer Himalayalar'da yalnızsan, kimsindir—bir aziz mi, yoksa bir günahkar mı? Seni takdir edecek veya küçümseyecek kimse yoktur, seni iyi ve kötü şekilde ünlü yapacak biri yoktur, kendinden başka kimse yoktur. Bütün bu yalnızlığın içinde kimsindir? Bir aziz mi yoksa bir günahkar mı? Çok çok ünlü bir kişi, bir VIP mi yoksa bir "hiç kimse" mi? Hiçbiri değilsindir. Ne çok çok önemli bir kişi ne de bir "hiç kimse"sindir çünkü ikisi olmak için de diğerlerine ihtiyaç vardır. Senin kişiliğinin yansıtabilmek için, diğerlerinin gözleri gereklidir. Sen ne şu-sundur, ne de bu. Olduğun gibisindir, bütün çıplaklığın ve gerçekliğinle.

Bu, bu kadar çok insanın toplumdan kaçmayı uygun görme sebeplerinden biridir. Aslında bu, toplumdan kaçmak için, topluma karşı bir hareket değil, kişilikten vazgeçmek için bir çabadır.

Buda, sarayını terk etti. O bir korkak değil, kaçacak biri de değil, o zaman sarayını niye terk etti? Rabindranath, bunun

hakkında güzel bir şiir yazmıştır. Sarayını terk etti; on iki yıl boyunca ormanlarda dolaştı, alıştırma ve meditasyon yaptı. Sonra en büyük sevinç günü geldi; o, aydınlandı. Doğal olarak, ilk hatırladığı şey, iyi haberi sevdiği kadına, arkasında bıraktığı çocuğa ve hala döneceğini uman yaşlı babasına verebilmek için saraya dönmek oldu.

Bu, çok insancıldır, insanın yüreğine dokunur. On iki yıl sonra döndü. Babası, genelde babaların yaptığı gibi öfkelendi. Babası onun kim olduğunu, ne hale geldiğini, o kadar yüksek ve aşikar hale gelen bireyselliğini göremiyordu. Bütün dünya bunun farkına varıyordu ama babası bu duruma karşı kördü. Onu hâlâ, artık orada olmayan, sarayı terkettiği gün vazgeçtiği kişilik olarak düşünüyordu.

Aslında Buda, sadece kişiliğinden vazgeçmek için sarayı terk etmişti. Kendini, başkalarının düşündüğü şekilde değil, olduğu şekilde tanımak istemişti. Ama babası şimdi ona, on iki yıl öncesinin gözleriyle bakıyordu. Buda'ya, "Ben senin babamın, seni seviyorum— beni derinden kırmış ve yaralamış olsan da. Ben yaşlı bir adamım ve bu on iki yıl benim için işkence oldu. Sen benim tek oğlumsun ve geldiğini görmek için yaşamaya çalıştım. Şimdi geri döndün, imparatorluğu al, kral ol! Benim dinlenmeme izin ver, benim dinlenme zamanım geldi. Bana karşı bir günah işledin ve beni neredeyse öldürüyordun ama ben seni affediyorum ve kapılanın hâlâ açık," dedi.

Buda güldü. Babasına, "Efendim," dedi. "Kiminle konuştuğunuzun biraz daha fazla farkında olun. Sarayı terk eden adam artık yok; o, çok önce öldü. Ben başka birisiyim—bana bakın!" Ve babası daha da sinirlendi. "Beni kandırmak mı istiyorsun? Ben seni tanımıyor muyum? Seni, senin kendini tanıdığından daha iyi tanıyorum! Ben senin babamın, ben sana hayat verdim, senin damarlarında benim kanım dolaşıyor—ve

ben seni tanımıyorum, öyle mi?" dedi.

Buda, "Yine de, rica ediyorum, efendim... Bana tabii ki hayat verdiniz, sizin vasıtanızla dünyaya geldim, bu doğru ama siz sadece bunun için araç oldunuz. Ve yalnızca bir insan, bir ata binerek geldi diye, atın o kişiyi tanıması gerekmez. Sizin bedeninizin kapılarından geçtim ama bu, beni tanıdığınız anlamına gelmez. Aslında, on iki yıl önce, ben bile kim olduğumu bilmiyordum. Şimdi biliyorum! Gözlerime bakın! Geçmişi unutun—şimdi ve burada olun!" dedi.

Ama babası bunu yapamıyordu. Öfke ve sevinç gözyaşlarıyla dolu ihtiyar gözleriyle, Buda'ya neler olduğunu göremiyordu. "Neler saçmalıyor? Kendisinin öldüğünü ve tekrar doğduğunu, tamamen değişik bir bireysellik haline geldiğini söylüyor. Artık bir kişilik değil, bireysellik olmak da ne demek?" diyordu.

"Kişilik" ve "bireysellik" eşanlamlı gibi görünmektedir. Hayatta ise eşanlamlı değildirler. Kişilik sahtedir, yapaydır, sadece görüntüdedir. Bireysellik senin gerçeğindir.

Niye çok fazla insanın bizimle ilgilenmesini istiyoruz? Niye bunu arzuluyoruz? Kişilik yaratmak için. Ve etrafında ne kadar fazla kişilik yaratırsan, bireyselliğini tanıma şansın o kadar azalır.

Buda, karısını görmeye gittiği zaman, karısı daha da öfkeliydi.

Bir tek soru, çok önemli bir soru sordu. "Sana bir tek sorum var," dedi. Bu kadar yıl boyunca bekledim ve bir tek sorum var. Kolay bir soru ama lütfen dürüst ol." Buda'nın hâlâ dürüst olmayabileceğini düşünüyordu! "Dürüst ol ve bana bir tek şey söyle. Ormanda ulaştığın şeye, burada sarayda ulaşman

mümkün değil miydi? Tanrı sadece ormanda mı, burada yok mu?" diye sordu. Onun bu sorusu muazzam bir öneme sahiptir.

Buda, "Evet," dedi. "Hakikat, orada olduğu kadar buradadır da. Ama burada benim için çok çok zor olurdu çünkü ben bir kişilik içinde kaybolmuştum—prens kişiliği, eş kişiliği, baba kişiliği, baba kişiliği, oğul kişiliği. Bu kişilik çok fazlaydı. Aslında sarayı hiç terk etmedim, ben kişiliğimi geride bırakıyordum ki bana kim olduğumu hatırlatan kimse olmasın ve kendi kendime, 'Ben kimim?' sorusuna cevap veremiyordum. Kendimle karşılaşmak istedim. Başkalarının cevaplan beni ilgilendirmiyordu."

Ama herkes, başkalarının cevapları ile ilgilidir. Biri sana, "Çok güzelsin," dediğinde ne kadar çok sevinirsin.

Sarvesh, Mukta'ya, "Kendimi kaybolmuş hissediyorum," diyordu . O dünyanın en büyük vantriloklarından biridir. Bir şovmen hayatı yaşadı—her zaman sahnede, her yönden gelen ışıklar altında, dikkatle onu seyreden ve yaptıklarını takdir eden binlerce kişi. Yeteneği, dehası var ve herkesin ilgisi üstüne bir sel gibi akıyor.

Tabii ki bu toplumda kimse ona, "Sarvesh, sen harikasın. Sen şöylesin, sen böylesin," demez. Kendini kaybolmuş hissediyor olmalı. Topluma mal olmuş kişilerde bu problem vardır, kişiliklerini bırakmaları çok zordur. Ama o, bunun için uğraşıyor ve ben onun başarılı olacağından eminim. Bu, olacaktır. Başkalarının ilgisini istemektedir ama er yada geç bundan da sıkılır çünkü bu, yapay bir gıdadır. Belki tadı güzeldir, kokusu güzeldir ama beslemez, sana canlılık vermez.

Kişilik, göstermelik bir şeydir. Başkalarını kandırabilir ama seni kandıramaz, en azından uzun süre kandıramaz. Sarvesh'in, bütün o ilgiden bıkıp yorularak buraya gelmesinin

nedeni budur. Ama eski alışkanlık biraz daha sürer. Ama er ya da geç bunun tadını çıkarmaya, er ya da geç bireyselliğinin tadını çıkarmaya başlayacaktır.

Ve bireyselliğinin tadını çıkarabildiğin gün, özgür—başkalarına bağımlı olmaktan özgür—olursun. Eğer ilgilerini istersen, bunun bedelini ödemen gerekir. Bu bir esarettir. İnsanların sana karşı ilgili olmalarını ne kadar çok istersen, o kadar bir nesne, alınıp satılabilen bir mal haline gelirsin.

Göz önündeki tüm kişilerin—siyasetçilerin, şov dünyasında çalışanların—başına bu gelir. Bu tanıklık çeşitlerinden biridir, tanık olunmak istersin. Bu, sana saygınlık verir ve saygınlık yaratmak için bir karakter ve ahlak değeri yaratman gerekir. Ama bu karakter ve ahlak değeri sadece ikiyüzlülüktür. Onu bir amaçla yaratırsın, böylece diğerleri sana doğru çekilebilir.

Eğer saygınlık istiyorsan, uyumlu olman gerekir, topluma ve onun taleplerine itaatkâr olmalısındır. Yanlış değerlere uygun olarak yaşaman gerekir çünkü toplum, uyumakta olan kişilerden oluşmaktadır—onların değerleri, doğru değerler olamaz. Evet ama bir şey vardır: bir aziz haline gelebilirsin. Senin binlerce azizin böyle oluşmuştur. Saygınlık sunağında her şeyi kurban etmişlerdir. Kendilerine işkence etmişler, intihar etmiş gibi olmuşlardır ama bir tek şey kazanmışlardır. Aziz haline gelmişlerdir, insanlar onlara tapar.

Eğer bu tür bir tapınma, saygınlık, azizlik istiyorsan, gitgide daha sahte, daha yapay, daha plastik hale gelmen gerekir. Asla gerçek bir gül olmayacaksındır. Ve bu, hayatta insanın başına gelebilecek en büyük musibettir: gerçek bir gül yerine, plastik bir gül haline gelmek.

İkinci tür tanıklık tamamen farklıdır, bunun tam zıddıdır.

Başkalarının ilgisine özlem duymazsın; aksine, sen kendine ilgi göstermeye başlarsın. Kendi varlığına tanık haline gelirsin. Düşüncelerini, arzularını, güdülerini, açgözlülüklerini ve kıskançlıklarını seyretmeye başlarsın. İçinde yeni bir tür farkındalık yaratırsın. Bir merkez haline gelirsin, tüm olan biteni seyreden bir merkez olursun. Sinirlendiğinde, bunu seyredersin. Sadece sinirli değilsindir, araya yeni bir element girmiştir: onu seyretmektesindir. Ve mucize şudur ki, eğer öfkeyi seyredersen, öfke bastırılmadan geçer.

Birinci tipteki azizin ise onu bastırması gerekir. Cinselliğini bastırması gerekecektir, açgözlülüğünü bastırması gerekecektir. Ve bir şeyi ne kadar çok bastırırsan, bilinçaltında o kadar derine iner. Senin bodrumunun bir parçası olur ve hayatını oradan etkilemeye devam eder. İltihapla dolu bir yara gibidir ama sen onun üstünü kapatmış-sındır. Sadece yaranın üstünü örtmek, seni sağlıklı hale getirmez, yara iyileşmez. Senin azizlerin kokuşmuştur, bütün bu bastırmalar nedeniyle kokuşmuştur.

İkinci tür tanıklık, tamamen farklı bir çeşit insan yaratır. Bilge bir insan yaratır. Bilge insan, kim olduğunu bilen kişidir ama başkalarına göre değil. Başkalarının değerlerine göre değil, kendi doğasına uygun bir yaşam sürdüren kişidir. Kendi görüşü ve bunu yaşamak için cesareti de vardır.

Bilge bir insan asidir. Aziz itaatkârdır, akılcıdır, gelenekseldir, kurallara uyar. Bilge kişi ise kurallara uymaz, geleneksel değildir, asidir. Başkaldırı, onun varlığının tadıdır. Başkalarına bağımlı değildir. Özgürlüğün ne olduğunu bilir, özgürlüğün sevinçlerini tatmıştır. Azizi büyük bir kalabalık takip eder. Bilge, sadece onu anlayabilecek, seçilmiş kişilerledir. Bilge, kitleler tarafından yanlış anlaşılacaktır, azize ise tapacaklardır. Bilge, kitleler tarafından hor görülecek, hatta belki

öldürülecektir. İsa çarmıha gerilmiştir, papa ise bir azizdir.

Azizin karakteri, bilgenin ise bilinci vardır. Ve aralarında muazzam bir fark vardır. Yer ve gök kadar farklıdırlar. Karakter, uzaktaki amaçlar için gereklidir—bu dünyada saygınlık kazanmak ve gitgide daha çok cennet zevkleri tatmak için. Bilincin geleceği yoktur, amacı yoktur, kendi kendine sevinçtir. Bir sonuca varmak için bir yol değildir, kendine varan bir yoldur.

Bir azizle birlikte olmak, bir taklitçi ile birlikte olmak demektir. Bir bilge ile birlikte olmak ise bir usta ile birlikte olmaktır. İki tanık, bunlardır.

Atisha diyor ki:

İKİ TANIK İLKESİNİ İYİCE KAVRA

Birinciden kaçın ve ikinciye dal.

Bu sutranın bir başka anlamı daha vardır. Bu diğer anlam, önce zihnin nesnelerine tanık olmaktır. Bu, ilkin daha yüksek bir anlamdır. Patanjali buna, *dhyana,* meditasyon diyor—aynı sözcükten, ZEN ve CHAN sözcükleri de geliyor.

Zihnin nesnelerine, içerdiklerine tanık ol. Önünden geçen her neyse, değerlendirmeden, hüküm vermeden veya küçümsemeden onu seyret. Yanında veya karşısında olma. Ve böylece *dhyana,* meditasyon yaratılır.

İkincisi de, tanığın kendisine tanık olmaktır—ve böylece sa*madhi* yaratılır, *satori* yaratılır, en yüksek derecedeki coşku yaratılır. Birinci, ikinciye yol açar. Düşüncelerini seyretmeye başla ama orada durma. Düşünceler yok olduğunda, ulaştığını zannetme. Yapılacak bir şey, atılacak bir adım daha vardır. Seyreden seyredilmelidir. Tanıklığa tanık olunmalıdır. Artık senden başka hiçbir şey kalmamıştır. Birdenbire farkındalığın

farkına varırsın ve sonra *dhayana samadhiye* dönüşür. Zihni seyrederek, zihin yok olur. Tanığı seyrederek, tanık genişler ve evrensel hale gelir. Birincisi, zihinden kurtulmak için olumsuz bir adımdır. İkincisi ise en yüksek bilinçte köklenmek için olumlu bir adımdır—ona Tanrı veya nirvana veya ne istersen onu diyebilirsin.

ikinci sutra:

HER ZAMAN SADECE MUTLU BİR ZİHİN ÇERÇEVESİNE GÜVEN

Eğer mutsuzsa, bu sadece mutsuz olmak için hilelerin olduğunu gösterir, başka bir şeyi değil. Mutsuzluk, senin zihninin çerçevesine bağlıdır. Bütün durumlarda mutsuz olabilen insanlar vardır. Zihinlerinde, her şeyi mutsuzluğa dönüştüren bir özellik vardır. Eğer onlara gülün güzelliğinden bahsedersen, hemen dikenleri saymaya başlarlar. Eğer onlara, "Ne güzel bir sabah, ne güneşli bir gün," dersen, senin bu cümlenden şaşırmış gibi sana bakarlar. "Ne yani! iki karanlık gece arasında bir gün! Sadece iki karanlık iki gece arasında bir gün, hiç de önemli bir şey değil. Neden bu kadar etkilenmiş görünüyorsun?" derler.

Aynı şey, olumlu bir taraftan da görülebilir; o zaman her gece iki gün arasındadır. Ve o zaman birden, o kadar çok diken arasında bir gülün olması, bir mucize olarak görülür.

Aslında her şey aynıdır. Bütün her şey, kafanda ne çeşit bir çerçeve taşıdığına bağlıdır. Milyonlarca insan çarpı taşımaktadır; doğal olarak yüklüdürler. Hayatları bir yüktür. Çerçeveleri öyle bir şekildedir ki, hemen olumsuz olan şeylere odaklanır. Olumsuzluğu büyütür; hayata karşı marazi bir yaklaşımdır, hastalıklıdır. Ama onlar, "Ne yapabiliriz? Dünya böyle," diye düşünmeye devam ederler.

Hayır, hayat böyle değildir! Hayat tamamen tarafsızdır. Dikenleri de vardır, gülleri de; geceleri de vardır, gündüzleri de. Dünya tamamen nötrdür, dengelidir, hepsine sahiptir. Neyi seçeceğin sana bağlıdır. Eğer yalnızca yanlışı seçmeye karar verdiysen, yanlış bir tür dünyada yaşarsın çünkü kendi seçtiğin dünyada yaşayacaksındır.

İnsanlar cenneti ve cehennemi, aynı yeryüzünde bu şekilde yaratırlar. Buda'nın bu dünyada, aynı tür bu insanlarla, cenneti yaşamış olması inanılmaz: görünür. Şimdi iki olasılık vardır. Politik zihin. "Dünyan değiştir," der. Dindar zihin ise, "Zihninin çerçevesini değiştir." der.

Dm ve siyaset, birbirinin tam zıddıdır. Bir gün, bilimin ve dinin buluşması ihtimali vardır. Er veya geç, din ve bilim buluşacaklardır çünkü yaklaşımları birbirine çok benzer. Belki yönleri farklıdır—bilim dışarıdakini arar. Din içeridekini. Ama arayış ve arayışın kalitesi aynıdır. Arayışın ruhu aynıdır.

Ama siyasetle dinin birleşmesi için hiçbir olasılık göremiyorum. Siyaset her zaman dünyanın yanlış olduğunu düşünür; toplumu, ekonomik yapıyı, şunu, bunu değiştirirsen, her şey çok iyi olacaktır. Vedin de. dünyanın hep aynı olduğunu ve bundan sonra da hep aynı kalacağını söyler; sadece bir tek şeyi değiştirebilirsin—zihninin bağlamını. zihninin anlamını.

HER ZAMAN SADECE MUTLU BİR ZİHİN ÇERÇEVESİNE GÜVEN

Bu, hayatındaki en temel ilkelerden biri olsun. Eğer bir olumsuzlukla karşılaşsan bile, onun içinde olumlu bir şey bul. Her zaman bir şey bulabilirsin. Ve olumsuzlukta olumluluğu bulmakta hünerli hale geldiğin gün sevinçten dans edersin.

Bunu dene. Bu yeni hayat görüşünü dene. İyimserlik

çerçevesinde düşün, kötümser olma. Kötümser, kendi etrafında bir cehennem yaratır ve bunun içinde yaşar—sen, yarattığın cehennemin içinde yaşarsın. Unutma ki sadece bir tek dünya yok, dünyadaki zihin sayısı kadar zihin vardır. Ben kendi dünyamda yaşıyorum, sen kendi dünyanda yaşıyorsun. Onlar sadece farklı değil, aynı zamanda hiçbir zaman örtüşmüyorlar. Tamamen farklılar, değişik düzlemlerde var oluyorlar.

Atisha, müritlerinin mutlu bir zihin çerçevesinde yaşamasını temel bir kural olarak koyuyor. O zaman her fırsatı, gelişme için bir meydan okumaya dönüştürürsün. Örneğin diyelim ki, biri sana hakaret etti. Şimdi hakarete uğradığın ortadayken, nasıl mutlu bir zihin çerçevesine sahip olabilirsin. Evet, buna sahip olunabilir. Bir Budaya hakaret et ve nasıl olduğunu gör.

Bir keresinde Gautam Buda'ya hakaret edilmişti. Bir köyden geçiyordu ve köylüler ona karşıydı. Onun anlattığı şeyleri anlamaları mümkün değildi. Budalada karşılaştırıldığında, bütün dünya çok ilkeldir, çok sıradandır, çok aptaldır. İnsanlar toplandı ve ona çok hakaret ettiler. Buda sessizce dinledi ve, "Eğer bitirdiyseniz, sizden izin isteyebilir miyim çünkü başka bir köye gitmem gerekiyor ve beni bekliyor olmalılar. Eğer bitirmediyseniz, yarın sabah döndüğümde, tekrar gelip işinizi bitirebilirsiniz," dedi.

Kalabalıktan bir adam, "Bizi duymadın mı? Sana hakaret ediyoruz. Bütün kötü sözcükleri, bulabildiğimiz her şeyi kullandık," dedi. Buda güldü ve, "Siz biraz geç geldiniz—on yıl önce gelmeliydiniz. O zaman ben de sizinle aynı zihin çerçevesindeydim, o zaman sizi cevaplardım, hem de nasıl cevaplardım. Ama şimdi bu, benim için sadece merhametli olmak için, meditasyon yapmak için bir fırsat. Bana bu fırsatı sağladığınız için size müteşekkirim. Bu yalnızca bir imtihan—

bilinçaltımda herhangi bir gizli olumsuzluğun olup olmadığını görmek için bir imtihan," dedi.

"Ve size şunu açıklamaktan mutluluk duyuyorum dostlar, zihnimden tek bir olumsuzluk gölgesi bile geçmedi. Tamamen keyifli kaldım, beni hiçbir şekilde etkileyemediniz. Ve bana böyle bir fırsat verdiğiniz için çok mutluyum. Pek az kişi sizin kadar iyidir." dedi.

İşte insan, durumları bu şekilde kullanmalıdır; bir sannyasin olumsuz fırsatları içsel gelişme için, içsel anlayış için, meditasyon için, sevgi için, şefkat için bu şekilde kullanmalıdır. Ve zihnin bu mutlu çerçevesini, bu olumlu hayat görüşünü bir kere öğrendiğinde, bütün varoluşun tamamen farklı bir şekilde çalışmaya başlamasına şaşırırsın. Sana annelik yapmaya başlar. Sana mümkün olan her yönde yardım etmeye başlar, harika bir arkadaş haline gelir.

Ve bunu bilmek, Tanrı'yı bilmektir. Bunu, varoluşun sana annelik yaptığını bilmek, Tanrı'yı bilmektir. Başka bir Tanrı yoktur—sadece varoluşun seni sevdiğine, koruduğuna, sana yardım edip üstüne pek çok nimet yağdırdığına dair bu duygu, bu muhteşem duygu, bu içe işleyen duygu vardır. Varoluş sana karşı lütufkârdır, sen bir yabancı değilsindir, burası senin evindir.

"Bu varoluş benim evim," diye hissetmek Tanrı'yı bilmektir.

Üçüncü sutra:

DİKKATİN DAĞILSA BİLE, EĞER YAPABİLİYORSAN, BU YİNE DE ZİHİN EĞİTİMİDİR

Evet, bazen dikkatin dağılır. Daha hepiniz Buda haline gelmedi-niz—dikkatinin dağıldığı, olumsuzluk tarafından aşağı

çekildiğin, eski alışkanlık tarafından yoklandığın zamanlar olacaktır. Ve daha ne olduğunu anlamadan, çaresizliğin içine düşüverirsin. Üzerine gölge düşmüştür, güneş ışığıyla aydınlanmış doruk kaybolmuştur, karanlık vadiye düşmüşsündür.

Bu anlarda ne yapmalı? Atisha diyor ki:

DİKKATİN DAĞILSA BİLE, EĞER YAPABİLİYORSAN, BU YİNE DE

ZİHİN EĞİTİMİDİR

"Eğer yapabilirsen" derken ne demek istiyor? Bu çok önemlidir. Eğer dikkatsizliğine karşı dikkatli olabilirsen, eğer olumsuzluk tuzağına düştüğünün farkına varabilirsen, bu yine de bir meditasyondur, yine bir zihin alıştırmasıdır, yine de bir gelişmedir.

Evet, pek çok kez düşeceksindir, bu doğaldır. Ve pek çok kez unutacaksındır, bu da doğaldır. Birçok kez tuzağa düşeceksindir ve hatırlaman zaman alacaktır. Ama hatırladığın anda, BÜTÜNLÜKLE hatırla. Tamamen uyan ve "Ben düştüm," de. Farkı gör. Eğer sıradan dindar insana sorarsan, "Pişmanlık duy—kendini cezalandır," diyecektir. Ama Atisha diyor ki: eğer dikkatliysen, bu yeterlidir. Dikkatsizliğine karşı dikkatli ol, farkında olmadığının farkında ol, hepsi bu. Pişmanlığa gerek yoktur. Kendini suçlu hissetme; bu doğaldır, insancadır. Pek çok kez düşmek, suçluluk duyulacak bir şey değildir. Yanlış yapmak, doğru yoldan sapmak, bizim insani zaaflarımızın ve sınırlarımızın bir parçasıdır. Bu yüzden pişmanlık duymaya gerek yoktur.

Pişmanlık çirkindir. Yaranla oynamak, yarana parmak sokmak gibidir. Buna gerek yoktur, sadece gereksiz değil, aynı

zamanda zararlı da olabilir—yaran iltihap kapabilir ve ona parmak sokmak iyileşmesine yardımcı olmayacaktır.

Eğer düştüysen, bir suçluk veya pişmanlık olmadan düştüğünü bil. Onu hiçbir yerde itiraf etmene gerek yoktur, sadece bilmek yeterlidir. Ve eğer bilirsen, farkındalığının gelişmesine de faydan olur. gitgide daha az düşeceksindir çünkü bilmek, içinde gitgide daha kuvvetli hale gelecektir.

Dördüncü sutra:

HER ZAMAN ÜÇ GENEL NOKTAYI GÖZLEMLE.

Bu üç genel nokta nelerdir? Birincisi meditasyon yapmanın sürekliliğidir. Unutma ki, meditasyonu yaratmak çok zor, kaybetmek çok kolaydır. Yüksek olan herhangi bir şeyi yaratmak çok güç uğraşlar gerektirebilir ama bir an içinde kaybolur. Onunla irtibatı kaybetmek çok kolaydır.

Bu, yükseğin özelliklerinden biridir. Aynen gül yetiştirmek gibidir—birazcık fazla rüzgâr olursa, gül solar ve yaprakları dökülür veya bahçeye bir hayvan girer ve gülü yer. Onu kaybetmek çok kolaydır ama yetiştirmek çok uzun bir süreç almıştır.

Yüksek ile alçak arasında ne zaman bir çatışma olsa, her zaman alçak kolayca kazanır. Eğer bir gülle bir kayayı çarpıştırırsan, kaya değil, gül ölecektir. Kaya bir çarpışma olduğunun, güzel bir şeyi öldürdüğünün farkına bile varmayabilir.

Senin de geçmişin kayalarla doludur ve içinde bir farkındalık gülü yetiştirmeye başladığında, onun, eski kayaların —alışkanlıkların—tarafından yok edilmesi için bin bir türlü neden vardır. Çok dikkatli ve gözlemleyici olman gerekir. Hamile bir kadın gibi yürümen gereklidir. Farkındalık insanı, dikkatli

yürür, dikkatli yaşar.

Ve bunun düzenli bir olgu olması gerekir. Bir gün biraz meditasyon yapıp sonraki birkaç gün unutup, sonra yine yapmak işe yaramaz. Uyku kadar, gıda kadar, nefes almak kadar düzenli olmalıdır. Ancak o zaman Tanrı'nın sonsuz ihtişamı sana kapılarını açabilir.

Bu yüzden ilk genel nokta, düzenli olmaktır.

İkinci genel nokta ise esas olmayanla zaman harcamamaktır. Boş şeylerle oyalanma. Milyonlarca insan esas olmayan şeylerle zamanlarını harcıyorlar ve işin komik tarafı bunların esas olmadığını onlar da biliyorlar. Ama, "Ne yapabiliriz?" diyorlar. Daha önemli bir şeyin farkında değiller.

İnsanlar iskambil oynuyor, onlara ne yaptıklarını sorarsan, zaman öldürdüklerini söyleyeceklerdir. Zaman öldürmek mi? Zaman hayattır! Bu yüzden, senin asıl yaptığın hayatı öldürmek olur. Ve öldürdüğün zaman tekrar yakalanamaz; bir kere gittiğinde sonsuza dek gider.

Buda olmak isteyen kişi, esas olmayanı gitgide daha çok bırakmak zorundadır ki böylece esas olan için daha fazla enerji kalabilsin. Hayatına bir bak, kaç tane esas olmayan iş yapıyorsun —ne için? Onları ne kadar süredir yapıyorsun ve ne kazandın? Bütün hayatın boyunca aynı aptalca düzeni tekrarlayacak mısın? Artık yeter! Bir bak, bunun üzerinde meditasyon yap. Sadece esas olanı söyle. Sadece esas olanı yap, sadece esas olanı oku. Böylece o kadar zaman ve enerji tasarruf edilir ki bütün bu enerji ve zaman kolayca meditasyona, içsel gelişime, tanıklığa yönlendirilebilsin.

Meditasyon yapamayacak kadar zavallı bir insana hiç rastlamadım. Ama insanlar saçma sapan, tamamen saçma sapan

şeylerle meşguldürler. Aptal görünmezler çünkü başarı da aynı şeyleri yapmaktadır.

Ama arayışçının dikkatli olması gerekir. Neler yaptığına, hayatınla neler yaptığına daha çok dikkat et—çünkü farkındalık gülleri yetiştirmek için çok fazla enerjiye, bir enerji deposuna ihtiyaç olacaktır. Büyük şeyler, ancak fazla enerjin olduğunda gelir. Eğer bütün enerjin dünya için harcanırsa, kutsal olanla irtibat kuramazsın.

Ve üçüncü nokta da şudur: yanlışlarına ve hatalarına bahane bulmaya çalışma. Zihin, bahane bulmaya çalışır. Bir hata işlediğinde, zihin, "Böyle olması gerekiyordu, bunun için nedenler vardı. Ben sorumlu değilim, durumun kendisi buna yol açtı," diyecektir. Ve zihin her şeye bahane bulmakta çok maharetlidir.

Kendi yanlış ve hatalarına mazeret bulmaktan kaçın çünkü mazeret bulursan, onları korumuş olursun. Tekrarlayacaklardır. Mantığa vurma bir şeydir, bahane bulma tamamen farklı bir şey. Mantığa vurma bazı olumlu amaçlar için kullanılabilir ama bahane bulma hiçbir olumlu amaç için kullanılmaz.

Ve bahane bulurken, başkalarını kandırabilirsin ama kendini asla kandıramazsın. Düştüğünü bilirsin. Bahane bularak ve kendini yanlış hiçbir şey olmadığına dair kandırmak yerine, bütün enerjini farkında olmaya ver.

Bütün bu genel noktalar, sana enerji kaçaklarını durdurmada yardım eder. Yoksa Tanrı senin üstüne enerji yağdırmaya devam etmektedir ama sende o kadar çok kaçak vardır ki, asla dolmazsın. Enerji gelir ama dışarı çıkar.

Beşinci sutra:

EĞİLİMİNİ DEĞİŞTİR VE SONRA DA BUNU SÜRDÜR.

Eğilimini zihinden kalbe değiştir. Bu, ilk değişikliktin Daha az düşün, daha fazla hisset. Aklı daha az, sezgilerini daha fazla kullan. Düşünme çok aldatıcı bir süreçtir, sanki büyük şeyler yapıyormuş gibi hissetmeni sağar. Ama sadece havada şatolar yapmaktasındır. Düşünceler, havadaki şatolardan başka bir şey değildir.

Düşünceler daha maddesel, mevcudiyeti daha fazla algılanabilir şeylerdir. Seni dönüştürürler. Aşk hakkında düşünmek işe yaramayacaktır ama aşkı hissetmek, seni değiştirmek zorundadır. Düşünmek, ego tarafından çok sevilir çünkü ego kurgulardan beslenir. Ego herhangi bir gerçekliği sindiremez ve düşünmek, kurgusal bir süreçtir. Bir çeşit rüya görme, sofistike bir rüya görmedir. Rüyalar resimseldir ve düşünmek kavramsaldır ama süreç aynıdır. Rüya görmek daha ilkel bir çeşit düşünme şeklidir ve düşünmek de daha uygar bir rüya görme hali.

Zihinden kalbe, düşünmekten hissetmeye, mantıktan aşka doğru değiş. İkinci değişim de kalpten varlığa olandır—çünkü senin içinde, duyguların bile erişemeyeceği daha da derin bir katman vardır. Şu üç kelimeyi unutma: zihin, kalp, varlık. Varlık senin saf doğandır. Varlığın etrafını saran hissetmek, hissetmenin etrafını saran da düşünmektir. Düşünmek varlıktan uzaktadır ama hissetmek biraz daha yakındır; varlığın ihtişamının birazım yansıtır. Gün batımında, güneşin bulutlar tarafından yansıtılması ve bulutların güzel renkler almaya başlaması gibidir. Onlar kendileri güneş değildirler ama güneşin ışıklarını yansıtmaktadırlar.

Duygular varlığa yakındır, bu yüzden varlıktan bir şeyler yansıtırlar. Ama insanın duyguların da ötesine geçmesi gerekir.

O zaman varlık nedir? Ne düşünmek, ne de hissetmektir, saf olarak var olmaktır. İnsan sadece var olur.

Düşünmek çok bencil ve egoisttir. Hissetmek daha diğerkam, daha az bencil olmaktır. Varlık egosuz olmaktır, egosuzluktur— ne bencillik, ne de diğerkamlıktır; yalnızca bir kendiliğindenlik, yalnızca bir âna cevap verme durumudur. Kişi artık kendine göre yaşamaz, Tanrı'ya göre, bütüne göre yaşar.

Hissetmek yarımdır ve bir yarım seni asla tatmin edemez. Düşünmek ve hissetmek yarımdır ve sen bölünmüş olarak kalırsın. Varlık tamdır ve yalnızca tamlık seni hoşnut edebilir.

Dördüncü ve son değişim de varlıktan yokluğa olan değişimdir. Bu nirvanadır, aydınlanmadır; insan tamamen yok olur, artık yoktur. Tanrı vardır, aydınlanma vardır. Işık vardır, zevk vardır ama zevk alan kimse yoktur. Ne şu, ne bu, ne varoluş, ne var olmama—bu en yüksek derecedir. Atisha yavaş yavaş müritlerini oraya çekmektedir.

Tekrarlayayım: düşünmekten hissetmeye, hissetmekten varlığa, varlıktan yokluğa, insan böyle aydınlanır. İnsan yok olunca, ulaşır. İnsan artık yoktur ve ilk defa olarak, gerçekten vardır.

Altıncı sutra: KUSURLARI TARTIŞMA.

Zihin, başkalarının kusurlarını tartışmaya eğilimlidir. Bu, egonun kendini iyi hissetmesine yardım eder. Herkes öylesine günahkârdır ki, herkes bu kadar günahkârken, insan kendini onlara kıyasla bir aziz gibi hisseder. Herkes hata yapıyorken, "En azından ben bu kadar hata yapmıyorum," demek insana kendini iyi hissettirir.

Bu yüzden insanlar başkalarının kusurlarını konuşurlar; sadece konuşmakla da kalmaz, aynı zamanda büyütürler.

Dedikodu etmek bu yüzden bu kadar zevkli gelir. Dedikodu bir ağızdan başka bir ağza geçtiğinde, zenginleşir. Her geçtiği ağızda ona bir şey eklenecektir. Sabah başlattığın dedikoduyu, akşam başka ağızdan duyarsan, şaşırırsın. Sabah bir köstebek yuvası gibiyken, akşam bir dağ olmuştur. İnsanlar çok yaratıcıdır, gerçekten yaratıcıdır.

İnsanlar neden başkaları hakkında dedikodu yapmaktan, başkalarının hatalarını bulmaktan, başkalarının kaçamaklarına ve kusurlarına bakmaktan bu kadar hoşlanıyorlar? Niye insanlar devamlı başkalarının anahtar deliklerinden bakmak istiyorlar? "Ben daha iyiyim," diyebilmek istiyorlar. Burada bir amaç var. Başkalarına yardım etmek için değildir—ne derlerse desinler, değildir. En önemli neden, "Eğer başkaları çok kötüyse, o zaman ben iyiyim," demek arzusudur. Albert Einstein'ın izafiyet teorisini takip etmektedirler.

Nasrettin Hoca, bir gün bir otelde kalıyormuş. Evden bir telgraf gelmiş ve trene yetişmek için telaş içindeymiş. Acele ediyormuş. Ama aşağı inip valizlerine baktığında, şemsiyesinin olmadığını görmüş. Tekrar odasına çıkmış ama on dördüncü kata çıkana kadar oda, yeni evli bir çifte verilmiş.

Telaşlı olduğu ve biraz daha oyalanırsa, treni kaçırma ihtimali olduğu halde, merakından durmuş. Ne olduğuna bakmak için anahtar deliğinden bakmış. Yeni evli bir çift—onlar da telaş içindeymiş, çok fazla beklemişler; evlilik töreni, misafirler filan—sonunda hepsinden kurtulmuşlar ve şimdi yatakta çıplak yatmış, konuşuyorlarmış. Genç adam, kadına, "Çok güzel gözlerin var. Hiç bu kadar güzel göz görmedim! Bu gözler kime ait?" diyormuş. Kadın da, "Sana! Sana ve yalnız sana!" diyormuş. Ve böylece liste devam ediyormuş. "Bu güzel eller, bu güzel göğüsler," ve şu ve bu—bu şekilde devam edip gitmiş. Ve hoca treni ve aşağıda bekleyen taksiyi unutmuş. Ama birden

şemsiyeyi hatırlamış. Liste tamamlanmak üzere iken, "Bekleyin!" diye bağırmış. "Sarı şemsiyeye gelirseniz, o bana ait!"

İnsanlar bilinçsizce pek çok şey yapıyorlar. Eğer bilinçli hale gelirlerse, bunlar gidecektir. Atisha diyor ki: başkalarının hataları hakkında düşünme, bunlar seni alakadar etmez. Başkalarının hayatlarına karışma, bunlar seni alakadar etmez.

Ama bütün işi başkalarının neleri yanlış yaptığını görmek olan, büyük ahlakçılar vardır. Onların bütün hayatları harcanmaktadır; onlar, orayı burayı koklayan polis köpekleri gibidirler. Onların hayatlarının tüm işi kimin hata yaptığını bulmaktır.

Atisha, bunun çirkin bir özellik olduğunu ve tamamen bir zaman ve enerji israfı olduğunu söylemektedir. Sadece bir israf da değildir, aynı zamanda egoyu güçlendirir ve tatmin eder. Ve daha fazla tatmin edilmiş bir ego, daha büyük bir engeldir.

Ve unutma, bu sadece başkalarının kusurlarını tartışma meselesi değildir. Kendi kusurlarınla bile fazla ilgilenme. Dikkat et, uyanık ol ve meseleyi orada ve o zaman çöz. Kendi kusurları ile övünen birkaç kişi olmuştur. Psikologlar, Saint Augustine'in otobiyografisi ve itiraflarının doğru olmadığından şüphelenmektedirler. Kendi kusurlarıyla övünmüştür. O kadar kötü bir insan değildi. Ama insan inanılmazdır. Eğer kendi özelliklerin hakkında övünmeye başlarsan, bu da aşırı uca gitmektir. Eğer günahların hakkında övünmeye başlarsan, bu da aşırı uca gitmektir. Ama iki tarafta da, tek bir şey yapılmaktadır.

Saint Augustine'in yaptığı şey basittir. Kendi kusurları, günahları ve bütün çirkin şeyleri hakkında övünerek bir kavram yaratmaktadır. Böyle bir cehennemden kalkmış ve büyük bir aziz haline gelmiştir. Böylece onun azizliği, eğer baştan beri iyi bir insan olmuş olsa görüneceğinden çok daha önemli

görünmektedir.

Aynı durum, Hindistan'daki Mahatma Gandhi için de geçerlidir. Otobiyografisinde kendi kusurlarını abartıp onlar hakkında konuşmayı sürdürmüştür. Bu, ona yardımcı olmuştur. O kadar düşüktür, cehennemin yedi kat dibindedir ama buradan kalkmış ve büyük bir mahatma, büyük bir aziz haline gelmiştir. Yolculuk zor olmuştur. Bu, egoyu çok tatmin eden bir şeydir.

Başkalarının kusurlarını tartışma, kendi kusurlarını tartışma. Dikkat et, o kadar. Atisha farkındalığın yeterli olduğunu, başka hiçbir şeye ihtiyaç olmadığını söylemektedir. Herhangi bir şeyin tamamen farkında olduğunda, farkındalık ateşi onu yakar. Başka bir ilaca gereksinim yoktur.

BAŞKALARINI İLGİLENDİREN HİÇBİR ŞEYİ DÜŞÜNME.

Seninse hep düşünmeye devam ettiğin şey budur. Düşündüğün şeylerin yüzde doksan dokuzu başkalarını ilgilendirir. Bunları bırak—bunları hemen bırak!

Senin hayatın kısadır ve ellerinin arasından kayıp gitmektedir. Her an daha azsındır, her gün daha azsındır ve her gün daha az canlı daha çok ölüsündür! Her doğum günü, bir ölüm günüdür; ellerinden bir yıl daha kaçmıştır. Biraz daha akıllı ol.

BAŞKALARINI İLGİLENDİREN HİÇBİR ŞEYİ DÜŞÜNME. ÖNCE EN ÖNEMLİ KİRLENMEYE KARŞI ALIŞTIRMA YAP.

Gurdjieff müritlerine ilk yapılacak şey olarak, "En önemli özelliğiniz neyse, onu bulun," derdi. Herkesinki farklıdır.

Bazıları cinselliğe saplantılıdır. Cinselliğin yüzyıllar boyunca bastırıldığı Hindistan gibi bir ülkede, bu neredeyse evrensel bir özellik haline gelmiştir; herkes cinsellikle saplantılıdır. Bazıları öfkeye saplantılıdır ve başkaları da

açgözlülüğe saplantılıdır. Senin, temel saplantının ne olduğunu görmen lazımdır. Bu yüzden önce, bütün ego binanın kurulduğu temel özelliği bul. Sonra devamlı olarak onun farkında ol çünkü o, ancak sen farkında olmazsan var olabilir. Otomatik olarak farkındalık ateşinde yanar.

Ve bunun zıddını yetiştirmemeyi de unutma, hiç unutma. Yoksa insan saplantısının öfke olduğunun farkına varırsa, merhametini geliştirmesi gerektiğini, saplantısının cinsellik olduğunun farkına varırsa, bekârlık yemini etmesi gerektiğini düşünür.

İnsanlar, bir şeyden, onun tam tersine hareket ederler. Dönüşümün yolu bu değildir. Aynı sarkaç devam etmektedir, soldan sağa, sağdan sola. Ve hayatın yüzyıllardan beri bu şekilde hareket etmiştir, bu, aynı sarkaçtır.

Sarkacın ortada durdurulması gerekir. Ve farkındalığın mucizesi budur. "Bu benim en büyük tuzağım, bu benim tekrar tekrar takıldığım yer, bu benim bilinçsizliğimin kökü," diyebilecek farkındalık-ta ol. Bunun tersini geliştirmeye çalışma ama bütün farkındalığını içine dök. Büyük bir farkındalık ateşi yarat ve yanacaktır. Ve sonra sarkaç ortada durur.

Ve sarkacın durmasıyla, zaman durur. Birden zamansızlık, ölümsüzlük, sonsuzluk dünyasına girersin.

Ve son sutra:

BÜTÜN SONUÇ UMUTLARINI BIRAK.

Ego sonuç odaklıdır, zihin her zaman sonuçları arzular. Zihin hiçbir zaman davranışın kendisiyle ilgilenmez, onun ilgisi sonucadır. "Ben bundan ne kazanacağım?" diye düşünür. Eğer zihin hiçbir hareket olmadan kazabilecekse, kestirme yolu seçecektir.

Eğitimli insanların bu kadar kurnaz olmalarının nedeni budur çünkü kestirme yollan bulabilmektedirler. Eğer yasal yoldan para kazanıyorsan, bu senin bütün hayatını alabilir. Ama kaçakçılık, kumarbazlık ve bunun gibi yollardan—bir siyasi lider, başbakan, cumhurbaşkanı olmak gibi—para kazanabilirsen, o zaman kestirmeden gitmiş olursun. Eğitimli insan kurnaz hale gelir. Bilgeleşmez, sadece akıllı olur. O kadar kurnaz olur ki, hiçbir şey yapmadan her şeye sahip olmak ister.

Zihin, ego, hepsi sonuç odaklıdır. Varlık sonuç odaklı değildir. Yokluk da sonuç odaklı olamaz. Zaten en başta orada değildir. Meditasyon, yalnızca sonuç odaklı olmayanların başına gelir.

Eski bir hikâye vardır:

Bir adam, kendini bilmeyle, kendini gerçekleştirmeyle çok ilgiliymiş. Ona meditasyonu öğretecek bir usta arayışındaymış. Bir ustadan diğerine gidiyormuş ama hiçbir şey olmuyormuş.

Yıllar geçmiş, adam yorulmuş, bunalmış. Sonra biri ona, "Eğer gerçekten bir usta bulmak istiyorsan, Himalayalar'a gitmen gerekir," demiş. "Himalayalar'ın bilinmeyen bir yerinde yaşıyor; onu araman gerekecek. Tek kesin olan şey, orada olduğu. Kimse tam olarak nerede olduğunu bilmiyor çünkü ne zaman birisi onu tanımak için gelse, o yerden kalkıp Himalayalar'da daha da derinlere gidiyor."

Adam artık yaşlanıyormuş ama cesaretini toplamış. İki yıl boyunca, yolculuğu yapacak parayı kazanmakla uğraşmış ve yola çıkmış. Bu eski bir hikâye. Develerle, atlarla ve sonra yaya olarak seyahat etmesi gerekmiş ve sonunda Himalayalar'a ulaşmış. İnsanlar, "Evet, biz o adamı duyduk, çok yaşlı, kimse ne kadar yaşlı olduğunu bilmiyor—belki üç yüz yaşında, hatta belki beş yüz yaşında; kimse bilmiyor. Bir yerde yaşıyor ama adresi

sana verilemez. Kimse, onu tam olarak nerede bulabileceğini bilmiyor ama orada. Eğer iyi ara-san, onu bulabilirsin," demişler.

Adam aramış, aramış, aramış. İki yıl boyunca Himalayalar'da dolaşmış—yorulmuş, ölümüne yorulmuş, yalnızca yabani meyveler, yapraklar ve çimen yiyerek yaşıyormuş. Çok zayıflamış. Ama bu adamı bulmak konusunda kararlıymış; hayatını verse bile, buna değeceğini düşünüyormuş.

Bunu hayal edebiliyor musun? Bir gün küçük, samandan yapılmış bir kulübe görmüş. O kadar yorgunmuş ki yürüyemiyor, emekliyormuş. Kulübeye ulaşmış. Kapı yokmuş; içeri bakmış, kimse yokmuş. Ayrıca içeride yıllardır kimsenin yaşamadığına dair her türlü belirti varmış.

Adama ne olduğunu tahmin edebilirsin. Yere düşmüş. Tam bir yorgunlukla, "pes ediyorum," demiş. Güneşin altında, Himalayalar'ın serin rüzgârının altında yatıyormuş ve ilk defa olarak kendini çok keyifli hissetmiş; o kadar keyifliymiş ki, daha önce hiç böyle bir keyif tatmamış! Birden kendini ışıkla dolu hissetmiş. Birden bütün düşünceler yok olmuş, birden yer değiştirmiş—ve bunlar, hiçbir neden olmadan olmuş çünkü o, hiçbir şey yapmamış. Sonra birden üstüne birinin eğildiğini fark etmiş. Gözlerini açmış. Karşısında çok yaşlı bir adam varmış. Yaşlı adam gülümseyerek, "İşte geldin," demiş. "Bana soracağın bir şey var mı?"

Ve adam, "Hayır," demiş. Yaşlı adam gülmüş, vadilerde yankılanan bir kahkaha atmış ve, "O zaman meditasyonun ne olduğunu biliyorsun?" demiş. Adam da, "Evet," diye cevap vermiş.

Ne olmuştu? Varlığın en derin merkezinden gelen o kabul, — "Pes ediyorum"—o pes edişte bütün amaç odaklı zihin çabalan ve girişimleri yok olmuştu. "Pes ediyorum." O anda, artık aynı

insan değildi. Ve üzerine rahmet yağıyordu. Sessizdi, "hiç kimse"ydi ve yokluğun en yüksek katmanına dokunmuştu. O zaman meditasyonun ne olduğunu anlamıştı.

Meditasyon, amaç odaklı olmayan bir zihin durumudur.

Bu son sutra muazzam bir öneme sahiptir:

BÜTÜN SONUÇ UMUTLARINI BIRAK.

Artık o zaman bir yere gitme ihtiyacı yoktur. Tanrı sana gelecektir. Derinden, "Pes ediyorum," de. Ve sükunet inecek, lütuf yağacaktır.

Bu sutralar üzerinde meditasyon yap, onlar sadece meditasyon yapanlar içindir. Atisha bir filozof değildir, o bir *siddha,* bir Budadır. Onun söyledikleri herhangi bir spekülasyon değildir. Bunlar yolculuğa çıkmaya, bilinmeyene doğru haç yolculuğuna gitmeye hazır olanlara verilen kesin talimatlardır.

10. Bölüm - Mucizeler Senin Hakkındır

ÖZLEMEK NEDEN BU KADAR ÇEKİCİDİR?

Bunun muhteşem bir çekiciliği vardır, çünkü ego ancak özleme yoluyla yaşayabilir. Ego sadece araştırarak, arayarak, arzulayarak var olur; olan ve olması gereken arasındaki gerginlikte var olur.

"Olması gereken" yok olduğunda, ego çöker. Bütün etik sistemlerin, bütün ahlak sistemlerinin ego için gıda olmasının nedeni budur. Ahlak adamı, dünyadaki en bencil insandır. Mekanizma çok basittir. Arayarak, araştırarak olmayan bir gelecekte yaşarsın; ve ego ancak olmayan bir şeyde var olabilir çünkü kendisi de yoktur. Eğer ânın içindeysen, eğer ânın içinde mevcutsan, egonun tek bir saniye için bile var olması mümkün değildir. An vardır ve ego yoktur, tıpkı ışığın varlığı ve karanlığın yokluğu gibi. Işık gelirse, karanlık yok olur. Yok olduğunu söylemek bile doğru değildir çünkü o en başta orada yoktur, o zaman nasıl yok olabilir. O saf bir yokluktur, karanlık, ışığın yokluğundan başka bir şey değildir. ego, şimdide ve burada olmamak demektir—şimdide ve burada olmamak, başka bir yerde olmak, uzaktaki bir amacı aramak, araştırmak, uzaktaki bir yıldıza bakmak. Amaç ne kadar uzakta olursa, ego o kadar büyük olur. Bu yüzden dünyevi olmayan insanların, zavallı dünyevi insanlardan daha büyük egoları vardır. Ruhani insanların doğal olarak daha büyük egoları vardır; amaçlan çok uzaktadır, ölümün ötesinde, yedi göğün üstündedir. Onların amacı Tanrı'dır, moksha veya nirvanadır—bunlar neredeyse imkânsız görünen amaçlardır.

Gerçekleşme olasılığı olan amaçlar sana sadece küçük bir ego verebilir ama bu da sadece belli bir zaman içindir. Amaca

ulaştığında, hayal kırıklığı yaşamaya başlarsın. Her gün olan işte budur. Güzel bir ev istersin, sonra sahip olursun, sonra da birden hayal kırıklığına uğrarsın. Egonun yaşamak için yeni bir amaca ihtiyacı vardır; şimdi daha büyük bir ev için hayal kurmaya başlar.

Bir kadını istemişsindir, sonra ona sahip olursun ve ona sahip olduğun an, onunla işin biter. Gerçeği anlaman birkaç gün sürebilir ama bu başka bir meseledir. Şimdi yolculuğunun devam edebilmesi için egonun başka bir kadına gereksinimi vardır.

Ego, şu andan var olmayan bir geleceğe doğru sürekli yolculuk halindedir. Bana soracak olursan, benim *samsara,* dünya tanımım budur. Egonun şu andan başlayıp geleceğe doğru yolculuk etmesi dünyadır. Ve egonun yolculuk halinde olmaması, şimdide ve burada bulunması *samsaranın* sonudur: bu şekilde *nirvanada, samadhide,* aydınlanmada olursun. Dolayısıyla, aydınlanma, bir amaç olarak indirgenemez. Eğer onu bir amaca indirgersen, esas meseleyi kaçırmış olursun.

Bütün çağların bütün Budaları sana bir tek şey söylemişlerdir: ol!—bir şey haline gelmeye çalışma. Bu iki sözcük, olmak ve haline gelmek arasında bütün hayatın vardır. Olmak aydınlanmaktır, haline gelmek cehalettir. Ama sana hep bir şeyler haline gelmen öğretilmiştir. Zihin çok kurnazdır ve yöntemleri o kadar inceliklidir ki, Tanrı'yı, *nirvanayı, samadhiyi,* aydınlanmayı bile amaç haline getirir; onlara nasıl ulaşılacağını sormaya başlar. Onlar ulaşılacak şeyler değildir, onlara ulaşılamaz; tek engel ulaşmaya çalışan zihindir. Onlar zaten oradadır. Ulaşmaya çalışan zihni bırakmalısın, bu noktadan diğerine yolculuk etmeyi unutmalısın, yalnızca rahatlayıp OLMALISIN, böylece her şeye ulaşılır.

Lao Zi buna *wu-wei,* yani hareket olmadan hareket der. Bir santim bile hareket etmemiş ama ulaşmışsındır; bu wu-wei'dir. Hiçbir yere gitmemişsindir, gitmeyi düşünmemişsindir bile ve oraya varmış-sındır. Birdenbire anlarsın, "Ben hiçbir zaman evimi kaybetmedim, yalnızca uykuya daldım ve ulaşma düşleri görmeye başladım."

Sana amaçları verenler, senin düşmanlarındır. N e haline geleceğini ve nasıl bu hale geleceğini söyleyenler, seni zehirlerler. Gerçek usta sadece, "Bir şey haline gelmeyeceksin. Sen zaten osun; o, senin zaten durumun. Gölgelerin ardından koşma. Sessizce otur ve OL. Hiçbir şey yapmadan sessizce oturarak bahar gelir ve çimenler kendi kendine büyüme başlar," der.

BEN GERÇEK ARAYIŞINDA HENÜZ YENİ OLDUĞUM İÇİN, BANA ŞU DÖRT TERİMİN TANIMINI YAPABİLİRMİSİN: HAKİKAT, TANRI, RUHANİ, KANITLANMIŞ GERÇEK?

Eğer arayışta henüz yeniysen, lütfen geri gel, ileri gitme. Ruhsal arayışta bir uzman haline gelmeye çalışma çünkü uzmanlar kaybeder. Daha bilgili olma, daha masum ol. Bütün bildiklerini bırak, bütün bildiklerini unut. Hayret eder durumda kal ama hayret edişini sorulara dönüştürme çünkü hayret soruya dönüştüğünde, soru er ya da geç bilgi getirecektir. Ve bilgi, yanlış bir yoldur.

Hayret durumundan sonra iki yol vardır. Yanlış yol, soru sormaktır; bu, seni daha fazla bilgiye yönlendirir. Diğer yol da soru sormadan tadını çıkarmaktır. Hayata karşı olan, varoluşa karşı olan, güneşe, günışığına ve altın ışınlar altında yıkanan ağaçlara karşı olan hayretin tadını çıkar. Bunu deneyimle. Soru işareti koyma, olduğu gibi olmasına izin ver.

Eğer aydınlanmak istiyorsan, bilmekten uzak dur. Eğer

varoluşla ve gerçeklikle bir duygu ortaklığı istiyorsan, masum bir çocuk gibi ol. Gizemlerin senin için açılmasını istiyorsan, hayrette kal. Gizemler, sorgulayanlara açılmaz. Sorgulayanlar er veya geç bir kütüphaneye başvururlar. Sorgulayanlar er veya geç din kitaplarına başvururlar çünkü din kitapları cevaplarla doludur.

Cevaplar tehlikelidir, senin hayretini öldürür. Tehlikelidirler çünkü sana, bilmediğin halde bildiğin hissini verirler. Sana kendin hakkında, soruların çözüldüğü konusunda yanlış bir algı verirler. "İncil'in ne dediğini biliyorum, Kuran'ın ne dediğini biliyorum, Gita'nın ne dediğini biliyorum. Ben ulaştım," dersin. Bir papağan olursun; bazı şeyleri tekrarlarsın ama bir şey bilmemektesindir. Bilmenin yolu bu değildir—bilmenin yolu bilgi değildir.

O zaman bilmenin yolu nedir? Hayrettir. Yüreğinin hayretle dans etmesine izin ver. Hayretle dolu ol: nabzın onunla atsın, soluğunla onu al, onu ver. Cevap için telaş içinde olmak niye? Bir gizemin, gizem olarak kalmasına izin veremez misin? Biliyorum ki gizem olarak kalmasına izin vermemek, onu bilgiye indirgemek çok çekici görünür. Niye bu kadar çekici görünüyor—çünkü sadece bilgiyle dolu olursan, kontrol sendedir.

Gizem seni kontrol edecektir, bilgi ise kontrolü sana vermektedir. Gizem sana sahip olacaktır. Gizemli bir şeye sahip olamazsın; o, çok geniştir ve senin ellerin çok küçüktür. O kadar sonsuzdur ki ona sahip olamazsın, o sana sahip olacaktır—korkulan şey de budur. Bilgiye sahip olabilirsin, çok önemsizdir; bilgiyi kontrol edebilirsin.

Zihnin her hayreti, her gizemi bir soruya dönüştürme eğilimi, temel olarak korku odaklıdır. Korkuyoruz, hayatın muhteşemliğin-den, bu inanılmaz varoluştan korkuyoruz.

Korkuyoruz. Korkudan dolayı, etrafımızda bir koruma, bir zırh, bir savunma olarak biraz bilgi yaratırız.

Hayret etmenin muhteşem değerdeki kapasitesini sorulara indirgeyenler korkaklardır. Gerçekten cesur olan bir kişi, onu olduğu gibi bırakır. Onu bir soru haline getirmek yerine, gizemin içine atlar. Onu kontrol etmek yerine, gizemin kendisine sahip olmasına izin verir.

"Ben daha henüz yeni başladım," diyorsun.

Henüz başlangıçta olduğun için şanslısın. Uzman hale gelmiş pek çokları vardır; tekrar geri dönmeleri gerekecektir ve bu çok çok uzun, çok çok güç bir yol olacaktır. O kadar çok bilgi biriktirmişlerdir ki bunları bırakmak zor bir görev olacaktır. Eğer gerçekten yeni başladıysan, mutlu olman gerekir. Henüz uzağa gitmemişsindir, daha başlangıçtasındır. Geri dön.

Bu güzel sözcükleri tanımlamaya gerek yok çünkü onlar sadece sözcük değiller. Benim hakikati tanımlamamı istiyorsun. Sen biliyor musun, hiç kimse hakikati tanımlamış mıdır? Tanımlanabilir midir? Tanımlama, gereksiz yere tekrarlama demektir—aynı sözcükleri başka şekilde yan yana dizersin. Aslında tanımlama dediğin, eşanlamlılardan başka nedir ki?

Tanımlamalarına bir bak ve bunların yalnızca açımlamalar olduğunu göreceksin. Ama açımlama, herhangi bir şeyi tanımlayabilir mi ki? Senin tanımlama olarak düşündüğün şeyin kendisinin tanıma ihtiyacı olacaktır. Tanımlamalar ya gereksiz yere tekrarlardır, ya da aptalcadırlar. Örneğin, bilgililere, bilgi sahiplerine zihnin ne olduğunu sorarsan, "0, madde değildir," diyeceklerdir. O zaman onlara, "Peki madde nedir?" diye sorarsan, "0, zihin değildir," diyeceklerdir. Bu devam edip giden, ne tür bir tanımlamadır? Zihin, madde değildir, bu,

bir tanımlama. Madde, zihin değildir; bu da bir tanımlama. Böylece ikisi de tanımlanmadan kalıyor; böylece hiçbir şey tanımlamış olmadın, yalnızca sorunu bir yerden başka bir yere aktardın. Bu şekilde sadece aptalları kandırabilirsin.

Ve hakikat, bütün, bütün var olan, tam demektir. Bütün var olan—bunu nasıl tanımlayabilirsin? Sınırlan yoktur, sınırsızdır. Tanımlama, bir şeyin etrafına bir çizgi çizmek, ona bir yer vermek, "Bu, budur," demektir. Ama hakikati tanımlamanın yolu yoktur, çünkü etrafına bir sınır çizmek mümkün değildir. Sınırsızdır, sonsuzdur, başı ve sonu yoktur.

Hakikati tanımlamaya çalışan insanlar, "Hakikat, olan şeydir," demişlerdir. Ama bu, gereksiz bir tekrardan başka bir şey değildir. Soru aynen kalır, gizem bu şekilde çözülmez. "Hakikat, olan şeydir."—şimdi ne eklemiş oldun? Onu, öncekine göre basitleştirdin mi? Hakikate, "olan şey" diyebilirsin, doğruluk diyebilirsin veya Tanrı diyebilirsin ama her durumda, tanımlamayan bir şey için isimler, sözcükler, etiketler kullanıyor olursun.

Hakikat tanımlanamaz ama tabii ki deneyimlenebilir. Ama deneyim bir tanım değildir. Tanım, zihin tarafından yapılır; deneyim ise katılımla ortaya çıkar. Eğer biri, "Dans nedir?" diye sorarsa, onu nasıl tanımlayabilirsin? Ama dans edip içindeki duyguyu hissetmezsin.

Tanrı, en yüce danstır. Tanrı'yı deneyimlemek için coşkulu dansı öğrenmen gerekir. Tanrı, dans edenin kaybolduğu bir danstır. Sonra deneyim gelir, üstüne yağar ve BİLİRSİN. Ama bu bilmek, bilgi değildir, bu bilmek bilgeliktir. Hakikat tanımlanamaz. Lao Zi, eğer bir şeyi tanımlarsan, onu gerçek olmayan bir hale getireceğini söyler. O çok uzun bir hayat yaşadı; çok uzun bir hayat olmalı çünkü denir ki seksen iki yıl boyunca

annesinin rahmindeydi, böylece doğduğunda zaten seksen iki yaşındaydı. Sonra en az seksen iki yıl daha yaşadıysa, çok uzun yaşamış olmalı ama tek bir kelime bile yazmadı.

Bütün hayatı boyunca müritleri soruyorlardı, ondan yazmasını istiyorlardı, "Bir şeyler yaz, gitgide daha çok yaşlanıyorsan ve bir gün bedenini terk etmen gerekecek. Vasiyetini bırak," diyorlardı. Ama o gülüyor ve hiçbir şey söylemiyordu veya duymamış gibi sessizce duruyordu.

Sonra çok yaşlandı, Himalayalar'a doğru gitmeye başladı. Müritlerine, "Ben şimdi Himalayalar'a gideceğim ve geri dönmeyeceğim. Bütün hayatım boyunca dolaştım durdum ve Himalayalar ölmek için en uygun yer. Güzel yaşadım, yaşanabilecek en coşkulu hayatı yaşadım. Yine böyle en coşkulu, en estetik şekilde ölmek isterim. Himalayalar'ın, o güzel dağların sessizliğinde ölmek isterim," diyorum.

Çin sınırını geçerken, sınırdaki bekçi onu engelledi. "Bir şeyler yazmadan, senin bu ülkeyi terk etmene izin vermeyeceğim," dedi. Bekçi, çok açık algıları olan bir kişi olmalı. Dünya, bugüne kadar yazılmış en harika şeylerden birini—Tao Te Ching'i—ona borçludur. Onunla karşılaştırılabilecek başka bir kitap yoktur. Bekçi onu bırakmadığı için ve bir an önce sınır geçmek istediğinden—ölüm yaklaşıyordu ve Himalayalar'ın sessizliğinde ölmek istiyordu—yazmaya mecbur oldu. Üç gün boyunca bekçinin odasında oturup kitabı, Tao Te Ching'i bitirdi.

Ama yazdığı ilk şey, "Tao söylenemez. Bir kere söylendiğinde, o artık Tao olmaz," oldu. Ne demek istediğini anlayabilirsin. Eğer ilk cümleyi okursan, daha ileriye gitmeye ihtiyaç olmadığını söylüyor.

"Hakikat söylenemez. Söylenirse artık o, hakikat olmaz," diyor—bu, onun açıklaması. Eğer bunu anlarsan, kitap bitmiştir.

Hakikat hakkında ne söylenebilir? Evet, yaşanabilir, deneyimlenebilir. Sevebilirsin, yaşayabilirsin, deneyimleyebilirsin—ama tanım mümkün değildir. Eğer tanım istiyorsan, üniversiteye gitmen gerekir. Profesörler gerçeği tanımlar ve her felsefe profesörü onu, kendi yoluyla tanımlar; milyonlarca tanım vardır ve hepsi yanlıştır. Hiçbir tanım asla doğru olamaz.

Hakikat hakkında ne söylemeli—hayatın küçük deneyimleri bile tanımlanamazken? Sevgi nedir? Ya da dilindeki şekerin tadı nedir? Bunu nasıl tanımlamalı? Bir nilüfer gördüğünde güzellik nedir?

En büyük modern filozoflardan biri olan G.E. Moore, Principia Ethica diye bir kitap yazmış, burada iyinin ne olduğunu tanımlamıştır. Etik dünyasında, tabii ki ilk soru budur: iyi nedir? Ve iki yüz, iki yüz elli sayfa boyunca her şekilde uğraşmasına rağmen, tanımlayamamaktadır. Ve o, bu yüzyılda yetişmiş, algısı en yüksek kişilerden biridir.

Yenilgiye uğramış, yorulmuş bir şekilde, en sonda, iyinin tanımlanamaz olduğunu söylemektedir. Bir rengin tanımlanamaması gibi, bu da tanımlanamazdır. Biri, "San nedir?" diye sorarsa, onu nasıl tanımlayacaksın? Ne diyebilirsin? San sandır, iyi iyidir, güzellik, güzelliktir. Ama bunlar gereksiz tekrarlardan ibarettir; bu şekilde bir şey tanımlıyor olmuyorsun, yalnızca sözcükleri tekrar ediyorsun. Hakikat nedir? Onu tanımlamanın bir yolu yoktur.

Ben sana felsefe öğretmiyorum, benim hakikatimi seninle paylaşıyorum. Tanım arama. Eğer cesaretin varsa, burada sana sunulan deneyime dal: meditasyona dal ve anlarsın. Yine de, onu tanıdığında bile, tanımlayamazsın.

"Tanrı nedir?" diye soruyorsun. Bu, hakikatin—sevgilinin

— başka bir ismidir. "Hakikat" meditasyon yapan kişi tarafından, bütünlüğe verilen isimdir. "Tanrı" bir âşık tarafından, bir dindar tarafından, bütünlüğe, gerçeğe verilen isimdir. İkisi de aynı şeye işaret eder ama sevgili soyut sözcüklerle düşünemez. "Hakikat" çok soyuttur, ona sarılamazsın, değil mi? Onu öpemezsin— yapabilir misin?

Hakikate merhaba diyemez, onun elini tutamazsın. "Hakikat" kişiliksizdir; meditasyon yapan ve ona bir kişilik yüklemek istemeyen kişi tarafından verilen sözcüktür.

"Tanrı" sevgiden, varoluşla kişisel bir ilişkiden ortaya çıkan bir sözcüktür. Aşık insan, "Sen," demek ister, "Merhaba," demek ister, aşık insan bir duygu ortaklığı, bir diyalog kurmak ister. Aynı bütünselliktir ama aşık kişi onu kişisel hale getirir. O zaman da gerçek, Tanrı haline gelir.

"Ruhani nedir?" diye soruyorsun. Hakikatle veya Tanrı'yla ilişki içinde olmak ruhaniliktir. Ruhanilik onun hakkında konuşmak, belirli bir inancı, bir dogmayı, kiliseyi takip etmek değil, varoluşla doğrudan bir ilişki içinde olmaktır. Bütünle uyum içinde olmak, burada olmanın ahengini sevincini ve kutlamasını hissetmek ruhaniliktir. Kiliseye veya tapınağa gitmekle ilgisi yoktur; Kuran'ı, İncil'i veya Gita'yı okumakla bir ilgisi yoktur. Herhangi bir tapınma merasimi ile ilgisi yoktur, duygu ortaklığı—ağaçlarla, yıldızlarla, nehirlerle, bütün var olanla bir ilgisi vardır. Tanrı'nın bu çok boyutlu ifadesiyle bir duygu ortaklığıdır, bütünle diyaloga girmektir. Çılgın bir aşkın özelliğinde olmalıdır. O zaman ruhani olursun. Ruhanilik, kafa yolculuğu değildir; yürekten yüreğe bir diyalogdur ve son seviyede de varlıktan varlığa bir diyalogdur.

Ve dördüncü olarak, kanıtlanmış gerçeğin ne olduğunu soruyorsun. Kanıtlanmış gerçek, farkında olmadan, körlükle,

kapalı gözlerle, akılsızca, işin içine meditasyon girmeden görülen doğruluk demektir. O zaman doğruluk, kanıtlanmış gerçek haline gelir. Örneğin, bir Budayla karşılaşırsın. Ona bilinçsizce bakarsan, o kanıtlanmış, tarihi bir gerçektir; belirli bir günde doğmuştur ve belirli bir günde ölecektir. Gözlerinle görebildiğin bir bedendir; belirli bir insan, belirli bir kişiliktir. Tarih onu not edebilir, sen onu görebilirsin.

Ama eğer bilinçsizlikle değil de, büyük bir bilinçle, farkındalıkla, ışıkla, sessizlikle bakarsan, orada kanıtlanmış bir gerçek değil, hakikat vardır. O zaman Buda belirli bir tarihte doğmuş bir kişi değildir, hiçbir zaman doğmamış ve hiçbir zaman ölmeyecek biridir. O zaman Buda, beden değildir, bedeni sadece bir barınaktır. O zaman Buda, sana görünen, sınırlı kişi değildir; bütünlüğü, tamlığı temsil eder. O zaman Buda, dünyaya, sınırsızlığın bir ışını, ötelerin bir hediyesidir. O zaman birden kanıtlı gerçek ortadan kalkar; artık sadece gerçek vardır.

Ama tarih, gerçeği not alamaz; tarih, kanıtlanmış gerçeklerden oluşur. Hindistan'da bizim iki değişik sistemimiz var. Birine tarih diyoruz; tarih, kanıtlanmış gerçekleri not alır. Diğerine *purana,* mitoloji diyoruz; bu da gerçekleri not ediyor. Biz Buda, Mahavira, Krishna hakkında tarih yazmadık, hayır. Bu, çok güzel bir şeyi, insanoğlunun çamurlu bilinçaltına çekmek olurdu. Biz bu insanlar hakkında tarih yazmadık, mitler yazdık Mit nedir? Mit bir meseldir, Ay'a işaret eden ama onun hakkında hiçbir şey söylemeyen bir mesel—hiçbir şey söylemeden Ay'ı gösteren bir parmak, bir işaret, bir belirti, bir ok.

Bir Jaina tapınağına gidersen şaşırırsın. Orada, yirmi dört aydınlanmış, büyük ustanın—yirmi dört TIRTHANKARA'nm—yirmi dört heykelini bulursun. Ve bunun en çarpıcı yanı, hepsinin birbirine benzemeleridir. Bu imkansızdır—bu dünyada tamamen aynı olan iki kişi bile yoktur, ikizler bile tamamen aynı

değildir. Öyleyse bu, yirmi dört *tirthankara'nın* tamamen aynı olması nasıl mümkün olabilir—ve zaman aralığı büyüktür, binlerce yıl vardır.

Bu, tarih değildir. Bu heykeller gerçek insanları tanımlamamaktadırlar, hayır, hiç de değil. Onlar, görünüşün sembolü değildirler. O zaman nedirler? Onlar içsellikten bir şeyi temsil ederler, meditasyon durumundan bir şey temsil ederler, iç durgunluktan bir şey temsil ederler, varlıktan bir şey temsil ederler. Bu yirmi dört heykel, yalnızca görünmeyen bir şeyin görünen sembolleridir.

Bu heykellerin önüne oturup sessizce seyretmeye devam edersen, şaşırırsın. İçinde bir şey olmaya başlar. Heykel, nesnel sanatın bir şeklidir, senin varlığının içsel şekliyle uyum sağlar. Heykelin duruşu, senin duruşunla uyum sağlar. Eğer aynı pozisyonda oturur-san—omurga dik şekilde, yarı açık gözlerle, burnunun ucuna bakarak hiçbir şey yapmadan, sanki mermerden bir heykelmiş gibi için ve dışın bembeyaz olarak—o zaman sıradan heykellere bakmadığını, büyük sembollerle karşı karşıya olduğunu anlarsın. Bu mitolojidir.

Mitoloji şiirsel olmak zorundadır çünkü sadece şiir, bilinmeyene göz atmana bir fırsat verebilir.

Buda'nın her hareket ettiği yerde, ağaçların mevsimsiz olarak tomurcuklandığı söylenir. Bu şiirdir, saf şiirdir; kanıtlı bir gerçek olarak oluşmamıştır. Ama bu bir şeyi gösterir; bunu söylemenin başka yolu yoktur. Buda'yla temasa geçtiğinde, ağaçların bile tomurcuklandığı söylenerek, insana neler olabileceği düşündürülmek istenmektedir.

Hz. Muhammed'in çöl güneşi altında yürüdüğü ve her yerin sıcaktan yandığı sırada, üzerinde küçük beyaz bir bulutun onu takip ederek bir şemsiye gibi gölge yaptığı söylenir. Bu

şiirdir, güzelliktir ama kanıtlanmış tarihi bir gerçek değildir. Hz Muhammed gibi bir kişi varoluş tarafından korunmaktadır; varoluş, Hz. Muhammed gibi bir kişiyle her bakımdan ilgilenmektedir. Varoluş, kendisine teslim olan bir kişiyle ilgilenmek zorundadır. Varoluş, kendisine tamamen güvenmiş bir kimseye nasıl ilgisiz kalabilir? Bunu anlatmak için, başının üstünde dolaşan bulut bir mecaz olarak kullanılmıştır. Bu kanıtlanmış gerçek değil, hakikattir. Tanrı'da ve Tanrı için ölenlerin sonsuz yaşama ulaştıklarını söylemektedir. Tanrı için ölmeye hazır olanlar, başka bir düzlemde yeniden dirilirler; fiziksel bedeni kaybedip ışık dolu bir bedene sahip olurlar. Artık yeryüzünün değil, gökyüzünün bir parçasıdırlar; zamandan kaybolur ama sonsuzlukta ortaya çıkarlar.

Ama bütün dinler, bunların kanıtlı gerçekler olduğunu göstermeye çalışmışlardır. Ve bunu göstermeye çalışırken, bütün yapabildikleri kendilerini aptal gibi göstermek olmuştur. Bunlar kanıtlanmış gerçekler değildir, sembolik gerçeklerdir.

Etrafında gördüğün her şey, kanıtlı bir gerçektir. Yeşil bir ağaç görürsün, özsuyu ve çiçeklerle doludur—bu, kanıtlı bir gerçektir. Ama eğer meditasyon yaparsan ve bir gün gözlerini esas olana açarsan, ağaç artık sadece bir ağaç değildir—içindeki yeşil, Tanrı'nın yeşilinden başka bir şey değildir ve içinde dolaşan özsuyu artık fiziksel bir olgu değil, ruhani bir şeydir—eğer bir gün ağacın varlığını görebilirsen, ağaçtaki Tanrısallığı ve ağacın Tanrısallığın bir gösteriminden başka bir şey olmadığını görebilirsen, gerçeği görmüşsün demektir.

Hakikatin, meditasyon yapan gözlere ihtiyacı vardır. Meditasyon yapan gözlerin yoksa, hayatın bütün donuk, ölü, birbiriyle bağlantısız, kaza ve şans eseri bir araya gelmiş, anlamsız, düzensiz kanıtlı gerçeklere doludur. Eğer hakikati görürsen, her şey yola girer, her şey uyumlu olur ve her şey bir

öneme sahip olmaya başlar.

Hiçbir zaman unutma ki, önem, hakikatin gölgesidir. Ve sadece kanıtlı gerçekler içinde yaşayanlar, tamamen anlamsız bir hayat yaşarlar.

AYDINLANMANIN HER ZAMAN BÜTÜNSEL OLDUĞUNU, HİÇBİR ZAMAN KISMİ OLAMAYACAĞINI SÖYLEDİN. YİNE DE KENDİ ZİHİNSİZLİK DURUMUNU BİR ORKESTRAYA, KRİSHNAMURTİ'NİNKİNİ İSE SOLO FLÜTE BENZETİYORSUN. AYDINLANMIŞ OLAN BİRİNİN BÜTÜN BİLGİYE ULAŞIMI YOK MUDUR? KRİSHNAMURTİ'DEKİ TÜNEL BAKIŞININ NEDENİ NEDİR?

Aydınlanma her zaman bütünseldir. Eğer bir orkestra ise, bütün bir orkestradır; eğer sadece bir solo flütse, o zaman tamamen bütünsel bir solo flüttür. Varoluş her zaman bütünseldir, bu yüzden aydınlanma da her zaman öyledir. Küçük çiçek de güneş kadar bütündür. Bütünsellik, nicelikten tamamen farklı bir olgudur; nitelikle ilgilidir.

Krishnamurti'nin solo flütü de, benim orkestram kadar bütünseldir, benim orkestram daha bütünsel değildir. Bütünsellikte daha çok ve daha az kavramları yoktur. Sen nicelik değerlerine göre düşünüyorsun, bu soru böylece ortaya çıkıyor. Ben nitelikten bahsediyorum. Aydınlanmış kişinin yaptığı her hareket tamdır. Çay içiyor olması, muhteşem bir resim çiziyor olması, müzik yapıyor olması veya sadece sessizce hiçbir şey yapmadan oturuyor olması fark etmez, her hareketi tamdır. Krishnamurti, bir solo flüt çalıyor ve bazı solo flüt çalanlara, orkestraya ihtiyaç olduğu kadar ihtiyaç vardır. Varoluşun güzelliğini arttırırlar, hayatı zenginleştirirler.

Niceliksel kavramlara göre düşünen zihni bırak. Bilinç düzeyini biraz daha yükselt ve niteliği düşünmeye başla, o

zaman sorun olmaz. Krishnamurti en iyi yapabildiği şeyi yapıyor. Ben onun bir orkestra haline gelmesini istemezdim. Bu, dünyayı fakirleştirirdi. Ne yapıyorsa, ona devam etmesi lazım; bu, hayata renk ve çeşitlilik veriyor.

Ben bir solo flüt çalamam—güzel bir şey olmadığı için değil, benim yolum olmadığı için. Ben orkestra olmaktan hoşlanıyorum. Atisha'nın, Bahattin'in, Kabir'in, Nanak'ın, Zerdüşt'ün ve daha pek çok başkalarının benimle çalmasını isterim. Hepsinin bu orkestranın bir parçası haline gelmesini ve birlikte çalmasını isterim.

Bu, benim yolum. Daha yüksek ya da daha alçak diye bir şey yok. Aydınlandıktan sonra daha yüksek veya daha alçak diye bir şey yoktur, olamaz. Eğer bir nilüfer aydınlanırsa, yine bir nilüfer olacaktır. Eğer bir gül aydınlanırsa, yine bir gül olacaktır. İkisinde de aydınlanmış olmanın aynı niteliği olacaktır ama gül, gül olarak kalacak ve nilüfer, nilüfer olarak kalacaktır.

Bana, "Aydınlanmanın her zaman bütünsel olduğunu, hiçbir zaman kısmi olamayacağını söylüyorsun," diye soruyorsun. Evet, hiçbir zaman kısmi değildir. Krishnamurti, kısmi bir flüt icracısı değildir. Tam bir flüt icracısıdır: hareketinin bütün olarak içindedir, tamamen içindedir. Vedalar'ı, İncil'i Kuran'ı, Tao Te Ching'i okumadığı için şanslı olduğunu söylüyor. Neden—çünkü onu rahatsız edebilirlerdi, arkalarında bazı izler bırakabilirlerdi, onun varlığının bir parçası haline gelebilirlerdi. O, sadece kendisi olmak istiyor, tam bir saflık içinde.

Benim yaklaşımım tamamen farklıdır. Ben, etrafımda mümkün olduğu kadar fazla aydınlanmış insanla birlikte olmak isterim. Bu, zor bir birlikteliktir çünkü hepsi çok farklı insanlardır; onların hepsini konuk etmek sorunlu olabilir. Ama

ben bundan hoşlanıyorum. Ne kadar çok zorluk çıkarırsa, o kadar çok hoşuma gidiyor. Bu, güzel bir meydan okuma. Buda'nın, Mahavira'nın, Hz Muhammed ve Hz.Musa'nın, hepsinin seninle birlikte olmasının ne kadar zor olduğunu bilemezsin. Mahavira çıplak durur ve Buda bundan hiç hoşlanmaz. Ve Buda çıplak olmadığı için, Mahavira mutlu değildir. Bu insanlarının hepsinin seninle olması büyük bir meydan okumadır.

Krishnamurti yalnız yaşar. Bunun da kendine göre zorlukları vardır ama bu, benim seçimim değildir. Benim seçimimin onun da seçimi olması gerektiğini söylemiyorum, benim yaptığımı yapması gerektiğini söylemiyorum. Ben yaptığım şeyi yapmaktan çok memnunum ve onun da yaptığı şeyi yapmasından çok memnunum.

Pek çok insan hep ölü ustalar hakkında konuştuğumu, neden yaşayan bir usta hakkında konuşmadığımı soruyor.

Krishnamurti öldüğünde, onun hakkında da konuşacağım. Bunun bir nedeni var. Benim ölü ustalarımı bir arada tutmanın ne kadar zor olduğunu biliyorum ama ölü ustalarla başa çıkabilirsin—eğer Mahavira'ya köşesinde oturmasını söylersem, oturmak zorundadır. Ama yaşayan bir usta dinlemeyecektir; sana karışmaya, başkalarıyla tartışmaya başlayacaktır. Ve benim de bazen biraz uykuya ihtiyacım oluyor.

Aydınlanmış kişinin, bütün bilgiye ulaşımı olup olmadığını soruyorsun. Aydınlanmış kişinin hiçbir bilgiye ulaşımı yoktur. Evet, masumiyete her türlü ulaşımı vardır—ve Krishnamurti flütünü, benimle orkestrayla yaptığım kadar masumca çalmaktadır. Bu, bilgi değil, bilgelik meselesidir. Bilgelik tamamen değişik bir olgudur—bilgelik masumiyettir. Buna cehalet bile diyebilirsin, bu olur ama lütfen bilgi deme.

Bilgiden çok cehalete yakındır.

Sokrates'in son günlerinde, "Bildiğim tek bir şey var, o da hiçbir şey bilmediğimdir," dediği söylenir. "Hiçbir şey bilmiyorum,"u bilmek, aydınlanmadır. Bütün bilginin yok olduğu, egonun yok olduğu, kişiliğin yok olduğu an, seninle varoluş arasındaki ayrım yok olur. Tekrar temiz, saf ve bütünle birsindir.

Bir de, "Krishnamurti'nin tünel bakışının nedeni ne?" diye soruyorsun. Bunu bana değil, Krishnamurti'ye sormalısın. Bu, beni ilgilendirmez. O bunu seviyor, bu şekilde büyümüş. Yüzyıllar boyunca, pek çok hayat boyunca, bu tünel bakışına doğru ilerlemiş. Ve tünel bakışının kendine has güzellikleri vardır çünkü gördüğün her şeyi çok çok net görürsün, gözlerin odaklanmıştır.

Krishnamurti'nin berraklığının nedeni budur. Kimse bu kadar berrak, bu kadar kristal berraklığında olmamıştır. Kimse bu kadar mantıklı, rasyonel olmamıştır; kimse bu kadar analitik olmamıştır.

Her şeyin içine ve detaylarına girmesindeki derinlik inanılmazdır. Ama bu, onun tünel bakışının bir parçasıdır. Her şeye bir arada sahip olamazsın, unutma. Berraklık istiyorsan, tünel bakışına ihtiyacın olacaktır; daha az şeyin üstünde, daha fazla odaklanman gerekecektir. Bilim bu şekilde tanımlanır: "Daha az şey hakkında, daha çok şey bilmek." Ve eğer bilim bu amaçta başarılı olursa, sonuçta, "Hiçbir şey hakkında her şeyi bilmek," zorunda kalacaktır. Gitgide daha az şey hakkında, gitgide daha çok şey bilmenin tek mantıklı sonucu bu olabilir. Bu, seni nereye götürür? Hiçbir şey hakkında her şeyi bildiğin bir noktaya götürür. Bilim, bir tünel bakışıdır. Krishnamurti bilimsel bir bireydir, çok bilimseldir. Bu yüzden analizi, parçalara

ayırmayı, en küçük detaylara girmeyi sevenlerin hoşuna gider. Lao Zi'nin tam tersidir. Lao Zi, "Herkes çok net görünüyor, bir tek benim kafam karışık," demiştir.

Lao Zi kalitesinde bir insan, en yüksek derecede aydınlanmış bir kişi bunu söylemiştir: "Benim dışımda herkes, her şey hakkında çok net görünüyor. Benim kafam öyle karışık, öyle çamurlu ki, neyin ne olduğunu bilmiyorum. Herkes büyük bir kesinlikle yürüyor ve ben her adımda duraklıyorum. Herkes yan taraflara bakmadan, dümdüz gidiyor. Ve ben, kışın soğuk, buzlu bir nehri geçmeye çalışan bir adam gibi yürüyorum."

Lao Zi, J.Krishnamurti'nin tam zıddıdır. Onda hiç tünel bakışı yoktur. Onun görüşü öyle geniş, öyle yayılmış bir şekildedir ki, çok net olamaz. Sisli, puslu olmak zorundadır ama bunun da kendi güzelliği vardır. Krishnamurti'nin ifadelerinin mantığı vardır. Lao Zi'nin sözlerinde ise şiir bulunur. Benim bakışım, Lao Zi'ninkinden bile geniş. Ben Lao Zi'yi ve daha başka pek çok kişiyi de içeri alıyorum. Tabii ki Lao Zi, beni alamazdı. Aradan yirmi beş yüzyıl geçti, bu yirmi beş yüzyılda yeryüzüne pek çok aydınlanmış kişi geldi. Ben daha önce hiç kimsenin yapmadığı şekilde, bütün mirası içeriyorum.

Lao Zi, Krishna'yı hiç duymamıştı; Lao Zi, Patanjali'yi hiç duymamıştı. Patanjali, Lao Zi'yi, Chuang Zu'yu veya Lieh Zu'yu hiç duymamıştı. Buda, Zerdüşt veya Musa'yı bilmiyordu.

Artık dünya küçük bir köy, küresel bir köy haline geldi ve insanlığın bütün tarihi bizim. Ben tamamen farklı bir durumdayım. Ben Lao Zi, Chuang Zu, Konfüçyüs, Mencius, Milarepa, Marpa, Tilopa, Naropa, Bodhidharma, Makahashyap, Sariputra, Mahavira, Adinat-ha, Musa, İbrahim, İsa, Francis, Kabir, Nanak, Dadu, Mera, Rabiya, hepsi hakkında her şeyi biliyorum. Bütün dünya benim elimin altında. Ben bütün

gökyüzünü, bütün yıldızları, bütün takımyıldızları görüyorum; benim görüşüm en şiirsel durumda olmak zorunda. Ama şiirin içinde ne kadar derine gidersen, o kadar daha az mantıklı hale gelir. Şiirselliğin içinde ne kadar derine gidersen, o kadar çok aşka benzer ve mantıktan uzaklaşır. Şiirselliğin en dibinde, bütün berraklık kaybolur. Hiçbir şey net değildir ama her şey güzel, her şey gizemlidir. Hiçbir şey açık değildir ama her şey tamamen harikadır. Krishnamurti'nin kendi yolu var ama ben onun bu dünyada bulunmasından memnunum. O diğer uçta duruyor. Eğer giderse, onu herkesten çok ben özlerim.

Ama senin sorunu anlayabiliyorum. Tek soru bu değil; sen aynı şey hakkında başka birçok soru da sordun. Benim Krishnamurti'yi eleştirmem seni derinden yaralamışa benziyor. Henüz beni anlayamı-yorsun. Bu, benim ona saygımı gösteriş biçimim. Bu benim, dünyada başka bir aydınlanmış kişi daha olduğunu ilan ediş şeklim.

Eğer benim orkestram sana uymuyorsa, o zaman tek alternatif solo flüt çalan Krishnamurti. Başka biri, sana yardım edebilecek üçüncü bir kişi yok. Ya Krishnamurti ya da ben—başka bir alternatif yok. Şu anda başka bir alternatif yok.

Krishnamurti beni eleştirmek zorunda; ben bunu anlayabiliyorum. Onun bakış açısı basit ve net; benimki biraz daha bulanık. Bazen onu çok takdir ediyorum çünkü onun da benim orkestramın bir parçası haline gelmesini isterim. Ve bazen de onu eleştiririm çünkü benim hoşlandığım şey solo flütler değil

SENİN SÖYLEDİKLERİNİ GEÇERLİ KILMALARI MÜMKÜN OLMAYAN İNSANLARLA PEKÇOK EZOTERİK NOKTAYI PAYLAŞTIĞINI DÜŞÜNÜYORUM. OSHKOSH VEYA BROOKLYN'DE HER GÜN İŞE KALABALIK OTOBÜSLERLE

VEYA METROYLA GİDEN İNSANLARIN, ALTINCI VEYA ON ALTIN'C TIRTHANKARA VEYA BAŞKA BİR EZOTERİK BİLGİ HAKKINDA BİR ŞE Y L E R ÖĞRENMESİNİN NE ÖNEMİ OLABİLİR? İSA'NIN BİR ZAMANLAR HİNDİSTAN'DA BULUNMUŞ OLMASININ VEYA KARŞI TARAF İÇİN ÇALIŞAN BİR RUH MEZHEBİNİN HİTLER'! ELE GEÇRMESİNİN NE ALAKASI VAR?

Aptallar her yerde—Bombay ve Pune'da olduğu kadar, Oshkosh ve Brooklyn'de de var. Hiçbir ülkenin aptallar yönünden ayrıcalığı yok. Ve aptallar her zaman ezoterik bir şeyler ararlar—onların hoşuna sadece saçma sapan şeyler gider. Ve ben de bazen saçma sapan konuşuyorum çünkü burada sadece aptal olmayanlara yardım etmek üzere bulunmuyorum. Ben ağımı geniş atıyorum, bu şekilde bazı aptalları da yakalayabilirim. Onlar iyi insanlardır!

Şimdi sadece düşün sen nereden geldin? Sen nasıl yakalandın? Altıncı ve on altıncı *tirthankaralar* veya Rosicrucian mezhebinin ustası Koothumi'nin Hitler'i ve bütün Nazi hareketini yönetmesi hakkındaki bütün o saçma teoriler. ..

İnsanın içinde değersiz şeyleri, seni özel yapan şeyleri bilmeye karşı derin bir dürtü vardır—çünkü sadece sen onları bilirsin, başka kimse bilmez. İnsan özel olmak ister ve hiçbir şey seni sözde ezoterik bilgiden daha özel hale getiremez. Ezoterik bilgi bu yüzden önemini korur. Her tür gereksiz şey, ezoterik bilgi altına girer—dünyanın içinin boş olduğu, yeryüzünün içinde büyük uygarlıklar olduğu. Ve hala buna ve buna benzer pek çok hikayeye inanan insanlar vardır. İnsan öyle sönük ve donuk bir hayat sürmektedir ki, biraz heyecana ihtiyacı vardır. Biraz daha akıllı olanlar, bilim kurgu veya dedektif hikayeleri okurlar. O kadar akıllı olmayanlar, ruhsal kurgu okurlar.

Ben bunları, etrafım belli bir grup aptalla çevrili iken söyledim. Onlar başka bir şeyle ilgili değildiler. Ve benim cevap vermem gerekir; sen geliştikçe benim cevaplanın da daha yüksek olacaktır. İnsan zihninin bütün aptallığını anladığın gün, artık sana konuşmam gerekmeyecektir; sadece orada sessizce oturmak yeterli olacaktır.

Bunlar, benim tarafımdan, bunlardan başka şeylerle ilgilenmeyen belirli bir gruba söylenmiştir. Bu insanlarla başka bir şey hakkında konuşmak tamamen anlamsız olacaktı. Şimdi artık onlar neredeyse tamamen yok olduğuna ve buraya tamamen farklı bir kalite geldiğine göre, gerçeğin dünyasında daha fazla ilerleyebilirim. Ama yine de sözcükleri kullanmam gerekir ve sözcükler çarpıtılabilir.

Sadece sessizlik gerçeği olduğu gibi iletir. Lütfen mümkün olduğu kadar çabuk olarak hazır ol ki, yalnızca birlikte olabilelim, birbirimizin enerjilerinde birleşebilelim, birbirimizin içinde kaybolalım. Ve mucizeler mümkündür. Yıllar boyunca söyleyemediğim bir şey, birkaç saniyelik sessizlikte iletilebilir ve söylenemeyen şeyler, seninle benim aramda düşünce engeli olmadığında sızabilir—benim sessizliğim ve senin sessizliğin birbirine karşı mevcut olursa ve iki aynanın birbirini yansıtması gibi, birbirlerini yansıtırlarsa.

Benim gerçek işim henüz başlamadı. Ben daha zemini hazırlıyorum, gerçek işe katılabilecek insanları hazırlıyorum. Bu sadece hazırlık aşaması. Bu yüzden, zaman harcama, büyük şeylere hazırlan, seni büyük şeyler bekliyor. Ama senin tarafından yapılacak hazırlık, yalnızca muhteşem bir sessizlik olacaktır—ve o zaman konuşmaya hiç gerek kalmayacaktır.

Sizinle konuşmak, benim için işkence oluyor. Sürekli olarak konuşmak için kendimi zorlamak ne kadar zor oluyor

bilemezsin. Bu, ip üstünde yürümek gibi bir şey. Benim içimde sözcükler kayboldu; onları tekrar tekrar geri getirmem gerekiyor. Bu, çok zor ve yorucu. Ama sen, "Teslim oldum," demeden sonlandırılamaz.

"Artık sessiz olamaya hazırım. Hiçbir şey ummuyorum, ummaktan vazgeçmeye hazırım. Ruhsallığın bütün fikirlerinden, Tanrı'dan, gerçekten, *nirvanadan,* aydınlanmadan vazgeçmeye hazırım, sadece seninle şu anda, burada, şimdi olmanın tadını çıkarmak istiyorum," diyebildiğin gün, mucizeler ortaya çıkmaya başlayacaktır.

Evet, mevsimsiz olarak tomurcuklanacaksındır.

Ve unutma ki, sen bütün o mucizeler için yetkilisin, onlar senin doğuştan gelen hakkın.

11. Bölüm - Dünyadan Kovulmuş

ANLAMIYORUM. ÖZLEM DUYMANIN KENDİSİNİN TANRISAL OLDUĞUNU SÖYLEDİN. AMA SIK SIK TÜM ARZULAMALARIN, TANRI İÇİN BİLE OLSA, RUHANİ DEĞİL DÜNYEVİ OLDUĞUNU SÖYLÜYORSUN.

Özlem duymak kendi saflığı içinde Tanrısaldır, hiçbir şeye duyulan özlem Tanrısaldır. Özlem, bir nesneye yönlendiğinde, dünyevi hale gelir. Özlem saflaştıran, saf bir ateştir, özlem dumansız bir ateş, dumansız bir alevdir. Ama herhangi bir nesneye—dünyaya, öbür dünyaya, paraya, meditasyona, Tanrı'ya, veya *nirvanaya* fark etmez.—bağlantılı hale geldiğinde, özlem artık saf değildir, nesne tarafından kirletilmiştir. O zaman nesne, özlemin kendisinden daha önemli hale gelmiştir. O zaman özlem kendi içinde bir son değil, bir amaç haline gelir.

Sannyasın bütün uğraşı, bütün özlem nesnelerini bırakman içindir. Özlem kaybolmayacaktır—aksine daha çok nesne bırakıldıkça, özlem daha yoğun, daha bütün hale gelecektir çünkü nesnelere bağlanan enerji açığa çıkacaktır. Ve insanın sadece susamış olduğu bir an gelecektir—bu, bir nesne için susama değildir, sadece susamış olmaktır. Aç olursun—ama herhangi bir şeye aç değilsindir, yalnızca saf bir özlem ateşi vardır. Ve bu ateş seni tüketir, seni küle dönüştürür ve bundan yeni bir şey doğar.

Bu, anka kıssasının anlamıdır, anka kıssasının önemi budur. Kuş, kendi varlığından yükselen bir ateş nedeniyle ölür, onun tarafından tüketilir, onun içinde kaybolur ve sonra yeniden dirilir.

İsa'nın yeniden dirilişinin, çarmıhta ölüp tekrar doğuyor

olmasının anlamı da budur. İsa tekrar tekrar, "Yeniden doğmadığın sürece, benim Tanrı Krallığıma giremezsin," demiştir.

Ama önce ölmeden nasıl tekrar doğabilirsin? Nihai ölüm gerçekleşmeden, nihai doğum gerçekleşemez.

Senin kafanın karışmış olmasını anlayabiliyorum—çünkü ben bir taraftan, "Özlem duymanın kendisi Tanrısaldır," diyorum. Tekrar ediyorum, öyledir. Ve bütün arzulamaların, Tanrı için bile olsa, ruhani değil, dünyevi olduğunu söylerken de bunda çelişkili bir şey yoktur. Özlem Tanrısaldır. Bir şeye özlem duyarsan ise düştün demektir. Bu, ilk düşüştür. Özlemin saflığını, bekaretini kaybetmişsindir; çamurlu hale gelmiştir, yeryüzüne düşmüştür, kanatları kesilmiştir. Bu iki ifade arasında çelişki yoktur. Benim ifadelerimde bir çelişki gördüğünde, onlar üzerinde meditasyon yap çünkü temelde bir çelişki olamaz. Görünürde olabilir ama şimdi biraz ev ödevi de yapmaya başlaman gerekir.

Meditasyon yap, mümkün olan bütün yönlerine bak ve şaşıracaksın. Tutarlılığı, içkin tutarlılığı görmeyi başardığında, çelişkinin ötesine geçebildiğinde, büyük bir anlayış anı gelecektir. Seni ışıkla dolduracak, keyifli hale getirecektir çünkü bu bir keşiftir ve her keşif, gelişmeye yardım eder.

> SIK SIK YAPMAM GEREKEN BİR ŞEYİ YAPMADIĞIM VEYA YAPMAMAM GEREKEN BİR ŞEYİ YAPTIĞIM HİSSİNE KAPILIYORUM; BİR ŞEYLERİN, HIZLI BİR ŞEKİLDE DEĞİŞMESİ GEREKİYOR GİBİ—SANKİ BİR OKUL ÖĞRENCİSİNİN, İYİ BİR NOT ALAMAMAK VEYA OKULDAN ATILMAKTAN ENDİŞELENMESİ GİBİ.

Hepimiz bu şekilde yetiştirildik. Bütün eğitimimiz—ailede, toplumda, okulda, üniversitede—bizde gerilim yaratır. Ve

temel gerilim de, yapman gereken şeyi yapmadığın hissidir. O zaman bütün hayatın boyunca kalır; seni bir kabus gibi takip eder, seni korkutmaya devam eder. Senin asla dinlenmene, rahatlamana izin vermez. Eğer rahatlarsan, "Ne yapıyorsun sen?" diyecektir. "Rahatlamaman gerekir; bir şeyler yapıyor olman gerekir." Eğer bir şey yapıyorsan, yine, "Ne yapıyorsun?" diyecektir. "Biraz dinlenmeye ihtiyacın var, bu gerekli, yoksa delireceksin—delirmenin kıyısına geldin." İyi bir şey yaparsan, "Sen bir aptalsın," diyecektir. "İyi şeyler yapmak bir işe yaramaz. İnsanlar seni kandırır." Kötü bir şey yaparsan, "Ne yapıyorsun?" diye kızacaktır. "Cehenneme gitmeye hazırlanıyorsun. Bu yaptığının cezasını çekmen gerekir." Seni asla rahat bırakmayacaktır, ne yaparsan yap, seni suçlayacaktır.

Bu suçlama, senin içine yerleşmiştir. Bu, insanlığın başına gelen en büyük felakettir. Ve içimizdeki bu suçlayıcı sesten kurtulmadığımız sürece gerçekten insan olamayız, gerçekten neşeli olamayız ve varoluşun kutlamasına katılamayız.

Bunu, senden başka kimse bırakamaz. Bu sadece senin problemin değil, bu hemen hemen herkesin sorunudur. Hangi ülkede doğduğun, hangi dine mensup olduğun fark etmez—Katolik, komünist, Hindu, Müslüman, Jaina, Budist olabilirsin, hangi ideolojiye inandığın fark etmez, esas olan aynıdır. Esas olan, senin içinde bir bölünmüşlük yaratmaktır, böylece bir tarafın, devamlı olarak diğer tarafını suçlar. Bir tarafının dediğini yaparsan, diğer tarafın suçlamaya başlar. İçsel bir çelişki, bir iç savaş yaşarsın.

Bu iç savaşın bırakılması gerekir, yoksa hayatın bütün güzelliğini, bütün kutsamasını kaçırırsın. Yüreğinin içindekilere gülemezsin, sevemezsin, herhangi bir şeyde tam olamazsın. İnsan ancak bütünlüğünün içinde tomurcuklanır, bahar gelir ve hayatın renk, müzik ve şiir kazanmaya başlar.

Ancak bu bütünlüğün sonucunda, birden dört bir yanını saran Tanrı'nın varlığını hissedersin. İronik olan, bu ayırımın aziz, rahip, kilise diye adlandırdıkların tarafından yaratılmış olmasıdır. Aslında din adamları, Tanrı'nın dünyadaki en büyük düşmanlarıdır.

Bütün din adamlarından kurtulmak zorundayız. Onlar insan patolojisinin nedeni, köküdür. Herkesi huzursuz etmektedirler, bir nevroz salgınına sebep olmaktadırlar. Ve bu nevroz o kadar yaygın hale gelmiştir ki, onu sorgulamadan kabul ederiz. Bütün hayatın, buna dair olduğunu düşünürüz, hayat budur—uzun süren çileler; acı dolu, cefakar bir varoluş: kuru gürültünün bir oto-biyografisi.

Eğer sözde hayatlarımıza bakarsak, söylenenler doğru gibi çünkü kalplerimizde tek bir çiçek, tek bir şarkı, tek bir keyif ışığı yoktur. Bütün dünyadaki akıllı insanların, hayatın anlamının ne olduğunu sorgulamalar şaşırtıcı değil. "Neden yaşamaya devam etmemiz gerekir? Niçin yaşamaktan bu kadar korkuyoruz? Niçin bir parça cesaret toplayamıyoruz ve tüm bu saçmalıklara bir nokta koyamıyoruz? Neden intihara kalkışamıyoruz?"

Dünyada daha önce hiçbir zaman, hayatın bütünüyle anlamsız olduğunu düşünen bu kadar çok insan olmamıştır. Bu, neden bu devirde oldu? Bunun, devirle bir ilgisi yok. Din adamları yüzyıllardır, en azından beş bin yıldır zarar veriyorlar. Şimdi, en üst seviyeye ulaştılar.

Bu bizim işimiz değil. Biz kurbanız. Biz tarihin kurbanlarıyız. Biri, bir parça daha bilinçli hale geldiğinde, ilk yaptığı iş, tarih kitaplarını yakmaktır. Geçmişi unut, geçmiş kabus gibiydi. Yeniden A,B,C'den, Adem yeniden doğmuş gibi başla. Tekrar, cennet bahçe-sindeymişiz gibi masum, din adamlar tarafından kirletilmemiş olarak başla.

Din adamlar çok acımasızlık yaptılar çünkü kendileri için inanılmaz derecede önemli bir şey keşfettiler: bir insanı bölüp ayırır, onu şizofrenik hale getirirsen, güçlü kalırsın. Bölünmüş insan, zayıf insandır. Bölünmemiş insan bir bireydir, güçlüdür, her macerayı ve meydan okumayı kabullenebilecek güce sahiptir.

Bir adam, devam edebileceği iyi bir kilise arıyormuş ve içinde papazla okuma yapan bir cemaatin bulunduğu bir kilise bulmuş. Diyorlarmış ki: "Yapmamız gereken, yapmadığımız şeyler var, yapmamamız gereken, yaptığımız şeyler var."

Adam oturmuş ve derin bir rahatlama ile iç çekmiş: "Teşekkürler Tanrım, sonunda ait olduğum insanlar buldum."

Gittiğin her kilisede, ait olduğun insanlar bulursun, varlığının kopyalarını bulursun. Belki, dil biraz farklı olabilir, ritüel biraz farklı olabilir, fakat temeller aynıdır. Temel şudur: insan, bir iç savaşa indirgenmek zorundadır. Bunu; din adamlarının sana ne yaptığım fark ettiğin ilk gün, büyük bir sezgi günüdür. Ve bütün bu saçmalıkları bıraktığın gün, bağımsızlığın başladığı gündür.

Canın ne yapmak istiyorsa onu yap, içinden geldiği gibi davran. Kutsal kitapları dinleme, kendi kalbini dinle; o, benim önerdiğim tek kutsal kitaptır. Evet, çok dikkatli, çok bilinçli dinle, o zaman asla hata yapmayacaksın.

Kalbini dinlersen, asla bölünmezsin. Kalbini dinleyerek neyin doğru, neyin yanlış olduğunu düşünmeksizin doğru yönde harekete edersin. Yeni insanlığın bütün sanatı, kalbi bilinçli, tetikte ve dikkatli dinlemenin sırrından oluşacak. Ve hangi yolla olursa olsun onu takip et ve o seni nereye götürürse oraya gir. Evet, bazen seni tehlikeye düşürebilir—fakat o zaman bu tehlikelerin senin olgunlaşman için gerekli olduğunu hatırla. Ve

kalbini dinlemek seni bazen yoldan çıkaracaktır—fakat bu yoldan çıkmaların da büyümenin bir parçası olduğunu hatırla. Çoğu kez düşeceksin. Tekrar ayağa kalk çünkü insan bu şekilde güç kazanır—düşerek ve tekrar kalkarak. İnsan bu şekilde bütünleşir...

Fakat dışarıdan empoze edilen kurallara uyma. Empoze edilmiş kurallar, asla doğru olamaz çünkü kurallar sana sözünü geçirmek isteyen insanlar tarafından icat edilmiştir. Evet, bazen Buda, İsa, Khrishna, Muhammed gibi aydınlanmış insanlar da dünyada bulunmuşlardır. Onlar dünyaya kural koymamışlardı, onlar aşklarını vermişlerdi. Fakat er ya da geç, müritler bir araya toplanır ve yönetimin kodlarını oluşturmaya başlarlar. Usta gittiğinde, ışık bir kez söndü mü, onlar derin bir karanlığa gömülürler, izleyecek belli kurallar aramaya koyulurlar çünkü önceden görmüş oldukları ışık artık orada değildir. Şimdi kurallara bağlı olmak durumunda kalacaklardır.

İsa'nın yaptıkları, onun kendi kalbinin fısıltısı idi, Hıristiyanların şimdi yapmakta oldukları ise, onların kendi kalplerinin fısıltısı değil. Onlar birer taklitçi—taklitçi olduğun anda insanlığını aşağılarsın, Tanrı'nı aşağılarsın.

Asla bir taklitçi olma, her zaman kendin ol. Bir kopya haline gelme. Fakat tüm dünyada olan bu—karbon kopyalar, karbon kopyalar.

Eğer sen özgünsen, hayat bir danstır—ve sen özgün olmak için yaratılmışsındır. Nasıl iki kişi birbirinin aynı değilse, benim hayat yolum da asla senin hayat yolun haline gelemez.

Ruhu özümse; ustanın sessizliğini özümse, onun zarafetini öğren. Onun varlığından mümkün olabildiğince çok iç ama onu taklit etme. Onun ruhunu özümseyerek, sevgisini içerek, şefkatini alarak, kendi kalbinin fısıltısını dinleyebilir hale

geleceksin. Onlar fısıltılardır. Kalp, çok sakin ve alçak sesle konuşur, bağırmaz. Ustanın sessizliğini dinleyerek bir gün kendi iç merkezini dinleyebilir" hale gelirsin. Ve o zaman bu problem bir daha asla baş göstermez: "Yapmamam gereken bir şeyi yapıyorum ve yapmam gereken şeyi yapmıyorum." Bu problem sadece başkalarının boyunduruğu altına girdiğinde, bir taklitçi olduğunda ortaya çıkar.

Bir Buda için iyi olan, senin için iyi değildir. Krishna'nın, Buda'dan nasıl farklı olduğuna bir bak. Eğer Krishna, Buda'yı takip etmiş olsaydı, bu dünyaya gelmiş en güzel adamlardan birini kaybetmiş olacaktık Ya da Buda, Krishna'yı izlese idi, onun zavallı bir kopyası olurdu. Buda'nın flüt çaldığını bir düşün, uyuyan birçok kişiyi rahatsız ederdi, o bir flütçü değildi. Buda'nın dans ettiğini bir düşün, bu çok gülünç hatta abes olurdu.

Aynı durum Krishna için de geçerli. Flüt olmadan, tavus kuşu tüyünden taç olmadan, güzel kıyafetler olmadan, etrafında dans eden hiç kimse olmadan, dans olmadan, şarkı olmadan, bir ağaç altında gözleri kapalı otururken Krishna çok zavallı, çok fakirleşmiş görünür.

Buda, Buda'dır; Krishna da Krishna'dır ve sen, sensin. Ve bir başkasından herhangi bir şekilde aşağı değilsin. Kendine saygı duy, kendi iç sesine saygı duy ve onu takip et. Ve unutma, kalbinin sana her zaman doğruyu göstereceğine dair garanti veremem. Çoğu zaman seni yanlışa götürecektir çünkü doğru kapıya gelmek isteyen biri, ilk olarak, pek çok yanlış kapıyı çalmak zorundadır. İşte hepsi bu!

Birdenbire doğru kapıya denk gelirsen, onun doğru olduğunu fark edemezsin.

Doğrudan buraya gelen pek çok insan var, onlar bir

başkasına hiç gitmediler. Onlarla bağlantı kurmak neredeyse imkansız. Burada ne olduğunu anlayamıyorlar, arka planları yok, o bağlama sahip değiller... Neyin yanlış olduğunu öğrenmemişler ki, neyin doğru olduğunu anlayabilsinler.

Fakat buraya gelene dek, sözüm ona usta denilen pek çok kişiyle ve pek çok arayanla birlikte yaşamış, birçok ekolün parçası olmuş insanların, buraya geldiklerinde, kalplerinde hemen bir şey yanıyor. O kadar çok şey yaşamışlardır ki neyin doğru olduğunu fark edebilmektedirler. .

Son hesaplaşmada, hiç çabanın boşa gitmediğini unutma, bütün çabalar senin gelişiminin doruğuna katkı sağlar. Tereddüt etme, yanlış yapacağından çok fazla endişe etme. Bu problemlerden biridir: insanlara asla yanlış bir şey yapmamaları öğretilmiştir ve ardından çok tereddütlü, endişeli, yanlış yapmaktan korkan, çıkmaza saplanmış hale gelmişlerdir. Yanlış bir şeyler olabilir diye hareket edemezler. Adeta kaya haline gelirler ve tüm hareketliliklerini kaybederler.

Sana, mümkün olduğunca çok hata yapmanı, sadece tek bir şeyi unutmamanı öğretiyorum: aynı hatayı tekrar yapma. Bu şekilde gelişirsin. Yoldan çıkmak, senin özgürlüğünün bir parçasıdır, hatta Tanrı'ya karşı gelmek bile şerefinin bir parçasıdır. Bazen Tanrı'ya karşı gelmek de iyidir. Bu seni cesaretli kılmaya başlayacaktır, etrafta cesaretsiz milyonlarca insan var.

Bunları söylediğim zaman, birçok insan sinirlenir. Daha geçen gün buraya bir gazeteci geldi. Bu ashramda neler olduğunu izleyip, anlamaya gelmişti ve hikayeyi iki taraftan da—onun yanında olanlar ve ona karşı olanlar—öğrenmek istiyordu. Şehri dolaştı. Polis memurları ile konuştu, Pune Belediye Başkanı'nı görmeye gitti. Belediye Başkanı'nın söyledikleri gerçekten çok güzeldi, çok hoşuma gitti.

Belediye başkanı demiş ki: "Bu adam çok tehlikeli, onun Pune'dan, sadece Pune'dan değil Hindistan'dan, sadece Hindistan'dan değil, dünyadan da kovulması gerekir!"

Buna bayıldım ve bunun hakkında düşünmeye başladım. Beni dünyadan nereye kovacaklar? Bu gerçekten fantastik bir iddia! Bunu başarabilirlerse, gitmeye seve seve razıyım. Neden bu kadar öfke var? Öfkenin bir nedeni vardır, arkasında bir gerekçe bulunur. Buradaki gerekçe, sana bütünüyle yeni bir dinî yaşam vizyonu vermeye çalışıyor olmamdır—ve yeni vizyon başarılı olursa, o zaman eskileri ölmek zorunda kalacaktır.

Sana söylenenleri unut, "Bu doğrudur, bu yanlıştır." Hayat o kadar sabit değildir. Bugün doğru olan şey, yarın doğru olmayabilir; şu anda yanlış olan şey. daha sonra doğru olabilir. Hayat hasıraltı edilemez; onu o kadar kolayca etiketleyemezsin, "Bu doğrudur, bu yanlıştır. " Hayat, her şişenin etiketlendiği ve neyin ne olduğunu bildiğin bir eczane değildir. Yaşam bir gizemdir. Bir an bir şey uyar ve o doğrudur. Başka bir an, Ganj'dan çok fazla su geçmiştir, artık uyumlu değildir ve o yanlıştır.

Benim doğru tarifim ne? Varoluşla uyumlu olan doğru, uyumlu olmayan ise yanlıştır. Her an çok dikkatli olmak zorundasın çünkü ona her an yeniden karar verilir. Neyin doğru, neyin yanlış olduğuna ilişkin hazır cevaplara bağlı kalamazsın. Sadece aptallar hazır cevaplara bağlı olurlar çünkü o zaman zeki olmaya ihtiyaç yoktur. İhtiyaç yoktur; sen zaten neyin doğru, neyin yanlış olduğunu biliyor-sundur, listeyi ezberleyebilirsin, liste fazla büyük değildir.

Yahudilerin, on emri var, o kadar basit; neyin yanlış, neyin doğru bilirsin. Fakat hayat sürekli bir değişim içindedir. Eğer Musa geri gelse idi, aynı on emri vereceğini hiç

düşünmüyorum—yapamazdı. Üç bin yıl sonra, aynı emirleri nasıl verebilir ki? Yeni bir şeyler bulmak zorundadır. Fakat benim kendi anlayışım şu: emir verildiğinde bu insanlar için zorluk yaratır çünkü bu emirler verilene kadar zaten demode olurlar. Hayat çok hızlı geçer, dinamiktir, statik değildir. Bir su birikintisi değildir, Ganj Nehri'dir, akmaya devam eder. Ardı ardına gelen iki an asla aynı değildir. Herhangi bir şey, şu anda doğru olabilir ve bir dahaki anda doğru olmayabilir.

O zaman ne yapmalı? Tek mümkün olan şey; insanları değişen bir yaşama nasıl cevap vereceğine karar verebilecek kadar uyanık hale getirmektir.

Eski bir Zen hikayesi vardır: Rakip iki tapınak varmış. Bu tapınakların başındaki ustalar—aslında sözde ustalar, onlara başrahip demek daha uygun—birbirlerine o kadar karşıymışlar ki, kendilerine gelenlere, asla diğer kiliseye bakmamalarını söylüyorlarmış.

Başrahiplerden her birinin kendilerine hizmet eden, getir-götür ve ayak işlerini yapan bir çalışanı varmış. Birinci tapınağın rahibi hizmet eden oğlana, "Sakın, diğer çocukla konuşma. Bunlar, tehlikeli insanlar" demiş.

Fakat, çocuk çocuktur. Bir gün yolda karşılaşmışlar ve birinci tapınaktaki çocuk diğer çocuğa sormuş, "Nereye gidiyorsun?"

Diğeri, "Rüzgar beni her nereye götürürse," demiş. Tapınakta Zen ile ilgili dinlediği büyük şeylerden etkilenmiş gibiymiş. "Rüzgar beni her nereye götürürse." Mükemmel bir ifade, katıksız Tao. Birinci tapınaktan gelen çocuk buna çok bozulmuş, bu cevap zoruna gitmiş ve diğerine verecek cevap bulamamış. Hüsrana uğramış ve öfkeliymiş, ayrıca kendini suçlu hissediyormuş çünkü, "Başrahibim bana bu insanlarla

konuşmamamı söyledi. Bu insanlar gerçekten tehlikeli. Şimdi, bu nasıl bir cevap? Bu çocuk beni utandırdı," diye düşünüyormuş.

Başrahibine gitmiş ve olanları anlatmış. "Onunla konuştuğum için çok üzgünüm. Haklıymışsın, bu insanlar tuhaflar. Bu nasıl bir cevap? Ona nereye gittiğini sordum—sadece basit bir soru—benim gibi onun da alışverişe gittiğini biliyordum. Fakat o bana, 'Rüzgar her nereye götürürse,' diye cevap verdi," demiş. Rahip; "Seni uyarmıştım, fakat sen beni dinlemedin. Bak şimdi, yarın yine aynı yerde beklersin, o gelince, 'Nereye gidiyorsun?' diye sorarsın, o da sana 'Rüzgar her nereye götürürse' diyecek. O zaman sende biraz daha akıllı ol. De ki: 'O zaman bacakların olmasa da fark etmez çünkü ruhun bedeni yoktur ve rüzgar ruhu hiçbir yere götüremez.' Buna ne dersin? " demiş.

Oğlan bütün gece bunu tekrarlayarak hazırlanmış. Ertesi sabah, erkenden, oraya gitmiş, aynı noktada beklemiş, tam zamanında diğer oğlan gelmiş. Çok mutluymuş çünkü gerçekten kim akıllı gösterecekmiş, sormuş:

"Nereye gidiyorsun?" Beklemeye başlamış ...

Fakat oğlan demiş ki: "Pazardan sebze almaya."

Şimdi, öğrenmiş olduğu felsefe ne işe yaradı?

Hayat da böyledir işte. Ona hazırlanamazsın, onun için hazır olamazsın. Bu onun güzelliğidir, bu onun şaşırtmacasıdır, o seni her zaman hazırlıksız yakalar, her zaman sürpriz gibi gelir. Gözlerin varsa, her anın birer sürpriz olduğunu görürsün ve hazır cevaplar hiç işe yaramaz.

Ve bütün eski dinler, sana hazır cevaplar sunar. Manu kendi emirlerini vermiştir. Musa kendi emirlerini vermiştir, vesaire, vesaire. Ben sana hiçbir emir vermiyorum. Aslında emir

sözcüğünün kendisi bile çirkindir. Birine emretmek, onu köleliğe indirgemektir. Sana hiç emir vermiyorum, bana veya başka birine itaat etmek zorunda değilsin. Ben sana sadece esas hayat kanununu öğretiyorum. Kendine itaat et, kendinin ışığı ol, o ışığı takip et, o zaman bu problem asla ortaya çıkmayacaktır. O zaman her yaptığın, yapılması gerekendir ve her ne yapmıyorsan o, yapılmaması gerekendir.

Arkana tekrar tekrar bakmaman gerektiğini unutma çünkü hayat sürekli değişir. Yarın, dün yaptığının yanlış olduğunu düşünmeye başlayabilirsin. Geriye bakmaya gerek yok, yaşam sürüp, gider. Fakat sürekli dikiz aynasına bakan sürücüler vardır. İleriye doğru sürerler, fakat geriye doğru bakarlar; onların hayatları bir felaket olacaktır.

İleriye bak. Geçtiğin yolu geçmişsindir. Bitmiştir, artık onu taşıma. Geçmişi gereksiz yere yüklenme. Okuduğun bölümleri geç; tekrar tekrar geri dönmeye gerek yok. Ve sakın geçmişi edindiğin yeni bakış açısı ile yargılamaya kalkma çünkü yeni yenidir, emsalsiz bir şekilde yenidir. Eski kendi bağlamında doğru idi, yeni de kendi bağlamında doğrudur ve onlar benzersizdirler.

Sana açıklamaya çalıştığım şey şu: suçlu hissetmeyi bırak —çünkü suçlu olmak, cehennemde yaşamaktır. Suçluluk duymazsan, seher vaktindeki çiğ damlasının tazeliğini hissedersin, göldeki nilüfer yaprağının tazeliğine sahip olursun, gecedeki yıldızların tazeliğine sahip olursun. Suçluluk yok olduğunda, tamamen farklı, ışıldayan ve parlayan bir hayatın olur. Ayakların dans eder, kalbin bin bir şarkı söyler..

Böyle bir neşe yaşamak, bir sannyasin olmaktır, böyle bir zevki yaşamak, Tanrısal bir yaşam sürmektir. Suçluluk yükü ile yaşamak sadece din adamları tarafından sömürülmüş olmaktır.

Zindanından çık—Hindu, Hıristiyan, Müslüman, Jaina, Budist, komünist. Bütün zindanlarından çık, bütün ideolojilerinden sıyrıl, çünkü ideolojiler sana hazır cevaplar sunar. Eğer bir komüniste soru sorarsan, Kapital'e bakmak zorunda kalacaktır. Aynı şekilde, Hindu'ya sorarsan, Gita'nın sayfalarını çevirir. Ne zaman kendi bilincini kullanacaksın? Ne zaman? Daha ne kadar ölü geçmişine bağlı kalmaya devam edeceksin? Gita, beş bin yıl önce doğdu, hayat devamlı değişmekte. Eğer Gita'yı okumak istiyorsan, güzel bir bilgi kaynağı olarak oku—fakat sadece bunun için, bundan fazlası için değil. O güzel bir bilgi kaynağı, güzel bir şiirdir, ancak takip edilecek vecize ve emirlere sahip değildir. Onun geçmişten bir hediye, büyük bir şairin hediyesi olarak tadını çıkar ama hayatın için bir disiplin haline getirme; onun böyle bir şeyle alakası bile yok.

Aslında hiçbir şeyin alakası yok çünkü hayat asla sınırlı kalmaz. Devam edip gider; bütün sınırları, bütün sınırlamalar aşar; o, sınırsız bir süreçtir. Din kitapları bir yerde noktalanabilirler ama hayat asla noktalanmaz, bunu unutma. Bunu kendine hatırlat.

Hayatla irtibat halinde olmanın tek yolu, hayatın gerisinde kalmamanın tek yolu suçluluk duymayan, masum olan bir yüreğe sahip olmaktır. Sana bütün söylenenleri—ne yapılması ve ne yapılmaması gerektiği hakkında—unut, senin için başka hiç kimse karar veremez.

Senin için karar veren o sahtekarlardan kaçın; dizginleri kendi eline al. Karar veren sen olmalısın. Aslında bu kararlılık halinde, ruhun doğumu gerçekleşir. Senin için başkalar karar verdiğinde, ruhun uykuda ve donuk halde kalır. Kendi kendine karar vermeye başladığında bir keskinlik ortaya çıkar. Karar vermek demek, risk almak demektir; karar vermek demek, yanlış

yapabilmek demektir—kim bilebilir, bir risk vardır. Neler olacağını kim bilebilir? Risk vardır, garanti yoktur.

Eskiyle birlikte kaldığında, garanti vardır. Milyonlarca milyonlarca insan, o yoldan gitmiştir; o kadar fazla insan nasıl hata yapmış olabilir? Bu, garantidir. Eğer o kadar fazla insan doğru olduğunu söylüyorsa, öyle olmalıdır.

Aslında hayatın mantığı, bunun tam zıddıdır. Eğer bir şeyi çok fazla insan takip ediyorsa, o şeyin yanlış olduğundan emin olabilirsin çünkü o kadar fazla insan aydınlanmış değildir, olamaz. Çoğunluk aptallardan, tamamen aptallardan oluşur. Çoğunluğa karşı dikkatli ol. Eğer o sayıda insan bir şeyi takip ediyorsa, bu, o şeyin yanlış olduğuna dair yeterli bir kanıttır.

Hakikat bireylerin başına gelir, kalabalıkların başına gelmez. Hiç aydınlanan bir kalabalık duydun mu? Hakikat bireylerin başına gelir—Tilopa gibi, Atisha gibi, Nanak gibi, Farid gibi.

Hakikat bireylerin basma gelir.

Eğer hakikatin senin başına da gelmesini istiyorsan, birey ol.

Bir birey olmak için gerekli tüm riskleri al; sana zeka ve parlaklık verebilmeleri için bütün meydan okumaları kabul et.

Hakikat bir inanç değildir, tamamen zekadır. Hayatının gizli kaynaklarının alevlenmesi, bilincinin aydınlanmasıdır. Ama bunun olması için doğru alanı sağlaman gerekir. Bu doğru alan, kendini olduğun gibi kabul etmendir. Hiçbir şeyi inkar etme, bölünme, suçlu hissetme.

Neşelen! Ve" tekrar söylüyorum, olduğun halinle neşelen.

NİYE SENİN VE SENİN ASHRAMIN HAKKINDA BU KADAR

ÇOK TARTIŞMA VAR?

Eğer olmasaydı, bu çok büyük bir sürpriz olurdu, bir mucize olurdu, inanılmaz olurdu. İşin doğal gidişatı budur. Sokrates'in başına gelen de budur. Onun hatası neydi? Hatası, hakikati olduğu gibi söylemeye çalışıyor olmasıydı. Hatası, yegane hatası, kalabalıkların aptallıklarına ödün vermeye hazır olmamasıydı. Devamlı olarak tartışmalar içinde yaşadı; bu tartışmalar nedeniyle öldü.

İsa'nın tartışmasız bir hayat sürdüğünü mü düşünüyorsun? O zaman neden çarmıha gerildi? Tartışmasız bir hayatın ödülü olarak mı? Sürekli tartışmalar içinde yaşadı; bu şekilde olması gerekiyordu.. Buda için de böyle oldu, Bodhidharma için de böyle oldu, her zaman böyle oldu ve her zaman da. böyle olacak gibi görünüyor.

Hakikat tartışma yaratır çünkü insanları şoke eder, onların yanılsamalarını yerle bir eder. Onlar yanılsamalarına yapışmak isterler çünkü yanılsamalar yatıştırıcıdır, huzurludur ve rahattır. Rüyalarını bırakmak istemezler, her çeşit aptalca projeye yaptıkları yatırımları bırakmak istemezler—ve gerçeğin onlardan beklediği budur. Öfkelenirler, öç almak isterler. '

Bu tamamen doğaldır. Ben tartışmalar içinde yaşayacağım —ve bu sadece başlangıçtır. Beni bu dünyadan kovacaklar günü düşün! Gerçekten mutluyum: acaba beni nereye gönderecekler? Buna değecek, oraya gitmenin ve dünyanın dışında yaşamanın bütün zorluklarına değecek

Bu sadece başlangıç, bu sadece ilk kıvılcım. Yakında bütün orman yangın yeri olacak ve bu yangın tüm yeryüzüne yayılacak çünkü ben herhangi bir dinin fanatizmiyle savaşmıyorum, ben bütün fanatizm türlerine karşı savaşıyorum.

Sokrates, sadece küçücük Atina şehrinde hüküm süren yalanlara karşı savaşıyordu; orası çok küçük bir yerdi. Buda, Hindu inançlarına karşıydı; İsa, Yahudilik mirasına karşı savaşıyordu. Benim savaşım ise çok boyutlu: Ben Yahudilerle savaşıyorum, Hindularla savaşıyorum, Budistlerle savaşıyorum, Jainalarla savaşıyorum, Müslümanlara savaşıyorum. Benim savaşım özel olarak hiç kimseye yönelik değil. Bu yüzden ben bu kadar çok düşman. hiç kimsenin yaratmadığı kadar çok düşman yaratmak zorundayım.

Ama tabii ki aynı ölçüde dost, hiç kimsenin yaratmadığı sayıda dost da yaratacağım çünkü hayat bir denge sağlar. Eğer o kadar çok düşmanın varsa, o kadar çok dostun da olacaktır. Hayat her zaman bir denge sağlar, dengeyi asla kaybetmez. Ne kadar çok düşmanın varsa, o kadar çok dostun da olur.

Bütün bunlar çok entrikalı, çok ilginç görünüyor. Unutma ki herkesi tatmin edemezsin—bu, mümkün değildir ve ben de bununla ilgilenmiyorum.

İki bin beş yüz yıl önce Ezop şu hikayeyi anlatmıştı:

Bir dağ köyünde güneşli bir sabahmış. Yaşlı bir adam ve torunu, vadideki büyük kasabaya, eşeklerini satmaya gidiyorlarmış. Eşek güzelce tımar edilmiş ve fırçalanmış ve mutlu bir şekilde yola çıkmışlar. Bir süre sonra yolun kenarında tembellik eden bazı kişilere rastlamışlar. Bu kişilerden biri, "Şu aptallara bakın," demiş. "Ayağı hiç kaymayan şu eşeğe binebilecekleri halde onun yanında düşe kalka ilerliyorlar."

Yaşlı adam bunu duymuş ve doğru olduğunu düşünmüş. Böylece oğlanla birlikte eşeğe binmişler ve yollarına devam etmişler.

Az sonra yolun kenarında dedikodu eden başka kişilere

rastlamışlar. "Şu tembel ikiliye de bakın," diyorlarmış. "Eşeğin belini kıracaklar."

Yaşlı adam haklı olduklarını düşünmüş ve kendisi daha ağır olduğu için, oğlanın eşeğin üstünde kalmasına, kendi de onların yanında yürümeye karar vermiş.

Biraz sonra yeni yorumlar duymuşlar. "Şu saygısız çocuğa bak— kendisi eşeğe binerken, yaşlı adam yürüyor!" diyorlarmış.

Yaşlı adam onların da haklı olduğunu düşünmüş, eşeğe kendi binmeliymiş, oğlan da yürümeliymiş.

Biraz sonra şunu duymuşlar: "Ne kadar da acımasız bir adam, zavallı çocuk ayakta kalmaya çalışırken, rahatına bakıyor."

O zaman kadar yaşlı adam ve torunu şaşkına dönmüşler. En son olarak, onlar gidene kadar eşeğin tamamen yorulacağı ve kimsenin onu almak istemeyeceği konusunda bir eleştiriyi duyduklarında, yolun kenarına üzgün bir şekilde oturmuşlar.

Eşek biraz dinlendikten sonra, yollarına devam etmişler ama tamamen farklı bir şekilde. O gün öğleden sonra, yaşlı adam ve oğlan nefes nefese pazar yerine varmışlar. Eşek, ikisinin omuzları arasındaki bir değnekte, ayaklarından bağlanmış olarak sallanıyormuş!

Ezop'un dediği gibi, herkesi memnun edemezsin. Eğer bunu denersen, kendini kaybedersin."

Ben herkesi memnun edemem ve herkesi memnun etmek de beni ilgilendirmiyor. Ben bir siyasetçi değilim; siyasetçiler herkesi memnun etmeye çalışır. Ben burada, gerçekten yardım edilmek istenenlere yardım etmek üzere bulunuyorum. Ben kalabalıklarla, ayak-takımıyla ilgili değilim. Sadece kendi kendilerine ulaşmak için her şeyi—her şeyi—riske etmeye hazır,

samimi arayışçılarla ilgileniyorum.

Bu, pek çok kişiyi sinirlendirecektir; çok fazla tartışma yaratacaktır çünkü ben ödün vermeyen bir insanım. Ben sonucu ne olursa olsun, benim için doğru olanı söylerim. Bunun için suçlanmam veya öldürülmem, benim için fark etmez. Ama en ufak bir şekilde olsa bile ödün vermem.

Kaybedilecek hiçbir şeyim yok, o halde neden ödün vereyim? Kazanacak hiçbir şeyim yok, o zaman niye ödün vereyim? Başıma gelebilecek her şey geldi. Benden hiçbir şey alınamaz çünkü ben içsel bir hazineye sahibim. Ona hiçbir şey eklenemez çünkü o içsel bir hazine.

Bu yüzden yaşamak istediğim şekilde yaşayacağım. Kendi doğallığımda ve gerçekliğimde yaşayacağım. Kimsenin beklentilerini karşılamak üzere burada bulunmuyorum. Ruhani bir insan veya bir aziz diye anılmak da beni ilgilendirmiyor. Herhangi bir kişinin iltifatlarına ihtiyacım yok, kalabalıkların bana tapmasını istemiyorum. Bütün o aptal oyunlar bitti. Başka hiçbir şeyin olamayacağı bir durumdayım; bu, olmanın ötesinde bir durum. Bu yüzden insanları rahatsız eden şeyleri söylemeye devam edeceğim. Onları rahatsız etmek istediğimden değil ama ne yapabilirim? Eğer hakikat onları rahatsız ediyorsa, rahatsız eder. Ben hayatı, bana geldiği şekliyle yaşayacağım. Eğer bu, onların beklentilerine göre değilse, ya beklentilerini değiştirebilirler, ya da sinirli ve çaresiz hissedip beklentilerine yapışmaya devam ederler. Ben onların fikirlerinden özgürüm, benim için hiç fark etmiyor.

Bu yüzden tartışmalar gittikçe artacak. Ve benim hakkımda tartışmalar olduğu için, benim etrafımdakiler hakkında da tartışmalar olacak. Benim hakkımda tartışmalar olduğu için, senin de rahatsız edici olman, acı çekmen gerekecek.

Senin de pek çok şekilde eziyet çekmen gerekecek.

Ama bir tek şeyi unutma. Hayatı ödün vererek yaşamak, ölümden beterdir. Ve tek bir an için bile olsa, hakikatin hayatını yaşamak, sonsuza dek yalanların içinde yaşamaktan çok daha değerlidir.

CENNET HAKKINDAKİ FİKRİN NEDİR?

Cennet ve cehennem yoktur. Onlar coğrafik değildir, senin psikolojinin bir parçasıdırlar. Psikolojiktirler. Bir doğallık, gerçeklik, aşk ve güzellik hayatı sürdürmek, cennette yaşamaktır. İkiyüzlülük, yalanlar ve ödünlerle dolu bir hayatı yaşamak, başkalarına göre yaşamak ise cehennemdir. Özgür olarak yaşamak cennet, esir olarak yaşamak cehennemdir. Hapisteki hücreni güzelce dekore edebilirsin ama bu hiçbir şeyi değiştirmez, o yine de bir hücredir. Ona güzel isimler verirler, süslerler, duvarlara resimler asarlar, mobilyaların yerlerini değiştirirler, yeni bir şeyler satın alırlar—ama hapiste yaşarlar.

Evliliğin bir zindandır, kilisen bir zindandır, milli uyruğun bir zindandır. Kendine ne kadar çok zindan yaratmışsın! Sadece tek bir zindanda yaşamıyorsun, senin zindanların Çin kutuları gibi: kutu içinde kutu, onun içinde başka bir kutu, onun içinde başka bir kutu ve bu böylece devam edip gidiyor. Bir soğan gibisin. Kabuğu soyunca, yeni bir katman ortaya çıkıyor, sonra bir tane daha, bir tane daha. Bir zindanı yok edince, içinde bir başkasını buluyorsun. İşte cehennem bu.

Soğanın merkezine ulaşmak, bütün katmanların yok olduğu, elinde sadece yokluğun kaldığı yere varmak özgürlüktür, *nirvanadır, bodhichattadır.* Bir Budanın bilinci, bir Budanın katıksız bilinci cennettir.

Benim cennet fikrim, uzakta, içinde sadece meleklerin

yaşadığı gökyüzünde bir cennet değildir. Meleklerin terlemediğini biliyor muydun? Deodoranta ihtiyaçları yoktur. Ve cennette meyhaneler olmadığını da biliyor musun? Orada şarap nehirleri vardır, bu nehirlere atlayıp istediğin kadar içebilirsin. Ve hiç yaşlanmayan, hep on sekiz yaşına takılıp kalmış güzel kadınlar vardır. Yüzyıllar ve yüzyıllar geçmiştir ama onlar on sekiz yaşında kalmışlardır. Altından vücutları vardır. Bunları bir düşün! Daha çok bir kabusa benziyor. Altından vücutlar mı? Safirden gözler mi? Hayır, bu benim cennet anlayışım değil. Ben bu yönden yaşlı bir Yahudiyim ...

Bir papaz, haham arkadaşına, "Geçen gece rüyamda Yahudi cennetini gördüm," demiş. "Aynı gerçek hayat gibiydi ve bana Yahudi idealine çok uygun göründü. Adi ve ucuz apartmanların bulunduğu bir semtti ve her yerde Yahudiler vardı. Her penceredeki iplerden çamaşırlar sarkıyordu, her sahanlıkta kadınlar, her köşede el arabalı seyyar satıcılar, her sokakta değnek oyunu oynayan çocuklar. Gürültü ve kargaşa o kadar fazlaydı ki uyandım."

Haham, "Ne rastlantı Peder Williams, ben de geçen gün bir piskoposluk cennetini gördüm rüyamda," diye cevap vermiş. "Tıpkı gerçek gibiydi ve bana aynen piskoposluğun ideali gibi göründü. Düzenli bir banliyödeydi, İngiliz Tudor üslubunda evler ve malikane konakları vardı. Her birinin kendi çimenlikleri ve çiçek tarhları bulunuyordu. Kenarlarında ağaçlar sıralanmış olan yollar temiz ve genişti. Etrafa ılık güneş ışığı yayılıyordu."

Papaz memnun olarak gülümsemiş: "Ya insanlar?"

"Şey," demiş haham. "Hiç insan yoktu."

Benim cennet düşüncem, dünyadan uzak değil. Cennet buradadır—yalnızca onu nasıl yaşayacağını bilmen gerekir. Cehennem de buradadır ve sen onu nasıl yaşayacağını gayet iyi

biliyorsun. Bu sadece hayata karşı görüşünü, yaklaşımı değiştirme meselesidir.

Dünya güzeldir. Eğer onun güzelliğini yaşamaya başlarsan, yüreğinde suçluluk olmadan onun sevinçlerinin tadını çıkarmaya başlarsan cennette olursun. Eğer her şeyi, her küçük sevinci küçük görürsen, eğer bir suçlayıcı, bir zehirleyici haline gelirsen, aynı dünya bir cehennem haline gelir—ama sadece senin için. Nerede yaşayacağın sana bağlıdır, senin içsel dönüşümlerinle ilgilidir. Yerde bir değişiklik değil, içsel alanda bir değişikliktir.

Sevinçle, suçluluk duymadan, bütünsel ve yoğun olarak yaşa. O zaman cennet, metafizik bir kavram olmaktan çıkar, senin kendi deneyimin haline gelir.

12. Bölüm - Süpermarketteki Buda

DOĞANIN ESAS KANUNLARINDAN BÎRİ İLİŞKİYMİŞ, BİRBİRİNE BAĞIMLILIKMIŞ GİBİ GÖRÜNÜYOR. İKİ KUŞUN UÇUŞUNU SEYRETTİM, BİRBİRLERİYLE ÇOK YAKINDILAR, RÜZGARLA BİRLİKTE ÇOK RAHAT VE HİÇBİR MÜCADELE OLMADAN, MÜKEMMEL BİR UYUM İÇİNDEYDİLER. İNSANLAR İÇİN ÇOK ZOR OLAN BU ŞEYİN SIRRI NEDİR? LÜTFEN OSHO, İLİŞKİ HAKKINDA BİR ŞEYLER SÖYLE.

Unutulmaması gereken en temel şey, hayatın diyalektik olduğudur. İkilikle var olur, zıtlıklar arsındaki ritimdir. Sonsuza dek mutlu olamazsın, yoksa mutluluk bütün anlamını yitirecektir. Sonsuza dek uyum içinde olamazsın, yoksa uyumun farkına varamazsın. Uyum, uyumsuzluk tarafından tekrar tekrar takip edilmek zorundadır ve mutluluğun da mutsuzluk tarafından takip edilmesi gerekir. Her zevkin kendi acısı ve her acının da kendi zevki vardır.

Kişi, varoluştaki bu ikiliği anlamadığı sürece, boş yere sefalet içinde kalır. Bütünlüğü, tüm ıstırapları ve coşkuları ile kabul et. Mümkün olamayan için özlem duyma; sadece coşku olmasını, hiç acı olmamasını arzulama.

Coşku tek başına var olamaz, karşıtına ihtiyacı vardır. Istırap kara tahta haline geldiğinde, gecenin karanlığında ışıkların belirmesi gibi, coşku çok aşikar ve yüksek sesli hale gelir. Gece ne kadar karanlık olursa, yıldızlar o kadar parlak olur. Onlar gündüz yok olmazlar, yalnızca görünmez hale gelirler; onları göremezsin çünkü bir tezat durumu yoktur.

Ölüm olmayan bir hayatı düşün; bu, katlanılamaz bir acı,

katlanılamaz bir varoluş olacaktır. Ölüm olmadan yaşamak mümkün olmayacaktır. Ölüm, yaşamı tanımlar, ona bir çeşit yoğunluk verir; hayat çabucak geçtiği için, her saniye değerli hale gelir. Eğer hayat sonsuz olursa, kimin umurunda olur? İnsan sonsuza dek yarını bekleyebilir—o zaman burada ve şimdi yaşayacak olan kimdir? Yarın ölüm olabileceği fikri, seni şimdi ve burada yaşamaya zorlar. İçinde bulunduğun ana dalman gerekir, onun en derinlerine gitmek zorunda olursun çünkü bir sonraki anın gelip gelmeyeceğini kimse bilemez.

Bu ritmi görünce, insan ikisiyle de rahat olur. İkisinin de aynı oyunun ortakları olduğunu bilerek, mutsuzluk geldiğinde onu buyur eder, mutluluk geldiğinde de onu buyur eder.

Bu, devamlı hatırlanması gereken bir şeydir. Eğer senin içinde temel bir hatırlayış haline gelirse, hayatın tamamen farklı bir tada— özgürlük tadına, yapışmamanın tadına, bağlı olmamanın -tadına—sahip olacaktır. Ne gelirse gelsin sakin, sessiz, kabul eder vaziyette kalırsın.

Acı, hüsran ve çaresizlik durumlarında sakin, sessiz, kabul edici kalan bir kişi, çaresizliğin niteliğini de dönüştürür. Ona göre, çaresizlik de bir hazine haline gelir; ona göre acı bile bir hassasiyet verir. Onun için, karanlığın bile kendi güzelliği, derinliği, sonsuzluğu vardır. Onun için ölüm bile bir son değil, bilinmeyen bir şeyin başlangıcıdır.

"Doğanın esas kurallarından biri ilişkiymiş, birbirine bağımlılıkmış gibi görünüyor," diyorsun.

Onlar eşanlamlı değildir. ilişki ve birbirine bağlı olmak tamamen farklı iki şeydir. İlişki senin ayrı olduğun, özgür olduğun, diğerinin de öyle olduğu ve ilişki kurmaya karar verdiğiniz anlamındadır. İlişki, birbirine bağımlılık demek değildir, iki bağımsız insan arasında bir sözleşmedir. Bu yüzden

bütün ilişkiler sahtedir çünkü temelde bağımsızlık sahtedir. Kimse bağımsız değildir—ve bağımsız değilsen, nasıl ilişki kurabilirsin? Kimle ilişki kurabilirsin?

Hayat, birbirine bağımlılıktır. Kimse bağımsız değildir, tek bir an için bile tek başına var olamazsın. Bütün varoluşun seni desteklemesine ihtiyacın vardır; her an bunu nefes olarak içine alıp vermektesindir. Bu ilişki değil, tamamen birbirine bağımlılıktır. Şuna dikkat et, ben bunun bağımlılık olduğunu söylemiyorum çünkü bağımlılık fikri de yine bizim bağımsız olduğumuzu varsayar. Ancak bağımsız olabiliyorsak, bağımlılık mümkündür. Bunların ikisi de imkansızdır; doğru olan birbirine bağımlılıktır.

Şuna ne diyorsun? Dalgalar, okyanustan bağımsız mı veya okyanusa bağımlı mı? İkisi de doğru değil. Onlar okyanusun ta kendisi, ne bağımlı, ne de bağımsız. Dalgalar olmadan okyanus var olmaz, dalgalar da okyanus olmadan var olamaz. Onlar tam bir birlik.

Bizim bütün hayatımız da böyle. Biz, evrensel bir bilinç okyanusunda dalgalarız. Bu, aşkın üç boyutu olabileceğini gösterir. Birincisi bağımlılıktır: insanların çoğunun başına gelen budur. Adam karsına bağlıdır, kadın kocasına bağlıdır; birbirlerini sömürürler, birbirlerine baskı kurarlar, birbirlerine sahip olurlar, birbirlerini birer mala indirgerler. Dünyadaki yüzde doksan dokuz durumda olan budur. Cennetin kapılarını açabilecek olan aşkın, cehennemin kapılarını açmasının nedeni budur.

İkinci olasılık iki bağımsız kişi arasında olan aşktır. Arada bir bu da olur. Ama bu da sorunlar çıkarır çünkü devamlı bir çelişki vardır. Uyum sağlamak mümkün değildir; her ikisi de öyle bağımsızdır ki kimse ödün vermeye, diğeriyle uyum

sağlamaya hazır değildir.

Şairlerle, sanatçılarla, düşünürlerle, bilim adamlarıyla, en azından zihinlerinde bile olsa bir tür bağımsızlık yaşayan bu kişilerle yaşamak mümkün değildir; onlar eksantrik insanlardır. Diğerine özgürlük verirler ama bu özgürlük, özgürlükten çok kayıtsızlığa benzer, umurlarında değilmiş, onlar için fark ermezmiş gibi görünür. Birbirlerini kendi alanlarına bırakırlar. İlişki çok yüzeysel görünür; birbirlerinin içinde daha derine gitmekten korkuyorlardır çünkü aşktan çok özgürlüklerine bağlıdırlar ve bu konuda ödün vermek istemezler.

Ve üçüncü olasılık da birbirine bağımlılıktır. Bu çok nadir olur ama olduğunda, cennetin bir parçası yeryüzüne düşmüş gibi olur. Birbirine ne bağımlı, ne de birbirinden bağımsız olan iki insan, muhteşem bir uyum içinde, sanki birbirleri için nefes alıyor gibidir, iki beden bir ruh olmuştur—bu olduğunda, aşk meydana gelmiş demektir. Sadece bunu aşk olarak adlandır. Diğer ikisi aşk değil, yalnızca düzenlemedir—sosyal, psikolojik, biyolojik düzenlemeler. Üçüncüsü ruhani bir şeydir.

"İki kuşun uçuşunu seyrettim, birbirleriyle çok yakındılar ve rüzgarla birlikte kolayca, hiçbir mücadele olmadan, uyum içindeydiler," diyorsun.

Evet, bu kıskançlık yaratır. Ama kuşlar farkında değildir; bilinçleri yoktur, bilincin altında var olurlar. Onların uyumu, sana uyum olarak görünüyor, onlara uyum olarak görünmüyor. Ve kanatlarındaki neşe senin yorumundur, onların değil. Bunu unutma: bu, senin yorumundur. Onlar yorum yapamaz; yorum yapabilen, geriye baka-bilen, gözlemleyebilen ve nesnelerin içine bakabilen bir bilinç geliştirmemişlerdir. Onların davranışları mekaniktir.

İnsan daha yüksek bir varlıktır, insanın bilinçli olma

yeteneği vardır. Ve bilinçle birlikte sorunlar da başlar. Ne kadar yükseğe hareket edersen, her basamak o kadar tehlikeli hale gelir. Eğer düşersen, o kadar yüksekten düşersin ki, vadide bir yerlerde kaybolursun. Vadide bilinçsiz olarak dolaşabilirsin, korkulacak bir şey yoktur. Ama yukarıya doğru hareket ederken, doruğa ulaşırken, daha fazla bilinçli olman gerekir. İnsan Tanrı'ya çok yakındır, en yakın olandır. Bu yüzden tehlike vardır, risk vardır, macera vardır. Düşebilirsin. Peki ya düşmek nedir?

Bilinçli olma yeteneğine sahip olduğun için iki olasılık vardır. Benlik bilincine sahip olabilirsin, bu düşüştür. Eğer benliğin bilincini ele geçirirse, düşmüşsün demektir. Eğer bilincin, benliğinin gücü ele geçirmesine izin vermezse, eğer yalnızca bilinçsen ve bunun içinde benlik yoksa—merkezi olmayan bir bilinç, ortada bilinçli olan kimsenin olmadığı bir bilinç—o zaman yükselirsin, yükselirsin ve doruk uzakta değildi. Belki birkaç adım sonra yuvada olacaksındır. O zaman uyumun ne olduğunu anlarsın. Ve varoluşun sonsuz uyumunu, hiç bozulmamış sessizliğini anlarsın; başlangıçsız başlangıçtan, sosuz sona kadar aynı şekilde devam etmektedir. O zaman varoluşun hiç kirlenmemiş, bakir saflığını anlarsın.

Zavallı kuşlar ve hayvanlar bunu nasıl anlasın?

Ama seni anlayabiliyorum bazen büyük bir kıskançlığa yol açıyor. Öyle uyumlu, öyle aşk ve yakınlık içinde, sadece birbirleriyle değil, rüzgarla da, güneşle de, yağmurla da ahenkli iki kuşu görünce insan bir şeyler hissetmeye başlıyor. "Ben niye o kadar mutlu olamıyorum? Ben niye böyle bir güzellikle ilişki kuramıyorum? Neden ben de bu kadar rahatlıkla rüzgarın, yağmurun ve güneşin tadını çıkaramıyorum?"

Bunun nedeni, senin kuşlardan alçak olman değildir; senin çok daha yüksek olman ve senden çok daha fazla şey

isteniyor olmasıdır. Sen daha yüksek olduğun için, Tanrı'nın da senin hakkındaki kriterleri daha yüksektir. Evet, bir sarhoş kaybolmuş gibidir, hiçbir endişesi, kaygısı yoktur ve Buda da endişesiz ve kaygısız görünmektedir; Buda da sarhoş görünmektedir. Ama aynı düzlemde mi var olduklarını sanıyorsun? Sarhoş, bilinçten düşmüştür ve Buda benliğinden yükselmiştir.

Benlik bilinci insanidir. Eğer bilinçten düşersen, kaygıyı belli bir derecede unutursun. Eğer benlikten yükselirsen, kaygıyı unutmakla kalmazsın; kaygılar buharlaşır, artık yokturlar.

Sen Buda haline gelebilirsin. Sen bir Buda olmak için gereken kapasiteye, bu potansiyele sahipsin. Kuşlar zavallıdır. Fakat insan o kadar alçağa düşmüştür ki, zavallı kuşları bile kıskanmaya başlar.

"İnsanlar için çok zor görünen bu şeyin sırrı nedir?" diye soruyorsun.

Bunun sırrı bilinçtir. Bilinç, özgürlük getirir. Özgürlük, yalnızca doğru olanı yapma özgürlüğü değildir; eğer özgürlüğün anlamı bu olsaydı, bu ne biçim bir özgürlük olurdu? Sadece doğruyu yapmak için özgürsen, özgür değilsin demektir. Özgürlük, iki alternatifi de içerir—doğruyu yapmayı da, yanlışı yapmayı da. Özgürlük, evet deme hakkını da, hayır deme hakkını da içerir. Bu, anlaşılması gereken çok incelikli bir şeydir. Hayır demek, evet demekten daha büyük bir özgürlük olarak algılanır. Ve ben felsefe yapmıyorum, bu, senin kendinde gözlemleyebileceğin basit bir gerçektir. Hayır dediğinde, kendini daha özgür hissedersin. Evet dediğinde, kendini özgür hissetmezsin çünkü evet demek itaat etmek, evet demek teslim olmak demektir—özgürlük nerededir?. Hayır demek, senin inatçı olman, kayıtsız kalman demektir; hayır demen, kendini

göstermen, savaşmaya hazır olman demektir. Hayır sözcüğü seni, 'evet'ten daha açık şekilde tanımlar. Evet belirsizdir, bulut gibidir. Hayır belirlidir, bir kaya gibi varlığı yadsınamaz.

Psikologlar, bu yüzden çocukların yedi ile on dört yaşları arasında gitgide daha fazla "hayır" demeyi öğrenmeye başladıklarını söylerler. Hayır diyerek, annesinin psikolojik rahminden uzaklaşmaktadır. Hayır demek için bir gerek olmasa bile, hayır diyecektir. Evet demek daha çok işine yarayacak olsa bile hayır diyecektir.

Tehlikede olan çok fazla şey vardır; daha da fazla hayır demeyi öğrenmesi gerekecektir. On dört yaşına geldiğinde, cinsel olgunluğa eriştiğinde, anneye son 'hayır'ı söyleyecektir; birine aşık olacaktır. Bu, annesine son 'hayır'ıdır, annesine sırtını dönmektedir. Ona, "Seninle işim bitti. Ben kadınımı seçtim. Bir birey haline geldim, kendi haklarımda bağımsızım. Hayatımı yaşamak istiyorum, kendi işimi kendim yapmak istiyorum," demektedir. Eğer ebeveyni, "Saçlarını kısa kes," derse, saçlarını uzatacaktır. Eğer, "Saçlarını uzat," diye ısrar ederlerse, onları kısa kestirecektir. Sadece biraz seyret. Hippilerin çocuklar olduğunda, bu çocuklar saçlarını kısacık kestireceklerdir—çünkü 'hayır'ı öğrenmeleri gerekir.

Eğer ebeveynleri, "Temizlik iyidir," diye ısrar ederlerse, çocuklar her türlü pisliğin içinde yaşamaya başlarlar. Pis olurlar. Banyo yapmazlar, kendilerini temizlemezler, sabun kullanmazlar. Ve sabunun cilt için zararlı olduğu, doğal olmadığı, hiçbir hayvanın sabun kullanmadığı gibi mantık yürütmeler yaparlar. Ne kadar çok mantık yürütme yaparlarsa yapsınlar, bunların hepsi bahanedir. Asıl olan, hayır demek istemeleridir. Ve tabii ki hayır demek istediğinde, buna nedenler de bulmalısın. Böylece, hayır sana bir özgürlük hissi verir; sadece o kadar da değil, bir zeka hissi de verir. Evet demek, zeka

gerektirmez. Evet dediğinde, kimse neden diye sormaz. Zaten evet dediysen, kimse sana neden diye sormakla uğraşmaz. Bir neden bulmaya veya tartışmaya gerek yoktur, zaten evet demişsindir. Hayır dediğinde ise, neden diye sorulması zorunludur. Bu, senin zekanı keskinleştirir, sana bir tanım, bir stil ve özgürlük verir. 'Hayır'ın psikolojisini seyret.

Bilinç nedeniyle, insanların uyumlu olması zordur. Bilinç özgürlük verir, bilinç sana hayır deme kapasitesini verir ve hayır deme olasılığın, evet deme olasılığından fazla olur. Ve evet olmadığında, uyum yoktur. "Evet" uyumdur. Ama büyümek, olgunlaşmak, evet deyip yine de özgür kalabilecek, evet deyip yine de köle haline gelmeyecek bir olgunluğa erişmek zaman alır.

Hayır ile elde edilen özgürlük, çok çocukça bir özgürlüktür. Yedi yaş ile on dört yaş arasındakilere uygundur. Ama insan buna takılır ve bütün hayatı bir hayır-deme haline gelirse, o zaman büyümekten vazgeçmiş olur.

En yüksek derecedeki gelişme, bir çocuğun hayır demesindeki sevince benzer bir sevinçle evet demektir. Bu, ikinci bir çocukluktur. Muhteşem bir özgürlük ve sevinçle, hiçbir tereddüt olmaksızın evet—saf ve basit bir sevinçle, saf ve basit bir evet—diyebilen kişi artık bilge olmuştur. Bu kişi tekrar ahenk içinde yaşar. Ve onun ahengi, ağaçların, çiçeklerin ve kuşların ahenginden farklıdır. Onlar uyum içinde yaşarlar çünkü hayır diyemezler ama bilge kişi hayır diyemediği için değil, demediği için uyum içinde yaşar. İkisinin arasında, kuşlarla Budaların arasında bütün insanlar bulunur—büyümemiş, olgun olmayan, çocuksu, bir şeyler takılıp kalmış, hala hayır demeye çalışan ve özgürlük duygusuna sahip olmaya çalışan.

Ben hayır demeyi öğrenme demiyorum. Ben sırası geldiğinde hayır demeyi öğrenmeni istiyorum ama ona yapışıp

kalma. Yavaş yavaş evetle birlikte gelen daha yüksek bir bilgelik, daha büyük bir uyum olduğunu gör. Anlayışı aşan bir huzur olduğunu gör.

AŞK OLMADIĞI İÇİN Mİ İLİŞKİ OLUYOR?

Evet. Aşk bir ilişki değildir. Aşk ilişki kurar ama ilişki değildir. İlişki bitmiş bir şeydir. İlişki bir isimdir; nokta gelmiştir, balayı sona ermiştir. Artık sevinç ve coşku yoktur, artık her şey bitmiştir. Sadece sözüne sadık kalmak için onu sürdürebilirsin. Rahat, konforlu, huzurlu olmak için onu devam ettirebilirsin. Yapacak başka bir şey olmadığı için onu devam ettirebilirsin. Eğer onu bitirirsen, sana çok sorun yaratabileceği için onu devam ettirebilirsin. İlişki bitmiş, tamamlanmış, kapanmış bir şeydir. Aşk hiçbir zaman ilişki değildir; aşk, ilişki kurmaktır. Her zaman akan, sonu gelmeyen bir nehirdir. Aşk noktayı tanımaz; balayı başlar ama asla sona ermez. Belirli bir noktada başlayıp belirli bir noktada sona eren bir roman gibi değildir. Sürüp giden bir olgudur. Aşıklar sona erer, aşk devam eder. O, sürekli bir şeydir. Bir isim değil, bir eylemdir. İlişki kurmanın güzelliğini neden ilişkiye indirgiyoruz? Neden böyle telaş içindeyiz—çünkü ilişki kurmak güvenli değildir; ilişki ise güvenlidir, bir kesinliği vardır. İlişki kurmak, iki yabancının buluşması demektir, belki sadece bir gece sürer ve sabah veda ederiz. Yarın ne olacağını kim bilebilir? O kadar korkarız ki onu kesinleştirmek, tahmin edilebilir hale getirmek isteriz. Yarının bizim fikirlerimize göre olmasını isteriz; ona kendi söyleyeceklerini söylemesi için özgürlük tanımayız. Böylece her eylemi hemen bir isme indirgeriz.

Bir kadına ya da bir erkeğe aşık olursun ve hemen evlenmeyi düşünmeye başlarsın. Bunu yasal bir sözleşme haline getirmeye çalışırsın. Neden? Aşkın içine nasıl yasa karışıyor? Aşkın içine yasa giriyor çünkü orada aşk yok. O sadece bir hayal

ve sen bu hayalin yok olacağını biliyorsun. Kaybolmadan önce onu yerleştirmeye, kaybolmadan önce bir şeyler yapıp ayrılmanın imkansız hale gelmesine çalışırsın.

Daha iyi bir dünyada, daha çok meditasyon yapan insanlarla, dünya üzerine yayılmış daha fazla aydınlanmayla insanlar sevecektir, çok derinden sevecektir ama aşkları bir ilişki değil, bir ilişki kurma olarak kalacaktır. Ama ben onların aşklarının sadece kısa süreli olacağını söylemiyorum. Onların aşkının seninkinden daha derine gitmesi, daha fazla yakınlık özelliğine sahip olması, içinde şiirden ve Tanrı'dan bir şeylerin daha fazla bulunması ihtimali çok yüksektir. Ve onların aşkının, senin sözde ilişkinden daha uzun sürme olasılığı da daha fazladır. Ama bu yasa, mahkeme ya da polis tarafından garanti altına alınmamıştır.

Garanti içsel olacaktır. Yürekten gelen bir adanma, sessiz bir duygu ortaklığı olacaktır. Eğer biriyle birlikte olmaktan hoşlanıyorsan, gitgide bunun daha fazla tadını çıkarmak istersin. Eğer yakınlıktan hoşlanıyorsan, gitgide bu yakınlığı daha fazla keşfetmek istersin. Ve aşkın bazı ender çiçekleri sadece uzun yakınlıklardan sonra tomurcuklanır. Mevsimsel çiçekler de vardır; altı hafta içinde güneşin altında açarlar ama yine altı hafta içinde sonsuza kadar yok olurlar. Açması birkaç yıl süren çiçekler de vardır, yıllarca süren çiçekler de vardır. Ne kadar uzun sürerse, o kadar derine gider. Ama bu, bir yürekten diğerine bir adanma olmalıdır. Söze bile dökülmesi gerekmez çünkü söze dökmek, onu kirletmektir. Gözden göze, yürekten yüreğe, varlıktan varlığa sessiz bir adanmadır. Söylenmesi değil, anlaşılması gerekir.

İnsanların kiliseye ya da resmi makamlara evlenmeye gittiğini görmek çok çirkindir. Çok çirkin, çok insanlık dışıdır. Bu, sadece onların kendilerine güvenemediklerini

göstermektedir; polislere, kendi içsel seslerinden daha fazla güvenmektedirler. Kendi aşklarına değil, yasaya güvenmektedirler. İlişkileri unut ve ilişki kurmayı öğren. İlişki olduğunuzda, birbirinizi kendinizin farz etmeye başlarsınız. Bütün aşk ilişkilerini mahveden budur. Kadın erkeği tanıdığını düşünür; erkek, kadını tanıdığını düşünür. Hiç kimse diğerini tanımamaktadır. Diğerini tanımak imkansızdır, diğeri bir sır olarak kalır. Ve diğerini kendininmiş gibi görmek kırıcıdır, saygısızlıktır.

Karını tanıdığını düşünmek hiç hoş olmayan bir durumdur. Kadını nasıl tanıyabilirsin? Erkeği nasıl tanıyabilirsin? Onlar nesne değil, süreçtirler. Dün tanıdığın kadın, bugün artık yoktur. Ganj'dan çok fazla su akmıştır; o başka biridir, tamamen farklıdır. Tekrar ilişki kur, tekrar başla, oldu bitti diye düşünme.

Ve gece birlikte yattığın adamın yüzüne sabah yeniden bak. Artık aynı insan değildir, çok şey değişmiştir. Çok fazla, hesap edilemeyecek kadar fazla şey değişmiştir. Bir nesne ile bir insan arasındaki fark budur. Odadaki mobilya aynıdır ama kadın ve adam artık aynı değildir. Tekrar keşfet, yeniden başla. Benim ilişki kurmakla kastettiğim budur.

İlişki kurmak, her zaman başlıyorsun, sürekli olarak tanışmaya çalışıyorsun demektir. Tekrar tekrar kendinizi birbirinize tanıtıyorsunuzdur. Diğerinin kişiliğinin pek çok farklı yüzünü görmeye çalışıyorsundur. Onun içsel duygularının, varlığının gizli köşelerinin gitgide daha derinine girmeye çalışıyorsundur. Aydınlatılamayan bir gizemi aydınlatmak için uğraşıyorsundur.

Aşkın neşesi budur: bilincin keşfedilmesi. Ve eğer ilişki kurarsan, bunun ilişkiye indirgenmesine izin verme, o zaman

diğeri senin için bir ayna haline gelir. Onu keşfederken, farkında olmadan kendini de keşfedeceksindir. Diğerinin içinde daha derine girdikçe, onun duygularını, düşüncelerini, daha derin heyecanlarını tanıdıkça kendi daha derin heyecanlarını da tanırsın. Aşıklar birbirlerinin aynası olurlar ve o zaman aşk bir meditasyon haline gelir. İlişki çirkindir, ilişki kurmak ise güzel.

İlişkide iki kişi de birbirine karşı kör hale gelir. Bir düşün, en son ne zaman karınla göz göze geldin? Kocana en son ne zaman baktın? Belki yıllar oldu. Kim karsına bakar ki? Zaten onu tanıdığını farz etmektesindir. Daha fazla bakılacak ne vardır? Bildiğin insanlardan çok yabancılarla ilgilisindir—onların bedeninin bütün topografyasını bilmektesindir, nasıl tepki verdiklerini bilmektesindir, olan her şeyin tekrar tekrar olacağını bilmektesindir. Bu kendini tekrarlayan bir döngüdür.

Ama böyle değildir, gerçekten böyle değildir. hiçbir şey tekrarlanmaz, her gün her şey yenidir. Sadece gözlerin ve varsayımların eski kalır, aynada toz birikir ve diğerini yansıtamazsın.

Bu yüzden ilişki kur diyorum. İlişki kur derken devamlı bir balayında kalmam söylüyorum. Diğerini araştırmaya, onu sevmek için yeni yollar bulmaya, onunla olmak için yeni yollar bulmaya devam et. Her insan öyle büyük bir gizemdir, öyle bitmez tükenmezdir, öyle sırrına erişilmezdir ki, birini tanıdım demek mümkün değildir. En fazla, "Elimden geleni yaptım ama gizem, gizem olarak kalıyor," diyebilirsin.

Aslında diğerini ne kadar çok tanırsan o, o kadar gizemli hale gelir. O zaman aşk, sürüp giden bir maceradır.

KENDİMİ MASALDAKİ ÖPÜLDÜKTEN SONRA YAKIŞIKLI BİR PRENS OLMAK ÜZERE BÜYÜMEYE BAŞLAYAN KURBAĞA GİBİ HİSSEDİYORUM. AMA HÂLÂ KURBAĞA

KIYAFETLERİ İÇİNDEYİM VE PRENSES DE BENİMLE İLGİLENMİYOR. ÖYLEYSE TEKRAR BİR KURBAĞA OLMAK DAHA İYİ DEĞİL Mİ? YARDIM ET!

Çok eski kafalısın. Dünya, bu tür masallar yazıldığından beri çok değişti. Artık bunun tam tersi geçerli. Bir prense dokunuyorsun ve kurbağa oluyor, bir prensi öpüyorsun ve birden bir kurbağa ortaya çıkıyor.

Artık bu masal uygulanabilir değil. Ama bunun içinde biraz daha derine gitmek iyi olacak. Bu tür bir masal neden icat edilmişti— ilk başta neden oluştular? Bunların psikolojisi nedir? Bunların psikolojisi, insanoğlu hakkında çirkin bir şeyi örtbas etmektir. Gerçek olan, bir erkeği ya da kadını öptüğünde, bir kadına ya da erkeğe aşık olduğunda, o kadının ya da erkeğin kurbağa olma sürecinin hemen başladığıdır.

Evet, gerçek budur ve sen de bunu biliyorsun. Bütün bu masallar, bu gerçeği saklamak için ortaya çıkmıştır. Onlar seni kandırmaya, öyle olmadığını, bir kurbağayı öptüğünde insana dönüşeceğini göstermeye çalışmaya yöneliktir. Seni hayatın gerçeği hakkında kandırmak için böyle masallar uydurulmuştur. Küçük çocuklar bu masalları okur ve onlara inanırlar ama sonra büyük düş kırıklıklarına uğrarlar.

Bu masallar hayaldirler, gerçekleştirilmeye çalışılan dileklerdir. İnsanoğlu, olayların bu şekilde olmasın ister. Bir kurbağayı öp ve kurbağa yakışıklı bir prense dönüşsün. Bunlar dileklerdir; gerçekleşmezler, gerçekleşen bunların tam tersidir. Ama bu nasıl saklanabilir? Nasıl görmezden gelinebilir? Onun hakkında güzel masallar uydurarak.

Dinimizin yüzde doksan dokuzu ve edebiyatımızın yüzde yüzü aldatmacadır. Olmayan, hiç olmamış ve hiç olmayacak şeylerden bahsetmeyi sürdürürler.

İnsan, yanılsamalar içinde yaşayan bir hayvandır. Gerçekle yaşayamaz; gerçek çok fazladır, acıtır. Kendi hayatında buna hiç dikkat etmedin mi? Bir kadına aşık olursun; kadın ulaşılamazken çok güzeldir; ona ulaşamazken Kleopatra gibidir. Ama onunla evlenince ondan bıkarsın, ölümüne sıkılırsın. Artık bu kadında Kleopatra'yı nasıl görebildiğine şaşırırsın. Her yönden çok çirkin görünmektedir.

Aynı şey onun tarafında da geçerlidir. Senin yakışıklı bir prens olduğunu düşünmüştür, masallardaki beyaz atlı prens gibisindir. Yakışıklı prensini bulduğunu sanmıştır. Gerçekle yaşamaya başladığında, onun horladığını, kötü koktuğunu, pek çok kötü alışkanlığı olduğunu—sigara tiryakisidir, o kadar çok sigara kokmaktadır ki kadın onu öpememektedir—görür. Ve birdenbire yakışıklı prensin aslında hiç orada olmadığını görür; o bir yanılsamadır, kadın onu kendi yaratmıştır.

Diğer kişi her gün gitgide daha sıradan hale gelir. Gerçek şudur: prensi öpersin ve o bir kurbağa haline gelir. Ama o zaman nasıl yaşanacaktır?

Eğer bütün bu gerçekler ortaya çıkarsa, yaşamak imkansız hale gelir. Bu yüzden, teselli olsun diye, biraz sıcak bir ortam oluşturmak için fanteziler, masallar, kurgular yaratırız. Gerçek olmasa bile, en azından düş kurabilirsin, fanteziler kurabilirsin, bu gün gerçek olmasa bile yarın gerçek olabileceğini düşünebilirsin. Kurbağayı öpmeye devam edersen, er ya da geç bir prens haline gelecektir. Bunlar hayallerdir.

İnsanlar ölümün bilincinde oldukları için ruhun ölümsüzlüğüne inanırlar—ruhun ölümsüz olduğunu bildikleri için değil, herkesin öldüğünü gördükleri ve ölümün kesinliğini bildikleri için. Peki bu kesinlikten nasıl kaçılabilecektir? Bir kurgu yaratarak. Unutma, ben ruhun ölümsüz olmadığını

söylemiyorum, ben sadece insanların ruhun ölümsüz olduğuna dair inancının bir kurgu olduğunu söylüyorum. Bu inanç bir kurgudur.

insanlar kendileriyle ilgilenen bir Tanrı'ya inanırlar çünkü kendileriyle hiç ilgilenilmemiştir. Kimse onlarla ilgilenmemiştir, kendilerini tek başına bırakılmış hissederler, kimsenin umurunda değildirler; yaşamaları ya da ölmeleri fark etmeyecektir. Kendileriyle ilgilenecek cennette bir baba figürü yaratmak zorundadırlar. Eğer kimse onlarla ilgilenmese bile Tanrı ilgilenir. Bu büyük bir tesellidir.

Din adına, edebiyat adına, şiir ve müzik adına kurgular yaratmışızdır. Etrafımızda tamponlar yaratırız, böylece gerçek şokları bize ulaşmaz.

Trenlerdeki tamponları görmüş olmalısın. iki kompartıman arasında tamponlar bulunur, böylece bir kaza olduğunda, kompartımanlar birbirinin içine girmez ve kazanın şoku tamponlar tarafından emilebilir. Arabalarda yaylar vardır, böylece engebeli yollardaki engebeleri hissetmezsin. Bu yaylar çarpmaları, şokları emerler, onlar şok emicilerdir.

İnsanoğlu etrafında pek çok şok emici yaratmıştır. Benim sana anlatmak istediğim de bu: bütün şok emicileri bırakmadıktan sonra asla özgür olamazsın.

Yalnızca hakikat özgürleştirir. Başlangıçta hakikat, çok büyük bir şok yaratır—ama hakikat bu şekilde çalışır, doğa bu şekilde işlev görür. Kendini açmak zorundasın, hayatın bütün şoklarına hassas olmalısın. Acıtacaktır, yaralar açacaktır, ağlayacaksın, gözyaşları dökeceksin, hayata karşı öfke içinde olacaksın. Ama yavaş yavaş hakikatin hakikat olduğunu görüp hakikate karşı öfke içinde olmanın anlamsız olduğunu anlayacaksın. Öfke yatıştığında, hakikatin kendine has bir

güzelliği vardır. Hakikat özgürleştirir.

Ustanın gerçek görevi müritlerin emicilerini yok etmektir. Ve bu gerçekten zor bir görevdir çünkü müritler pek çok yönden direnç gösterir. Emicilerini korurlar ve bir tehlike olduğunu hissederlerse etraflarında daha çok emici yaratırlar. Eğer arkalarında emicilerin: almak için biri olduğunu görürlerse, çok savunmacı, çok korumacı hale gelirler ve etraflarında daha fazla zırh yaratırlar. Gerçek usta sana teselli veremez, sadece özgürlük verebilir. Sana mutluluk verebilir ama teselli veremez. Uzun süredir değer verdiğin, uzun süredir beslediğin pek çok şeyi yok etmesi gerekecektir. Seni koruyan bütün kıyafetleri senden alması, seni gerçeğin içinde çıplak bırakması gerekecektir.

Bu korkutucudur ama bu senin gelişmenin tek yoludur. Gelişmenin gerçeğe karşı değil, gerçekle birlikte olması gerekir. Ve gerçeği bir kere olduğu gibi tattığında, artık etrafında başka tamponlar, şok emiciler toplamayacaksındır.

"Kendimi masaldaki öpüldükten sonra yakışıklı bir prens olarak büyümeye başlayan kurbağa gibi hissediyorum," diyorsun.

Düş görüyor olmalısın. Burada işler böyle yürümüyor. Sen buraya yakışıklı bir prens olarak geldin. Öpüldün ve şimdi bir kurbağasın. Ama kurbağa olmakta yanlış bir şey yok—kurbağalar güzel insanlardır.

"Hâlâ kurbağa kıyafetleri giyiyorum," diyorsun. Tabii ki böyle olacak—sen hâlâ bir kurbağasın! "Ve onlar çok sıkıyor"—böyle hayal ediyorsun—"ve prenses ilgilenmiyor, bu yüzden tekrar bir kurbağa olmak daha iyi değil mi?"

Sen neden bahsediyorsun? Yardıma ihtiyacın yok, zaten bir kurbağasın! Kurbağalığını kabul et ve prensesi unut. Aslında

ben hiç prenseslerle ilgilenen bir kurbağa görmedim—bu saçma bir fikir! Başka bir kurbağa ile ilgilenen! Ve bu şekilde sana yardım edebilirim. Burada pek çok kurbağa var.

KRİSHNAMURTİ'NİN ÖFKELENEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİN. AYDINLANMADA ÖFKELENECEK BİRİ ORTADA OLMADIĞI HALDE BU NASIL MÜMKÜN OLABİLİR?

Aydınlanmada ortada öfkelenecek kimse olmadığı gibi öfkelenmeyecek kimse de yoktur. Bu yüzden ne olursa, olur. Krishnamurti senin öfkelendiğin şekilde öfkelenmiyor. Aydınlanmış bir insanda her şey tamamen farklı bir düzlemde oluşur. Onun öfkesi, şefkati nedeniyle ortaya çıkar. Senin öfken, nefret, saldırganlık, kötülük nedeniyledir. O öfkelenir—bazen kendi saçını yolar, kendi başını bir yerlere vurur—ama bu şefkatten dolayı olur.

Sadece bir düşün, kırk ya da daha fazla yıldır bu kişi dünyaya belirli bir gerçeği anlatmaya çalışıyor ama kimse onu anlamıyor. Her yıl onu dinlemek için aynı insanlar toplanıyor—aynı insanlar.

Bir keresinde Bombay'da konuşuyormuş ... Bunu birisi bana söyledi ve bunu bana söyleyen yaşlı bir bayandı, Krishnamurti'den yaşlıydı. Krishnamurti'yi, o çocukken görmüştü, onu görmüş ve elli yıl boyunca onu dinlemişti. Çok yaşlı olduğu ve kulakları da biraz ağır işittiği için en önde bir sandalyede oturuyor. Ve Krishnamurti elli yıldır meditasyon için bir metodun gerekli olmadığını, meditasyonun hiç gerekli olmadığını söylüyor. Sadece şu anda ol ve hayatını yaşa, bu yeterli bir meditasyondur, başka bir tekniğe ihtiyaç yoktur...

Krishnamurti bir buçuk saat boyunca bu konuda konuşmuş ve sonunda bu hanım ayağa kalkıp, "Nasıl meditasyon yapılmalı?" diye sormuş. Bu durumda Kishnamurti'nin ne

yapmasını bekliyorsun? Kafasını vurmuş. Bu senin öfken gibi değil, bu çok inanılmaz bir şey! O bu hanımdan bıkmış ama bu hanım ondan bıkmıyor. Onu dinlemek için her konuşmasına geliyor ve aptalca sorular soruyor. Ben Krishnamurti öfkelenebilir derken, senin gibi öfkelenebilir demek istemiyorum. Onun öfkesi, şefkat nedeniyle ortaya çıkıyor. Bu durum inanılmaz! O, bu hanıma yardım etmek istiyor ve kendini çok çaresiz hissediyor. Pek çok yönden anlatmaya çalışıyor. Mesajı çok basit, tekil ve tek boyutlu. Elli yıl boyunca sadece tek bir sözcük söyledi. Aslında onun bütün öğretisi, bir kartpostalın tek bir tarafına yazılabilir. Bunu söylemenin bin bir yolunu icat etti ama kuzeyden, güneyden, doğudan, batıdan saldırdığı aynı kaleydi. İnsanlar hala onu dinliyor ve yine aynı aptalca sorular soruyorlar.

Tabii ki öfkeleniyor. Ve Krishnamurti gibi bir kişi öfkelendiğinde, saf öfke haline gelir. Hindistan'daki pek çok insan Krishnamurti konusunda hayal kırıklığına uğruyor çünkü o öfkeleniyor. Bir Budanın öfkelenmemesi konusunda belirli bir kavramlar var. Bu konuda önyargılılar. Ve Krishnamurti'nin öfkelenebildiğini görünce hayal kırıklığına uğruyorlar, "Bu adam bir Buda değil, daha aydınlanmamış," diyorlar.

Ben sana onun bu dünyaya gelmiş en aydınlanmış kişilerden biri olduğunu söylüyorum. Yine de öfkelenebilir çünkü onun öfkesi şefkatten ortaya çıkıyor; bu, yoğunlaşmış şefkat. Seninle ilgileniyor, o kadar ilgileniyor ki öfkeleniyor: bu tamamen farklı bir öfke niteliği.

Öfkelendiğinde, gerçek öfke oluyor. Senin öfken tam değil, soğuk. Senin öfken, bir yabancının yanında nasıl davranması gerektiğini bilmeyen bir köpek gibi. Efendisinin bir arkadaşı olabilir, o yüzden kuyruk sallar ya da bir düşman olabilir, o yüzden de havlar. İkisini birden yapar. Bir yandan havlarken, bir

yandan da kuyruk sallamaya devam eder. Diplomatça davranmaktadır, böylece durum ne çıkarsa, ona göre davranabilir. Eğer sahibi gelir ve o kişiye samimi davranırsa, havlama kesilecek ve bütün enerjisi kuyruğa yönlenecektir. Eğer sahibi gelen kişiye karşı öfkeliyse, kuyruk duracak ve bütün enerjisi havlamaya yoğunlaşacaktır.

Senin öfken de böyledir. Ne kadar ileri gidebileceğini, bedelinin ne olacağım düşünürsün; belli bir sının aşmamaya, diğer kişiyi çok fazla provoke etmemeye çalışırsın.

Ama Krishnamurti gibi biri öfkelendiğinde, saf öfke olur. Ve saf öfkenin bir güzelliği vardır çünkü bütünlüğe sahiptir. Artık o yalnızca öfkedir. Kızarmış yüzlü, her tarafından öfke okunan, bütün dünyayı yok etmeye hazır küçük bir çocuk gibidir.

İsa'ya olan da budur. Büyük tapınağa girip tapınağın içindeki sarrafları ve masalarım gördüğünde öfkelenmişti. Öfkelendi—şefkat ve sevgi nedeniyle ortaya çıkan aynı öfke. Tek eliyle bütün sarrafları dışarı çıkardı ve masalarım devirdi. Gerçekten çok öfkelenmiş olması lazım çünkü tek elle bütün sarraflar dışarı atmak kolay bir şey değildi.

Ve söyleniyor ki—doğru olup olmadıklarını bilmiyorum ama söylenenlere göre—pek de kuvvetli biri değildi. Çok uzun biri olmadığı da söyleniyor; yalnızca 1,50 metre boya sahip olduğunu söylüyorlar. Yalnız bu kadar da değil—üstüne üstlük bir de kambur olduğu söyleniyor. Bu söylenenlerin ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum, bunlar için mahkemeye gitmek istemiyorum! Ama bunlar kitaplarda, eski kitaplarda, çok eski kitaplarda yazıyor.

Öyleyse bu 1,50 boyundaki kişi tek eliyle bütün sarrafları nasıl dışarı attı? Saf öfke içinde olmuş olmalı!

Hintliler bu konuya sinirleniyorlar. Sadece bu olay yüzünden, İsa'nın aydınlanmış olabileceğine inanmıyorlar.

İnsanların önyargıları, fikirleri vardır. Gerçeğin içini görmek, aydınlanmış bir kişiye bakmaktansa pek çok kavramla hazır bekliyorlar ve onlara uygun değilse aydınlanmış olduğunu kabul etmiyorlar. Sana söylüyorum, hiçbir aydınlanmış kişi senin aydınlanmamış önyargılarına uymaz; bu imkansızdır.

Bir keresinde benim yanıma bir bayan geldi. Yıllardır Krishnamurti'nin takipçisiydi ve sonra ufak bir şey her şeyi bozmuştu. Bu o kadar küçük bir şeydi ki şaşırmıştım. Bu kadın, Krishnamurti'nin her yıl kamp düzenlediği Hollanda'daki bir kampa Hindistan'dan gitmiş. Orada onu dinlemek için dünyanın her tarafından yaklaşık iki bin kişi toplanmış. Ertesi gün konuşmalar başlayacakmış ve kadın alışverişe gitmiş. Ve Krishnamurti'nin de alışveriş yaptığını görüp şaşırmış. Alışveriş yapan aydınlanmış bir kişi olur muymuş? Bu inanılmazmış. Süpermarkette bir Buda mı olurmuş? Ve sadece bu da değil. Krishnamurti kravat alıyormuş. Aydınlanmış insanların kravata ihtiyaçları olur muymuş? Ve sadece bu kadar da değil, tezgah kravatlarla doluymuş ve Krishnamurti hiçbirini beğenmiyor, oraya buraya atıyormuş. Kadın seyretmiş, bütün bu manzaraya bakmış ve gökyüzünden düşmüş gibi olmuş. "Kravat alan bu adam için mi Hindistan'dan kalkıp geldim?" diye düşünmüş. "Ve binlerce, her tür renkten, her çeşit kumaştan yapılmış kravattan hiçbiri onu tatmin etmiyor. Bağlantısızlık bu mu? Farkındalık bu mu?"

Geri dönmüş. Kampa katılmamış, hemen geri dönmüş. İlk yaptığı şey koşarak bana gelmek ve bana, "Sen haklısın," demek oldu. "Ne demek istiyorsun?" diye sordum. "Sen haklısın, Krishnamurti ile zamanımı harcamam gereksizmiş. Artık senin sannyasinin olmak istiyorum," diye cevap verdi. "Beni affet ama

seni kabul edemem," dedim. Eğer sen Krishnamurti'yi kabul edemiyorsan, ben seni nasıl kabul edebilirim? Kaybol!.. . Çünkü burada çok daha fazla hayal kırıcı şeyler göreceksin. Benim Mercedes'imi görünce ne yapacaksın? En iyisi hiç başlamadan bırak. Benim klimalı odamı görünce ne yapacaksın? Hiç başlamadan, gidip kendine bir Muktananda filan bul-san iyi olur. Krishnamurti'yi anlamamışsın, beni de anlayamayacaksın."

Krishnamurtiler tamamen farklı bir düzlemde yaşarlar. Onların öfkesi, seninkinden farklıdır. Ve belki de o, sadece bu aptal kadın için o kravatlarla oynuyordu. Ustalar bu tür yöntemler kullanırlar. Bu aptal kadından da çok kolay kurtuldu.

> İTALYA GİBİ FAKİR BİR ÜLKEDE SADECE ÜÇ ŞEYİMİZ VARDIR: PAPA, PİZZA VE DEDİKODU. ŞİMDİ HİNDİSTAN'A GELEREK PİZZAYI VE PAPAYI KAYBETTİK, LÜTFEN BİZDE HİÇ OLMAZSA DEDİKODU KALSIN!

Ben dedikoduya karşı değilim. Aslında buna bayılırım. Ama şu yaşlı adamı, Atisha'yı ne yapmalı? Her gün biraz dedikodu yapmaya karar veriyorum ve o hayır diyor. Ve ben ona karşı saygılı olmak zorundayım. Sorun daha çok Atisha'da da değil, gelecek olan Sutra'da. Çaktırmadan halletmek için yasal bir yol bulacağım. Dedikodu yapmak zordur—ama kimseye söylemeyeceğine söz verirsen, sana şunu diyeceğim...

Adamın biri dükkan vitrinlerine bakarak sokakta yürüyormuş ve gözü bir dükkandaki günlük tıraş takımı çantasına takılmış. İlgisini çeken fiyatıymış, bu alet • tam üç yüz dolarmış.

Merakının üstesinden gelememiş ve ihtiyacı olmadığı halde içeri girip sormuş: "Bu küçük çanta neden bu kadar pahalı?" Dükkandaki adam cevap vermiş: "Çünkü çok özel bir deriden yapılmış." Adam, "Timsah derisinden veya minkten

yapılsa bile bu kadar pahalı olamaz," demiş. Dükkan sahibi, "Bu küçük çantanın hikayesi çok ilginç," demiş. "Bunu yapanın amcası bir haham ve bu çanta tamamen sünnet derinden yapılmış." Meraklı adam, "Evet bunun özel oluşunu anlıyorum," demiş. "Ama yine de üç yüz dolar çok yüksek bir fiyat." Dükkan sahibi, "Ama başka özellikleri de var," demiş. "Eğer ovalarsan, büyük bir valize dönüşüyor!"

13. Bölüm - Kötü Şakalar Yapma

ZEHİRLİ GIDAYI BIRAK. TUTARLI OLMA.
HAİN ŞAKALAR YAPMA FIRSAT BEKLEME.
KALBE VURMA.
İNEĞİN YÜKÜNÜ BOĞAYA VERME.
EN ÇOK SEVİLENİ DESTEKLEME.
YANLIŞ GÖRÜŞLERE SAHİP OLMA.
GÖKSEL ŞEYTANA İNANMA.

İlk Sutra:

ZEHİRLİ GIDAYI BIRAK.

Doğunun mistik geleneklerine göre, olduğunu düşündüğün her şey yediklerindir. Bedenin yediklerindir, zihnin yediklerindir, ruhun yediklerindir. Ruhun ötesinde, elbette ki yediklerinle ilgili olmayan bir şey vardır. Bu şey *anatta,* yani benliksizlik olarak bilinir. Bu, tam bir boşluktur. Buda buna *shunya,* boşluk der. Bu, saf boşluktur. Kendinden başka hiçbir şeyi içermez; içeriksiz bilinçtir.

İçerik var olduğu sürece, gıda da var olur. "Gıda" derken dışarıdan gelen her şey kastedilmektedir. Bedenin fiziksel gıdaya ihtiyacı vardır; o olmadan, kaybolup gidecektir. Bu şekilde yaşamaya devam eder; içinde fiziksel gıdadan başka bir şey yoktur.

Zihnin ise anılan, düşünceleri, arzuları, kıskançlıkları, güç oyunlarını ve daha bin bir türlü şeyi içerir. Bütün bunlar da gıdadır; daha incelikli bir düzlemde gıdadırlar. Düşünce gıdadır. Bu yüzden besleyici düşüncelerin olduğunda göğsün genişler.

Sana enerji veren düşüncelerin olduğunda kendini iyi hissedersin. Birisi senin hakkında güzel bir şey söylediğinde, sana iltifat ettiğinde, sana neler olduğuna dikkat et—beslenirsin. Senin hakkında kötü bir şey söylediklerinde ise sanki senden bir şey alınmış gibi olur, eskisinden daha güçsüz olursun.

Zihin, gizli- bir tür gıdadır. Zihin, bedenin iç kısmından başka bir şey değildir; bu yüzden yediklerin zihni etkiler. Eğer vejetaryen olmayan gıdalar yersen belirli bir zihin türüne sahip olacaksındır. eğer vejetaryen gıdalar yersen başka bir tür zihne.

Hindistan tarihi hakkındaki şu çok önemli gerçeği biliyor musun? Hindistan, on bin yıllık tüm tarihi içinde hiçbir ülkeye saldırmamıştır—hiçbir zaman en ufak bir saldırgan hareket bile olmamıştır. Bu nasıl mümkün olabilir? Neden? Burada da başka yerlerdeki gibi insanlar yaşıyor ama burada değişik türde bir beden, değişik türde bir zihin yaratmıştır.

Bunu kendin de gözlemleyebilirsin. Belli bir şey ye ve bak neler oluyor, sonra başka bir şey ve yine gözlemle. Notlar al, böylece yediğin her şeyin sadece fiziksel değil, psikolojik bir tarafı olduğunun da farkına varıp şaşırırsın. Yiyecekler, senin zihnini belirli fikirlere, belirli arzulara karşı hassas hale getirirler.

Bu yüzden çağlar boyunca, zihni güçlendirmeye değil, çözmeye yarayacak, zihni değil, meditasyonu, zihinsizliği güçlendirecek bir gıda arayışı olmuştur. Bu konuda sabit ve kesin kurallar konulama: çünkü insanlar farklıdır ve herkesin kendi başına karar vermesi gerekir.

Zihnine nelerin girmesine izin verdiğini de izle. İnsanlar bunun hiç farkında değildir; her şeyi okurlar, televizyondaki en ufak aptalca şeyi bile seyrederler. Radyo dinlerler, birbirleriyle havadan sudan konuşurlar, böylece birbirlerinin kafalarını çöple

doldururlar. Bütün sahip oldukları çöptür.

Gereksiz yere çöp yükleneceğin durumlardan kaçın. Zaten sende çok fazla çöp ver, onları boşaltman gerekiyor. Ve hala sanki çok değerli bir şeymiş gibi toplamaya devam ediyorsun.

Daha az konuş, sadece gerekli olanları dinle, konuşmada ve dinlemede kısa ve öz ol. Eğer daha az konuşursan, daha az dinlersen, yavaş yavaş içinden sanki yeni banyo yapmışsın gibi bir temizliğin, bir saflık hissinin yükselmeye başladığını hissedeceksin. Bu meditasyonun oluşması için gerekli olan topraktır. Her tür saçmalığı okuma.

Bir zamanlar, gazetelere çok meraklı olan deli bir adamın komşum olduğu bir evde yaşıyordum. Her gün benden bütün gazeteleri toplamaya gelirdi. Eğer bazı günler hastaysa ya da ben evde yoksam daha sonra gelirdi. Bir keresinde on gün evde değildim ve geri geldiğimde gazeteleri almaya geldi. Ben de, "Ama bunlar eski. Bunlar on gün öncenin gazetesi," dedim. O, "Ne fark eder?" dedi. "Hepsi aynı saçmalık. Sadece tarihler değişiyor." Bu, o deli adamın hayatında çok aklı başında bir an olmalı. Evet sözde makul insanların hayatında hiç akla uygun olmayan anlar vardır ve bunu tam tersi de geçerlidir. Doğruyu söylüyordu. "Hep aynı saçmalık. Ne fark eder? Zamanım var ve meşgul olmalıyım," diyordu. Ona bu on gün boyunca ne yaptığını sordum. "Eski gazeteleri okuyordum," dedi. "Onları tekrar, tekrar ve tekrar okuyordum."

Zihninde meşgul olmayan birkaç boşluk bırak. Bu meşgul olmayan bilinç anları ilk meditasyon anları, öteye ilk girişler ve zihinsizliğin ilk ışıklarıdır. Eğer bunu becerebilirsen, yapılacak diğer şey saldırganlığa ve şiddete yol açmayan, zehirli olmayan gıdayı seçmektir.

Artık bilim adamları bile bir hayvanı öldürdüğünde, onun

korkudan her türlü zehri salgıladığını söylüyor. Ölüm kolay değildir. Bir hayvanı öldürürken, onda korku nedeniyle büyük bir titreme başlar. Hayvan yaşamaya devam etmek istemektedir; bu yüzden bütün zehirleri salgılar. Sen de korktuğunda, sen de bedeninde çeşitli zehirler salgılarsın. Bu zehirler yararlıdır çünkü senin savaşmana ya da kaçmana yardım ederler. Bazen öfkeliyken, daha önce yapabileceğini hiç hayal etmediğin şeyleri yaparsın. Daha önceden yerinden oynatamadığın bir kayayı taşıyabilirsin ama öfke oradadır ve zehir salgılanmış-tır. Aslında insanlar o kadar hızlı koşabilirler ki, Olimpiyat koşucuları bile geride kalabilir. Sadece arkanda seni öldürmek üzere elinde bir hançerle biri varken koştuğunu düşün. Yapabileceğinin en iyisini yapacaksındır, bütün bedenin en iyi şekilde görev yapacak şekilde ayarlanacaktır.

Bir hayvanı öldürdüğünde öfke vardır, kaygı vardır, korku vardır. Hayvan ölümle karşılaşmaktadır; hayvanın bütün salgı bezleri pek çok çeşit zehir salgılar. Bu yüzden bir hayvanı öldürmeden önce onu anestezi ile bilinçsiz hale getirmek şeklinde modern bir yöntem ortaya çıkmıştır. Modern kesimhanelerde anestezi kullanılmaktadır. Ama bu fazla bir fark yaratmaz, yalnızca ufak bir yüzeysel fark yaratır çünkü anestezinin erişemediği en derin merkezde ölümle karşılaşılmalıdır. Bu, bilinçli olmayabilir, hayvan ne olduğunun farkında olmayabilir ama yine de bir rüyada gibi olmaktadır. Bir kabus yaşamaktadır.

Ve el yemek, zehirli gıda almaktır.

Fiziksel düzlemde zehirli olan her şeyden kaçın, zihinsel düzlemde zehirli olan her şeyden kaçın. Zihinsel düzlemde işler daha da karmaşıktır. Eğer kendini bir dine ait olarak düşünüyorsan, zehirlenmişsindir. Ve yavaş yavaş zehirlenmişsindir, öyle yavaş zehirlenmiş-sindir ki, buna

alışmışsındır. Bunun tiryakisi olmuşsundur

İlk günden itibaren seni beslemişlerdir; annenin göğsünden zehirlenmişsindir. Bütün koşullanmalar zehirlidir. Kendini bir Hindu olarak düşünmek, kendini insanlığa karşı olarak düşünmektir. Kendini bir Alman, bir Çinli olarak düşünmek, kendini insanlığa karşı olarak düşünmektir; dostluk değil, düşmanlık kurmaktır.

Kendini sadece bir insan olarak düşün. Biraz daha geliştiğinde, insan kelimesini de bırakacak, yalnızca varlık olarak düşüneceksindir. Ve varlık her şeyi kapsar—ağaçlar, dağlar, nehirler, yıldızlar, kuşlar ve hayvanlar.

Daha büyük hale gel, kocaman ol. Niye tünellerde yaşıyorsun?

Niye küçük karanlık deliklere giriyorsun? Ama büyük ideolojik sistemlerde yaşadığını zannediyorsun. Büyük ideolojik sistemlerde yaşamıyorsun çünkü büyük ideolojik sistemler yok. Hiçbir fikir, insanı içerecek kadar büyük değildir; var olmak hiçbir kavram tarafından kapsanamaz. Bütün kavramlar sakatlar ve felce uğratır.

Bir Katolik ya da bir komünist olma, sadece insan ol. Bunların hepsi zehirdirler, önyargıdırlar. Ve çağlar boyunca, bu önyargılarla hipnotize edilmişsindir. Bunlar senin kanın, kemiklerin, iliğin haline gelmiştir. Bütün bu zehirlenmeden kurtulmak için çok uyanık olman gerekir.

Bedenin, zihnin kadar zehirlenmemiştir. Beden basit bir olgudur, kolayca temizlenebilir. Eğer vejetaryen olmayan gıdalar yiyor-san, bu durdurulabilir, o kadar önemli bir şey değildir. Ve et yemeyi bırakırsan, üç ay içinde bedenin, vejetaryen olmayan gıdalar tarafından yaratılan zehirlerden tamamen kurtulacaktır.

Bu kadar basittir. Fizyoloji o kadar da karmaşık değildir.

Sorun, psikolojide ortaya çıkar. Bir Jaina keşişi asla zehirli gıdalar yemez, vejetaryen olmayan besinleri ağzına sokmaz ama zihni hiç kimsenin olmadığı kadar Jainizm tarafından kirletilmiş ve zehirlenmiştir.

Gerçek özgürlük, bütün ideolojilerden özgürlüktür. İdeoloji olmadan yaşayamaz mısın? ideolojiye ihtiyaç var mıdır? Neden bir ideolojiye bu kadar çok gereksinim vardır? Gereksinim vardır çünkü senin aptal olarak kalınana yardımcı olur, gereksinim vardır çünkü senin akılsız olarak kalınana yardımcı olur. Gereksinim vardır çünkü sana hazır cevaplar sunar ve onları kendi kendine bulman gerekmez.

Gerçekten zeki bir insan, hiçbir ideolojiye yapışmaz—neden yapışsın ki? Önceden hazırlanmış cevaplardan oluşan bir yük taşımayacaktır. Hangi durum ortaya çıkarsa, ona uygun cevap verebilecek zekaya sahip olduğunu bilir. Geçmişten gereksiz bir yükü taşımak niye? Onu taşımanın anlamı ne?

Aslında geçmişten ne kadar çok şey taşırsan, şu ana o kadar az cevap verebileceksindir çünkü şu an, geçmişin bir tekrar değildir, her zaman yenidir, daima, daima yenidir. Asla eski değildir; eskiye benziyor gibi görünebilir ama eski değildir, arada temel farklar vardır.

Hayat kendini asla tekrar etmez. Her zaman taze, her zaman yeni, her zaman gelişme ve keşif halinde, her zaman yeni maceralara hareket halindedir. Senin eski hazır cevapların sana yardımcı olmayacaktır. Aslında seni engelleyeceklerdir; yeni durumu görmene izin vermeyeceklerdir. Durum yeni, cevap eski olacaktır.

Bu yüzden hayatta bu kadar aptal görünürsün. Ama aptal

kalmak daha basittir. Zeki olmak çaba gerektirir, zeki olmak gelişmen gerektiği anlamındadır. Gelişme, acı verir. Zeki olmak demek, sürekli uyanık ve farkında olman gerektiği anlamına gelir; uykuya dalamazsın, bir uyurgezer gibi davranamazsın.

Zeki olmanın başka birkaç tehlikesi daha vardır. Zeki olmak çok zordur çünkü aptal kalabalıklarla yaşamak zorunda kalırsın. Kör insanlarla yaşarken göze sahip olmak tehlikeli bir durumdur; senin gözlerini yok etmek isteyeceklerdir. Seni hoş göremezler, sen bir tehlikesindir.

Bu yüzden İsa çarmıha gerilmiştir; Sokrates zehirlenmiş, Hallac-ı Mansur öldürülmüş, Sermed'in kafası kesilmiştir. Bunlar dünyaya gelmiş en zeki insanlardı ve biz onlara nasıl davrandık? Sokrates'in zekasındaki bir insanın neden öldürülmesi gerekti? Ona tahammül edilemedi. Varlığı bir tehdit haline geldi. Onun gözlerine bakmak. aynaya bakmak demekti. Ve biz o kadar çirkinizdir ki, çirkin olduğumuz gerçeğini kabul etmektense, daha kolay olan yol, aynayı yok ederek kendi çirkinliğini unutmak ve tekrar dünyadaki en güzel insan olduğun hayalinde yaşamaya başlamaktır. Sokrates'i öldürdük çünkü o bir aynaydı. Bu yüzden insanlar vasat kalmanın daha iyi olduğuna, akılsız olarak kalmanın daha iyi olduğuna karar verdiler.

Daha geçen gün bir haber okuyordum. İngiltere'deki bazı psikologlar, büyük siyasetçilerin en yüksek mevkilere gelene kadar zekalarını kaybetmeye başladıklarını keşfettiler. Seksen dört yaşında bir kişinin başbakan olduğunu düşün! Bu psikologlar, bunun tehlikeli olduğu konusunda bütün dünyayı uyardılar. Altmış, yetmiş, seksen yaşını geçmiş insanlar başbakan oluyorlar, başkan oluyorlar. Bu dünya için tehlikelidir çünkü çok fazla güce ve kendilerinde kalan çok az zekaya sahiptirler.

Ama benim sana söyleyeceğim, bu psikologların farkında olmadıkları başka bir şey daha var. Aslında insanlar onları başbakan veya başkan olarak seçiyorlar çünkü artık zeki değiller. İnsanlar zeki insanları sevmez. İnsanlar kendilerine benzeyen, kendileri gibi olan insanları severler; böylece kendilerini yabancı hissetmezler. Zeki insanlar yabancı kalırlar. Sokrates'i başbakan olarak seçecek bir ülke düşünemiyorum—bu mümkün değil. O çok farklıdır, hayata yaklaşımı çok değişiktir, her şeye bakışı çok derindir. Hiçbir ülkenin onu başbakan yapmaya gücü yetmez, hiçbir ülke o kadar cesur değildir çünkü o karmaşa getirecektir. Her şeyi değiştirmeye başlayacaktır çünkü her şeyin değişmeye ihtiyacı vardır.

Bu çürümüş toplumun tamamen yok edilmesi gerekir; ancak o zaman yeni bir toplum yaratılabilir. Desteklere, yeniliklere, aklamalara ihtiyaç yoktur! Bütün gereken onu yok etmek ve yeni bir toplum yaratmaktır. Yeni bir insan yaratalım. Yeni bir şeyin, yeni bir zihnin, yeni bir bilincin doğumunu yaratalım. İnsanlar gücü vermek için sönük, ölü insanları seçiyorlar çünkü onlarla güvende olursun. Mesela Hindistan Morarji Desai ile tam bir güven içinde çünkü o hiçbir şey yapmayacak. Hiçbir şeye dokunmayacak, bu ülkenin çirkin bürokrasisini olduğu gibi bırakacak. Hiçbir şeyi değiştirmeyecek, bütün çabası değişimi engellemek için olacak. Jaiprakash Narayan tam bir devrim yapayı düşünüyordu ama olan tam bir başarısızlık oldu.

Ülkeler vasat insanları güç sahibi olarak seçerler çünkü onlar geleneklerini, alışkanlıklarını, önyargılarını koruyacaklardır. Zehirlerini koruyacaklardır: Onları yok etmek yerine, güçlendireceklerdir.

Zeki olmayan insanları güçlü pozisyonlarda olmaları kesinlikle tehlikelidir. Ve gitgide daha tehlikeli hale gelmektedir

çünkü gitgide daha fazla güce ve daha az zekaya sahip olmaktadırlar. Neden böyle olmaktadır? Bunun içinde gizli bir mantık vardır. İnsanlar değişmek istemez. Değişim çetindir, değişim zordur.

Eğer zehirli gıdaları bırakırsan şaşırırsın; içinde yeni bir zeka ortaya çıkar. Bu yeni zeka, senin kendini saçmalıklarla doldurmaya devam etmemeni sağlayacaktır. Bu yeni zeka, senin geçmişi ve onun hatıralarını bırakabilmeni, gereksiz arzu ve hayaller bırakabilmeni, kıskançlıkları, öfkeleri, travmaları ve her çeşit psikolojik travmayı bırakabilmeni sağlayacaktır.

Psikolojik yaraları bırakamadığında, psiko-hilelerin kurbanı haline gelirsin. Dünya pek çok çeşit psikanalizciyle doludur, değişik şekillerde ve büyüklüklerdedirler. Dünya psikoterapi çeşitleriyle doludur. Ama neden bu kadar çok psikoterapiye gerek vardır? Sen kendi yaralarını iyileştirecek kadar zeki olmadığın için onlara ihtiyaç vardır. Onları iyileştirmek yerine, onları rüzgarlara ve güneşe açmak yerine onları saklamaya devam edersin. Yaralarını iyileştirmek, iyileşmesine izin vermek üzere güneşe açmana yardım etmek için psikoterapistlere ihtiyacın vardır.

Ama gerçek bir psikoterapist bulmak zordur. Yüz psikoterapistten doksan dokuzu gerçek psikoterapist değildir.

Başka meslek sahiplerinden çok psikoterapist ve psikanalizcilerin intihar ettiklerini duymak seni şaşırtabilir. Sayı, diğerlerinin neredeyse iki ' katıdır. Bunlar nasıl insanlardır? Başkalarına nasıl yardım edeceklerdi? Bütün hayatları boyunca insanlara yardım ederek ne yapıyorlardı?

Dünyadaki herhangi bir meslekten daha çok psikanalizciler deliriyor, akıllarını kaybediyor. Sayı, diğerlerinin neredeyse iki katı. Neden? ... ve onlar, kendi akıl sağlıkları

yerinde değilken başkalarının akıl sağlığını iyileştirmeye çalışıyorlardı. Kendi akıl sağlıklarındaki bozukluk nedeniyle psikoterapiyle ilgilenmiş olma ihtimaller. çok yüksek. Bu kendileri için bir çare bulma çabası olabilir. Bir yöntemi kullanan psikoterapistlerin başka bir yöntemi kullanan psikoterapistlere gittiğini duyduğunda şaşırabilirsin. Freudcu, Jungcu'ya gider; Jungcu, Freudcu'ya gider v.b. Bu çok garip bir durumdur. Eğe zeka senin içinden gelirse, sen bütün gerekli olanı yapabilirsin. Kendi yaralarını iyileştirebilirsin, kendi travmalarını görebilirsin, başka bir terapiste gitmen gerekmez.

Ben bu komünde bütün terapilere izin veriyorum. Aslında, dünyada başka hiçbir yerde bu kadar çok terapi yoktur —toplamda altmış tane! Bu terapilere neden izin veriyorum? Sadece senin yüzünden çünkü sen henüz zekânı ortaya çıkarmaya muktedir değilsin. Komün gitgide daha derin içsel gerçekleşmelere girdiğinde, terapiler bırakılabilir. Komün gerçekten tomurcuklandığında, terapi ihtiyacı olmayacaktır. O zaman sevgi terapi haline gelir, zekâ terapi haline gelir. Günden güne, andan ana, farkında ve uyanık olarak yaşamak terapidir. Gün içinde yaptığın her şey, temizlik, yemek yapmak ve bulaşık yıkamak terapi haline gelir.

Diğer terapiler sadece geçici olarak burada bulunuyor. Sizin önemli bir bölümünüzün terapilerin ötesine geçtiğine ikna olduğumda, bu terapiler yok olacak çünkü o zaman bu çoğunluk, azınlığı da zekaya çekebilecek

Biz zeki bir tür hayat yaratmaya çalışıyoruz. Ben çok dindar biri değilim, aziz değilim, ruhsallıkla bir ilgim yok. Bütün bu kategoriler benim için alakasız. Beni kategorize edemezsin, bir yere yerleştiremezsin. Ama tek bir şey söylenebilir, bu da benim bütün çabamın senin aşk-zekanı ortaya çıkarmana yardım etmek olduğudur. Eğer aşk-zekası ortaya çıkarsa iyileşirsin.

Üçüncü tip zehirli gıda ise ruhsaldır. Bu, benliktir. Benlik, sürekli ilgi ister. İlgiden beslenir, ilgi onun gıdasıdır. İlgiye, gitgide daha fazla kişiden ilgiye arzu duyan sadece siyasetçi değildir. Senin sözde azizlerin de aynı şeyi yapmaktadırlar.

Azizler, siyasetçiler ve aktörler arasında bir fark yoktur, hiçbir fark yoktur. Temel ihtiyaçları aynıdır—dikkat: "Bana daha çok insan ilgi göstermeli, daha çok insan saygı göstermeli." Bu, egonun gıdası haline gelir ve bu zehirli gıdanın en incelikli halidir.

İlk sutrada bu üç şey belirtilmektedir. Atisha der ki: ZEHİRLİ GIDAYI BIRAK.

Fiziksel, psikolojik ve ruhsal gıdalar. Fizyolojik bedeninin bütün zehir ve toksinlerden ve zihninin bütün çöplerden arınmasına izin ver. Ruhun da, benlik fikrinden uzak olsun. Ruh, "Ben" fikrinden uzak olduğunda, içindeki benliksizlik, ANATTA bölgesine ulaşmışsın demektir. Bu özgürlüktür, nirvanadır, aydınlanmadır. Eve gelmişsindir. Artık gidilecek bir yer yoktur; artık yerleşebilirsin, dinlenip rahatlayabilirsin. Artık sana varoluş tarafından yağdırılan milyonlarca sevincin tadını çıkarabilirsin.

Bu üç zehirli gıda bırakıldığında, boşalırsın. Ama bu boşluk, olumsuz yönde bir boşluk değildir. Bütün zehirlerin, bütün içeriğin gittiği anlamında boşsundur. Ama isim verilemeyen bir şeyle, dindarların Tanrı dedikleri şeyle dolusundur.

Atisha bu sözcüğü kullanamaz; o dindar değildir, o bir BHAKTA[{1}] değildir. bunun için hiçbir sözcük kullanamaz, bunun hakkında tamamen sessiz kalır. Onu bırak, şunu bırak, bunu bırak der ve geride kalan sensindir, gerçek sen.

İkinci sutra çok çok önemli bir sutra: TUTARLI OLMA.

Hiç böyle bir şey duydun mu, "Tutarlı olma," diye bir şey? Bunu ilk duyduğunda ya da ilk okuduğunda bir hata olduğunu düşünürsün, matbaa hatası gibi bir şey. Çünkü senin sözde azizlerin sana bunun tam dersini söylemişlerdir. Onlar, "Tutarsız olma," derler. "Tutarlı ol."

Atisha'nın mükemmel olduğu nokta budur. O der ki: TUTARLI OLMA.

Neden? Tutarlılık nedir? Tutarlılık geçmişe göre yaşamak demektir. Neyle tutarlı olacaksın? Eğer tutarlı olmak istiyorsan, tek bir referans noktan olabilir, o da geçmiştir. Tutarlı olmak geçmişe göre yaşamak demektir ve geçmişe göre yaşamak da hiç yaşamamak demektir. Geçmişe göre yaşamak ölü olmak anlamındadır. O zaman hayatın sadece bir tekrar olacaktır.

Tutarlı olmak, hayatta başka bir şeyin olmadığına karar vermek. Son noktaya gelmek, hayatın sana yeni bir şey vermesine izin vermemek, kapıları kapatmak demektir. Güneş doğacaktır ama sen onun ışınlarının senin odana girmesine izin vermezsin. Çiçekler tomurcuklanacaktır ama sen onların kokularını farkına varmayacaksındır.

Ayın evreleri gelip geçecektir ama sen durgun kalacaksındır, nehir olmayı bırakmışsındır. Bir nehir, tutarlı bir şekilde davranamaz. Sadece bir havuz tutarlı olabilir çünkü o akmamaktadır. Akış, doğası itibariyle tutarsız olmak zorundadır çünkü yeni durumlarla, yeni meydan okumalarla karşılaşmak zorundadır. Devamlı yeni yerlerle karşılaşmaktadır; geçmişe göre değil, o ana göre cevap vermesi gerekir.

Tutarlı bir insan, mantıklı bir insandır; hayatı tek boyutludur. O aritmetikle yaşar, mantığı takip eder. Eğer bir şey

mantığın karşısında ise, onu görmekten kaçınır; orada değilmiş gibi davranır çünkü mantığını rahatsız etmektedir.

Ve mantıklı bir insan, dünyadaki en fakir insandır çünkü hayat sadece mantıktan oluşmaz, aşkı da içerir. Ve aşk mantıklı değildir. Hayatın sadece çok küçük bir bölümü, yüzeysel bir bölümü mantıklıdır. Ne kadar derine gidersen, o kadar mantıksızlığın, daha doğrusu mantık ötesinin içine girersin.

Mantık dünya işlerinde iyidir ama tapınakta, camide, kilisede değildir. Mantık ofiste, dükkanda, fabrikada iyidir. Arkadaşlarınla, sevdiğinle, çocuklarınla birlikte olduğunda iyi değildir. Mantık, iş yaparken iyidir ama hayat tamamıyla iş değildir; hayatta herhangi bir işten çok daha değerli bir şey vardır. Buna da izin ver.

Bir felsefe profesörü doktora gitmiş ve cinsel hayatını nasıl iyileştirebileceği konusunda tavsiye istemiş.

Doktor onu muayene ettikten sonra, "Fiziksel durumunuz iyi görünüyor," demiş. "Yedi gün boyunca, her gün on kilometre koşun ve sonra bana telefon edin."

Bir hafta sonra profesör, doktoru aramış. Doktor, "Koşmak cinsel yaşamınızı iyileştirdi mi?" diye sormuş.

Profesör, "Bilmiyorum," diye cevap vermiş. "Şimdi evden yetmiş kilometre uzaktayım."

Mantıklı zihnin çalışma şekli budur. Tek boyutludur. Hayat çok boyutludur. Onu sınırlama, çizgisel hale getirme, bir çizgi gibi yaşama. Onun bu çok boyutluluğunu, çok aşamalılığını yaşa ve ondan sonra artık tutarlı olamazsın çünkü hayat çelişkilidir—bir an sevinç varken, bir sonraki an üzüntü gelebilir. Eğer tutarlıysan, devamlı gülümsemen gerekir; yüreğin gülüyor ya da ağlıyor olması fark etmez, tutarlı olmalısındır; Jimmy

Carter gibi olup devamlı gülümsemelisindir. Karısının her gece onun ağzını kapatması gerektiğini duydum çünkü geceleri de gülümsemeye devam ediyormuş. Eğer bütün gün aynı şeyi yaparsan, gece bir anda nasıl bırakıp rahatlayabilirsin ki? Bu sabit bir kalıp olur.

Hayatta hüzünler de vardır. Ve hüzün güzeldir; kendi derinliği, kendi duyarlılığı, kendi lezzeti, kendi tadı vardır. Eğer bir insan hüznü tanımamışsa fakirdir; fakirleşmiştir, büyük ölçüde fakirleşmiştir. Gülüşü sığ olacaktır, bir derinliği olmayacaktır çünkü derinlik ancak hüzün yoluyla gelir. Hüznü tanıyan bir kişi güldüğünde, gülüşünün bir derinliği olacaktır. Gülüşünde, hüznünden de bir şey olacaktır. Gülüşü daha renkli olacaktır.

Hayatı bütünlüğü içinde yaşayan kişi, bir gökkuşağıdır. Hayatın bütün durumlarını yaşa; onlar senindir ve hepsinin senin gelişmene bir katkısı vardır. Küçük bir alanla sınırlı kalma. Ne kadar tatlı ve rahat görünse de, küçük bir alanla sınırlı kalma. Maceracı ol. Hayatın bütün yüzlerini, bütün yönlerini ara, araştır.

İyi bir insan hakkında bir roman yazılamayacağı söylenir. Bu doğrudur; iyi bir adamın aslında bir hayatı yoktur. Onun hakkına ne romanı yazabilirsin ki? En fazla, onun iyi biri olduğunu anlatan bir karakter sertifikası yazabilirsin—ve bu onun tüm hayatıdır. Fazla bir hayatı yoktur çünkü onun çok boyutluluğu yoktur.

Yaşa ve mümkün olan her şeye izin ver. Şarkı söyle, dans et, ağla, gül, meditasyon yap, ilişki kur, yalnız ol. İnsanlar arasında ve bazen dağlarda inzivaya da çekil.

Hayat kısadır. Onu mümkün olan en zengin şekilde yaşa ve tutarlı olmaya çalışma. Tutarlı insan, çok yoksul bir insandır.

Tabii toplum, tutarlı insanlara saygı gösterir çünkü tutarlı kişi tahmin edilebilirdir. Onun yarın ne yapacağım bilirsin, ne şekilde tepki göstereceğini bilirsin. O yönetilebilir, kolayca maniple edilebilir. Hangi düğmelere bastığında ne şekilde hareket edeceğini bilirsin. O gerçekte bir insan değil, bir makinedir. Onu açıp kapatırsın ve sana göre hareket eder; o, senin ellerindedir.

Toplum, tutarlı insana saygı duyar; toplum, tutarlılığı, "karakter" olarak adlandırır. Ve gerçek insanın karakteri yoktur. Gerçek insan karaktersizdir ya da daha doğrusu karakter ötesidir. Ve gerçek bir insan karakter için harcama yapmaz çünkü karakter için hayatı harcamak gerekir. Eğer hayattan vazgeçersen, karakter sahibi olabilirsin. Eğer hayattan vazgeçmezsen, pek çok karakterlerin olacaktır ama karakterin olmayacaktır. Eğer hayattan vazgeçmezsen nasıl bir karaktere sahip olabilirsin ki? Hayatın her anı yenidir ve sen de öylesin.

Toplum sana saygı duymayacaktır, saygın bir vatandaş olmayacaksındır—ama kimim umurunda? Sadece vasat insanlar toplumun saygısını önemserler. Gerçek insanın önemsediği yegane şey şudur: hayatımı yaşıyor muyum, yaşamıyor muyum? Kendi görüşüme göre mi yaşıyorum? Bu benim hayatım ve ben kendime karşı sorumluyum.

En önemli sorumluluk ulusa, kiliseye başka birine karşı olan değildir. Gerçek sorumluluk kendine karşıdır. Hayatını kendi ışığına göre yaşaman ve hiçbir taviz vermeden hayatın götürdüğü yere hareket etmen gerekir.

Karakter adamı taviz verir. Onun karakteri, "Ben tehlikeli değilim," diye topluma garanti vermek ve topluma, "Oyunun kurallarına uyacağım, tamamen sizin emrinizdeyim," demek için bir çabadan başka bir şey değildir.

Azizin karakteri vardır, bu yüzden ona saygı gösterilir. Bilgenin karakteri yoktur, bu yüzden onu fark etmek çok zordur. Sokrates bir bilgedir, İsa bir bilgedir, Lao Zi bir bilgedir ama onları tanımak çok zordur, neredeyse imkansızdır çünkü arkalarında hiçbir iz bırakmazlar. Hiçbir kalıba sığmazlar, saf özgürlüktürler. Gökyüzünde uçan kuşlar gibidirler, ayak izi bırakmazlar.

Usta olarak bir bilgeyi bulmak sadece birkaç hassas ruha nasip olur çünkü vasat kişiler azizi takip eder. Yalnızca çok çok zeki insanlar bir bilgeye uyum sağlayabilir çünkü bilgenin bir karakteri yoktur ve senin beklentilerini karşılayamaz. Seni rahatsız eder, hayal kırıklığına uğratır, seni sarsar ve pek çok yönden paramparça eder.

Yavaş yavaş seni kendisi kadar özgür hale getirir.

Ve şimdi de üçüncü ve en tehlikeli olan sutra. Ben bunun hakkında gerçekten endişeleniyorum:

HAİN ŞAKALAR YAPMA.

Kötü şaka nedir? Önce, sana açıklamak için üç tane örnek vereceğim. Üç tane çünkü üç çok ezoterik bir sayıdır.

Birinci:

Garip bir uzay gemisi vızıldayıp pırpır ederek Dünya'ya inmiş. İçinden iki garip yaratık çıkıp yere ayak basmış. Onlar buraya bilimsel amaçla gelen genç Marslı bir çiftmiş. Dünya hakkında bir şeyler öğrenmenin en iyi yolunun burada yaşayanlarla iletişime geçmek olduğuna karar vermişler ve birilerini bulmak için yola çıkmışlar. Bir apartmana girmişler ve isimleri Everett ve Gladys Sprinkle olan yeni evli bir çiftin yanına gitmişler.

Everett ve Gladys tabii ki çok şaşırmışlar ama yeni

evlilerin her şeye çabucak alıştığı şekilde buna da çabucak alışmışlar. Şundan bundan bahsettikten sonra konu üremeye gelmiş. Marslı erkek, kendi gezegeninde insanların nasıl ürediğini gösterebileceğini söyleyerek Sprinkle'lan şaşırtmış. Sprinkle'ların utanarak karşı çıkmalarına fırsat vermeden Marslı kadını almış, tek elindeki sekiz tombul parmağı kadının alnına koymuş ve ikisi de ışıldarken kadının yan tarafında bir boşluk açılmış ve içinden küçücük bir Marslı bebek çıkıp, Everett ve Gladys'in salonunda hoplayıp zıplamaya başlamış.

Sonra Marslı adam bunun Dünya'da nasıl yapıldığını sormuş. Everett ve Gladys soruyu geçiştirmeye çalıştırmaya çalışmışlar ama sonunda bunu tanımlamanın çok zor olacağına karar vermişler. Böylece gezegenler arsı yardımlaşma adına, kıyafetlerini çıkarıp nasıl yapıldığını göstermişler.

Marslılar, onların performanslarını büyülenmiş bir şekilde seyretmişler. Bittiğinde Marslı kadın sormuş: "Dünyalı çocuk ne zaman dünyaya gelecek?" Gladys kafasını salmış ve bunun dokuz ay alacağını söylemiş. Marslılar buna çok şaşırmışlar, kafalarını kaşımışlar ve sonunda Marslı erkek sormuş: "Ama eğer hemen dünyaya gelmeyecekse, sonunda ikiniz de neden o kadar heyecanlandınız?"

İkincisi:

Bir adam doktorunu görmeye gitmiş çünkü kendini iyi hissetmiyormuş. Doktor, adamın son zamanlarda herhangi bir şeyi fazla yiyip yemediği, içip içmediği gibi sıradan sorular sormuş. Adam, "Hayır," demiş. Doktor, "Geceleri geç mi yatıyorsun?" diye sormaya devam etmiş. Adam, "Hayır," diye cevap vermiş. Doktor sorun hakkında biraz daha düşünmüş ve sonra, "Fazla seks?" diye sormuş. Cevap, "Seyrek olarak," olmuş. Doktor yine sormuş: "Bu iki kelime mi yoksa tek mi?"[{2}]

Ve üçüncüsü:

Bir kadın brokoli almak için bir süpermarkete gitmiş. Sebze reyonundaki görevliye gitmiş ve, "Brokoliniz var mı?" diye sormuş. Adam, " Hayır hanımefendi bugünlük yok," diye cevap vermiş. "İsterseniz yarın tekrar gelin." Birkaç saat sonra kadın tekrar gelmiş ve, "Acaba brokoliniz var mı?" diye sormuş. Adam, "Bakın hanımefendi, size daha önce de söyledim, bugün brokolimiz yok," demiş. Kadın gitmiş ama aynı gün içinde daha sonra tekrar dönmüş. Adam buna çok sinirlenmiş. Kadına, "Domates sözcüğünde d-o-m nasıl okunuyor?" diye sormuş. Kadın, "Dom," diye cevap vermiş. Adam bu sefer, "Patatesteki p-a-t nasıl okunur?" diye sormuş. Kadın da, "Pat," diye cevap vermiş. Adam devam etmiş, "Peki brokolideki k-a-h-r-o-l-a-s-ı nasıl okunur?" Kadın şaşırmış ve, "Ama kahrolası patateste yok ki," demiş. Adam derin bir iç çekmiş ve, "Hanımefendi ben de size bütün gün bunu anlatmaya çalışıyordum," demiş.

Bunlar, hain şaka mıdır, değil midir bilmem, fakat kesin olan bir şey var, Atisha onlardan hoşlanırdı.

Aslında, o, hain şaka ile tamamen farklı bir şeyi kasteder. Demek ister ki: "Kimseye karşı bir şey söyleme, kimseyi onun yokluğunda, arkasından incitme."

Aktarım doğru değil. Atisha'nın bütün demek istediği: insanlar incitmek için kasıtlı olarak onlar hakkında dedikodu yapma, çünkü bu gerçekten şaka değildir, komik değildir, bu espri değildir. Atisha espri duygusuna karşı olamaz, bu mümkün değildir. Onun zekasına ve farkındalığına sahip olmayan kişiler, espri duygusuna karşı olabilirler. Gerçekte Atisha gibi insanlar, dünyadaki en iyi dini esprileri yapmışlardır. Atisha, Gautam Buda'nın geleneğinden gelir, Zen insanları ile aynı kökenden. Zen, espriyi dua olarak kabul eden tek dindir. Atisha'nın espri

duygusuna sahip olmadığı doğru değildir, hem de hiç.

O halde bu sutra şakaya gerçekten karşı olamaz. O, insanlar incitmeye karşıdır. O, her ne söylüyorsa şakanın psikolojisinin, şakanın arkasındaki mantığın derinlerine inmektedir. Sigmund Freud'un bin yıl sonra yaptığı budur. Sigmund Freud, birisi hakkında şaka yaptığında, öfkeli olma, komik gibi görünüp dolaylı bir yolla gerçekte saldırgan olmak isteme ihtimalinin var olduğunu düşünür.

Fakat buna dışardakilerden hiç kimse tarafından karar verilemez, sadece sen yargıç olabilirsin. Birini incitmek, yaralamak için zihninde kasıtlı bir çaba varsa, eğer şiddet espri olarak saklanmışsa, bundan kaçın. Ama eğer içinde şiddet yoksa, saf espri, eğlence duygusu ise—hayatı çok ciddiye almıyorsa, o zaman problem yok.

Eğer bir gün Atisha ile tanışırsam, ona birkaç şaka öğreteceğim. Bence, hoşuna gidecektir.

Şakalar, sadece içlerinde hiç şiddet olmadığında saf mizaçlı olabilirler. Bazen görünüşte, biri biraz şiddet olduğunu düşünebilir fakat mesele diğerlerinin ne düşündüğü değil, mesele senin niyetinin ne olduğu. Bu bir niyet meselesidir. İncitmek amacıyla gülebilirsin, o zaman gülüşün bir günah haline gelir. Derinlerinde şiddet arzusu olan her şey günah haline gelebilir. Derinlerinde, hayatta daha çok eğlence, daha çok gülüş yaratma arzusu olan her şey de bir erdem haline gelebilir.

Benim kendi anlayışıma göre, dünyada gülmekten daha değerli hiçbir şey yoktur. Gülüş, seni duaya yakınlaştırır. Bütün olduğunda içinde sadece gülüş kalır. Başka her şeyin içinde eksik kalırsın, sevişirken bile. Fakat gerçekten içten bir kahkaha attığında, varlığının bütün parçaları—fizyolojik, psikolojik, ruhsal—hepsi tek bir tonda titreşir, hepsi aynı armoni içinde

titreşir.

Bu yüzden kahkaha rahatlatır. Rahatlama ruhsaldır. Kahkaha seni dünyaya indirir, seni saçma sapan kutsal olma fikirlerinden aşağı indirir. Kahkaha seni gerçeğin ta kendisine getirir. Dünya, Allah'ın bir oyunudur, kozmik bir şakadır. Sen onu kozmik bir şaka olarak anlamadıkça, yüce gizemi asla anlayamayacaksın.

Ben, sadece şaka için varım, kahkaha için varım.

Atisha yanlış tercüme edilmiştir. Bütün demek istediği şudur: "Saldırgan olma, kelimelerinde bile. Şaka yaparken bile, şiddete başvurma çünkü şiddet daha çok şiddete sebep olur, kızgınlık daha çok kızgınlık getirir ve bu sonu olmayan bir kısır döngü yaratır.

Dördüncü:

FIRSAT İÇİN BEKLEME.

Çünkü fırsat bu andır, fırsat buradadır. Yani "Fırsat için bekliyoruz" diyenler aldatıcı olmaktadırlar ve kimseyi aldatamazlar sadece kendileri aldanırlar.

Fırsat, yarın gelmeyecektir. O zaten gelmiştir, o her zaman burada olmuştur. Sen burada değilken bile o buradaydı. Varoluş bir fırsattır, var olmak bir fırsattır.

FIRSAT İÇİN BEKLEME.

"Yarın meditasyon yapacağım, yarın aşık olacağım. Yarın varoluşla dans eden bir ilişki kuracağım," deme. Neden yarın? Yarın asla gelmez. Neden şimdi değil? Erteleme neden? Erteleme, zihnin bir hilesidir. Senin ümidini korur ve bu arada fırsat kaçıp, gider. Sonunda, çıkmaz sokağa—ölüme—gelirsin artık geriye hiç fırsat kalmamıştır.

Bu, geçmişte pek çok kez olmuştur. Sen burada yeni değilsin pek çok kez doğdun ve pek çok kez öldün. Zihin, her seferinde aynı hileyi yaptı ve sen hala hiçbir şey öğrenemedin.

Atisha diyor ki:

FIRSAT İÇİN BEKLEME, KALBE VURMA.

Şöyle söylüyor: insanların zihinlerini eleştir, ideolojilerini eleştir, düşünce sistemlerini eleştir, her şeyi eleştir—ama asla kimsenin sevdiğini eleştirme, kimsenin güvenini eleştirme. Neden—çünkü aşk çok değerlidir, güven son derece değerlidir. Onu yok etmek, onu eleştirmek, onu harap etmek, bir kişiye yapılabilecek en büyük eziyettir.

Zihni eleştirebilirsin—onun eleştirilmesi gereklidir—fakat kalbi değil. Ne zaman kalpten bir şey görürsen, onu eleştirmenin cezp ediciliğinden kaçın.

İnsanlarda durum bunun tam tersidir. İnsanlar, ideolojini, zihnini hoş görebilirler, fakat sevgini, güvenini gördükleri anda üzerine atlarlar. Güvenini hoş göremezler, o çok fazladır. Onlar bunun hipnoz olduğunu, senin hipnotize edilmiş olduğunu, kandırıldığını, bir yanılsama içinde olduğunu, aşkın delilik olduğunu, aşkın kör olduğunu, mantığınsa gözleri olduğunu söyleyeceklerdir.

Gerçek ise bunun tam tersidir. Mantık kördür, onu eleştirebilirsin. Aşkınsa gözleri vardır, sadece aşkın gözleri vardır çünkü sadece aşk Tanrı'yı görebilir. inançları eleştir ama kimsenin güvenini eleştirme. Peki aradaki fark nedir? Güvende aşk özelliği vardır. Inanç sadece mantıklı bir yaklaşımdır. Eğer biri, "Tanrı'ya inanıyorum çünkü Tanrı için kanıtlar var," diyorsa, onu eleştir çünkü kanıtlar sadece inancı kanıtlayabilir. Ama, "Tanrı'yı seviyorum. Neden olduğunu bilmiyorum, sadece

seviyorum. Aşığım. Hiçbir kanıt yok, hatta karşı kanıtlar var ama ben yine de Tanrı'yı seviyorum," diyen birini eleştirme.

Büyük bir Hıristiyan mistiği olan Tertullian'ın meşhur sözünü unutma: CREDO QUIA ABSURDUM... Birisi ona neden Tanrı'ya inandığını sorar, o da, "Çünkü Tanrı absürttür," der. "Tanrı'ya inanılamayacağı için Tanrı'ya inanıyorum."

Başka her şeye inanılabilir, sadece Tanrı'ya inanılamaz. Ama insan, inanılamayan bir şeye inanarak gelişir. Bu imkansıza uzanmaktır.

Bu yüzden aşık birini, güven duyan birini gördüğünde eleştirme dürtüsünden kaçın. Eleştirmek kolaydır, birinin aşk ilişkisini zehirlemek kolaydır. Ama yıkıcı olduğunu anlamazsın, harikulade güzellikteki bir şeyi yok ettiğini anlamazsın. Bir gül ağacının üstüne kaya atmışsındır.

İNEĞİN YÜKÜNÜ BOĞAYA VERME.

İnsanlar her zaman günah keçileri bulurlar. Güçlülere cevap veremedikleri için, öçlerini zayıflardan alırlar.

Nasrettin Hoca hakkında şöyle bir fıkra var: Nasrettin Hoca padişahın sarayındaymış, padişahı güldürmekle görevliymiş. Çok komik bir şey söylemiş ama padişah alınmış, Nasrettin Hoca'ya bir tokat atmış. Hoca da ona tokat atmak istemiş ama bu tehlikeli olduğu için yanında duran başka bir adama tokat atmış. Adam şaşırmış, "Ne yapıyorsun?" demiş. "Ben sana bir şey yapmadım." Hoca cevap vermiş: "Niye benimle tartışıyorsun? Sen de yanında duran adama tokat atabilirsin. Dünya büyük; bize tekrar geri geldiğinde bakarız. Sen devam et—sürdür."

İnsanların yaptıkları budur. Bu sadece bir fıkra değildir. Adam patronu tarafından azarlanır ve eve geldiğinde hiçbir

neden olmadan karısına kızar. Veya bir neden bulur; her zaman neden bulunabilir, neden bulmak kolaydır. Sebzede çok fazla tuz vardır veya et yanmıştır veya herhangi bir şey! Bir neden bulacak ve bu nedenle öfkeli olduğuna kendini inandıracaktır. Gerçek olansa patronuna karşı öfkeli olduğudur. Ama patron güçlü bir insandır; ona bir şey söylemek tehlikeli olabilir, işini kaybedebilir. Bu yüzden patron onu azarlarken gülümsemiştir; kuyruğunu sallamaya devam etmiştir. Şimdi patronunu karısının üstüne yansıtmaktadır. Eğer bu hikaye Batı'da geçiyorsa, kadın da adamın üstüne atlayabilir. Ama eğer Doğu'da geçiyorsa, kadın hiçbir şey yapamaz. Doğu'da erkekler karılarına, kendilerine bir Tanrı gibi davranılmasını öğretmişlerdir. Kadın bir şey söyleyemez; çocukların okuldan gelmesini bekler, sonra da kocasına yapmak istediklerini çocuklara yapar. Çocukları döver. Çocuklar geç kalmıştır, giysilerini yırtınışlardır, kötü çocuklarla oynamışlardır, v.s.

Ya çocuk ne yapabilir? Odasına gider ve oyuncaklarını döver veya bozar. Yer değiştirme bu şekilde devam eder.

Atisha diyor ki: bir şeylerin yerlerini değiştirme; yoksa bütün hayatın yer değiştirmeden ibaret olur. Sorumluluk al, risk al. Bedeli ne olursa olsun, duruma cevap ver.

İNEĞİN YÜKÜNÜ BOĞAYA VERME. EN ÇOK SEVİLENİ DESTEKLEME.

Sevdiklerin ve sevmediklerin olmasın. Adil ol; önyargılarına, sevdiklerine ve sevmediklerine göre karar verme. Her durumda, o duruma özel karar ver ve böylece hayat gerçeğin güzelliğine sahip olur; hayat gerçeğin gücüne sahip olur.

YANLİŞ GÖRÜŞLERE SAHİP OLMA.

Bütün görüşler yanlıştır. Hayat görüşler olmadan

yaşanmalıdır, hayat gerçekle hemen temas kurularak yaşanmalıdır. Ama eğer bu mümkün değilse, en azından yanlış görüşlere sahip olma. Yanlış görüşler nelerdir? Kökeni önyargıda, nefrette, öfkede, açgözlülükte, hırsta, şiddette olan görüşlerdir.

Yapılacak ilk şey, herhangi bir çeşit görüşe sahip olmamaktır. Hayatı herhangi bir felsefeye bağlı kalmadan yaşa. Hayatı yaşamak için bir felsefeye gereksinim yoktur; aslında en iyi ve en muhteşem hayat, herhangi bir felsefeye bağlı olmadan yaşanandır—basit, masum, kendiliğinden.

Ama eğer hemen şimdi bu mümkün değilse, o zaman en azından yanlış görüşleri bırakarak başla. Önyargıyla yaşama, öfkeyle yaşama, nefretle yaşama, açgözlülük ve hırsla yaşama, hayallerle yaşama. Daha gerçek ol, daha gerçekçi ol. Daha uyanık ve gözlemci ol. her davranışı dikkatle izle çünkü her davranış bir hareket zinciri yaratır. Her yaptığın, sen gitmiş olsan bile bu dünyada kalacaktır çünkü zincir devam edecektir. Eğer dünyada güzel bir şey yapamıyorsan, en azından çirkin bir şey yapma.

Yapılabilecek en üstün şey, hiçbir görüş olmadan yaşamak, sadece yaşamak, sadece olmaktır. İkinci en iyi şey ise, en azından olumsuz bölümü bırakıp olumluyu takip etmektir. Ve yavaş yavaş görürsün ki eğer olumsuzu bırakabilirsen, olumluyu da bırakabilirsin. Aslında olumsuzu bırakmak, olumluyu bırakmaktan daha zordur.

'Hayır'ı bırakabilen kişi 'evet'i de kolayca bırakabilir çünkü hayır, egoyu, evet'ten daha çok güçlendirir. Öfkeyi, nefreti ve açgözlülüğü bırakabilen kişi olumlu duyguları kolayca bırakabilir. Bütün bu ikiliklerin üzerinde kalmak Atisha'nın ve bütün ustaların en son seviyedeki gayesidir.

Ve son sutra:

GÖKSEL ŞEYTANA İNANMA.

Ego, göksel şeytan olarak adlandırılır. Devamlı hatırla; hayatının her anı, sürekli bir hatırlayış haline gelmelidir—egonun çok kurnaz olduğu ve geri gelmek için çeşitli yolları bulunduğu hep hatırlanmalıdır. Seni en sonuna kadar takip eder. En sona kadar tuzağa düşeceğini ümit eder. Ona karşı dikkatli ol.

Hıristiyan, Müslüman ve Musevi kutsal kitaplarında bu ego, şeytan olarak adlandırılır. O, senin kendi zihnindir, senin zihninin merkezidir.

Başlangıçta sadece birkaç saniye, herhangi bir "ben" olmadan yaşamaya çalış. Bahçedeki toprakta bir delik açmaktasındır; sadece deliği kaz, sadece bu kazma işlemi ol, "Bunu ben yapıyorum"u unut. Yapanın buharlaşmasına izin ver. Eğer ego bir tek saniye için bile yok olursa, hayatın ne kadar Tanrısal hale gelebildiğine şaşıracaksın.

Örneğin duş alırken, sadece suyun üzerine akmasına izin ver, ama orada bir "ben" olarak bulunma. Rahatla, "ben"i unut ve şaşıracaksındır. Duş sadece bedenini serinletmemektedir, senin en derindeki özünü de serinletmektedir.

Eğer araştırırsan, her günkü sıradan hayatında, egonun bir kenara konulabileceği pek çok an bulunabilir. Ve bunun sevinci o kadar büyüktür ki bir kere tattığında tekrar tekrar yapabilirsin. Ve yavaş yavaş kesinlikle gerekli olmadığı sürece onu bırakmayı becerebilirsin.

Ve sonra onun hiçbir zaman gerekli olmadığını anladığın o kutsanmış gün gelecektir. O zaman ona son vedayı yaparsın. Egonun öldüğü gün, benliksizlik noktasına gelmişsindir. Bu, senin gerçek varlığındır. Varlıksızlık senin gerçek varlığındır. Olmamak, ilk defa olarak olmaktır.

14. Bölüm - Başka Gurular Ve Vesaireler

ÖLÜM VE ÖLME SANATI HAKKINDA BİRŞEYLER SÖYLEYEBİLİR MİSİN?

Ölüm hakkında bilinecek ilk şey, ölümün bir yalan olduğudur. Ölüm yoktur, sadece bir göz boyamadır. Ölüm başka bir yalanın gölgesidir—bu diğer yalanın adı egodur. Ölüm, egonun gölgesidir. Ego olduğu için, ölüm varmış gibi görünür.

Ölümü tanımanın, ölümü anlamanın yolu, ölümün kendisinin içinde değildir. Egonun varoluşuna daha derinden bakman gerekir. Bakman, seyretmen, gözlemlemen, egonun ne olduğunun farkında olman gerekir. Ve egonun olmadığını, hiçbir zaman var olmadığını— onun sadece farkında olmadığın için ortaya çıktığını, kendi varoluşunu karanlıkta tuttuğun için ortaya çıktığını—anladığın gün, egonun bilinçsiz zihnin yarattığı bir şey olduğunu anladığın gün, ego yok olur ve aynı zamanda ölüm de yok olur.

Gerçek sen sonsuzsundur. Hayat doğmaz ve ölmez. Okyanus devam eder, dalgalar gelir ve gider—ama dalgalar nedir ki? Sadece şekildir, rüzgarın okyanusla oynamasıdır. Dalgaların kendilerine ait bir varlıkları yoktur. Biz de dalgalar gibiyiz, sadece oyuncağız.

Ama dalgaya derinden bakarsak, onun içinde bir okyanus vardır, sonsuz bir derinlik vardır ve sırrına erişilmez bir gizem vardır. Kendi varlığına derinden bir bak ve okyanusu bulacaksın. Okyanus vardır, hep var olmuştur. "Vardı," veya, "Var olacak," diyemezsin. Onun için tek bir zaman kullanabilirsin, o da şimdiki zamandır.

Dinin bütün arayışı budur. Gerçekten var olanı bulma

arayışıdır. Gerçekte var olmayan şeyleri kabul etmişizdir ve bunların en büyüğü ve en merkezi olanı egodur. Ve bu, tabii ki büyük bir gölge yaratır—bu gölge ölümdür.

Ölümü doğrudan anlamak isteyenler asla onun gizeminin içine sızamayacaklardır. Karanlıkla savaşıyor olacaklardır. Karanlığın bir varlığı yoktur, onunla savaşamazsın. Işığı getirirsin ve karadık yok olur.

Egoyu nasıl tanıyabiliriz? Varoluşuna biraz daha fazla farkındalık getir. Her davranış şimdiye kadar yaptığından daha az otomatik olarak yapılmalıdır, anahtarı bu şekilde elde edersin. Eğer yürüyorsan, bir robot gibi yürüme. Her zaman yürüdüğün gibi yürüme, bunu mekanik olarak yapma. Yürüyüşüne farkındalık getir, yavaşla, her adımı tam bir bilinçle at.

Buda müritlerine, sol ayaklarını kaldırdıklarında, içlerinden, "Sol," demelerini söylerdi. Sağ ayağını kaldırdığında, içinden, "Sağ," de. Yeni sürece alışmak için önce söyle. Sonra yavaş yavaş sözcüklerin kaybolmasına izin ver; sadece, "Sol, Sağ, sol, Sağ," diye hatırla.

Bunu küçük davranışlarda dene. Senden büyük şeyler yapman beklenmiyor. Yemek yemek, banyo yapmak, yüzmek, yürümek, konuşmak, dinlemek, yemek pişirmek, giysilerini yıkamak, bütün bu süreçleri otomatiklikten çıkar. Otomatiklikten çıkarma sözünü unutma; bu, farkında olmanın sırrıdır.

Zihin bir robottur. Robotun bir hizmeti vardır; zihnin işlev görme şekli budur. Bir şey öğrenirsin; ilk öğrendiğinde farkındasındır. Örneğin yüzmeyi öğrenirken çok uyanıksındır çünkü hayatın tehlikededir. Veya araba kullanmayı öğrenirken çok dikkatlisindir. Çok uyanık olman gerekir. Pek çok şeye dikkat etmen gerekir—direksiyona, yola, yoldan geçen insanlara, gaza,

frene, debriyaja. Her şeyin farkında olmalısındır. Unutulmaması gereken çok fazla şey vardır ve sen endişelisindir, bir hata yapmak çok tehlikelidir. Ama araba kullanmayı öğrendiğin anda bu farkındalığa gereksinim kalmayacaktır. Zihninin robot bölümü kullanılacaktır.

Öğrenme denilen şey budur. Bir şeyi öğrenmek demek, onun bilinçlilik bölümünden robot bölümüne aktarıldığı anlamına gelir. Öğrenme işte budur. Bir şeyi öğrendiğinde artık o, bilincin bir parçası değildir, bilinçaltına teslim edilmiştir. Artık onu bilinçaltı yapabilir; bilincin artık başka bir şey yapmak için boş kalmıştır. Bu, muazzam şekilde önemlidir. Yoksa hayatın boyunca tek bir şey öğrenebilirsin. Zihin büyük bir hizmet verir, büyük bir bilgisayardır. Onu kullan ama seni ele geçirmesine izin verme. Farkında olabilme yeteneğine sahip kalabilmen gerektiğini unutma. Robot sana tamamen sahip olmamalı, her şey anlamına gelmemeli; robottan dışarı çıkabileceğin bir kapı her zaman açık olmalı.

Bu açık kapı meditasyondur. Ama unutma, robot öyle yeteneklidir ki, meditasyonu bile kontrolü altına alabilir. Onu öğrendiğinde, robot, "Meditasyon hakkında endişelenmen gerekmez, ben bunu yapabilirim. Sen bana bırak, ben yaparım," der.

Zihin çok yeteneklidir; çok güzel bir makinedir, çok iyi işlev görür. Aslında bütün bilim ve bizim bilgide sağladığımız bütün o sözüm ona ilerleme, insan zihni kadar sofistike bir şey yaratamamıştır. Var olan en gelişmiş bilgisayarlar bile zihinle karşılaştırıldığında ilkeldir.

Zihin tam bir mucizedir.

Ama bir şey o kadar güçlü olduğunda, tehlikelidir de. Onun tarafından, onun gücü tarafından o kadar hipnotize

edilebilirsin ki ruhunu kaybedebilirsin. Eğer farkında olmayı tamamen unuttuysan, o zaman ego ortaya çıkar.

Ego, tam bir farkında olmama halidir. Zihin senin tüm varlığını ele geçirmiştir; her yerine bir kanser gibi yayılmıştır, hiçbir şey dışarda kalmamıştır. Ego, senin içinin, ruhunun kanseridir.

Ve bunun ilacı, tek ilacı meditasyondur. Sonra zihinden bölgeleri geri almaya başlayabilirsin. Bu süreç zordur ama neşelendiricidir, zordur ama büyüleyicidir, zordur ama ilgi çekicidir, heyecan vericidir. Hayatına yeni bir sevinç getirecektir. Robottan bölgeleri geri almaya başlayınca, tamamen yeni bir insan haline gelmene, varlığının yenilenmesine, bunun yeni bir doğum olmasına şaşıracaksındır.

Gözlerinin daha fazla görmesine, kulaklarının daha fazla duymasına, ellerinin daha fazla dokunmasına, bedeninin daha fazla hissetmesine, yüreğinin daha fazla hissetmesine—her şeyin daha fazla hale gelmesine—şaşıracaksındır. Bu fazlalık sadece nicelik olarak değil, aynı zamanda nitelik olarak da olur. Sadece daha fazla ağaç görmekle kalmaz, onları daha derinden de görürsün. Ağaçların yeşili daha yeşil hale gelir—sadece bu da değil, daha da parlak olurlar. Sadece bu da değil, ağacın bir bireyselliği olmaya başlar. Sadece bu da değil, varoluşla bir duygu ortaklığı da yaşayabilirsin.

Ne kadar çok bölge geri alınırsa, hayatın o kadar zengin ve renkli hale gelir. O zaman bir gökkuşağı—bütün renkleri, müziğin bütün notaları—bütün bir oktav haline gelirsin. Hayatın daha zengin ve çok boyutlu hale gelir, derinliği ve zenginliği olur, muazzam güzellikte vadilere, muazzam güzellikte güneş ışığıyla aydınlanmış zirvelere sahip olursun. Genişlemeye başlarsın. Robottan bölgeleri geri aldıkça, hayata

dönmeye başlarsın. İlk defa olarak açılırsın.

Bu, meditasyonun mucizesidir; bu, kaçırılmaması gereken bir şeydir. Bunu kaçıran insanlar hiç yaşamamış sayılabilirler. Hayatı bu yoğunluğuyla, bu coşkusuyla tanımak, ölümün olmadığını bilmektir. Hayatını bilmemek ölümü yaratır; hayat cahilliği ölümü yaratır.

Hayatı bilmek ölümün olmadığını bilmektir, hiçbir zaman olmamıştır. İddia ediyorum ki hiç kimse ölmemiştir, hiç kimse ölmeyecektir. İşin doğasında ölüm mümkün değildir—yalnızca hayat mümkündür. Evet, hayat şekil değiştirmeye devam eder; bir gün şöyle, başka bir gün böylesindir. Bir zamanlar olduğun çocuk nerededir? O çocuk ölmüş müdür? Çocuğun öldüğünü söyleyebilir misin? Çocuk ölmemiştir ama o zaman nerededir? Şekil değiştirmiştir. Çocuk öz olarak oradadır ama artık genç bir adam ya da genç bir kadın haline gelmiştir. Çocuk bütün güzelliğiyle oradadır; üzerine yeni zenginlikler konmuştur.

Sonra bir gün yaşlanacaksındır, O zaman gençlik nerede olacaktır? Ölmüş müdür? Hayır, yine daha fazla bir şey olmuştur. Yaşlılık kendi ürünlerini, kendi bilgeliğini, kendi güzelliklerini getirmiştir.

Çocuk masumdur, bu onun özüdür. Gencin enerjisi taşmaktadır, bu onun özüdür. Yaşlı ise her şeyi görmüş,' her şeyi yaşamış, her şeyi tanımıştır; bilgelik ortaya çıkmıştır, onun özü de budur. Ama onun bilgeliği gençliğinden de bir şeyler taşır; o da taşmaktadır, o da parlaktır, o da canlıdır, o da nabız gibi atmaktadır, o da yaşamaktadır. Ve çocukluktan bir şey de taşır; masumdur.

Eğer yaşlı, aynı zamanda genç değilse, sadece ihtiyarlamıştır. Zamanda büyümüştür, yaş olarak büyümüştür ama yetişkin değildir. Kaçırmıştır. Eğer yaşlı, çocuk gibi masum

değilse, eğer gözleri masumiyetin kristal berraklığını göstermiyorsa, daha yaşamamış demektir. Eğer bütün olarak yaşarsan, kurnazlık ve akıllık yok olur, güven ortaya çıkar. Bunlar bir kişinin yaşayıp yaşamadığını anlama kriterleridir. Çocuk asla ölmez ama metamorfoz geçirir. Gençlik de hiçbir zaman ölmez, ortada yalnızca yeni bir mutasyon vardır. Ve yaşlı olanın da öldüğünü mü sanıyorsun? Evet, beden kaybolur çünkü görevini yerine getirmiştir ama bilinç, yolculuğuna devam eder.

Eğer ölüm bir gerçek olsaydı, varoluş tamamen saçma olurdu, varoluş tamamen çılgınca olurdu. Eğer Buda ölürse, bu, öyle güzel bir müziğin, öyle bir ihtişamın, öyle bir zarafetin, öyle bir güzelliğin, öyle bir şiirin varoluştan eksildiği anlamına gelir ki! O zaman varoluş çok aptalcadır. O zaman ne anlamı vardır? O zaman gelişme nasıl mümkün olabilir? O zaman evrimleşme nasıl mümkün olabilir?

Buda nadir bir mücevherdir, öylesi sadece çok arada sırada ortaya çıkar. Milyonlarca insan uğraşır ve sadece bir tanesi Buda olur— ve o da ölüp her şey bitecekse, bunun anlamı nedir? Hayır, Buda ölemez. O özümsenmiştir, bütünün içine çekilmiştir. Devam eder. Artık bu devamlılığın bir bedeni yoktur çünkü o kadar genişlemiştir ki onu, evrenin kendisi dışında hiçbir beden kapsayamaz. O kadar engin hale gelmiştir ki küçük görünmelere sahip olması mümkün olmayacaktır. Artık sadece özde var olabilir. Bir çiçek olarak değil, bir koku olarak var olabilir. Bir şekle sahip olamaz, sadece şekilsiz bir varoluş zekası olarak var olabilir.

Dünya gitgide daha zeki olmuştur. Buda'dan önce o kadar zeki değildi, bir şeyler eksikti. İsa'dan önce o kadar zeki değildi, Hz. Muhammed'den önce o kadar zeki değildi. Hepsi katkıda bulundu. Eğer doğru anlıyorsan, Tanrı olmuş bir şey değil, olan bir şeydir.

Tanrı her gün oluşur. Buda bir şey yaratmıştır, Mahavira bir şey yaratmıştır, Patanjali bir şey yaratmıştır; Lao Zi, Zerdüşt, Atisha, Ti-lopa, hepsi katkıda bulunmuşlardır.

Tanrı yaratılmaktadır. Tanrı'nın yaratıcısı olabileceğinden dolayı yüreklerin heyecan duysun! Sana tekrar tekrar Tanrı'nın dünyayı yarattığı söylenmiştir. Sana şunu söylemek isterim: biz Tanrı'yı her gün yaratıyoruz.

Sen de değişimleri görebilirsin. Eski Ahit'e bakarsan, Eski Ahit'in Tanrı'sının söylediği sözler çok çirkin görünür. Bir şeyler çok ilkel görünür. Eski Ahit'in Tanrı'sı, "Ben çok kıskanç bir Tanrı'yım," demektedir. Tanrı'yı kıskanç olarak düşünebiliyor musun? "Bana uymayanlar ezilmeli ve cehennem ateşine atılmalıdır. Bana itaat etmeyenlerden büyük bir öç alınacaktır."

Bu sözcüklerin Buda tarafından söylendiğini düşünebiliyor musun? Hayır, Tanrı kavramı her gün cilalanmaktadır. Musa'nın Tanrı'sı tam gelişmemiştir; İsa'nın Tanrı'sı çok daha sofistikedir, çok daha kültürlüdür. İnsan daha fazla anlayışa sahip oldukça, Tanrı'sı da daha kültürlü hale gelir çünkü Tanrı seni temsil eder.

Musa'nın Tanrı'sı yasadır, İsa'nın Tanrı'sı aşktır. Buda'nın Tanrı'sı şefkattir, Atisha'nın Tanrı'sı tam bir boşluk ve sessizliktir.

Sürekli Tanrı'ya yeni boyutlar arıyoruz, Tanrı'ya yeni boyutlar ekliyoruz, Tanrı yaratılıyor. Sen sadece bir arayışçı değil, aynı zamanda bir yaratıcısın. Gelecek, Tanrı'nın çok daha iyi bir görünümüne sahip olacak.

Buda ölmez, o bizim Tanrı kavramımız içinde kaybolur. İsa, Tanrı'mızın okyanusunda erir. Ve henüz aydınlanmamış insanlar, onlar da ölmezler. Çeşitli şekillerde tekrar tekrar

gelmek zorundadırlar çünkü aydınlanma ihtimali yalnızca şekiller yoluyla vardır.

Dünya, aydınlanmış hale gelmek için bir bağlamdır, bir fırsattır.

Atisha'yı hatırla. O, "Fırsat bekleme," diyor—çünkü dünya bir fırsattır; biz zaten onun içindeyiz. Dünya, öğrenmek için bir fırsattır. Bu çelişkili görünüyor; zaman, sonsuzluğu öğrenmek için fırsattır; beden, bedensizliği öğrenmek için bir fırsattır; madde, bilinci öğrenmek için bir fırsattır, cinsellik, *samadhiyi* öğrenmek için bir fırsattır. Bütün varoluş bir fırsattır. Bütün varoluş bir fırsattır. Öfke, şefkati öğrenmek için bir fırsattır; açgözlülük, paylaşmayı öğrenmek için bir fırsattır ve ölüm, egonun içine girip, "Var mıyım, yok muyum? Eğer varsam, o zaman belki ölüm mümkündür"ü görmek için bir fırsattır. Ama eğer olmadığını görürsen, içinde saf bir boşluk olduğunu görürsen, hiç kimse olmadığını görürsen—eğer içindeki hiç kimseliği hissedersen, ölüm nerededir? Ölüm nedir? Kim ölebilir?

Senin bu sorun önemli. "Ölüm hakkında bir şeyler söyleyebilir misin?" diye soruyorsun. Tek bir şey söyleyebilirim, ölüm yoktur.

Ve ölüm sanatını soruyorsun. Ölüm olmadığında, ölme sanatını nasıl öğreneceksin? Yaşama sanatını yaşaman gerekecek. Eğer nasıl yaşanacağını bilirsen, hayat ve ölüm hakkında her şeyi bilirsin. Ama olumluya yaklaşman gerekecek.

Hiçbir zaman olumsuzu işinin nesnesi yapma çünkü olumsuz yoktur. Devam edebilirsin ama hiçbir yere varmazsın. Karanlığın değil, ışığın ne olduğunu anlamaya çalış. Ölümün değil, hayatın ne olduğunu anlamaya çalış. Nefretin değil,

sevginin ne olduğunu anlamaya çalış.

Eğer nefretin içine girersen, onu asla anlayamazsın çünkü nefret sadece sevginin yokluğudur. Aynı şekilde karanlık da ışığın yokluğudur. Yokluğu nasıl anlayabilirsin? Eğer beni anlamak istiyorsan, beni anlamalısın, benim yokluğumu değil. Eğer bu sandalyeyi öğrenmek istiyorsan, bu sandalyenin öğrenilmesi gerekir—Asheesh sandalyeyi kaldırdığında, sandalyenin yokluğunda öğrenmeye çalışılmamalıdır. Neyi öğreneceksin?

Her zaman uyanık ol, olumsuz hiçbir şeye takılma. Pek çok insan olumsuz şeyleri öğrenmeye çalışır; böylece enerjileri boşa gider. Ölme sanatı yoktur. Veya yaşama sanatı, ölme sanatıdır. Yaşa!

Ama senin sözde dini büyüklerin sana yaşamamayı öğretmişlerdir. Onlar ölümün yaratıcılarıdır. Çok dolaylı bir yoldan ölümü yaratmışlardır çünkü seni yaşamaktan korkutmuşlardır. Her şey yanlıştır. Hayat yanlıştır, dünya yanlıştır, beden yanlıştır, aşk yanlıştır, ilişki yanlıştır, herhangi bir şeyden zevk almak yanlıştır. Seni her şey hakkında öyle suçlu, öyle kınayıcı hale getirmişlerdir ki, yaşayamazsın. Ve yaşayamıyorsan, geriye ne kalır? Hayatın yokluğu—ki bu da ölümdür. O zaman titrersin, olmayan bir şeyin, kendi yarattığın bir şeyin önünde titrersin. Ve büyük bir ölüm korkusuyla titrediğin için rahip çok önemli hale gelir. Sana, "Korkma," der. "Ben burada sana yardım etmek için bulunuyorum. Beni takip et. Seni cehennemden koruyup cennete götüreceğim. Benim cemaatimde olanlar kurtulacak, başka hiç kimse kurtulmayacak."

Hıristiyanlar insanlara hep aynı şeyi söylerler: "Hıristiyan olmadığın sürece kurtulamayacaksın. Seni sadece İsa

kurtarabilir. Hüküm günü yaklaşıyor ve bu hüküm gününde, İsa ile birlikte olanları Tanrı tanıyacak, onları ayıracak. Diğerleri, milyonlarca milyonlarca kişi sonsuza dek cehenneme atılacak. Unutma, hiç kurtuluş yok; sonsuza dek cehenneme atılacaklar."

Diğer dinlerin tutumu da aynıdır. Ama insanlar korkudan dolayı bir şeylere, yakın çevrede bulabildikleri herhangi bir şeye tutunmaya başlarlar. Eğer kazara bir Hindu evinde, bir Jaina evinde veya bir Musevi evinde doğarsan, Hindu, Jaina veya Musevi olursun. Yakında ne varsa, çocuk ona tutunmaya başlar.

Benim yaklaşımım tamamen farklıdır. Ben korkmam söylemem—bu, rahibin stratejisidir; bu, onun ticaret sırrıdır. Ben korkulacak bir şey olmadığını çünkü Tanrı'nın senin içinde olduğunu söylüyorum. Korkulacak bir şey yoktur. Hayatı korkusuzca yaşa, her anı olabildiğince yoğun yaşa. Yoğunluğun hatırlanması gerekir. Ve eğer herhangi bir ânı yoğunlukla yaşamazsan, o zaman ne olur? Zihnin, bu anın tekrarına özlem duyar.

Bir kadını seversin, zihnin bunun tekrarını ister. Neden? Neden tekrar tekrar aynı deneyime özlem duyuyorsun? Belli bir yiyecek yersin ve sonra aynı yiyeceğe tekrar tekrar özlem duyarsın. Neden? Bunun nedeni, her ne yapıyorsan, tam olarak yapmamış olmandır. Bu şekilde içinde bir şeyler tatmin olmadan kalır. Eğer tam olarak yaparsan, tekrarı için özlem duymazsın ve yeniyi, bilinmeyeni ararsın. Kısır bir döngüde hareket etmezsin, hayatın bir büyüme haline gelir. Normalde insanlar daireler içinde hareket ederler. Hareket eder gibi görünürler ama sadece görünürler.

Büyüme, bir daire içinde hareket etmediğin anlamına gelir; her gün, hatta her an yeni bir şey olmaktadır. Ve bu ne zaman mümkün hale gelir? Yoğun olarak yaşamaya

başladığında.

Sana nasıl yoğun ve bütün olarak yemek yeneceğini, nasıl yoğun ve bütün olarak sevileceğini, küçük şeylerin nasıl tam bir coşku ile yapılıp geride hiçbir şey bırakılmayacağını öğretmek isterim. Güldüğünde, gülüşün senin bütün varlığını sarssın. Ağladığında, gözyaşı haline gel; gözyaşlarıyla yüreğin dışarı dökülsün. Eğer birine sarılıyorsan, o sarılış haline gel. Eğer birini öpüyorsan, o zaman sadece dudak ol, sadece öpüş ol. Ve o zaman ne kadar çok şey kaçırdığına, şimdiye kadar ne kadar ilgisiz bir şekilde yaşadığına şaşırırsın.

Sana yaşama sanatını öğretebilirim; bu, ölme sanatı anlamına da gelir, onu ayrıca öğrenmen gerekmez. Yaşamayı bilen insan, ölmeyi de bilir. Aşık olmasını bilen insan, aşktan uzaklaşmasını da bilir. Ondan zarafetle, bir vedayla, müteşekkir olarak ayrılır—ama bunu sadece âşık olmasını bilen kişi yapabilir. İnsanlar âşık olmayı bilmezler, bu yüzden zamanı geldiğinde nasıl veda edileceğini bilmezler. Eğer âşık olursan, bilirsin ki her şey başlar ve biter; başlangıç için bir zaman ve son için bir zaman vardır ve bunda bir yara yoktur. İnsan yaralanmaz, sadece mevsimin geçtiğini bilir. İnsan çaresizlik içinde olmaz, anlar ve, "Bana pek çok güzel hediye verdin. Yeni hayat görüntüleri verdin, kendi başıma asla açmayabileceğim bazı pencereler açtın. Şimdi ayrılma ve yolları ayırma zamanı geldi," diye diğerine teşekkür eder. Öfke içinde değil, hiddet içinde değil, kin ile değil, herhangi bir şikâyet ile değil, muhteşem bir minnetle, büyük bir aşkla, yürekten gelen bir müteşekkirlikle.

Eğer aşık olmayı bilirsen, ayrılmayı da bilirsin. Ayrılığının da bir güzelliği ve zarafeti olacaktır. Aynı şey hayat için de geçerlidir; eğer yaşamayı bilirsen, ölmeyi de birlisin. Ölümün muazzam şekilde güzel olacaktır.

Sokrates'in ölümü muazzam şekilde güzeldir, Buda'nın ölümü muazzam şekilde güzeldir. Öleceği gün Buda bütün müritlerini, bütün sannyasinlerini topladı ve onlara, "Şimdi son gün geldi, gemim geldi ve ben gitmek zorundayım. Ve bu, güzel bir yolculuk, güzel bir birliktelik oldu. Eğer sorularınız varsa, onları sorabilirsiniz çünkü fiziksel olarak artık burada olmayacağım," dedi.

Müritlerin üstüne büyük bir sessizlik, büyük bir keder çöktü. Buda güldü ve, "Üzülmeyin," dedi. "Çünkü benim size hep öğrettiğim şey buydu—başlayan her şey, sona erer. Şimdi de ölümümle öğreteyim. Hayatım boyunca size öğrettiğim gibi ölümümle de öğreteyim."

Kimse soru soracak cesareti bulamıyordu. Bütün hayatları boyunca binlerce soru sormuşlardı ve şimdi bu, herhangi bir şeyi sorabilecekleri bir andı ama yapamıyorlardı; ağlıyor, gözyaşı döküyorlardı.

Böylece Buda, "Elveda," dedi. "Eğer sorunuz yoksa, ben gideceğim." Gözleri kapalı olarak ağacın altında oturdu ve bedeninden yok oldu. Budist geleneğinde buna—bedenden bu yok olmaya— "ilk meditasyon" denir. Kendini bedenle özdeşleştirmemek, "ben beden değilim"i bütünlükle ve kesinlikle bilmek demektir. Zihninde şöyle bir soru ortaya çıkacaktır: Buda bunu daha önce bilmiyor muydu? Daha önce biliyordu ama Buda gibi bir insan, küçük bir kısmının bedenle bağlantılı kalması için bir alet yaratmalıdır. Yoksa çok daha önce ölürdü—kırk iki yıl önce ölürdü. Aydınlanması gerçekleştiği gün ölürdü. Şefkatin içinden bir arzu yarattı: insanlara yardım etme arzusu. Bu bir arzudur ve seni bedene bağlı tutar.

İnsanlara yardım etmek için bir arzu yarattı. "Bildiğim her şeyi paylaşmalıyım." Eğer paylaşmak istersen, zihni ve bedeni

kullanman gerekir. O küçük parça bağlı kaldı.

Artık bedenindeki o küçük kökü de kesmektedir; bedenden ayrılmaktadır. İlk meditasyon tamamlandığında, beden terk edilir. Sonra ikinci meditasyon gelir: zihin bırakılır. Zihni çok önce bırakmıştır; bir efendi olarak bırakılmıştır ama bir hizmetli olarak hâlâ kullanılmaktadır. Artık ona bir hizmetli olarak da ihtiyaç yoktur, tamamen bırakılır.

Ve sonra üçüncü meditasyon gelir: yüreğini bırakmıştır. Şimdiye kadar ona ihtiyaç duyulmuştur, yüreği yoluyla işlev görmüştür; yoksa şefkat mümkün olmazdı. O, yürek olmuştur ama artık yürekten de ayrılmaktadır.

Bu üç meditasyon tamamlandığında, dördüncüsü oluşur. Artık o bir insan değildir, bir şekil değildir, bir dalga değildir. Okyanusta kaybolur. Her zaman olduğu şey haline gelmiştir, kırk iki yıl önce tanıdığı ama insanlara yardım etmek için bir şekilde ertelemeyi başardığı şey olmuştur.

Onun ölümü, meditasyonda muhteşem bir deneydir. Orada bulunanlar önce bedenin artık aynı olmadığını gördüler; bir şey olmuştu, bedenden canlılık kaybolmuştu. Beden oradaydı ama bir heykel gibiydi. Daha algılayıcı, daha düşünceli olanlar hemen zihnin bırakıldığını ve içeride bir zihin olmadığını görebildiler. Daha da kavrayışlı olanlar yüreğin de bittiğini gördüler. Ve Budalığın kenarında olanlar, Buda'nın yok olduğunu görerek yok oldular.

Buda'nın öldüğü gün, sadece onun öldüğünü görerek pek çok müridi aydınlandı. Onun yaşamasını görmüşlerdi, hayatını görmüşlerdi ama şimdi kreşendo, zirve gelmişti. Çok güzel, çok zarif bir şekilde, meditasyon halinde öldüğünü görmüşlerdi ve bunu görerek pek çoğu aydınlandı.

Bir Buda ile olmak, bir Buda ile yaşamak, onun yağan aşkı altında kalmak bir nimettir. Ama bir Buda ölürken yanında olmak en büyük nimettir. O enerji ile çok yol alabilirsin, o enerji ile bir kuantum sıçraması yaşayabilirsin—çünkü Buda yok olmaktadır ve eğer senin sevgin büyükse ve bağlantın derinse, bu olmak zorundadır. Bu, benim sannyasinlerimin başına da gelecek. Ben yok olduğum gün, pek çoğunuz benimle birlikte yok olacak.

Vivek bana tekrar tekrar, "Sen gittiğinde tek bir an bile yaşamak istemiyorum," diyor. Ve ben de ona, "Merak etme," diyorum. "İste-sen bile yaşamayacaksın." Daha geçen gün Deeksha Vivek'e, "Osho gittiğinde, ben de giderim," diyordu. Bu doğru. Ama bu, sadece Vivek ve Deeksha için geçerli değil, pek çoğunuz için geçerli. Bu, sizin yapmanız gereken bir şey değil; bu, kendiliğinden olacak olan bir şey. Ama bu sadece tam bir güvenin oluşmasına izin verirsen olacak bir şey. Eğer ben yaşarken tam bir güvenin oluşmasına izin verirsen, ölümümde de benimle ilerleyebilirsin. Ama eğer biraz şüphe varsa, "Ama hâlâ yapmadığım pek çok şey var ve hayatımı yaşamak zorundayım," diye düşünürsün. "Bir ustanın ölüyor olmasının üzücü olduğunu biliyorum ve yaşıyor olsaydı çok daha iyi olacağını biliyorum ama yapılacak çok şeyim var, hayatımı yaşamalıyım." … ve daha bin bir arzu. Eğer küçücük bir şüphe varsa, bu bin bir tane arzu yaratacaktır. Ama eğer hiç şüphe yoksa, ustanın ölümü, bu dünyada oluşan en özgürleştirici şeydir.

Buda, çok iyi müritlere sahip olduğu için çok şanslıydı. İsa o kadar şanslı değildi, müritleri korkaktı. O ölürken hepsi kaçtı. O çarmıha gerildiğinde, yakalanma korkusuyla kilometrelerce uzağa kaçtılar. Üç gün sonra bedeninin saklandığı mezarın önündeki taş kaldırıldığında da havarilerinin hiçbiri yoktu;

sadece Mecdelli Meryem v e Meryem adında başka biri—iki kadın—cesaretlerini toplayabildiler.

Müritler eğer ustalarının bedenine ne olduğunu görmeye ya da ustanın bedenini indirmeye giderlerse yakalanacaklarından korkuyorlardı. Sadece iki kadının yeterince aşkı vardı. İsa'nın bedeni çarmıhtan indirildiğinde de, iki kadın bedeni aldılar. Bütün o büyük havariler orada değillerdi.

İsa pek şanslı değildi. Bunun nedeni de belli: yeni bir şey başlatıyordu. Doğu'da milyonlarca yıldır Budalar vardı. Batılı zaman kavramı doğru değildir, Batılı zaman kavramı çok küçüktür ve bu küçüklüğün nedeni Hıristiyanlıktır. Hıristiyan teologlar dünyanın ne zaman yaratıldığını bile hesaplamışlardır —Mart'ın yirmi üçü. Ben de merak ediyorum, neden yirmi bir değil? Tanrı iki günle kaçırmış! İsa'dan dört bin dört yıl önce, Mart'ın yirmi üçünde dünya yaratılmış. Çok küçük bir zaman anlayışı.

Dünya milyonlarca yıldır var olmuştur. Şimdi bilim gitgide daha çok Doğulu zaman kavramına yaklaşıyor. Doğuda, binlerce yıldır Budalar var olmuştur, bu yüzden biz bir Buda ile birlikte olmayı biliriz—onunla nasıl yaşanacağını, ona nasıl güvenileceğini, o ölürken nasıl yanında olunacağını '/e onunla nasıl ölüneceğini.

Hıristiyanlık ve Batılı eğitim sayesinde bunun çoğu unutulmuştur. Modern Hindistan, Hindistan değildir. Hindistan'da Hintlileri bulmak çok zordur, neredeyse imkânsızdır. Sadece arada bir, bir Hintli ile karşılaşıyorum. Bazen çok uzak ülkelerden gelen insanlar, sözüm ona Hintlilerden daha Hintli oluyorlar. Üç yüz yıllık Batı hakimiyeti ve Batılı eğitim Hintli zihninin yönünü tamamen şaşırtmıştır.

Batılı zihni Budaları anlamaya, Doğulu zihninden gitgide

daha çok yaklaşmaya başlamıştır. Bunun nedeni Batı'nın teknoloji ve bilime doyması, gitgide daha ümitsiz hale gelmesi ve bilimin vaat ettiği şeyleri gerçekleştiremediğini görmesidir. Aslında bütün devrimlerin başarısız olduğunu görmüştür. Ve şimdi tek bir devrim kalmıştır— içsel, bireyin devrimi, içsel dönüşüm tarafından ortaya çıkan devrim.

Hintliler hâlâ biraz daha iyi bir teknoloji, biraz daha iyi bir hükümet, biraz daha fazla para, biraz daha fazla üretimle her şeyin mükemmel olacağını düşünmektedirler. Hintli zihin ümit etmektedir, çok materyalisttir. Modern Hintliler, başka herhangi bir ülkenin insanlarından daha materyalisttirler. Materyalist ülkeler materyalizmden bıkmışlardır. Başarısızlığa uğramıştır; insanlar hayal kırıklığına uğramışlardır.

Bu yüzden, benim sannyasinlerim daha Hintlidir. Alman olabilirler, Norveçli olabilirler, Hollandalı olabilirler, İtalyan, Fransız, İngiliz, Amerikalı olabilirler ama gerçek Hintlilerden daha fazla Hintliler.

Gazeteciler tekrar tekrar gelip, "Neden burada daha fazla Hintli göremiyoruz?" diye soruyorlar. Ve ben de, "Onların hepsi Hintli!" diyorum. "Sadece birkaç yabancı var—onlar da sizin Hintli sandıklarınız; yoksa hepsi Hintliler."

Hintli olmak, coğrafya ile ilgili değildir; gerçeğe doğru içsel yaklaşım ile ilgilidir. Modern Hindistan Buda'nın yollarını ve Budalarlda nasıl yaşandığını unutmuştur.

Ben bu hazineyi tekrar ortaya çıkarmak istiyorum. Bunun yüreğinin derinliklerine yerleşmesine izin ver. Birinci ilke yaşama sanatıdır. Yaşamı onaylayıcı ol. Hayat Tanrı ile eşanlamlıdır. Tanrı sözcüğünü bırakabilirsin—hayat Tanrı'dır. Hürmetle yaşa, büyük bir saygıyla ve minnetle yaşa. Bu hayatı kazanmamışsındır, o ötelerden bir hediyedir. Müteşekkir ol ve

dua et, ondan mümkün olduğunca fazla lokma al, güzelce çiğne ve güzelce sindir. Hayatını estetik bir deneyim haline getir; sadece estetik bir bilince, hassa bir ruha gereksinim vardır. Daha hassas, daha duyarlı ol, böylece daha ruhani hale gelirsin.

Rahipler senin bedenini neredeyse bir ölüm durumuna gelecek şekilde zehirlemişlerdir. Felçli bedenler, felçli zihinler ve felçli ruhlar taşımaktasın—koltuk değnekleriyle yürümektesin. Bütün o koltuk değneklerini at! Düşmen ve yerde emeklemen gerekse bile bu koltuk değneklerine bağlı olmaktan daha iyidir.

Ve hayatı mümkün olan bütün yönleriyle deneyimle—iyi-kötü, acı-tatlı, karanlık-aydınlık, yaz-kış. Bütün zıtlıkları deneyimle. Deneyimden korkma çünkü ne kadar çok deneyime sahip olursan, o kadar olgunlaşırsın. Bütün olası alternatifleri araştır, bütün yönlerde hareket et, hayat ve varoluş dünyasının bir serserisi olarak dolaş. Ve yaşanacak hiçbir fırsatı kaçırma.

Geriye bakma. Yalnızca aptallar—şimdiyi yaşamak için yeterli zekâya sahip olmayan aptallar—geçmişi düşünür. Ve sadece aptallar geleceğini hayalini kurarlar çünkü şimdiyi yaşamak için yeterli cesaretleri yoktur. Geçmişi unut, geleceği unut, şu an her şeydir. Şu an senin duan, aşkın, hayatın, ölümün, her şeyin halin gelmelidir. Bu, böyledir.

Ve cesurca yaşa, korkak olma. Sonuçları düşünme, sadece korkaklar sonuçlan düşünür. Fazla sonuç-odaklı olma; sonuç-odaklı insanlar hayatı kaçırır. Amaçları düşünme çünkü amaçlar her zaman gelecekte ve uzaktadır ve hayat burada ve şimdidedir, yakındır.

Ve çok fazla maksatlı olma. Tekrarlayayım: çok maksatlı olma. Her zaman, "Bunun maksadı ne?" düşüncesini ortaya getirme çünkü bu, senin hayat kaynağını zehirlemek için senin düşmanların, insanlığın düşmanları tarafından yaratılmış bir

stratejidir. "Bunun maksadı ne?" sorusunu sorduğunda, her şey anlamını kaybeder.

Sabahın erken saatleridir, güneş doğmaktadır ve doğu tarafı güneşle kızarmıştır. Kuşlar şakımakta, ağaçlar uyanmakta ve her şey sevinç içindedir. Çok neşe vericidir, yeni bir gün doğmaktadır. Ve sen orda durup, "Maksadı ne?" diye sormaktasındır. Böylece kaçırırsın, tamamen kaçırırsın. Bağlantıyı koparırsın.

Bir gül ağacı rüzgârda dans etmektedir. Çok narindir ama çok güçlüdür, çok yumuşaktır ama kuvvetli rüzgârla savaşmaktadır, çok anlıktır ama çok emindir. Güle bak. Sen hiç endişeli bir gül gördün mü? Çok emin, tamamen emindir, sanki sonsuza dek burada olacak gibidir. Sadece bir anlık varoluş ve sonsuzluğa bu kadar güven. Rüzgârda dans eder, rüzgârda fısıldar, kokusunu dağıtır—ve sen orda durup, "Bunun maksadı ne?" sorusunu soruyorsun.

Bir kadına âşık olursun ve, "Bunun maksadı ne?" sorusunu sorarsın. Sevdiğinin ya da arkadaşının elini tutarsın ve "Bunun maksadı ne?" sorusunu sorarsın. Hâlâ elini tutuyor olabilirsin ama artık hayat yok olmuştur, elin ölüdür.

"Bunun maksadı ne?" sorusunu sorduğunda her şey mahvolur. Sana söyleyeyim, hayatta maksat yoktur. Hayat, kendisinin maksadıdır; bir sona doğru bir araç değildir, kendinin sonudur. Kanatlanan kuş, rüzgârdaki gül, sabah doğan güneş, gecenin yıldızları, bir kadına âşık olan bir adam, sokakta oynayan bir çocuk... bunların maksadı yoktur. Hayat yalnızca kendinin tadını çıkarmakta, kendini hoşnut etmektedir. Enerji, hiçbir maksat olmadan taşmakta, dans etmektedir. Bu bir performans, bir iş değildir. Hayat bir aşk ilişkisidir, şiirdir, müziktir. "Bunun maksadı ne?" gibi çirkin sorular sorma çünkü

sorduğun anda hayatla bağlantıyı koparırsın. Hayatla köprü kurmak için felsefi sorular işe yaramaz. Felsefenin bir kenara bırakılması gerekir. Hayatın şairi, şarkıcısı, müzisyeni, dansçısı âşık ol ve hayatın gerçek felsefesini anla: PHILOSOPHIA PERENNIS.

Ve nasıl yaşanacağını bilirsen … ki bu basit bir sanattır. Ağaçlar yaşamaktadır ve kimse onlara bir şey öğretmemektedir. Aslında şuan, senin böyle bir soru sorduğunu duyarak gülüyor olmalılar, kıkırdıyor olmalılar—sen kıkırdamalarını duyamıyor olabilirsin. Bütün varoluşun felsefeyle hiçbir ilgisi yok. Eğer felsefi olursan, seninle varoluş arasında bir boşluk oluşur. Varoluş, hiçbir maksat olmadan sadece vardır. Ve gerçekten yaşamak isteyen insan bu maksat fikrinden kurtulmalıdır. Eğer hiçbir amaç olmaksızın, yoğunlukla, bütünlükle, aşk ve güvenle yaşarsan, ölüm geldiğinde, nasıl ölüneceğini bilirsin—çünkü ölüm hayatın sonu değil sadece bir etabıdır.

Eğer başka şeyler tanıdıysan, eğer başka şeyler yaşadıysan, ölümü de yaşayabilirsin. Gerçek anlayış insanı ölümü de hayatı gibi, aynı yoğunlukta, aynı heyecanla yaşar.

Sokrates kendisine zehir verileceği zaman çok heyecanlıydı. Zehir, odanın dışında hazırlanıyordu. Bütün müritleri toplandı; o, hazır bir şekilde yatakta uzanıyordu çünkü zaman geliyordu. Güneşin tam battığı saat olan altıda zehir verilecekti. insanlar nefes bile alınıyordu, saat altıya yaklaşıyordu ve bu güzel insan sonsuza dek gitmiş olacaktı. Ve hiçbir günah işlememişti. Tek günahı, insanlara doğruyu söylemesi, hakikatın öğretmeni olması, taviz vermemesi ve aptal politikacıların önünde boyun eğmemesi idi. Tek suçu bu idi; kimseye bir zarar vermemişti. Ve Atina sonsuza dek daha fakir kalacaktı.

Aslında Sokrates'in ölümüyle, Atina da öldü. Bir daha asla aynı görkeme sahip olamadı, asla. Sokrates'i öldürmek öyle bir suçtu ki, Atina intihar etmiş oldu. Yunan kültürü bir daha asla aynı yüksekliğe erişemedi. Sokrates'in yankılan bir zaman daha devam etti çünkü Eflatun onun müridiydi ama sadece bu, sadece bir yankı oldu. Yavaş yavaş Sokrates'in yankılan yok oldukça, Yunan kültürü dünyadan yok oldu. Görkemli günler görmüştü ama Sokrates'i öldürerek intihar etmiş oldu.

Müritleri çok sıkıntılıydı ama Sokrates, bir çocuğun bir sergiye götürüldüğünde her şeyi inanılmaz bulup her birinden heyecan duyduğu gibi çok heyecanlıydı. ikide birde pencereye gidiyor ve zehri hazırlayan adama, "Niye geciktiriyorsun?" diye soruyordu. "Saat altı oldu." Adam, "Sen deli misin Sokrates?" diyordu. "Ben geciktiriyorum çünkü senin gibi güzel bir insanın biraz daha kalmasını istiyorum. Sonsuza dek geciktiremem, ancak birazcık yapabilirim. Birazcık daha! Birazcık daha! Niye ölmek için bu kadar acele ediyorsun?" Sokrates, "Hayatı tanıdım, hayatı yaşadım, hayatın tadını biliyorum," diye cevap veriyordu. Şimdi ölümü merak ediyorum! Bu yüzden bu kadar acele ediyorum. Yüreğim büyük bir sevinçle atıyor—öleceğim ve ölümün ne olduğunu göreceğim. Ölümü tatmak istiyorum. Başka her şeyi tattım, bilinmeyen bir tek ölüm kaldı. Hayatı yaşadım ve hayatın verebileceği her şeyi tattım. Bu hayatın son hediyesi ve ben gerçekten meraklıyım."

Yaşamış olan insan, gerçekten yaşamış olan insan nasıl ölüneceğini de bilir.

Ölüm sanatı diye bir şey yoktur. Yaşam sanatı, ölüm sanatıdır çünkü ölüm hayattan ayrı bir şey değildir. Ölüm hayatın en yüksek doğrudur, Everest'idir, güneşin aydınlattığı bakir, karla kaplı Everest'tir. Varoluştaki en güzel şeydir.

Ama ölümün güzelliğini ancak hayatını güzelliğini biliyorsan anlayabilirsin. Hayat seni ölüme hazırlar. Ama insanlar hiçbir şekilde yaşamazlar; yaşamaları her şekilde engellenmiştir. Bu yüzden hayatın ne olduğunu bilmezler ve sonuç olarak ölümün ne olduğunu bilmezler.

Ölüm bir yalandır. Onunla sona ermezsin, yalnızca bir yol değişimdir. Başka bir yolda ilerlersin; bu yoldan yok olursun, başka bir yolda ortaya çıkarsın. Eğer hâlâ uyanmadıysan, hâlâ aydınlanmadıysan, burada ölürsün ve orada doğarsın. Bir bedende yok olursun ve hemen bir rahimde ortaya çıkarsın çünkü dünyanın her yerinde milyonlarca aptal insan cinsel ilişkiye girmektedir—seni beklemektedirler! Ve gerçekten o kadar çok vardır ki, ölürken ve yeni rahmi seçerken bilinçsiz olman iyidir. Eğer bu bilinçli bir seçim olsaydı çıldırırdın. Nasıl seçeceksin? Kimi seçeceksin?

Bilinçsiz olarak ölürsün ve sana uygun, mümkün olan en yakın rahimde doğarsın. Bir beden gider ve diğeri hemen oluşur.

Ama eğer aydınlanırsan... "aydınlanmış" derken ne demek istiyorum? Hayatını farkındalıkla yaşadıysan ve bilinçsizliğin hiçbir karanlık noktasının olmadığı bir farkındalık noktasına ulaştığını, artık senin için bir rahim olmadığını söylemek istiyorum. O zaman Tanrı'nın—varoluşun kendisinin—rahmine girersin. Bu kurtuluştur, mokshadır, nirvanadır.

MORARJI DESAI BİR DEFASINDA BİZİ ARAŞTIRMAK İÇİN BİR KOMİSYON KURSA, SONUÇLARİN BİZİM İÇİN İYİ OLMAYACAĞINI SÖYLEMİŞTİ. EĞER HÜKÜMET BİR KOMİSYON KURARSA GERÇEKTEN AÇIK, GERÇEKTEN TARAFSIZ OLMALARI İÇİN BİR UMUT VAR MI?

Siyaset hiçbir zaman tarafsız olamaz, siyaset taraflılıktır. Siyaset hiçbir zaman önyargısız olamaz, kökü önyargıdadır. Bu

yüzden fazla bir şey umut etme. Eğlenceli olacaktır, hepsi bu; komisyonla gelen insanlar bizi eğlendirecektir. O zaman bunun tadını çıkar—eğer bir komisyon atarsa ve insanlar buraya gelirse, bunun tadını çıkar. Onlara burada oluşan hayatın duygusunu ver. Kim bilir, belki bazıları anlayabilir!

Ama siyasetçilere güvenme. Siyasetçilerle olan oyun tehlikeli bir oyundur. Onlarla arkadaşlık tehlikelidir, düşmanlık tehlikelidir. Ama bundan kaçınılamaz. Ve burada olan şey o kadar büyük ki siyasetçiler ondan uzun süre uzak duramaz.

Daha geçen gün Hint Parlamentosunda yine bunu tartıştılar— uzun bir tartışma oldu. Delhi'den telefonla arayıp, "Krishna Prem'i, Madhura'yı ve basından başkalarını gönderin çünkü bu insanların konuştuğu tek konu," dediler. Biz siyasetçilerle, siyasetle hiç ilgilenmiyoruz. Ama onlardan kaçınamıyoruz da. Siyaset hava durumu gibidir; onu sevsen de sevmesen de seni etkileyecektir.

Bugün Cemal Abdülnasır 'ın neden birdenbire kalp krizi geçirerek öldüğü biliniyor … Golda Meir kendisine telefon edip, "savaşmayalım, sevişelim," demiş!

Artık savaşsan da sevişsen de, durum siyasetçilerle zor olacaktır.

Bu yüzden ümit için bir neden yok. İlk başta, bir komisyon atayacağını düşünmüyorum, bunun pek çok nedeni var. Bu nedenlerden biri şu: Parlamentoda geçen gün biri, "Neden sadece Osho için bir komisyon?" sorusunu ortaya attı. Bu soru bütün parlamentoda soğuk duş etkisi yaptı.

Gazetelerde yazdığına göre bu kişi, Satya Sai Baba, Guru Maharajji, Maharishi Mahesh Yogi ve başka vesaireler için de komisyon atanmasını teklif etmiş. Benim yerimi araştırmak

üzere bir komisyon kurmaktan çok memnundular ama şimdi korkuyorlar. Ve bu mantıklı görünüyor—eğer bir komünü araştıracaksan, neden hepsini araştırmıyorsun? Bu, karşılaşmak zorunda oldukları ilk sorun.

İkinci olarak, komisyonu atamaktan kaçınmak istiyor çünkü komisyon geldiğinde neler olabileceğini kim bilebilir? Gelen insanlar, gazetelerde yazılanların doğru olmadığını, gerçek resmin bu olmadığını söyleyebilirler. Bu ashram'ı o kadar fazla insan ziyaret etti, parlamentodan insanlar geldi ve hepsi, "Gereksiz yere önyargılısınız, burada güzel bir şey oluyor, Doğu ile Batı buluşuyor," dediler.

Bu yüzden aslında korkuyor. Kim bilir, belki de komisyonun raporu olumlu olur—o zaman ne yapacak? Komisyon olumlu cevap verirse, bu onun için büyük bir problem olur. Bu yüzden komisyon atamaktan kaçmak için çok yasal bir yol buldu. Kendisine, beni ve benim işlerimi araştırması için bir komisyon atamasını isteyen kişisel bir mektup yazmalıymışım. Beş yıl önce kişisel mektup yazmayı bıraktığımı çok iyi biliyor.

Ayrıca neden kişisel bir mektup yazayım? Eğer hükümet ne olduğunu bilmek istiyorsa, bunu bulmak onların işi. Eğer araştırma yapmadan karar verdilerse, o zaman bu hiç de demokratik değil. Eğer dünyaya, "Burada yapılanları ve komünü, Hollanda'dan, İngiltere'den, Japonya'dan veya Avustralya'dan hiçbir televizyon kanalının haber yapmasına izin vermiyoruz çünkü bu gerçek Hint ruhunu ve gerçek Hint imajını yansıtmıyor," diyorlarsa, eğer hiçbir araştırma yapmadan karar verdilerse, o zaman bir komisyon atamak onların görevi. Ben niye onlardan bir komisyon atamalarını isteyeyim ? Ama bu yasal bir numara. Benim kişisel mektuplar yazmadığımı biliyor. Beş yıldır yapmadım ve şimdi de yapmayacağım.

Ve geçen gün Parlamentoda söylediği bir şey için de endişeli. Benden hiçbir kişisel mektup almadığını, yazanın hep yönetim vekili Yoga Laxmi olduğunu söylüyor. Ve o da, "Osho bu komünde sadece bir konuk, o halde bir konuğu nasıl araştırabiliriz?" diye yazıyor.

Laxmi haklı, ben sadece sizin bir konuğunuzum. Ve ben hiçbir şey yapmıyorum? O zaman neyi araştıracaklar? Gelip benimle odamda yirmi dört saat oturabilirler; hiçbir şey yapmıyorum, araştırılacak bir şey yok! Mesele komünde ne yapıldığı meselesi: bunun araştırılması gerekiyor.

Ama o komünle ilgilenmiyor. Beni yakalamak için bir şekilde bir tuzak yaratmakla ilgileniyor—çünkü biliyor ki eğer ben yakalanır ya da tutuklanırsam o zaman bütün iş kolaylıkla yok edilebilir. Geçen gün Parlamentoda, "Osho ashramdır, Osho Komündür. Bu yüzden o yazmadığı sürece komünü araştıramayız, " dedi—bu sözler onun bilinçaltından gelmiş olmalı. Ve ben yazmayacağım. Siyasetçilerin hiçbir değeri olduğunu düşünmüyorum ve dini bir komünü araştırmak için yeterince değerli oldukları düşünmüyorum.

Aslında bizim, siyasetçileri araştırması için bir komisyon atamamız gerektiğini düşünüyorum...

Üç büyük ülkenin başbakanları bir akşam yemeği partisinde buluşmuşlar. Yemek sırasında ev sahibi hamının masasından bir yellenme sesi gelmiş. Kadın utanıp sıkılırken Fransız Başbakanı ayağa kalkmış ve yüksek ve sert ve bir sesle, "Bayanlar, baylar, affedersiniz ama kalkmak zorundayım. Kendimi iyi hissetmiyorum, "demiş. Müteşekkir ve rahatlamış olan kadın kendini biraz toplamış ama on dakika sonra yine yellenmiş. Utanmış ve kulaklarına kadar kızarmışken İngiliz Başbakanı kalkmış ve, "Üzgünüm bayanlar, baylar, ama erken

kalkmak zorundayım. Kendimi iyi hissetmiyorum," demiş. Sonra bir kere daha aynı sahne tekrarlanmış ve bu sefer Hintli Başbakan gururla ayağa kalkıp yüksek sesle, "Bayanlar, baylar, eve gitmeyi bir onur ve görev addediyorum," demiş.

Anlıyor musun?

Bu siyasetçilere ve siyasi liderlere hiç saygı duymuyorum. İnsan olarak onlara saygım var ama siyasetçi olarak yok. Siyaset dünyadaki en çirkin olgu ve siyasetçiler de en çirkin insanlar. Benim insanlara karşı muazzam bir sevgim var ama sürüp giden çirkin siyasete saygım olamaz.

Umut bağlamaya hiç gerek yok. En başta, kendilerine karşı olabileceğini düşünerek bir komisyon atamayacaklar. Ayrıca kolay da olmayacak; eğer bir komisyon atarlarsa, biz de bu komisyonun bir komünü araştırmaya yetenekli olup olmadığını anlamak için onları test edeceğiz. Onlar komün hakkında ne biliyorlar ki? Burada devam eden terapiler hakkında ne biliyorlar? Önce komisyonun incelenmesi gerekecek. Elli kişilik terapist grubu onları mümkün olan her yönden inceleyecek Onların araştırma yapmakta yeterli oldukları konusunda tatmin olmadıkça, onları kapıdan içeri almayacağız. İlk olarak, onlar bir komisyon atamayacak Korkuyor—kimi atayacak? Primal terapi, biyoenerji, karşılaşma, psikodrama, psikosentez, psikanalizden anlayan uzmanları nerede bulacaklar? Ve bunlardan anlayan birini atarsa, bizi desteklemesinden de korkuyor. Yaş haddinden emekli olan bir yargıcı atayabilir—ama o da hiçbir şey bilmeyecektir ve bu da çok eğlenceli olacaktır.

Yapacağını hiç sanmıyorum ama eğer bir komisyon atarsa, bunun tadını çıkar. Gelsinler ve böylece eğlenceli bir zaman geçirelim. En azından buradan geriye biraz sevinç, biraz kahkaha götürsünler. Raporda ne yazdıklarının önemi yok

çünkü olacak olan hemen her zaman şudur: buraya gelmeden önce rapor zaten hazır olacaktır. Olacak olan budur. Rapor başkası tarafından yazılacaktır. Ama biz onların raporları ile ilgilenmiyoruz. Ben komisyonun atanmasını sadece hükümetin bir demokrasi gösterisi yapabilmesi için söyledim. Medyadaki insanların Pune'ya ulaşmasını engellemek tamamen antidemokratik İnsanlara söyledikleri şeyler çok antidemokratik —şimdi elimizde mektuplar da var. Amerika'daki bir Hint elçisi, bir sannyasine şöyle yazmış: "Pune'ya gitmeyi unutun, orası için size giriş vizesi veremeyiz ama başka bir ashrama gitmek istiyorsanız yazın, oralara vize vermeye hazırız."

Adamın aptallığına bak, bir de bunu yazmış!

Şimdi Bombay'da sannyasinler'in pasaportlarına, "Bu vize Pune için geçerli değildir," yazıyorlar. Artık Pune, Hindistan'ın bir parçası değil gibi. Bir turist bütün Hindistan'ı gezebilir, Pune'ya giremez! Ama insanların Pune'ya gelmesini neden engelliyorlar? Yalnızca Koreagan Park yeterli olurdu.

Her yoldan, bize zorluk çıkarmak ve engellemek için yapabildikleri her şeyi yapıyorlar. Yapmakta çok becerikli oldukları bir şeyi denediler—finansımızda bir hata bulmayı. Yapamadılar. Finans bakanı dün parlamentoda, "Finansları tamamen düzgün ve biz bir hata bulamadık," diye açıklamak zorunda kaldı. Şimdi ne yapacaklarını bilemez durumdalar.

Aslında burada bulabilecekleri kanuna karşı yapılan hiçbir şey yok. Ama onların önyargıları, yaşlı ve çürük zihinleri, geleneksel zihinleri. .. Hindistan'da benim gibi bir olgunun mümkün bile olabileceğine inanmıyorlar. Ama oluyor ve bu büyüyecek. Büyüyor. Ne kadar çok engellerlerse o kadar büyüyecek Her şeyin böyle içsel bir mantığı vardır: ne kadar çok engel, ne kadar çok meydan okuma varsa, o kadar çok

büyüyecektir.

Eğer İsa çarmıha gerilmesiydi, Hıristiyanlık olmazdı. Eğer bir gün siyasetçiler beni çarmıha germeye karar verirlerse, dünyanın en mutlu kişisi olurum.

15. Bölüm - Dumansız Alev

BİZE ŞİMDİYE DEK PEK ÇOK KERELER ANLATMIŞ OLMALISIN AMA HALA ANLAMIYORUM: ARZUNUN TOHUMU NEDİR? SADECE ZİHNİN VARLIĞINDA MI VARDIR? BEDENİN CİNSELLİK İÇİN OLAN ARZUSU ZİHİNLE NASIL İLİŞKİLİDİR?

Arzu denilen enerji asırlardır küçük görülmüştür. Bütün sözde azizler ona karşı olmuşlardır çünkü arzu hayattır ve onlar hayata karşı olumsuzdur. Gördüğün her şeyin kaynağı arzudur ve onlar görünen her şeye karşıydılar. Görüneni görünmeyenin ayaklarında kurban etmek istediler; arzunun köklerini kesmek istediler ki hiçbir yaşam olasılığı kalmasın. Çağlar boyunca muazzam şekilde büyük bir toplu intihar dürtüsü insanlığı baskı altına almıştır.

Benim tamamen farklı bir arzu kavramı anlayışım var. En başta, arzunun kendisi Tanrı'dır. Bir nesnesi olmayan arzu, amaç odaklı olmayan arzu, nedensiz arzu, saf arzu Tanrı'dır. Arzu denilen enerji Tanrı ile aynı enerjidir.

Arzunun yok edilmesi gerekmez, saflaştırılması gerekir. Arzunun bırakılması gerekmez, dönüştürülmesi gerekir. Senin varlığın arzudur; ona karşı olmak kendine ve her şeye karşı olmaktır. Ona karşı olmak bütün yaratıcılığa karşı olmaktır. Arzu yaratıcılıktır.

Doğulu kutsal kitaplar Tanrı'nın dünyayı yarattığını çünkü içinde büyük bir arzu yükseldiğini söylerken haklıydılar—yaratmak için bir arzu, görünmek için bir arzu, birden çokluk oluşturmak için bir arzu, genişlemek için bir arzu. Ama bunlar yalnızca mecazlardır; Tanrı arzudan ayrı değildir. Arzu demek

genişlemek, kocaman olmak, devasa olmak, gökyüzü kadar kocaman olmak için bir özlem, büyük bir özlem demektir.

Sadece insanları gözlemle, arzuları gözlemle ve ne demek istediğimi anlayacaksın. En temel şey, sıradan arzularında bile mevcuttur. Aslında hep daha çok para isteyen birinin gerçekten istediği şey para değil genişlemektir çünkü para genişlemene yardım edebilir. Daha büyük bir eve sahip olabilirsin, daha büyük bir bahçeye sahip olabilirsin, şuna sahip olabilirsin, buna sahip olabilirsin— alanın daha büyük olacaktır, özgürlüğün daha büyük olacaktır. Daha fazla paran olduğunda, seçebileceğin daha fazla alternatifin olacaktır.

Para peşinde olan insan niye para peşinde olduğunu bilmeyebilir. Kendisi de parayı sevdiğini düşünebilir ve buna inanabilir ama bu, sadece onun bilincinin yüzeyindedir. Bilinçaltında daha derine giderse, daha derin düşünürse, para arzusunun gerçekten para için bir arzu olmadığını, genişleme arzusu olduğunu görerek şaşırır.

Aynı durum bütün arzular için geçerlidir. İnsanlar daha fazla güç, daha fazla ün, daha uzun bir hayat, daha iyi bir sağlık durumu isterler ama bütün bu değişik şeylerde ne arzuluyorlar? Aynısını, tamamen aynısını: daha fazla olmak istiyorlar. Sınırlı kalmak istemiyorlar, sınırlanmak istemiyorlar. Tanımlanabilir olmak insanı üzer çünkü eğer tanımlanabilirsen, sadece bir nesnesindir, bir eşyasındır. Sınırlarının olması seni üzer çünkü sınırlarının olması demek hap-solmak demektir.

Ama bütün bu arzu nesneleri sonuçta düş kırıklığına uğratır. Bir gün para mümkün hale gelir ama genişleme olmamıştır; biraz daha fazla seçim özgürlüğüne sahip olabilirsin ama bu da tatmin etmez. Arzu, sınırsız olan içindir ve para, sınırsız olanı satın alamaz. Evet, daha fazla gücün vardır, daha

fazla tanınırsın ama uzun vadede bunun bir anlamı yoktur. Bu dünyada çok meşhur olan milyonlarca insan yaşamıştır ama şimdi kimse isimlerini bilmemektedir. Her şey tozlara karışmıştır—tozlar tozlara karışmıştır ve artık izleri bile yoktur. Büyük İskender nerede? Ölü bir Büyük İskender mi olmak istersin yaşayan bir dilenci mi? Kendine sor ve varlığın sana bir ölü ve bir İskender olmaktansa yaşıyor olmanın ve dilenci olmanın daha iyi olduğunu söyleyecektir. Eğer dikkatlice izlersen, para, güç, prestij, hiçbiri tatmin etmez. Aksine, seni daha memnuniyetsiz yaparlar. Neden—çünkü fakirken bir gün zengin olup her şeyin sonsuza dek iyileşeceği, o zaman rahat edip tadını çıkaracağın umudu vardır. Şimdi bu gerçekleşmiştir ve hiçbir rahatlama belirtisi yoktur. Aslında eskisinden daha gerginsindir, eskisinden daha çok kaygılısındır.

Para birkaç nimet getirmiştir ama aynı ölçüde pek çok felaket de getirmiştir. Daha büyük bir eve sahip olabilirsin ama artık daha az huzurun olacaktır. Daha büyük bir banka hesabın olabilir ama aynı zamanda daha fazla kaygıların, nevrozların, psikozların olacaktır. Para iyi olan bazı şeyler getirmiştir, onun sonucu olarak da hiç de iyi olmayan bazı şeyler de gelmiştir. Ve bütüne bakarsan, bütün çabanın tam bir boşa gitme olduğunu görürsün. Ve şimdi fakir adamın sahip olabildiği umuda bile sahip olamazsın.

Zengin kişi umutsuz hale gelir. Artık paranın artacağını ama hiçbir şeyin olmayacağını bilmektedir—ölüm, sadece ölüm. Her çeşit şeyi tatmıştır; artık sadece bir tatsızlık hissetmektedir. Bir çeşit ölüm zaten oluşmuştur. Çünkü bu genişleme arzusunu nasıl tatmin edeceğini kavrayamamaktadır.

Ama arzu kendi içinde yanlış bir şey değildir. Para arzusu, güç arzusu, prestij arzusu yanlış arzu nesneleridir—bunu açıklığa kavuşturalım. Yanlış arzu nesneleri olduğu için,

arzunun kendisi yanlış hale gelmez. Bir kılıca sahip olabilir ve birini öldürebilirsin—bu kılıcın yanlış bir şey olduğu anlamına gelmez. Aynı kılıçla birinin hayatını da kurtarabilirsin. Zehir bir insanı öldürebilir ve aynı zamanda ilaç da olabilir. Doğru ellerde zehir nektara, yanlış ellerde nektar zehre dönüşebilir.

Bu, bütün çağların Budalarının temel bilgeliğidir. Rahiplerin dedikleri bir şeydir; Budaların dünyaya getirdikleri şey ise tamamen farklıdır, tam tamına zıddıdır.

Arzunun saflaştırılması ve dönüştürülmesi gerekir çünkü o senin enerjindir—başka bir enerjin yoktur. Arzu nasıl dönüştürülebilir? Bir yol, sıradan ve vasat olan yol nesneyi değiştirmektir. Paranın peşinden gitme, Tanrı'nın ardından git. Paradan hüsrana uğramışsın" dır—dindar hale gelirsin, kiliseye gidersin, tapınağa gidersin, camiye gidersin. Arzun için Tanrı adında, para adındaki nesne kadar, hatta daha da fazla hayali olan bir nesne bulursun. Tanrı hakkında ne bilmektesindir ki? Para en azından görünebilirdir, nesneldir; onu tanımışsındır, görmüşsündür. Tanrı hakkında ne bilmektesindir ki? Sadece adını duymuşsundur. Tanrı, deneyimlenmediği sürece bir sözcük olarak kalır. Kendi varoluşsal deneyiminle içini doldurmadığın sürece Tanrı boş bir sözcük olarak kalır.

İnsanlar dünyevi arzularında hayal kırıklığına uğradıklarında, nesneyi değiştirmeye başlarlar: öbür dünyadan arzu nesneleri oluşturmaya başlarlar—cennet ve onun tüm vaat ettikleri gibi. Ama bu yine aynı oyundur, zihin yine seni kandırmaktadır. Bu zeki insanın değil, aptal insanın yoludur.

Zekâ nedir? Zekâ, hiçbir nesnenin senin arzunu karşılayamayacağı anlayışıdır. Hiçbir nesne ve bunu koşulsuz olarak söylüyorum, hiçbir nesne senin arzunu karşılayamaz. Senin arzun Tanrısaldır. Senin arzun gökyüzü kadar büyüktür—

gökyüzü bile onun sınır değildir. Hiçbir nesne onu tatmin edemez. O zaman ne yapılması gerekir? Zeki insan nesneleri arzulamaktan vazgeçer. Arzusunu bütün nesnelerden—bu dünyaya veya öbür dünyaya ait—arındırır. Arzusunu saflık içinde, andan âna yaşamaya başlar. Arzu ile doludur, taşan bir enerji ile doludur. Sıradan hayatı öyle yoğun, öyle tutkulu hale gelir ki, dokunduğu her şey dönüşüme uğrar. Adi metal altın haline gelir ve ölü ağaç tekrar tomurcuklanmaya başlar.

Buda'nın geçtiği yerlerde ölü ağaçların yapraklarının çıkmaya başladığı, ağaçların mevsimsiz olarak tomurcuklandığı söylenir. Bunlar belli bir metafizik gerçeğin güzel şiirsel anlatımlardır. Buda saf arzudur, sadece arzudur. Herhangi bir şey için bir arzu değildir; bütün nesneleri bırakmıştır.

Şunu hatırlatayım ki, önce dünyayı bırakmıştır. O bir prensti, kral olmak üzere doğmuştu. Paranın anlamsızlığını, ilişkilerin anlamsızlığını, dünyanın verebileceği her şeyin anlamsızlığı daha sadece yirmi dokuz yaşında iken görerek bunlardan kurtuldu. İyi yaptı, çünkü otuz yaşından sonra bu daha zor hale gelir, gitgide daha zor hale gelir.

Hippiler, "Otuz yaşın üstündeki birine inanmayın," derken haklılar. Buda doğru zamanda kurtuldu—tam yirmi dokuz yaşındaydı— çünkü dünya işlerinde ne kadar çok deneyim kazanırsan, o kadar korkaklaşırsın. Din, cesurlar içindir; din, gençler içindir; hâlâ risk alabilenler içindir, hâlâ kumar oynayabilenler içindir.

Buda kurtuldu. Anlamsızlığı görerek Tanrı arayışında, gerçek arayışında yola çıktı. Dünya arzusunun yerine Tanrı, gerçek, *nirvana* arzusunu koydu. Altı yıl boyunca çok çalıştı. Otuz beş yaşına geldiğinde tamamen tükenmişti. İnsanın yapabileceği her şeyi, mümkün olan her şeyi yapmıştı. Aylarca

oruç tutmuş, meditasyon ve yoga yapmıştı. Ve o günlerde değişik türde okullar vardı. Bir öğretmenden diğerine, bir okuldan diğerine giderek bütün olası yolları denemişti. Ve bir gün ışık birdenbire yandı.

Niranjana nehrini geçiyordu. Bu küçük bir nehirdir—ben bu nehri görmeye gittiğimde, bu hikâyeye inanamadım. Rivayet o ki Niranjana nehrini geçemedi, yüzemiyordu çünkü çok bitkin düşmüştü. Nehir çok dar ve küçük ama yıllar süren oruçtan sonra çok güçsüz-leşmiş olmalı. O kadar uzun süre oruç tutmuştu ki, bütün kemiklerinin, kaburgalarının sayılabildiği söylenir. Sadece kemik haline gelmişti, bir iskelet gibiydi; midesi tamamen yok olmuştu, karnı sırtına yapışmıştı. Çok güçsüz düşmüş olmalı; nehri geçemiyordu, bir ağa-cm köküne tutunmuştu, nehirden dışarı çıkacak enerjisi de yoktu.

O anda, büyük bir anlayış ortaya çıktı. Anlayışlar sadece böyle durumlarda ortaya çıkar. Hüsran tam olduğunda, hayal kırıklığı tamamlandığında, artık geriye ümit edilecek hiçbir şey kalmadığında . . . o anda her şeyin anlamsızlığını gördü. Dünyevi nesneler anlamsızdı; hepsine sahip olmuştu ama onu tatmin etmemişlerdi. Ve öbür dünyaya ait nesneler de dünyevi nesneler kadar aptalcaydı. O anda, o anlayışla birlikte amaçsız hale geldi.

Kutsal kitaplar bunu çok yanlış şekilde anlatır. O anda arzusuz hale geldiğini anlatırlar. Ama benim sana anlatmaya çalıştığımı anlamaya çalış. O amaçsız hale geldi, arzusuz hale değil. Arzusuz hale gelemezsin. Arzu senin hayatının ta kendisidir, senin nefesindir, yüreğinin atışıdır; arzu senin varlığındır. Ama kesinlikle bir dönüşüm oluştu; amaçsız hale geldi. Bu dünyaya ve öbür dünyaya ait nesne olarak bütün arzular yok oldu, enerji olan arzu değil. Amaç yoktu; hissettiği saf enerjiydi, hiçbir şey için bir arzu, hiçbir yere hareket etmeyen saf bir arzu, burada ve şimdi olan saf bir arzu.

O gece aydınlanmaya ulaştı. Arzuladığı hiçbir şey olmadan bir ağacın altına uzandı ve uyudu. İlk defa olarak gerçekten uyudu. Arzulanacak bir amaç olmadığında, rüya görülecek bir şey de yoktur çünkü rüyalar senin arzularının yansımalarıdır. Rüyalar senin düş kırklıklarının yansımalarıdır, rüyalar senin bilinçaltına ittiklerinin yansımalarıdır, rüyalar senin gündüz hayatını yansıtır. O gece rüya görmedi; rüyasız, derin bir uyku uyudu.

Patanjali, rüyasız derin uykunun, samadhi'ye en yakın durum olduğunu söyler—sadece tek bir adım daha ve yuvaya döneceksindir. Ve bu tek adım sabahleyin erkenden gerçekleşti. Buda dinlenmiş olarak gözlerini açtı. Hayatında ilk defa olarak gidecek bir yeri, yapacak bir şeyi yoktu. Kendi boşlukta hissetmiş olmalı. Şimdi ne olacaktı? Yapışılacak, tutunulacak bir şey yoktu. Tam bir boşluk olmalı, zaman durmuş olmalı. Artık bir program yoktu. Daha önce her gün, kendini adayacağı pek çok fikirle, uygulanacak pek çok yöntemle, yapılacak birçok dini ritüelle kalkıyordu. Bugün hiçbir şey kalmamıştı! Tam bir boşluktu.

Ama öldüğünü mü sanıyorsun? Hayır, doğdu. Ortada amaç kalmamıştı. Artık arzusu saftı—belirli hiçbir şey için olmayan bir titreyiş, bir yürek atışı, bir tutku. Açık gözlerle ağacın altında dinlenerek, doğuda gökyüzünün kızardığını ve sonra güneşin doğduğunu görmüş olmalı. Doğan güneş, kızaran gökyüzü ve gecenin kaybolan son yıldızıyla birlikte aydınlandı.

Aydınlanma sözcüğü ne anlama geliyor? Sadece arzunun bütün nesnelerden arındığı anlamındadır. Saf aşk, şefkat, saf hayat haline geldi. Ve bu saf hayatın muhteşem bir güzelliği ve coşkusu vardır; bu saf hayatla sonsuzluğa ulaşmışsındır. Arzu, onu küçük şeylerle sınırlandırdığın için küçük kalır; arzu, küçük şeyler arzuladığın için küçük kalır. Bunu gören insanlar büyük şeyler arzulamaya başlarlar— ama büyük şeyler de küçüktür; ne

kadar büyük olurlarsa olsunlar, sınırları vardır.

Tanrı'nı şöyle bir düşün. Onun büyüklüğü nedir? Mısırlılar onun iki metre olduğunu söylüyorlardı—bu çok fazla bir şey değil. Burada pek çok Hollandalı sannyasin var. Ne zaman Hollandalı bir sannyasin görsem, Mısırlılar'ı ve Mısırlı Tanrı'ları hatırlıyorum. Hintliler onun üç yüzü olduğunu söylüyor. Ne olmuş yani? Bizim siyasetçilerimizin bin bir yüzü var ve herkesin pek çok yüzü var. Sadece üç mü yani? Karınla konuştuğunda bir yüzünü gösteriyorsun, kız arkadaşınla konuştuğunda başka bir yüzünü gösteriyorsun, bir hizmetliyle konuşurken yine bir başka yüzünü, patronunla konuşurken daha da başka bir yüzünü. Bir gün boyunca ne kadar çok yüzün olduğuna dikkat et! Bu yönden Tanrı çok yoksul görünüyor—Hintliler ona üç yüz vermiş. Sadece bu üç yüzle nasıl idare edebilir ki?

Tanrı'nın bütün kavramlar sınırlı olmak zorundadır. Böyle kavramlar sınırlı olmak zorundadır. Onun sınırsız olduğunu söylerken bile ne demek istiyorsun? Sınırsızla neyi kastediyorsun? Sınırsız sözcüğünün manasım anlamak istersen, zorluk yaşarsın. Sınırsız sözcüğü bile sınırlıdır. Sınırsız olduğunu söyleyebilirsin ama ne demek istiyorsun? Bir yerde sınır olmalıdır; bir şey nasıl devamlı sürüp gidebilir? Sınır bir yerde olmalıdır—belki çok uzaktadır, çok çok uzaktadır, belki ona hiç ulaşamayacaksındır çünkü "sınırsız" derken neyi kastediyorsun? Sadece ölçülemediğini kastediyorsun, başka bir şey değil.

Okyanusun dipsiz olduğunu söylerken ne demek istiyorsun? Dibi yok mu? Biz ulaşamasak da dibi vardır. Bizim ölçme yollarımız küçüktür, bizim ölçütlerimiz küçüktür.

Kullandığımız her sözcük sınırlı kalmak zorundadır. Bu yüzden, Tanrı'yı tanıyanlar, onun hakkında hiçbir şey söylenemeyeceğini söylerler. Buda bu kadarını bile, onun

hakkında hiçbir şey söylenemeyeceğini bile söylemedi çünkü onun hakkında hiçbir söylenemeyeceğini söyleyerek de onun hakkında bir şey söylemiş olursun. Onu tanımlamış olursun! "Onun hakkında hiçbir söylenemez," demek bir ifadedir ve bütün ifadeler tanım yapar.

Küçük nesnelerden büyük nesnelere ilerleyebilirsin ama arzun, hayatın tatmin olmayacaktır. Gerçekten sınırsız olmadıkça, fikirlerde değil, deneyimlerde olmadıkça ve varoluşun sınırsızlığını tatmadıkça karşılanamaz.

Arzu güzeldir, bunda yanlış bir şey yoktur—sadece onu nesnelerden arındır. Nesnelerden arınınca, arzu Tanrısaldır.

Diyorsun ki: "Bize defalarca söyledin ama anlamıyorum...''
Sadece benim söylememle bunu anlayamazsın. Deneyimlemen gerekir. Benim sana taşımaya çalıştığım felsefi bir düşünce sistemi değil. Ben sadece bir yol gösteriyorum; bu yolun takip edilmesi gerekir. Sadece beni dinleyerek bunu anlayamazsın. Evet, eğer benim yanımda sessizce otururbut onu anlayabilirsin. Aralarda, benim burada olduğum ve senin de burada olduğun ve hiçbir sözcüğün araya girmediği, müdahale etmediği durumlarda anlayabilirsin.

Sözcükler iletişim kurmaz. Tersine, daha yüksek şeyler için bir engel oluştururlar. Daha alçak şeyler için köprü görevi görürler; sen daha yükseğe çıktıkça köprü olmalar azalır, duvar olurlar.

"Bize pek çok kez söylemiş olmalısın. Ben hala anlamıyorum," diyorsun. Ben bunu söylemeye devam edeceğim, tekrar tekrar söyleyeceğim ama unutma ki onu sadece benim söylememle anlamayacaksın. Benim gibi bir şey olman gerekecek. Beni içine çekmen, beni sindirmen gerekecek. Burada oluşan sözel bir şey değil, varoluşsal bir şey: Bu bir aşk hikayesi.

Ben öğretmen değilim, sana bir şey öğretmiyorum, sadece bir şey açıklıyorum. Bana oluşan şeyi, senin de paylaşman için davet ediyorum. Benim konuğum ol, bırak sana ev sahipliği yapayım. Tek bir an için bile konuğum olabilirsen, o kadar uzun süredir anlayamadığın şeyler hemen anlaşılabilir. Sadece anlamakla kalmazsın, bunu nasıl kaçırdığına da şaşırırsın. Çok basittir, onu anlamak çok kolay görünür.

Ama bu bir enerji iletişimi meselesidir. Ve yavaş yavaş ben bu komünü bir enerji iletişimine dönüştüreceğim. Sözcükler seni bir yere kadar götürebilir, daha sonra bir enerji buluşması haline gelmesi gerekir. Benim tarafımdan elektriklenmen gerekir. Benim saf arzuma, saf enerjime izin vermen gerekir. Bu amaçsızdır; ben bir şey arzulamıyorum, ben yalnızca arzuyum. Eğer kendinin bu enerjiyle temas etmesine izin verirsen, bir dönüşüm, bir dönüş noktası, bir çevrim olacaktır.

"Arzunun tohumu nedir?" diye soruyorsun. Arzunun tohumu yoktur. Arzu her şeyin tohumudur. Arzu en üstün tohumdur. Tanrı insan olmayı arzuladı, Tanrı genişlemeyi arzuladı, Tanrı yaratmayı arzuladı.

Arzu her şeyin tohumudur!

Eğer bana sorarsan, Tanrı'nın arzu olduğunu söylerim—bu yüzden arzulayabildi. Sadece arzu arzulayabilir.

"Sadece zihnin varlığında mıdır?" diye soruyorsun.

Hayır. Zihnin sadece tünel şeklinde bir görüşü vardır. Zihin, sanki bir kapının arkasında saklanıyormuşsun ve anahtar deliğinden bakıyormuşsun gibidir. Evet, bazen uçan bir kuşu görürsün ama sadece bir an için ve sonra kaybolur. Birisinin geçtiğini görürsün—güzel bir kadının, yakışıklı bir erkeğin, bir köpeğin—sadece tek bir an için, sonra gider. Bir an önce orada

değildir; bir an sonra da artık orada değildir. Zihin zamanı bu şekilde yaratır. O, bir anahtar deliğidir.

Uçan bir kuş görürsün ve onu sadece bir an için görürsün. Daha önce yoktur—gerçekten olmadığını mı düşünüyorsun? Vardı ama senin için gelecekte bulunuyordu çünkü senin anahtar deliğinin önünde değildi. Ve bir an sonra yine orada değildir—gerçekten orada olmadığını mı düşünüyorsun? Hala vardır ama senin için geçmiş olmuştur.

Zihin limitlidir, bu yüzden geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek gibi bölümler yaratır. Şimdiki zaman zihnin ekranında bir an için oluşandır, geçmiş artık ekranda olmayandır ve gelecek daha henüz olmayandır. Ama sana şunu söyleyeyim: her şey her zaman vardır. Hiçbir şey varoluştan çıkmaz ve hiçbir şey varoluşa gelmez. Her şey kalır.

Zaman, zihin tarafından yaratılan sahte bir kavramdır.

Sonsuzluk gerçektir, zamansızlık gerçektir.

Birisi İsa'ya sormuş: "Bize biraz Tanrı'nın Krallığından bahset. Orada özel ne olacak? Oraya has ne olacak? Evet, orada zevk olacağını duyduk ama biz zevki tanıyoruz—belki ondan binlerce kat daha fazla olacak ama biz zevki biliyoruz. Göksel müzik olacağım duyduk—tamam ama müzik hakkında bir şeyler biliyoruz. Özel olacak olan nedir?"

İsa'nın verdiği cevaba şaşıracaksın. Bu, Hıristiyan kutsal metinlerinde kayıtlı değildir ama başka kutsal kitapların birkaç yerinde söyledikleri vardır. Bu, Sufiler tarafından kaydedilmiştir. İsa, "Artık zaman olmayacaktır," demiştir. Bu, muazzam şekilde önemli bir cevaptır. Artık zaman olmayacaktır—özel olan, bu olacaktır. Her şeyi tanımışsındır ama zamansızlığı tanımamışsındır. "Artık zaman olmayacaktır," demek, artık

zaman olmayacaktır demektir. Zihin ve zaman eşanlamlıdır.

Son hesaplaşmada zaman zihindir, zihin de zamandır. İkisi de aynı madalyonun yüzleridir, birlikte kaybolurlar. Birini bırakırsan, diğeri de gider.

Bana, "Arzunun tohumu nedir?" diye soruyorsun. Arzu bütün tohumların en üst seviyedeki tohumudur. Ve, "Sadece zihnin varlığında mıdır?" diyorsun. Hayır, zihin arzuya sadece kısaca göz atabilir. Zihin, arzu hakkında bir şey bilmez; zihin sadece şunu ya da bunu arzulamayı bilir. Parayı arzulamak, gücü arzulamak, prestiji arzulamak—zihin sadece nesneleri arzulamayı bilir. Nesneler orada olmadığında, arzu zihnin bir parçası değildir. O zaman arzu zihnin ötesindedir; o zaman arzu yalnızca taşan bir enerjidir.

William Blake arzunun enerji, enerjinin de haz olduğunu söyler. Bizim sannyasinlerimizden biri olan Sargama'nın William Blake'in torunlarından biri olduğunu duydum. Burada güzel insanlarımız var. William Blake bu dünyaya gelen en güzel insanlardan, en etkili mistiklerden biridir. Sargama'da da Blake'in bazı özellikleri bulunuyor olmalı. Ama bu sadece bir dedikodu da olabilir çünkü William Blake'in hiç oğlu olmadığına dair bir dedikodu da duydum. Ama bu sadece yasal çocuklarla ilgili olabilir; oysa bir insanın gayrimeşru çocukları da olabilir.

William Blake'in görüşü doğru. Arzu enerjidir, enerji de haz. Bunun üzerinde düşün. Sadece saf enerji, sadece taşan bir enerji, hiçbir özel nesne için olmayan, hiçbir sonuç için olmayan. Bana bir enerji *dershan'ı* bir "yakın plan" için geldiğinde hatırlaman gereken budur. Sadece saf arzu, taşan bir arzu, hiçbir şey için olmayan bir arzu ol. Hiçbir deneyimi bekleme. Deneyimler gelecektir ama onları bekleme. Eğer beklersen, kaçırırsın çünkü bir deneyimi beklerken, artık burada ve şimdide

değilsindir. Şimdiden önemli olanı kaçırmışsındır; işin içine zihin girmiştir. Nesne arzunun saflığını engellemiştir

Benimle bir enerji *dershan* içine girdiğinde, benim enerjimden bir şeyler paylaştığında, sadece saf arzu ol—hiçbir yere gitmeden, hiçbir yere hareket etmeden, hiçbir neden olmadan sadece heyecanlanarak, hiçbir nede olmadan sadece çılgınca coşkulu olarak. İşte bu anlarda benimle temas halinde olabilirsin çünkü bu anlar benim gerçekliğimdir.

Ama orada oturarak içinde büyük bir ışıklanma deneyimi bekliyorsan, o zaman biraz ışık deneyimi yaşayabilirsin ama kaçırmış olursun. Elmaslar atmış, sahildeki çakıl taşlarını toplamış olursun. Kundalininin yükselmesini bekleyebilirsin, omurganda yükselen bir his duyabilirsin ama bu ne işe yarar? Anlamı yoktur. Sana şöyle bir tekme atabilir, bu bir ruhsal tekme olacaktır ama o kadar, sonra gider.

Benimleyken sadece arzu ol—benimle dalgalanarak, benimle hareket ederek, benimle dans ederek, en derin merkezine, arzunun en derin merkezine, tohuma sızmama izin vererek. Ancak bundan sonra çok derin, inanılmaz, hayal edemeyeceğin bir şey mümkün olur—içinde öteye doğru bir giriş, gökyüzünün ve yeryüzünün birleşmesi.

"Sadece zihnin varlığında mıdır?" diye soruyorsun. Hayır, zihin engeldir. Arzuya sadece küçük çıkış yerleri verir—oysa arzu bir okyanustur. Arzunun değil, zihnin bırakılması gerekir; tam arzuya sahip olabilmek için zihnin bırakılması gerekir.

Ayrıca, "Bedendeki cinsellik arzusunun zihinle ilişkisi nedir?" diye soruyorsun.

Zihin, bedenden ayrı değildir; o, senin bedeninin içsel kısmıdır. Sen bedenden de, zihinden de ayrısındır. Sen bir

varlıksın, soyutsun, zihne de, bedene de tanıksın. Ama senin zihnin ve bedenin aynı enerjidendir. Beden görünen zihindir, zihin ise görünmeyen bedendir. Beden dışsal zihindir, zihin de içsel beden.

Bu yüzden cinsellik sadece fiziksel değildir. fizikselden daha çok beyinseldir, psikolojiktir. Aslında cinsellik senin fizyolojin tarafından değil, psikolojin tarafından tetiklenir. Fizyoloji bununla yardımlaşır ama cinsellik esas olarak içsel bedenden dışsal bedene doğru hareket eder.

Farkında olabilirsin veya olmayabilirsin çünkü sana olanların hiç farkında değilsindir. Ama dikkat et, cinsellik hakkındaki ilk şey kafada olur, zihinde olur. Ve daha sonra hemen beden etkilenir çünkü beden ve zihin ayrı değildir.

Fizyolojik seks de olabilir. Bir fahişeyle birlikte olduğunda olan budur; fizyolojiktir, sadece beden için bir rahatlamadır. Beden enerji ile fazla yüklenmiştir ve onunla ne yapacağım bilemezsin. Kendini bu yükten kurtarmak, biraz rahatlamış hissedebilmek için onu bir şekilde atman gerekir çünkü çok fazla enerjin vardır ve sen o kadar yaratıcılıktan uzaksındır ki onunla ne yapacağını bilemezsin.

Bir şarkıyı tam olarak söyleyemezsin. Söyleyebilsen şaşırırsın çünkü enerjin şarkıda kaybolur ve şarkı haline gelir. Bir fahişeye gitmen gerekmez. Ama sen dans edemezsin, gitar çalamazsın, o kadar yaratıcılıktan uzaksındır.

Erkekler daha yaratıcı hale gelmedikçe dünyada fahişeler var olacaktır. Ve şimdi Kadın Özgürlüğü Hareketinin her şeyde eşitlik istediği Batı'da erkek fahişeler bile ortaya çıkmaya başlamıştır. Böyle olması gerekir çünkü neden sadece kadın fahişeler olsun? Neden erkek fahişeler de olmasın? Eşitlik eşitliktir.

İnsan yaratıcı değildir. Hiç dikkat ettin mi, yaratıcı olduğunda cinsellik yok olur. Eğer resim çiziyorsan ve tamamen kendini vermiş-sen, cinsel bir arzun olmaz. Cinsellik zihninin eşiğini aşamaz; ortaya çıkamaz.

Sadece derin bir yaratıcılıkta insanlar cinsellikten uzak durabilirler, bunun başka yolu yoktur. Senin azizlerin, sözde azizlerin cinsellikten uzak değildirler—çünkü yaratıcı değildirler, olamazlar. Mümkün değildir; bu enerjinin bilimine karşıdır. Hiçbir şey yapmamaktadırlar, tapınaklarında ve tekkelerinde oturup Ram-Ram diye tekrarlamakta veya aptalca malalarıyla oynayıp durmaktadırlar—nasıl cinsellikten uzak durabilirler? Onlar nasıl "brahmacharya"yı yaşayabilirler? Bu, yalnızca yaratıcılık senin bütün enerjini aldığında, içinde gerginlik olarak hiçbir enerji kalmadığında olur.

Şairler cinsellikten daha çok uzak durabilirler, ressamlar cinsellikten daha çok uzak durabilirler, dansçılar cinsellikten daha çok uzak durabilirler, müzisyenler cinsellikten daha çok uzak durabilirler. Hepsinin cinsellikten uzak durduğunu söylemiyorum, bir şair, şair olduğunda cinsellikten uzak durabileceğini söylüyorum—çünkü bir şair yirmi dört saat boyunca şair değildir. Yirmi dört saat boyunca şair olan bir şair bulmak çok zordur. O zaman bir görücü, bir rishi haline gelir; artık sıradan bir şair değildir. Upanishadlar, Kuran, Gita gibi kitaplar bu yirmi dört saat şair olan kişilerden doğmuştur. Bunlar sıradan değildir. Sıradan şairler bazı zamanlarda şair, diğer zamanlarda sıradan insanlardır—hatta belki daha kötüdürler. Sıradan ressamlar sadece arada bir şairdirler.

Büyük Hintli şair Rabindranath'ın yaratıcılık havasında olduğunda, kapılarını kapatıp günlerce—üç veya dört gün—odasına çekildiği söylenir. Yemek yemez, banyo yapmaz, dışarı çıkmaz. Sadece enerjisi yaratıcılığa dönüşüp yükünde

kurtulduğunda kapısını açar ve dışarı çıkar. Ve onun bu dört günlük oruç ve yaratıcılık içinde kayboluş halinden çıktığını görenler, yüzünün tamamen değiştiğini söylemişlerdir. Sanki başka bir dünyaya gitmiş gibidir. Bir gül gibi çok narindir; çok güzel, çok kadınsı, çok zarif, çok Buda gibi görünmektedir. Bu görünüş sadece birkaç saat boyunca onunla olacaktır, sonra kaybolacaktır. Ve sonra aylarca aynı hava tekrar gelmeyebilir.

Şairler yalnızca arada bir şairdirler. Ve bütün bir şiiri okuduğunda, bütün bir şiir de şiir değildir, sadece orada burada birkaç mısra gerçekten şiirdir, diğerleri şair tarafından doldurulmuştur, ona indirilmemiştir.

Büyük bir şair olan Coleridge öldüğünde geride kırk bin bitmemiş şiir bırakmıştı. Yaşarken ona pek çok kez, "Niye bu şiirleri bitirmiyorsun? Çok muazzam şekilde güzeller ve sadece bir mısra eksik. Bunu da tamamla ve şiir de tamamlanmış olacak," diyorlardı.

Ama Coleridge her zaman bunu reddetti. "Ötelerden gelmediği sürece tamamlamayacağım," diyordu. "Bunu yapmayacağım. Bu mısralarda ötelerden geldi, ben sadece onları not ettim. Yazan ben değilim, ben sadece stenoyum; ötelerden dikte edilenleri not ediyorum. Ve tek bir mısra kalabiliyor. Ben onu ekleyemem çünkü pek çok kez eklemeye çalıştım ve hep başarısız oldum. Çok çirkin, çok farklı, çok dünyevi, çok vasat görünüyor. Aynı parlaklığa sahip olmuyor."

Rabindranath muhteşem kitabı Gitanjali'yi İngilizce'ye çevirdiğinde, tercümenin tam olarak üstesinden gelip gelmediği konusunda endişeliydi. En başta, İngilizce onun ana dili değildi. İkinci olarak da düz yazıyı çevirmek kolay bir şeydir; şiiri çevirmek ise çok zordur, özellikle de Bengali gibi çok şiirsel bir dilden çeviri yapmak daha da zordur. Bu dilin kendisi şiirseldir,

lezzeti şiirseldir. "Çeviri, benim şiirimin orijinalinin gerçek ruhuna erişebildi mi?" diye endişeleniyordu. Çeviriyi büyük bir İngiliz'e, C.F. Andrews'a gösterdi. Andrews şiirleri okuduktan sonra sadece dört noktada, dört sözcüğün gramer olarak yanlış kullanıldığını söyledi. Elbette ki, Rabindranath onları değiştirdi.

Sonra Londra'da büyük şairlerin bir buluşmasında Rabindranath şiirlerini okuduğunda, çok şaşırdı, kulaklarına inanamadı. İngiliz şair Yeats ayağa kalktı ve, "Her şey mükemmel ama sadece dört noktada dünyevi olan, şiirsel olmayan bir şeyler var. Bütün şiir çok güzel akıyor ama bu dört noktada nehir kayayla karşılaşıyor," dedi.

Rabindranath yüreğinde bir titremeyle sordu: "Bu dört nokta hangileri?" Ve bunlar tam C.F. Andrews'un tavsiye ettiği noktalardı.

Rabindranath, "Bunlar C.F. Andrews'un sözcükleri, o İngilizceyi benden iyi biliyor," dedi. Yeats de, "Doğru—Bu sözcüklerin İngilizcesi daha iyi ama şiir olarak daha iyi değil. Gramer olarak doğru ama şiir gramer değildir. Dil doğru ama şiir yalnızca dil değildir. Şiir, dilin ve gramerin üzerinde gezinen bir şeydir. Lütfen eski sözcüklerinize geri dönün!" dedi.

Rabindranath, bu Gitanjali kaitabı ile Nobel ödülü kazandı.

Bütün şairler her zaman şair değildirler, bütün şiirler de şiir değildir. Bu yüzden sana anlatmak istediğimi anlamayabilirsin. Ama bir şair, şair olduğunda cinsellikten uzak durur. Cinsellik kaybolur, buharlaşır. Ve bir şairin içinde bir şair doğduğunda Tanrı'nın bir parçası olur, o artık bir yaratıcıdır. O anda artık arzuna bir nesne bulmak imkansızdır. Cinsellik, senin arzun için bir nesne oluşturur. Cinsellik saf değildir, olamaz çünkü nesne hep oradadır.

Cinsellik saf hale geldiğinde, bu, *samadhidir.*

Zihin de, beden de cinsellikle ilgilidir. Beden cinsellikten dolayı ortaya çıkmıştır ve zihin de sürekli bir şeylerin ihtiyacını duymaktadır, bu yüzden cinsellikle ilgilidir. Ancak ikisi de yaratıcılık yoluyla saflaştırılabilir.

Enerjilerini dönüştürmen için benim vereceğim mesaj, benim anahtarım, benim altın anahtarım yaratıcılıktır. Daha fazla yaratıcı olduğunda, yavaş yavaş kendiliğinden bir dönüşümün başladığını görürsün. Zihnin yok olur, bedeninin bambaşka bir hissi olur ve sürekli olarak kendinin ayrı olduğunun, saf bir tanık olduğunun farkında olursun. Ve bu saf tanık, saf arzudan başka bir şey değildir.

Ben arzuya karşı değilim. Ben arzunun yanındayım ama nesneleri olan arzuların yanında değilim. Nesnelerin kaybolmasına izin ver, o zaman dumanı olmayan ateş gibi bir arzuya sahip olursun. Bu, büyük bir kurtuluştur.

SÖYLEDİĞİN HERŞEYİ ANLIYORUM AMA HAYATIM NEDEN HALA DEĞİŞMEDEN AYNI KALIYOR?

Bir şeyi akıl yoluyla anlamak başka bir şeydir ama bu şekilde anlamak senin hayatını dönüştürmeyecektir. Yine aynı kalacaksındır. Bir şeyi akıl yoluyla anlamak aslında kendini kandırmaktır. Anlamış değilsindir, sadece zihin anlamış gibi yapmıştır. Bu bir tuzaktır çünkü gerçekten anlamış olsan, değişim yaşanmalıdır. Ve zihin hiçbir değişim istemez.

Zihin gelenekseldir, basmakalıptır, kurallara uyar, akılcıdır. Zihin asla devrimci olmaz; bütün değişimlere karşıdır.

Ve benim bahsettiğim değişim tam bir değişimdir.

"Söylediğin her şeyi anlıyorum," diyorsun. Sadece anladığına inanıyorsun. Sözcükleri tabii ki anlıyorsun. Benim sözcüklerim basittir, fazla sözcük bilmem. Aslında saymaya kalksan, dört yüzden fazla sözcük kullanmıyorumdur. Ama bunun yanındakileri de gör! Ben bir dil adamı değilim. Sözcükler söz konusu 'olduğunda, ne dediğimi anlıyor olabilirsin—ama kavrıyor musun? İşte bütün mesele budur, işin püf noktası budur. Sana açıklananı kavrıyor musun?

Senin çok felsefi bir zihin yeteneğin olmalı. Şu anekdotun üzerinde biraz düşün:

Doktora giden otuz yaşlarında büyük bir filozof, terapinin başında, analistin yaptığı her yoruma hevesle, "Sizi duyuyorum, sizi duyuyorum," diye cevap veriyormuş. Doktor, "Özür dilerim," demiş. "Biraz ağır işittiğinizi bilmiyordum." Filozof, "Ağır işitmiyorum," demiş. "Sizi duyuyorum demek kavrıyorum anlamına geliyor." Doktor da, "Peki neyi kavrıyorsunuz?" diye sormuş. Filozof duraksamış. Sonunda, "Şey," demiş. "Bilmiyorum."

Anlamak önemli değildir, önemli olan kavramaktır. Anlamak baştır; kavramak ise daha derin bir şeydir, yürekle ilgilidir. Ve gerçekten tam olduğunda, daha da derindir, varlıkla ilgilidir.

Bir şeyi anladığında, onun hakkında bir şey yapman gerekir. Bir şeyi kavradığında ise onun hakkında bir şey yapman gerekmez; kavrayışın kendisi seni değiştirmek için yeterlidir. Bir şeyi kavradığında, o seni zaten değiştirmiştir; kavradıkların hakkında hiçbir şey yapman gerekmez.

Lütfen beni akıl yoluyla anlamaya çalışma. Ben bir

entelektüel değilim, aslında ben entelektüel karşıtıyım. Ben bir filozof değilim, filozof karşıtıyım. Beni kavramaya çalış. Ama insan nasıl kavramaya çalışır? En başta insan nasıl anlamaya çalışır? Anlamak demek, kafayla dinlemek, sürekli yorum yapmak, değerlendirmek, hüküm vermek demektir: "Bu yanlış, bu doğru. Evet, bu doğru, bunun hakkında bir şeyler okumuştum. Bunun doğru olması gerekir çünkü İsa da bunu aynı şekilde söylemiştir. Bu Gita'da ve Vedalar'da da var."

Anlayış dediğin içindeki bu sürekli gevezelik devam edip gider. Ve sonra bu karışımdan bir hipotez yaratırsın ve sana anlattığımın bu olduğunu düşünürsün. Kavrayış bu şekilde ortaya çıkamaz; bu, kavrayışı engelleme yoludur.

İçinde hiçbir gevezelik, hiçbir konuşma olmadan, değerlendirme yapmadan dinle. Benim söylediklerime inan demiyorum, benim söylediklerimi kabul et demiyorum. Kabul etmek veya reddetmek için acele etmeye gerek olmadığını söylüyorum. İlk başta, en azından dinle—neden öyle bir telaş içinde olasın ki? Bir gül gördüğünde, onu kabul ya da reddediyor musun? Güzel bir günbatımı gördüğünde, onu kabul ya da reddediyor musun? Sadece görüyorsun ve bu görüşte bir buluşma gerçekleşiyor.

Zihninin abuk sabuk konuşmasına izin verme. Sessizce, uyumlu olarak dinle, o zaman yüreğinde bir kıpırtı olacaktır. Hakikatin bu özelliği vardır, yüreği hareket ettirir. Hakikatin, besbelli olma özelliği vardır, kanıtlara gereksinimi yoktur.

Eğer benim söylediklerimde herhangi bir hakikat varsa, bu, senin yüreğin tarafından anlaşılacaktır. Ama zihnin yol vermesi gerekir. O zaman hayatını ona göre değiştirmen gerekmeyecek, hayatın kendiliğinden değişecektir.

NE? NE?? NE???

Patren, bana bir hikayeyi hatırlattın. Bir adam yıllarca kol ağrısı çekmiş. Pek çok doktora girmiş ama soruna neyin yol açtığı bulunamamış. Sonunda bir arkadaşı ona, koyduğu teşhislerle ünlü bir doktora gitmesini tavsiye etmiş. Doktor çok pahalıymış ve bir randevu için çok uzun süre beklemesi gerekmiş. Sonunda randevu günü gelmiş ve muayenehanede beklemeye başlamış. Doktor içeri girmiş, ona bir kavanoz uzatmış ve ertesi gün sabah idrarını getirmesini söylemiş. Sonra hemen odayı terk etmiş.

Adam çok sinirlenmiş! "Bana bakmadı bile," diye düşünmüş. "İdrarımdan sorunun ne olduğunu nasıl anlayabilir ki?"

Ertesi gün adam yine sinirli olarak, idrarını kavanoza yapmış. Sonra karısına da ve kızına da yaptırmış. Kapıdan çıktığında köpeğinin de bir ağaç altında idrarını yapmakta olduğunu görmüş ve ondan da biraz almış. İdrarı doktora götürmüş ve kendi kendine gülerek beklemeye başlamış. Biraz sonra, doktor içeri girmiş ve bağırmış: "Lütfen beyefendi! Bunda gülünecek bir şey yok! Karınız size aldatıyor, kızınız hamile, köpeğinizde kurt var ve eğer siz mastürbasyon yapmayı bırakmazsanız, kolunuz hiç iyileşmeyecek!"

Patren sen şimdi bana, "NE? NE?? NE???" diye soruyorsun. Ben, bu çeşit bir doktor değilim, başka bir yere gitmen gerekecek.

NEDEN VAROLUŞA KARŞI HİÇ HAYRET DUYAMIYORUM?

Çok bilgilisin, çok fazla şey biliyorsun. Ama bütün bildiğin kutsal inek pisliğine benziyor—bütün bilgiler böyledir. Bilgelik tamamen farklı bir olaydır. Bilgi çürümüştür, çöptür; şuradan, buradan toplarsın, sana ait değildir. Özgünlüğü yoktur, senin varlığında büyümemiştir, onu sen doğurmamışsındır.

Ama "biliyorum" duygusu, egonu memnun eder. "Ben biliyorum" fikrine ne kadar yerleşirsen, hayata karşı o kadar az hayret hissedersin. Bilgi adamı nasıl hayret duyabilir ki? Bilgi hayreti yok eder. Ve hayret bilgeliğin kaynağıdır, güzel olan her şeyin kaynağıdır ve hayret arayışın, gerçek arayışın kaynağıdır. Hayret seni, hayatın gizemlerini bilme macerasına çıkarır. Bilgili insan zaten bilir—hiçbir şey bilmez ama zaten bildiğini düşünür. Son noktaya gelmiştir. Hiçbir yere ulaşmamıştır, hiçbir şey tanımamıştır. O, bir bilgisayardır; zihni programlanmıştır. Belki yüksek lisans, doktora diplomalarına sahiptir, dünyanın en büyük eğitim merkezlerinde öğrenim görmüştür ve çok fazla bilgi toplamıştır ama bu bilgi, onun çiçeklerin, kuşların, ağaçların, güneşin ve ayın gizemlerini hissetmedeki hassasiyetini yok etmiştir çünkü bütün cevapları bilir.

Ayda nasıl bir güzellik görebilir ki? Ay hakkında her şeyi bilmektedir. Ona, "Sevgilimin yüzü dolunaya benziyor," dersen, gülecektir. Sana, "Aptalca konuşuyorsun," diyecektir. "Sevdiğinin yüzüyle ayı nasıl karşılaştırabiliyorsun? Böyle bir karşılaştırma mümkün değil," der.

Matematik olarak haklıdır, bilimsel olarak haklıdır ama şiirsel olarak hatalıdır. Ve hayat sadece bilim değildir. İsa'nın, "İnsan sadece ekmekle yaşayamaz," dediği gibi ben de, "İnsan sadece bilimle yaşayamaz," diyorum. Şiirsel deneyimler için birkaç pencere açık bırakılmalıdır ki gerçek varoluştan biraz güneş, biraz rüzgar ve biraz yağmur gelebilsin.

Eğer bilgiyle çok fazla doluysan, hayata karşı heyecan duyamazsın.

Üniversitedeyken her akşam uzun bir yürüyüşe çıkıyordum. Profesörlerden biri de bana eşlik ediyordu. Buna iki üç gün tahammül ettim, sonra kendisine, "Ya siz gelmeyin ya da

ben artık yürüyüşe çıkmayayım," dedim. Bana," Neden?" diye sordu. Ben de, "yürüyüşü mahvediyorsunuz," dedim. "Nasıl?" dedi. Her şey hakkında çok fazla şey biliyor ve konuşuyordu. "Bu ağaç şu türe ait," diyordu. Kimin umurundaydı ki? Ağaç güzeldi, rüzgarla dans ediyordu, yaprakları çok yeşil, çok tazeydi. Yeşili, kırmızısı, sarısı, hepsi çok güzeldi—ve o, türlerden bahsediyordu. Her konuda çok fazla bilgilenmiş bir adamdı. Rüzgârda uçan bir kuş gördüğünde hemen etiketliyordu. Büyük bir etiketleyiciydi.

Ona, "Lütfen benimle gelmeye bırakın—akşam yürüyüşümü mahvediyorsunuz—veya benim yürüyüşleri bırakmam gerekecek," dedim.

Sen de çok yüklü olmalısın. Öylesin, seni tanıyorum. Dini kitaplarla, dini kitap dağlarıyla yüklüsün; seni hiçbir şey şaşırtamaz.

Bir adam bir bara gelir, sinirlidir ve telaşlıdır. Boş bir bardak alır ve yemeye başlar. Bitirdiğinde duvara gider, duvarda yürür, tavanda yürür, karşı duvarda da yürüyerek aşağı iner ve kapıdan çıkar gider.

Bar sahibi gözlerine inanamaz. "Burada neler oluyor?" der. Bar taburesinde oturan ve bütün her şeyi gören bir adam, umursamaz bir tavırla, "Endişelenmeyin," der. "Ben bu adamı tanıyorum. Her zaman aynı şeyi yapıyor—gelir ve bir merhaba bile demeden gider."

Bu şekilde yaşayan milyonlarca insan vardır. Her yerde mucizeler olmaktadır ama onlar hiçbir şey göremezler, bilgiyle kör olmuşlardır.

Bilgiyi bırak. Bilgi değersizdir, hayret değerlidir. Çocukken sahip olduğun hayrete tekrar sahip ol—Tanrı'nın Krallığı sadece tekrar çocuk olabilenlere aittir.

SIKIŞIK BİR DURUMDAYIM. ÜÇ KADINI SEVİYORUM. BU CEHENNEM GİBİ DURUM ÜÇ AYDIR DEVAM EDİYOR. NE YAPMALIYIM?

Sen nasıl bir adamsın? Bir kadın yeterlidir. Senin yasal korumaya ihtiyacın var. Ama buna üç aydır dayanabildiysen, biraz daha bekle. Kadınlar erkeklerden daha sezgilidir—eğer sen bir şey yapmazsan, onlar yapacaklardır.

John ve Mary bir demiryolu geçidinde sevişmeye başlamışlar. Sevişmeleri sırasında demiryolu raylarına yuvarlanmışlar ve o sırada bir ekspres gelmekteymiş. Makinist, bu iki kişiyi rayların üzerinde görüp treni tam zamanında durdurmuş. Treni geciktirmek önemli bir suçmuş ve mahkemede yargıç, bu iki kişiden bir açıklama istemiş. "Bak John," demiş. "Senin ve kız arkadaşının biraz eğlenmek istemesini anlıyorum. Ama niye trenin yolundan çekilmediniz?" John, "Açıklayayım Efendim," diye cevap vermiş. "Ben geliyordum, tren geliyordu ve Mary geliyordu. Ben de kim durabiliyorsa, dursun, diye düşündüm!" demiş.

Yazar Hakkında

Osho'nun öğretileri, bireysel anlam arayışından, toplumun yüzleştiği en acil sosyal ve siyasi meselelere kadar geniş bir alam kapsadığı için herhangi bir kategoriye sokulamamaktadır. Kitapları yazılmamış, otuz beş yılık bir süre zarfında uluslararası bir izleyici kitlesine yaptığı konuşmaların ses ve görüntü kayıtlarından yazıya dökülerek derlenmiştir. Osho, Londra' da yayınlanan, Sunday Times tarafından Yirminci Yüzyıl'ın bin önemli insanından birisi ve Amerikalı yazar Tim Robbins tarafından "İsa Mesih'ten bu yana hayata gelmiş en tehlikeli insan" olarak tanımlanmıştır.

Osho, kendi çalışmaları hakkında, yeni tür bir insanın, doğumu için uygun şartları oluşturmaya katkı, yaptığını söylemiştir. Bu yeni insanı sıklıkla "Zorba-Buda" olarak tanımlar. Hem Yunanlı Zorba gibi dünyevi zevklerden, hem de Guatam Buda'nın sessiz dinginliğinden zevk alabilen bir insan. Osho'nun

bütün çalışmalarına derinlemesine işlemiş olan vizyon hem Doğu'nun sonsuz bilgeliğini, hem de Batı bilim ve teknolojisinin en yüksek potansiyelini kavrar.

Osho ayrıca çağdaş hayatın hızlanmış temposunu kabul eden meditasyon yaklaşımı ve içsel dönüşüm bilimine yaptığı çığır açan katkılarıyla tanınmıştır. Onun özgün, aktif meditasyonlan beden ve zihnin birikmiş stresini atmak için tasarlanmıştır. Bu sayede düşünceden özgürleşmek ve meditasyonun dingin ruh halini yaşamak daha kolay olur.

Yazarın otobiyografi olarak Türkçe'de yayınlanmış bir kitabı mevcuttur:

"Osho - Provakatör Mistik: Aykırı bir Spiritüelin Gerçek Yaşam Öyküsü" Omega Yayınları, 2004, İstanbul

Uluslararası OSHO Meditasyon Beldesi

YERLEŞİM: Hindistan'daki Mumbai (Bombay) kentinin yaklaşık olarak 160 km güneydoğusundaki hızla gelişen Pune şehrinde yer almakta olan Uluslararası OSHO Meditasyon Beldesi farklı bir tatil yöresidir. Meditasyon beldesi, 160.000 m2'lik muazzam bahçeler içerisinde ve ağaçlık bir alana yayılmış bir yerleşkedir.

FARKLILIK: Meditasyon Beldesi her yıl dünyanın yüz ülkesinden gelen binlerce ziyaretçiye çok çeşitli programlar sunar. Uluslararası Osho Meditasyon Beldesi tatiller için muhteşem b ir yerdir ve orada insanlar daha çok farkında olarak, rahatlamış, yaratıcı ve eğlenceli bir şekilde yeni bir yaşam biçimini doğrudan tecrübe edebilirler. Gün içerisinde saat başı değişen ve yıl boyunca süreklilik ve büyük çeşitlilik içeren programlar mevcuttur. Hiçbir şey yapmamak ve sadece gevşemek de bunlardan birisidir!

Beldedeki programlarının hepsi, Osho'nun gündelik hayata yaratıcılıkla katılan ve kendi sessiz derinliğinin içerisinde gevşeyebilen, nitelik olarak yeni insan: "Zorba-Buda" vizyonu üzerine kuruludur.

MEDİTASYONLAR: Her türden insan için sunulan günlük meditasyon programında aktif ve pasif, geleneksel ve devrimci; özellikle de OSHO Aktif Meditasyonları sunulmaktadır. Meditasyonlar dünyadaki en büyük meditasyon salonu olan Osho Auditorium'da yapılmaktadır.

MULTIVERSITY: Bireysel seanslar, kurslar ve grup çalışmaları, yaratıcı sanattan, bütünsel sağlık tedavilerine; bireysel dönüşüm ve terapiden, ezoterik bilimlere; spor ve boş zamanları değerlendirmede Zen yaklaşımından, ilişki ve kadın-

erkek meselelerine kadar her şeyi kapsar. Multiversity'nin başarısının ardında tüm programların meditasyon ile harmanlanmış olması yatmaktadır. Bu yaklaşım, insanın parçalarının toplamının çok daha ötesinde olduğu anlayışını desteklemektedir.

BASHO SPA: Lüks Basbo Spa boş zaman lan geçirmek amacıyla düzenlenmiş açık ve tropikal yeşilliklerle çevrelenmiş yüzme alanlarını kapsamaktadır. Kendine has bir stili olan geniş jakuzisi, saunaları. Fitness merkezi ve tenis kortları … hepsi çok güzel bir ortam ile çevrelenmiştir.

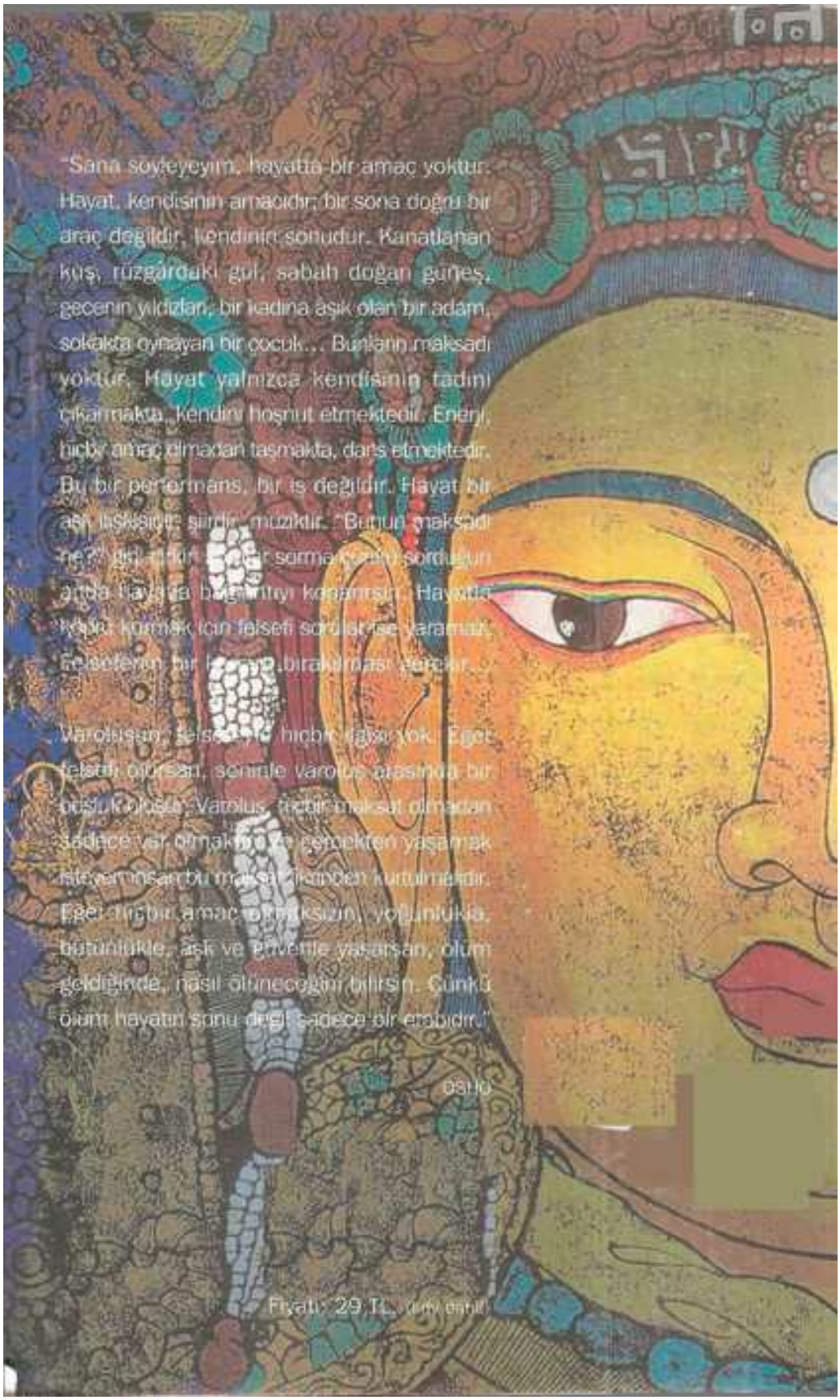
MUTFAK: Çok sayıda ve çeşitteki yemek alanlarında, beldenin kendi çiftliğinde organik olarak yetiştirilen sebzelerle yapılan Hint, Batı ve Asya mutfağından vejetaryen yemekler sunulmaktadır. Ekmek ve pastalar beldenin kendi fırınlarında üretilmektedir.

GECE HAYATI: Seçilebilecek pek çok akşam etkinliği listesinin en tepesinde dans vardır! Diğer etkinlikler arasında yıldızlar altında Dolunay Meditasyonları, çeşitli gösteriler, müzik konserleri ve günlük yaşam için meditasyonlar vardır.

Sadece Plaza Kafe'de insanlarla tanışabilir ya da bu peri masalı atmosferine sahip olan bahçelerde yürüyüşün keyfini çıkartabilirsiniz.

TESİSLER: Galleria'dan tüm temel ihtiyaç maddelerinizi temin edebilirsiniz. Multimedya Galerisi'nde çok çeşitli OSHO medya ürünleri satılmaktadır. Ayrıca yerleşkede bir banka, posta ofisi, seyahat acentesi ve bir internet kafe de mevcuttur. Alışverişten keyif alanlar için Pune geleneksel Hint ürünlerinden dünyaca ünlü markaların ürünlerini satan mağazalara kadar pek çok seçenek sunmaktadır.

BARINMA: Osho Misafirhanesi'nin zarif odalarında kalmayı yahut daha uzun kalmalar için ise İçerde Yaşama (Living-In) program paketlerini seçebilirsiniz. Ayrıca yakınlarda pek çok otel ve apartman dairesi seçenekleri de mevcuttur.

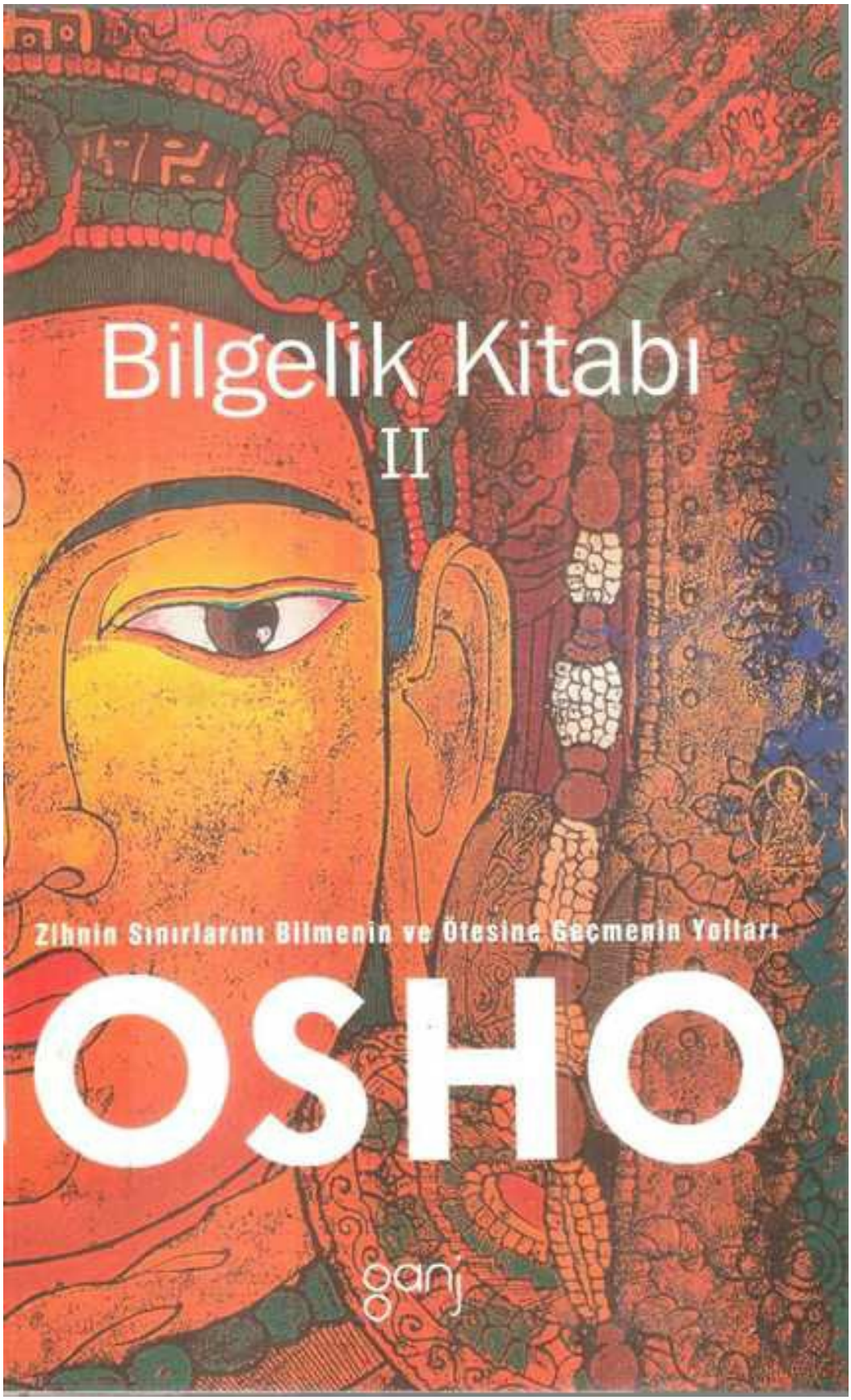

"Sana söyleyeyim, hayatta bir amaç yoktur. Hayat, kendisinin amacıdır; bir sona doğru bir araç değildir, kendinin sonudur. Kanatlanan kuş, rüzgârdaki gül, sabah doğan güneş, gecenin yıldızları, bir kadına aşık olan bir adam, sokakta oynayan bir çocuk... Bunların maksadı yoktur. Hayat yalnızca kendisinin tadını çıkarmakta, kendini hoşnut etmektedir. Enerji, hiçbir amaç olmadan taşmakta, dans etmektedir. Bu bir performans, bir iş değildir. Hayat bir aşk ilişkisidir, şiirdir, müziktir. "Bunun maksadı ne?" diye [illegible] sormayı bırak. Hayatta bu soruyu kullanmışsın. Hayatta kalmak için felsefi sorular ise yaramaz. Felsefenin bir kenara bırakılması gerekir.

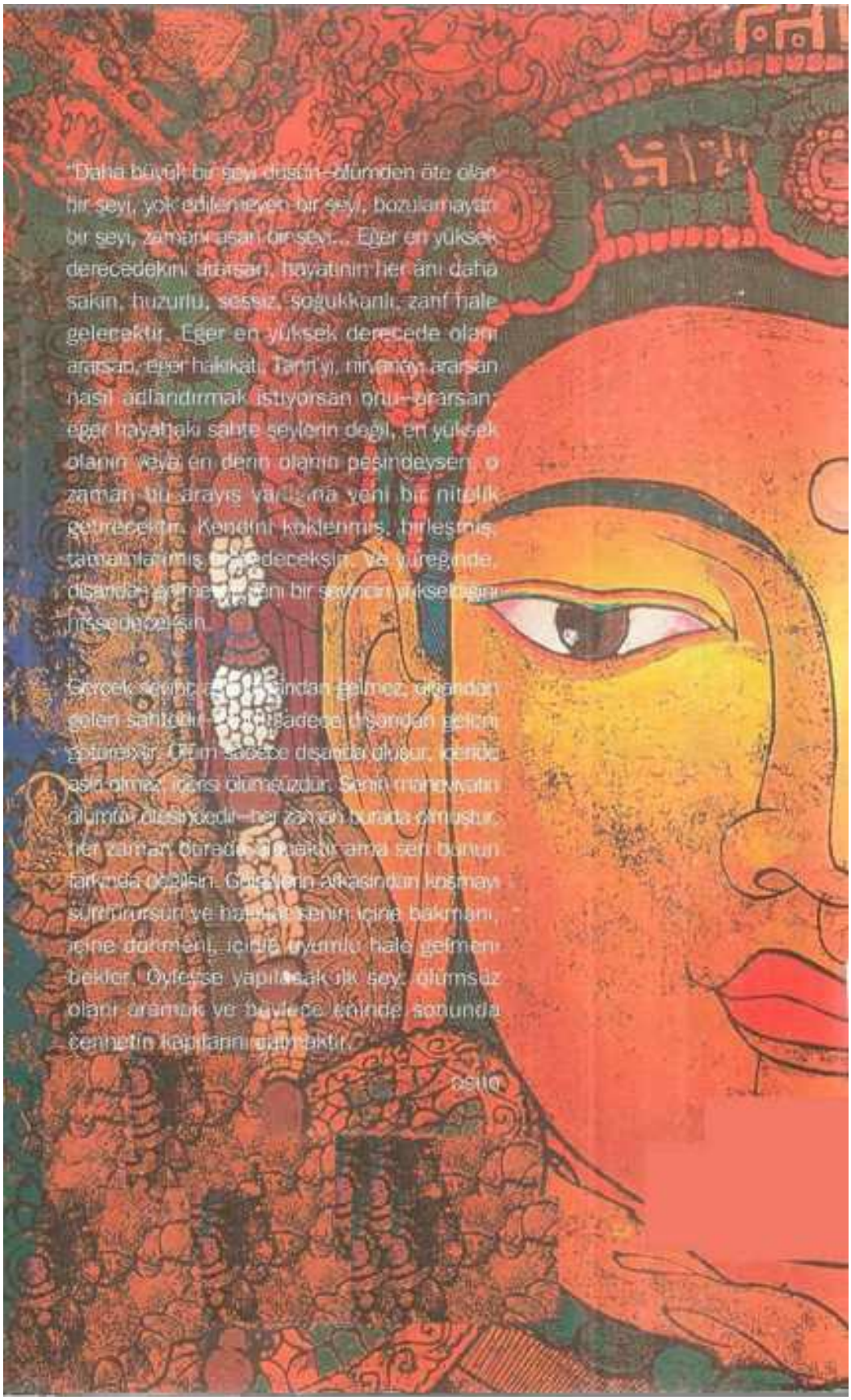
Varolusun, felsefeye hiçbir ihtiyaç yok. Eğer felsefe olursan, sonunda varoluş arasında bir boşluk olacak. Varoluş, hiçbir maksat olmadan sadece var olmakla ve gerçekten yaşamakla ilgilenir. Ancak bu maksat olmadan kurtulmaktır. Eğer hiçbir amaç olmaksızın, yoğunlukla, bütünlükle, aşk ve güvenle yaşarsan, ölüm geldiğinde, nasıl öleceğini bilirsin. Çünkü ölüm hayatın sonu değil, sadece bir arabıdır."

Osho

Fiyatı: 29 TL (KDV dahil)

İKİNCİ CİLT

Bilgelik Kitabı
II
Zihnin Sınırlarını Bilmenin ve Ötesine Geçmenin Yolları
OSHO
ganj

"Daha büyük bir şeyi dilersin—ölümden öte olan bir şeyi, yok edilemeyen bir şeyi, bozulamayan bir şeyi, zamanı aşan bir şeyi... Eğer en yüksek derecedekini dilersen, hayatının her anı daha sakin, huzurlu, sessiz, soğukkanlı, zarif hale gelecektir. Eğer en yüksek derecede olanı arıyorsan, eğer hakikati, Tanrı'yı, nirvana'yı arıyorsan nasıl adlandırmak istiyorsan onu—arıyorsan eğer hayattaki sahte şeylerin değil, en yüksek olanın veya en derin olanın peşindeysen, o zaman bu arayış varlığına yeni bir nitelik getirecektir. Kendini köklenmiş, birleşmiş, tamamlanmış hissedeceksin ve yüreğinde, dışarıda aşılmaz yeni bir sevinç, yüksek bir
hissedeceksin.
Gerçek sevinç
gelen sahte
gösterişsiz. Ölüm sadece dışarıda olusur, içeride
asla olmaz. İçerisi ölümsüzdür. Senin manevi
ölümü düşünebilir—her zaman burada olmuştur,
her zaman burada olacaktır, ama sen bunun
farkında değilsin. Gösterinin akışından koşmaya
sürüklersin ve hayatın senin içine bakmanı,
içine dönmeni, içinde uyumlu hale gelmeni
bekler. Öyleyse yapılacak ilk şey, ölümsüz
olanı aramak ve büyüyüp içinde sonunda
cennetin kapılarını açmaktır.
osho

“Daha büyük bir şeyi düşün-ölümden öte olan bir şeyi, yok edilemeyen bir şeyi, bozulamayan bir şeyi, zamanı aşan bir şeyi... Eğer en yüksek derecedekini ararsan, hayatının her ânı daha sakin, huzurlu, sessiz, soğukkanlı, zarif hale gelecektir. Eğer en yüksek derecede olanı ararsan, eğer hakikati, Tanrı'yı, nirvanayı ararsan nasıl adlandırmak istiyorsan onu—ararsan; eğer hayattaki sahte şeylerin değil, en yüksek olanın veya en derin olanın peşindeysen, o zaman bu arayış varlığına yeni bir nitelik getirecektir. Kendini köklenmiş, birleşmiş, tamamlanmış hissedeceksin. Ve yüreğinde dışarıdan gelmeyen yeni bir sevincin yükseldiğini hissedeceksin.

Gerçek sevinç dışarıdan gelmez. Dışarıdan gelen sahtedir- ölüm sadece dışarıdan geleni götürebilir. Ölüm sadece dışarıda olur, içeride asla olmaz; içerisi ölümsüzdür. Senin maneviyatın ölümün ötesindedir- her zaman burada olmuştur, her zaman burada olacaktır ama sen bunun farkında değilsin. Gölgelerin arkasından koşmayı sürdürürsün ve hakikat senin içine bakmanı, içine dönmeni, içinle uyumlu hale gelmeni bekler. Öyleyse yapılacak ilk şey: ölümsüz olanı aramak ve böylece eninde sonunda cennetin kapılarını çalmaktır."

OSHO

ganj

Bilgelik Kitabı

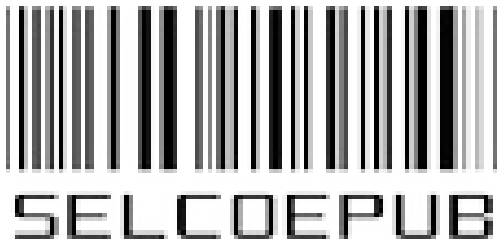
2. Cilt

Zihnin Sınırlarını Bilmenin ve Ötesine Geçmenin Yolları

OSHO

Türkçesi: Sırma Yalçındağ

Editör: Sangeet

Eserin Özgün Adı: Tlıe Book of Wisdom

© 2010 OSHO International, İsviçre www.osho.com

© 2010 OVVO Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Sti.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları OVVO Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar haricinde yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Türkçesi: Sırma Yalçındağ

Editör: Sangeet Kapak

Tasarım: Kenan Özcan

Yayma Hazırlayan: Neslihan Şemsiyeci

iç Tasarım: Bayram Erdoğan / (0-212) 419 OS 22 Basım: Deniz Ofset Matbaa / (0-212) 613 30 06 Gümüşsüyü Cacl. Topkapı Center B Blok Kat. 2 No: 403 Topkapı/ İST.

1. Baskı: Ocak 2012

ISBN: 978-975-8817-80-1

ovvo

Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Yeniçamlıca Malı. Yedpa Ticaret Merkezi E Caddesi No. 109 Ataşehir-İST. • Tel: (0216) 660 02 41 e-mail: kitap@ganj .com .tr

internet satış: www.ganj . com. Tr

İçindekiler

16. Bölüm - İçsel Simyanın Üniversitesi
17. Bölüm - Köleyi Uyandır
18. Bölüm - Olimpiyatları Bırakmak
19. Bölüm - Üç Basamaklı Aşk Merdiveni
20. Bölüm - Diyojen Ve Köpek
21. Bölüm - Ruhun Serserileri
22. Bölüm - En Büyük Şaka
23. Bölüm - Ustanın Ellerinin Arkasında
24. Bölüm - Yeni İnsanı Ortaya Çıkarmak
25. Bölüm - Biz Eski Hac Yolcularıyız
26. Bölüm - Mantıksız Elektron
27. Bölüm - Ruh Bir Sorudur
28. Bölüm - Kendine Üstüne Bir Şaka Ol

16. Bölüm - İçsel Simyanın Üniversitesi

EVET VE HAYIR!

İnsan bir ikilemdir, hem evettir, hem de hayır. Bu senin anormalliğin değildir, bu insanlığın normal durumudur. İnsan yarı toprak, yan gökyüzüdür; bir kısmı madde, bir kısmı bilinçtir; bir parçası toz, bir parçası Tanrısaldır. İnsan bir gerilimdir. Friedrich Nietzsche bunun için, "İki sonsuzluk arasında gerilmiş bir ip," der.

Geçmiş, bir hayvan geçmişidir ve gelecek de Tanrı geleceğidir. Ve ikisinin arasında insan bulunur—yan hayvan, yarı melek olarak. Hayır geçmişten gelir; evet ise gelecek için bir olasılıktır. Şüphe karanlıktan gelir, güven ise aydınlığın bir yan ürünüdür. İçindeki yüksek benlik her zaman inanmaktadır, alçak olan ise kurnaz ve şüphecidir. Ve sen şimdi olduğun halinle ikisi birdensin.

İnsan doğal haliyle şizofrendir. Şizofreni bir hastalık değildir; bir patoloji değildir. İnsanların normal durumudur. Ancak aşırı uçlara gittiğinde, evet ve hayırın aralarında bir 've'yi bile barındırmayacak kadar ayrı oldukları durumda bir patoloji gibi görünür. Aralarında bu köprü kurulamadığında, patolojik hale gelir. Bunun dışında bütün insanlar her zaman bir çeşit ikilik, bir ve/veya durumunda bulunurlar. Başka hiçbir hayvan bu durumda değildir. Köpekler sadece köpek, aslanlar sadece aslan, ağaçlar sadece ağaç, kayalar sadece kayadırlar. İkilikleri yoktur, bölünmüşlükleri yoktur.

İnsan ikilidir, çifttir, bölünmüştür. Bu onun sefaletidir ama aynı zamanda mutluluğu için bir olasılıktır. Bu onun acısıdır ama bu acıdan coşku doğabilir. İnsandan başka hiçbir

hayvan coşkulu olamaz. Hiç coşkulu bir hayvan gördün mü—bir Buda gibi, bir Ramakrishna gibi bir coşku? Bu kadar coşkulu bir hayvana rastlamak mümkün değildir. Pek çok güzel çiçeği olan bir gül ağacı bile İsa'nın olduğu anlamda coşkulu değildir. Gül ağacı sadece bir gül ağacıdır; bolluğu yoktur, taşkınlığı yoktur, hazzı yoktur. Olması doğal olan bir şeydir—inanılmaz bir şey olmamaktadır, ötelerden bir şey inmiş gibi değildir, Tanrı anlaşılmış gibi değildir, ışığın gelip senin en derin özüne sızması, doldurması ve aydınlanmış olman değildir.

Uçan bir kuş özgürdür ama özgürlük hakkında hiçbir şey bilmez. Sadece insan, hapsedilmiş bile olsa özgürlüğü bilir. Bu yüzden sefalet vardır; bir tarafta esaret, bir tarafta özgürlük görüşü bulunur. Bir tarafta gerçek, çirkin gerçek, diğer tarafta muazzam şekilde aydınlık olasılık vardır.

İnsan başka hiçbir hayvanın olamayacağı kadar sefil olabilir. Başka herhangi bir hayvanın bütün yüreğiyle ağladığını, gözyaşları döktüğünü, intihar ettiğini gördün mü? Başka herhangi bir hayvanın güldüğünü, bütün temelleri sarsan bir kahkaha attığını gördün mü? Hayır, bütün bu şeyler sadece insan için geçerlidir. İnsanın ihtişamı, yüceliği bu yüzdendir; kaygısı da bu yüzdendir. Yapabilecek misin yapamayacak mısın, bu sefer becerebilecek misin diye kaygı vardır. Kaygı, iki zıt olasılığın doğal bir sonucudur: insan cehenneme de düşebilir, cennete de yükselebilir.

İnsan sadece bir merdivendir ve sen bu merdivende bir yo-yo gibi hareket edersin. Bir an cennettesindir, başka bir an cehennemde-sindir. Bir an birdenbire güneşle aydınlanmış zirveyi görürsün, başka bir an o zamana kadar karşılaştığın en karanlık vadiyi görürsün. Bir an sevgi, paylaşma vardır; başka bir an öfke ve pintilik. Bir an yüreğin öyle genişler ki, bütün dünyayı içine alabilirsin; başka bir an öyle hain olursun ki bu kadar hain

olabileceğini hiç düşünmemişsindir. İnsan, bir sarkaç gibi bu iki sonsuzluk arasında gider gelir.

Sorduğun soru çok önemli çünkü bu herkesin sorusu. Bu bir soru değil, daha varoluşsal bir şey. Bu bir sorun; hiçbir cevabın faydası olamaz, bunun için bir çözüm bulunması gerekir.

Çözüm için iki olasılık vardır. Birincisi geri düşmek ve hayvanlığınla tatmin olmaktır. Tatmin ol—milyonlarca kişinin yapmaya çalıştığı şey budur; ye, iç, uyu ve hayatın daha büyük meydan okumalarını unut. Ye, iç ve neşeli ol çünkü yarın yoktur. Materyalistler böyle söyler.

Materyalistler daha alçak benliği kabul etmişlerdir; tamamen benlik savunması içinde daha yüksek benliği reddederler. Olmadığını bildiği için reddetmezler—onun hakkında hiçbir şey bilmemektedirler. Eğer reddetmezlerse, o ve/veya tekrar ortaya çıkar. İnsan tekrar sorun yaşar, tekrar bir şeylerin yapılması gerekir, rahatlık tekrar kaybolur. Tekrar yolculuk, dolaşma, rahatsızlık, sıkıntı ve yolculuğun güvensizliği başlar.

Daha yüksek benliğin var olmadığını, Tanrı'nın olmadığını, hiçbir zaman bir Tanrı olmamış olduğunu, ruh diye bir şey olmadığını, içsellik diye bir şey olmadığını, insanın içselliğe sahip olmadığını, insanın sadece dışta ne ise o olduğunu, insanın sadece davranışları olduğunu ve içinde bir ruhun bulunmadığını söylemek daha iyidir.

Pavlov'dan B. E Skinner'a kadar bütün sözde bilimsel psikologlar, davranışçılar dünyaya bunu, insanın sadece davranış olduğunu öğretmişlerdir. Bir makinenin içinde kimse olmadığı gibi insanın içinde de kimse yoktur. Makine sadece işlevsel bir birliktir, ruhu yoktur. Onu söküp tekrar

birleştirebilirsin. Bilim adamlarının da ümidi, eninde sonunda insanı da bir makine gibi söküp tekrar birleştirebilmektir. En azından kuramsal olarak bu onlara mümkün görünmektedir. Ama bu mümkün değildir. İnsanı söküp tekrar birleştiremezsin çünkü insanda mekanik olmayan bir şey vardır. Ve onun ihtişamı bu mekanik olmayan bölümdür. Ama bunu inkar etmek daha iyidir; hayatı kolaylaştırır; hayatı daha az kaygılı, daha az sorunlu yapar. Sözde zevklerin sığ günlük hayatını yaşamaya devam edebilirsin—ye, iç ve neşeli ol. Buna karar verenler, Atisha'nın bahsettiği fırsattan vazgeçmektedirler. Tanrı haline gelme fırsatını kaçırmaktadırlar. Çok alçak bir şeye razı olmaktadırlar, çok ucuz bir şeye razı olmaktadırlar, çok temel bir şeyi kaçırmaktadırlar. Evet, alçak benlikle daha rahat olabilirsin, şüpheci benliğe razı olabilirsin. Ama o zaman bir büyüme olmaz. Ve coşku olmayacaktır çünkü içinde doğan bir Buda olmayacaktır. İsa-bilinci hakkında hiçbir şey bilmeyeceksindir. Karanlıkta kalacaksındır—tabii ki rahat olacaksındır ama rahat olmanın ne anlamı vardır ki?

Çok daha değerli olan, yaratıcı hoşnutsuzluktur; çok daha değerli olan, bilinmeyenin güvensizliğidir; çok daha değerli olan, gerçek bir ev arayışıyla evsiz bir dolaşmadır. Din, alçak benliği her şey olarak kabul etmeyenler içindir. Ben alçak benliği inkar etmeni söylemiyorum çünkü diğer aşırı uca giden aptal insanlar da vardır. Birinci tip aptal insan daha yüksek olanı reddeder, var olmadığını söyler ve daha alçak olana razı olur. Diğer tip aptal insan ise alçak olanı reddeder, alçak olanın var olmadığını, yalnızca yüksek olanın bulunduğunu söyler. Biri Tanrı'nın yanılsama, dünyanın gerçek olduğunu söyler. Diğeri ise dünyanın yanılsama, Tanrı'nın gerçek olduğunu söyler.

Benim yaklaşımıma göre ikisi de aptalcadır çünkü ikisi de aynı şeyi yapmaktadır. İkisi de rahat olmak istemektedir; ikisi de

kutupsal zıtları reddetmektedir, içsel bir gerilim olasılığını reddetmektedir. Ama unutma ki sana canlılık veren bu içsel gerilimdir. Ve gerilim ne kadar büyük olursa, o kadar canlı olursun.

Bunu bilirsin, deneyimlemişsindir. Bunu—zıtlıkların çekimini—az çok herkes deneyimlemiştir. Bir kadın bir erkek tarafından çekilir ve bunun tersi de geçerlidir—neden? Negatif elektrik kutbu, pozitif tarafından çekilir ve bunun tersi de geçerlidir—neden? Zıt kutuplar niye birbirini çeker? Çünkü bu çekimden hayat ortaya çıkar. Bu gerilimde nasıl ölü kalabilirsin? Bu gerilimde nabzın atmaya başlar.

Razı olup diğerine karşı birini seçenler bayatlar, ölü hale gelirler. Materyalist olan yüzeysel olur ve sözde ruhani olan da sahte olur. Sözde materyalist, sığ zevklerle yaşamaktadır; sözde ruhani olan da hayal dünyasında, fantezilerde yaşamaktadır. İkisi de hayatı ve onun hayat-veren gerilimlerini kaçırmaktadırlar. İnsanın her ikisini de yaşaması gerekir; bu şekilde hiçbiri inkar edilmez ve birbirlerini tamamlayıcı hale gelirler. Evetin hayır karşısında olması gerekmez ve hayırın evet karşısında olması için bir zorunluluk yoktur. Birbirlerini tanımlayabilir, birbirlerini besleyebilirler.

Benim buradaki tüm çabam bu. Sana yeryüzünün ve gökyüzünün birlikte kabul edilmesini söylüyorum. Beden ve ruhun, dünya ve Tanrı'nın birlikte kabul edilmesi gerekir. Alçak olanda yanlış bir şey yoktur; alçak olan, yüksek olanın temeli olmalıdır. Alçak olan, temel vazifesi görmelidir; eğer onu inkar edersen, bir temelin olmaz.

Hindistan gibi dindar ülkeler bu yüzden gitgide daha çok yoksullaşmıştır. Temellerini kaybetmiş ve sahte hale gelmişlerdir. Etrafın saran ve çok gerçek olan bir şeyi inkar

edersen, nasıl gerçek olabilirsin? Eğer dünyanın yanılsama, maya olduğunu söylüyorsan, nasıl gerçek olabilirsin? Olmadığını bilmektesindir.

Dünyanın maya olduğunu söyleyen kişi bile duvardan değil, kapıdan geçmektedir. Eğer ikisi de mayaysa, yanılsamaysa, farkları nedir ki? İki yanılsama arasında bir fark bulabilir misin? Birisi biraz daha az yanılsama iken, diğeri biraz daha fazla yanılsama mıdır? Dünyanın yanılsama olduğunu söyleyen kişi bile taş yemez. Halbuki ekmek ve taşın fark etmemesi gerekir. İkisi de yanılsamadır, ikisi de hayaldir. Ama dünyayı inkar ederek, hakikatle bağını kaybedersin. Doğuda, özellikle de Hindistan'da olan budur. Hindistan hakikatten uzaklaşmış, yeryüzündeki köklerini kaybetmiştir. Doğaüstü, biraz hayalet gibi bir hale gelmiştir. Benim Hindistan deneyimim budur—Hindistan bir hayalettir, bedenini kaybetmiştir. Ve bunun için başka kimse sorumlu değildir. Zıt kutupları kabul edebilecek cesareti toplayamamıştır. Yoksullaşmış, çirkinleşmiş, hastalanmıştır. Hindistan bu yolu, yüksek olanla rahat edebilmek için seçmiştir. Ama yüksek olan, ancak alçak olan ile birlikte var olabilir; bu, unutulmaması gereken çok önemli bir şeydir. Alçak olan, yüksek olan olmadan var olabilir—tatmin olmadan kalacaktır ama var olabilir. Yüksek olan ise alçak olan yoksa var olamaz.

Bir bina—bir tapınak, bir kilise—temeli olmadan var olamaz. Ama binayı yapmadan temel var olabilir. Bu mümkündür çünkü önce alçak olan gelir ve yüksek olan sonra gelir. Alçak olan var olabilir ama yüksek olan var olamaz.

Doğu, alçak olan olmadan yüksek olanı, temel olmadan tapınak yapmayı denemiştir. Böyle bir tapınak ancak senin hayal dünyanda var olabilir; hakikatte var olamaz. Ve bu iki yüzlülük yaratır. Dünyada mümkün olan en büyük iki yüzlülük

Hindistan'da gerçekleşmiştir. Bu şöyle bir ikiyüzlülüktür: alçak olanda yaşamak zorundayız çünkü alçak olan gerçektir ve onu inkar edip yüksek olandan bahsetmeliyiz. Ve alçak olan inkar edildiği için yüksek olan bir öze sahip olamaz; hayal ürünü olarak kalır. Böylece paraya saplantılı insanlar, Tanrı'dan bahsetmektedirler; siyaset ve güce saplantılı insanlar, Tanrı'dan bahsetmektedirler. Bu, sadece laf olarak kalmaktadır.

Batı'da ise bunun tam tersi olmuştur. Aynı nedenden dolayı, alçak olan kabul edilmiştir—çünkü sadece biri varsa rahatlayabilirsin. Eğer sadece biri varsa, yaratıcı hoşnutsuzluğu bırakabilirsin. Bir tarafa çekim bu yüzdendir; bu, intihara doğru bir çekimdir. Dünyada hiçbir kadının olmadığı, sadece erkeklerin olduğu bir dünya düşün. Tabii ki hiçbir gerilim olmayacaktır. Muazzam bir kardeşlik olacaktır, herkes neşeli olacaktır. Ama hayat bir şeyi, çok önemli bir şeyi kaybedecektir—hiçbir gerilim olmayacaktır. Sitarda gevşek teller varmış gibi olacaktır; bu şekilde müzik yaratamazsın. Telleri sıkı ve gergin hale getirmelisin, ancak o zaman ortaya müzik çıkarabilirsin, ancak o zaman gizli olan görünür hale gelebilir. Sitardaki gevşek tellerle nasıl müzik yaratabilirsin ki? Gergin olmaları, belirli bir gerilimde olmaları gerekir. Sadece büyük ustalar hangi gerilimin doğru gerilim olduğunu bilirler. Ve doğru gerilimde, mümkün olan en güzel melodi ortaya çıkar.

Ben sana alçak olanla yüksek olan arasındaki, beden ve ruh arasındaki, yeryüzü ve cennet arasındaki doğru gerilimi, düşmanlık olmayan doğru gerilimi öğretiyorum. Yüksek olan için alçak olanın inkar edilmesi gerekmez, alçak olan için de yüksek olanın inkar edilmesine ihtiyaç yoktur. Onlar birliktedirler, aynı gerçekliğin iki yüzüdürler, birbirlerinin içine sızarlar.

Bu yüzden, şüpheni bırakmam söylemiyorum, hayırını

bırakmam söylemiyorum. Hayırının, evetin için gerilim haline gelmesine izin vermeni, hayırının, evetin için arka plan haline geline gelmesine izin vermeni söylüyorum. Hayırın, evetinin içinde daha anlamlı hale geleceği bağlaını yaratsın. Anlam, ancak çelişkide ortaya çıkabilir. Kara tahtanın üstüne beyaz tebeşirle yazarsın—niye? Çünkü yalnızca bu tezatla beyaz görünecektir; açık ve belli olacaktır. Hayır senin karatahtan olsun ve evet de onun üstündeki beyaz yazı.

Güvenin, kör bir güven olmasın; güvenin gözleri olan bir güven olmalı. Güvenin, aciz bir güven, hayır demekten aciz olduğun için oluşan bir güven olmamalı. Güvenin canlı, güçlü ve yaşamsal olmalı. Güvenin hayır diyebilecektir. Evet de ama hayır deme yeteneğini de sakla, o zaman şaşırırsın—evetinin öyle bir keskinliği, parlaklığı, zekası olur ki! O zaman kör olmaz, görecek gözleri olur.

Hayırı evet için bir temel, şüpheyi gül ağacı için gübre olarak kullan. Tanrı'nın sana verdiği her şeyi kullan. Hiçbir şey; kesinlikle hiçbir şey inkar edilmemelidir; her şeyin özümsenmesi gerekir çünkü bazen zararlı ve zehirli görünse de hiçbir şey gereksiz veya önemsiz değildir; inkar edilmesi gerekmez. Atılması gerekmez çünkü yolda ilerlediğinde, bilgeleştiğinde, bir şeyi atmış olduğun için pişmanlık duyabilirsin çünkü ona bir durumda ihtiyacın olabilir. Zehre, bir ilaç olarak ihtiyaç duyulan anlar vardır. Bilge kişinin dokunmasıyla zehrin nektar haline geldiği anlar vardır.

Ben sizin hepinizin simyacı olmanızı istiyorum. Bu bir simya okulu, içsel simya için bir üniversite. Biz değersiz metali altına çevirmeye çalışıyoruz. Bu yüzden unutma ki ben senin hayırını da kabul ediyorum, senin hayırını da seviyorum. Ben seni her şeyinle kabul ediyorum. Ben sende olmayanları da, onları bile kabul ediyorum. Ne olursan ol, kabul ediliyorsun ve

ne olmazsan olma, yine kabul ediliyorsun. Bütünlük içinde kabul ediliyorsun.

Benim tarafımda hiçbir şeyi inkar etme durumu yok, dönüştürme durumu var.

EGO NEDİR? AYDINLANMAMIŞ DURUMDAYKEN HEP EGO YOLULA MI HAREKET EDİYORUZ YOKSA ONDAN KURTULDUĞUMUZ ANLAR VAR MI?

İnsanın, bütünün merkezinden başka bir merkezi yoktur. Varoluşta sadece tek bir merkez vardır; eskiler buna Tao, *dhamma,* Tanrı demişlerdir. Bu sözcükler artık eskidi; buna hakikat diyebilirsin. Sadece tek bir varoluş merkezi vardır.

Ama bunu üzerinde iyice düşünülmesi gerekir. Bu merkez, benim merkezimdir, senin merkezindir, herkesin merkezidir. Bu tek merkez, senin merkezinin olmadığı anlamına gelmez; yalnızca ayrı bir merkezinin olmadığı anlamındadır. Bunu değişik sözcüklerle söyleyeyim. Bir merkezden, aynı merkeze sahip pek çok daire çizebilirsin, pek çok daire oluşabilir. Durgun bir nehre bir taş atarsın: taşın düşmesiyle bir merkez ortaya çıkar, eşmerkezli birçok daire oluşur ve bunlar en uzak kıyılara kadar ulaşır—milyonlarca eşmerkezli daire ve hepsinin de bir merkezi vardır. Her biri, bu merkezin kendi merkezi olduğunu iddia edebilir. Aslında bir şekilde onun merkezidir ama sadece onun merkezi değildir. Ego, "Merkez benim merkezim ve ayrı," diye ortaya çıkabilir. "0, senin merkezin değil, benim merkezim; o benim." Ayrı bir merkez fikri, egonun kökenidir.

Bir çocuk doğduğunda, kendine ait bir merkezi olmadan dünyaya gelir. Ana rahminde dokuz ay, annenin merkezi kendi merkeziymiş gibi işlev görür; ayrı değildir. Sonra doğar. Kendini

ayrı bir merkeze sahip olarak düşünmek çıkarınadır çünkü yoksa hayat çok zor, neredeyse imkansız hale gelecektir. Yaşamak için ve yaşamaya uğraş vermek için herkesin kim olduğu hakkında belirli bir fikre ihtiyacı vardır. Ve hiç kimsenin bir fikri yoktur. Aslında hiç kimsenin bir fikri olamaz çünkü en derin özünde bir gizemsindir. Bunun hakkında bir fikrin olamaz. En derin özünde, bir birey değilsindir, evrenselsindir.

Bu yüzden eğer Buda'ya, "Sen kimsin?" dersen sessiz kalır, cevaplamaz. Yapamaz çünkü artık ayrı değildir. Bütündür. Ama sıradan hayatta, Buda'nın bile "ben" sözcüğünü kullanması gerekir. Eğer canı su isterse, "Ben susadım. Ananda, bana biraz su getirir misin? Susadım," der. Tam doğru olması için aslında, "Ananda, biraz su getirir misin? Evrensel merkez biraz susadı," demesi gerekir. Ama bu garip görünecektir. Ve bunu tekrar tekrar söylemek—evrensel merkez bazen acıkır, bazen, üşümüştür, bazen yorulmuştur—gereksiz, tamamen gereksiz olacaktır. Bu yüzden eski ve anlamlı sözcüğü, "ben"i kullanmaya devam eder. Bu çok anlamlıdır, kurgudur ama yine de anlamlıdır. Birçok kurgu, anlamlıdır. Örneğin, bir adın vardır. Bu bir kurgudur. Sen isimsiz olarak geldin, kendinle birlikte bir isim getirmedin, bu isim sana verilmedi. Sonra, sürekli tekrar sonucu, onunla özdeşleşirsin. Adının Rama, Rahim veya Krishna olduğunu bilirsin. Bu, o kadar derine gider ki, eğer buradaki üç bin sannyasin uykuya dalsa ve biri gelip, "Rama neredesin?" diye seslense, Rama'dan başka kimse duymaz. Rama, "Kim beni uykumda rahatsız ediyor?" diyecektir. Uykusunda bile ismini tanır; bilinçaltına ulaşmıştır, en içeriye sızmıştır. Ama bir kurgudur.

Fakat kurgu derken, gereksiz olduğunu kastetmiyorum. Gerekli bir kurgudur, yararlıdır; yoksa insanlara nasıl hitap edebilirsin? Birine bir mektup yazman gerekse, kime yazacaksın?

Bir keresinde küçük bir çocuk Tanrı'ya bir mektup yazmış. Annesi hastaymış, babası ölmüş ve paraları yokmuş, bu yüzden Tanrı'dan elli rupi istemiş. Mektup postaneye ulaşınca, onu ne yapacaklarını şaşırmışlar. Nereye göndereceklermiş? Adres olarak sadece Tanrı yazılıymış. Mektubu açmışlar. Küçük oğlan için çok üzülmüşler ve aralarında para toplayıp ona göndermeye karar vermişler. Biraz para toplamışlar; çocuk elli rupi istemiş ama onlar sadece kırk rupi toplayabilmişler. Sonra yine oğlandan Tanrı'ya yolanmış bir mektup gelmiş. içinde, "Tanrım," yazıyormuş. "Bir dahaki sefere parayı gönderdiğinde, bana doğrudan gönder, postaneden gönderme. Komisyon alıyorlar—on rupi."

Eğer hiç kimsenin ismi olmazsa zor olacaktır. Aslında gerçekte kimsenin ismi olmamasına rağmen, yine de güzel bir kurgudur, yararlıdır. Ve kimse bunu benden iyi bilemez çünkü insanlık tarihinde hiç kimse benim kadar fazla isim vermemiştir. Bana güvenebilirsin!

Başkalarının seni çağırması için bir isme, senin kendini çağırman için "ben" e gereksinim vardır ama bu sadece bir kurgudur. Eğer kendi içinde derine gidersen, ismin ve "ben"in kaybolduğunu görürsün; yalnızca varlık, varoluş, oluş kalmıştır. Ve bu varlık ayrı değildir, senin veya benim değildir; bu varlık her şeyin varlığıdır. Kayalar, nehirler, dağlar, ağaçlar bunun içindedir. Her şeyi kapsar; hiçbir şey dışında kalmaz. Bütün geçmiş, bütün gelecek, her şey onun içindedir. İçinde daha derine gittikçe, insanların var olmadığını, bireylerin var olmadığını hissedersin. O zaman var olan, sadece saf evrenselliktir. Kenarda isimler, egolar, kimlikler vardır. Kenardan içeri doğru zıpladığımızda tüm bu kimlikler yok olur.

Ego sadece yararlı bir kurgudur. Onu kullan ama onun tarafından kandırılma.

Ayrıca, "Aydınlanmamış durumda iken her zaman ego yoluyla mı işlev görürüz yoksa ondan kurtulduğumuz anlar var mıdır? " diye soruyorsun.

Bir kurgu olduğu için, ondan kurtulduğumuz anlar da vardır. Bir kurgu olduğu için, ancak eğer sen onu desteklemeye devam edersen kalabilir. Bir kurgunun büyük bir desteğe ihtiyacı vardır. Hakikatin desteğe ihtiyacı yoktur, hakikatin güzelliği budur. Ya bir kurgu nasıldır? Onu devamlı boyaman, ona oradan buradan destek vermen gerekir ve o devamlı çökmektedir. Bir tarafı desteklemeyi başardığında, diğer taraf çökmeye başlar. Ve insanlar bunu tüm hayatlar boyunca yapmaya devam ederler, kurgunun gerçek gibi görünmesine çalışırlar. Daha fazla paran olursa, daha büyük bir egon olabilir, fakir bir adamın egosundan biraz daha sağlamdır. Fakir adamın egosu incedir; daha kalın bir egoya gücü yetmez. Eğer bir ülkenin başbakanı ya da cumhurbaşkanı olursan, egon aşırı uçlara kadar şişer. O zaman artık ayakların yere basmaz.

Bütün hayatımız para, güç, prestij arayışımız hep kurguyu devam ettirmek için yeni destek arayışlarından başka bir şey değildir. Ve hep ölümün gelmekte olduğunu bilmektesindir. Ne yaparsan yap, ölüm onu yok edecektir. Ama yine de insan umuda karşı umut etmeye devam eder—belki herkes ölecektir ama sen değil. Ve bir şekilde bu doğrudur. Başkalarının öldüğünü görmüşsündür, bu yüzden gerçek ve mantıklı görünür. Şu kişi ölür, bu kişi ölür ve sen ölmezsin. Onlar için üzülmek üzere hep orada bulunursun, onlara veda etmek için onlarla mezarlığa gidersin ve sonra eve dönersin.

Bu seni aldatmasın çünkü o insanlar da aynı şeyleri yapıyorlardı. Ve kimse bir istisna değildir. Ölüm gelir ve senin isminin, ününün tüm kurgusunu yok eder. Ölüm gelir ve her şeyi siler; ayak izleri bile kalmaz. Hayatımızda yaptığımız şeyler,

suyun üstüne—kumun üstüne değil, suyun üstüne—yazı yazmaktan başka bir şey değildir. Daha yazmamışsındır bile ve gider. Okuyamazsın; sen daha okuyamadan gitmiştir.

Ama biz havada bu kaleleri yapmaya çalışmayı sürdürürüz. Bir kurgu olduğu için gece gündüz, devamlı desteğe, devamlı çabaya gereksinimi vardır. Ve kimse yirmi dört saat boyunca o kadar dikkatli olamaz. Bu yüzden bazen kendine rağmen, egonun bir engel olarak davranmadığı, gerçeğe küçük göz atışlar yapabildiğin anlar vardır. Egonun ekranının—unutma ki sana rağmen—olmadığı anlar vardır. Herkes arada bir böyle anlara sahip olur.

Örneğin, her gece derin uykuya daldığında, uykunun rüya göremeyecek kadar derin olduğu durumlarda artık ego yoktur; bütün kurgular kaybolmuştur. Derin ve rüyasız uyku, bir çeşit küçük ölümdür. Rüyalarda hâlâ onu hatırlamayı başarabilme olasılığı vardır. İnsanlar rüyalarında bile egolarını desteklemeyi sürdürürler.

Psikanaliz bu yüzden rüyalarının derinine gitmeye çalışır çünkü orada kimliğini destekleme olasılığın daha azdır; orada daha fazla açık kapı bulunabilir. Gündüz çok uyanık ve kendini savunma halinde olursun, egonu korumak için her zaman bir egon vardır. Rüyalarda bazen unutursun. Ama rüyalar üstünde çalışma yapan kişiler rüyalarda bile korumanın kaldığım söylerler; yalnızca biraz daha gizli hale gelir.

Örneğin rüyanda amcanı öldürdüğünü görürsün. Bunun derinine gidersen şaşırırsın: babanı öldürmek istemişsindir ama amcanı öl-dürmüşsündür. Kendini kandırmışsındır, ego bir oyun oynamıştır. Öyle iyi bir insansındır ki babanı öldüremezsin. Amcan da babana benzer ve kimse gerçekten amcasını öldürmek istemez. Amcalar her zaman iyi insanlardır—

kim amcasını öldürmek ister ki? Ve kim bazen kendi babasını öldürmek istemez?

Babayla oğul arasında rekabet olmak zorundadır. Baba oğluna disiplin vermeli, onun özgürlüğüne gem vurarak kendisine itaat etmeye zorlamalıdır. Ve kimse itaat etmekten, disiplinden, kendisine yapılacak ve yapılmayacak şeylerin söylenmesinden hoşlanmaz. Baba öyle güçlüdür ki, oğlan kıskanır. Ve en büyük kıskançlık da oğlun anneyi sadece kendisine istemesi ama babanın hep araya girmesi, hep orada olması nedeniyle ortaya çıkar. Ve kıskanan sadece baba değildir, baba da oğlunu kıskanır çünkü her zaman karısı ile arasına girer.

Nasrettin Hoca'nın oğlu evlenmiş. Hoca eve karısı, arkadaşları ve akrabalarıyla gelmiş; ev doluymuş. Damat bir ara bir şey için dışarı gitmiş ve geri geldiğinde çok şaşırmış. Babası karısına sarılıp öpüyormuş. Bu çok fazlaymış! Buna izin veremezmiş. Çok sinirlenmiş ve babasına, "Sen ne yapıyorsun?" demiş. Babası cevap vermiş: "Ya sen bütün hayatın boyunca ne yaptın? Karıma hep sarıldım ve onu öptün. Ben sana bir şey dedim mi?"

Hiçbir şey söylemeyebilirdi ama öyle hissedebilirdi. Baba ile oğul arasında, anne ile kız arasında bir rekabet vardır—bu doğal bir rekabettir. doğal bir kıskançlıktır. Kız babaya sahip çıkmak ister ama anne oradadır; düşman gibi görünür.

Amcalar çok iyi insanlardır ama bir rüyada babanı öldürmeyeceksindir. Ahlaki vicdanın, egonun bir parçası seni bunu yapmaktan alıkoyacaktır. Bunun yerine bir yedek koyacaksındır; bu bir stratejidir.

Eğer rüyalarını dikkatle incelersen, egonun hâlâ oynamaya çalıştığı birçok rüya bulursun. Ego hakikati kabul edemez: "Babamı mı öldürüyorum? Ben çok itaatkâr, çok saygılı

bir oğulum, onu çok seviyorum—ve babamı mı öldürüyorum?" Ego bu fikri kabul edemez; onda biraz değişiklik yapar. Amcan, babana benzer; amcayı öldürmek daha kolay gözükür. Amca sadece bir yedektir. Rüyalarda olan budur.

Oysa rüyasız uykuda ego tamamen yok olur çünkü eğer düşünme, rüya görme yoksa bir kurguyu taşıyabilirsin? Ama rüyasız uyku çok küçüktür. Sekiz saatlik sağlıklı uykunun iki saatinden fazla değildir. Ama canlandırıcı olan, sadece o iki saattir. Eğer iki saat derin ve rüyasız uyursan, sabahleyin yeni, taze ve canlı olursun. Hayatın yine bir heyecanı vardır, gün bir hediye gibi görünür. Her şey yeni gibi görünür çünkü sen yenisindir. Ve her şey güzel görünür çünkü sen güzel bir alandasındır.

Patanjali'nin *sushupti* dediği bu derin uykuda, iki saatlik bu uykuda ne oldu? Ego yok oldu. Ve egonun yok olması, seni canlandırdı, seni gençleştirdi. Egonun kaybolmasıyla, derin bilinçsizlik durumunda olsan bile Tanrı'nın tadını aldın.

Patanjali, *sushupti,* yani rüyasız uyku ile *samadhi,* yani Budalığın en üst derecesi arasında fazla bir fark olmadığını söyler—fazla bir fark yoktur ama bir fark vardır. Fark, bilinçtedir. Rüyasız uykuda bilinçsiz olursun, *samadhi'de* bilinçlisindir ama durum aynıdır. Tan-rı'nın içine, evrensel merkezin içine hareket edersin. Kenardan yok olur ve merkeze gidersin. Ve merkezle olan bu temas seni çok gençleştirir.

Uyuyamayan insanlar gerçekten sefil insanlardır, çok sefil insanlardır. Tanrı ile temas halinde olmanın doğal kaynağını kaybetmişlerdir Evrensel olan doğal bir geçişi kaybetmişlerdir; kapı kapanmıştır.

Bu yüzyıl, uykusuzluk çeken ilk yüzyıldır. Bütün kapılan

kapatmıştık; şimdi kalan tek kapıyı, uyku kapısını da kapatıyoruz. Bu, evrensel enerjiden son kopuş—en büyük tehlike—olarak görünüyor. Ve şimdi dünyada, çok mantıklı açıklamalarla uykunun hiç gerekmediğini, bunun bir zaman kaybı olduğunu yazan aptal insanlar var. Haklılar, bu bir zaman kaybı. Para ve işe göre düşünen insanlar için, işkolikler için bu bir zaman kaybı.

İsimsiz Alkolikler Derneği gibi yakında İsimsiz İşkolikler Derneği'ne de ihtiyacımız olacak. Ben İsimsiz İşkolikler Derneği'nin başkanlığı için Morarji Desai'yi öneriyorum. İşe saplantılı olan insanlar hep meşgul olmalıdırlar. Dinlenemezler, rahatlayamazlar. Ölürlerken bile bir şeyler yapıyor olurlar. Şimdi bu insanlar uykunun gerekli olmadığını söylüyorlar. Uykunun geçmişten gelen gereksiz bir sersemlik olduğunu iddia ediyorlar. Eskiden elektrik ve ateş yokken, insanların gereklilik nedeniyle uyuduğunu söylüyorlar. Artık böyle bir gereksinim yok diyorlar. Bunun milyonlarca yıldır öğrenilmiş eski bir alışkanlık olduğunu, bırakılması gerektiğini söylüyorlar. Onlara göre gelecekte, uyku yok olacak.

Rusya'da demir perdenin arkasında da aynı şey oluyor. İnsanlara uykularında da bir şeyler öğretebilecek yeni aletler icat ediyorlar—bu yeni bir çeşit eğitim olacak ve boşa zaman harcanmayacak Bu, çocuklar için keşfedeceğimiz son işkence olacak. Okulu icat ettik ama onunla tatmin olmuyoruz. Küçücük çocuklar okullara hap-soluyorlar.

Hindistan'da okullar ve hapishaneler aynı şekilde, aynı renkte boyanıyordu. Ve her ikisi de aynı tip binalardı—çirkin, hiçbir estetik özelliği olmayan, çocukların dikkatinin dağılmaması için etrafında hiçbir ağaç, kuş veya hayvan bulunmayan binalar. Böyle olmasa, pencereden bir guguk kuşu birdenbire ötmeye başlarsa, aptal matematik öğretmenini kim

dinler? Ya da öğretmen sana tarih veya coğrafya öğretmeye çalışırken içeri bir geyik giriverir. .. Çocukların dikkati dağılacaktır, bu yüzden doğadan ve toplumdan uzaklaştırılmaları gerekir. Sert sıraların üstünde beş, altı, yedi saat oturmaya zorlanmalıdırlar.

Bu, yıllarca böyle devam eder gider. Hayatın neredeyse üçte biri okulda harcanır. Onları köle haline getirmişsinizdir. Geri kalan hayatlarında işkolik olarak kalacaklardır; gerçek bir tatil yaşayamayacaklardır.

Şimdi bu insanlar, niye geceyi boşa harcayalım diye düşünüyorlar. Bu nedenle çocukları gece eğitimine tabii tutmak istiyorlar. Yataklarında uyuyor olacaklar ama kulakları merkezi bir okula bağlı olacak ve bilinçaltlarından kafalarına çeşitli mesajlar yerleştirilecek. Programlanacaklar.

Ve bu şekilde, uyanıkken olduğundan daha kolay öğrendikleri bulunmuştur. Doğal olarak, uyanıkken ne kadar korunmuş olursan ol, bin bir türlü şey dikkatini dağıtır. Çocuklar o kadar çok enerjiyle doludurlar ki, her şey onların ilgisini çeker; devamlı olarak dikkatleri dağılır. Bu sadece enerjidir, başka bir şey değildir; bunda bir günah yoktur. Ölü değildirler, bu yüzden dikkatleri dağılır.

Bir köpek havlamaya başlar, birisinin dışarıda kavga ettiği duyulur, birisi öğretmene bir numara yapar veya biri bir espri yapar—ve onların dikkatini dağıtan bin bir türlü şey vardır. Ama çocuk uykudayken—derin uykuda, rüyaların olmadığı bir durumda iken—dikkatini dağıtacak hiçbir şey yoktur. Böylece, rüyasız uyku pedagojinin bir parçası olarak kullanılabilir.

Kendimizi evrensel varlık kaynağından koparmak için her yönden hazır görünüyoruz. Artık bu çocuklar mümkün olan en çirkin insanlar olacaklardır çünkü egonun ötesinde tamamen

kaybolma olasılığı varken bile, bu da onların elinden alınmıştır. Bu yüzden, egonun kaybolmasının son olasılığı da artık ortadan kalkmıştır. Tan-rı'yla temas halinde olabilecekleri halde, bunun yerine onlara işe yaramaz şeyler öğretilecek. Örneğin Cengiz Han'ın doğum tarihi—ne işe yarar, kimin umurundadır? Eğer Cengiz Han hiç doğmamış olsaydı, çok daha iyi olurdu. Ben kağıdıma böyle yazmıştım ve öğretmen çok sinirlenmişti. Yirmi dört saat sınıfın dışında durmam gerekti çünkü, "Onun doğması bir talihsizlik. Hiç doğmasaydı daha şanslı olurduk," yazmıştım.

Ama krallar ve imparatorlar küçücük çocuklara işkence etmek için doğmayı sürdürürler; çocuklar hiçbir neden olmadan bu tarihleri ve isimleri hatırlamak zorunda kalırlar. Daha iyi bir eğitim şekli, bu tür ıvır zıvın bir kenara bırakacaktır. Bunun yüzde- doksanı ıvır zıvırdır ve kalan yüzde on çok fazla düzeltilebilir. O zaman hayat daha fazla neşeye, daha fazla dinlenceye, daha fazla rahatlamaya sahip olur. Ego bir kurgu olduğu için, bazen yok olur. En harika zaman rü-yasız uykudur. Bu yüzden uykunun çok önemli olduğunu anla; hiçbir nedenle onu kaçırma. Yavaş yavaş uykuyu düzenli bir hale getir. Beden bir mekanizma olduğu için, düzenli bir uyku modelini takip edersen, beden için daha kolay olacak ve zihnin de yok olması daha kolaylaşacaktır.

Her gün tam aynı zamanda yatağa git. Tabii buna harfi harfine uymana gerek yok—eğer bir gün geç kalırsan, cehenneme falan gidecek değilsin! Dikkatli olmalıyım çünkü burada sağlık hastası birkaç kişi var. Tek hastalıkları sürekli sağlık hakkında düşünüyor olmaları. Eğer sağlık hakkında düşünmeyi bıraksalar tamamen iyi olacaklar. Eğer uykunu düzenli hale getirebilirsen, eğer her gün hemen hemen aynı saatte yatıp hemen hemen aynı saatte kalkarsan... Beden bir mekanizmadır, zihin de öyle ve belirli bir anda rüyasız uykuya

dalar.

Egosuz deneyimlerin en büyük ikinci kaynağı cinselliktir, aşktır. Bu da rahipler tarafından yok edilmiştir; onu küçümsemişlerdir ve bu yüzden artık o, harika bir deneyim değildir. Çok uzun süredir öyle çok küçümsenmiştir ki, insanların zihinleri şartlanmıştır. İnsanlar sevişirken bile derinlerde bir yerde yanlış bir şey yaptıklarını bilmektedirler. Suç, bir yerlerde pusuya yatmıştır. Ve bu, en modern, en çağdaş, genç kuşak için bile geçerlidir.

Yüzeyde, topluma başkaldırmış olabilirsin; yüzeyde kurallara uymayabilirsin. Ama bazı şeyler çok derine gitmiştir; yüzeysel bir başkaldırı meselesi değildir. Saçlarını uzatabilirsin, bunun bir faydası olmaz. Hippi olup banyo yapmayı bırakabilirsin, bunun bir faydası olmaz. Hayal edebileceğin ve düşünebileceğin her yönden topluma ters düşen bir kimse olabilirsin ama bu gerçekte hiç işe yaramaz çünkü bazı şeyler çok derine gitmiştir ve bütün bunlar çok yüzeysel yollardır.

Binlerce yıldır bize cinselliğin en büyük suç olduğu söylenmiştir. Bu, kanımızın, kemiğimizin ve iliğimizin bir parçası haline gelmiştir. Bu yüzden, bilinçli olarak bunda yanlış bir şey olmadığını bil-sen bile, bilinçaltı seni biraz ayrı, korkmuş, suçlu olarak tutar ve kendini tamamen veremezsin.

Eğer kendini tamamen sevişmeye verebilirsen, ego yok olur çünkü en yüksek zirvede, sevişmenin en yüksek doruğunda, saf enerjisindir. Zihin çalışamaz. Böyle bir sevinçle, böyle bir enerji patlamasıyla zihin durur. Bu öyle bir enerji yükselmesidir ki zihin kaybolur, ne yapacağını bilemez. Normal durumlarda mükemmel olarak işlev görür durumda kalma yeteneği vardır ama çok yeni ve çok yaşamsal bir şey oluştuğunda durur. Cinsellik de en yaşamsal şeydir.

Eğer sevişmenin derinine gidebilirsen, ego kaybolur. Sevişmenin güzelliği budur, Tanrı'ya kısa bir göz atmanın bir başka yolu-dur—aynen derin uyku gibi ama çok daha değerlidir çünkü derin uykuda bilinçsiz olursun. Sevişirken ise bilinçli olursun—bu, zihnin olmadığı bir bilinçtir.

Büyük Tantra ilmi bu şekilde mümkün olmuştur. Patanjali ve yoga derin uykunun çizgilerinde çalışmışlardır; kim olduğunu bilmen, merkezde ne olduğunu bilmen için derin uykuyu bilinçli bir duruma dönüştürmek üzere bu yolu seçmişlerdir.

Tantra ise Tanrı'ya açılan bir pencere olarak sevişmeyi seçmiştir. Yoganın yolu çok uzundur çünkü bilinçsiz uykuyu bilinçliye dönüştürmek çok zordur; pek çok hayat sürebilir. Ve kim bilir, belki o kadar uzun süre dayanamayabilirsin, o kadar süre inat edemeyebilirsin, o kadar uzun süre sabırlı olamayabilirsin. Yoganın kaderi de şöyle olmuştur: sözde yogiler sadece beden hareketlerini yapmayı sürdürmüşlerdir. Daha derinine gitmezler; bu, bütün hayatlarını doldurur. Tabii ki daha sağlıklı ve uzun bir hayat sürerler—ama mesele bu değildir! Jogging yaparak, koşarak, yüzerek de sağlıklı olabilirsin; ilaçların sayesinde daha uzun bir hayatın olabilir. Mesele bu değildir.

Mesele derin uykuda bilinçli hale gelmektir ama sözde yogiler sana başının üstünde nasıl duracağım, bedenini nasıl eğip bükeceğini öğretmeyi sürdürürler. Yoga bir çeşit sirk haline gelmiştir—anla-mı yoktur. Gerçek boyutunu kaybetmiştir.

Yeni komünde, yogayı gerçek tadında, gerçek boyutunda tekrar canlandırma görüşündeyim. Ve amaç derin uykudayken bilinçli hale gelmek. Gerçek boyut bu. Yogada esas olan şey budur ve eğer herhangi bir yogi başka bir şey öğretiyorsa, bu yararsızdır.

Ama tantra çok daha kısa bir yol seçmiştir; en kısasıdır ve çok daha zevklidir! Sevişmek, pencereyi açabilir. Bütün gereken, din adamlarının senin içine yerleştirdikleri koşullanmalar kökünden koparıp atmaktır. Din adamlar bu koşullanmalar, seninle Tanrı arasında bir aracı ve ajan haline gelebilmek ve senin doğrudan temasını engellemek için içine yerleştirirler. Bu şekilde elbette ki bağ kurabilmek için başka birine gereksinimin olacaktır ve din adamı güçlü hale gelecektir. Ve din adamlar çağlar boyu hep güçlü olmuşlardır.

Seni güçle, gerçek güçle temas haline getirebilecek herkes güçlenecektir. Tanrı gerçek güçtür, bütün güçlerin kaynağıdır. Din adamlar da çağlar boyu hep güçlü olmuşlardır—krallardan daha güçlü olmuşlardır. Şimdi bilim adamlar din adamlarının yerini alıyorlar çünkü artık doğada gizli olan gücün kapılarını açmayı onlar biliyor. Din adamlar senin Tanrı'yla nasıl bağlantı kurabileceğini biliyorlardı, bilim adamlar ise doğayla nasıl bağlantı kurabileceğini biliyorlar. Aslında din adamı önce senin bağlantılarını koparmalıdır ki, seninle Tanrı arasında hiçbir özel bağ kalmasın. O, senin içsel kaynaklarım bozmuş, onları zehirlemiştir. Çok güçlü hale gelmiştir ama bütün insanlık şehvetsiz, aşksız, suçluluk hissi ile dolu hale gelmiştir.

Benim insanlarımın bu suçluluğu tamamen bırakmalar gerekir. Sevişirken, duayı, meditasyonu, Tanrı'yı düşün. Sevişirken tütsüler yak, şarkı söyle, dans et. Yatak odan bir tapmak gibi kutsal bir yer olmalıdır. Ve sevişme aceleye getirilmemelidir. Kendini daha derinden ver; mümkün olduğu kadar yavaşça ve zarafet içinde tadını çıkar. Böylece şaşırırsın. Anahtara sahip olursun.

Tanrı seni dünyaya anahtarsız göndermemiştir. Ama bu anahtarların kullamlması gerekir, onları kilide sokup çevirmen gerekir.

Aşk başka bir olgudur, en fazla potansiyele sahip olandır; egonun yok olduğu ama senin bilinçli, tamamen bilinçli, nabzı atan, titreşen bir durumda olduğun haldir. Artık bir birey değilsindir, bütünün enerjisi içinde kaybolursun.

Sonra yavaş yavaş, bunun senin yaşam biçimin haline gelmesine izin ver. .. Aşkın zirvesinde olan şey, senin disiplinin haline gelmelidir—sadece bir deneyim değil, bir disiplin olmalıdır. Sonra her ne yaparsan yap, her nereye gidersen git, sabah erken saatlerde güneş doğarken bile aynı duyguya, varoluşla aynı birleşme duygusuna sahip ol. Yıldızlarla dolu gökyüzü altında, yerde yatarken aynı birleşme duygusuna sahip ol. Toprakta yatarken, toprakla bir olduğunu hisset.

Yavaş yavaş, sevişme sana varoluşun kendisine nasıl aşık olabileceğin konusunda ipucu vermelidir. Ve o zaman ego, bir kurgu olarak bilinir, bir kurgu olarak kullanılır. Ve onu bir kurgu olarak kullanırsan, tehlike yoktur.

Egonun kendiliğinden gittiği başka bazı anlar da vardır. Örneğin büyük tehlike anlarında: araba kullanırken bir kazanın olacağını görürsün. Arabanın kontrolünü kaybedersin ve kendini kurtarma olasılığı görünmemektedir. Ağaca ya da karşıdan gelen kamyona çarpacak veya nehre düşeceksindir; tamamen kesindir. İşte böyle anlarda ego birdenbire yok olacaktır. Tehlikeli durumlara atılmak bu yüzden bu kadar çekicidir. İnsanlar Everest'e tırmanır. Bunu anlasalar da, anlamasalar da bu büyük bir meditasyondur. Dağcılık çok önemlidir. Dağlara tırmanmak tehlikelidir—ne kadar tehlikeli olursa, o kadar güzel olur. Egodan kurtuluşa bu şekilde göz atabilirsin, harika bir şekilde göz atabilirsin. Tehlike çok yakın olduğunda zihin durur. Zihin, sadece sen tehlikede olmadığında çalışabilir; tehlike durumunda söyleyecek bir şeyi yoktur. Tehlike seni otomatik hale getirir ve bu otomatiklikte anlarsın ki

sen, ego değilsin.

Veya—bu herkes için farklı olacaktır çünkü insanlar farklıdır— eğer estetik bir yüreğin varsa, o zaman kapıyı güzellik açacaktır. Geçen güzel bir kadını ya da erkeği görerek, sadece o bir anlık güzellik parıltısıyla birdenbire ego yok olur; etkilenmişsindir.

Veya bir göldeki nilüferi görerek, güneşin batışını veya uçan kuşları seyrederek de—içsel duyarlılığını tetikleyen herhangi bir şey, seni o an için ele geçirip kendini unutmanı sağlayan her şey, hem kendin olup hem de olmadığın, kendini terk ettiğin durumlar— egodan kurtulursun. O bir kurgudur; onu taşıman gerekir. Eğer bir an için onu unutursan, ondan kurtulursun.

Ve ondan kurtulduğun bazı anlar olması ve bu sayede gerçeğe göz atabilmen iyidir. Bu göz atışlar nedeniyle din hala yaşamaktadır. Din adamlar nedeniyle değil—onlar dini öldürmek için her şeyi yapmışlardır. Sözde dindarlar, kiliseye veya tapınağa gidenler nedeniyle değildir. Onlar hiç de dindar değildir, onlar sahtekardır.

Din, hemen hemen herkesin başından geçen bu anlar nedeniyle ölmemiştir. Onlara daha fazla dikkat et, bu anların ruhunu daha fazla özümse, bu anlara daha fazla izin ver, bu anların daha çok oluşması için alanlar yarat. Bu, Tanrı'yı aramanın gerçek yoludur. Egoda olmamak, Tanrı'da olmaktır.

BURADA VE ŞİMDİDE OLMANIN ÖNEMİ ÜZERİNDE NEDEN BU KADAR ÇOK DURUYORSUN?

Çünkü başka hiçbir şey yoktur. "Burası" yegane alandır, "şimdi" yegane zamandır. Burada ve şimdinin ötesinde hiçbir şey yoktur. İki bin yıl önce, büyük bir Yahudi üstat olan Hillel, Arami

dilinde küçük bir şiir yazmıştır. Bu şiir şöyledir:

"Eğer ben kendim için değilsem,
Kim benim için olabilir?
Ve eğer sadece kendim içinsem,
O zaman ben neyim?
Ve eğer şimdi değilse,
Ne zaman?"

Bu güzel bir ifadedir: eğer şimdi değilse, ne zaman? Yarın mı? Ama yarın asla gelmez.

Burada ve şimdinin bu yüzden üstünde duruyorum. Bu anın kullanılmadan, yaşanmadan, içine sızılmadan geçmesine izin verme; onun içinden çıkarabildiğini çıkar. Onu tutkuyla ve yoğunlukla yaşa ki, daha sonra hayatı kaçırdığın için pişmanlık duymayasın.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraydı; savaş sona ermişti. Joe Dink hâlâ Japonya'da serbest bırakılmayı bekliyordu. Karısı, Irma Dink, kaygılı ve kıskançlıkla doluydu çünkü Amerikalı askerlerle Japon kızlar arasındaki ilişkileri okumuştu.

Sonunda daha fazla dayanamadı ve kocasına, "Joe, acele et ve geri dön. O kızlarda, Amerikalı kızlarda olmayan ne var?" diye yazdı. Joe, "Hiçbir şey," diye cevap yazdı. "Ama sahip oldukları şey burada."

Ve bu en önemli şeydir. Mesele, burada ve şimdidir.

MUCİZE NEDİR?

Bu değişir. Bana göre her şey mucizedir. Ben mucize olmayan bir şeye asla rastlamıyorum; sadece mucizeler var. Her şey öyle sürprizli, öyle inanılmaz ki! Ama eğer gözlerin kapalıysa, eğer gözlerin tozla doluysa, eğer zihnin çok bilgiliyse, eğer her

şeyi bildiğini düşünüyorsan, o zaman hiçbir şey mucize değildir.

"Hiçbir şey bilmiyorum"u bilmek, her şeyi bir mucize haline getirir. Senin içsel durumuna, sana bağlıdır. Ve mucizeleri olmayan bir hayat yaşamak, hiç yaşamamaktır. Her gün milyonlarca mucizeye sahip olabilirsin, onlara sahip olma hakkın var. Ama sen kendini mucizevi olanla bağlamayı bilmediğin için aptal insanlar tarafından aldatılıyorsun.

Birisi ortaya bir kol saati çıkarır ve sen bunun bir mucize olduğunu düşünürsün. O zaman sıradan sihirbazların kurbanı haline gelirsin. Kandırılma.

Tohumun yapraklara filizlenmesi bir mucizedir—birinin hiç yoktan bir saat ortaya çıkarması değil. Bu sadece bir numaradır, çok sıradan bir numaradır; sokak sihirbazları bunu dünyanın her yerinde yapmaktadırlar. Onlar basit insanlardır, kurnaz değildirler, yoksa onlara tapardın.

Bir adam, Güney Amerika'nın vahşi hayatını keşfederken, yerliler tarafından yakalanmış. Onu öldürmeden önce etrafında heyecanla dans etmeye başlamışlar, o sırada kaşifin aklına parlak bir fikir gelmiş. Onları sihirle şaşkına çevirecekmiş. Cebinden bir çakmak çıkarmış ve, "Ben ateş yaparım!" diye bağırmış.

Çakmağı çakmış ve alev ortaya çıkmış. Yerliler geri çekilmiş ve şaşkınlıkla bakakalmışlar. Kaşif, "Sihir!" diye bağırmış. Yerlilerin şefi, "Kesinlik öyle," demiş. "İlk defa çakar çakmaz yanan bir çakmak görüyorum."

Neye mucize diyeceğin sana bağlıdır. Bana sorarsan, mucizelerden başka bir şey yoktur. Ve bu aptalca mucize çeşitlerini bırak.

Nasrettin Hoca ve karısı bir Pazar günü radyo

dinliyorlarmış. Radyoya bir şifacı çıkmış ve, "Eğer iyileşmesini istediğiniz bir yeriniz varsa, bir elinizi radyoya, diğer elinizi iyileşmesini istediğiniz yere koyun, demiş." Karısı bir elini radyoya, diğer elini kalbine koymuş. Hoca da bir elini radyoya, bir elini cinsel organına koymuş. Karısı, "Hoca," demiş. "O, hasta olan yerleri iyileştirmeye çalışıyor; ölüyü ayağa kaldırmaya değil.

17. Bölüm - Köleyi Uyandır

SAHTE KONFORLAR İÇİN KEDERİ ARAMA.
BÜTÜN ÖĞRENMELER BİR ŞEKİLDE OLUR.
BİR YÖNTEM BÜTÜN YANLIŞLARI DÜZELTECEKTİR.
BAŞLANGIÇTA VE SONDA
YAPILACAK İKİ ŞEY VARDIR.
İKİSİNDEN HANGİSİ OLURSA OLSUN, SABIRLI OL.
İKİ KURALI HAYATIN PAHASINA BİLE OLSA KORU.
ÜÇ ZORLUĞU ÖĞREN.
TEMEL NEDENİN ÜÇ BÖLÜMÜNE DİKKAT ET.
BOZULMAMASI GEREKEN ÜÇ ŞEY ÜZERİNDE DÜŞÜN.
BU ÜÇÜNÜ, ERDEMDEN AYRI BİR ŞEY OLARAK DÜŞÜNME.

Eski bir hikaye vardır... Meryem'in oğlu İsa bir keresinde dağda, açık havada, kendisini sıcaktan ve soğuktan koruyacak bir şey olmadan yaşayan yaşlı bir adama rastlamış. İsa ona, kendisine neden bir ev yapmadığını sormuş. Adam, "Ah, Tanrı aşkına," diye cevap vermiş. "Senden önceki peygamberler sadece yedi yüz yıl yaşayacağımı söylediler. Yerleşmek için uğraştığıma değmez." Hayat, etrafta dolanmaktır, bir ev değildir. Ev için bir arayıştır ama kendisi bir ev değildir. Bir araştırmadır, bir maceradır. Başarman gerekmez—başarı çok nadirdir çünkü arayış çok karmaşıktır ve yolda bin bir türlü zorluk vardır.

Bu, bugünün sutraları hakkında ilk anlayışın olsun. Bunlar çok değerlidirler. Meditasyon yapıp daha derin olarak içlerine girdiğinde şaşırırsın: bu sutralar çiy damlalarının içindeki okyanus gibidirler.

Hz. Muhammed, "Ben bir ağaç altına sığınan, sonra yoluna devam eden bir yolcu gibiyim," der. Evet, bu hayat bir gecelik kalacak yer, bir kervansaray gibidir. Onun içine yerleşme. Daha yükseğe, daha yükseğe, daha yükseğe ulaşmak için bu fırsatı

kullan çünkü yüksekliklerin ve derinliklerin sının yoktur. Ama hiç unutma, hayat hiç bitmeyecekmiş gibi düşünme: bu, çok büyük potansiyeli ve olasılıklarıyla sadece bir fırsattır. Ama yaşıyor olduğun için zaten ulaştığını düşünürsen, bütün anlamı kaçırırsın.

Hz. İsa tekrar tekrar bu dünyanın bir durma noktası olarak değil, bir köprü olarak kullanılmasını söyler. Onu bir köprü olarak kullan; seni Tanrı'ya bağlayabilir. Ve hayat Tanrı'ya bir köprü haline geldiğinde ilahidir. Ama Tanrı'ya yönelik bir köprü olarak kullanmazsan, dünyevi, sahte, aldatıcı, hayali ve kurgusal hale gelir.

İlk sutra:

SAHTE KONFORLAR İÇİN KEDERİ ARAMA.

Herkes arar, mutluluğu arar ama hemen hemen herkes sonunda tam tersini bulur. "Hemen hemen" diyorum çünkü Buda gibi, Zerdüşt gibi, Lao Zi gibi, Atisha gibi bazı insanların bunun dışında tutulması gerekir. Ama onlar o kadar azdır ve o kadar aralıklı gelirler ki istisna olarak kalırlar, sadece kuralı ispatlarlar. Bu yüzden mutluluğu arayan hemen hemen herkesin sefalet ve acı bulduğunu söylüyorum. İnsanlar cennete girmeye çalışır ama oraya vardıklarında, onun aslında cehennem olduğunu fark ederler.

Bir yerlerde büyük bir yanlış anlama olmalıdır. Bu yanlış anlama, zevk arayanların keder bulacağıdır—çünkü zevk sadece kamuflajdır; kendisini perde arkasında saklayan kederdir. Bir maskedir— gülümsemelerin ardında saklanan gözyaşları, seni çiçeklerin ardında bekleyen dikenler. Herkes bunu görebilir çünkü çok bellidir. .. Herkes bunu tekrar tekrar deneyimler. Ama insan hiç öğrenemeyen hayvandır.

Aristotle insanı mantıklı bir varlık olarak tanımlar. Bu, tamamen saçmalıktır! İnsan, herhangi bir yerde görebileceğin en mantıksız varlıktır. İnsan mantıklı olabilir ama değildir. İnsanın olduğu şekliyle tanımı bu değildir, olması gereken şeklinin tanımıdır. Bir Buda, evet; bir Muhammed, evet—onlar mantıklı varlıklardır; akıllıca yaşamaları, bilgece yaşamaları, büyümek, olgunlaşmak, olmak için her fırsatı kullanmalar anlamında mantıklıdırlar. Ama milyonlarca insan söz konusu olduğunda, bunların yüzde doksan dokuz nokta dokuzu hiç de mantıklı değildir, tamamen mantıksızdır.

İlk mantıksızlıklar tekrar tekrar aynı deneyimi yaşadıkları halde hiçbir şey öğrenmemeleri, hep aynı kalmalardır. Kaç kere öfkelendin ve bundan ne öğrendin? Kaç kere kıskançlık yaşadın ve bundan ne gibi bir deneyim elde ettin? Deneyimlerin içinde, onlardan hiçbir şekilde etkilenmeden ilerlemeye devam ediyorsun. Yetişkin olamadan kalıyorsun; hayat şeklin çok mantıksız, çok akılsız.

Akıllı insan zevki ararken, bütün bulunanın keder olduğunu kolayca görebilecektir. Ve aslında bu zevkler nelerdir? Çok sahte şeylerdir. Birisi büyük bir ev ister ve bunun için ne büyük zorluklar ve acılar yaşar, kaç tane kaygı ve sinir krizi geçirir!

Eğer gerçekten başarılı bir insansan, kırk iki ila kırk sekiz yaşlar arasında kalp krizi geçireceğin söylenir. Eğer elli yaşından önce kalp krizi geçirmezsen, hayatın boşa geçmiştir, başaramamışsındır; başarmaya çalışmamışsındır, yeterince hırslı olamamışsındır. Hırslı insanlar kalp krizi geçirmek zorundadırlar; daha hırslı olanlar sinir krizi geçireceklerdir.

Eğer psikiyatra ihtiyacın yoksa, bu zihnini hırs için kullanmadığın anlamındadır. Ve bütün toplum hırsa doğru

yönlendirilmiştir, bütün eğitim sistemi sadece hırslı zihinler yaratır. Bu, psikoterapist için yeni hastalar demektir. Sanki bir komplo var gibidir—bütün eğitim sistemi sadece doktorlar, din adamları, psikoterapistler için insanlar yaratmaktadır.

Bütün sistem hastadır, ölümüne hastadır. Sağlıklı, canlı, parlak bir insan tipi yaratmaz; neşeli, kutlamalı, şenlikli varlıklar yaratmaz. Hayatını nasıl bir festival haline getireceğini söylemez. Sana öğrettikleri seni cehennemin daha derinine götürür. Ve bunu sen bilirsin— çünkü ben spekülatif düşünce sistemlerinden söz etmiyorum, yalnızca senin psikolojinden, varlığının durumundan bahsediyorum.

Atisha haklı. Diyor ki:

SAHTE KONFORLAR İÇİN KEDERİ ARAMA.

Ne kadar çok acı yarattın:—ne için? Birisi daha büyük bir ev ister, daha büyük bir banka hesabı, daha fazla ün, daha fazla isim, daha fazla güç ister. Birisi başbakan veya cumhurbaşkanı olmak ister. Hepsi sahtedir çünkü ölüm onları alıp götürecektir. Sahtenin anlamı budur.

Sadece ölüm tarafından götürülemeyen şey hakikidir. Başka hiçbir şey hakiki değildir; rüyalarla aynı maddeden yapılmıştır. Eğer ölüm tarafından alıp götürülecek şeylerin arkasından koşuyorsan, o zaman hayatın hiçbir önemi olmayan, ses ve öfke ile dolu, bir aptal tarafından anlatılan bir hikayedir. Hiçbir zaman herhangi önemli bir şeye ulaşamazsın.

Ve önem olmazsa, şarkı olabilir mi? Önem olmazsa, "Ben yaşadım," diyebilir misin? Ağaç tomurcuklanmamıştır, meyve vermemiştir. Meyve ve çiçekleri bir kenara bırakalım—yapraklar bile ortaya çıkmamıştır.

Milyonlarca kişi tohum olarak doğar ve tohum olarak ölür.

Beşikten mezara kadar hikayeleri sadece bir sürüklenmedir. Kazaradır ve sonuç büyük bir kederdir. Cehennem fikri sadece yanlış bir yaşam şekli tarafından yaratılan büyük kederi sembolize etmektedir.

Atisha der ki:

SAHTE KONFORLAR İÇİN KEDERİ ARAMA.

O zaman ne yapılması gerekir? Daha büyük bir şeyi düşün — ölümden öte olan bir şeyi, yok edilemeyen bir şeyi, bozulamayan bir şeyi, zamanı aşan bir şeyi—ve bu şekilde keder ortaya çıkmayacaktır.

Eğer en yüksek derecedekini ararsan, hayatının her anı daha sakin, huzurlu, sessiz, soğukkanlı, zarif hale gelecektir. Eğer en yüksek derecede olanı ararsan, eğer gerçeği veya Tanrı'yı veya *nirvanayı* veya nasıl adlandırmak istiyorsan onu ararsan, eğer hayattaki sahte şeylerin değil, en yüksek olanın veya en derin olanın peşindeysen, o zaman bu arayış varlığına yeni bir nitelik getirecektir. Kendini köklenmiş, birleşmiş, tamamlanmış hissedeceksindir. Ve yüreğinde, dışarıdan gelmeyen yeni bir sevincin yükseldiğini hissedeceksindir.

Gerçek sevinç asla dışarıdan gelmez, dışarıdan gelen sahtedir— ölüm sadece dışarıdan geleni götürebilir.

Ölüm sadece dışarıda oluşur, içeride asla olmaz. Ölüm dışarıda oluşur, asla içeride değil; içerisi ölümsüzdür. Senin içselliğin ölümün ötesindedir—her zaman burada olmuştur, her zaman burada olacaktır ama sen bunun farkında değilsindir. Gölgelerin arkasından koş-ınayı sürdürürsün ve hakikat, senin içine bakmanı, içine dönmeni, içinle uyumlu hale gelmeni bekler.

Öyleyse yapılacak ilk şey: ölümsüz olanı aramak ve

böylece eninde sonunda cennetin kapılarını çalmaktır.

İkinci şey: niye en başta sahte konforların peşinden koşuyorsun? Bu kadın, şu adam... Niye sahte zevklerin peşinden koşuyorsun? Bunun ardındaki gerekçe nedir? Gerekçe, zaten keder içinde olmandır. Bir şekilde bunu unutmak istersin; kendini alkol, cinsellik, para, güç politikaları içinde boğmak istersin—kendini boğacak bir yer istersin.

Siyasetçiler kolaylıkla yasaklamaların gerekli olduğunu söyleyebilirler çünkü onların elinde çok daha fazla sarhoş edici bir madde vardır. Morarji Desai yasaklar konusunda ısrar edebilir çünkü o kendi güç politikalarından içmektedir; kendini çok daha incelikli bir sarhoş edici madde ile boğmaktadır. Aslında, hiçbir alkol, siyasetten daha tehlikeli değildir.

Eğer dünyada yasaklanması gereken bir şey varsa, bu alkol değil siyasettir. Ve Hindistan'da kaç kişi alkol alıyor? Yüzde yediden fazla değil. Ve bundan ne kadar fazlası siyasetçi? Siyasetçi olmayan bir kişi bulabileceğini sanmıyorum—çok zordur.

Aktif olarak siyasetin içinde olmayabilirsin ama siyaset çok daha inceliklidir. Adam karısına üstünlük kurmak istemektedir—bu siyasettir. Kadın kocasını kendi fikrine doğru maniple etmeye çalışmaktadır—bu siyasettir. Çocuk ağlama krizine girmiştir ve hemen bir oyuncak istemektedir—bu siyasettir. Siyaset, diğerine üstünlük kurmak için verilen bir uğraş demektir. Ve bu çok sarhoş edicidir— dünyada bulunan en kötü alkoldür.

Bazı insanlar güç politikalarında boğulur, bazıları cinselliğe sığınır, bazılar içer ama çok daha fazlası sahte konforlar aramaya devam eder, bir konfordan diğerine gider. Birine ulaştıklarında ve onun bir şey vermediğini, kendilerini

beslemediğini gördüklerinde, hemen başka bir şey aramaya başlarlar. Hayatlar devamlı bir meşguliyet haline gelir ve bir bulut gibi, kara bir bulut gibi toplanmakta olan içlerindeki kedere bakmalar gerekmez. Böylece sutranın ikinci anlamı şu olur: sahte konforlar aramaktansa, en iyi yol kederinin içine girmektir. Meditasyon yap, içinde derine gir. Sefaletinden kaçma çünkü ondan kaçarak asla onun ne olduğunu ve onun üstüne nasıl çıkacağını öğrenemezsin. Güzellik şudur: eğer sefaletinin nedenini gerçekten biliyorsan, bu bilişle sefaleti yenersin—çünkü neden her zaman ve her zaman cehalettir, başka bir şey değildir.

İsa der ki: Hakikat özgürleştirir. Bu şimdiye kadar yapılmış en önemli açıklamalardan biridir ve arayışta olan herkesin anlaması için temeldir. Hakikat özgürleştirir—kutsal kitaplardan aldığın hakikat değil, kendi deneyimlemen yoluyla karşılaştığın gerçek. Üzgün olduğunda, başka bir faaliyete, başka bir meşguliyete kaçmak, bir arkadaşı görmeye veya sinemaya gitmek, radyoyu veya televizyonu açmak yerine üzümünün içine gir. Ondan kaçmak, ona arkanı dönmek yerine bütün faaliyetleri bırak. Gözlerini kapat, içine gir, ne olduğunu, neden olduğunu gör—ve küçümsemeden bak çünkü eğer küçümser-sen, bütünlüğünü göremezsin. Yargılamadan gör. Eğer yargılarsan, tamamını göremezsin. Yargılamadan, küçümsemeden, değerlendirmeden sadece seyret, ne olduğunu gör. Ona sanki üzgün bir çiçek-miş, karanlık bir bulutmuş gibi bak; ama hiçbir yargılama olmadan bak ki bütün yüzlerini görebilesin. Böylece şaşırırsın: içinde ne kadar derine gidersen, o kadar dağılmaya başlar. Eğer bir kişi, kederinin derinliklerine gidebilirse, bütün kederin buharlaştığını görür. Kederin bu buharlaşmasında neşe vardır, mutluluk vardır.

Mutluluğun, kederin dışında, karşısında aranması

gerekmez. Mutluluk, kederin arkasında saklıdır, derinlerde aranmalıdır. Kederli hallerini deşmelisin, orada bir sevinç kaynağı bulursun.

İkinci sutra:

BÜTÜN ÖĞRENMELER BİR ŞEKİLDE OLUR.

Atisha diyor ki: birçok amaç olmasına gerek yoktur, bir amaç yeterlidir. Hayatının gerçeğini araştır. Sadece bir tek araştırma seni bütün sefaletinden, acılarından cehennemlerinden kurtarmak için yeterlidir. Varlığının gerçeğini araştır ve onun bütün yüzlerini gör— öfke, açgözlülük, şehvet. Her birinin içine gir. Ve her birinin içine girerek aynı neşe kaynağını, aynı sevinç pınarını bulursun. Yavaş yavaş bir festival haline gelirsin. Dışardan hiçbir şey eklenmemiştir ama sen kendini bulmuşsundur. Tanrı'nın Krallığına girmişsindir.

BİR YÖNTEM BÜTÜN YANLIŞLARI DÜZELTECEKTİR.

Bir amaç—hakikat—ve bir yöntem. Bu yöntem nedir? Ben ona meditasyon diyorum, Atisha buna farkındalık derdi, Buda unutmazlık olarak adlandırırdı. Tüm bunlar aynı özellik—dikkatli, uyanık, farkında olma özelliği—için farklı isimlerdir.

Atisha çok matematikseldir; hiçbir büyük matematikçi onun kadar matematiksel değildir. Adım adım ilerlemektedir. Önce sahte konforlar aramamam söylemektedir; bu, doğru yoldan çıkmaktır. Kederli halinden kaçma; onun içine gir. Tek bir amacın olsun' varlığının hakikatini aramak. Gökyüzünde bir yerde yaşayan bir hakikatten bahsetmemektedir, felsefi bir hakikatten bahsetmemektedir. Senin olduğun hakikatten söz etmektedir; senden söz etmektedir. Tamamen psikolojik davranmaktadır, metafizikten bahsetmemektedir.

Sonra yöntem gelir... Ve çok hızlı gitmektedir, harcanan

tek bir sözcük, gereksiz hiçbir sözcük yoktur. Çok kısa ve özdür; **SUTRA** sözcüğünün anlamı budur. Atisha'nın bu sutraları yazdığı zamanda böyle bir gereksinim vardı—çok çok kısa ve öz ve yoğun olmaya çok büyük bir gereksinim vardı çünkü kitaplar yoktu; insanların bunları hatırlaması gerekiyordu. Çok çok yoğun sutralar yapmak daha iyidir, böylece insanlar hatırlayabilir. Şimdi sadece yedi nokta üzerinde konuşuyoruz ve bunlar kolayca hatırlanabilir.

BİR YÖNTEM BÜTÜN YANLIŞLARI DÜZELTECEKTİR.

Bu yöntem farkındalıktır. Birçok hastalık vardır ama sağlık bir tanedir. Sağlığın özelliği birdir, hep aynıdır. Benim ya da senin sağlıklı olman arasında fark yoktur, sağlık hissi hep aynıdır. Hastalıklar milyonlarcadır, pek çok yanlış vardır ama bütün kapılar açan doğru anahtar, esas anahtar sadece bir tanedir. Ve dallar kesmek, yaprakları budamaktansa, kökün kendisini kesmemek niye? Yapraklar budamaya, dallar kesmeye devam eden insanlar vardır; bu insanlar ahlakçı olarak bilinir. Ahlakçı insan biraz aptal bir insandır, yapraklar keserek ağacı yok edeceğini düşünmesi nedeniyle aptaldır. Bu şekilde ağacı yok edemeyecektir. Bir yaprağı kesersen, ağaç üç yaprakla cevap verir ve yapraklar kalınlaşır. Bir dalı kesersin ve ağaç özsuyunu başka bir dala akıtır, o dal daha kalın ve daha büyük hale gelir. Hayatında da olan budur.

Birisi cinselliğe karşıdır; cinselliğini bastırır, o dalı keser. Bütün enerjisi öfke haline gelir. Hint kutsal kitaplarında bununla ilgili hikayeler bulursun, Durvasa'nın hikayesi gibi hikayeler—cinselliğini tamamen bastırıp sonunda tamamen öfke haline gelen sözde büyük bir mahatmanın hikayesi. Bu olmak zorundadır. Hiçbir enerjiyi yok edemezsin—asla. Hiçbir şeyin doğasında bu mümkün değildir. Enerji sadece dönüştürülebilir,

asla yok edilemez. Eğer bir çıkışı kapatırsan, enerji bir başkasından akmaya başlayacaktır. Eğer ön kapıyı kapatırsan, arka kapıdan çıkacaktır... Ve arka kapıdan olması daha tehlikelidir çünkü senin hayatını, bir ikiyüzlünün hayatı haline getirir, hayatını çift yapar. İkili bir şekilde yaşamaya başlarsın: bir şey söylersin, başka bir şey yaparsın; bir şey gösterirsin ama başka bir şey-sindir. Gitgide daha ayrılmış hale gelirsin.

Benim üzerinde durduğum şey de Atisha'nınki ile aynı. Bana bin bir türlü problem ile geliyorsunuz ve benim cevabım her zaman ay-m. Eğer bana öfkeyle gelirsen, sana onun farkında olmam söylerim; açgözlülükle gelirsen, onun farkında olmam söylerim; şehvetle gelirsen, onun farkında olmam söylerim—çünkü farkındalık tam kökü keser. Kök nedir? Kök, farkında olmamaktır. Kişi ancak farkında değilse öfkeli olabilir. Öfkeli ve farkında olmaya çalış ve bunun mümkün olmadığını göreceksin. Ya farkında olursun ve öfke ortada olmaz veya öfkeli olursun ve farkındalık yok olur. Şimdiye kadar hiç kimse ikisini birlikte başaramamıştır ve senin de aksini ispatlayabileceğini sanmıyorum. Bir dene. İkisinin birden olduğunu düşünmen mümkündür ama dikkatlice bakarsan görürsün: farkındalık olduğunda öfke yoktur, öfke olduğunda farkındalık yoktur. Farkında olmamak bütün hastalıkların kaynağıdır, farkındalık da şifası.

Buda, "Ben hekimim," der. Bir keresinde biri, "Tekrar tekrar bir hekim olduğunu söylüyorsun ama etrafında hiçbir ilaç göremiyorum. Ne ilacı veriyorsun?" diye sormuştur. O da, "Benim ilacım bir tanedir, o da farkındalıktır. Ben ilaç olarak farkındalık yazıyorum," demiştir. Bu eczaneden alınmaz; ona sahip olmak için içsel kimyanı değiştirmen gerekir. İçsel kimyanı değiştirmelisindir. Şu anda içsel kimyan, farkındalık ve bilinçlilik üretmeyecek şekilde çalışmaktadır. Değiştirilebilir,

otomatiklikten kurtarılabilir. Bunun nasıl yapılacağını, takip eden sutralarda bulacaksın.

Ama unutma ki bütün yanlışları düzeltmek için tek bir yöntem yeterlidir. Bu yöntem farkındalıktır. Peki ona ulaştığını nasıl anlayacaksın? Farkındalık içsel bir şeydir, o kadar derindir ki kimse onu göremez. Yine de eğer farkındalık kazanırsan, azıcık bir zekası olan, görecek gözleri olan herkes bunun farkına varacaktır—çünkü içsel özde farkındalık oluştukça, şefkat yayılmaya başlar, aşk yayılmaya başlar. Buda der ki: eğer yüreğinde farkındalık mumunu yakabilir-sen, bütün varlığın şefkat yayacaktır. Şefkat kanıttır. Merhamet oluşmadıkça kendini kandırıyorsundur; farkında olmaktan başka bir şey yapıyorsundur. Örneğin yoğunlaşmayı deneyebilirsin. Odaklanma, farkındalık değildir ve yoğunlaşma ile uğraşan kişi asla şefkat göstermeyecektir. Şefkat, odaklanmanın bir sonucu değildir. Konsantrasyon, zihnin odaklanması, sadece bir noktaya doğru daralması demektir. Odaklanmış zihin, çok güçlü bir zihindir—ama unutma bu zihindir ve güçlü olunca her zamankinden güçlü hale gelir. Odaklanma, bilimin yöntemidir.

Farkındalık tamamen farklıdır; o, odaklanma değildir; odaklanmamış uyanıklıktır. Örneğin, şu anda beni dinliyorsun. Beni çok yoğunlaşmış bir şekilde duyabilirsin, bana odaklanabilirsin, o zaman kuşlar ve onların şarkılarını kaçırırsın, o zaman yoldaki bu gürültüyü kaçırırsın. O zaman farkında olmazsın, zihnin çok dar hale gelmiştir. Farkındalık, zihnin daralması değil, yok olmasıdır. Zihnin daralması, zihni daha fazla zihin haline getirir—bu yüzden Hindu zihni daha fazla zihindir, komünist zihni daha fazla zihindir çünkü bunların hepsi daraltmaktadır. Birileri Das Kapital'e veya Komünist Manifesto'ya odaklanırlar, birileri Kuran'a veya Dhammapada'ya odaklanırlar, birileri Gita'ya, birileri İncil'e odaklanırlar—bunlar

odaklanmış insanlardır. Dünyada dar zihinler yaratırlar. Çelişki yaratırlar, şefkat ortaya çıkarmazlar.

Dinler, binlerce yıldır var olmuştur ama şefkat hala bir hayalden başka bir şey değildir. Sevginin, dostluğun, kardeşliğin ne olduğunu bilen bir dünya yaratamadık Evet, konuşuyoruz ve bu güzel şeylerin hakkında çok fazla konuşuyoruz. Aslında bu konuşmalar mide bulandırıcı, hasta edici hale geldi. Durması gerekiyor. Kardeşlik ve sevgi veya şu ya da bu hakkında artık konuşmayalım—binlerce yıldır amaçsızca konuştuk.

Bunun nedeni, yoğunlaşmış zihnin darlaşması, daha fazla zihin hale gelmesidir. Ve aşk zihnin bir fonksiyonu değildir, zihinsizliğin fonksiyonudur—ya da buna yürek diyebilirsin, bu da aynı anlama gelir. Zihinsizlik ve yürek eş anlamlıdır.

Farkındalık, beni yoğunlaşmadan dinlemek demektir—tabii ki uyanık olarak, uyumadan ama kuşlara ve onların şakımalarına uyanık, ağaçların içinden geçen rüzgara uyanık, olan her şeye uyanık olarak. Yoğunlaşma pek çok şeyi dışlar, çok az şey içerir. Farkındalık hiçbir şeyi dışlamaz, her şeyi içerir. Farkındalık bir zihinsizlik durumudur. Varsındır ama odaklanmamışsındır. Sadece her şeyi yansıtan, her şeyi aksettiren bir aynasındır; bunun güzelliğini, sessizliğini, sakinliğini gör. Birdenbire hem varsındır, hem yoksundur ve mucize oluşmaya başlar. Bu sessizlikte bir şefkat, bütün acı çeken varlıklar için bir şefkat duyacaksındır. Bunun çalışılması da gerekmez; kendiliğinden oluşur.

Atisha der ki: İçeride farkındalık, dışarıda şefkat. Şefkat, farkındalığın dışsal yönü, farkındalığın dışıdır. Farkındalık, senin içselliğin, öznelliğindir. Şefkat, başkaları ile ilişki kurmak, başkalarıyla paylaşmaktır.

Dördüncü sutra:

BAŞLANGIÇTA VE SONDA YAPILACAK İKİ ŞEY VARDIR.

Başlangıç derken kastedilen sabah, son derken kastedilen akşamdır. Atisha sabah bir şeyi hatırlamanı söyler, sana yeni bir günün, yeni bir fırsatın verildiğini. Minnettar ol. Varoluş çok cömerttir. O kadar fazla gün harcamışsındır ama sana hâlâ yeni bir gün verilmektedir. Varoluşun senin hakkında çok ümitlidir! Hep boşa harcamışsındır, başka bir şey yapmamışsındır; çok değerli fırsatları, zamanı ve enerjiyi boşa harcamışsındır ama varoluş hala ümit etmektedir. Sana bir gün daha verilmiştir.

Atisha der ki: sabahleyin, bunun yeni bir gün, yeni bir başlangıç olduğunu hatırla. Yüreğinin derininde, "Bugün bu fırsatı kaçırmayacağım. Artık yeter! Bugün farkında olacağım; bugün uyanık olacağım; bugün tek neden için, meditasyonun tek nedeni için olabildiğince çok enerji harcayacağım. Bütün davranışlarımda meditasyon yapacağım. Bütün faaliyetleri, günlük bütün faaliyetleri sürdüreceğim ama yeni bir özellikleri olacak: onlara farkındalık özelliğini taşıyacağım," diye karar ver.

Yeni günü karşıla. Müteşekkir ol, varoluş sana hala güvendiği için mutlu ol; hala bir olasılık var, dönüşüm hala oluşabilir. Güne büyük bir kararlılıkla başla. Ve akşam da yine böyle bir gün sana verildiği için, olan her şey için—iyi ve kötü, mutluluk ve mutsuzluk, her ikisi de çünkü onların hepsi de öğretmendir—şükran hisset.

Her şey bir fırsattır. Eğer doğru atılırsa her adım bir atlama taşı olur. Uyanık hale gelmek için başarısızlık da sana başarı kadar yardımcı olur; aslında bazen farkında hale gelmende, başarıdan daha fazla faydası olur. Başarı senin uyumana yardım eder. İnsanlar mutlulukta unutur; mutlulukta kimse Tanrı'yı hatırlamaz. Mutsuzlukta birdenbire hatırlama gelir.

Mutluyken bile hatırlayabilen insan şanslıdır; her şey iyi ve düzgün giderken hatırlayabilen kişi şanslıdır. Deniz dalgalı olduğunda herkes Tanrı'yı hatırlar; bunda özel bir şey yoktur, bu sadece korku nedeniyledir.

Şöyle bir şey olmuş: Denizde bir gemi varmış ve gemi Müslümanlar Mekke'ye taşımaktaymış. Hacca gidiyorlarmış. Hepsini şaşırtan bir şey varmış: kutsalların en kutsalına gittikleri için bu insanların her biri Müslümanlar için farz olan günde beş vakit namazı kılı-yorlarmış—sufi bir mistik dışında. Ama mistik sevinçle öyle doluymuş ki kimse ona bir şey sormamış.

Sonra bir gün deniz çok dalgalıymış ve kaptan, "Kurtulma olasılığı görünmüyor, o yüzden son duanızı yapın. Gemi batacak," demiş. Ve Sufi mistik dışında herkes dua etmeye başlamış.

Artık bu kadarı çok fazlaymış. Mistiğin etrafında toplanmışlar. Çok öfkeliymişler, "Sen bir Tanrı adamısın. Sana bakıyoruz, günlük namazlarını kılmadın. Ama bir şey söylemedik; saygısızlık yapmak istemedik—senin kutsal bir kişi olduğun düşünülüyor. Ama artık dayanılmaz hale geldi. Gemi batıyor ve sen Tanrı'nın adamısın—eğer dua edersen, duan kabul edilir. Neden dua etmiyorsun?" demişler. Mistik, "Korku nedeniyle dua etmek, bütün anlamı kaçırmaktır, bu yüzden dua etmiyorum," demiş.

"Ortada korku yokken de dua etmiyordun," demişler. O da, "Ben duanın içindeyim," demiş. "Bu yüzden dua edemem. Sadece duanın içinde olmayanlar dua edebilirler. Ama dualarının anlamı nedir? Boş ritüeller! Ben duanın içindeyim, aslında ben duayım. Her an bir dua," demiş.

Dua, Atisha'nın farkındalık sözcüğünü kullandığı aynı

nitelik için kullanılan Sufi sözcüğüdür.

Bu yüzden akşam tekrar teşekkür et, bütün varoluşa teşekkür et. Unutma ki Atisha için Tanrı yoktur. Ben Tanrı sözcüğünü kullanıyorsam bile bu Atisha'nın sözcüğü değildir; Atisha için bütün varoluş Tanrısaldır, kişisel bir Tanrı yoktur.

Meditasyon yapanın tutumu hep böyle olmuştur. Eğer bir dua adamıysan, varoluş Tanrı olarak, kişisel olarak görünür. Eğer meditasyon adamıysan, varoluş kişisel değildir, sadece bir bütünlük, bir Tanrısallıktır. Dua adamı için Tanrı vardır; farkındalık adamı için Tanrı değil, Tanrısallık vardır.

H.G. Wells'in, Gautam Buda'nın en tanrısız ama aynı zamanda en Tanrısal kişi olduğunu söylediği bildirilmiştir. Bu doğrudur—en tanrısızdır çünkü hiçbir zaman herhangi bir Tanrı'ya inanmamıştır ve yine de en Tanrısaldır çünkü kendisi Tanrısaldı. Bir kimsenin olabileceği ya da olmayı umut edebileceği kadar Tanrısaldı.

Bu yüzden akşam, gün içinde olan her şey için müteşekkir ol. Ve iki şey daha: gün içinde farkında olmak ve şefkatli olmak konusunda başarısızlığa uğradığın zamanları hatırla—sadece hatırla. Atisha pişmanlık duymaz, unutma. Sana hatırlatayım: İncil'de İsa tekrar tekrar, "Pişman ol," derken, bu Arami dilinden yanlış bir çeviridir. İngilizcede tamamen farklı, tamamen zıt bir anlam almıştır. Pişmanlık haline gelmiştir—"Suçluluk duy!"

Arami dilinde pişmanlık sadece geri dönmek, geriye bakmak demektir; hepsi bu. Geriye bir bak: gün geçti, arkana bak. Bir daha seyret, farkındalığın neresinde yanlış yaptığına dikkat et—bu yarın sana yardım edecektir, farkındalığını güçlendirecektir. Ve şefkatin neresinde başarısızlığa uğradığına dikkat et—bu, senin yarın daha şefkatli olmanı sağlayacaktır. Ayrıca farkında ve şefkatli olmakta başarılı olduğun noktalara

dikkat et. Bunun için de gurur hissetme— hiçbir suçluluk, hiçbir gurur olmasın. Bu bir suçluluk veya gurur meselesi değildir; sadece uykuya gitmeden önce günün bir hesabı çıkarmak, değerlendirme yapmadan arkaya bakmaktır—ne kendini bir günahkar olarak küçük görmek, ne de, "Bugün çok farkında, çok şefkatli olabildim; birçok iyi şey yaptım," diyerek gururlanmaktır. Hiç böyle bir şey değildir—sadece geriye, sabahtan akşama kadar ne olduğuna dikkat etmektir. Bu daha fazla farkında olmanın bir yöntemidir.

İKİSİNDEN HANGİSİ OLURSA OLSUN, SABIRLI OL.

Unutma, farkındalıkta başarılı da olsan, başarısız da olsan, sabırlı ol. Sabırsız olma, bunun bir faydası olmaz. Sadece sabırla gözlemle ve eğer bu kadarı mümkünse daha fazlasının da mümkün olduğuna muazzam bir şekilde güvenerek bekle. Yarın başka bir yaprak doğacaktır, yarın başka bir çiçek tomurcuklanacaktır.

Ayrıca unutma ki bu beden tek beden değildir. Daha önce pek çok bedene sahip oldun ve gelecekte de birçok bedene sahip olacaksın. Aceleye gerek yok. Sabırlı ol çünkü telaş sadece işleri bozabilir. Telaş bir işe yaramayacak, seni engelleyecektir.

İKİ KURALI HAYATIN PAHASINA BİLE OLSA KORU.

Bu iki kural, yani farkındalık ve şefkat o kadar değerlidir ki, onlar için hayatını feda etmen gerekse bile buna değer. Hayat, farkındalık ve şefkate ulaşmak için bir fırsattan başka bir şey değildir. Eğer farkındalık ve şefkate ulaşamıyorsan, yaşamanın anlamı nedir ki? Anlamsızdır.

Bunun üzerinde düşün. Eğer bir kişi farkında ve şefkatli olmaya o kadar hazır, o kadar hevesli, o kadar derinden adanmışsa, uzun süre farkındalığa ulaşmadan kalabilir mi? Bu

mümkün değildir! Tam şu anda, eğer bu yoğunluk mevcutsa, bu yoğunluktan farkındalık doğacaktır. Bu yoğunluk, içinde bir ışık gibi alevlenecek ve bu ışıktan şefkat yayılacaktır.

Hayat, kendi içinde anlamlı değildir. Ancak sonsuzluktan bir şarkı söyleyebiliyorsan, Tanrısallığın kokusunu biraz salabiliyorsan, eğer bir lotus çiçeği—ölümsüz, zamansız—haline gelebilirsen anlamlıdır. Eğer saf aşk haline gelebilirsen, eğer bu varoluşu güzelleştirebilirsen, eğer bu varoluş için bir nimet haline gelebilirsen, ancak o zaman hayatın bir önemi vardır; yoksa anlamsızdır. Boş bir tuval gibidir: onu bütün hayatın boyunca taşımaya devam edebilirsin ve ağırlığı altında ölebilirsin ama bunun anlamı nedir? Onun üzerine bir şeyler çiz!

Hayatta anlam yaratılmalıdır; anlam sana önceden verilmiş değildir. Özgürlük verilmiştir, yaratıcılık verilmiştir, hayat verilmiştir. Anlam yaratmak için gerekli her şey verilmiştir. Anlamın içindekiler verilmiştir ama anlam verilmemiştir; anlam, senin tarafından yaratılmalıdır. Sen kendin bir yaratıcı haline gelmelisin.

Ve sen kendin bir yaratıcı haline geldiğinde, Tanrı'ya katılırsın, Tanrı'nın bir parçası olursun.

ÜÇ ZORLUĞU ÖĞREN.

Farkındalık yolunda üç zorluk vardır. Her arayışçının bunları anlaması gerekir. Aslında herkes farkında olur ama ancak davranış sona erdikten sonra. Öfkelenirsin—karına bir tokat atarsın veya kocana bir yastık fırlatırsın. Daha sonra sakinleştiğinde, zaman geçtiğinde farkına varırsın. Ama artık anlamsızdır, artık hiçbir şey yapılamaz. Yapılmış bir şey geri alınamaz; çok geçtir. Atisha, üç şeyin hatırlanmasını söyler.

Birincisi, davranış oluşurken farkına varmaktır. Farkında hale gelmek isteyen insan için ilk zorluk budur—davranışın kendisinde farkında olmak.

Öfke, senin içinde duman gibidir. Onun en yoğun olduğu anda farkına varmak ilk zorluktur ama imkansız değildir. Biraz çabayla bunu başarabilirsin. Başlangıçta ancak öfken geçip sakinleştiğinde görecek, farkında olacaksındır—on beş dakika sonra farkına varacaksındır. Uğraş—beş dakika sonra farkına varacaksındır. Biraz daha uğraş—bir dakika sonra hemen farkına varacaksındır. Biraz daha uğraş ve öfke buharlaşıyorken farkına varacaksındır. Biraz daha uğraş ve tam ortasında farkına varacaksındır. Bu ilk adımdır: davranışın içinde farkına varmak.

Sonra ikinci adım gelir, bu daha zordur çünkü artık daha derin sulara girmektesindir. İkinci adım veya Atisha'nın adlandırdığı şekliyle ikinci zorluk ise davranıştan önce hatırlamaktır: davranış daha oluşmamışken, sende hâlâ bir düşünce iken, gerçekleşmemişken ama zihninde bir düşünce haline gelmişken. Oradadır, potansiyel olarak bir tohum gibi orada bulunur; her an bir davranış haline gelebilir.

Artık daha incelikli bir farkındalığa gereksinimin olacaktır. Bahsedilen davranış kötüdür—örneğin bir kadına vurursun. Vururken farkına varabilirsin ama vurma fikri çok daha inceliklidir. Zihninden binlerce düşünce geçer—kim bunlara dikkat eder ki? Onlar sürer gider; trafik devam eder. Bu fikirlerin çoğu asla davranış haline gelmez.

Günah ve suç arasındaki fark budur. Suç, bir şey davranış haline geldiğinde olur. Hiçbir mahkeme seni bir düşünce için cezalandıramaz. Birini öldürmeyi düşünebilirsin ama hiçbir yasa seni cezalandıramaz. Bunun tadını çıkarabilir, hayal kurabilirsin ama davranmadığın ve bir şey yapıp düşünceyi gerçeğe

dönüştürmediğin sürece kanunun karşısında olmazsın; ancak o zaman bir suç halini alır.

Ama din daha derine gider. Onu düşündüğünde, bunun bir günah olduğunu söyler. Onu gerçekleştirip gerçekleştirmemen fark etmez—onu içsel dünyanda işlemişsindir ve onun tarafından etkilenmiş, onun tarafından kirletilmiş, onun tarafından lekelenmişsindir.

Atisha ikinci zorluğun, içinde düşünce yükseldiğinde onu yakalamak olduğunu söyler. Bu yapılabilir ama ancak ilk bariyer geçildiğinde yapılabilir çünkü düşünce elle tutulabilir değildir. Ama yine de görülebilir; sadece biraz çalışman gerekir. Sessizce oturarak düşüncelerini seyret. Düşüncenin bütün nüanslarını—nasıl yükseldiğini, nasıl şekil aldığını, nasıl kaldığını, nasıl yerleştiğini, sonra seni nasıl terk ettiğini—gör. Ve pek çok düşünce gelir ve gider; sen pek çok düşüncenin gelip gittiği bir evin sahibisindir. Sadece seyret.

En baştan çok zor düşüncelerle deneme, basit düşüncelerle dene. Bu işi kolaylaştıracaktır çünkü süreç aynıdır. Sadece bahçede otur, gözlerini kapa ve gelip geçen düşünceleri—ki onlar devamlı gelip geçmektedirler—gör. Mahallede bir köpek havlar ve hemen senin içinde bir düşünce süreci başlar. Birdenbire çocukken sahip olduğun bir köpeği, onu ne kadar sevdiğini, sonra o köpeğin öldüğünü ve ne kadar çok acı çektiğini hatırlarsın.

Sonra aklına ölüm fikri gelir, köpek unutulur ve annenin ölümünü hatırlarsın. Ve anne fikrinin aklına gelmesiyle aklına baban gelir. Ve böylece devam eder gider. Bütün her şey, senin orada oturup oturmadığının farkında bile olmayan, kendisini meşgul edecek başka bir şey olmadığı için havlayan aptal bir köpek tarafından tetiklenmiştir. Onun havlaması kendi

siyasetinden başka bir şey değildir— onun siyasetidir, güç politikasıdır.

Köpekler bu yüzden üniformalara çok karşıdırlar. Polisler, postacılar, sannyasinler köpekleri çok kızdırır. Üniformalara karşı hoşgörüleri yoktur. Nasıl onlara üstün gelmek ister gibi üniformayla dolaşabiliyorsundur? Polislere ve benzerlerine öfkelenirler.

O senin farkında değildir, özellikle senin için havlamamıştır ama bir zincir tetiklenmiştir. Bu basit zincirleri gözlemle, sonra yavaş yavaş onları daha fazla duygusallık içeren şeylerle dene. Öfkelendiğinde, açgözlülük veya kıskançlık hissettiğinde, kendini düşüncenin ortasında yakala. Bu ikinci zorluktur.

Ve üçüncü zorluk, bir davranışla sonuçlanan bu süreci daha bir düşünce haline gelmeden yakalamaktır. Bu en zorudur; şimdi artık onu anlayamıyorsundur bile. Bir şey düşünce haline gelmeden önce duygudur. Üç şey vardır: önce duygu gelir, sonra düşünce, sonra da davranış ortaya çıkar. Her düşüncenin belirli bir duygu tarafından üretildiğinin farkında olmayabilirsin. Eğer duygu orada değilse, düşünce ortaya çıkmayacaktır. Duygu, düşüncede gerçekleşir ve düşünce davranışta gerçekleşir.

Şimdi hemen hemen imkânsız olan şeyi yapman gerekir— belirli bir duyguyu yakalamak. Bazen şöyle bir şey yaşarsın: kendini biraz rahatsız hissedersin ama nedenini bilmezsin; neden olarak söylenebilecek bir düşünce yoktur ama rahatsızsındır, kendini rahatsız hissetmektesindir. Alttan alta bir şey hazırlanmaktadır, bir duygu güç kazanmaktadır. Bazen kendini üzgün hissedersin. Üzgün hissetmen için bir neden yoktur, buna yol açacak bir düşünce yoktur ama üzüntü , genel bir duygu olarak oradadır. Bu, bir duygunun yeryüzüne çıkmaya

çalışması demektir, duygunun tohumu yeryüzüne yapraklarını göndermektedir. Eğer düşüncenin farkına varabiliyorsan, er veya geç duygunun incelikli nüanslarının da farkına varırsın. Bunlar üç zorluktur.

Atisha der ki:

ÜÇ ZORLUĞU ÖĞREN.

Eğer bu üç şeyi yapabilirsen, birden varlığının en derin özüne düşersin.

Davranış varlıktan en uzak olandır, sonra düşünce, sonra duygu gelir. Ve duygunun arkasında, duygunun hemen arkasında senin varlığın bulunur. Bu varlık evrenseldir. Bu varlık, bütün meditasyon yapanların, bütün dua edenlerin amacıdır—buna Tanrı, *atman,* benlik, benliksizlik, ne istersen diyebilirsin ama amaç budur. Ve bu üç engelin geçilmesi gerekir. Bu üç engel, varlığın merkezi etrafında, üç eş-merkezli daire gibidir.

TEMEL NEDENİN ÜÇ BÖLÜMÜNE DİKKAT ET.

İşte çok önemli bir sutra. Son üç sutra altından yapılmış gibi. Bunları yüreğinde koru: seni besleyecekler, güçlendirecekler, dönüştüreceklerdir Özellikle sannyasinlerim için çok büyük öneme sahiptirler.

TEMEL NEDENİN ÜÇ BÖLÜMÜNE DİKKAT ET.

Temel nedenin bu üç bölümü nelerdir? Buda'nın geleneğinde üç ünlü sığınak vardır: *buddham sharanam gachchhami:* Buda'nın ayağına gidiyorum, kendimi Buda'ya teslim ediyorum. *Sangham sharanam* gachchhami.komünün ayağına gidiyorum, kendimi Buda alanma teslim ediyorum.

Dhammam sharanam gachchhami: kendimi Buda tarafından kişileştirilmiş, komün tarafından aranan, Buda'da gerçekleşmiş ve komün için bir soru olan en yüksek yasaya teslim ediyorum. Bu üçü, bir arayışçı için en önemli şeylerdir: usta, komün ve *dhamma,* Tao, logos, en yüksek yasa.

Kendini gerçekleştirmiş biri ile irtibat halinde değilsen, büyümen imkansızdır. Milyonlarca engel, pek çok tuzak, pek çok yanlış kapı, pek çok baştan çıkarıcı vardır; yoldan çıkmak için her türlü olasılık vardır. Yolu bilen, yolu geçmiş, ulaşmış birinin yanında değilsen, senin ulaşman hemen hemen imkansızdır. Ellerin, güvenebileceğin ve teslim olabileceğin birinin ellerinde değilse, yoldan çıkman kaçınılmazdır. Zihin pek çok yolla baştan çıkarmaya çalışır— çok çekici, çok caziptirler—ve çekiciliği çok daha güçlü olan birinin güç alanında değilsen, ulaşman imkansızdır. Müritliğin anlamı budur.

BUDDHAM SHARANAM GACHCHHAMİ; Ustaya teslim oluyorum.

Usta öyle bir manyetik güçtür ki, ustaya teslimiyetin, senin koruman haline gelir; ona bu yüzden barınak denir. O zaman güvende olursun, korunursun. O zaman elin, seni nereye götüreceğini, sana nasıl bir yön vereceğini bilen ellerde olur.

İkinci şey komündür. Her Buda bir komün yaratır çünkü komün olmadan, Buda işlev göremez. Bir komün, onun enerji alanı demektir; bir komün, onunla birleşmiş insanlar demektir; bir komün, sahte konforların ardından koşan sıradan dünya insanlarına alternatif bir toplumdur—orada herkese açıktır.

Bir Buda tarafından yaratılan bir komün, dünya çölünde bir küçük bir vaha gibidir—hayatın tümüyle farklı bir *geştaltla,* tamamen farklı bir görüşle, tamamen farklı bir amaçla

yaşandığı, hayatın gayeyle, anlamla, yöntemle yaşandığı küçük bir vaha—ve dışarıdakiler için çılgınlık gibi görünse bile bu çılgınlıkta bile bir yöntem vardır. Burada hayat duayla, uyanıklıkla, farkındalıkla yaşanır; burada hayat kazara olmuş bir şey değildir, belirli bir yönde gitgide artan bir büyümedir; burada hayat suların sürüklediği ağaç dalları gibi değildir.

Ve üçüncüsü *dhamma'dır. Dhamma* gerçek demektir. Buda iki şekilde *dhamma'yı* temsil eder: birincisi iletişimiyle, sözlü olarak ve ikincisi varlığıyla, sessizliğiyle, duygu ortaklığıyla, yani sözsüz olarak. Sözlü iletişim, sadece sözsüz iletişime bir giriştir. Sözsüz olan, bir enerji iletişimidir. Sözlü olan, sadece hazırlıktır; seni hazırlar ki ustaya enerji yönünden iletişim kurmak için izin verebilesin çünkü enerji olarak bilinmeyene doğru gitmektedir. Enerji yönünden büyük bir güvene gereksinim vardır çünkü nereye gittiğinin hiç farkında değilsindir—bir yere gittiğinin farkındasındır, bir yere götürüldüğünün farkındasındır, muazzam derecede önemli bir şeyin olduğunun farkındasındır; ama tam ne olduğunu anlatacak dile henüz sahip değilsindir, tanımak için yeterli deneyimin yoktur.

Bcıda *dhamma'yı,* gerçeği iki yolla temsil eder. Sözlü olarak öğrencilerle iletişim kurar; müritleriyle ise sözsüz olarak, sessizlikle, enerjiyle iletişim kurar. Ve sonra, ne iletişimin, ne de duygu ortaklığının gerektiği, tekliğe ulaşılan en yüksek derecedeki birlik—usta ve mürit bir hale gelmiştir, mürit yalnızca bir gölgedir, ayrılık yoktur— gelir.

Büyümenin üç aşaması vardır: öğrenci, mürit ve dindar.

BOZULMAMASI GEREKEN ÜÇ ŞEY ÜZERİNDE DÜŞÜN.

Buda, *sangha* ve *dhamma:* bozulmaması gereken bu üç şey üzerinde düşün. Dünya bu üç şeyin çok fazla karşısında

olacaktır; dünya onları yok etmeye yönelik olacaktır. Gerçeğe aşık olan, gerçek arayışçılar ise bu üç şeyi korumak için her şeyi yapacaklardır.

Birincisi Buda'dır. Ne zaman oluşursa olsun, ne şekilde oluşursa olsun bir Buda için dünya neden bu kadar çok zorluk yaratır? Bu, Krishna, Atisha, Tilopa veya Saraha olabilir; her hangi bir şekilde görünebilir. Budalık derken, farkındalıktan, uyanmaktan bahsediyorum. Uyanma ne zaman oluşsa, bütün dünya düşman haline gelir. Neden—çünkü bütün dünya uykudadır.

Arapçada bir söz vardır: bir köleyi uyandırmayın çünkü özgür olduğu rüyasını görüyor olabilir. Bir köleyi uyandırmayın; özgür olduğu, artık köle olmadığı rüyasını görüyor olabilir.

Ama Buda, "Köleyi uyandır!" diyecektir. Güzel özgürlük rüyaları görüyor olsa da, onu uyandır ve köle olduğunu farkına varmasın sağla çünkü sadece farkındalık yoluyla gerçekten özgür hale gelebilir.

Dünya uykudadır ve insanlar rüyalarının tadını çıkarıyorlardır. Rüyalarım süslemekte, onları daha renkli hale getirmekte, daha uyuşturucu hale gelmelerini sağlamaktadırlar. Sonra, "Uyanın!" diye bağıran bir adam çıkagelir. Uyuyanlar rahatsız olur; uyanmak istememektedirler çünkü rüya gittiğinde sadece sefaletleri, acılarıyla kalacaklarını, başka bir şeyin kalmayacağını bilirler. Daha henüz sefaletlerinin arkasında bulunabilecek sevinç kaynağının farkında değildirler. Başlarına ne zaman uyanmaya benzer bir şey gelse, kendilerini tamamen sefil hissetmişlerdir. Bu yüzden ne olursa olsun, bir şeyin içinde boğulmak isterler; meşgul kalmak isterler.

Budaların öğretisi şudur: Meşgul olmadan durabileceğin zamanı ve yeri bul. Meditasyon işte budur. Günde en azından bir

saat hiçbir şey yapmadan, tamamen meşguliyetsiz, sadece içinden geçenleri seyredebileceğin, sessizce oturabileceğin zamanı bul. Başlangıçta içindeki şeylere bakmaktan dolayı çok üzgün olacaksındır; karanlıktan başka bir şey hissetmeyeceksindir ve çirkin şeyler ve her tür kara delik görünmektedir. Bundan dolayı coşku değil, keder duyacaksındır. Ama eğer devam edersen, sebat edersen, bütün kederlerin kaybolduğu gün gelecektir ve kederlerin arkasında coşku vardır.

Bu yüzden hatırlanması gereken ilk şey şudur: ne zaman Buda ortaya çıksa, dünya ona karşıdır. Dünya uyumakta, rüya görmektedir ve Buda insanları uyandırmaya çalışmaktadır. Dünyanın bir Buda'yı yok etmek istemesi ve Atisha'nın şöyle demesi için bin bir türlü neden vardır:

BOZULMAMASI GEREKEN ÜÇ ŞEY ÜZERİNDE DÜŞÜN.

İsa'nın müritleri bunun gibi bir şey bilselerdi, İsa'yı korumak için her yolu denerlerdi ama farkında değillerdi. İsa, Buda olarak sadece üç yıl yaşayabildi. Çok yaşlı olana kadar yaşayabilirdi, yolda olan milyonlarca insana yardım edebilirdi ama müritler ellerinde büyük bir hazine olduğunun ve onun korunması gerektiğinin farkında değillerdi.

Birçok neden vardır. İnsanların ona karşı olmasının nedenlerinden biri, dünyada bir Buda ortaya çıktığında benzersiz olması, daha önceki hiçbir Buda'yla karşılaştırılamamasıdır; sorun budur. İnsanlar yavaş yavaş eski Budalara alışırlar ama yeni bir Buda geldiğinde öyle yenidir, öyle benzersizdir, öyle farklıdır ki onun bir Buda olduğuna inanamazlar çünkü belirli bir Buda anlayışları vardır.

Mahavira'yı tanımış insanlar beni nasıl Buda olarak görebilirler ki—çünkü ben çıplak olarak ortada durmuyorum. İsa'yı görmüş olanlar, Atisha'yı nasıl Buda olarak kabul

edebilirler—çünkü Atisha hastaları iyileştirmez, ölüleri ayağa kaldırmaz ve körlerin görmesine yardım etmez. Atisha tamamen farklı bir tür Budadır; o fakirlere hizmet etmemektedir, onun çalışması tamamen farklı bir düzlemdedir.

Hıristiyanlar Buda'yı Buda olarak göremezler. Hıristiyanlara kadar gitmeye gerek yok—Mahavira ve Buda aynı dönemde yaşamışlardı ama Jainalar, Gautam Buda'yı uyanmış olarak kabul etmezler ve Budistler, Mahavira'yı uyanmış olarak kabul etmezler. Aynı çağda, aynı bölgede, bazen aynı şehirde yaşamışlardı ve bir keresinde aynı **SERAI**'de kalmışlardı. Ama her Buda'nın benzersiz, diğerleriyle kıyaslanamayan bir özelliği vardır; bu yüzden önceki Budalar kriter olarak kullanılamaz. Bu zorluk yaratır.

Budalar tanınamaz çünkü hayatın, bir Buda'yı tanıyabilecek deneyime sahip değildir. Cinselliğe düşkün insan, cinselliğe düşkün olan başka birini tanıyabilir; paraya düşkün olan, paraya düşkün başka birini tanıyabilir ama bir Buda'yı nasıl tanıyacaksın? Hiç farkındalık deneyimin yoktur. Buda'da sadece kendi zihninin yansımasını göreceksindir. Bu doğaldır.

Buda pazarlık yapmaz, bu da sorun yaratır. Ödün veremez. Hakikat, hiçbir yalanla, konforlu yalanla pazarlık yapamaz. Buda hiç sosyal değildir, hatta bazen anti sosyaldir. Bir Buda asla kalabalıkların beklentilerini karşılamaz. Yapamaz; o burada seni takip etmek üzere bulunmuyordur. Sadece tek yol vardır; eğer onunla birlikte olmak istiyorsan onu takip edebilirsin, yoksa yanından gitmelisindir. O, senin beklentilerini karşılayamaz. Senin beklentilerin aptalcadır; senin beklentilerin, senin beklentilerindir—farkında olmama ve körlük nedeniyle ortaya çıkarlar. Ne gibi bir değerleri olabilir?

Buda her zaman asidir, gelenek karşıtıdır ve kurallara uymaz. Bu, sorun yaratır. Buda geçmişe ait değildir; aslında gelecek Buda'ya aittir. O, her zaman zamanının önündedir, Tanrı'nın yeni bir doğumudur.

Bütün bunlar kör, çılgın, güç açlığı çeken, hırslı egoistlerin, nevrozluların, psikozluların bir araya gelip Buda olasılığını yok etmeleri için yeterlidir.

Ve onlar *sangha'ya* da karşıdırlar—hatta daha da fazla karşıdırlar. Tek başına olan bir Buda'yı hoş görebilirler; tek başına ne yapabilir ki? Krishnamurti'yi benden daha fazla hoş gördüler. Krishnamurti ne yapabilir? Gelip konuşabilir ve insanlar dinlerler ve insanlar elli yıldır dinliyor ama hiçbir şey olmadı—o yüzden birkaç yıl daha konuşabilir; onun hakkında endişelenmeye gerek yoktur.

Ben de yalnızdım, ülkenin bir köşesinden diğerine, her ayın üç haftası trenle, uçakla devamlı seyahat ediyordum ve fazla bir problem yoktu. Sannyası başlattığım gün, toplum kendini tehlikede hissetti. Neden—çünkü bir Buda alanı, bir *sangha* yaratmak, alternatif bir toplum yaratıyorsun demektir; artık tek bir birey değilsindir, güç kazanmaktasındır, bir şey yapabilirsin. Artık bir devrim yapabilirsin.

Bu yüzden insanlar bütün komünleri yok etmek isterler. Komünlerin uzun bir yaşamlar olmadığını biliyor musun? Komünler çok nadiren yaşayabilirler, çok nadiren. Milyonlarca kez komünler yaratılmıştır ama toplum onları er ya da geç yok eder, genellikle de erkenden yok eder. Ama birkaç komün yaşamıştır. Örneğin Buda'nın komünü—aynı saflıkta değilse de, içine pek çok çöp girmişse de— hâlâ devam etmektedir. Artık Ganj'ın doğduğu yer olan Gangotri'de görebileceğin kristal berraklığındaki su değildir. Şimdi Buda'nın komünü Yarasini

yakınlarındaki Ganj gibidir—kirlidir, içinde ölü bedenler yüzmektedir, içine her tip çöp atılmaktadır. Ama hâlâ yaşamaktadır. Birçoğu tamamen kaybolmuştur. Örneğin Lao Zi'nin komünü devam etmemektedir, Zerdüşt'ün komünü devam etmemektedir. Evet birkaç takipçileri vardır ama onlar komün değildir. Sara-ha'nın, Tilopa'nın, Atisha'nın komünleri devam etmemektedir. Aslında hepsi komün oluşturmuşlardır. Ama toplum çok büyüktür, kocamandır, güçlüdür; usta yaşarken belki komün devam edebilir ama usta gittiğinde, toplum komünü mümkün olan her yoldan yok etmeye başlar. Atisha der ki:

BOZULMAMASI GEREKEN ÜÇ ŞEY ÜZERİNDE DÜŞÜN.

Ve üçüncüsü *dhamma,* hakikattir. Dünya hakikatin karşısındadır; dünya, yalanların içinde yaşar. Yalanlar çok konforludur, çok güvenlidir, rahattır ve kendine göre, ihtiyaçlarına göre yalanlar yaratabilirsin. Hakikat, hiçbir zaman sana göre değildir; senin hakikate göre olman gerekir ve bu da zordur. Hakikate uyabilmen için, senden birçok parça koparılması gerekir. Hakikatin tapınağına girebilmen için egonun bırakılması gerekir.

Yalanlar mükemmel şekilde güzeldir, ucuzdur, her yerde bulunabilir. Alışverişe gidip istediğin kadar, torbalar dolusu yalan satın alabilirsin. Ve onların hakkındaki en iyi şey de sana uymalardır, senin onlara uymanı beklemezler. Çok arkadaş canlısıdırlar, senden hiçbir şey istemezler, bir şey sormazlar, herhangi bir adanma istemezler. Sana hizmet etmeye hazırdırlar.

Hakikat sana hizmet edemez, senin gerçeğe hizmet etmen gerekir.

Atisha sana büyük bir anlayış vermektedir. Özellikle sannyasinlerim için bunun hatırlanması, üzerinde meditasyon

yapılması gerekir. Buda buradadır, komün oluşmaya başlamıştır, hakikat paylaşılmaktadır. Artık onun devam etmesini sağlamak, uzun süre yaşaması ve insanlığa uzun süre hizmet edebilmesi için onu korumak sana bağlıdır.

Ve son sutra:

BU ÜÇÜNÜ, ERDEMDEN AYRI BİR ŞEY OLARAK DÜŞÜNME.

Bu senin erdemin, senin dinin olsun: Buda'ya hizmet etmek, komüne hizmet etmek, hakikate hizmet etmek. Bu, senin tek erdemin, tek dinin olsun.

18. Bölüm - Olimpiyatları Bırakmak

NASIL YAVAŞLANIR?

Hayat bir yere gitmemektedir; bir amacı, varacağı bir yer yoktur. Hayat amaçsızdır, sadece vardır. Bu anlayış senin yüreğine sızmadıkça yavaşlayamazsın.

Yavaşlamak, bir nasıl meselesi değildir; bir teknik, bir yöntem meselesi değildir. Biz her şeyi bir "nasıl"a indirgeriz. Dünyanın her yerinde büyük bir *nasıl-izm* vardır ve herkes, özellikle modern çağdaş zihin, tam bir *nasılcı* haline gelmiştir: şu nasıl yapılır, bu nasıl yapılır, nasıl zengin olunur, nasıl başarılı olunur, insanlar nasıl etkilenir, nasıl arkadaş edinilir, nasıl meditasyon yapılır, hatta nasıl sevilir. Bir aptalın, nasıl nefes alınacağını sorması yakın görünüyor.

Bu bir nasıl meselesi kesinlikle değildir. Hayatı, teknolojiye indirgeme. Teknolojiye indirgenen hayat tüm sevinç tadını yitirir.

Bir kitaba rastladım; kitabın adı çok komikti. Adı *Rahatlamalısın'dı.* Buradaki sorun -malısın ama orada duruyor. Bu -malısın yüzünden kimse rahatlayamıyor. Bir de bütün bu -malısın'ların üstüne bir -malısın daha—*rahatlamalısın*—hayatında daha fazla gerilim yaratacaktır. Rahatlamaya çalışırsan, her zamankinden daha gergin hissedersin. Daha fazla uğraşırsan daha da gergin hissedersin. Rahatlamak bir sonuç değildir, bir faaliyetin sonucu değildir; anlayışın par-lamasıdır.

Sana anlatmak istediğim ilk şey bu: hayatın amaçsız olduğu. Bunu kabul etmek çok zordur. Peki hayatın amaçsız olduğunu kabul etmek neden bu kadar zordur? Zordur çünkü

amaç olmadan ego var olamaz. Hayatın hiçbir amacı olmadığını kavramak zordur çünkü eğer amaç yoksa, bir zihne sahip olmanın, bir egoya sahip olmanın anlamı yoktur. Ego, sadece amaç odaklı görüşte var olabilir; zihin sadece gelecekte var olabilir. Amaç, işin içine geleceği sokar; amaç, düşüncelerin hareket edeceği, arzuların ortaya çıkacağı alanı yaratır. O zaman doğal olarak telaş olur çünkü hayat kısadır. Bugün buradayız ve yarın—hatta belki bir saniye sonra—yokuz.

Hayat çok kısadır. Eğer ulaşılacak bir amaç varsa, telaş olması kaçınılmazdır. Ve, "Acaba yapabilecek miyim?" diye bir endişe, sürekli bir endişe olması da kaçınılmazdır—titreyen bir yürek, sallanan temeller. Neredeyse sürekli olarak içsel bir deprem yaşıyor olacak-sındır, her zaman sinir krizinin eşiğinde olacaksındır. Bir amacın varsa, eninde sonunda kendini psikanalistin divanında bulursun.

Benim görüşüm, amaçsız bir hayat yönünde. Bu, bütün Budala-rın görüşü. Her şey, hiçbir neden olmadan var. Her şey tamamen saçma. Eğer bu anlaşılırsa, o zaman telaş nerededir ve ne için? O zaman andan ana yaşamaya başlarsın. O zaman bu an sana, Tanrı veya bütün veya sen onu nasıl adlandırmak istersen o—Tao, *dhamma,* logos v.b.—tarafından verilen güzel bir hediyedir.

Bu âna sahipsin: bir şarkı söyle, onun bütünlüğü içinde yaşa. Ve onu, gelecekte gelecek başka hiçbir an için feda etmeye çalışma. Onu, kendisi için yaşa.

Sanatın, sanat için olduğunu söylerler. Olabilir de, olmayabilir de—ben bir sanatçı değilim. Ama sana şunu söyleyebilirim: hayat, hayat içindir. Her an, tamamen kendisi içindir. Onu herhangi başka bir şey için harcamak tamamen akılsızlıktır. Ve feda etme alışkanlığı bir kere yerleştiğinde, bu

ânı, bir sonraki için harcarsın; bir sonrakini, daha sonraki için harcarsın ve böyle sürer gider—bu yıl, önümüzdeki yıl için ve bu hayat, bir sonraki hayat için! O zaman bu şöyle mantıklı bir süreç haline gelir: ilk adımı attığında, yolculuk—seni çorak topraklara götüren yolculuk, seni çöle götüren yolculuk, kendini mahveden, intihara benzeyen yolculuk—başlar.

Her anı, yalnızca o anı yaşamanın katışıksız sevinci için yaşa. O zaman her anın, orgazm gibi bir niteliği olur. Evet, bu orgazm gibidir. Benim sannyasinlerim bu şekilde yaşarlar, hiçbir -meli -malı olmadan, hiçbir emir almadan. Burada şehit olmak üzere bulunmuyorsun, benimle hayatın bütününün tadını çıkarmak üzere bulunuyorsun. Ve yaşamanın, sevmenin ve tadını çıkarmanın tek yolu, geleceği unutmaktır. O, yoktur.

Ve eğer geleceği unutabilirsen, ortada öyle bir şey olmadığını görebilirsen, ona devamlı hazırlanmanın bir anlamı yoktur. Geleceğin bırakıldığı an, geçmiş kendiliğinden anlamsızlaşır. Geçmişi, gelecekte kullanmak için taşırız. Yoksa geçmişi niye taşıyalım? Gerek yoktur. Eğer gelecek yoksa, geçmişin sana verdiği bilgileri taşımanın anlamı nedir ki? O, yolculuğun neşesini yok edecek bir yüktür.

Ve sana hatırlatayım ki, bu saf bir yolculuktur. Hayat hiçbir yere olan bir hac yolculuğudur, hiçbir yerden hiçbir yere. Ve bu iki hiçbir yerin arasında şimdi-ve-burada vardır.

Mesele, yavaşlamak için belli bir teknik kullanma meselesi değildir çünkü eğer hayata karşı temel yaklaşımın aynı—amaç odaklı—kalıyorsa, yavaşlamaya çalışabilirsin ve hatta yavaşlamakta başarılı olabilirsin ama şimdi hayatında yeni bir gerilim başlatmışsındır. Yavaş kalmak için devamlı tetikte olman gerekir; yavaş kalmak için kendini sürekli tutman gerekir.

Serbest bir enerji akımına sahip olmazsın. Devamlı

korkarsın çünkü eğer tekniği unutursan, eski alışkanlık seni tekrar ele geçirir. Ve alışkanlık oradadır çünkü aslında bu alışkanlık senin yaşam felsefende köklenmiştir. Sana elde etmen öğretilmiştir: bir şey elde et!

Bir çocuk doğduğu andan itibaren onu zehirle beslemeye başlarız: hırs, elde etme, başarı, zenginlik, isim, ün. Onun varlığının kaynaklarını zehirlemeye başlarız; buna çok dikkat ederiz ... Yirmi beş yıl çocuklara zehirli eğitim vermekle geçer. Bu hayatın üçte biridir ve boşa gitmiş görünmektedir. Ve en önemli üçte birdir çünkü bir kişi yirmi beş yaşına geldiğinde zaten pek çok yönden düşüşe geçmeye başlamıştır. Cinselliğinin en yüksek noktası geçmiştir, cinselliğin en yüksek noktası on yedi buçuk, on sekiz yaşlarıdır. Yirmi beş yaşında olduğunda, zaten yaşlanmaya başlamıştır.

Bir elde edicinin zihnini yaratmak için yirmi beş yıl boşa gitmiştir. Ve bu şekilde ortaya rekabet, çelişki çıkar. Hayatın her seviyesinde siyaset vardır. Özel yakın ilişkide bile siyaset vardır: adam, karısını kontrol etmeye alışır; kadın, kocasını kontrol etmeye çalışır; çocuklar, ebeveynlerini kontrol etmeye çalışır; ebeveynler, çocuklarını kontrol etmeye çalışırlar. Hiçbir samimiyet kalmaz çünkü elde edici zihin için samimiyet mümkün değildir. O sadece diğerini nasıl kullanacağını bilir; diğerine karşı nasıl saygılı olacağını bilemez. Sömürücüdür. Hayatla ilişkisi, Martin Buber'in "ben-o" diye adlandırdığı ilişkidir: her şey bir mala indirgenmiştir.

Bir kadını seversin: onu hemen bir mala indirgersin, bir eşe indirgersin ve o da seni bir erkekten, bir eşe indirgemeye çalışmaktadır. Erkek olmak güzel bir şeydir, erkek olmak Tanrısal bir şeydir ama bir karı ya da koca olmak çirkindir. Artık aşk yoktur, yasa vardır. Samimiyet gitmiştir artık pazarlık, iş vardır. Artık şiirsellik ölmüştür. Ve şimdi ikisi de siyasetçidir:

kim kime baskın çıkacak?

En samimi ilişkiden en resmi ilişkiye kadar hikâye aynıdır. Hep "ben-o" hikâyesi vardır. Çirkin bir dünya yaratmış olmamızın nedeni budur. Ve doğal olarak, bu kadar çok rekabet ve bu kadar çok rakip varken nasıl yavaşlayabilirsin? Eğer yavaşlarsan, başarısız olursun; eğer yavaşlarsan, asla başarılı olamazsın; eğer yavaşlarsan, kaybolursun! Eğer yavaşlarsan, adsız kalırsın; dünyaya imzanı bırakamazsın. Eğer yavaşlarsan, kim olabilirsin ki? Başkaları yavaşlama-maktadır.

Bu, neredeyse, sanki sen bir Olimpiyat yarışındaymışsın ve bana, "Nasıl yavaşlamalı?" diye soruyormuşsun gibi bir şeydir. Eğer yavaşlarsan, bırakmış olursun! Artık Olimpiyat yarışında değilsindir. Ve bütün bu hayat bir Olimpiyat yarışına döndü. Herkes yarışıyor ve herkes en üst seviyede yarışmak zorunda çünkü bu bir ölüm kalım meselesi. Milyonlarca düşman var... Herkesin senin düşmanın olduğu bir dünyada yaşıyoruz çünkü kiminle rekabet içinde olursan, o senin düşmanındır. Onlar, senin başarı olasılığını yok etmektedir; sen de onların başarı olasılığını yok etmektesindir.

Bu hırslı dünyada, arkadaşlık tomurcuklanamaz, sevgi hemen hemen imkânsızdır, şefkat mümkün değildir. Çok çirkin bir karmaşa yaratmışızdır ve bunun kökeni, elde edilecek bir şey olduğunu düşünmemizdir.

Kapitalist bir ülke ile komünist bir ülke arasında fark yoktur, felsefe aynıdır. Komünizm, kapitalizmin bir yan ürünüdür, tıpkı Hıristiyanlığın Yahudiliğin bir yan ürünü olması gibi. Fazla fark yoktur, sadece sözcükler değişir. Oyun aynı kalır —tabii ki başka bir dile çevrilmiştir ama oyun aynıdır. Komünist bir ülkedeki güç politikaları da aynı ölçüde fazladır. Aslında kapitalist bir ülkeden de fazladır çünkü yapı hiç değişmez, sadece

duvarlar beyaza boyamayı sürdürürler. Beyaza boyayabilirsin, rengi değiştirebilirsin ama bu, hiçbir değişiklik yaratmayacaktır. Ve bizim bireysel hayatlarımızda da yapmaya devam ettiğimiz şey budur.

Bana bir politikacı geldi ve nasıl meditasyon yapılacağını öğrenmek istedi. Neden böyle bir şey istediğini sordum. "Neden mi?" dedi. "Meditasyon huzur, sükûnet verir ve ben sakin olmak istiyorum, huzurlu olmak istiyorum." Ona, "Gerçekten sakin ve huzurlu olmak istiyor musun?" diye sordum. "Evet," diye cevap verdi. "Bu yüzden o kadar uzun bir yoldan geldim." "O zaman," dedim. "İlk anlaman gereken şey, politikacı zihninin asla sakin ve huzurlu olamayacağıdır. Seçmen gerekecek. Eğer gerçekten meditasyon dünyasına girmek istiyorsan, siyaset dünyasından çıkman gerekecek. İki ata birden binemezsin ve bunlar, birbirine tamamen zıt yönlerde hareket eden atlar." "Bu kadarı fazla!" dedi. "Aslında buraya politik görevim nedeniyle geldim. Zihnimde öyle çok gerilim var ki, gece uyuyamıyorum, dinlenemiyorum, dönüp duruyorum, gündüz olduğu gibi gece de aynı politik kaygı devam ediyor. Buraya, bana rahatlamamı ve dünyada daha iyi rekabet etmemi sağlayacak bir teknik öğretmen için geldim. Meditasyon için böyle bir bedel ödemeye hazır değilim. Ben, meditasyonun, politik rekabette bana hizmet etmesini istiyorum. Yirmi yıldır siyasetin içindeyim ve hâlâ eyaletimin bakanı olamadım."

İşte bu adam meditasyon yapamaz. Meditasyon herhangi bir toprakta yetişebilen bir şey değildir. Temel bir anlayışa ihtiyaç vardır; değişimin çok temel olması gerekir. İçinde büyümek için yeni bir toprağa, yeni bir geştalta ihtiyacı vardır.

Meditasyon yapan kişi, hiçbir uğraş vermeden, doğallıkla yavaşlar. Bunun için çalışmaz. Çalışılan bir şey asla gerçek değildir; yapaydır, keyfidir. Çalışılmış şeylerden kaçın—onlar en

fazla rol olabilirler, gerçek değillerdir. Sadece gerçek özgürleştirir.

Meditasyon yapan kişi doğal olarak yavaştır—yavaş olmaya çalıştığı için değil, gidilecek hiçbir yer olmadığı için. Elde edilecek bir şey yoktur, haline gelinecek bir şey yoktur, "haline gelmek" durmuştur. "Haline gelmek" durduğunda, "olmak" vardır. Ve olmak yavaştır, saldırgan değildir, telaşsızdır.

O zaman tam bir mevcudiyetle her anın tadını çıkarabilirsin, mevcutta "mevcut" olabilirsin; yoksa öyle bir telaş içinde olursun ki olana bakmak imkansız hale gelir. Gözlerin uzaktaki bir amaca, uzaktaki bir yıldıza odaklanmıştır, oraya bakmaktasındır.

Eski bir hikaye duydum, Yunanistan'da geçiyor. O günlerin en ünlüsü olan büyük bir astrolog bir kuyuya düşmüş çünkü gece yolda yürürken yıldızlar çalışıyormuş ve orada bir kuyu olduğunu unutup içine düşmüş.

Yakınlarda bir kulübede yaşayan yaşlı bir kadın, onun düşme ve bağırma seslerini duymuş ve onun kuyudan çıkmasına yardım etmiş. Astrolog çok mutlu olmuş. "Hayatımı kurtardın," demiş. "Benim kim olduğumu biliyor musun? Ben kraliyet astrologuyum. Ücretim çok yüksek—kralların bile bana danışmak için aylarca beklemesi gerekiyor—ama senin için, geleceğini tahmin edeceğim. Yarın sabah evime gel ve senden hiç ücret almayacağım."

Yaşlı kadın gülmüş ve, "Unut bunu!" demiş. "Sen iki metre öteni bile göremiyorsun—benim geleceğimi nasıl göreceksin?"

Dünyadaki milyonlarca insanın durumu budur. Olanı göremezler, olması gerekene saplantılıdırlar. İnsanlığın acısını çektiği en büyük saplantı "olması gereken"dir. Bu, bir çeşit

deliliktir.

Gerçekten sağlıklı olan insanın, "olması gereken" ile bir alakası yoktur. Onun ilgisi olana, hemen olanadır. Ve hemen olanın içine girdiğinde şaşırırsın, onun içinde en yüksek derecede olanı bulursun. Eğer yakında olanın içine hareket edersen, onun içinde bütün yıldızları bulursun. Eğer mevcut ânın içine hareket edersen, bütün sonsuzluk ellerindedir. Eğer "oluş"u bilirsen, o zaman, bir "haline geliş" meselesi yoktur. Ne haline gelmeyi hayal ettiysen, sen zaten osundur.

Siz kim olduğunu unutmuş tanrılarsınız. Sizler uykuya dalmış ve rüyalarında kendilerini dilenci olarak gören imparatorlarsınız. Şimdi dilenciler imparator haline gelmeye çalışmaktadır—rüyada imparator haline gelmek için büyük çaba harcarlar ve gereken tek şey uyanmaktır! Ve uyanmak derken, nerede uyanabilirsin? Gelecekte mi? Geçmişte mi? Geçmiş artık yoktur, gelecek henüz gelmemiştir—nerede uyanabilirsin? Sadece şimdide uyanabilirsin ve sadece • burada uyanabilirsin. Olan tek an budur, olan tek hakikat budur ve olmuş olan ve olacak olan tek hakikat de budur.

Temel felsefeni değiştir. Varlığının içine rahatla. İdeallere sahip olma, kendinden bir şey yapmaya çalışma, Tanrı'yı iyileştirmeye çalışma. Sen olduğun şekilde kusursuzsun. Bütün kusurlarınla kusursuzsun. Eğer kusurluysan, kusursuzca kusurlusun—ama kusursuzluk ortada.

Bu bir kere anlaşıldığında, neden telaş olsun? Neden endişe olsun? Zaten yavaşlamışsındır. O zaman bu, varacağı bir yer olmayan, hiçbir yere gitmeyen bir sabah yürüyüşüdür. Her ağacın, her güneş ışığının, her kuşun ve geçen her kişini tadını çıkarabilirsin.

DEĞİŞİK IRKLAR, ULUSLAR, VESAİRE VESAİRE

ARASINDA GERÇEKTEN BİR FARK VAR MIDIR?

Gerçek farklılıklar yoktur, olamaz da. Bütün farklılıklar yüzeyseldir. Musevi, Hindu'dan farklı değildir; Müslüman, Hıristiyan'dan farklı değildir; Çinli, Amerikalıdan farklı değildir; zenci, İngilizden farklı değildir.

İnsanlar birdir, farklılıklar yüzeyseldir. Evet, görünürde farklılıklar vardır. Bir zenci zencidir: siyah derilidir, beyaz bir kişiden değişik görünür. Ama bu fark, fark eden bir fark değildir. Fark çok küçüktür: sadece derisinde biraz daha fazla siyah pigment vardır. Ama derinin renginin farklılığı veya burnun uzunluğundaki fark, önemli farklar değildir. Sadece uzun bir burnun, bir Yahudi burnun var diye Tanrı'nın seçilmiş kişisi haline gelmezsin. Veya yalnızca Hindistan'da doğdun diye dindar olmazsın.

Bunların hepsi aptalca fikirlerdir. Ama bu aptalca fikirler dünyada kalmaya devam etmişlerdir ve sadece devam etmekle kalmayıp insanlık için büyük tehlike oluşturmuşlardır. Egoyu tatmin ederler. Hindu, kendini dünyanın en dindar, ülkesini de dünyanın en kutsalı olduğunu düşünür—ne kadar saçma konuşmaktadırlar!

Ülkeler sadece siyasi haritalarda ayrıdırlar; yoksa yalnızca bir dünya vardır. Sadece otuz yıl önce Karaçi ve Lahor kutsal topraklardı—sadece otuz yıl önce. Ama şimdi Pakistan'dalar ve hiç de kutsal olarak görülmüyorlar. Şimdi Hintliler Lahor ve Karaçi'den daha az kutsal olan bir yer düşünemiyorlar. Şimdi kutsal olmayanların en kutsal olmayanı durumundalar ama eskiden kutsal toprakların bir parçasıydılar. Birazcık politika değişikliği, haritada çizilen bir çizgi— dünyada değil, dünya hala bölünmemiş—yetiyor.

Şöyle bir hikaye duydum: Hindistan ve Pakistan ayrılacağı

zaman, tam sınırda bir tımarhane varmış ve ne Hindistan, ne de Pakistan bu tımarhaneye sahip olmak için istekli değillermiş. Ama bir tarafa ait olması gerekiyormuş ve politikacılar bu konuyla tamamen ilgisiz oldukları için, delilerin kendilerine hangi tarafa gideceklerinin sorulmasına karar verilmiş.

Büyük bir toplantı olmuş—tımarhanedeki bin kişi toplanmış ve onlara, "Nereye gitmek istiyorsunuz?" diye sorulmuş. Onlar da, "Hiçbir yere gitmek istemiyoruz. Burada kalmak istiyoruz," diye cevap vermişler. Onlara tekrar tekrar açıklanmış: "Bir yere gitmeyeceksiniz, burada kalacaksınız. Ama yine de nereye gitmek istediğinizi soruyoruz—Hindistan'a mı, Pakistan'a mı?"

Tımarhanedekiler kulaklarına inanamamış. "Şimdi bizde şüphe uyandırıyorsunuz," demişler. "Biz mi deliyiz, siz mi? Eğer bir yere gitmeyeceksek, o zaman neden nereye gideceğimize karar verelim?"

Bir türlü iletişim kurulamamış. Ve görüyorsun ki, deliler çok daha fazla haklıymışlar. Onlar her zaman sözde siyasetçilerden çok daha fazla haklıdırlar.

Sonra liderler tam ortadan ayırmaya karar vermişler. Ve tımarhanenin ortasına bir duvar yapılmış. hâlâ delilerin bazen duvara tırmanıp güldüklerini duydum. Bütün bunlar çok saçma görünüyor. Tamamen aynı yerdeler ama bazılar Pakistanlı, bazılar ise Hintli oldular—ve aralarında sadece bir duvar var. Ve hâlâ bunun hakkında konuşuyorlar: "Ne oldu?"—çünkü biz hâlâ aynıyız, bir fark göremiyoruz! Ama şimdi düşmanız—aslında konuşmamamız gerekiyor."

Fark yoktur. Ya da varsa da çok ufak farklılıklardır, şunun gibi:

Bir ampul takmak için kaç Hintli gerekir biliyor musun? Dört. Biri ampulü tutmak, üçü, ampul tutanı çevirmek için.

Peki, aynı iş için kaç Kaliforniyalı gerekir biliyor musun? Dört. Biri ampulü takmak için, üçü de bu deneyimi paylaşmak için.

> BUGÜN, KENDİ ACILARIMA KENDİM NEDEN OLDUĞUMU VE BÖYLE OLMASI GEREKMEDİĞİNİ AÇIKÇA ANLADIM VE ETRAFTA SADECE DAİRELER YAPARAK DOLAŞMADIĞIMI ANLAYINCA GÖĞSÜMDEN BÜYÜK BİR YÜK KALKTI! TEŞEKKÜR EDERİM, TEŞEKKÜR EDERİM, SEVGİLİ USTA.
>
> AMA HAFİF VE GEÇİRGEN HALE GELMEKTEN KORKUYORUM. BÜTÜN BUNLAR BENİ UTANDIRIYOR.

İlk özgürlük deneyimi her zaman utandırıcıdır. Kör için, ilk ışık ışınının utandırıcı olması kaçınılmazdır. Her zaman zincirlerle yaşamış biri için, kraldan daha özgür olduğuna dair gelen ani bir mesaj ... Her zaman utandırıcıdır. Belli bir şekilde yaşamaya alışmış, belli bir yaşam stili evrimleştirmiştir.

Hapishanede güvencesi vardır; oraya yerleşmiştir. Şimdi her şey yerinden oynamaktadır. Bu, yalnızca zincirlerin çıkarılması meselesi değildir; şimdi bütün dünyayla yeniden yüzleşmesi gerekecektir. Bütün unuttuklarım öğrenmesi gerekecektir; tekrar öğrenmesi gerekecektir. Bu, zor olacaktır; diğerlerine göre biraz amatör görünecektir.

Yürürken bile, zincirlere alıştığı için onlarsız yürümek biraz garip olacaktır; rahat olmayacaktır.

Fransız devrimcileri büyük Fransız hapishanesi olan Bastille'deki mahkûmları serbest bıraktıklarında şaşırdılar: mahkûmlar dışarı çıkmaya hazır değillerdi. Bu, yalnızca ömür

boyu hapis cezası alan mahkûmların tutulduğu Fransa'daki en büyük hapishaneydi. İçeride otuz yıldır, kırk yıldır, hatta elli yıldır kalan mahkûmlar vardı.

Şimdi yalnızca yirmi yaşında iken hapse girmiş ve elli yıldır orada yaşamakta olan bir kişiyi düşün. Dünyayı, onun nasıl göründüğünü tamamen unutmuştur. Elli yıldır ağır zincirlerle hücresinde yaşamaktadır. .. Bu zincirlerin kilidi yoktu çünkü onların kilidinin açılması hiç gerekmeyecekti. Onlar ömür boyu için takılmıştı, sabittiler, ağırdılar. Elli yıl boyunca ellerinde ve ayaklarında bu zincirlerle uyumuştu; bu hayata tamamen alışmıştı. Ve yemek zamanında geliyordu, yemek hakkında endişelenmesine gerek yoktu. Çok fazla bir yemek gelmiyordu ama yine de hiç yoktan iyiydi. Sorumluluğu yoktu, herhangi bir şeyle ilgilenmesi gerekmiyordu, onun için her şey yapılıyordu.

Belki de yavaş yavaş kendisini bir mahkûm değil, her ihtiyacı karşılanan bir kral olduğuna ikna etmişti. Diğerleri ona bakıyorlardı. Belki yavaş yavaş kendisini, dışarı çıkmasını engelleyen kişilerin gardiyan değil, kendisinin korumalar olduğuna ikna etmişti. Ve bu doğaldı. Elli yıl bir zindanda yaşarsan, böyle bahaneler, böyle halüsinasyonlar böyle güzel teoriler yaratmak zorunda kalırsın. Hepimiz böyle şeyler yapmışızdır.

Sonra bir gün devrimciler geldi ve mahkûmları çıkmaya zorladı. Mahkûmlar onlara karşı çıktı—hazır değillerdi. Bu, anlaşılması gereken bir şeydir. İstekleri dışında özgür bırakıldıklarında bile yüzde ellisi gece en azından hücrelerinde uyuyabilmek için geri döndü. Başka nerede uyuyabilirlerdi ki?

Önemli bir şey daha—çok önemli bir şey daha oldu. Zincirlerini istediler çünkü onlar olmadan uyuyamıyorlardı. Elli

yıldır bu zincir yüküyle uyuyunca, onlara müzik gibi geliyor olması lazım. Gece uykularında döndükçe zincirlerin sesi geliyordu ama şimdi onlar olmadan kendilerini çok hafif hissediyor olmalılardı ve uyumaları imkânsız hale geliyordu.

Bu, bütün insanların durumudur. Öyle bir şekilde yetiştiririliz ki, özgür olduğumuza inanırız ama değilizdir. Uluslar olduğu sürece, hiç kimse gerçekten özgür değildir. Siyasetçiler insanlar yönettiği sürece, dünya köle olarak kalacaktır. Seni özgür olduğuna inandırmaya devam ederler. Değilsin. Etrafında bin bir tane duvar var—bel-ki çok şeffaflar ve arkalarını görebiliyorsun ve bu sana özgür olduğun hissini veriyor ama değilsin. Kafanda dinler olduğu sürece—Hıristiyanlık, Hinduizm, İslam, Jainizm, Budizm—özgür olamazsın. Zihin özgür olamaz.

Özgürlük, zihinden özgürlük demektir.

Sadece zihinsiz olan kişi özgürlüğün tadını bilebilir.

Ama zihinsiz olmak çok risklidir; bütün alıştığın şeyleri, bütün bağlandığın şeyleri kaybetmen gerekir. Bütün sahip oldukların zihninde durur: felsefelerin, dinlerin, kavramların, kuramların hepsi zihindedir. Eğer zihni bırakırsan—ve meditasyon işte budur, zihni bırakmaktır—sanki soyulmuşsun, çıplak kalmaya zorlanmışsın, için boşalmış gibi hissedersin. Sadece çöp olsa da o eski doluluğu özlersin. Ama insanların fikri hiçbir şeye sahip olmamaktansa, ne olursa olsun bir şeye sahip olmanın daha iyi olduğu yolundadır. Sefil olmak bile hiçbir şey olmamaktan daha iyidir. İnsanlar hiçbir şey olmamaktan çok korkarlar. Oysa hiçbir şey özgürlüktür; hiçbir şey demek, hiçbir şey, hiçbir kimse, hiçbir zihin demektir.

Ve ilk göz atış gerçekleştiğinde—zihinsizlikten, ötelerden ufak bir rüzgâr estiğinde—bu utandırıcıdır. Hem büyüleyici,

hem de utandırıcıdır—seni mezarından çıkmaya çağırır ama yine de korkutucudur.

Ama bu çağrı duyulduğunda, ona saygı gösterilmelidir. Kendi sefaletini kendin yarattığın gerçeğine ufak bir göz attığında, artık senin için onu yaratmaya devam etmek zor olacaktır. Eğer başkalarının yarattığını düşünüyorsan, sefalet içinde yaşamak kolaydır—ne yapabilirsin ki? Çaresizsindir. Bu yüzden sorumluluğu başkalarına atmayı sürdürürüz.

Geçmiş karma, geçmiş hayat karması yüzünden sefalet içinde olduklarını düşünen insanlar vardır. Bu fikir çok saçmadır: elini şimdi ateşe sokarsın ve bir sonraki hayatta yanarsın. Hayat hemendir. Hayat budur: doğurganlıktır. Hayat asla ertelemez. Güzel bir şey yaparsın ve bu yapışın kendisinde ödüllendirilirsin; ödül için pek çok hayat boyunca beklemen gerekmez. Çirkin bir şey yaparsın ve ceza bu davranışın kendisindedir; ceza, davranıştan ayrı değildir.

Bu, en temel şeylerden biridir—benim bütün karma fikrine karşı olduğumu anlamalısın. Sorumluluğu geçmişe atmak, zihnin bir stratejisidir. Ve sorumluluk bir şeye atıldığında—bunun ne olduğu, x, y, z hiç fark etmez—sefaletinde rahatlayabilir ve sefaletin içinde kalabilirsin. Ne yapabilirsin ki? Kendini bir kurban gibi hissetmeye başlarsın. Şimdi geçmiş değiştirilemez; yapılmış olan şey yapılmıştır, artık onu yapılmamış hale getiremezsin, kabul etmen gerekir.

Doğu'nun bu kadar çok acı çekmesinin nedeni, bu saçma karma fikridir. İnsanlar fakirdir ve "Ne yapabiliriz?" derler. Açtırlar, ölmektedirler ama yine de, "Ne yapabiliriz ki?" diye düşünmeye devam ederler. Geçmişte yanlış bir şey yapmışlardır, bunun için acı çekmeleri gerektiğini düşünürler. Bu, din adamlarının insanlar sefalet içinde ama mutlu, acılar içinde ama

statüko için bir tehlike yaratmadan tutmak için buldukları çok büyük bir icattır.

Devrime karşı icat edilmiş en önemli fikir karmadır. Bu yüzden Hindistan'ın on bin yıllık tarihinde hiçbir devrim yoktur. Hintli zihni bütünüyle değişmediği sürece, hiçbir devrim olmayacaktır. Devrim kesinlikle Hintli-olmayan bir durumdur. Hintli bilinci, karma fikriyle, geçmişle öyle yüklenmiştir ki, bu ülkede bir başkaldırı yaratılamaz.

Bu gariptir. Dünyanın en eski topraklarından biridir ama yine de hiçbir devrim olmamıştır. Buda, Atisha, Kabir gibi insanlar burada yaşamışlardır ama yine de tek bir devrim olmamıştır. Evet, devrimciler olmuştur—Buda bir devrimcidir—ama ülke etkilenmeden kalmıştır.

Aslında Budizm, yalnızca çok devrimci olduğu için bu ülkeden yok oldu. Ülkenin itaatkâr zihnine uymadı, ne olursa olsun kabul etme, bir şey yapamama ve ümitsizlik fikrine uymadı.

İnsanlar sorumluluğu geçmişe, kadere, kısmete veya Tanrı'ya atmayı sürdürürler. Ve eğer bunların modası geçerse, o zaman toplumun sosyal yapısına veya ekonomik sistemine, kapitalizme, komünizme veya faşizme yüklerler—ama hep, "Acı çekmemin sorumlusu benim, başka hiç kimse değil," görüşünün ortaya çıkmasını engelleyecek bir bahaneye gereksinim duyarlar.

İnsanlar Tanrı'yı, toplumu, karmayı, vesaireyi bıraksalar bile yeni yollar bulurlar. Freudcular, bilinçaltın yüzünden acı çektiğini söylerler. Freud, insan için bir ümit olmadığını, her zaman sefil kalacağını söyler. Bütün yapabileceğimiz, onu normal şekilde sefil olarak tutmaktır; bütün yapılabilecek olan budur. Freud'a göre, yapılabilecek en iyi şey sefaleti belli sınırlar

içinde tutmaktır, hepsi budur. Sefil olacaklardır, mutlu bir insanlık için hiç ümit yoktur. Neden—bilinçaltı yüzünden. Bilinçaltındaki içgüdüler, toplumla çatışma halindedir. Ve Freud eğer bilinçaltındaki içgüdülere izin verirsen, o zaman toplumun, kültürün, uygarlığın yok olacağını ve orman dünyasına geri dönüp acı çekeceğimizi söyler. Eğer toplumun senin üstünde kontrolü olmasına, bilinçaltındaki içgüdüleri bastırmasına izin verirsen de, bilinçaltıyla sosyal kod arasında devamlı bir çatışma olacaktır. Ve bu çatışma yüzünden sefil olacaksındır. Hiçbir çıkış yolu görünmemektedir.

Gerçekten dindar olan insan, kendi sefaleti için bahaneler bul-ınayı bırakan insandır. "Ben sorumluyum" ve "Bu benim seçimim, ben bu şekilde seçtim. İstediğim her şeyi seçme özgürlüğüm var ve hep olmuştu. Sefaleti de seçebilirim, mutluluğu da seçebilirim," diyebilmek cesaret ister.

İnsanın ruhu, özgürlükten oluşur.

Ben sana özgürlüğü öğretiyorum.

Ama özgürlük sorumluluğu, hayatının tüm sorumluluğunu kendi omuzlarına alabilmek, başkalarına atmamak demektir.

Senin başına güzel bir şey, muazzam şekilde önemli bir şey geldi. Onu kucakla. Utanma—onu kucakla. Onu sev, kutla, besle, buyur et. Kapını bir hakikat çalıyor.

Diyorsun ki: "Bugün kendi acılarıma kendim neden olduğumu ve böyle olması gerekmediğini açıkça anladım ve etrafta sadece daireler yaparak dolaşmadığımı anlayınca göğsümden büyük bir yük kalktı. Teşekkür ederim, teşekkür ederim, sevgili Usta. Ama hafif ve geçirgen hale gelmekten korkuyorum!"

Bunu anlayabilirim. Zincirleri, zindanları, bağları, esaretleri bırakmak zordur. Onlara çok uzun süre, çok fazla yatırım yapmışızdır. Anlayabiliyorum.

"Bunların hepsi çok utandırıcı!" diyorsun.

Öyle. Ama artık geri dönüş yok Eğer geri dönmek istesen bile, geri dönüş yok O bakış seni korkutacaktır, o bakış seni bir gölge gibi takip edecektir, o bakış sana tekrar tekrar, "Ashoka, sen sorumlusun ve onu yine yapıyorsun. Dikkat et. Diğer alternatif de mümkünken sen sefaleti seçiyorsun," diyecektir.

Bir Sufi mistik, hayatı boyunca hep mutluymuş—kimse onu mutsuz görmemiş—her zaman gülüyormuş, bütün varlığı bir kutlama kokusuymuş... Yaşlanmış, öleceği zaman, ölüm döşeğinde hala gülüyor, eğleniyormuş. Müritlerinden biri, "Bizi şaşırtıyorsun," demiş. "Ölüyorsun ama niye hâlâ gülüyorsun? Bunda komik ne var? Biz çok üzülüyoruz. Sana pek çok kez niye hiç üzülmediğini sormak istedik. Ama şimdi senin, en azından ölümle karşılaşınca üzülüyor olman gerek, hâlâ gülüyorsun—bunu nasıl başarıyorsun?"

Yaşlı adam, "Bu basit," demiş. "Ben ustama sormuştum—ben de gençken bir ustaya gitmiştim; on yedi yaşındaydım ve daha o yaşta sefildim; ustamsa yetmiş yaşındaydı ve bir ağacın altında oturmuş, hiçbir neden olmadan gülüyordu. Orada başka kimse yoktu, hiçbir şey olmamıştı, kimse bir şaka falan yapmamıştı ama o karnını tutarak gülüyordu. Ona, 'Sana ne oldu? Delirdin mi?' diye sordum. O da, 'Bir gün ben de senin kadar üzgündüm. Sonra birden, bunun benim seçimini, benim hayatım olduğunu anladım,' dedi. O günden beri her sabah kalktığımda, daha gözlerimi açmadan karar veriyorum. Kendi kendime, 'Abdullah,'—adı buydu—diyorum. 'Ne istiyorsun? Perişanlık mı? Mutluluk mu? Bugün neyi seçeceksin?' ve her gün

mutluluğu seçiyorum."

Bu bir seçimclir. Bunu dene. Uykunun gittiğini hissettiğin sabahın ilk ânında kendine, "İşte yeni bir gün!" de. "Fikrin nedir? Sefaleti mi, yoksa mutluluğu mu seçiyorsun?"

Kim sefaleti seçer ki? Ve **NEDEN?** İnsan sefaletin içinde mutluluk hissetmiyorsa, bu mümkün değildir ama o zaman da sefaleti değil, mutluluğu seçiyorsundur.

Bu iyi bir şey. Şimdi bu anlayışın içinde daha fazla kök salmasına izin ver, buna yardım et. Yavaş yavaş bu yeni hayat ve varoluş hissine daha uyumlu hale gelirsin—bu bir uyum sağlamadır. Ve bu içsel keyifle ahenk içinde olmayı öğrendiğinde, mutluluğun daha yüksek zirvelerinin farkına varırsın. Pek çok zirve vardır, dorukların ötesinde doruklar vardır. Bir zirve, başka bir zirveye yol gösterir; küçük bir uyum, daha büyük bir uyum için kapıyı açar. Bu şekilde sonsuza dek devam eder.

SÖZDE GURULAR İÇİN VESAİRELER SÖZCÜĞÜNÜ BULMAN ÇOK HOŞUMA GİTTİ. BUNU NASIL YAPTIĞINI MERAK EDİYORUM.

Bu basit. Hindistan'a gidip pek çok aziz görebilirsin ve onların hiçbir bireyselliği, benzersizliği, orijinalliği, kendilerine ait bir tadı olmadığını görürsün. Gramofon kayıtları —sahibinin sesi—gibidirler; sadece papağan gibi kutsal kitapları tekrar eder dururlar. Taklitçi, sahte, plastikler; onların başına hiçbir şey gelmemiştir.

Aziz olmadıklarını söylemiyorum—azizdirler ama onların başına bir şey gelmemiştir. Azizlikleri, geliştirilmiş bir davranıştır; bir oluş değildir. Karakterleri vardır—kesinlikle karakterleri vardır, bunu inkâr etmiyorum—ama karakterleri,

bir örtü gibidir; örtmeye yarar. Derinde, tam tersidirler. Yüzeyde, bilinçli zihinde azizlerse de, bilinçaltında günahkârdırlar. Ve en son derecede, karar verici olan, yüzeysel bilinç değil, daha derin olan bilinçaltıdır.

Eğer günahkar bastıramazsan, bir aziz olamazsın. Ve günahkârı bastırdığında, günahkâr, varlığının içine daha derinden girer. Bu yüzden bu azizler sürekli çatışma halindedirler, kendileriyle kavga ederek bir çeşit iç savaş yaşamaktadırlar. Onların hayattan hiçbir tat alamadıklarını görebilirsin: bunun için enerjileri yoktur, neşeli değildirler. Nasıl neşeli olabilirler? Bütün hayatları, kendileriyle sefil bir çatışmadır. Rahat olamazlar, rahatlayamazlar çünkü korkarlar— eğer rahatlarlarsa, orada olan günahkâr, başını kaldırabilir. Sürekli onu bastırmaları gerekir.

Unutma ki eğer bir şeyi bastırırsan, sürekli bastırman gerekir— günlerce, yıllarca. Sorun, bastırmakla çözülmez. Aslında daha akut, kronik hale gelir çünkü bastırılan şey daha güçlü hale gelir. Enerji toplar, içinde bir tümör haline gelir.

Sözde azizlerin gözlerinde gitgide daha fazla korku görürsün. Karakterleri vardır: iyi insanlardır, kötü şeyler yapmazlar, toplumun diktelerine uyarlar, tapınıcıların beklentilerini karşılarlar.

Ben onlara vesaireler diyorum çünkü hiçbir Buda, toplumun diktelerine uymaz, hiçbir Buda'nın karakteri yoktur. Tekrarlayayım: hiçbir Budanın karakteri yoktur. Karakteri olmasına gerek yoktur, bilinci vardır. Gerçek olana sahiptir— niye plastik bir çiçeğe heves etsin ki? Gerçek güller yetiştirirken, plastik güllerle neden uğraşsın? Karakter, plastik bir çiçektir, bilinç ise gerçek çiçek. Hiçbir Buda'nın karakteri yoktur; o, bilince sahiptir. Önceden hazırlanmış programlara göre

yaşamaz, bilinciyle andan âna yaşar; tepki vermez, cevap verir.

Vesaireler, tahmin edilebilirdirler. Ne olduklarını bilirsin ve yarın da aynı olacaklarından tamamen emin olabilirsin. Onlar ölü insanlardır; onlara güvenebilirsin. Hiçbir Buda tahmin edilebilir değildir. Yarın veya bir an sonra ne yapacağını bilemezsin çünkü hayat değiştikçe, onun cevaplar da değişir. Ve hayat sürekli değişmektedir.

Heraklitos—ki o da bir Buda'dır—haklıdır, aynı nehre iki kere giremeyeceğini söylerken haklıdır. Hiçbir Buda iki kere aynı durumda olmaz; birbirini takip eden iki saniyede bile aynı değildir. Hayatla birlikte hareket eder, bir nehirdir, durgun değildir. Benzersizliği, orijinalliği vardır. Otoriter bir şekilde değil, kendi otoritesiyle konuşur. Aradaki farka dikkat et. Otoriter bir şekilde konuşan kişi, otoritesini başka bir yerden alır —Vedalar'dan, Kuran'dan, İncil'den, gelenekten, devletten, kiliseden. Kendi otoritesiyle konuşan kişi otoritesini hiçbir yerden almaz. Bu, kendi deneyimidir—ve deneyim kendini gösterir, kendini geçerli kılar.

Bana böyle isimleri nasıl bulduğumu soruyorsun. Elimden başka bir şey gelmiyor. Herhangi bir sözde azize bak ve alnında "Vesaire" yazdığım göreceksin.

Nuh, gemisini hazırlayıp tüm hayvanları çiftler halinde içeri almaya başladığında, güverteye girerken her birine isim veriyormuş. Garip görünüşlü bir hayvan geçmiş ve Nuh, "Bu hayvanın ismi hipopotam," demiş. Karısı ona bakmış ve, "Nuh, bu garip görünümlü yaratığa neden hipopotam adını verdin?" diye sormuş. Nuh, "0, içeri giren hayvanlar arasında hipopotama benzeyen tek hayvandı," diye cevap vermiş.

Bir hipopotama benzeyen insanlar vardır. Ben saygımdan dolayı onlara vesaireler diyorum. Bu sözcüğü sadece saygı

nedeniyle buldum.

SADECE SENİNLE DEĞİL, HAYATIMIZDA ORTAYA ÇIKAN HER ŞEYLE, TESLİMİYET VE BAĞIMLILIK ARASINDAKİ FARK! NASIL ANLAYABİLİRİZ?

Fark o kadar kesinlikle belirgindir ki, bir kere teslimiyeti deneyimlersen, teslimiyetle bağımlılığı anlamakta güçlük çekmezsin. Teslimiyet sevgiden olur, bağımlılık korkudan olur. Bağımlılık, içinde bir şeylere özlem duyduğun, bir şeyleri arzuladığın bir ilişkidir; bir motiftir. Bağımlı olmaya hazırsındır —bir şey için ödemek istediğin bedel budur. Teslimiyetin içinde arzu yoktur. Tam sevinçtir, güvendir, herhangi bir motivasyon yoktur.

Âşık olmak gibidir. Aslında tam olarak aşık olmaktır—hiçbir sınır tanımayan bir aşk, senin normal olarak aşk dediğin şeyden tamamen farklı bir aşk. Senin aşk dediğin şey de bir çeşit bağımlılıktır. Aşık olduğun insana bağımlı hale gelirsin çünkü aslında sevmiyor-sundur, sadece tutunacak birini bulmaktasındır; yoksa kendini çok yalnız hissedeceksindir. Yalnızlıktan kaçınmak istemektesindir, içindeki kara deliği, boşluğu dolduracak birini istemektesindir.

Ama gerçek aşk, yalnızlıktan kaçış değildir; gerçek aşk, taşkın bir yalnızlıktır. Kişi yalnız olmaktan o kadar mutludur ki, paylaşmak istemektedir—mutluluk her zaman paylaşmak ister. Çok fazladır, içeride tutulamaz; kokusunu içinde tutamayan çiçek gibi dışarı salınması gerekir.

Teslimiyet, en yüksek aşk formudur, aşkın en saf formudur. Bağımlı hissetmeyeceksindir çünkü içinde tutunma yoktur. Bağımlı hissetmeyeceksindir çünkü teslim olmanın nedeni yalnızlık değildir. Eğer yalnızlık nedeniyle teslim olduysan, bu hiç de teslimiyet değildir, bu başka bir şeydir.

Başka bir şey daha: teslimiyet her zaman bir oluştur, bir yapış değildir. Onu yapamazsın—teslimiyeti nasıl yapabilirsin ki? Eğer yaparsan, bu teslimiyet olmaz. Yapan sen olursun—ve eğer yapan varsa, her an geri alınabilir.

Teslimiyet bir oluştur; yapan yoktur. Kendini yalnızca birinin, bir şeyin içinde eriyor bulursun. Kendini bir gün batımında eriyor bulabilirsin ve bu teslimiyettir. Kendini yıldızlı bir gecede eriyor bulabilirsin ve bu teslimiyettir. Kendini bir kadında veya bir erkekte eriyor bulabilirsin ve bu teslimiyettir. Kendini müzikte eriyor bulabilirsin ve bu teslimiyettir. Teslimiyetin pek çok boyutu vardır ama tadı hep aynıdır: kendini eriyor hissedersin. Artık kendini bulamazsın; bir çeşit egosuzluk hissedilir.

Varsındır... Aslında çok fazla varsındır ama yine de yoksundur. Mevcudiyet ve yokluk bir arada bulunur—teslimiyet çelişkilidir. Mevcudiyettir çünkü ego yoktur, bu yüzden sadece farkındalıksındır ve yokluktur çünkü ego yoktur, "Ben" diyemezsin.

Bağımlılık çirkindir, teslimiyet güzeldir. Bağımlılık senin indirgenmiş hissetmeni sağlar; teslimiyet ise güçlenmiş, genişlemiş hissetmeni. Bağımlılık, sende başkaldırıya karşı tepki yaratır. Teslimiyet gitgide daha çok güven ortaya çıkarır.

Ama ayrım çok narindir. Bir kere anlaşıldığında zor değildir ama onu eğer henüz deneyimlemediysen, teslimiyet bağımlılığa benzer çünkü senin bildiğin, bağımlılıktır.

Bunu sana açıklayamam, sadece birkaç yöne işaret edebilirim. Sabah güneş doğarken, nehir kenarında sessizce otur. Onu seyret. Hiçbir şey yapmadan, sessizce oturarak onu seyret. Ve mutlu bir ânın mutlu bir bölümünde oluşacaktır; gözlemleyen ve gözlemlenen olmayacaktır. Gözlemleyen,

gözlemlenen haline gelir. Yükselen güneşten ayrı değilsindir—sen osundur.

Ağacın yanında oturarak, gözlerini kapa, ağacı hisset. Ağaca sarıl, sevdiğinle birlikteymiş gibi onunla bir ol. Ve bazen... Ve bu tahmin edilebilir değildir; her defasında oluşacağını söyleyemem. Sadece arada bir oluşacaktır—çünkü sana rağmen oluşacaktır, bu yüzden arada bir oluşur.

Kadınını severken, onun ılıklığı içinde eri. Bir an için cinselliği unut, bir an için kafandan, hayal dünyandan geçenleri unut. Bir an için, gerçek kadının içinde eri. Kafanda bir pornografi taşıma, cinselliğin beyinsel bir şey haline gelmesine izin verme. Cinselliğin, derin bir duyumsallık ve hassaslık haline gelsin. Sanki annesinin rahmindeki bir çocuk gibi, kadının içine eri. Sevdiğinle bunu yaşamadıktan sonra, sevdiğini tanımış sayılmazsın. Ana rahmindeki bir çocuk gibi, hiçbir mesafenin kalmadığı, tam bir birliktelik yaşa—o anda, teslimiyetin ne olduğunu anlarsın.

Ama erkek egosu her yerde sorun çıkarır. Kadınınla birlikteyken bile, durumu kontrol etmeye çalışırsın. Dilimize çirkin ifadeler yerleşmiştir: ona aşk yapmak deriz. Aşkı nasıl yapabilirsin ki? Kimse aşk yapamaz. Ama bu, dile nedensiz olarak girmemiştir. İnsanlar aşk yapmaya çalışmaktadırlar; aşkta bile yapan olmak istemektedirler. Böylece teslimiyeti anlamanın en büyük fırsatı kaçar.

Ve artık kullanım kılavuzları var: Nasıl Aşk Yapılır, Tam Orgazma Nasıl Ulaşılır. .. Ve insanlar bu el kitaplarını okuyup talimatlarını uygulamaktadırlar. Kadınlarıyla aşk yaparken başuçlarında el kitapları duran ve onlara bakan bazı aptal insanlar tanıyorum: tam orgazm nasıl sağlanır?

Senin "yapan" ya da "bilen" olmadığın, sadece var olduğun

bazı anlarda tadını alacaksındır. Güzellik yoluyla gelebilir, şiir yoluyla gelebilir. Müzik yoluyla gelebilir, pek çok kapıdan gelebilir. Tanrı'nın tapınağına pek çok yol vardır. Ama ben senin yalnızca bağımlılığı tanıdığını düşünüyorum, bu soru böylece ortaya çıktı. Teslimiyeti bilen bir kişi bu soruyu soramaz. Bir kaç saniye için rahatla. Herhangi bir durumda olabilir—nehirde yüzerken nehirle birlikte rahatla, kumsalda güneşlenirken güneşle birlikte rahatla—herhangi bir şey olabilir. Hayat fırsatlarla doludur. Atisha'yı unutma. O, hayatın fırsatlarla dolu olduğunu, hayatın bir fırsat olduğunu söyler. Fırsatı bekleme, fırsat zaten oradadır.

Ama değişik bir tür bilinci öğrenmen gerekir—bir yapanın bilincini değil, sadece var olan bir bilinç türünü... O basit, o masum bilinç.

Ve burada beni dinlerken pek çok kez olur. Aralarda, durduğunda ... Orada duruyor.

Onu iç.

EVLENMEK İSTİYORUM. LÜTFEN BENİ KUTSA.

Sen delirdin mi? Aşk yeterlidir; evlilik ona bir şey eklemeyecektir. Aslında, bu kadar güzel bir deneyimi sona erdirmek için neden böyle telaş ediyorsun? Bekle. Aşkın bittiğini görürsen, evlenebilirsin.

Bir papaz, evlendirdiği bir damattan şu teşekkür mektubunu almış: "Saygıdeğer Peder, mutluluğumu sona erdirdiğiniz güzel yol için size teşekkür ediyorum."

Sen çok gençsin, henüz yirmi iki yaşındasın. Kişi ancak yeterince bilgeliğe ulaştığında evlenmelidir. Evlilik genç insanlar için değildir. Genç insanların işi aylak aylak dolaşmaktır. Evlilik, hayatı birçok yoldan deneyimleyenler, bütün renklerini, bütün

tayfını görenler ve artık yerleşmeye hazır olanlar içindir.

Benim tavsiyem, kimsenin kırk iki yaşından önce evlenmemesidir. İlk kalp krizini geçirdikten sonra evlen. Daha öncesi çok erkendir, çok aptalcadır. Ama belki de sen yirmi iki yaşında ve deli dolu olduğun için bu soru ortaya çıktı.

Beş yaşındaki Steven: "Sen bakire misin?"

Dört yaşındaki Susan: "Hayır, daha değil."

Bu, zaman alır. Çok gençsin; biraz bekle. Yorulduğunda—maceralardan yorulduğunda, özgürlüğünden yorulduğunda, hayata ve onun milyonlarca fırsatına açıklıktan yorulduğunda—bir evlendirme dairesine gidip evlenebilirsin. Ama neden şimdi?

Bir öğrenci yaz için bir iş arıyormuş: "Bana verebileceğiniz ilginç işleriniz var mı?"

Çiftçi: "Boğayı sağmayı deneyebilirsin."

Bu çok daha iyi olacaktır. Sen de ilginç bir iş arayışındasın, yoksa neden evlenmek isteyesin? Sev ve mümkün olduğunca derinden sev. Ve eğer aşkın kendisi evlilik haline gelirse, bu başka bir şeydir, tamamen başka bir şey. Eğer aşkın kendisi öyle ayrılamaz bir birliktelik haline gelirse, bu başka bir şeydir, bu yasal bir onay değildir.

Yasal onaylar sadece korktuğun için gereklidir. Aşkının yeterli olmadığını bilirsin; bunun için yasal desteğe ihtiyacın olur. Senin ya da ilişkide olduğun kişinin kaçabileceğini bilirsin, bu yüzden sizi bir arada tutmak için polise gereksinimin vardır. İşte evlilik budur!

Seni kutsayabilirim ama senin evliliğini kutsayamam. Eğer aşkın kendisi, senin evliliğin ise, o zaman bütün kutsamalarım seninledir; yoksa bekle. Aceleye gerek yok. İleride

pişmanlık duymaktansa beklemek daha iyidir.

19. Bölüm - Üç Basamaklı Aşk Merdiveni

BAZEN ANLAMLI GÖRÜNEN SORULAR DÜŞÜNÜYORUM. HER DEFASINDA SORUNUN KENDİSİ ÇÖZÜLÜYOR VEYA BİR SÜRE DURMASINA İZİN VERİNCE SAÇMA GÖRÜNÜYOR. ÇELİŞKİ ŞURADA Kİ SÖZCÜKLER ÇÖZÜLÜYOR AMA SORU İŞARETİ KALIYOR.

Soru işareti sonsuza dek kalmak durumundadır çünkü soru işaretinin soruyla bir alakası yoktur. Hayatın kendisinin gizemi ile bir ilgisi vardır. Hayat asla bilinir hale gelmez, her zaman bir gizem, bir soru işareti olarak kalır—ve bir soru işareti asla çözülmez. Bu, varoluşun doğasındadır; bu, varoluşun tam merkezindedir; onun için bir cevap veya açıklama bulma yolu yoktur. Şiir başarılı olurken, felsefenin başarısız olmasının nedeni budur. Müzik başarılı olurken, matematiğin başarısız olmasının nedeni budur. Bu yüzden mantık hep geride kalır ama aşk erişir, ulaşır.

Soru işareti son derece önemlidir. Bütün sorular saçmadır. Ve bütün sorular er veya geç çözülür, çözülmek zorundadır çünkü bütün soruların cevapları vardır. Eğer bir soru formüle edebiliyorsan, cevabını da bulabilirsin ama soru işareti senin icadın değildir. O zaten oradadır; ağaçların her yaprağında, kuşların her sesindedir. Her bulutta, her yıldızda, her atomda, soru işareti oradadır. Hayat bir sorun değil, bir gizemdir. Sorun, çözülebilecek bir şeydir—en azından teorik olarak çözülebilir. Gizem, yaşanabilecek ama asla çözülemeyecek bir şeydir.

Eski bir Hassid hikayesi vardır:

Yaşlı bir Hassid ustası, müritlerinden birine sormuş: "Tanrı derken ne demek istiyoruz?"

Mürit cevaplayamamış, ustanın gözlerine bakamamış. Başını eğmiş, kendinden utanarak sessiz kalmış.

Usta soruyu tekrar tekrar sormuş, üç kere sormuş. Usta sordukça, mürit daha da sessizleşmiş. Ve sessizlik utanç vericiymiş. Müridin, ustanın sorduğu soruya saygı göstermesi gerekiyormuş ama o, sanki duymamış gibiymiş. Usta rahatsız olmuş ve, "Neden bana cevap vermiyorsun. Tanrı derken ne demek istiyoruz?" Mürit, "Çünkü bilmiyorum, nasıl cevap verebilirim? Tanrı'yı bilmiyorum!" demiş.

Usta gülmüş, sadece ulaşanlara özgü o gülüşle gülmüş ve, "Peki, benim bildiğimi mi sanıyorsun?" demiş.

Kim bilir? Şimdiye kadar kim bilebilmiştir. Ama yine de Tanrı vardır ve yine de ona hitap edilmesi gerekir. Sana Tanrı'nın bir bilgi nesnesi olduğunu kim söyledi? Tanrı, bir bilgi nesnesi değildir. Tanrı bir nesne değildir. Tanrı, sözcükler çözüldüğünde seni saran sessizlik gibidir. Sorular gittiğinde, buharlaştığında Tanrı, geride kalan soru işaretidir. Tanrı gizemdir—çözülemeyendir.

Ben burada cevap vermek için bulunmuyorum, senin içindeki soru işaretini, en yüksek derecedeki soru işaretini kışkırtmak için bulunuyorum. Unutma ki bu bir soru değil; en yüksek derecedeki soru işareti bir soru değildir. Hiçbir soru yoktur. Yalnızca silinemeyen, tanımlanamayan, sonsuz, sınırsız, başlangıcı ve sonu olmayan, anlaşılma olasılığı bulunmayan, kapsanma olasılığı bulunmayan bir şeyle karşılaşmaktasındır. Tersine, Tanrı seni kuşatmaktadır, Tanrı seni anlamaktadır. Sen, Tanrı için bir soru veya soru işareti değilsin. Yavaş yavaş gizemde yaşamanın yollarını öğren. Zihin sürekli her şeyin gizemini çözmeye çalışır; zihinde gizem çözmeye yönelik büyük bir dürtü vardır. Neden—çünkü sadece bir şeyin gizemi

çözüldüğünde onu kontrol edebilir. Gizem, zihni kontrol etmeye başladığı için zihin gizemlerden kaçar. Zihin açıklama ister çünkü bir şey açıklandığında yönlendirilebilir; bir şey artık sır olmaktan çıktıysa, zihin efendi haline gelir. Bir sırrın mevcudiyetinde zihin yalnızca acizlik hisseder. Sır ne kadar büyük olursa, zihnin acizliği o kadar büyür.

Ama duanın ortaya çıktığı, meditasyonun ortaya çıktığı yer burasıdır ve bütün bunlar güzeldir. Gerçeğin hissedildiği yer burasıdır. Zihin, gerçeğe açılan bir kapı değildir, güce açılan bir kapıdır.

Francis Bacon, "Bilgi güçtür," derken haklıdır. Zihin bir güç arayışçısıdır; zihin her zaman güç peşindedir; gitgide daha fazla güç peşindedir. Bu yüzden zihin yavaş yavaş bilime daha bağımlı hale gelmiştir; zihin, bilim haline gelmiştir. Bilim, güç arayışıdır. Ve sonra bilim, otomatik olarak teknolojiye indirgenir. Teknoloji nedir? Doğanın nasıl yönlendirileceğidir. Buradaki "nasıl" teknolojidir; nasıl-yapılacağını-bilmek teknolojidir. Bilim, kopyayı hazırlar; bilim, varoluşun gizeminin nasıl çözüleceğinin fikrini verir ve sonra teknoloji onu uygular.

Din zihinden değildir, din yürektendir. Zihin ortaya sorular çıkarır, yürek sadece en yüksek derecedeki soru işaretini bilir.

Bu güzel, bu olgunun, soruların ortaya çıktığının, ilk başta anlamlı görünüp kısa sürede çözüldüğünün farkına varman muazzam derecede önemli. Eğer kişi bekleyebilirse, bütün sorular çözülebilir; sormak için bir yere gitmeye gerek yoktur. Belli bir soruyu yaratabilen zihin, cevabı da bulabilir—aslında eğer soruyu derinden dikkatle inceleyebilirsen, cevabın orada saklı olduğunu bulursun. Cevap, her zaman soruda saklıdır. Soru sadece cevabın bir şeklidir, soru sadece cevabın başlangıcıdır.

Soru tohumdur ve cevap filiz olacaktır— ve tohum, filizi kapsar.

Eğer biraz beklersen, eğer biraz sabırlı olursan, eğer sorunun senin içinde hareket etmesine izin verirsen, onu çözebilirsin. Ya çözülecektir ya da onun saçma olduğunu anlayacaksındır. Çözülemeyecek saçma sorular vardır—ve unutma ki onlar gizem de değillerdir, sadece saçma sorulardır.

Örneğin dilbilimsel olarak tamamen doğru görünebilir, gramer olarak tamamen doğru görünebilir ama varoluşsal olarak saçma olabilir. Örneğin, "Kırmızı renginin kokusu nedir?" diye sorabilirsin. Dilbilimsel olarak, gramer olarak burada bir hata yoktur. "Kırmızı renginin kokusu nedir?"—soru ortaya atılabilir ama soruya derinden bakarsan, bu bir soru değildir, tamamen saçmadır. Renklerin kokuyla alakası yoktur; aralarında hiçbir ilişki yoktur. Renkler renktir, kokular kokudur; renklerin kokusu yoktur, kokuların rengi yoktur.

Müziği gözlerle görmeyi sormak gibi bir şeydir. Soru mükemmel şekilde doğru görünmektedir: Müzik nasıl görülür? Ama müzik görülecek bir nesne değildir, gözler için bir nesne değildir; sadece duyulabilir, görülemez. Güzellik görülebilir ama duyulamaz.

Bin bir türlü saçma soru yapabiliriz. İnsanlar çağlar boyunca sorular sormuşlardır, soru soranların içinde sözde bilgeler de vardır. Orta Çağ'da bütün Hıristiyan dünyası böyle saçma sorularla çok ilgiliydi ve bunların üzerinde büyük tartışma ve anlaşmazlıklar vardı; bunlar, bir iğnenin ucunda kaç tane melek durabilir gibi sorulardı. Büyük teologlar, bu soruların üzerine büyük tezler yazdılar.

Aslında, sözde öğrenim görmüş insanlar, her zaman derinde çok aptal insanlardır. Onların öğrenim görmüş olması, içsel aptallıkları için bir örtüden başka bir şey değildir. Önemli

olmayan şeyler için büyük patırtı çıkarırlar. Akıllıdırlar, bu gerçektir—böyle saçma sorular bulmak için akıllıdırlar. En azından bu saçına sorulara mantıklı bir görünüm verebilmektedirler.

Kaç tane cehennem vardır? Bu soru, Buda'nın zamanında Hindistan'da çok önemli hale gelmişti ... Hindular üç cehenneme inanır, Jainalar yedi cehenneme inanmaya başlamışlardı ve sonra bütün bu saçmalıklara gülebilen biri, Sanjava Vilethiputta isimli bir adam, "Kim yedi demiş?" demişti. "Ben tam olarak saydım: yedi yüz tane var!"

Gerçekten bilge bir adamdı, bütün bu tartışmalar üzerine şaka yapıyordu. Kaç cehennem vardır? Kaç cennet vardır? Kaç melek vardır? Tanrı dünyayı ne zaman yarattı? Tanrı neden dünyayı yarattı? Hepsi saçına sorulardır: onları çözemezsin çünkü ilk başta soru değillerdir. Gizem de değillerdir çünkü gizem sözcüklerle formüle edilemez. Yalnızca bir soru işareti, sessiz yürekte bir soru işaretidir—sadece büyük bir sürpriz, bir hayrettir. Ve o zaman her şey, saygıyla karışık bir hayret yaratır. Bu soru işaretinin, senin içine yerleşmesine izin ver. Anlamlı sorular çözülecek, anlamsız olanlar saçma olarak bilinecektir; sonuçta sadece soru işareti kalacaktır. Mutluyum. Diyorsun ki: "Çelişki, sözcüklerin çözülüp soru işaretinin kalmasında," diyorsun.

Mutlu ol! Kutla! Bu büyük bir an, bu Tanrısallığa açılan kapı.

GERÇEKTEN AŞAĞILIK KOMPLEKSİ DİYE BİR ŞEY VAR MI?

Psiko gevezelik! Psikologlar, teologların yerini aldı. Teologun modası geçti, şimdi moda psikologlar. Ve psikoloji pek çok psiko gevezelik yarattı, büyük sözcükler, garip sözcükler

ortaya çıktı. Büyük ve garip sözcükleri anlaşılması zor bir şekilde kullanarak insanlar etkileyebilirsin.

İngilizcesi *"gibberish"* olan anlamsız sözcüklerin kökeninin nereden geldiğini biliyor musun? Sufi mistik Cabbar'ın isminden geliyor. Cabbar sürekli saçma sapan konuşuyordu çünkü ne dersen de, saçma olduğunu anlamıştı. O zaman neden mantıklı bir şeyler söylüyormuş gibi davranacaktı ki?

Cabbar gerçekten saçma sapan konuşmaya başladı. Garip birtakım sesler, sözcükler kullanıyordu .... Kimse onun ne dediğini takip edemiyordu. Herkes kendi yorumunu yapmakta serbestti. Cabbar'ın takipçileri çok fazlaydı—çünkü Cabbar anlaşılabildiğinde müritlerin onu takip edebilmesi çok kolaydı çünkü o zaman yorum yapabiliyorlardı.

Örneğin, eğer Cabbar'a, "Allah'a inanıyor musun?" diye sorarsan, sana, "Hu hu!" diye cevap verirdi. Şimdi bu, "Hu hu!"nun ne anlama geldiğini bulmak sana bağlıydı. Çok akıllı olanlar bunun, Al-lah-hu'nun son bölümü olduğunu, ustanın sadece bir ipucu vermiş olduğunu anlayabilirlerdi.

Veya saçma bir şey yapardı. Sen, "Tanrı nedir?" diye sorduğunda, hemen başının üstünde amuda kalkardı. Artık anlamak sana kalmıştır—ve herkes bir şeyleri kendi aklına göre anlar. Birisi, her şeyin ters olduğu, bu yüzden şimdiye kadar düşündüğün her şeyin tersine dönmesi gerektiği yorumunu yapacaktır. Bazı müritler kutsal kitapları tersten okumaya bile başlayabilirler!

Ama bütün bunlarda güzel bir şey vardı: Bütün bu gösteri Cabbar'ın hoşuna gitmiş olmalıydı! İnsanların bulduğu pek çok yorum hoşuna gitmiş olmalı. İngilizce *"gibberish"* sözcüğü Cabbar'dan gelir.

Ve şimdi moda olan en anlamsız gevezelikler de psikolojik olanlar. Freud gerçekten yeni bir dil yarattı: psikanaliz, yeni bir dilden başka bir şey değil. Ufak şeyler için, herkesin anladığı şeyler için şöyle zor sözcükler buldu: "Odipus Kompleksi"—küçük bir şey için, her oğlan çocuğunun annesini sevmesi için bu ifadeyi buldu. Eğer her oğlan çocuğunun annesini sevdiğini söylersen, kimse senin çok eğitimli olduğunu düşünmez ama bir çocukta Odipus kompleksi olduğunu söylersen, bu kulağa çok şık gelir.

Yahudi bir kadın komşusuyla konuşuyormuş ve, "Oğlumu tedavi eden psikanalist, onda Odipus Kompleksi olduğunu söyledi," demiş. Komşusu da, "Odipus, Modipus! Yeter ki iyi bir çocuk olsun ve annesini sevsin. Gerisi fark etmez," diye cevap vermiş.

Şimdi de bu aşağılık kompleksi lafı... Aşağılık kompleksi diye bir şey yoktur, olan tek şey ego olgusudur. Ve bu ego olgusu yüzünden iki şey mümkündür. Eğer egoistsen, kendini başkalarıyla kıyaslaman kaçınılmazdır. Ego, kıyaslama olmadan var olamaz; bu yüzden eğer egoyu bırakmak istiyorsan, kıyaslamayı bırak. Bu şekilde şaşırırsın: ego nereye gitti? Kıyaslarsan ortaya çıkar ve yalnızca kıyaslama varsa vardır. Bir gerçeklik değildir; kıyaslama ile yaratılmış bir kurgudur.

Örneğin bir bahçenin yanından geçersin ve çok büyük bir ağaca rastlarsın. Kıyaslarsan, ağaç çok büyüktür, sense çok küçük. Eğer kıyaslamazsan, ağacın tadını çıkarırsın, hiçbir problem yoktur. Ağaç büyüktür—büyükse büyük! Bırak büyük olsun, sen ağaç değilsin. Ve onun kadar büyük olmayan ağaçlar da vardır ama aşağılık kompleksi ve büyüklük kompleksi yaşamamaktadırlar. En yüksek ağaç bile, Lübnan sediri bile büyüklük kompleksi yaşamamaktadır çünkü kıyaslama yoktur. İnsan kıyaslama yaratır çünkü ego ancak devamlı kıyaslama

tarafından beslenirse mümkündür. Ama o zaman iki sonuç olacaktır: bazen kendini yüksek, bazen de alçak hissedeceksindir. Ve alçak hissetme olasılığı, yüksek hissetme olasılığından fazladır çünkü milyonlarca insan vardır: birisi senden daha güzeldir, birisi senden daha uzundur, birisi senden daha güçlüdür, birisi şöyledir, birisi böyledir. Eğer kıyaslamaya devam edersen ... Büyük bir aşağılık kompleksi edineceksindir. Ama böyle bir şey yoktur, o senin yarattığın bir şeydir.

Daha çılgın olanlar, büyüklük kompleksi yaşarlar. O kadar çılgındırlar ki, kıyasladıklarında, milyonlarca insan olduğunu ve pek çok yönden daha üstün olabileceklerini göremezler. Egoya öylesine takıntılıdırlar ki, üstün olan herhangi bir şeye kapalı kalırlar; her zaman alçak olana bakarlar. İnsanların kendilerinden bir şekilde alçak olan insanlarla birlikte olmaktan hoşlandıkları söylenir; bu, onları besler. İnsanlar, egolarını destekleyen kişileri sever.

Daha çılgın olan kişi büyüklük kompleksi yaşar çünkü her zaman kendini üstün hissetmesine yol açan kişileri seçecektir. Ama kendisinin bir numara yaptığım bilmektedir. Kendini nasıl kandırabilir ki? Sadece kendini daha üstün hissetmesine neden olacak taraflar seçtiğini bilmektedir, neyi seçmediğini de bilmektedir—tam sınırda olduğunun tamamıyla farkındadır. Bu yüzden büyüklük kompleksi her zaman sallantıdadır; kumun üstüne yapılmış bu ev her an yıkılabilir. Endişelidir çünkü kumun üstüne bir ev yapmıştır.

İsa der ki: Evini kum üstüne yapma; bir kaya bul.

Daha mantıklı olan .bir kişi, aşağılık kompleksi çeker çünkü etrafına, etrafında olanlara bir bakar ve diğerlerinden aşağı olduğuna dair fikirler edinmeye başlar. Ama ikisi de egonun gölgeleri, egonun iki yönüdür. Büyüklük kompleksi

yaşayan, derinlerde aşağılık kompleksi yaşar ve aşağılık kompleksi çeken de derinlerde büyüklük kompleksi taşır; üstün olmak ister.

Şöyle bir şey duydum: "ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum... Morarji Desai bir psikanaliste—tabii ki özel olarak —sormuş:" "Neden aşağılık kompleksi çekiyorum?" Psikanalist derin bir analize girişmiş: Morarji Desai günler boyu onun divanında serbest çağrşım yapmış. Sonra bir gün, psikanalist sevinçle yerinde zıplayarak, "Efendim, şunclan eminim ki siz aşağılık kompleksi yaşamıyorsunuz," demiş. Morarji Desai de sevinmiş ve, "Ben de hep bunu yaşadığımı düşünüyordum, şimdi bana böyle bir şeyin olmadığını söylüyorsunuz. Haklı olmanız gerekir ama bunu bu kadar emin olarak söylemenizin açıklamasını yapabilir misiniz?" Ve psikanalist cevap vermiş: "Efendim, siz aşağılık kompleksi yaşamıyorsunuz—siz sadece aşağılıksınız."

Siyasetçiler dışında, kimsenin aşağı olduğunu düşünmüyorum. Siyasetçiler için istisnai bir durum söz konusu. Aslında, eğer biri aşağılık kompleksi yaşamıyorsa, zaten siyasete girmez. Siyaset, aşağılık kompleksi yaşayanlar için bir arenadır çünkü kendilerine ve dünyaya aşağıda olmadıklarını göstermek isterler. Bakın, ben başbakan oldum, ben cumhurbaşkanı oldum! Şimdi kim benim aşağıda olduğumu söyleyebilir? Aşağıda olmadığımı kanıtladım. Siyaset, çok egoist olan ve aşağılık kompleksi yaşayan insanları cezp eder.

Sanatçılar diğer kutuptadır: onlar büyüklük kompleksi yaşarlar. Yaratıcı olduklarını bilirler, dünyada bir şey yaratmak için özel bir yetenekle geldiklerini bilirler. Siyasetçiler aşağılık kompleksi yaşarlar ve daha yüksek güç pozisyonlarına gelerek kendilerine ve başkalarına öyle olmadığını kanıtlamaya çalışırlar. Sanatçılar büyüklük kompleksi yaşarlar; bu yüzden

kendi aralarında kavga ederler. Hiçbir sanatçı, başka bir sanatçının dünyaya herhangi bir katkısı olduğunu kabul etmez. Devamlı birbirlerini eleştirmektedirler; arkadaş olamazlar, hepsi üstün insanlardır!

Mistik, bunun bütün saçmalığını, egonun bütün oyununu görebilen kişidir. Üç tane dünya vardır: siyasetçinin dünyası—güç politikalarının dünyası—sanatçının dünyası ve mistiğin dünyası.

Mistik, bütün kıyaslamaların yanlış, anlamsız olduğunu görebilen kişidir. Kıyaslamayı bırakmıştır. Kıyaslamayı bıraktığında, kendin olursun—ne alçak, ne de yüksek. Eğer sadece kendinsen, nasıl üstün ya da aşağı olabilirsin ki?

Sadece düşün: Üçüncü Dünya Savaşı çıkıyor ve bu soruyu soran Anand Bashir dışında herkes yok oluyor. Bütün dünya yok oluyor ve sadece Pune'da Koregean Park'ta oturan Anand Bashir kalıyor. O zaman alçak mı. üstün mü olur? Sadece kendisi olur çünkü kendini kıyaslayabileceği kimse olmaz.

Mistik, kendinin kendisi olduğunu bilen kişidir. Hayatını kendi ışığına göre yaşar, kendi alanını yaratır, kendi varlığına sahiptir. Kendisinden tamamıyla memnundur çünkü kıyaslama olmadan hoşnutsuzluk olmaz. O, egoist de değildir; olamaz—egonun kıyaslamaya ihtiyacı vardır; ego, kıyastan beslenir. Gül güldür ve nilüfer de nilüferdir; bir ağaç uzundur ve başka bir ağaç kısadır—ama her şey olduğu gibidir.

Yalnızca bir an için kıyaslama yapmadan görmeye çalış, o zaman alçaklık veya üstünlük yok olur. Ya bütün bunların kaynağı olan ego nereye gitmiştir?

YALAN SÖYLEME ALIŞKANLIĞIM VAR, BUNU NEDEN YAPİYORUM?

Bu, sadece üstün hissetmek için olabilir! İnsanlar, kendilerine bir özellik verdiği için yalan söylemeye başlarlar: başkalarının bilmediği şeyleri biliyormuş gibi yapabilirler. Gerçek evrenseldir, yalan özeldir. Senin yarattığın bir şeydir, kimse onun hakkında bir şey bilmez; sen çok özel hale gelirsin, fazladan bir şeyler biliyor gibi görünürsün. Eğer gerçeği söylersen, özel olmazsın.

Bir köyde bilge bir adam yaşıyormuş. Kralın sarayından çok değerli mücevherler çalınmış ve kralın adamları çalınan hazineyi arıyormuş. Kral o mücevherleri o kadar çok seviyormuş ki ne pahasına olursa olsun, onları bulmak istiyormuş ama hiçbir ipucu yokmuş.

Sonra biri, "Köyde bilge bir adam var," demiş. "Belki onun bir yardımı, bir faydası dokunur; bir fikir verebilir. Ne zaman bir sorunumuz olsa—ki biz fakir insanlarız, eğitimli kişilere, uzmanlara gidemeyiz—hep o yaşlı adama gideriz. Şimdiye kadar hiç hayal kırıklığı yaşamadık; her zaman bize güzel bir tavsiyede bulunur."

Bunu duyan yetkililer, yaşlı adama gitmişler. Yaşlı adam gözlerini kapamış, biraz düşünmüş ve, "Evet, bunu yapanı biliyorum," demiş. "Ama söylemeden önce sizden bazı sözler isteyeceğim. Birincisi, kimse elmaslar çalanın kim olduğunu söyleyenin ben olduğumu bilmemeli."

Tabii ki söz verilmiş. Yaşlı adam da, "Benimle gelin," demiş. "İnsanlardan çok uzağa, ormanın derinlerine gitmemiz gerekecek böylece kimse bir şey duyamayacak, hatta tahmin bile edemeyecek Ve sadece şefiniz benimle gelebilecek." Şefi almış ve şef çok heyecanlıymış: hazineyi bulmak üzereymiş ve kral tarafından cömertçe ödüllendirilmeyi umuyormuş. Ormanın derinliklerine doğru uzun süre yürümüşler. Tekrar tekrar, "Artık

kimseler yok," diyormuş ama bilge adam, "Biraz daha," diyormuş. Sonunda şef yorulmuş ve, "Niye beni yürütmeye devam ediyorsun? Yoruldum, tamamen yoruldum. Eğer biliyorsan, lütfen söyle. Eğer bilmiyorsan da söyle"' demiş.

Bilge adam, "Biliyorum," demiş. "Bana biraz daha yaklaş. Kulağına fısıldayacağım, böylece kimse duymayacak."

Şef, "Sen delirdin mi?" demiş. "Burada hiç kimse yok. İnsanları kilometrelerce geride bıraktık."

Ama bilge adam, "Ne olur, ne olmaz," demiş ve şefin kulağına fısıldamış: "Bunu bir hırsızın yaptığı kesin."

Eğer böyle evrensel gerçekleri söylersen, çok özel olmazsın. İnsanlar dedikodu etmeye, yalanlar söylemeye, yalanlar icat etmeye bayılırlar. Bir yalan uydurunca, dünyada kimsenin sahip olmadığı bir bilgiye sahip olurlar; bu kendi icatlardır, bu yüzden kimse onun hakkında bir şey bilmez. Onu süslerler, mantıklı hale getirirler, onu korumak için pek çok strateji geliştirirler. Ve başkalarını aldatmak insanlara neşe verir; o zaman başkalarından daha akıllı olduklarını düşünürler.

Bu bir ego oyunudur. Ego, dünyadaki en büyük yalandır ve özel hissedebildiğinde, ego her zaman kendini iyi hisseder. Ve bu, senin bir yalan söyleyip söylememen meselesi değildir; mesele, diğerlerinin inanıp inanmamasıdır. Eğer diğeri inanıyorsa, en azından o an için gerçek gibi görünür. Ve sana inanan birçok kişi bulursan, bu sana güç verir.

Gerçeğin inananlara ihtiyacı yoktur. Tekrar söylüyorum: gerçeğin, inananlara ihtiyacı yoktur. Sabah güneş doğar—buna inanır mısın, inanmaz mısın? Kimse, başka birine, "Güneşe inanır mısın? Aya inanır mısın?" diye sormaz. Eğer biri gelip de sana, "Güneşe inanıyor musun? Aya inanıyor musun? Ağaçlara

inanıyor musun?" diye sorarsa, onun delirdiğini düşünürsün. Bunlar neden sorulsun ki? Onlar vardır, bu yüzden onlara inanmak söz konusu değildir.

İnsanlar yalanlara inanır; gerçeğin inananlara ihtiyacı yoktur. Ve yalanlar uydurduğunda, büyük bir lider haline gelirsin. Bu yüzden dünyada üç yüz tane din ortaya çıkmıştır. Gerçek birdir—ve üç yüz din vardır! İnsanlar gerçekten büyük yaratıcılık göstermişlerdir. Kimsenin onları anlayamayacağı ve lehinde veya aleyhinde bir kanıt verilemeyeceği yalanlar söylendiğinde, korunmuş olursun. Pek çok insan ruhani yalanlar söylemektedir, bu daha güvenlidir.

Eğer gerçekten yalan söylemekten hoşlanmak istiyorsan, ruhani yalanlar söyle—dünyanın içinin boş olduğunu, dünyanın içinde gerçek bir uygarlık olduğunu, UFO'ların buradan geldiğini. Doğaüstü, ruhani yalanlar söyle—Tanrı'nın üç değil, dört yüzü olduğunu. Kimse Tanrı'nın kaç yüzü olduğunu kanıtlayamaz; önemli olan senin ne kadar kendine güvenle yalan söylediğindir. Özgüvenin insanları yakalayacaktır, bulaşıcı olacaktır. Bakabilirsin, çağlar boyunca bu olmuştur.

Adolf Hitler, otobiyografisi *Mein Kampf*'ta tekrar tekrar söylenen bir yalanın, gerçek haline geldiğini yazmıştır. Ve o bilir—aslında kimse onun kadar iyi bilemez; bu, onun kendi deneyimidir. Bütün hayatı boyunca yalanların üstünde yaşamıştır; hem de bunlar öyle terbiyesiz yalanlardır ki, yüzeyde kimse onların gerçek olabileceğine inanmaz. Örneğin, "Bütün dünya bozuluyor, bütün dünya, Yahudiler yüzünden cehenneme gidiyor," demiştir. Bunda Yahudiler'in ne alakası vardır? İlk defa Yahudiler hakkında konuşmaya başladığında, kendi arkadaşları bile gülmüş ve ona, "Bu aptalca," demişlerdir. O ise, "Sadece bekleyin. Bunu tekrarlamayı sürdürün ve sonunda sadece Yahudi olmayanlar değil, Yahudiler de buna inanacak," demiştir.

İnançlar, sürekli tekrar ile yaratılırlar. Ve o, bütün Alman ırkının—ki dünyadaki en akıllı ırklardan biridir—inanmasını sağlamıştır ve bu aptal adamın kurbanı haline gelmişlerdir. Ama Hitler'in bazı özellikleri vardı. Örneğin, bir şeyi sürekli olarak, yıllarca, büyük bir güvenle, tam bir kesinlikle, hiçbir duraksama olmadan tekrar edebiliyordu. Bu, bulaşıcıydı.

İnsanlar, senin ne söylediğine değil, nasıl söylediğine inanırlar. Ve bir kere yalan söyleme sanatını öğrendiğinde, bir alışkanlık haline gelir çünkü insanlar sana inanmaya başlarlar, güçlenmeye başlarsın. Ve sonra, başka birkaç şey daha başarabilirsen, gücün çok fazla artacaktır.

Örneğin, belli bir karakter edinebilirsen, bu sana güvenilirlik sağlayacaktır. Eğer karakterin, insanların sana daha kolay inanabileceği şekildeyse, bunun yardımı olacaktır. Yalanlarla yaşayan insanlar, her zaman etraflarında bir karakter, bir karakter değilse bile, onun görüntüsünü yaratırlar.

Hitler bir MAHATMA idi. İçki içmezdi, keyif veren maddeleri kullanmazdı. Böyle bir insana nasıl inanmazsın? Sadece vejetaryen gıdalar yerdi, vejetaryen olmayanlara dokunmazdı. Böyle bir insana nasıl inanmazsın? Çay veya kahve bile içmezdi, sigara kullanmazdı. Böyle bir insana nasıl inanmazsın? Morarji Desai'den daha büyük bir mahatma idi çünkü kendi idrarını bile içmezdi. Böyle bir insana nasıl inanmazsın? inanman gerekir! Bütün güvenilirliğe sahiptir.

Çağlar boyu hep öğretildiği şekilde, erken kalkar, erken yatardı. Neredeyse sonuna kadar bekâr olarak kaldı—neredeyse diyorum çünkü ölmeden, ' intihar etmeden sadece üç saat önce evlendi. Ben bunun, onun yaptığı tek bilgece denilebilecek şey olduğunu düşünüyorum—sadece üç saat önce! "Şimdi evliliğin

bana ne zararı olabilir?" diye düşünmüş olmalı. "Nasılsa öleceğim."

Sadece üç saat önce... Gecenin yarısında, intihar etmeye karar verdiğinde, rahibi çağırdı. Rahip uyandırıldı, onun yer altı hücresine getirildi. Sadece üç veya dört arkadaşı vardı, evlilik töreni çabuk ve hızlı oldu ve evlendikten sonra yaptıkları tek şey intihar etmek oldu—bu, onların balayıydı. Bütün hayatı boyunca bekâr olarak yaşamıştı.

Bu tip şeyler güven sağlar. Eğer gerçekten bir yalancı olmak istiyorsan, eğer yalan söyleyerek yaşamaya devam etmek istiyorsan, o zaman bir karakter adamı olduğunun kanıtlarını yaratman gerekir. Böylece insanlar sana inanır. Senin, sözde ruhani yalanlar üzerinde yaşayan azizlerin, bu yüzden karaktere bağlıdırlar.

Gerçekle yaşayan bir kişi, hiçbir şeye bağlı değildir; gerçek yeterlidir. Ama gerçek, insanlarda inanç yaratmaz—aslında gerçek, insanları rahatsız eder. İnsanlar, yalanlara bayılır ve gerçekten rahatsız olurlar. Bu sadece senin alışkanlığının nedeni olmakla kalmaz, aynı zamanda insanların yalanlardan rahatsız olmamaları nedeniyle milyonlarca başka kişi de yalan bağımlısı olur. Aslında insanlar hep daha fazlasını duymak ister. "Yeni olan ne?" diye sorarlar. Gerçek hiçbir zaman yeni değildir. Eğer gerçeği düşünüyorsan, dünya üzerinde yeni hiçbir şey yoktur. "Yeni olan ne? Yeni ne haberler var? " diye sorduğunda, "Bana birkaç yalan, birkaç dedikodu daha söyle," demektesindir. Ve inanmaya hazırsındır. Aslında yalan ne kadar büyük olursa, ona inanma olasılığı o kadar artar çünkü eğer sadece küçük bir yalan varsa, insanlar tarafından anlaşılabilir; o kadar zekâya sahiptirler. Ama eğer yalan çok büyükse, zekâlarından daha büyükse, onu asla fark etmeyeceklerdir. Büyük yalanlar bu yüzden yüzyıllarca yaşar.

Cehennem bir yalandır; cehennem diye bir şey yoktur. Ve cennet de bir yalandır; cennet de yoktur. Ama yüzyıllardır yaşamaktadırlar ve ben hiçbir zaman kaybolacaklarını düşünmüyorum. Yaşayacaklar. İnsan gibi bir Tanrı yalandır. Tanrısallık vardır ama Tanrı yoktur. Tanrı sözcüğünü kullandığımda, Tanrısallığı kastediyorum, unutma. Bunu her zaman Tanrısallık diye tercüme et. Varoluşta bir Tanrısallık özelliği vardır ama Tanrı yoktur. Ama insanlar Tanrısallık değil, bir Tanrı isterler; Tanrısallıkla ilgilenmezler.

Buda gibi insanların çok etkili olamamasının nedeni budur. Buda ve onun bütün dini bu ülkeden yok oldu. En önemli nedenlerden biri şuydu: Tanrı'yı değil, Tanrısallığı vurguladı. Eğer Tanrısallık varsa, bu zor bir iştir. Tanrısallığın içinde büyümen gerekir; sahip olabileceğin hazır bir şey değildir. Dua edebileceğin, bir şeyler isteyebileceğin bir şey değildir. Orada hazır değildir, senin varlığının özünde yaratılması gerekir. Aşk gibidir—içinde tomurcuklanması gerekir, onun kokusunu salman gerekir. Tanrısal hale gelmen gerekir, sadece o zaman Tanrı vardır; bunun dışında Tanrı yoktur.

Ama bu çok fazladır. Kimse bu kadar büyük bir bedel ödemeye hazır değildir. Niye küçük bir yalana, bir Tanrı'ya—beyaz sakallı, çok çok yaşlı, altın bir tahtta oturan, eğer gerçekten istersen bütün dileklerini karşılamaya hazır birine—inanmayasın? Ve numara budur. Eğer duan kabul olursa, din adamı, "Gerçekten istemişsin," eğer kabul olmazsa, "Duanda güven yoktu," der.

Aslında dualarında asla güven olmaz çünkü eğer güven olsa, dua etmeye gerek yoktur. Bütün dualar şüpheden doğar. Ama bazen—ki sadece tesadüftür—bazı dualar gerçekleşir. Bu sadece şanstır; onu gerçekleştiren kimse yoktur. Ama gerçekleştiklerinde, din adamları bu durumu kullanabilir. "Bak,

derinden, güvenle dua ettin ve duan kabul oldu."

Ama bu sadece arada sırada olur. Yüz kerenin doksan dokuzunda, duan gerçekleşmez. Ama güven olmadığım bilirsin; şüphe vardır. Dua ederken bile, Tanrı'nın varlığı konusunda, duyacağı, dinleyeceği, gerçekleştireceği konusunda şüphe vardır —her çeşit şüphe bulunur. Bütün bu şüphelere rağmen, "Neden denemeyeyim? Ne kaybedeceğim? Bir deneyeyim. Belki ..." ' dersin. Bilirsin. Bu yüzden, gerçekleşmediğinde, din adamı sana, "Güvenin tam değildi," diyebilir.

Bir insan olarak Tanrı yalandır. Tanrı bir özelliktir, bir kişilik değildir. Tanrı'ya dua edemezsin. Dua içinde olabilirsin ama dua gerçekten orada olduğunda, bu sadece bir aşk özelliğinden başka bir şey değildir. Bunu ifade edecek hiçbir sözcük yoktur, hitap edecek kimse yoktur, sadece bir şarkıdır, yürekte sözsüz bir şarkıdır, içindeki en derinlerin kıpırtısıdır.

İnsanlar yalanlara bayılır. Gerçek zordur. Ve insanlar yalanlara bayılır çünkü bu, onların iyi hissetmesini sağlar. Başka biri hakkında yalan söylemen gerekir: A ile karşılaşırsın ve B hakkında yalan söyleyip A'nın kendini iyi hissetmesini sağlarsın; sonra B ile karşılaşırsın ve A hakkında yalan söyleyip B'nin kendini iyi hissetmesini sağlarsın. Başkaları hakkında insanlara yalan söylediğinde, onlara daha iyi oldukları fikrini verirsin. Bu oyunu oynayabilirsin ve akıllıca, kurnazca oynarsan, çok fazla kötüye kullanabilirsin.

Nasrettin Hoca ve arkadaşı Rahimtullah bir sokağın köşesinde durmuş, birbirlerine hakaret ediyorlarmış. Biri diğerine aptal, hileci, hırsız derken, diğeri ona korkak, cimri, ikiyüzlü diyormuş. Sonunda birbirlerinin ailelerine küfretmeye başlamışlar. Nasrettin Hoca, Rahimtullah'ın gözlerine bakarak, "Senin kardeşin yaşlı bir o .. " demiş. "Yirmi beş paraya, tek gözlü

bir cüzzamlı ile bile yatar." Rahimtullah orada sessiz kalakalmış. Onları gören biri şaşırmış ve Rahimtullah'a gidip, "Nasıl burada böylece durup Hoca'nın senin kardeşin hakkında böyle hakaretler etmesine izin veriyorsun?" Rahimtullah, "Benim bir kardeşim yok, hiç olmadı ve şimdi annemle babam öldüğü için bundan sonra da olmayacak," demiş. Adam bu sefer Hoca'ya dönmüş, "Ona böyle hakaret etmenin anlamı yok, onun kardeşi yok," demiş. Hoca, "Tabii," diye cevap vermiş. "Tabii ki yok. Ben bunu biliyorum, o da biliyor ve şimdi sen bile biliyorsun. Ama sana soruyorum, şu pencerelerini açıp her kelimemizi dinleyen insanlardan kaçı biliyor?"

İnsanlar büyük bir cehalet içinde yaşamaktadırlar; yüreklerinde bulunan ışık mumunu yakmamışlardır. İçleri, karanlıkla doludur. Kendilerini bile bilmemektedirler, başka neyi bilebilirler? Bu yüzden kolayca yalan söyleyebilirsin, inanırlar ve sen onların inancını kötüye kullanabilirsin. Siyasetçiler bunu yapmıştır, din adamları bunu yapmıştır ve bu, çağlar boyu yapılmıştır. İnsanlar sömür. Bu, insanlar tarafından icat edilen en kurnaz işlerden biridir.

Din adı altında, yalnızca ve yalnızca yalanların propagandası yapılmaktadır. Bu yüzden bir hakikat adamı geldiğinde, büyük bir karmaşa olur. İsa kargaşa yaratır çünkü hakikati olduğu gibi söylemeye başlar ama insanlar yalanlara alışmışlardır. Yalanlarının, gerçek olduğunu düşünürler ve sonra bu adam gelir ve başka bir şey, tamamen farklı bir şey söylemeye başlar. Ya bu adama inanacaklardır... O zaman bütün geleneklerini bırakmalar gerekir, bu da uzun bir yatırımdır ve sadece birkaç cesur kişi bunu yapabilir. Daha kolay olan yol, bu adamı yok etmek, susturmaktır ki böylece rüya görmeye ve kendi yalanlarına inanmaya devam edebilsinler.

Bana, "Yalan söyleme alışkanlığım var. Bunu neden

yapıyorum?" diye soruyorsun. Siyasetçilerin ve din adamlarının bu çok eski sanatını biliyor olmalısın; belki de bilinçsiz olarak bunu buldun. Ve şimdi bu yalanlar sana geri ödeme yapıyor. Bir adam tanıyorum, aslında bir yönden çok iyi biri. Hiçbir zaman çalışmamış, hiçbir şey yapmamış ama çok iyi olduğu bazı şeyler var; iskambil oynamakta, satranç oynamakta, dedikodu yapmakta ve bu tip şeylerde mükemmel. Çok kültürlü, çok eğitimli—doktorası var, biz birlikte çalıştık. Bütün hayatını yalanlarla ve insanları kandırarak yaşamış. Ben üniversitede öğretim görevlisiyken, bazen bana gelir ve benimle birkaç gün kalırdı. Bir keresinde ona, "Bu yalan söyleme işini ne zaman bırakacaksın?" diye sordum. "Hiçbir zaman," diye cevap verdi. "Ama eninde sonunda yakalanacaksın," dedim. "Hiçbir zaman," dedi. "Çünkü bu dünyada milyonlarca milyonlarca insan var ve bir kişiyi sadece bir kere kandırıyorum; sonra onu bırakıp başka bir kurban buluyorum. Benim küçük bir hayatım var, belki yetmiş, en fazla seksen yıl ama dünya büyük ve pek çok kurban var—kandırmaya devam edebilirim."

Arkadaş edinmekte çok yetenekliydi, insanda kendisinin güven duyulabilecek biri olduğu hissini yaratmada çok yetenekliydi. Güven ortaya çıktığında, seni hemen aldatırdı. Ama şu kadarı kesindi: hiç kimseyi iki kere aldatmadı. Gerek de yoktu, zaten çok fazla insan var.

İnsanlara yalan söylemekte, seni besleyen bir şey bulmuş olmalısın. Belki sana daha fazla ilgi gösteriyorlar, belki senin onlardan daha çok şey bildiğin duygusunu veriyorlar. Birbirlerinin el falına bakan insanlar var. Kimse bir şey bilmiyor. Tarot falına bakanlar, Yi Çing okuma uzmanları var. .. Bunlar aslında oyun. Sen de kendi oyununu icat edebilirsin. Ve bu oyunları oynamaya başlarsan, gitgide daha becerikli olursun. Ve bunların geri dönüşü olur—kazandıkların dünyevi, sahte,

kaybettiklerin de çok temel olsa da, bir geri dönüş vardır. Ruhunu kaybetmekte, intihar etmektesindir ama sanki sana bir şeyler kazandırıyor gibi görünür.

Bundan hoşlanmaktan vazgeç, öğrendiğin bütün bu sanatı unut! Tabii ki pek çok zorluğun ortaya çıktığını hissedeceksin çünkü yalan söyleme sanatının bağımlısı haline geldin. Risk al, bırak zor olsun. Birkaç gün zor olacaktır. Hemen bırak! Atisha'nın üç zorluk hakkındaki öğüdünü hatırla.

İlk olarak: birine yalan söylerken farkına vardığında, hemen, ortasında, özür dile. Hemen, "Bu bir yalandı ve yine eski oyunumun içine giriyordum. Lütfen beni affet," de. Zor olacaktır ama başka yol yoktur. Alışkanlık çok derin köklendiğinde, zorlanması gerekir.

İkinci olarak: bir yalan söylemeye hazırlandığının farkına var. Tam dudaklarındayken, tam dilinin ucundayken ... Onu orada ve o anda durdur, orada ve o anda bırak.

Ve üçüncü olarak: duygularında, yüreğinde bir yalan ortaya çıkmaya başladığında farkına var.

Eğer bu üç farkındalığı başarabilirsen, yalan söyleme yok olacaktır. Ve yalan söyleme yok olduğunda, gerçek gelir. Ve gerçek, aramaya değer tek şeydir çünkü gerçek, özgürleştirir.

> AŞK VE ŞEFKAT HAKKINDA KONUŞUYORSUN. AŞKIN VE ŞEFKATİN DEĞİŞİK FORMLARINI BİLİYOR VE HİSSEDİYORUM. AŞKIN FARKLI FORMLARINI VE ŞEFKAT DERKEN NEYİ KASTETTİĞİNİ AÇIKLAYABİLİR MİSİN?

Aşk bir merdivendir, üç basamaklı bir merdiven. En alt basamak cinselliktir, ortadaki aşktır ve son basamak duadır. Bu üç basamak nedeniyle bin bir türlü kombinasyon mümkündür.

Gerçek şefkat—bir Buda'nın şefkati, Atisha'nın bahsettiği

şefkat—ancak cinsellik enerjisinin dua haline geldiği üçüncü basamakta ortaya çıkar. Tutku böyle bütünlükle, tamamen dönüştürüldüğünde, artık tutku olmadığında, şefkat ortaya çıkar. Ama şefkat ikinci basamakta da görülebilir, ilk basamakta da görülebilir. Bu şekilde çok farklı şefkatler vardır. Örneğin, eğer şefkat, ilk basamakta, aşk enerjisinin, cinselliğin en alt basamağında görülürse, şefkat sadece bir ego oyunu olacaktır. O zaman şefkat çok egoist olacaktır: şefkatli olma fikrinden hoşlanacaksındır. Diğerlerinin acı çekmesinden hoşlanacaksındır çünkü sana merhametli olma fırsatını veren, diğerlerinin acı çekmesidir.

Birisi nehre düşmüş, boğulmaktadır. Birinci basamaktaki bir kişi atlayıp onu kurtarabilir ama sevinci, kendisinin çok iyi olduğu, güzel bir şey, harika bir şey yaptığı içindir. Bundan gururla bahsedecek, bununla övünecektir. En alt basamaktaki, cinselliğin basamağındaki şefkat, sadece bir ego oyunu olarak ortaya çıkacaktır.

Dünyanın her yerindeki milyonlarca misyonerin yapmakta olduğu şey budur—fakirlere hizmet etmek, hastalara hizmet etmek, eğitimsiz aborijinlere, ilkellere hizmet etmek. Ama bundaki bütün neşe, "Ben harika bir iş yapıyorum," nedeniyledir. "Ben" güçlenmiştir. Bu, şefkatin çirkin bir formudur. Görev olarak adlandırılır. Görev, çirkin bir sözcüktür.

İkinci tür şefkat, aşk geldiğinde ortaya çıkar. O zaman şefkat, sempati haline gelmiştir: hissedersin, diğerini gerçekten hissedersin. Diğeriyle bir ahengin vardır; diğerinin acısı, senin içinde bir kıpırtı yaratır. Övünülecek bir değildir. İkinci basamakta, şefkatinden asla bahsetmezsin, asla; bahsedilecek bir şey değildir. Aslında, özel bir şey yaptığını asla hissetmezsin, sadece yapılması gereken şeyi yaptığını hissedersin. Bunu yapmanın, insancıl olduğunu düşüneceksindir. Bunda özel,

olağandışı bir şey yoktur; buna yaparken ruhani bir erdeme ulaşmamışsındır. Bunda erdem gibi bir şey yoktur; doğaldır, kendiliğindendir. Bu şekilde şefkat, daha yumuşak, daha güzel hale gelmektedir.

Üçüncü basamakta, cinsellik enerjisinin dua haline geldiği yerde, şefkat, empati olarak görünür—sempati bile değil, empati. Sempati, diğerinin acısını hissetmek demektir ama hâlâ aranızda bir mesafe vardır; empati ise diğerinin acısıyla bir olmaktır—sadece hissetmek değil, o acıyı çekmek, gerçekten onun içine girmektir. Eğer biri ağlıyorsa, sempati ağlayan için bir şeyler hissetmek demektir; empati ise ağlamaya başlamaktır. Sadece bir duygudaşlık alanında değil-sindir, uyumlu hale gelirsin, gerçekten bir olursun: birlik oluşur.

Bir adam Buda'ya gelmiş ve sormuş: "Ben çok zenginim ve çocuğum yok. Karım da öldü. Şimdi dünyanın parasına sahibim. Erdemli bir iş yapmak istiyorum. Fakirler ve kötü durumdakiler için bir şey yapmak istiyorum. Bana söylesene, ne yapmalıyım?" Buda çok üzülmüş ve gözünden bir damla yaş akmış. Adam çok şaşırmış. "Gözlerinde yaşlar mı var? Ve çok üzgün görünüyorsun—neden?" diye sormuş. Buda, "Sen kimseye yardım edemezsin çünkü daha kendine bile yardım etmedin," diye cevap vermiş. "Şefkatli bir şey de yapamazsın çünkü enerjilerin hâlâ en alt seviyede. Düşük metalin daha henüz altın haline gelmedi. Aslında, ben senin için üzülüyorum. İnsanlara yardım etmek istiyorsun ama sen yoksun. Henüz bir varlığın yok çünkü farkındalığın yok ve farkındalık olmadan, sen de olamazsın. Şefkatin döküleceği gerçek bir merkezin yok."

Şefkatin üç kategorisi olabilir ve aşkın da üç kategorisi vardır. Birincisi cinselliktir. Cinsellik yalnızca, "Bana ver—bana daha fazla daha fazla ver!" demektir. Bu bir sömürüdür, bu Martin Buber'in ben-o ilişkisi dediği şeydir: "Sen bir nesnesin ve

ben seni kullanmak istiyorum." Adam, kadını kullanır; kadın adamı kullanır; ebeveynler, çocuklar kullanır; çocuklar, ebeveynleri kullanır; arkadaşlar, arkadaşlar kullanır. "Bir arkadaş sadece bir arkadaştır ama ihtiyaç içindeki bir arkadaş, gerçek bir arkadaştır," derler. Kullanırlar, diğerini bir mala indirgerler.

Ben-o dünyasında yaşamak, varoluşun bütün mucizesini kaçırmak demektir. O zaman nesneler tarafından çevrelenirsin—insanlar tarafından değil, hayat tarafından değil, materyal nesneler tarafından. Dünyadaki en fakir insanı, ben-o ilişkisi içinde yaşayan insandır. Cinsellik sömürüdür. Aşk tamamen farklı bir şeydir. Aşk, sömürü değildir. Aşk, ben-o ilişkisi değildir, ben-sen ilişkisidir. Diğerine, sadece olduğu için saygı duyulur; kullanılacak, sahip olunacak, yönlendirilecek bir nesne değildir. Diğeri, bağımsız bir insandır, bir özgürlüktür. Diğerini sömürmek değil, onunla iletişim kurmak gerekir. Aşk, enerjilerin iletişimidir.

Cinsellik, yalnızca, "Bana ver, bana ver, bana daha fazla ver,"dir. Bu yüzden cinsel bir ilişki, sürekli bir savaş ve çatışma ilişkisidir çünkü diğeri de, "Bana ver," demektedir. İki taraf da daha fazlasını istemekte, kimse vermeye razı olmamaktadır. Bu yüzden de adeta bir halat çekme yarışı gibi bir çatışma çıkmaktadır. Ve tabi ki daha güçlü olan, diğerini sömürecektir. Erkek kadından beden olarak daha güçlü olduğundan kadını sömürmüş, onu tam bir varlıksızlığa indirgemiştir; kadının ruhunu yok etmiştir. Ruh tamamen yok olunca, işi daha kolay olmuştur.

Yüzyıllar boyunca kadınların okumasına izin verilmemiştir; birçok dinde kadınların okumasına izin verilmez, din görevlisi olmalarına izin verilmez. Kadınların kamu hayatında, sosyal hayatta olmalarına izin verilmez. Evlerde hapsolmuşlardır; ucuz işgücüdürler, bütün gün çalışır, çalışırlar.

Ve cinsel nesneye indirgenmişlerdir. Hayat kadınlar ile erkeklerin yasal eşleri arasında fazla bir fark olmamıştır. Eş, yalnızca daimi bir fahişeye indirgenmiştir, hepsi bu. İlişki, ilişki değil, sahiplenme olmuştur.

Aşk, diğerine saygı duyar. Bir ver-ve-al ilişkisidir. Aşk, vermekten hoşlanır; aşk almaktan hoşlanır. Bu bir paylaşmadır, bir iletişimdir. İkisi de aşkta eşittir; cinsel bir ilişkide ikisi eşit değildir. Aşkın tamamen farklı bir güzelliği vardır.

Dünya yavaş yavaş aşk ilişkilerine doğru kaymaktadır; bu yüzden büyük bir karmaşa var. Bütün eski kurumlar yok oluyor —yok olmak zorunda çünkü onlar ben-o ilişkisini temel alıyorlar. Yeni iletişim şekilleri, yeni paylaşım şekilleri bulunmak zorunda. Yeni tatları, aşk tadı, lezzet tadı olmak zorunda. Sahiplenici olamazlar; ortada sahip bulunmamalı.

En yüksek aşk durumu ise duadır. Duada, duygu ortaklığı vardır. Cinsellikte, ben-o ilişkisi vardır; aşkta, ben-sen ilişkisi bulunur. Martin Buber orada durur; Yahudilik geleneği onun daha ileriye gitmesine izin vermez. Ama bir adım daha atılmalıdır: bu da "ne sen, ne ben"dir—bu, ben ve sen'in yok olduğu, iki kişinin iki olarak değil, bir olarak işlev gördüğü bir ilişkidir. Muazzam bir birlik, ahenk, derin bir uyumdur; iki beden ve tek bir ruh vardır. Bu, aşkın en yüksek özelliğidir: ben buna dua diyorum. Aşkın üç aşaması vardır ve şefkatinde buna uygun, üç aşaması vardır ve ikisi de farklı kombinasyonlarda var olabilirler.

Bu yüzden bu kadar çok aşk ve şefkat çeşidi var. Ama en temeli, üç basamaklı aşk merdivenini anlamak. Bu, sana yardımcı olacak, sana nerede olduğun, ne çeşit bir aşk içinde yaşadığın, sende nasıl bir şefkat oluştuğu konusunda bir anlayış verecektir. Seyret. İçinde yakalanmış olarak kalmamaya dikkat

et. Tırmanılacak daha yüksek krallıklar, yükseklikler, ulaşılacak başka zirveler var.

SENİ ANLAMIYORUM. LÜTFEN KAFAMI KARIŞTIRMA. BURAYA BİRAZ BERRAKLIĞA ULAŞMAK İÇİN GELDİM.

Yanlış yere geldin. Berraklığa ulaştırmakta benim tekniğim, kafa karıştırmak. Kafanın karıştığını hissediyorsun çünkü belirli önyargılarla gelmiş olmalısın ve ben onları yerle bir ediyorum. Bu yüzden kafan karışıyor, bu yüzden kaos hissediyorsun. Buraya önyargıların hakkında daha kesin olmak için gelmişsin. Ben burada senin önyargılarına yardımcı olmuyorum; senin geleneklerine, koşullanmalarına yardımcı olmuyorum. Benim işim, seni tamamen yok etmek çünkü ancak sen tamamen yok olursan, yeni olan doğabilir. Eskinin varlığı giderse, yeni, ortaya çıkabilir—ve yeni olanda berraklık vardır.

Berraklık, kesinlik değildir ve kesinlik de berraklık değildir. Berraklık, zihinden ve onun projelerinden, fikirlerinden ve felsefelerinden ortaya çıkmaz; berraklık, zihinsizliğin ayna gibi oluşundan ortaya çıkar. Berraklık, sadece ne olduğu hakkında bir fikrin, tutunacak bir felsefen, herhangi bir felsefen —Hindu, Hıristiyan, Müslüman, komünist v.b.—olmadığı, ideolojisiz olduğun, felsefesiz olduğun, bir kitaba bağlı olmadığın, boş, tamamen boş olduğun anlamındadır.

Bu bekâret, berraklıktır. O zaman bütün toz gider ve ayna, olanı yansıtır. "Sevgili Osho, seni anlamıyorum," diyorsun. Bu, bir anlama meselesi değildir. Herhangi bir şekilde bu bir anlama, bilme meselesi değildir: hissetme, görme, olma meselesidir. Ama birçok insanın başına gelen budur: anladıkları belli bir fikirle, belli bir dille gelirler. Ben, hiç duymadıkları birçok yöntem kullanırım. Beklentileri, ideolojileri, dilleri ile gelirler. Ben

tamamen farklı bir dil kullanıyorum ve sana öğretecek bir ideolojim yok. Sana öğretilecek hiçbir şeyim yok; ben öğretmen değilim. Sana taşıyacak bir şeyim yok, bir mesajım yok. Benim dilimi öğrenmen gerekecek; yoksa gitgide daha çok yanlış anlama ve gitgide daha fazla kafa karışıklığı olacak.

Doktora giden bir beden eğitimi öğretmeni sormuş: "Yirmi yaşındayken çelik gibiydi—o kadar sertti ki, hiç eğemiyordum. Otuz yaşındayken biraz eğebiliyordum ama çok çok az. Şimdi altmış dört yaşındayım ve ona düğüm atabiliyorum." Bunu dinleyen doktor, ne bilmek istediğini sormuş. Ve öğretmen cevap vermiş: "Güçleniyor muyum doktor?"

Bunun üzerinde düşün. Farklı diller...

Deneyimsiz bir genç adam geneleve gitmiş. Kızın kibarlığına şaşırmış. Sabahleyin giyinmiş ve gitmeye hazırlanmış. Kız, "Biraz paraya ne dersin?" demiş. Adam, "Hayır," diye cevap vermiş. "Zaten bana çok çok iyi davrandın."

Gezici satış elemanı bir bayan, çiftçinin oğlu ile yatağa girmiş. Bir şeyler başlatmak için, "Benimle yer değiştirir misin? Benim üzerimde yuvadan ve ben de senin üzerinde yuvarlanayım, böylece daha rahat oluruz," demiş. Oğlan, "Tamam, bayan," demiş. "Ben senin tarafına yürürüm." Ve yapmış. Bu, birkaç kere devam etmiş. En sonunda kız, "Sanırım gerçekten ne istediğimi tam anlamadın, "demiş. Oğlan, "Evet, anladım," demiş. "Bütün yatağı kendine istiyorsun ama vermeyeceğim."

Askerlik dairesinde çalışan görevliler yeni gelen asker adayını şüpheyle inceliyorlarmış. Homoseksüel gibi görünerek askerlikten kaçmak isteyenlere karşı uyarıldıkları için çok dikkatliymişler. Adayı yoğun bir fiziksel ve psikolojik incelemeden geçirdikten sonra, görevlilerden biri, "Senden iyi bir

asker olacak," demiş. Genç adam, "Harika!" demiş. "Onunla ne zaman tanışacağım?"

20. Bölüm - Diyojen Ve Köpek

SEFALETE OLAN BU BAĞLILIK NEDEN? VE MUTLU OLMAK NEDEN BU KADAR ZOR?

Mutluluğun sana veremeyeceği ama sefaletin vereceği pek çok şey vardır. Aslında, mutluluk senden pek çok şey alır. Mutluluk, bütün sahip olduklarını, olduğun her şeyi senden alır; mutluluk seni yok eder. Sefalet senin egonu besler ve mutluluk temelde bir benliksizlik durumudur. Problem budur, problemin özü budur. İnsanlar bu yüzden mutlu olmayı çok zor bulurlar. Dünyadaki milyonlarca insan bu yüzden sefalet içinde yaşamak zorundadır, sefalette yaşamaya karar vermiştir. O, sana çok çok kristalleşmiş bir ego verir. Sefalette varsındır, mutlulukta yoksundur. Sefalette kristalleşirken, mutlulukta dağılırsın.

Eğer bu anlaşılırsa, her şey çok açık hale gelir. Sefalet seni özel hale getirir. Mutluluk, evrensel bir olgudur, onda özel bir şey yoktur. Ağaçlar mutludur, hayvanlar mutludur ve kuşlar mutludur. İnsan dışında bütün varoluş mutludur. İnsan, sefalet sayesinde çok özel, olağanüstü hale gelmiştir.

Sefalet, insanların dikkatini çekmeni sağlar. Sefil olduğunda dikkat çekersin, sempati toplarsın, sevilirsin. Herkes seninle ilgilenir. Sefil bir insanı kim incitmek ister ki? Sefil bir insanı kim kıskanır? Kim sefil insana düşman olmak ister? Bu çok acımasız olacaktır.

Sefil insanla ilgilenilir, o sevilir, ona özen gösterilir. Sefalete büyük yatırım vardır. Eğer kadın sefil değilse, kocası onu unutmaya meyil eder. Eğer sefilse, kocası onu ihmal etmeyi göze alamaz. Eğer adam zor durumdaysa, karısı, çocuklar etrafında onun için endişelenirler; bu adamı rahatlatır. Yalnız olmadığını

hisseder, bir ailesi, arkadaşları olduğunu hisseder.

Hasta, bunalımda veya zor durumda olduğunda arkadaşların seni ziyaret ederler, teselli ederler. Mutlu olduğundaysa, bazı arkadaşların seni kıskanırlar. Gerçekten mutlu olduğunda, bütün dünyanın sana karşı olduğunu görürsün.

Hiç kimse mutlu bir insanı sevmez çünkü mutlu insan, diğerlerinin egolarını incitir. Diğerleri, "İşte sen mutlu oldun ve biz hala karanlıkta, sefalette ve cehennemde emekliyoruz. Biz böyle bir sefaletin içindeyken, sen nasıl mutlu olmaya cüret edersin?" diye düşünmeye başlarlar.

Ve tabii ki dünya sefil insanlardan oluşur ve kimse, bütün dünyanın kendine karşı olmasına razı olacak kadar cesur değildir; bu, çok tehlikeli, çok risklidir. Sefalete yapışmak daha iyidir, seni toplumun—Hindu, Müslüman, Hıristiyan, Hintli, Arap, Japon—bir parçası olarak tutar. Mutlu mu? Mutluluğun ne olduğunu biliyor musun? Hindu mu, Hıristiyan mı, Müslüman mı? Mutluluk sadece mutluluktur. İnsan başka bir dünyaya taşınır. İnsan, artık insan zihninin yarattığı dünyanın, geçmişin, çirkin tarihin bir parçası değildir. İnsan, artık zamanın bir parçası değildir. Gerçekten mutlu, keyifli olduğunda, zaman kaybolur, mekan kaybolur.

Albert Einstein, geçmişte bilim adamlarının iki gerçeklik olduğunu düşündüklerini söyler: zaman ve mekan. Ama bu iki gerçekliğin, iki tane olmadığını söyler—onlar, tek gerçeğin iki ayrı yüzüdürler. Bu yüzden tek bir sözcük olarak *"uzay zaman"* diye bir sözcük çıkarmıştır. Zaman, uzayın dördüncü boyutundan başka bir şey değildir. Einstein bir mistik değildi, olsaydı üçüncü gerçekliği—transandantal olan, ne zaman, ne de mekan olanı—de bunların arasına koyardı. O da vardır, ben buna

tanık diyorum. Ve bu üçü orada olduğunda, teklik oluşur. Trimurti'nin, Tanrı'nın üç yüzünün bütün kavram karşılığı budur. O zaman dört boyuta da sahip olursun. Gerçek dört boyutludur: üç uzay boyutu ve dördüncü zaman boyutu.

Ama beşinci boyut denilemeyecek bir şey daha vardır. Beşinci denilemez çünkü o bütündür, transandantaldır. Mutlu olduğunda, transandantal olana doğru ilerlemeye başlarsın. Bu, sosyal bir şey değildir, geleneksel bir şey değildir, insan zihni ile hiçbir ilgisi yoktur.

Sorduğun soru önemli: "Sefalete olan bu bağlılığın nedeni ne?"

Bunun nedenleri var. Sadece sefaletine bak, seyret ve nedenlerin ne olduğunu anlayacaksın. Ve sonra arada bir kendine coşku içinde olma sevinci için izin verdiğin anlara bak ve aradaki farklılıkları gör. Bunlar çok az olacaktır: sefil olduğunda, kurallara uyarsın. Toplum bunu sever, insanlar sana saygı duyar, büyük bir saygınlığın olur, aziz bile olabilirsin, bu yüzden senin azizlerin hep sefildir. Sefalet yüzlerinde, gözlerinde yazılıdır. Sefil oldukları için, bütün sevinçlerin karşısındadırlar. Bütün sevinçleri hedonizm olarak küçük görürler; her sevinç olasılığını günah olarak hor görürler. Sefildirler ve bütün dünyayı sefil olarak görmek isterler. Aslında yalnızca sefil bir dünyada aziz olarak görülebilirler. Mutlu bir dünyada, hastaneye yatırılmaları, zihinsel tedavi görmeleri gerekir. Patolojiktirler. Pek çok aziz gördüm ve geçmiş azizlerin hayatlarına baktım. Yüzde doksan dokuzu tamamen anormaldir—nevrozlu, hatta psikozlu. Ama onlara saygı duyulmuştur—ve unutma ki, onlara sefaletleri için saygı duyulmuştur. Ne kadar çok sefalet yaşadılarsa, o kadar saygı duyulmuştur. Her sabah vücutlarını bir kırbaçla döven azizler ve bu fedakarlığı, bu dünyadan vazgeçmişliği, bu kendi kendine verilen cezayı seyretmek için

toplanan insanlar vardı. Ve bunların içinde en büyük olarak görülen, bedeninin her yerinde yaralar olandı—ve bu insanların aziz olduğu düşünülüyordu!

Gözlerini yok eden azizler vardı çünkü insan, bu gözlerle güzelliğin farkına varıyor ve şehvet yükseliyordu. Ve onlara gözlerini yok ettikleri için saygı duyuluyordu. Tanrı onlara varoluşun güzelliğini görmek için göz vermişti ama onlar kendi kararlarıyla kör oluyorlardı.

Cinsel organlarını kesen azizler vardı. Ve onlara sadece kendilerine karşı yıkıcı, vahşi oldukları için saygı duyuluyordu. Bu insanlar psikolojik olarak hastaydı.

Çok uzun süreler oruç tutabildikleri için, oruç tutmada uzman oldukları için tapınılan azizler vardı. Bu bir çeşit uzmanlıktır, sadece biraz çalışmaya ihtiyaç vardır. Fazla bir zekaya gereksinim yoktur; bunun eğitimini almak çok sıradan bir şeydir ve aptal bir kişi bile bu eğitimden geçip öğrenebilir. Sadece acı çekmekten hoşlanman gerekir—ve ancak hasta insanlar acıdan hoşlanır. Eğer on, on iki gün oruç tutabilirsen, yalnızca ilk dört, beş günü zordur. Sonra vücut metabolizması yememeye uyumlu hale gelir. Aslında, kendi kendini yemeye başlar.

Bedende ikili bir mekanizma vardır; acil durumlar için ikili bir mekanizmadır bu. Bir şeyler yersin, dışarıdan enerji alırsın çünkü yaşamak için her gün belirli bir enerjiye gereksinimin vardır. Eğer bunu yapmazsan, bedenin acil durumlar için sakladığı bir enerji vardır; işte yağ budur. Yağ, acil gıdadır, depolanmış gıdadır. Eğer bir insan normal ve sağlıklıysa, yemeden üç ay yaşayabilir; vücudunda bu kadar yağ deposu vardır.

Eski zamanlarda, vücudun geliştiği, insanın ağaçlardan

inip avcı haline gelmeye başladığı günlerde, her gün yemek bulmak mümkün değildi. Bazı günler bulunur, bazı günler bulunmazdı. İnsan da içinde bir depo oluşturmaya başladı; beden bunu öğrendi.

Gelecekten ne kadar çok korkarsan, o kadar yağ biriktirirsin. Kadınlar bu yüzden daha fazla yağ biriktirir. Çağlar boyunca daha fazla korkmuşlardır—erkekler tarafından korkutulmuşlardır. Ayrıca hamilelik yaşayacakları için de kadınlarda daha fazla yağa ihtiyaç vardır çünkü hamilelikte yemek daha zor hale gelebilir. Kendi depolanmış gıdalarını yemek zorunda kalabilirler. Aslında oruç tutmak, kendini yemekten başka bir şey değildir, yamyamlıktır. Gerçeğe indirgemek gerekirse, oruç tutan bir kişi yamyamdır; kendi kendini yer. Bu yüzden oruç tutarken, her gün yarım ila bir kilo arasında kilo kaybetmeye başlarsın. Bu kilolar nereye gitmektedir? Onu sen yiyorsun, o senin ihtiyacın, günlük ihtiyacın. Senin makinen, bedenin için bu kadar enerji kullanılır.

Büyük azizler uzun oruçlar tutuyor, kendilerine işkence ediyorlardı. Ama bu çok akıllıca bir şey değildir. Sadece ilk hafta, birkaç gün zordur; ikinci hafta çok kolaydır; üçüncü hafta yemek yemek zor gelir. Dördüncü hafta tamamen unutmuşsundur. Beden kendini yemekten hoşlanmaya başlar ve sindirim problemleri olmadığı için daha hafif hisseder. Ve sürekli sindirimde kullanılan bütün enerji kafada kullanılmaya başlar. Daha fazla düşünebilirsin, daha fazla yoğunlaşabilirsin, bedeni ve onun ihtiyaçlarını unutabilirsin.

Ama bu tip şeyler yalnızca sefil insanlar ve sefil bir toplum yaratmıştır. Sefaletinin içine bak ve orada belirli temel şeyler göreceksin. Bir: sana saygı kazandırır. İnsanlar sana karşı daha sevecen, daha sempatik davranırlar. Eğer sefil olursan, daha fazla arkadaşın olur. Bu dünya çok garip bir dünya, onda

temelden yanlış bir şeyler var. Bu şekilde olmaması gerekir, mutlu insanların daha çok arkadaşı olması gerekir. Ama mutlu olursan, insanlar seni kıskanır ve artık arkadaşın olmazlar. Kendilerini aldatılmış hissederler; sende, onlarda olmayan bir şey vardır. Neden mutlu olasın? Bu yüzden çağlar boyunca, çok incelikli bir mekanizma öğrenmişizdir: mutluluğu bastırmak ve sefaleti ifade etmek. Bu, bizim ikinci doğamız haline gelmiştir.

Benim sannyasinlerimin bütün bu mekanizmayı bırakmaları gerekir. Mutlu olmayı öğrenmelisin, mutlu insanlara saygı duymayı öğrenmelisin ve mutlu insanlara daha fazla ilgi göstermeyi öğrenmelisin, bunları unutma. Bu, insanlığa büyük bir hizmettir. Sefil durumda olan insanlarla çok fazla duygu paylaşımına girme. Eğer biri sefil durumdaysa, yardım et ama duygularını paylaşma. Ona, sefaletin değerli bir şey olduğu fikrini verme. Ona yardım etmenin, saygı nedeniyle değil, sefil durumda olması nedeniyle olduğunu bilsin. Sadece onu sefaletinden çıkarmaya çalışmaktasındır çünkü sefalet çirkin bir şeydir. Sefaletin çirkin bir şey olduğunu, sefil olmanın erdemli bir şey olmadığını, sefil olarak insanlığa büyük bir hizmet yapmadığını bilsin.

Mutlu ol, mutluluğa saygı duy ve insanların mutluluğun, hayatın amacı—SATCHİTANAND—olduğunu anlamasına yardımcı ol. Doğulu mistikler, Tanrı'nın üç özelliği olduğunu söylemişlerdir. Sat'tir: hakikattir, varlıktır. Chit'tir: bilinçtir, farkındalıktır. Ve en son olarak, en yüksek zirve Anand'dır: mutluluk. Mutluluğun olduğu her yerde Tanrı vardır. Mutlu bir insan gördüğünde, ona saygı duy, o kutsaldır. Ve bir yerde mutluluk, şenlik bulunuyorsa, orayı kutsal bir yer olarak düşün.

Tamamen yeni bir dil öğrenmemiz gerekir, ancak o zaman bu çürümüş insanlık değişebilir. Sağlık, bütünlük, mutluluk dilini öğrenmeliyiz. Zor olacaktır çünkü yatırımlarımız fazladır.

Mutlu olmak bu yüzden zor ve sefil olmak bu yüzden kolaydır. Bir şey daha: sefalet yetenek gerektirmez, herkes ona sahip olabilir. Mutluluğun ise yeteneğe, dehaya, yaratıcılığa gereksinimi vardır. Yalnızca yaratıcı insanlar mutludur.

Bu yüreğinin derinlerine yerleşsin: yalnızca yaratıcı insanlar mutludur. Mutluluk, yaratıcılığın bir yan ürünüdür. Bir şey yaratırsan, mutlu olursun. Bir bahçe yaratırsın, bahçe tomurcuklanır ve senin içinde de bir şeyler tomurcuklanır. Bir resim yaratırsın, gelişen resimle birlikte içinde de bir şeylerin geliştiğini görürsün. Resmin sonuna geldiğinde, son fırça dokunuşlarını yaparken, artık aynı insan değilsindir. İçindeki çok yeni bir şeye son dokunuşlar yapmaktasındır.

Bir şiir yaz, bir şarkı söyle, dans et ve göreceksin: mutlu olmaya başlarsın. Bu yüzden benim komünümde, yaratıcılık bizim Tanrı'ya olan duamız olacaktır. Bu komün, o hiçbir şey yapmayan, ağaçların altında ya da kulübelerinde oturan, asık suratlı, üzgün insanlarınki gibi olmayacak. Bu komün, sanatçıların, ressamların, şairlerin, heykeltıraşlarn, dansçılarn, müzisyenlerin komünü olacak—ve yapılacak çok şey var!

Tanrı sana sadece yaratıcı olmak için bir fırsat vermiştir. Eğer yaratıcı isen, mutlu olursun. Rahminde çocuk büyümeye başladığında, bir kadının gözlerindeki sevinci gördün mü? Hamile kaldığında, bir kadının geçirdiği değişikliği gördün mü? Ne olmaktadır? İçinde bir şey çiçeklenmektedir, yaratıcı olmaktadır, yeni bir hayata geçiş verecektir. Tamamen mutlu, muazzam şekilde sevinçlidir; yüreğinde bir şarkı vardır.

Çocuk doğduğunda ve annesi onu ilk gördüğünde, gözlerinin derinliğini, varlığının sevincini gör. Bu sevinç için çok fazla acı çekmiştir ama bu acıyı, acının kendisi için çekmemiştir. Acı çekmiştir ama acısı muazzam derecede önemlidir; dünyadan

vazgeçmekle alakası yoktur, yaratıcıdır. Daha fazla sevinç yaratmak için acı çekmiştir. Dağın en yüksek zirvesine çıkmak istersen, bu zordur. Ve zirveye ulaşıp uzandığında, bulutlarla fısıldaşıp gökyüzüne baktığında, yüreğin sevinçle dolar—bu sevinç, her ne zaman bir yaratıcılık zirvesine ulaşırsan, ortaya çıkar.

Mutlu olmak zeka gerektirir ve insanlara akılsız olmalar öğretilir. Toplum, zekanın çiçeklenmesini istemez. Toplumun zekaya ihtiyacı yoktur; aslında, zekadan çok fazla korkar. Toplumun aptal insanlara ihtiyacı vardır. Neden—çünkü aptal insanlar yönetilebilir. Akıllı insanların itaatkar olmalar gerekmez—itaat edebilirler de, etmeyebilirler de. Ama aptal insanlar itaatsizlik edemezler; her zaman emir almaya hazırdırlar. Aptal insanın, kendisine emir verecek birine ihtiyacı vardır çünkü kendi kendine yetecek zekası yoktur. Kendisini yönetecek birini ister; kendi tiranlarını ister ve arar.

Siyasetçiler, dünyada zekanın oluşmasını istemezler; din adamlar , dünyada zekanın oluşmasını istemezler, generaller dünyada zekanın oluşmasını istemezler. Kimse bunu gerçekten istemez. İnsanlar, herkesin aptal kalmasını ister; o zaman herkes itaatkar olur, kurallara uyar, sınırların dışına çıkmaz, kalabalığın bir parçası olarak kalır, kontrol edilebilir, yönetilebilir.

Zeki insan asidir. Zeka asiliktir. Zeki insan evet veya hayır demeye kendisi karar verir. Zeki insan geleneksel olamaz, geçmişe tapınmayı sürdüremez; geçmişte tapınılacak bir şey yoktur. Zeka insanı geleceği yaratmak ister, şu anda yaşamayı ister. Şu anda yaşamak, onun geleceği yaratma yoludur.

Zeki insan ölü geçmişe tutunmaz, cesetleri taşımaz. Ne kadar güzel olmuşlarsa olsunlar, ne kadar değerli olmuşlarsa olsunlar, cesetleri taşımaz. Geçmişle işi bitmiştir; geçmiş

bitmiştir, sonsuza dek bitmiştir.

Ama aptal insan gelenekseldir. Din adamlarını, herhangi bir aptal siyasetçiyi, herhangi bir emri takip etmeye hazırdır—yetki sahibi herhangi bir kişinin ayaklarına sarılmaya hazırdır. Zeka olmadan mutluluk olamaz. İnsan, ancak zekiyse, tamamen zekiyse mutlu olabilir.

Meditasyon, senin zekanın ortaya çıkması için bir alettir. Ne kadar çok meditasyon yapar hale gelirsen, o kadar zeki olursun. Ama unutma, zeka derken, entelektüellikten bahsetmiyorum. Entelektüellik, aptallığın bir parçasıdır.

Zeka tamamen farklı bir olgudur, kafayla bir alakası yoktur. zeka, senin merkezinden gelen bir şeydir. Senin içinde bir memba haline gelir ve onunla birlikte içinde pek çok şey büyümeye başlar. Mutlu olursun, yaratıcı olursun, asi olursun, maceracı olursun, güvencesizliği sevmeye başlarsın, bilinmeyene doğru hareket etmeye başlarsın. Tehlikeli yaşamaya başlarsın çünkü yaşanacak tek yol budur.

Bir sannyasin olmak, "Hayatımı zekice yaşayacağım, yalnızca bir taklitçi olmayacağım. Kendi varlığımla yaşayacağım, dışarıdan yönetilmeyeceğim ve emir almayacağım. Kendim olmak için her riski alacağım ama sürü psikolojisinin bir parçası olmayacağım. Kendim yürüyeceğim. Kendi yolumu kendim bulacağım. Hakikat dünyasında, kendi yolumu yapacağım," diye karar vermektir. Bu yol ancak bilinmeyene doğru yürüyerek açılabilir. Yol, önceden orada değildir; ancak yürüyerek açılır.

Aptal insanlar için, kalabalıkların kullandığı süper otobanlar vardır ve yüzyıllardır hareket ettikleri halde daireler halinde hareket etmiş, hiçbir yere gitmemişlerdir. Orada pek çok insanla birlikte olmanın, yalnız olmamanın rahatlığı vardır.

Zeka, sana yalnız olma cesareti verir ve yaratıcı olma görüşünü verir. Yaratıcı olmak için büyük bir dürtü, büyük bir açlık doğar. Ve ancak o zaman, bir sonuç olarak mutlu olabilirsin, keyifli olabilirsin.

GEREKSİZ ŞEYLERİ YILLARCA UNUTMAZKEN, NEDEN AYNI DURUM ÖNEMLİLER İÇİN DE GEÇERLİ DEGİL? ÖNEMLİLERİ NEREDEYSE HEMEN UNUTUYORUM.

Şanslısın—en azından önemlileri duyduğun için şanslısın. Başka insanlar hiç duymuyor, o yüzden unutma söz konusu olmuyor. İnsanlar yalnızca gereksizi duyuyorlar. Zihin, önemsizden, faydasızdan, değersizden beslenir.

"Önemli" güzel bir sözcüktür, senin özünü besler. Önemli olmayanlar yalnızca senin yüzeyini süsler; önemli olmayanlar yüzeyde kalır, asla varlığının merkezine ulaşamaz. Yalnızca önemli olanlar merkeze ulaşır.

Ama senin çeperin kalındır, önemli olanların merkeze ulaşmasına izin vermez, engeller. Bu, zihnin bir stratejisidir çünkü eğer senin varlığın daha güçlü hale gelirse, zihin senin üstündeki kavrayışını kaybeder. Çeperle merkez arasında büyük bir çatışma vardır. Kim kime baskın çıkacak? Çeper baskındır. Çeper, sadece kendini besleyenlerin geçmesine izin verir, merkezi besleyenlere izin vermez—ve her şey çeperden geçmek zorundadır. Bilim adamları yalnızca yüzde ikinin merkeze ulaştığını söylemektedir; yüzde doksan sekizin girmesi engellenir. Bu yüzden ruhun fakirdir—zihinlerin zengin, ruhların fakirdir; zihinlerin bilgili ama ruhların aptaldır. Bilgeliğe sahip değilsindir. Bunun hakkında bir şey yapmaya başlamazsan, böyle kalacaktır.

Zihin önemli olmayanlara bayılır; her zaman dedikoduya açtır. Tamamıyla faydasız bir şey olsa da, onu dikkatle dinler.

Bir din adamının hakkında şöyle bir şey duymuştum: Cemaatine vaaz veriyormuş ve neredeyse herkes uyuyormuş—insanlar kiliselerde, tapınaklarda böyle yapar. Aslında uykusuzluk çeken insanlar kiliselere, tapınaklara gitmeliler. Eğer hiçbir şey işe yaramıyorsa, uyku ilaçları artık seni uyutmuyorsa, bütün yapman gereken dini bir vaaz dinlemektir—hiçbir zaman başarısız olmaz, hemen işe yarar.

Hikayemize dönelim ... Hemen hemen herkes uyuyormuş. Ve bu din adamı için bir sorun değilmiş çünkü bütün hayatında bunu yaşamış. Ama birkaç kişi aynı zamanda horluyormuş ve bu, çok rahatsız ediciymiş. Bu yüzden, birdenbire konuşmayla ilgisi olmayan bir hikaye anlatmaya başlamış. "Bir keresinde bir çölden geçiyordum," demiş. "Kimseler yoktu. Yanımda sadece eşeğim vardı ve birden eşek benimle konuşmaya başladı."—Herkes uyanmış. Herkes! Artık tek bir kişi bile uyumuyormuş. Din adamı, hikayeyi orada bırakmış ve vaazına geri dönmüş. Dinleyenlerden biri kalkmış ve "Ama sonra ne oldu?" demiş. "Eşek ne dedi?" Din adamı, "Demek eşeğin söyledikleri bu kadar ilginizi çekiyor, hepiniz uyandınız," demiş. "Sizin gözünüzde benim söylediklerimin, eşeğin söyledikleri kadar değeri yok."

Arap tüccarı Muza Dai Boo bir gün pazara gitmiş ve birdenbire orada karnına müthiş kramplar girmeye başlamış. Kendini kontrol edememiş ve yüksek sesli bir gaz çıkarmış. Etrafındaki insanlar şaşkınlıkla bakmışlar. Adam çok utanmış, evine dönmüş, eşyalarını toplamış ve uzaklara doğru, uzun bir yolculuğa çıkmış. Yıllarca o şehir senin, bu şehir benim dolaşmış ama hep kendi kasabasına gitmekten kaçınmış. En sonunda, yaşlı ve yorgun bir adam olarak dönmeye karar vermiş. Artık uzun bir saklı varmış ve yüzü, insanların onu tanı-yamayacağı

kadar yaşlanmış. Yüreği kasabasının yollarını özlüyor-muş. Kasabaya geldiğinde doğrudan pazara gitmiş. Orada yolun asfaltlandığını görüp şaşırmış. En yakınındaki kişiye dönüp, "Kardeş," demiş. "Bu yol, ne kadar düzgün olmuş! Ne zaman asfaltlandı bu yol, Allah aşkına?" Adam, "Yol mu?" demiş. "Üç yıl önce, pazarda Muza Dai Boo'nun gaz çıkarmasından dört ay iki gün sonra."

İnsanlar hayatın aptalca şeylerini unutmazlar. Muzai Dai Boo'yu unutmuşlar, kimse onu hatırlamıyor—ama yaptığı, tarihi bir olay haline gelmiş.

Bu herkesin zihni için böyledir, sana özel bir şey değil. "Gereksiz şeyleri yıllarca unutmazken, neden aynı şey önemliler için de geçerli değil," diye soruyorsun.

Önemli olanlar senin zihnine aykırıdır. Zihin, senin içine herhangi bir gerçeğin girmesinden sürekli korkar. Gerçekten kaçınmak için bin bir türlü yol bulur çünkü gerçek, kendisini yerle bir edecektir. Sadece kendisini destekleyici olanlara izin verir. Ve zihnin kendisi çöp olduğu için, çöp toplar ve bunu büyük bir sevinçle yapar.

Buda'nın söyledikleri unutulacaktır. Buda, her cümleyi üç kere tekrarlıyordu. Bir keresinde biri, "Neden üç kere tekrarlıyorsun?" diye sordu. O da, "Biliyorum ki, ilkinde hiç duymuyorsun. İkinci defasında duyuyorsun ama benim söylediğimden başka bir şey duyuyorsun. Üçüncüsünde umuyorum ki söyleneni, tam olarak söyleneni duyuyorsun."

Budist dini metinlerini okumak çok zordur çünkü her cümlenin üç defa tekrarlanması seni yorabilir. Bu yüzden şimdi yeni bir şey icat ettiler: cümleyi yazıyorlar ve yanına üç yıldız koyuyorlar, böylece üç kere olduğunu biliyorsun... Üç kere okumaya gerek kalmıyor.

Bir kişi Buda'ya teslim olmaya geldiğinde, üç kere teslim olması gerekiyordu. Üç kere, *"buddham sharanam gachchhami, shangham sa-haranam gachchhami, dhammam sharanam gachchhami"* demesi gerekiyordu—üç kere. Neden? Buda'nın, "İlk söylediğinde, onu kastetmemiş olabilirsin. İkincisinde kastetmiş olabilirsin ama benim demek istediğimi kastetmemiş olabilirsin. Üçüncüsünde umuyorum ki, benim beklediğimi yapıyorsun," dediği söylenir. *"Buddlıam sharanam gachchhami,* Buda'nın ayağına gidiyorum," demek, resmi bir şey değildir. Resmi olursa, anlamsız olur. Eğer bunu sadece başkalar tekrarlıyor diye tekrarlıyorsan, anlamsızdır. Ama insanlar taklitçidir.

Bir keresinde şöyle bir şey oldu: bir evde kalıyordum ve birlikte kaldığım arkadaşa, insanlarn taklitçi olduğunu söyledim. "Hepsi mi?" diye sordu. "Hepsi," dedim. "O zaman bana bunu göster," dedi. "Bekle," dedim. "Beni görmeye ilk gelen kişi içeri girdiğinde, girdiği anda, ayağımı elle ve ayağıma yüz rupi koy." Biraz sonra üç kişi beni görmeye geldi. Arkadaşım hemen ayağımı elledi ve ayağıma yüz rupilik bir banknot koydu. Ve diğer üçü de hemen ayağımı elleyip yüzer rupi koydular! "Şu işe bakın!" dedim. "Bu insanlar beni yıllardır görmeye geliyorlar ve bir peza bile bırakmadılar şimdi birden yüz rupilik banknotlar gelmeye başladı. Neden böyle yaptınız?" Onlar da, "Neden mi—çünkü belki de yapılması gereken şeyin bu olduğunu düşündük Eğer bir şey başkalar tarafından yapılıyorsa, yapılmalıdır diye düşündük," diye cevap verdiler.

İnsanlar taklitçidir. Tapınaklarda, camilerde, kiliselerde eğildiklerini görürsün. Birisi haçın önünde eğilir—neden? Neden haçın önünde eğildiğini gerçekten söyleyebilir misin—çünkü annen baban da öyle yapmıştır. Onlara neden diye sorarsan, onları ebeveynleri de böyle yapmıştır, bu böylece sürer gider.

İnsanlar sadece taklit eder. Taklit etmek kolaydır, yüzeyde kalır. Adanmışlık değildir, adanmış-lık yüreğe kadar gider.

Çok bilinçli olman, iki şeyi öğrenmen gerekir. Bir: gerekli olmayan bir şeyin orada olduğunu görünce, ona ilgi gösterme, onu bırak geç. Ona bakmaya bile gerek yoktur, okumaya gerek yoktur.

Eğer sadece önemli olanlar okumaya başlarsan, şehirlerimiz çok daha güzelleşecektir çünkü duvarlardaki ilanlar ve reklamlar yok olacaktır. Sen onları okumaya devam ettiğin için orada duruyorlar. Ve aynı şey: "Altın Damla, haydi yudumla" Ne zaman oradan geç-sen, tekrar bunu okursun: "Altın Damla, haydi yudumla" Bilinçli olmadan okursun! Ve çok fazla okursan —"Altın Damla, haydi yudumla"—bir gün Altın Damla'yı yudumlayacaksındır! Ondan ne kadar kaçınabilirsin?

Bütün reklam dünyası, senin aptallığına dayanır. Yalnızca sürekli tekrardır. Bu yüzden artık reklamlara sabit ışıklar değil, yanan sönen ışıklar konuyor. "Altın Damla.. " bir kere okuduğunda ışık gidiyor. Tekrar geliyor: "Altın Damla ..." tekrar okuman gerekiyor! Eğer ışık sabit kalsa, bir kere okur, evine gidersin. Ama eğer yanıp sönerse, sen oradan geçerken dört beş defa yanıp sönerse, o zaman dört beş defa okuman gerekir.

Bütün reklam sanatı senin aptallığına dayanır. Sadece tekrarlamayı sürdür ve insanlar satın almaya başlayacaklardır. Her şey satılabilir. Eskiden ekonomistler temel bir kural olduğunu, bunun da talebin olduğu yerde arzın gerekli olduğunu söylerlerdi, bu artık geçerli değil. Hatta şimdi tam tersi geçerli: arzın olduğu yerde, talep var. Önce bir şey sun—onun etrafında uyuşturucu bir atmosfer yarat ve çok fazla tekrarlanan herhangi bir şey, hipnoz haline gelir.

Önemli olmayana karşı dikkatli ol. Eğer farkında olursan,

kimse seni önemli olmayana tutunmaya zorlayamaz. Ve eğer önemli olmayana tutunmazsan, önemli olmayanı biriktirmezsen, çeperden merkeze geçitler olacaktır ve önemli olan içeri girebilir.

Bu yüzden bu, pek çok sannyasinin başına geliyor. Daha biraz önce Haridas önceden ashram'ın dışına çıktığını ama artık dışarı çıkmanın gitgide daha zor hale geldiğini söyledi. Neden dışarı çıkmak gitgide daha zor geliyor? Kimsenin dışarı çıkması engellenmiyor, kendiliğinden zor geliyor çünkü çok fazla saçmalık görüyorsun—ve görmen gerekiyor çünkü orada duruyor; saçmalıkları dinlemen gerekiyor.

Önemli olanda yaşamaya başlayınca, önceden yaptığın şeyler— sinemaya gitmek, kitap okumak, televizyon seyretmek, radyo dinlemek, insanlarla dedikodu etmek—yok olmaya başlar. Ve bunlar için harcadığın enerji, önemli olana aktarılabilir.

Buda, bir sannyasin'in sokakta yürürken bir metreden uzağa bakmaması gerektiğini söyler—yalnızca bir metre. Neden? Çünkü böylece her olan biteni görmezsin. Bu güzeldir, önemlidir.

Ruhunun gelişmesine yardımcı olacak şeyleri dinle. Tanrı'ya aşkı uyandıracak şeyleri oku. Sana yeni bir görüş, yeni gözler ve berraklık verecek şeyleri gör. Hayat kısa, enerji sınırlıdır. Aptal olma, onu, önemsiz olanlarla harcama. Ama bilinçli olman gerekir; ancak o zaman önemli olmayan bırakılabilir. Ve ilk yapılacak olan, önemli olmayanları bırakmaktır; ancak o zaman ikinci iş mümkündür— önemli olanla uyum sağlamak.

Sahteyi sahte olarak görmek, gerçeği gerçek olarak görmenin başlangıcıdır.

TAMAMEN TATMİN EDİCİ BİR RESİM ÇİZMEK MÜMKÜN

MÜDÜR?

Resim çizerken, her saniye tamamen tatmin edici olabilir. Ama resim tamamlandığı zaman asla tamamen tatmin edici olamaz çünkü tamamen tatmin edici olursa, ressamın intihar etmesi gerekir. Artık yaşamaya gerek kalmaz.

Bu yüzden hayatın bir özlem, saf bir özlem—daha yüksek zirvelere ulaşma özlemi, varoluşun içinde daha derine gitme özlemi—olduğunu söylüyorum. Ama her an tamamen tatmin edici olabilir; bu farkın unutulmaması gerekir. Resim çizerken, tuvale sürdüğün her fırça, her renk, bunun her anı tamamen tatmin edicidir. Daha fazlası yoktur. Eğer bir yaratıcıysan, tamamen kaybolur, kendinden geçersin.

Sadece bir teknisyen isen, durum böyle değildir. Teknisyen resim çizerken kaybolmaz, çizdiği resimden ayrıdır. Yalnızca bilgisini kullanmaktadır. Sadece resim çizmeyi bilir, hepsi bu. Yüreğinde resim çizmek için hiçbir şey—bir görüş, bir şiir, bir şarkı—yoktur. Teknolojiden başka yaratılacak bir şeyi yoktur. O bir sanatçı değil, bir teknisyendir. Resim çizebilir—ama resim çizmek, onun için bir meditasyon değildir, bir aşk ilişkisi değildir. O bu işi yapandır; ayrıdır. Ama yaratıcı yaratırken ayrı değildir, onunla bir olur. Tamamen kaybolur, kendini unutmuştur.

Bu yüzden ressamlar resim yaparken yemeyi unuturlar, susuzluğu unuturlar, uyumayı unuturlar. Bedeni öylesine unuturlar ki, on sekiz saat boyunca, hiç yorulmadan çizmeye devam edebilirler. Her an tamamen tatmin edicidir.

Ama resim tamamlandığında, gerçek ressamın üzerine büyük bir üzüntü iner. "Bitti mi? O zirve, o doruk, o orgazma benzeyen deneyim sona mı erdi? O heyecan, o macera, bilinmeyene doğru o gidiş sonlandı mı? " diye düşünürler.

Sevgililerin, harika bir orgazmdan sonra üzüntülü hissetmesi gibi, kendi içinde güzel ve muazzam derecede değerli bir üzüntü ortaya çıkar—bu, teknisyenin mutluluğundan daha değerlidir çünkü bu üzüntüden başka bir resim, bu üzüntüden yükselmeye yeni bir özlem, ötelere ulaşmak için başka bir tutku, başka bir arayış, başka bir sorgulama, başka bir gebelik ortaya çıkacaktır. Ressam kısa süre sonra tekrar hamile olacak, tekrar dolu hissedecektir; o kadar dolu olacaktır ki, yine paylaşması gerekecektir.

Büyük tarihçi Gibbon dünya tarihi üzerine büyük eserini bitirdiğinde—ki bunu bitirmesi, onun otuz üç yılını almıştı—bu otuz üç yıl için öyle muazzam bir şekilde mutluydu ki, hiç yaşlanmamıştı. Sanki hiç zaman geçmemiş, sanki zaman durmuş gibi aynı şekilde kalmıştı.

Ama bittiği gün ağlamaya başladı. Karısı buna inanamadı. "Ağlıyor musun? Mutlu olmalı, dans etmelisin! İşin tamamlandı," dedi. Gibbon da, "İşim tamamlandı. Şimdi bana ne kaldı? Hayatım tamamlandı," diye cevap verdi. Sonraki beş yıl içinde çok yaşlandı, yedinci yılda da öldü.

Hollandalı büyük ressam Vincent Van Gogh'un mükemmel resmi yaptığını düşündüğünde intihar ettiği söylenir. Bu mümkündür. Eğer ressam mükemmelin oluştuğunu düşünüyorsa, yaşamanın bir anlamı yoktur. Yaratıcı, yaratmak için yaşar. Şarkıcı, şarkı söylemek için yaşar; dansçı, dans etmek için yaşar; aşık, sevmek için yaşar, ağaç, tomurcuklanmak için yaşar—eğer tomurcuklanmış ve mükemmel çiçekler oluşmuşsa, o zaman anlamsız, faydasız bir varoluşu uzatmanın anlamı nedir?

Senin sorun çok önemli. "Tamamen tatmin edici bir resim çizmek mümkün mü?" diye soruyorsun. Hem evet, hem de hayır.

Evet, çünkü çizim sürerken tamamen tatmin edici olacaktır. Hayır, bittiğinde büyük üzüntü hissedeceksindir. Ama bu üzüntü de yaratıcıdır çünkü ancak bu üzüntüden, tekrar ışığıyla aydınlanmış zirvelere doğru yola çıkmaya başlarsın.

Ve bu dünyada hiçbir zaman hiçbir şey mükemmel değildir ve mükemmel olamaz.

Benim mükemmel olmayan bir Tanrı'ya inandığımı düşünmek seni şaşırtabilir. Şaşırırsın çünkü bütün dinler en azından bir şey üzerinde anlaşmıştır, bu da Tanrı'nın mükemmel olduğudur. Ben aynı fikirde değilim çünkü eğer Tanrı mükemmelse, Friedrich Nietzsche Tanrı'nın ölmüş olduğu konusunda haklıdır. Tanrı kusursuz olarak kusurludur—bu kadarını söyleyebilirim. Bu yüzden gelişme, evrimleşme vardır; bu yüzden hareket vardır. Her zaman mükemmelliğe daha fazla yaklaşmaktadır ama hiçbir zaman mükemmel değildir ve olmayacaktır.

Hiçbir şey hiçbir zaman mükemmel değildir. Aslında, kusurluluğun da kendine has bir güzelliği vardır çünkü kusurlulukta hayat vardır. Bir şey kusursuz olduğunda—yalnızca bunu bir düşün—bir şey gerçekten kusursuz olduğunda, ondan hayat kaybolur.

Hayat ancak hala bir şeyler kusurlu ise ve mükemmelleştirilme-si gerekiyorsa mümkün olabilir. Hayat, çirkini güzel yapma hırsıdır. Hayatın var olması, hayatın gelişmesi ve akması için kusurlu bir şeyler gerekir.

Hiçbir şey hiçbir zaman mükemmel değildir veya eğer bir şey herhangi bir zamanda mükemmel hale gelirse, bizim Doğu'da bunun için doğru bir görüşümüz vardır. Bir insan mükemmel hale gelirse, bunun, onun son hayatı olduğunu söyleriz. Buda mükemmeldir ve geri gelmeyecektir çünkü mükemmeliyet,

hayatın artık mümkün olmaması anlamına gelir. O, evrende kaybolacaktır.

Büyük bir Hintli şair ve mistik olan Rabindranath, Tanrı'ya son duasını şöyle yapmıştır: "Beni geri gönder. Unutma, ben mükemmel değilim. Senin dünyan çok güzeldi ve bana çok değerli bir hayat verdin. Daha henüz yok olmak istemiyorum: daha söylenecek çok şarkıların var, daha çizeceğim resimler var, daha yüreğimde tomurcuklanmayı bekleyen çok şey var. Beni geri gönder, ben mükemmel değilim! Beni geri gönder."

Bu onun son duasıydı; bu duayı ederek öldü. Bu, en güzel dualardan biridir ve ölmenin en güzel yollarından biridir. İnsan Tanrı'ya bundan daha fazla nasıl teşekkür edebilir? "Senin dünyan çok güzeldi, dünyayı çok sevdim; ben buna değmezdim ama sen beni yaptın. Geri dönmeye de layık değilim ama yine de senin şefkatin çok büyüktür. En azından bir kere daha beni geri gönder."

Hayat gelişmeye devam eder. Hiçbir şey hiçbir zaman mükemmel değildir—veya ne zaman bir şey mükemmel olsa, yok olur. Bunun Budist bir sözcük olan karşılığı *nirvanadır. Nirvana* yok olma, durma demektir. *Nirvananın* tam karşılığı, "'mumu söndürmek" demektir. Bir mumu söndürdüğünde ışığın birdenbire gitmesi, sonsuza dek gitmesi, hiçlikte kaybolması gibidir—işte-*nirvana* budur. Bütün Budalar, kim mükemmel hale gelirse, onun n*irvanaya* ulaşacağını, yok olacağım söylerler.

Mükemmel bir resme özlem duyma çünkü o zaman ressam ölecektir. Ve senin daha söyleyecek çok şarkın var.

Ayrıca başka birkaç nedenle de resim mükemmel olamaz, şarkı ve dans mükemmel olamaz. Birincisi: yüreğinin en derin özünde gözlemlediğinde, o tamamen farklı bir şeydir. Onu

resmetmeye başladığında, gizli olanı açık olana tercüme etmiş olursun. Ve bu dönüşümde, bu tercümede pek çok şey kaybolur.

Bu yüzden hiçbir ressam, resmini bitirdiğinde tamamen tatmin olmaz. Oluşan resim, resmetmek istediği şeyle aynı değildir—benzer ama aynı değildir. Karşılaştırdığı şeyin çok gerisinde kalmıştır. Böylece başka bir resme başlar.

Tekrar Rabindranath'ı anmak gerekiyor. O, altı bin şarkı yazdı— dünyanın tanıdığı en büyük şair gibi görünüyor—ve her şarkı çok güzeldi. Ama ölürken ağlıyor, Tanrı'ya, "Söylemek istediğim şarkıyı henüz söylemedim," diyordu.

Yatağının yanında eski bir arkadaşı vardı ve ona, "Sen ne diyorsun? Delirdin mi? Altı bin şarkı söyledin. Avrupa'da Shelley en büyük şairlerden biri olarak düşünülür, sadece iki bin şarkı yazmıştır. Sen onun üç katını yaptın. Mutlu ve hoşnut olmalısın," dedi.

Rabindranath, yaşlarla dolu gözlerini açtı ve, "Değilim," dedi. "Evet, altı bin şarkı söyledim ama sen asıl hikayeyi bilmiyorsun. Asıl hikaye şu ki, ben sadece tek bir şarkı söylemek istedim! Ama bu hiç mümkün olmadığı için ... Bir kere denedim, olmadı; bir daha denedim, olmadı. Altı bin kere başarısızlığa uğradım. Bunların hepsi çabaydı ve hiçbirinden tatmin olmadım. Asıl söylemek istediğim hala söylenmedi." Aslında onu kimse söyleyemez.

Buda gittiği her yerde, "Lütfen şu on bir soruyu sormayın," di- ; yordu. Bu on bir sorunun içinde, bütün önemli sorular vardı: Tanrı, j ruh, ölüm, hayat, gerçek, önemli her şey vardı. Neden? "Çünkü" diyordu , "Bunlar cevaplanamaz. Bilmediğim için değil, onları sözcüklere aktarmak imkansız olduğu için."

Bir köyün kenarında duran eski, esrarengiz bir duvar

vardı ve kim diğer tarafa bakmak için bu duvara tırmansa, geri dönmek yerine gülümsüyor, diğer tarafa atlıyor ve asla geri dönmüyordu. Köyde oturanlar, bu insanları diğer tarafa çeken şeyin ne olduğu merak ettiler. Kendi köylerinde konforlu bir hayat için gerekli olabilecek her şey vardı ne de olsa.

Bir düzenleme yaptılar. Duvara tırmanacak kişinin ayağını bağlayacaklar, böylece duvarın diğer tarafına atlamak isterse, onu geri çekebileceklerdi.

Bir dahaki sefere, biri diğer tarafı görmek için duvara tırmanmak istediğinde, gitmemesi için ayağını zincirlediler. Adam diğer tarafa baktı, gördüklerinden çok etkilendiği belliydi ve gülümsedi. Aşağıda duranlar, ne gördüğünü merak edip, onu aşağı çektiler. Ama hayal kırıklığı ile gördüler ki adam konuşma yeteneğini yitirmişti.

Görenler söyleyemez. Görülen şey çizilemez, sözcüklere indirgenemez. Ama yine de herkesin bir denemesi gerekir. Dünya bu çabalar yüzünden daha da güzelleşir. Dünya, söylemek istediği şarkıda başarısızlığa uğramış olsa da, Rabindranath'ın yazdığı altı bin şarkı yüzünden daha güzeldir. Bu altı bin başarısızlık dünyayı, eskiden olduğundan çok daha güzel bir hale getirmiştir. Artık aynı dünya değildir, bu altı bin şarkı hep çınlayacaktır.

Bu yüzden resim çizmeye, yaratmaya devam et. Yine de sana tekrar tekrar söylüyorum, asla tatmin olmayacaksın. Senin hiçbir zaman tatmin olmamanı kutsuyorum ama yaratıcılığının her anı büyük bir hoşnutluk olsun. Ama bir şey bittiğinde, ilerlemeye devam et. Yaratmak için sınırsız yeteneklerin vardır; sınırsızsındır, potansiyelinin sının yoktur. Ne yapabileceğinin farkında değilsin ve yapmadığın sürece asla farkında olmazsın!

Bu yüzden büyük yaratıcılar, yarattıklarının ne kadar

zavallı olduğunu fark ederler çünkü ne kadar fazlasının mümkün olduğunun gitgide daha fazla farkına varırsın. Herhangi bir şey yaratmamış olan sıradan bir insan, neler yapabileceğinin farkında değildir. Ve ne yapabileceğini bilmenin, yapmaktan başka yolu yoktur. Ve onu yaparken, yapmak istediğin şeyin, iç dünyanda çok açık olanın, dışa çıktığında, ne kadar sönük ve sıradan hale geldiğini görürsün.

Tekrar denersin. Her çaba gitgide daha iyi, gitgide daha az kusurlu olacaktır ama asla mükemmel olmayacaktır.

> CİNSELLİKTEN KORKUYORUM ÇÜNKÜ ÖLÜMDEN KORKUYORUM. ÇOCUKLUĞUMDAN BERİ TOPLUM VE DİN TARAFINDAN BANA, ÖLÜMÜ GETİRENİN CİNSELLİK OLDUĞU SÖYLENDİ. BUNUN HAKKINDAKİ GERÇEK NEDİR?

Bir gerçeği, büyük azizlerin bile öldüğünü göremiyor musun? Buda ve Isa ve Zerdüşt ve Lao Zi—onlar şimdi nerede? Eğer ölüm, cinsellik yoluyla geliyorsa, o zaman bekarlık yemini edenlerin hala yaşıyor olması lazımdı, öyle olsaydı hiç ölmezlerdi. O zaman bütün Katolik keşişleri sonsuza dek yaşar, dünyayı çirkinleştirirlerdi. O zaman bütün rahibelerin ebediyen yaşaması gerekirdi—dünya rahip ve rahibelerden oluşan bir manastır haline gelirdi.

Herkes ölür, cinselliğin ölümle bir ilgisi yoktur. Ölümün, doğumla ilgisi vardır ve eğer doğum olduysa, ölüm de kaçınılmazdır. Bir bölüm oluştuysa, ikinci bölüm de ondan bölünemez ve ayrılamaz.

Aslında, cinselliği çok yaşayan insanlar daha uzun yaşar. Bilimsel araştırmacıların bulduğu şey şudur: çok cinsellik yaşayanlar, en uzun yaşayanlardır. Sadece bu da değil, büyük yaratıcılar—ressamlar, şairler, müzisyenler, şarkıcılar,

oyuncular—da cinselliği çok yaşarlar. Daha mistikler hakkında bir şey söylenmedi ama ben onların, dünyada cinselliği en çok yaşayan insanlar olduğunu söylüyorum. Tabii ki onların cinselliğinin nesnesi yoktur; sadece cinseldirler. Saf enerji, sal özlem, saf arzudurlar. Hiçbir şey arzulamazlar, cinselliklerinin nesnesi yoktur, adresi yoktur; sadece muazzam bir enerji havuzudur. Ama cinseldirler.

Cinsellik hayattır ve hayat gördüğün her yerde, bir yerde, bir şekilde cinselliği bulursun. Cinselliğin yok olduğu gün ölmeye başlarsın çünkü seni canlı tutan cinsellik enerjisidir. Sana öğretilen aptal fikirleri unut. Bu, pek çok insana, farklı şekillerde yapılmıştır. Bin bir türlü çekingenlik ve tabu yaratılmıştır ve seni cinsellikten korkar hale getirmenin en iyi yolu, onu ölümle ilişkilendirmektir. Din adamlarının keşfettiği basit mantık budur. Ve din adamları, dünyadaki en kurnaz insanlar olmuşlardır. Daha en başta cinsellikle ölümü birleştirirlerse, insanları cinsellikten korkar hale getirebileceklerini anlamış olmalılar. Cinsellikten korkar hale gelince de, insanlar zekadan yaratıcılıktan korkarlar, olmaktan korkarlar, özgürlükten korkarlar. köle olmaya hazır hale gelirler.

Ölümle cinselliğin bir alakası yoktur. Cinsellik olsa da, olmasa da ölüm olacaktır. Aslında, cinselliğin içine derinden girebilir ve onun enerjisini aşka dönüştürebilirsen, aşkın içine derinden girebilir ve onun enerjisini duaya çevirebilirsen, ölüm olmadığını anlarsın. Bu, ölümsüzlükten bir şey öğrenmenin tek yoludur.

İki adam konuşuyormuş ve birinin Mormon olduğu ortaya çıkmış. Diğeri, Mormon olana kaç karısı olduğunu sormuş. Mormon, 'Sadece bir tane," diye cevap vermiş. Diğeri, "Babanın kaç karısı vardı?" diye sormuş. Mormon, "Onun da bir tane karısı vardı ama büyükbabamın altmış beş karısı vardı."

Konuşma şöyle devam etmiş:

"Cinsel hayatını nasıl düzenliyormuş?"

"Bu kolaymış. Büyükbabam bir evde oturuyormuş ve yolun bir kilometre ötesinde altmış beş karısı oturuyormuş. Bir habercisi varmış ve her gece haberciyi gönderip karılarından birini çağırmaya yolluyormuş. Örneğin haberci koşuyor ve on numaralı hanıma gece için hazırlanmasını söylüyormuş. Ertesi gece gidip otuz beş numaralı hanıma hazırlanması söylüyormuş v.b."

"Büyükbaban gerçekten dikkate değer bir adammış. Meraklılığı-mı bağışla ama ne kadar yaşadığını bilmek istiyorum."

"Yaşlı kurt doksan sekiz yaşına kadar yaşadı ama komik olan şu ki haberci, elli yaşında ölmüş ve bu da bir tek şeyi kanıtlıyor: insanı öldüren seks değil, onun arkasından koşmaktır."

HER ZAMAN ZİHİNSİZLİKTEN, ZİHNİ BIRAKMAKTAN, ZİHİNSİZ OLMAKTAN BAHSEDİYORSUN. BEN BUNU ŞU ŞEKİLDE ANLIYORUM: BURADA BÜTÜN ZİHİNDEN BAHSETMİYORSUN (YANİ "ZİHİNSİZLİĞİ" NORMAL ANLAMINDA KULLANMIYORSUN), SADECE ZİHNİN AYRIM YARATAN VE HERHANGİ BİR ZAMANDA HERHANGİ BİR ŞEYİ TAM OLARAK DENEYİMLEYEMEYİ ENGELLEYEN ANALİTİK ÖZELLİĞİNDEN SÖZ EDİYORSUN. AMA BELKİ DE SÖZLERİNİ, KENDİ FİKİRLERİME UYDURMAK İÇİN YANLIŞ YORUMLADIM.

İşte analitik zihin budur. Evet, benim kastettiğim şey tam olarak bu: analitik zihni bırakmak. Analitik zihni bıraktığında, geriye hiçbir şey kalmaz çünkü zihin saf analizdir başka bir şey

değildir. Analitik zihin bırakıldığında, mantık bırakılır, akıl bırakılır çünkü bunlar analiz yöntemleridir. Analitik zihin bırakıldığında, geriye düşünce olarak ne kalır? Düşünce, temelde analitiktir; bir kategorize etme, etiketleme, analiz etme sürecidir. O zaman geriye ne kalır? Zihin gider—yalnızca yürek kalır, sezgi kalır.

Ama eğer sözcüklerle oynamayı seviyorsan, "sentetik zihnin" kaldığını da söyleyebilirsin. Ama bu fark etmez; bu sadece, senin analitik zihnine çok fazla yapıştığını gösterir. Şimdi ona "sentetik zihin" diyeceksindir.

Sigmund Freud analizi, psikanalizi yarattı ve sonra Assagioli sentezi, psikosentezi ortaya çıkardı. Ve aslında temelde bu ikisi çok farklı değildir, aynı madalyonun iki yüzüdür. Sigmund Freud analiz etmeye çalışır, Assagioli sentez etmeye—ama analiz de, sentez de etsen, aynı zihni kullanırsın.

Zihinsizlik denilen bir hal vardır: ben bu halden bahsediyorum. Bu, analizden veya sentezden anlamaz. Bilmez; bilgiden yana masumdur. Saf varlık, mevcudiyettir, olanı yansıtan bir aynadır.

Biraz daha analiz et. Ve sonra göreceksin ki, eğer analiz bırakılırsa, geriye hiçbir şey kalmaz.

Çok büyük bir araba kazası geçiren bir adam varmış. Bilincini geri kazanmadan önce bir hafta hastanede, komada yatmış. Uyandığında, doktor yanındaymış ve adam ona neler olduğunu sormuş. Doktor, "Size hem kötü, hem de iyi haberlerim var," demiş. "Önce kötü haberi söyleyeceğim. Çok ciddi bir araba kazası geçirdiniz ve iki bacağınız da çok büyük ölçüde yaralandı. Siz komadayken, hayatınızı kurtarmak için iki bacağınızı da kesmek zorunda kaldık." Adam büyük bir üzüntüyle, "Aman Tanrım," demiş. "İki bacağım da kesildi mi? Bir daha

yürüyemeyecek miyim? Bütün hayatımı bir tekerlekli sandalyede mi geçireceğim? Bu, olabilecek en kötü şey!" Sonra biraz kendini toplayıp, "Peki, iyi haber nedir?" diye sormuş. Doktor cevap vermiş: "Koridorun sonundaki adam, ayakkabılarınızı satın almak için on bir dolar teklif etti."

Analitik zihin gittiğinde, geriye ne kalır? Sadece ayakkabılar— onları satabilirsin. Ama on bir dolar bile verseler, bu iyi haber değildir.

TEMBEL ADAM KİMDİR?

Bu değişir. Bir işkolik için cevap tamamen farklı olacaktır. Bir iş-kolik için hemen hemen herkes tembeldir. Ama en tembel için neredeyse herkes işkoliktir.

Şöyle bir şey olmuş: Japonya'da, kendisi de çok tembel olan ve tembel insanlar çok seven bir imparator varmış. Tembel insanlar, iyi insanlardır, hiç yaramazlık yapmazlar—yapamazlar çünkü yaramazlık hareket gerektirir. Ancak çok aktif olursan yaramazlık yapabilirsin. Biraz düşün, eğer Büyük İskender biraz tembel olsaydı, Adolf Hitler biraz tembel olsaydı, Morarji Desai biraz tembel olsaydı, dünya çok güzel olurdu. Bütün yaramazlık, aktif insanlardan gelir. Tembel insanlar zarar veremez, bu kadarı kesinlikle söylenebilir.

Kral, tembel insanlara bayılıyormuş. Başbakanına, "Kimse bu tembel denilen güzel insanlar için bir şey yapmadı. Ben onlar için bir şey yapmak istiyorum. Tembel olmaları kendi hataları değil, Tanrı onları böyle yapmış. Ve bir taraftan çok iyiler çünkü kimseye zarar vermiyorlar. Devlet korumasına ihtiyaçları var. Bu yüzden sen gidecek ve tembel kişilerin sarayda kalabileceğini bildireceksin," demiş.

Başbakan, "Bu zor olacak çünkü aslında tembel olmayan

birçok kişi de gelecek ve kimin kim olduğuna karar vermek çok zor olacak," demiş.

Ve gerçekten de öyle olmuş. Binlerce insan gelmeye başlamış. Kral buna şaşırmış, hiç bu kadar çok insanın geleceğini düşünmüyormuş. Sonra bir yol bulunmuş: gelenler sazdan kulübelere yerleştirilmiş ve gece yarısı bir yangın çıkarılmış. Herkes kaçmış; sadece dört kişi, battaniyelerine sarılıp yatmaya devam etmiş. "Eğer Tanrı bizi öldürmek istiyorsa, tamam. Eğer kurtarmak istiyorsa, bir yolunu bulur," demişler. Ve bu dördü kraliyet misafiri olarak kabul edilmiş. Gerçekten tembelmişler!

Karar vermek zordur. İskender, Diyojen'in tembel olduğunu düşünüyordu ve Diyojen de iskender'in deli olduğunu. iskender bütün dünyayı fethetmek istemişti—ki bu tam bir deliliktir—ve Diyojen o kadar tembeldi ki giysilerini giyip çıkarmakla uğraşmamak için çıplak duruyordu. Ve o giysileri bazen yıkamak gerekir, Bahadur'u, yani sabunu araman gerekir, falan filan—uzun bir iştir bu!

Diyojen'in sadece bir dilenci kasesi vardı ama bir gün onu da nehre attı çünkü onu temizlemek de bir işti. Onu attığı gün, kendisine ilham veren bir köpek gördü. Dilenci kasesini eline almış, susamış bir şekilde nehre gidiyordu; köpek de susamış, nehre gidiyordu.

Köpek daha hızlı koştu, nehre atladı ve istediği kadar içti. Ve Diyojen şöyle düşündü: "Köpek benden çok daha akıllı. Dilenci kasesi olmadan da içiyor. Ben neden bu ağırlığı taşıyorum." Kaseyi attı, köpeğe teşekkür etti; arkadaş oldular. O kadar iyi anlaştılar ki aynı yeri paylaşmaya başladılar—köpeğin yaşadığı yerde Diyojen de yaşamaya başladı. Bu sadece büyük bir boruydu, köpek orada yaşıyordu; orası, Diyojen'in de evi haline geldi.

İskender, Diyojen'i görmeye gittiğinde—ki bu doğaldır, zıt kutuplar birbirini çeker—nehir kenarında, sabah güneşinin altında, çıplak olarak uzanmış, eğleniyor, bir şarkı söylüyordu. Köpek de onun yanında oturmuş, sabahın tadını çıkarıyordu. İskender bütün takımıyla, generalleri ve bakanlarıyla geldi ve saray protokolünün bir parçası olarak, "Büyük iskender burada," diye bildirdiler.

Diyojen köpeğe baktı ve güldü. İskender niye köpeğe baktığını anlamadı; bunu sordu. Diyojen, "Köpeğe baktım çünkü ancak o anlayabilir. Seninle birlikte gelen aptallar anlayamazlar. Bu köpek çok bilgedir. Bir kere, hiç konuşmaz—çok bilgedir, tek kelime etmez, her sırrı saklar. Ve yalnızca o, kendini 'büyük' olarak ilan edenin, öyle olamayacağını bilir. Büyüklük ilan edilemez; ya öylesindir, ya da değil," diye cevap verdi.

iskender şaşırdı ve kendisinin bu şekilde karşılanmasına inanamadı ama yine de bu konudan etkilendi—Diyojen çok neşeliydi. İskender, "Seni biraz kıskanıyorum. Bir dahaki sefere eğer Tanrı bana, 'iskender kim olmak istiyorsun?" diye sorarsa, ben, 'Diyojen olmak istiyorum,' diye cevap vereceğim," dedi.

Diyojen tekrar köpeğe baktı. Ve köpeğin bu anda, gülümsediği söylenir. İskender olanlara, ortaya çıkanlara inanamadı. "Bunun anlamı nedir?" dedi. Diyojen, "Bir sonraki hayatı beklemek aptallık," diye cevap verdi. "Arkadaşım ve ben, andan ana yaşıyoruz ve sen bir sonraki hayatı umuyorsun. Eğer Diyojen'i kıskanıyorsan, seni engelleyen ne? Seni Tanrı mı engelliyor? Giysilerini at—ve bu aptal insanlara gitmelerini söyle! Nehir kıyısı o kadar büyük ki, paylaşabiliriz. Burası bizim evimiz. Burada önce sadece köpek yaşıyordu, sonra ben de onun bir parçası haline geldim; sen de bize katılabilirsin. Başka hiçbir şeyimiz yok, kavga yok, rekabet yok, hiçbir şey yok."

Bu, tarihteki en büyük anlardan biri olmalı. Sadece bir düşün ... İskender, "Geldiğim için memnunum," dedi. "Görülmeye değer birini gördüm. Senin için bir şey yapabilir miyim?"

Diyojen cevap verdi: "Sadece biraz sola doğru git, çünkü güneşi engelliyorsun. Gölge etme, başka ihsan istemem senden. Başka hiçbir şeye gerek yok çünkü başka bir ihtiyacımız yok."

Bana, "Tembel adam kimdir?" diye soruyorsun?"

Bu, çok görecelidir. Benim tavsiyem şu: sadece önemli olduğunda hareket et. Ve bir şeyleri yaparken bile, bir yapan haline gelme, yapmayan ol. Tanrı'nın senin vasıtanla yapmasına izin ver, o zaman hareket ve hareketsizlik biridir.

Lao Zi bunu söyler: Wu-wei—hareketsizlik yoluyla hareket. O zaman hareket ve tembellik karşıt değil, birbirini tamamlayan iki şey olur. Gerçek bir insanın iki yeteneği de olur: hareket de edebilir; tembel de olabilir, dinlenebilir.

Normalde olan şey, insanların bağımlılık geliştirmesidir, ya işe, ya da tembelliğe—ve bu, yanlıştır. Tiryaki olma. Yap ama yapan haline gelme. Ve sonra bir şeyleri yaparken, rahat ol, mükemmel şekilde rahat ol.

İskender çeperde, Diyojen merkezdedir: benim tam bir insan için tanımım budur.

Nasrettin Hoca bir keresinde bana, "Amcam, bu dünyadaki en tembel horoza sahip," dedi. "Nasıl anladın?" dedim. Cevap verdi: "Sabahları, başka bir horozun ötmesini bekliyor, sonra kafasını sallıyor."

21. Bölüm - Ruhun Serserileri

TARAFSIZCA HER ALANDA KENDİNİ EĞİT; HER ŞEYDE DERİNDEN VE KAPSAMLI OLARAK EĞİTİM ALMAK ÖNEMLİDİR.

HER ZAMAN BELİRLİ NESNELER ÜZERİNDE MEDİTASYON YAP.

BAŞKA FAKTÖRLERLE ALAKAN OLMAMALIDIR. BU YÜZDEN KENDİNİ ÖNEMLİ KONULARA VER.

İŞLERİ GERİYE DOĞRU YAPMA. BOCALAMA.

SANKİ KESİLMİŞ GİBİ ÇALIŞ.

Bir keresinde bana bir Jaina keşişi geldi. Bana, "Gerçek mi? Gerçekten bir cehennem var mı?" diye sordu. Ona cevap vermek yerine, "Sen nerede yaşadığını sanıyorsun?" diye sordum. İnsan cehennemde yaşar çünkü insan baş aşağı durur. Başta duruş pozisyonunu öğrenmek için aptal bir yoga öğretmenine gitmen gerekmez çünkü sen zaten onu yapmaktasındır. Her şey yanlış düzendedir. Yüzyıllardır her şey karışmıştır, içinde bir evren yerine bir kaos yaratılmıştır. Bir çeşit delilik haline gelmişsindir. Normal olduğunu düşündüğün şey hiç de normal değildir. Normal görünür çünkü sen çocukluğundan beri bu insanlarla yaşamışsındır ve onların normal olması gerektiğini düşünmeye başlamışsındır.

Bu sanki bir tımarhanede doğmuşsun ve en baştan delilere alışmışsın gibidir; onların normal olduğunu düşünürsün. Aslında, sağlıklı birine rastlarsan, şaşırır, gözlerine inanamazsın. Bu adamın çıldırdığını düşünürsün.

İnsan bir kaostur. Bu fikir yüreğinin derinine yerleşsin

çünkü ancak o zaman bu kaostan bir evren yaratma arzusu ortaya çıkar. Başının üstünde durduğunu fark ettiğin an, büyük bir andır. Artık başının üstünde durmaya devam edemezsin: bir şey yapman gerekir; bu, kaçınılmazdır. Hareket etmen gerekir—ve bu hareketin kendisi din haline gelir.

Din topluma karşıdır çünkü toplum insanların bu sözüm ona normal deliliği üzerinde durur. Toplum, insanların anormal olmasını ister; ancak o zaman sömürülebilirler, ancak o zaman makineye dönüştürülebilirler, ancak o zaman köleye indirgenebilirler—ve bunu mutlulukla, hiçbir başkaldırı olmadan yaparlar.

Binlerce yıldır, insan hapsolmuş bir şekilde yaşamıştır. Bu zindanlara güzel isimler verilmiştir: onlara kilise, din, ideoloji gibi isimler vermişsindir. Birisi Katolik zindanında yaşar, birisi komünist zindanında yaşar ve ikisi de kendi zindanlar hakkında övünmeyi, kendi zindanlarının çok daha iyi olduğunu söylemeyi sürdürür. Ama bir ideoloji ile yaşayan herkes hapistedir çünkü her ideoloji senin bilincini daraltır, varlığında zincir haline gelir. Herhangi bir topluluğa, korku yüzünden, şartlanma yüzünden, bir çeşit hipnoz yüzünden ait olan kişi, gerçek bir insan değildir, daha henüz doğmamıştır. Ona fırsat verilmiştir ama o, bu fırsatı harcamaktadır.

Sana, gerçekte değerli olmayan değerler öğretilmiştir; temelde zehirli olan şeyler öğretilmiştir. Örneğin sana, kendini sevmemen söylenmiştir ve bu, o kadar çok kez söylenmiştir ki, basit bir gerçekmiş gibi görünür. Ama kendini sevemeyen biri, başka bir kimseyi de sevemez. Kendini sevemeyen biri, hiç sevemez.

Her zaman fedakar olman ve hiç bencil olmaman söylenmiştir. Ve bu çok güzel görünür—ama sadece güzel

görünür; aslında senin köklerini yok etmektedir. Yalnızca gerçekten bencil bir insan fedakar olabilir çünkü kendinde köklenmemiş, bencil olmayan bir kişinin başkaları da umurunda olmayacaktır. Eğer kendiyle ilgilenmiyorsa başkalarıyla nasıl ilgilenebilir? İntihara eğilimlidir, doğal olarak cinayete de eğilimlidir.

Şimdiye kadarki toplumun hep katiller toplumu olmuştur. Birileri intihar eder; aziz haline gelirler. Başka birileri cinayet işlemeye devam eder; büyük politikacı, büyük lider olurlar—Cengiz Han, Nadir Şah, Timurlenk, İskender, Napolyon, Adolf Hitler, Stalin, Mao gibi. İkisi de nevrozludur, ikisi de sağlıksızdır.

Sana yeni değerler öğretilmesi gerekir. Atisha'nın sutraları bu konuda çok yardımcı olacaktır. O, gerçek bir devrimci, gerçekten dindar bir kişidir kutsal kitaplar yoluyla değil, kendi deneyimleri yoluyla bilen bir insandır; insanlığın sefaletinin derinliğine bakmış bir insandır; gerçekten o kadar şefkatle doludur ki, yardım etmek ister, acı çeken insanlığa yardımcı olmak ister. Ve acı çeken insanlığa, daha fazla hastane yaparak ya da daha fazla eğitim vererek yardım edilmez. Acı çeken insanlığa ancak yeni bir ruh verilerek yardım edilebilir.

Kalküta'nın Rahibe Teresa'sı gibi insanlar yalnızca statükoya hizmet ederler. Bu yüzden statüko tarafından saygı görürler. Onlara altın madalyalar, ödüller verilir ve toplum, Rahibe Teresa'nın azizliğin sembolü olduğunu düşünür. Öyle değildir; o yalnızca çürümüş bir toplumun hizmetindedir. Tabii ki çürümüş toplum ona saygı gösterir. O bir devrimci değildir; o, dindar bir insan değildir.

Şu anlaşılmalıdır: toplum sadece, gerçekten bilge değil, ajan olan azizleri sever—toplumun olduğu gibi devam etmesini

sağlayan ajanlar, kurumların ajanları.

Atisha, kurumlar için değildir. Budaların hep hayalini kurduğu gibi, yeni bir insan yeni bir insanlık yaratmak ister. Henüz hayalleri gerçekleşmemiş durumda.

Ben de burada, yeni bir insana hayat vermenin büyük hayalini görüyorum. Atisha'nın kendi müritlerinden ümit etmesi gibi, sizler de benim ümidimsiniz. Bu sutralar bir kitap şeklinde yazılmamıştı, bu sutralar, üzerlerinde meditasyon yapmaları için müritlere verilmişti.

TARAFSIZCA HER ALANDA KENDİNİ EĞİT; HER ŞEYDE DERİNDEN VE KAPSAMLI OLARAK EĞİTİM ALMAK ÖNEMLİDİR.

İlk yapılması gereken şey tarafsızlıktır: kişi önyargısız olmalıdır ve hiç kimse önyargısız değildir. Daha büyük bir görüşün içine ilerlemek için temel gerek budur. Zindandan çıkmak için yapılacak ilk şey, önyargıları bırakmaktır— Hinduizm gibi önyargıları, Hıristiyanlık gibi önyargıları. Kişinin bütün önyargıları bırakması gerekir. Eğer zaten gerçeğin ne olduğuna karar verdiysen, gerçeği nasıl bulabilirsin? Eğer bir sonuçtan hareket ediyorsan, gerçeğe asla ulaşamazsın— asla! Bu, mümkün değildir.

Önceden yapılmış bir varsayımla başlama, herhangi bir inançla başlama. Ancak o zaman gerçek bir arayışçı olursun. Ama herkes inançla başlar—birisi İncil'e inanır, birisi Kuran'a inanır, birisi Gita'ya inanır ve başka birisi Dhammapada'ya. Ve onlar inançla başlar.

İnanç demek, bilmiyorsun demektir, yine de bazı şeyleri sanki biliyormuşsun gibi inanırsın. Artık bütün çaban bunun

doğru olduğunu göstermek olacaktır, bu, senin ego oyunudur. Her inanç, bir ego oyunu haline gelir, onun doğruluğunu kanıtlaman gerekir. Eğer o yanlışsa, sen de yanlışsındır; eğer doğruysa, sen de doğrusundur. Ve herkes, inançlarla dolu bir kılıftan başka bir şey değildir.

Unutma ki, bütün inançlar aptalcadır. Bu inançların temelde yanlış olduklarını söylemiyorum—olabilirler de, olmayabilir de— ama inanmak aptalcadır. Zekice olan bilmektir. Bildiğinde, sana başkaları tarafından inanman söylenen şeylerle aynı olduğu görebilirsin ama yine de inanmak yanlıştır, bilmek ise doğrudur çünkü bir kere bilmediğin bir şeye inanırsan, etrafında bilmene, görmene yardımcı olmayacak bir karanlık biriktirmeye başlamış olursun. Bilgili hale gelmektesindir. Ve bilmek, yalnızca bilgili olmayanların, masum olanların başına gelir. Bilmek, bilgi tozu ile kapatılmamış gözlerin başına gelir.

Atisha'nın ilk söylediği şey şudur: Tarafsız ol, herhangi bir sonuçla başlama, öncül bir varsayım olmadan başla. Entelektüel olarak değil, varoluşsal olarak başla; bunlar iki farklı boyuttur, sadece farklı değil, aynı zamanda birbirlerinin tam zıddıdırlar.

Bir kişi aşkı öğrenme yolculuğuna, aşkı çalışarak, kütüphaneye giderek, aşkın ne olduğunu anlamak için Britannica Ansiklopedisi'ne bakarak başlayabilir. Bu, entelektüel bir araştırmadır. Çok fazla bilgi toplayabilir, bir tez yazabilir, aptal bir üniversite ona doktora verebilir ama o, aşk hakkında hiçbir şey bilmemektedir. Yazdıkları sadece entelektüeldir, deneyimsel değildir. Ve eğer deneyimsel değilse, doğru değildir. Hakikat, bir inanç değil, bir deneyimdir. Hakikat, hiçbir zaman çalışılarak bulunmaz: hakikatle karşılaşmak, yüz yüze gelmek gerekir. Aşkı çalışan kimse, dağ haritalarına bakarak Himalayalar'ı çalışan kimse gibidir. Harita, dağın kendisi değildir! Ve eğer haritaya inanmaya başlarsan, dağı kaçırmaya

devam edersin. Eğer haritaya çok saplantılı olursan, dağ, orada önünde olsa bile onu görmeyebilirsin.

Ve bu şekilde olur. Dağ senin önündedir ama senin gözlerin haritalarla doludur—farklı kaşifler tarafından yapılmış, aynı dağın haritaları, aynı dağ hakkında haritalar. Birisi dağa kuzey taraftan tırmanmıştır, başka birisi doğudan. Değişik haritalar yapmışlardır: Kuran, İncil, Gita —aynı gerçeğin farklı haritaları. Ama çok fazla haritayla dolusundur, ağırlıklarıyla çok fazla yüklenmişsindir; bir santim bile ilerleyemezsin. Gözünün önünde duran dağı, sabah güneşinde parlayan el değmemiş, karlı zirvelerini göremezsin. Bunu görecek gözlerin yoktur.

Önyargılı göz kördür; sonuçlarla dolu olan bir yürek ölüdür. Çok fazla varsayım varsa, zekan keskinliğini, güzelliğini, yoğunluğunu kaybetmeye başlar. Sönük zeka, entelektüelliktir. Senin sözde aydınlar sınıfın aslında zeki değil, sadece entelektüeldir. Akıl, bir cesettir. Onu süsleyebilirsin, onu harika incilerle, elmaslarla, zümrütlerle süsleyebilirsin ama ceset yine de cesettir. Canlı olmak, tamamen farklı bir olaydır. Zeka canlılıktır; kendiliğindenliktir, açıklıktır, hassaslıktır, tarafsızlıktır, sonuç olmadan hareket etmek için cesarettir. Neden bunun bir cesaret olduğunu söylüyorum? Cesarettir çünkü bir sonuçtan hareket edersen, sonuç seni korur, sonuç sana güvenlik verir. Onu iyi bilirsin, ona nasıl ulaşacağını bilirsin, onda çok beceriklisindir. Bir sonuç olmadan hareket etmek, masumiyet içinde hareket etmektir. Bunda bir güvenlik yoktur, hata yapabilirsin, yoldan çıkabilirsin.

Gerçek denilen keşfe gitmeye hazır olanlar, pek çok hata yapmaya, risk almaya da hazır olmalıdırlar. Kişi yoldan çıkabilir ama ulaşmanın yolu da budur. İnsan pek çok kez yoldan çıkarak, yoldan çıkmamayı öğrenir. Birçok hata yaparak, insan hatanın ne olduğunu ve hata yapmamayı öğrenir. Yanlışın ne olduğunu

bilerek, insan gerçeğe daha da yaklaşır. Bu, bireysel bir keşiftir; başkalarının sonuçlarına dayanamazsın.

Bu yüzden Atisha şunu söyler:

TARAFSIZCA HER ALANDA KENDİNİ EĞİT; HER ŞEYDE DERİNDEN VE KAPSAMLI OLARAK EĞİTİM ALMAK ÖNEMLİDİR.

Söylediği ikinci şey şudur: hayatın mümkün olduğu kadar çok-boyutlu olsun, tek boyutlu yaşama. Keşişler, rahibeler ve sözde din adamları çağlar boyunca hep tek boyutlu yaşamışlardır. Çok dar bir hayat yaşarlar; sabit rayların üzerindeki trenler gibidirler. Aynı ritü-elleri, aynı duayı her gün, her yıl, her hayat boyunca yapmayı sürdürürler, tekrarlamaya devam ederler. Bütün hayatları daireler içinde sürer. Ve zengin değildirler, olamazlar—zenginlik, hayatı tüm boyut-lan ile yaşamaktan gelir.

Dindar bir insan, her yönden keşfetmeye çalışmalı, hayatı bütün tatlarıyla, acısıyla tatlısıyla, iyisiyle kötüsüyle deneyimlemeye çalışmalıdır. Gerçekten dindar bir insan çok deneysel olacaktır. Müzikle deneyler yapacak, dansla deneyler yapacak, şiirle, resimle, heykelle, mimariyle deneyler yapacaktır. Her şeyle, önüne çıkan her şeyle deneyler yapmaya devam edecektir; her şeyi keşfeden bir çocuk gibi olacaktır. Ve bu, senin içsel hayatını zenginleştirir.

Bütün keşiflerin, tek boyutlu olmayan kişiler tarafından yapıldığını biliyor musun? Tek boyutlu insanlar keşif yapamaz; bu mümkün değildir çünkü bir keşif ancak, melezleştirme yoluyla yapılabilir. Bu, bir matematikçinin şiir yazmaya başlaması gibidir: bu durumda önemli bir şeylerin ortaya çıkmakta olduğundan emin olabilirsin. Matematikçinin bütün eğitimi matematik konusundadır, yaklaşımı matematik

yaklaşımıdır ve şiir yazmaya başlar. Onun yazdığı şiir, hiçbir şairin yazdığına benzemeyecektir; yepyeni bir şey olacaktır çünkü matematikten bir şeylerin de içeri sızması kaçınılmazdır. Matematikle şiirin buluşması bir melezleşmedir.

Bilim adamları melez çocukların daha güçlü, daha güzel, daha akıllı olduklarını söylüyor. Ama insan o kadar aptaldır ki, bir türlü öğrenemez. Şimdi herkes Hintli bir inek için İngiliz boğası getirmenin iyi olacağını biliyor ve bu yapılıyor. Ama insanlar söz konusu olduğunda aptallığımız devam ediyor. İnsanlar farklı ırklardan, farklı ortamlardan, farklı kültürlerden birileriyle evlense güzel olurdu. Örneğin, Sibiryalı birinin Afrikalı biriyle evlenmesi sonucu, gerçekten bir şey olacaktır, bir mucize gerçekleşecektir. Benim tavsiyem—çünkü birkaç yıl içinde evrimleşmenin neredeyse dünyadaki kadar iler-.ediği hatta daha ileri gittiği gezegenler bulacağız—gezegenler arası evlenmeler. O zaman mucizeler oluşmaya başlayacak. Pune'lı bir Hintli ile bir Marslının evlenmesinden bir şey oluşacaktır; daha önceden oluşmamış, gerçekten yepyeni bir şey oluşacaktır!

Atisha diyor ki: Deneyebildiğin kadar fazla boyutu dene, deneyimle. Bahçıvan ol, ayakkabıcı ol, marangoz ol—benim komünümde olacak olan budur. Bütün boyutların sunulması ve insanların bunları denemesi, bunların tadını çıkarması ve bunları keşfetmesi gerekir. Bilimsel bir çalışma yaptığında, yalnızca dış dünyada bir değişiklik olmaz. Bilimsel bir çalışma yaparken, bilincinin içinde de bir şeyler olur: bilincin bir şekil, bilimsel bir form almaya başlar. Eğer bu insan resim çizmeye başlarsa, o zaman resimde de bilimden bir şeyler olacaktır. Ve eğer bir ressam, fizikçi olursa, görüşleri kesinlikle yeni şeylere hayat verecektir.

Şimdiye kadar yapılan bütün keşifler, başka bir şey için eğitim almış ama amatör oldukları alanlara girmek için yeterli

cesareti olan kişiler tarafından yapılmıştır. Daha az cesur olanlar, en iyi bildikleri şeylere takılıp kalırlar. Bütün hayatları boyunca bunu yaparlar. Ve daha çok yaptıkça, o konuda daha fazla becerikli hale gelirler, daha becerikli hale geldikçe de yeni bir şey deneme yetenekleri azalır. Bir ülke, ancak insanları çok boyutlu ise canlı kalabilir. Amerika, sadece tek bir nedenle, insanlarının her şeyi denemesi nedeniyle, dünyadaki en canlı ülkedir. Orada, matematikten meditasyona her şey deneniyor. Amerika çok büyük bir adımın eşiğinde; eğer herhangi bir yerde, bir adım atılacaksa, bu Amerika'da olacaktır. Hindistan'da olamaz. Olamaz çünkü Morarji Desai ve onun gibi insanlar, bunun Hindistan'da olmasına izin vermezler—sabit, değişmeyen zihinleri var, gelecek görüşleri yok, yarın ne olacağı konusunda görüşleri yok, bugün gerçekten ne olduğu konusunda görüşleri yok.

Amerika'da insanlar sürekli iş değiştiriyor. İnsanların ortalama iş değiştirme limiti üç yıl. İnsanların yaşadıkları yeri değiştirmelerinin ortalama limiti de üç yıl. Aynı zamanda ortalama eş değiştirme limiti de üç yıl. Üç sayısı çok ezoterik.

Bir adam, birçok kadınla yaşadığında, pek çok iş yaptığında— ayakkabı tamirciliği, marangozluk, ressamlık ve müzisyenlik gibi birbirinden farklı işler—doğal olarak çok zenginleşir. Her yaşadığı kadın, ona bir renk kazandırmış ve yaptığı her iş, varlığına yeni bir kapı açmıştır. Yavaş yavaş varlığının bütün kapıları açılmaktadır; bilinci genişler, kocaman, devasa olur.

Sen, kendi deneyiminsin. Bu yüzden, daha fazla deneyimle. Yerleşmeden önce, deneyimleyebildiğin kadar çok şey deneyimle. Gerçek insan asla yerleşmez; evsiz, yersiz yurtsuz bir serseri, ruhun serserisi olarak kalır. Devamlı arayışta kalır, bir arayışçı, bir öğrenci olarak kalır—asla öğrenimli hale gelmez.

Öğrenimli hale gelmekte acele etme, öğrenci olarak kal. Öğrenimli hale gelmek çirkindir ama öğrenci olmanın muazzam bir güzelliği ve zarafeti vardır çünkü o, hayatın kendisidir.

TARAFSIZCA HER ALANDA KENDİNİ EĞİT; HER ŞEYDE DERİNDEN VE KAPSAMLI OLARAK EĞİTİM ALMAK ÖNEMLİDİR.

Ne öğrenirsen öğren, onu bütünüyle öğren. Sadece bir vur-kaç işi olmasına izin verme, sanki bütün hayatınmış gibi içine gir. Her şeyini ortaya koy! Ne yaparsan yap, tam ol çünkü ancak bu tamlıkla öğrenebilirsin. Bir şeyin içine ancak tamamen girersen, onun gizemleri sana açılır. Eğer tamamen aşkın içindeysen; aşk sana gizemlerini açar; eğer tamamen şiirin içindeysen, şiir dünyası, yüreğini açar. Eğer bir şeye tamamen aşıksan, o boyutla ilişki kurmanın tek yolu budur. Bu yüzden tam ol ve en derine git. Sadece pek çok nehirde yüzmeye devam etme; dalgıç ol, her şeyin en derinine git—çünkü herhangi bir şeyin derinine gittiğinde, kendin de daha derin olursun.

Derinlik, derinliği çağırır; yükseklik, yüksekliği kışkırtır. Dışarıda yaptığımız her şey, aynı zamanda içeride olmaya devam eder. Bu, hamın temel bir yasasıdır.

Atisha diyor ki: Birçok şeyde çalış, tam ol, her şeyin derinine, köküne git—çünkü sırlar köktedir, çiçeklerde değildir. Çiçekler yaldızca, sevincin ifadeleridir ama sırlar orada değildir. Sırlar, köklerde saklanır; sırlar her zaman karanlıkta saklanır. Karanlık derinliklere girmen gerekir, ancak o zaman sırları bilebilirsin. Ve hayatı, çok boyutluluğu içinde daha fazla deneyimlediğinde, ruhun daha zengin olacaktır. Ruhunu ne kadar zenginleştireceğin, ne kadar fakir yaşayacağın sana bağlıdır.

Milyonlarca insan, bir fakirlik hayatı yaşamaktadır—ve

sadece dışarıdaki fakirlikten bahsetmiyorum. Bazı zengin insanlar tanıyorum, öyle fakirler ki, dilenciler bile onlardan zengin. Her şeye gücü yeten zengin insanlar tanıyorum ama hiçbir şey denememişler, konforlu bir bitkisel hayat yaşıyorlar, sadece yavaş yavaş ölüyorlar. Konfor içinde var oluyorlar ama yaşamıyorlar—yoğunluk yok, özel yetenek yok, alev yok, ateş yok, sadece soğuk bir hayat var. Konfor içinde yaşayıp, konfor içinde öleceklerdir—ama aslında hiç yaşamamışlardır. Ve hiç yaşamamış bir kişi, nasıl ölebilir?

Ölüm, en yüksek derecedeki gizemdir. Bu hediye, yalnızca gerçekten yoğun olarak yaşayanlara, hayat fenerini, her iki taraftan da yakanlara verilir. Ancak o zaman, bazen bir yoğunluk anında, bütün hayat ortaya çıkar. Tek bir yoğunluk anında, bütün sonsuzluk sana kapılarını açar, Tanrı tarafından karşılanırsın.

Tanrı, dizlerinin üstünde dua ederek bulunmaz; Tanrı, tapınaklarda ve kiliselerde bulunmaz. Tanrı, yoğun yaşamakla bulunmaz— bir derinlik, derinlik ve bütünlük hayatı ve yine bir derinlik ve bütünlük ölümü. Bütünlükle yaşa ve bütünlükle öl. Tanrı senindir ve gerçek senindir. İkinci sutra:

> HERZAMAN BELİRLİ NESNELER ÜZERİNDE MEDİTASYON YAP.

İlk bilinecek şey: unutma ki, Atisha meditasyon derken, konsantrasyonu kastetmiyor. Konsantrasyon ve meditasyon zıt kutuplardır. Konsantrasyon, zihnini daraltır; bir nokta üzerine odaklanır. Bir tek şeyi içerir ve başka her şeyi dışarıda bırakır. Meditasyon ise her şeyi içerir. hiçbir şeyi dışarıda bırakmaz. Zihnin daralması değil, bilincin genişlemesidir. Konsantrasyon zihne, meditasyon bilince aittir.

Konsantrasyon zihin, meditasyon zihinsizliktir.

Konsantrasyon bir gerilimdir; ondan er ya da geç yorulursun. Uzun süre konsantre olamazsın, bu bir çabadır. Ama insan yirmi dört saat boyunca meditasyon yapabilir çünkü bu, bir rahatlamadır.

Bu yüzden unutma, Atisha diyor ki:

HER ZAMAN BELİRLİ NESNELER ÜZERİNDE MEDİTASYON YAP

—rahatla demek istiyor.

"Belirli nesneler" derken, neyi kastediyor? Üzüntü, öfke, açgözlülük, nefret—olumsuzlar; aşk, güzellik, sevinç, özgürlük—olumlular.

Olumsuzla başla çünkü olumsuzda yaşıyorsun. Üzüntülüyken, bunun üzerinde meditasyon yap. Ondan kurtulmak için acele etme, onu unutmak için başka yerde, başka şeylerle uğraşma. Bu bir fırsatı kaçırmaktır çünkü üzüntünün kendi derinliği vardır, üzüntünün kendi güzelliği vardır, üzüntünün kendi tadı vardır. Onu yaşa, onun içinde rahatla, o ol —ve herhangi bir kurtulma çabası olmadan, başka bir yerde meşgul olma çabası olmadan bunu yap. Bırak, orada olsun—tadım çıkar! O, senin varlığının bir çiçeklenmesidir. Üzüntü de senin varlığının bir çiçeklenmesidir.

Ve şaşırırsın: eğer üzüntünün üzerinde meditasyon yaparsan, üzüntü sana sırlarını açıklayacaktır—ve bunlar muazzam bir değere sahiptir. Ve üzüntü, sana sırlarını açıkladıktan sonra, yok olacaktır. İş yapılmış, mesaj alınmıştır. Ve üzüntü yok olduğunda, sevinç ortaya çıkar.

Sevinç yalnızca, üzüntü meditasyon yoluyla yok olduğunda ortaya çıkar: başka yolu yoktur. Sevinç kaynağı, ancak onu çevreleyen üzüntü buzu kırıldığında ortaya çıkar.

Aslında üzüntü, tohumu koruyan kabuk gibidir, koruyucudur, düşman değildir. Tohum, korumayı bıraktığında, toprağa teslim olduğunda, kabuk öldüğünde, ancak o zaman filiz doğar.

Tam olarak bu şekilde olur. Olumsuz bir şey üzerinde meditasyon yaptığında, yavaş yavaş şaşırırsın—o üzüntü sevince dönüşür, öfke şefkate dönüşür, o açgözlülük paylaşmaya dönüşür ve bu şekilde devam eder. Bu, içsel simyanın ilmidir: olumsuz olanın olumluya nasıl çevrildiği, basit metalin altına nasıl çevrildiği.

Ama unutma, asla olumlu ile başlama çünkü olumlu hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Ve dünyadaki pek çok insan bunu öğretiyor—onlara "olumlu düşünücüler" deniyor. Onlar, içsel simya hakkında hiçbir şey bilmiyor. Altınla başlamazsın. Zaten altına sahipsen, başlamanın anlamı nedir ki? Simyaya ihtiyacın yoktur. Basit metalle başlaman gerekir, basit metalin altına çevrilmesi gerekir. Ve senin sahip olduğun, senin olduğun şey basit metaldir. Cehennem, senin olduğun şeydir; cennete dönüştürülmesi gerekir. Burada olan zehirdir; nektara çevrilmesi gerekir. Olumsuzla başla.

Bütün Budalar, VIA NEGATIVA gitmen konusunda ısrarcı olmuşlardır çünkü olumsuz, olumluyu getirir ve olumsuz, olumluyu çok kolay getirir. Onu sürüklemezsin, onun için kendini zorlamazsın. Eğer sözde olumlu düşünücülerin öğrettiği gibi, olumluyla başlarsan, sahte olursun. Nasıl yapabilirsin ki? Sevinçle nasıl başlayabilirsin? Gülümsemeye başlayabilirsin ama bu gülümseme, çizilmiş gibi olacaktır: sadece dudaklarında olacaktır; derinin içine bile girmeyecektir.

Olumsuzla başladığında, olumluyu düşünmen gerekmez. Eğer olumsuz olanın üzerinde meditasyon yaparsan, eğer

derinine, en derin köküne gidersen, birden bir patlama oluşur: olumsuz yok olur ve olumlu gelir. Aslında o, hep orada olmuştur, olumsuzun ardında saklıdır. Olumsuz, bir koruyucudur. Olumsuza ihtiyaç vardır çünkü henüz yeterince değerli değilsindir; olumluyu almak için yeterince değerli hale gelmen için olumsuza ihtiyaç vardır.

Bu dünya Tanrı'nın negatif kutbudur. Ondan vazgeçmen gerekmez, yalnızca meditasyon halinde olman gerekir. Ve bir gün dünyanın yok olduğunu ve Tanrı'nın, sadece Tanrı'nın olduğunu görürsün.

Bir sufi mistik olan Beyazıd-ı Bestami, hayatının son devresinde şöyle demiştir: "Önceden insanlara, 'Tanrı nerede?' diye soruyordum. Sonra bir gün, onun nerede **OLMADIĞINI** sormaya başladım. Bir Tanrı yoktu ve ben onun nerede olduğunu soruyordum; ertesi gün sadece Tanrı vardı ve ben, 'Onun olmadığı bir yer var mı?' diye soruyordum." Dünya aynı dünyadır ama senin gözlerin farklıdır; sen aynı değilsindir.

HER ZAMAN BELİRLİ NESNELER ÜZERİNDE MEDİTASYON YAP.

Olumsuzla başla ve olumluyu bulursun. Bir kuyu kaz. Önce yalnızca toprak, kayalar, çöp bulursun. Yavaş yavaş suya gelirsin. Önce çok kirlidir. Sonra gitgide daha saf, daha saf, daha saf hale gelir. Tamamen aynı şekilde insan kendi varlığı içinde de bir kuyu kazmalıdır. Başlangıcın olumsuz olması gerekir, sonuç kendiliğinden olumlu olacaktır. Senin işin olumsuzladır; olumlu olan, ödüldür.

Üçüncü sutra:

BAŞKA FAKTÖRLERLE ALAKAN OLMAMALIDIR.

Atisha diyor ki: Belirli bir nesne—örneğin üzüntü—üzerinde meditasyon yaparken o ol ve sanki başka bir şey yokmuş gibi, başka her şeyi unut. Tamamen üzüntülü ol. Onun tadını çıkar, onu tat, bırak içine yerleşsin, içine dal; sadece bir sünger ol.

İşte meditasyon budur: sünger olmak. Bu ruh hali ortada olduğunda, bütün kapasitenle, en üst derecede içine dal. Üzüntü üzerine meditasyon yaparken, o ol. Meditasyon, gözleyenle gözlenenin arasındaki farkın kalkmasıdır; gözleyenin gözlenen olmasına izin ver. Eski özne-nesne ikiliğini bir kenara bırak; meditasyon nesnesinin içinde yok ol. Ayrı durma, seyredici olma. Sırlar, seyircilere açılmaz; sırlar yalnızca bir atlayış yapan, yeni bir şeye dalan, kendilerini geride tutmayan kişilere açılır.

Ve eğer tamamıyla üzüntülüysen, bir keşfin eşiğindesindir: üzüntü buharlaşır. Belirli bir yoğunlukta, belirli bir noktada, çiy damlalarının sabah güneşinde buharlaşması gibi buharlaşır. Sıcaklık belirli bir yoğunluğa ulaştığında çiy damlaları yok olur. Aynen bunun gibi üzüntü de yok olacak ve birdenbire, nereden çıktığı belli olmadan sevinç gelecektir. O zaman ona ev sahipliği yap. O zaman onun üzerinde meditasyon yap, onunla tekrar bir ol. O zaman sevinç ol. Tekrar ayrı durma. "Ne kadar güzel bir deneyim oluştu, ben bir sevinç deneyimi yaşıyorum," diye düşünmeye başlama. Seninle sevinç arasında bir mesafe yaratma. Sevinç ol. Onunla dans et, onun şarkısını söyle. Onu ortaya koy, o ol!

BU YÜZDEN KENDİNİ ÖNEMLİ KONULARA VER.

Hayat kısa, enerji sınırlıdır, çok sınırlıdır. Ve bu sınırlı enerji ile sınırsızı bulmamız gerekir; bu kısa hayatla sonsuzu bulmamız gerekir. Bu, büyük bir iş, büyük bir meydan okumadır! Bu yüzden, lütfen önemsiz konularla ilgilenme.

Ne önemlidir ve ne önemsizdir? Atisha'nın tanımına göre veya Budaların tanımına göre, ölüm tarafından alınabilen önemsiz, ölüm tarafından alınamayan ölümsüzdür. Bu tanımı hatırla; bu, senin mihenk taşın olsun. Ve ona göre herhangi bir şeyi, hemen değerlendirebilirsin.

Altının değerinin biçildiği mihenk taşını hiç gördün mü? Bu, senin neyin önemli olduğuna karar vermen için mihenk taşın olsun: ölüm onu senden alabilecek mi? O zaman önemli değildir. O zaman para önemli değildir—yararlıdır ama önemli değildir. Güç, prestij, saygınlık, bunların hepsini ölüm gelip alacaktır, bu yüzden dünyada bulunduğun şu birkaç gün için onların üzerinde bu kadar patırtı çıkarmak niye? Burası bir kervansaraydır, bir gece kalır, sabaha gidersin.

Unutma ki, sadece bu bedeni terk ederken yanına alabildiğin şeyler önemlidir. Bu da, meditasyon dışında hiçbir şeyin önemli olmadığı anlamındadır. Farkındalık dışında hiçbir şey önemli değildir çünkü sadece farkındalık ölüm tarafından alınamaz. Başka her şey götürülecektir çünkü başka her şey dışarıdan gelir. Yalnızca farkındalık, içeriden kaynaklanır; bu, alınamaz. Ve farkındalığın gölgeleri—aşk, şefkat—de alınamaz; onlar farkındalığın esas bölümleridir.

Kendinle birlikte, yalnızca ulaşabildiğin farkındalığı götürürsün; bu, senin yegane zenginliğindir. Geri kalan, zenginlik değil, "hastalık"tır.

İŞLERİ GERİYE DOGRU YAPMA.

Bu çok önemli bir sutradır. Başlangıçta sana söylediğim gibi, insanlar baş aşağı durmaktadır, kalıcı olarak baş aşağı durumdadırlar. İnsanlar geriye doğru yaşarlar. Hayat ileriye doğru devam eder ama insanlar pek çok, pek çok yönden geriye doğru yaşarlar.

İlk anlam şudur: yüreğin efendi, kafanın hizmetçi olması gerekir. Ama insanlar tam tersidir: kafa efendi, yürek hizmetçi olmuştur. Mantık yöneticidir, aşk dikkate bile alınmaz. Kişilik, bireysellikten daha önemli hale gelmiştir. Kişilik, sana başkaları tarafından verilen bir şeydir, bireysellik ise sana Tanrı tarafından verilir. Kişilik sadece bir maske, bir roldür; bireysellik ise senin benzersizliğindir.

Toplum, senin güzel bir kişiliğe sahip olmam ister; toplum için rahat olan, toplum için uygun olan bir kişiliğe sahip olmam ister. Ama gerçek olan kişi değil, bireydir. Bireyin her zaman topluma uygun olması gerekmez—aslında hiç de uygun değildir.

İsa'nın hiç de uygun olmamış olması lazım; yoksa insanlar onu öldürmez, çarmıha germezlerdi. Eğer İsa bir kişilik olsaydı, sorun çıkmazdı. Çok saygı gören bir haham olurdu; kitleler ona tapardı, Yahudiler onu büyük bir aziz olarak anarlardı. Ama o bir bireydi. Bireyler, diğerleriyle kolayca uyuşamazlar; bireyler, yalnızca başka bireylerle anlaşırlar—ve o zaman da bu, zorlanmış bir uyum değil, doğal bir uyum olur. Ama bireyler, kişiliklere uyamazlar. Işık, karanlığa uy-durulamaz, sorun budur.

İsa çok fazla sorun yaratmış olmalı çünkü sadece üç yıl çalıştı ve sadece bu üç yılda o kadar rahatsızlık yarattı ki, insanlar onu öldürmek zorunda kaldı. Ve Yahudiler tehlikeli insanlar değildir, iş kafası olan insanlardır. Aslında iki bin yıldır Yahudiler ağlıyor çünkü İsa'yı öldürdüler ve en büyük iş fırsatını kaçırdılar. Hıristiyanlık, dünyadaki en büyük şirkettir! Yahudilerin çok kıskanıyor olması lazım.

Bu sefer, tekrar olacağı zaman kaçırmadılar. Sigmund Freud da bir Yahudi'ydi; o da bir iş—psikanaliz— başlattı. Bu sefer kaçırmadılar— bütün önemli psikanalistler Yahudidir. Şimdi psikanaliz, büyük bir ticaret.

Isa, çok fazla rahatsız etmiş olmalı; ona bir gün bile dayanamadılar. Aynı şey Sokrates'in, Buda'nın ve Mahavira'nın başına da geldi—bütün bireyler, sahte toplum yüzünden acı çektiler. Gerçek, hoş görülemez hale gelir. Ama dışarıdan acı çekmiş olsalar da, içeride keyifli, zevk veren bir hayat yaşadılar. Hayatlarının her anı bir orgazm, varoluşla derin bir aşk ilişkisi idi.

Doğru şekilde yaşamaya başlamadığın sürece, birey olamazsın, esas olamazsın. Kafa iyidir ama efendi olarak değil, yalnızca hizmetçi olarak. Yüreğin efendi olması gerekir; duyguların, düşüncelere baskın olması gerekir. Ve bir kere bu oluştuğunda, o zaman başka bir adım atılabilir: varlık, duygulara baskın olmalıdır.

Üç katman şunlardır: en dışta düşünceler, en içte varlık vardır ve aralarında duygular bir köprü olarak bulunur. Düşüncelerden duygulara ve duygulardan varlığa ilerle ve varlıktan yaşamaya başla. Bu, senin duyguların olmadığı anlamına gelmez—duyguların olacaktır ama varlığını takip edeceklerdir; varlığın tadını, varlığın yürek atışını taşıyacaklardır. Bu, düşünemeyeceksin demek değildir—çok daha zekice düşünebileceksindir ama şimdi düşünmen, duygularının doluluğuna ve varlığının ışığına sahip olacaktır; düşüncelerin ışıklı olacaktır.

Şimdi durum tam tersi: düşünceler, duygulardan daha baskın. Ve bu baskın olma durumu yüzünden, her şey alt üst olmuş durumda; bu baskınlık durumu yüzünden, varlığa ulaşamıyorsun; çünkü düşünce, varlığa ulaşmakta acizdir. İç, dışa ulaşabilir ama tam tersi geçerli değildir. Merkez kenara dokunabilir ama tersi olmaz.

Gelecek senin için şu andan daha önemli hale gelmiştir. Şu

an merkez olmalıdır ve her şey onun etrafında dönmelidir. "O", "bu'ndan daha önemli hale gelmiştir; "o zaman" da, "şimdi"den daha önemli hale gelmiştir. Bu değerleri değiştir. Bu değerleri değiştirmediğin sürece, sannyasin olamazsın. "Şimdi" daha önemli olsun, "burada" daha önemli olsun, "bu" daha önemli olsun.

Upanishadlar, "Sen o'sun," der. Ben sana, "Sen bu'sun," diyorum—çünkü "o" demek, uzaklık ifade eder, sanki Tanrı uzaktaymış gibi. "Sen o'sun"—hayır. "Sen BU'sun": tam bu an, etrafını saran hava, bu şakıyan kuşlar, bu geçen tren, bu ağaçlar, bu güneş, bu insanlar, sen, ben ve ne senin, ne de benim olduğum bu sessizlik. Sen bu'-sun. "Bu," "o"ndan daha önemli olsun ve hayatının tamamen farklı bir özelliği olacaktır.

Hayat ileriye gider ve senin zihnin geçmiş odaklıdır, zihin ve hayat asla buluşmaz. Zihin geriye doğru gider, geriye doğru yaşar. Zihin bir dikiz aynasıdır. Ne zaman gerekirse, onu kullan. Evet, arabadaki dikiz aynasının önemli bir fonksiyonu vardır. Ama eğer dikiz aynasına saplantılı hale gelirsen, dikiz aynasına bakarsan ve arabayı devamlı dikiz aynasına bakarak kullanırsan, o zaman tehlike meydana gelecektir. O zaman kazalar olacaktır.

İnsanlığa olan da budur. Bak: üç bin yıllık tarih ve sadece kazalar, kazalar, kazalar. Bu üç bin yılda, beş bin savaş oldu. Daha fazla nasıl kaza olabilir? Ve bu üç bin yılda, yeryüzüne, doğaya ne yaptık? Ekolojiyi yok ettik. Şimdi eğer hemen bir şey yapılmazsa, dünya, içinde oturulamaz hale gelebilir.

Yeryüzü bizim tarafımızdan zehirlendi, biz onu öldürüyoruz. Ve onun üzerinde oturmak zorundayız, onu bir cesede dönüştürüyoruz! Birçok yerde kötü kokular başladı. Doğanın ve yeryüzünün kanser olmasına neden olduk: doğa bize hayat verdi, karşılığında biz doğaya ölüm veriyoruz. Ve bunun

en önemli nedeni, geçmişe doğru hareket eden zihni dinlememiz.

Zihin, geçmiş demektir. Zihnin, şu an hakkında bir fikri yoktur. şu an hakkında bir fikri olamaz. Zihin, yaşanmış, tanınmış, deneyimlenmiş olan demektir—biriktirilmiş geçmiştir. Şu anla bir teması olamaz; şu an artık mevcut olmadığında, geçmiş haline geldiğinde teması olacaktır. Ve hayat ileri doğru hareket eder. Biz şu anda yaşıyoruz ve geleceğe doğru ilerliyoruz; zihin asla şu anda yaşamaz ve her zaman geçmişe yapışır kalır. İkilik .. En büyük felaket budur. Çözülmesi gereken düğüm budur.

Atisha diyor ki: İŞLERİ GERİYE DOGRU YAPMA.

Bu sutranın başka bir anlamı da şudur: unutma ki hayat, ancak onu doğallıkla yaşayabiliyorsan, gerçekten yaşanabilir. Onun üstüne yapay zorlamalar koyarsan, onu yok edersin.

Örneğin sana, kendini sevmezsen, başkalarını da sevemeyeceğini söylemiştim. Bu yüzden sana, bencil olmanı söylüyorum çünkü sadece bencillikten fedakarlık doğar. Ama sana tekrar tekrar değersiz olduğun söylenmiştir. Sana hiçbir değerin olmadığı söylenmiştir— olduğun şeklinle yalnızca küçük görülmeyi hak edersin; olduğun şeklinle cehennemliksindir. Değer kazanmalısın, değişmelisin, bir aziz olmalısın, şöyle, böyle... Tek bir şey kesindir: olduğun halinle, hiçbir değerin yoktur. Nasıl kendini sevebilirsin?

Ve bir insan kendini sevemeyip nefret ettiğinde, başka herkesten de nefret eder, bütün dünyadan nefret eder. Kendinden nefret ederek hayat-karşıtı haline gelir ve hayat-karşıtı olan bir kişi hayat-yok edicidir.

Senin rahiplerinin ve rahibelerinin hepsi hayat-karşıtı olmuşlardır; hayatı desteklememiş, hayatı beslememiş, hayatı

güzelleştirmemişler, hayat için bir nimet değil, bir lanet olmuşlardır. Manastırlarının yok olması gerekir; bizim manastırlara gereksinimimiz yok. Kesinlikle sannyasinlere ihtiyacımız var ama onlar dünyada, dünyanın bir parçası olarak, dünyayı dönüştürerek yaşamalılar. Ama oluşması gereken temel değişim, kendilerini sever hale gelmeleridir.

Kendini sevmeyen bir insan, mazoşist olur, kendine işkence etmeye başlar. Ve bu mazoşistlere, çağlar boyu aziz olarak tapınılmış-tır. Ve mazoşist olan bir insan, bir sadistten başka bir şey olamaz çünkü kendine işkence eden biri, herkese de işkence edilmesini ister. İşkence, onun Tanrı'ya fedakarlığı haline gelir.

Bu dünyada mazoşistler olmuştur, sadistler olmuştur. Hayatta hiçbir özelliği tek başına bulamayacağın için, mazoşistleri ve sadistleri de ayrı kişiler olarak bulamazsın. Neredeyse her zaman aynı kişide ikisi birden bulunur: mazosadist—herkes böyledir. Din tarafından öyle bir şekilde şartlanmışsındır ki, hem kendine, hem de başkalarına karşısındır. Bir tarafta kendine güzel bahanelerle işkence ederken, diğer tarafta, yine güzel bahanelerle başkalarına işkence etmektesindir.

Hayat, bir işkence odası, bir toplama kampı haline gelmiştir; artık bir kutlama değildir. Halbuki kutlama olması gerekir. Eğer doğanın kendi yolunu takip etmesine izin verilirse, bir kutlama olması kaçınılmazdır.

Unutulmaması gereken son şey şudur:

İŞLERİ GERİYE DOGRU YAPMA.

Doğayla birlikte git, nehir yukarı gitmeye çalışma. Hayat nehriyle birlikte ak. Nehirle git, nehri itme. Doğayı fethetmeye

çalışma— yapamazsın, onu sadece yok edebilirsin ve bu çaba içinde kendini de yok edersin. Doğayı fethetme fikrinin kendisi vahşidir, çirkindir. Zafer, doğaya karşı olamaz; zafer sadece doğayla mümkündür.

BOCALAMA.

Zihnin bocalayacaktır. Zihin bocalamadır, zihin ya şu/ ya bu'dur, zihin her zaman "olmak veya olmamak" durumundadır. Eğer gerçekten büyümek, olgunlaşmak istiyorsan, eğer gerçekten hayatın ne olduğunu görmek istiyorsan bocalama. Yap, içine gir! Hayatın içine gir, hayata adan, sadece bir seyirci olarak kalma. Yapmak ya da yapmamak konusunda kararsız kalma—"Bunu mu yapmalıyım, şunu mu?" bütün hayatın boyunca bocalayabilirsin ve ne kadar çok bocalarsan, bocalamaya o kadar alışırsın.

Hayat, yapmayı bilenler içindir—bir şeye kararlılıkla, kesinlikle evet demeyi, hayır demeyi bilenler içindir. Bir şeye kesin olarak evet ya da hayır dediğinde, bir atlama yapabilirsin, okyanusun derinlerine dalabilirsin.

İnsanlar, yalnızca çitin üstünde oturuyorlar. Milyonlarca insan çitin üstünde oturup, şu veya bu fırsatın gelmesini bekliyor. Ve fırsat hiç gelmeyecektir çünkü zaten gelmiştir, oradadır!

Bazen yanlış bir şey yapsan bile yine de bir şey yapmak iyidir çünkü yanlış olduğunu anladığın gün, ondan uzaklaşabilirsin. En azından bir şey öğrenmiş olursun: yanlış olduğunu, bir daha böyle bir işe girmemeyi. Bu, büyük bir deneyimdir: seni gerçeğe yaklaştırır.

İnsanlar neden bu kadar çok bocalıyor—çünkü çocukluktan beli sana hata yapmaman söylenmiştir. Bu,

dünyanın her yerindeki en büyük öğretilerden biridir—çok tehlikeli, çok zararlıdır. Çocuklara mümkün olduğunca fazla hata yapmalarım öğretin ama bir şartla: aynı hatayı bir daha yapmasınlar, hepsi bu. Ve bu şekilde büyüdükçe ve daha fazla deneyim yaşadıkça bocalamayacaklardır. Yoksa bir titreme olacaktır... Ve zaman ellerinden akıp gitmekte, sen bocalamaktasındır.

Kıyıda durmuş, bocalayan, atlayıp atlamamaya karar veremeyen birçok insan görüyorum. Bu, burada her gün oluyor.

Daha birkaç gün önce, genç bir adam beni görmeye geldi. Üç yıl boyunca, sannyası alıp alınama konusunda bocaladı. Ona, "Evet ya da hayır de ve bundan kurtul!" dedim. "Ve ben evet demeni söylemiyorum, yalnızca **KARAR VERMENİ** söylüyorum. Hayır da evet kadar iyidir. Ama üç yılı boşa harcamak niye? Eğer sannyası üç yıl önce almış olsaydın, bu zamana kadar, buna değer olup olmadığını anlardın; en azından bir şeye karar verilmiş olurdu. Üç yıldır bocalayarak, hiçbir şeye karar verilemedi. Hala aynı yerdesin ve aradan üç yıl geçti."

Atisha diyor ki: BOCALAMA. SANKİ KESİLMİŞ GİBİ ÇALIŞ.

Meditasyonun sırrı budur, bugünkü son sutradadır.

SANKİ KESİLMİŞ GİBİ ÇALIŞ.

Zihin, bocalamadır. Meditasyon yapanın disiplini, zihne karşı öyle gözlemci, zihne ve onun aptallıklarına—onun duraksamalarına, titremelerine, bocalamalarına—karşı öyle uyanık hale gelmektir ki sanki kesilmiş gibi olursun.

İzlemenin bütün amacı budur: izlemek, seni keser.

Zihindeki herhangi bir şeyi izle ve kesilirsin. İzlemek bir kılıçtır.

Eğer zihninde bir düşünce hareket ediyorsa, onu sadece izle— ve birdenbire düşüncenin orada olduğunu görürsün, sen buradasındır ve arada bir köprü kalmamıştır. İzlemezsen, düşünceyle özdeşleşirsin, o haline gelirsin; izlersen, o olmazsın. Zihin seni ele geçirir çünkü nasıl seyredileceğini unutmuşsundur. Bunu öğren.

Bir gül ağacına bakarken, onu izle veya yıldızlara veya sokaktan geçen insanlara bakarken... Bir kenarda otur ve izle. Ve sonra yavaş yavaş gözlerini kapat ve içinde hareket eden trafiği gör—geçip giden binlerce düşünceyi, arzuyu, hayali. Oradaki trafikte, her zaman yoğun saatler yaşanır. Sanki nehir kenarına oturup akan nehri seyreden bir kişi gibi seyret.

Sadece seyret—ve seyrederken, o olmadığının farkına varırsın. Zihin, onunla özdeşleşmektir. Zihinsizlik ise onunla özdeşleşmemektir. Bir zihin olma çünkü sen aslında bir zihin değilsin. O zaman sen kimsin? Sen bilinçsin. Sen o uyanıklıksın, tanıklıksın, o saf gözlemsin, her şeyi yansıtan ama hiçbir şeyle özdeşleşmeyen o ayna gibi niteliksin.

Dikkat et, bilinçli olduğunu söylemiyorum. Bilinç olduğunu, bunun senin gerçek kimliğin olduğunu söylüyorum. Kişi, "Ben bilincim"i bildiğinde, en yüksek derecedekini bilmiş demektir çünkü "Ben bilincim"i bildiğin anda, aynı zamanda, farklı düzlemlerde her şeyin bilinç olduğunu bilirsin. Kaya, kendi tarzında bilinçtir; ağaç, kendi tarzında bilinçtir ve ağaçlarla insanlar kendi tarzlarında bilinçtirler. Herkes kendi tarzında bilinçtir ve bilinç çok yüzlü bir elmastır.

"Ben bilincim" i anladığın gün, evrensel gerçeği anlamış, amaca gelmiş olursun.

Sokrates, "Kendini bil," der. Bu, bütün Budaların öğretisidir: Kendini bil. Kendini nasıl bileceksin? Eğer zihin çok

fazla kalır ve senin etrafında gürültü yaparsa, içindeki sakin sesi duyamazsın. Zihinle özdeşleşmeyi bırakmalısın.

Atisha'daki anlam budur. Diyor ki:

SANKİ KESİLMİŞ GİBİ ÇALIŞ.

Kendini derin farkındalığın içinde disipline et, böylece zihinden kesilirsin. Eğer bir tek kesilme am bile yaşayabilirsen, ilk *satori* meydana gelmiş demektir. İkinci *satoride,* istediğin zaman kendini zihinden kesecek hale gelirsin. İlk *satoride* kazara olur: meditasyon yaparken, seyrederken, bir gün bir kaza gibi meydana gelir. Karanlıkta el yordamıyla ilerlemektesindir ve kazara kapıya denk gelirsin. İlk *satori,* kapıya denk gelmektir.

İkinci *satori,* kapının nerede olduğunun kusursuzca farkına varmaktır ve ne zaman istersen, kapıya gidebilirsin—ne zaman gitmek istersen. Çarşıdayken bile, çarşının bütün patırtısıyla çevrilmişken, kapıya gidebilirsin. Birdenbire kesilebilirsin.

Ve üçüncü *satori,* tamamen kesilmiş hale gelmektir, öyle ki, zihne bağlanmak istesen bile yapamazsın. Onu kendinden ayrı bir makine gibi kullanabilirsin ama derin uykunda bile onunla özdeşleşmezsin.

. Üç *satori,* üç *samadhi* bunlardır. Birincisi, kazara denk gelme; ikincisi, kapıya ulaşmada daha bilinçli hale gelme; ve üçüncüsü, kapıya çok derinden uyumlu hale gelip onun izini hiç kaybetmeme, kapının hep orada ve açık olması. Bu, Japonya'da *satori,* Hindistan'da *samadhi* denilen durumdur. İngilizceye coşku olarak çevrilir. Bu, güzel bir sözcüktür; tam karşılığı, "göze çarpmak"tır. Coşku, "göze çarpmak," "zihinden ayrı olarak kendini göstermek" demektir.

Atisha'nın son sutrası şudur: SANKİ KESİLMİŞ GİBİ ÇALIŞ, bu sutranın anlamı, coşkunun anlamıyla aynıdır—zihinden öyle bir kesilmişsindir ki, göze çarpmaktasındır; zihin oradadır ama sen o değil-sindir. Bazıları *"samadhi"'yi,* "içe doğru coşku" olarak çevirmeye de başladılar. Bu da güzeldir çünkü dışta durmamaktadır; eğer zihni düşünürsen, zihnin dışında durmaktadır ama bilinci düşünürsen içeride durmaktadır. Zihin söz konusu olduğunda coşku doğru sözcüktür ama bilinç söz konusu olduğunda, "içe doğru coşku" çok daha iyidir. Ama ikisi de aynı şeyin farklı yüzleridir: zihnin dışında durmak, bilincin içinde durmaktır; "Ben zihin değilim" i bilmek, "Ben bilincim, AHAM BRAHMASMI"yi bilmektir. Bir Upanishad deyişi olan, "Ben Tanrı'yım, ben bilincim"in anlamı budur.

22. Bölüm - En Büyük Şaka

MASUMİYET NEDİR, GÜZELLİK NEDİR?

Bu anda yaşamak masumiyettir, geçmiş olmadan yaşamak masumiyettir, sonuçlar olmadan yaşamak masumiyettir, bilmeme durumundan hareket etmek masumiyettir. Ve hiçbir geçmiş tarafından yüklenmemiş böyle muazzam bir sessizlik içinden, hiçbir şey bilmeyen o muhteşem sessizlik içinden hareket ettiğinde oluşan deneyim güzelliktir.

Ne zaman güzellik hissedersen—doğan güneşte, yıldızlarda, çiçeklerde veya bir adamın ya da kadının yüzünde—ne zaman ve nerede güzellik hissedersen, seyret. Her zaman bir tek şey aynı olacaktır: zihin olmadan hareket etmişsindir, sonuç olmadan hareket etmiş-sindir, sadece kendiliğinden hareket etmişsindir. An seni sımsıkı tutmuştur ve o kadar sıkı tutmuştur ki geçmişten kopmuşsundur.

Geçmişten ayrıldığın anda, otomatik olarak gelecekten de ayrılmışsındır, çünkü geçmiş ve gelecek aynı madalyonun iki yüzüdür: ayrı değildirler ve ayrılamazlar. Bir parayı attığında ya yazı üsttedir ya da tura ama diğer taraf da altta her zaman saklıdır

Geçmiş ve gelecek, aynı madalyonun iki yüzüdür. Madalyonun ismi zihindir. Bütün madalyon bırakıldığında, bu bırakış masumiyettir. O zaman kim olduğunu bilmezsin, o zaman ne olduğunu bilmezsin; bilgi yoktur. Ama sen varsındır; varoluş vardır ve bu iki varlığın buluşması—senin küçük varlığının, varoluşun sınırsız varlığıyla buluşması—vardır.

Masumiyet kapıdır, masumiyet yoluyla güzelliğin içine girersin. Ne kadar masum hale gelirsen, varoluş o kadar güzel

hale gelir. Ne kadar bilgili olursan, varoluş o kadar çirkinleşir çünkü sonuçlardan hareket etmeye başlarsın, bilgiden hareket etmeye başlarsın. Bildiğin anda, bütün şiiri yok edersin. Bildiğin ve bildiğini düşündüğün anda, kendinle gerçekten olan arasında bir bariyer yaratırsın. O zaman her şey çarpıtılmış olur. O zaman kulaklarınla duymaz, tercüme edersin. O zaman gözlerinle görmez, yorum yaparsın. O zaman yüreğinle deneyimlemez, deneyimlediğini düşünürsün. O zaman varoluşla hemen ve yakından buluşma olasılığı kaybolmuştur. Ayrı düşmüşsündür.

Bu ilk günahtır. Ve bu, İncil'de Adem ve Havva'nın ağaçtan elma yeme hikayesidir. Bu elmayı yediklerinde, cennetten çıkarılmışlardır. Biri onları dışarı attığı için değil, Tanrı onların dışarı çıkarılmasını emrettiği için değil, kendileri düştüler. Kendilerinin artık masum olmadıklarını, varoluştan ayrı olduklarını, ego olduklarını bilerek. Bilmek, böyle bir engel, demirden bir engel yarattı.

Bana, "Masumiyet nedir?" diye soruyorsun. Bilgiyi kus! Bilgi ağacının meyvesi kusulmalıdır. İşte meditasyon bu işe yarıyor. Bunu sisteminden at: o zehirdir, saf zehirdir. Bilgi olmadan, "bilmiyorum"u bilmeden yaşa. Bu bilmeme durumundan hareket et ve güzelliğin ne olduğunu anlarsın.

Sokrates güzelliğin ne olduğunu bilir çünkü o, bu bilmeme durumundan hareket etmektedir. Bilmeyen bir bilgi ve bilen bir cehalet vardır. Sokrates gibi bir cahil olursan, varlığına tamamen farklı bir özellik girer: tekrar bir çocuk haline gelirsin, bu bir yeniden doğuştur. Gözlerin tekrar hayretle dolar ve etrafındaki her şey seni şaşırtır. Uçan kuşu gördüğünde heyecanlanırsın! Uçan kuşu görmenin sevinci, sanki sen kanatlanmışsın gibidir.

Lotus yaprağından kayan çiy damlası, üzerinde parlayan ve küçük bir gökkuşağı yaratan sabah güneşi... Onların yarattığı

an, çok büyük bir andır. Yapraktan kayan çiy damlası, tam sınırsızla buluşmanın, gölde kaybolmanın eşiğindedir—ve sanki kaymaya başlamışsın, sanki senin damlan, Tanrı'nın okyanusuna kaymaya başlamış gibidir.

Masumiyet, bilmeme anında gözleyen ve gözlenen arasındaki fark buharlaşır. Artık gördüğünden farklı bir şey değilsindir; duyduğundan daha farklı bir şey değilsindir.

Şu anda beni dinlerken iki şekilde hareket edebilirsin. Birincisi bilgi yoluyladır: içinden konuşarak, hüküm vererek, değerlendirerek, sürekli doğru mu yanlış mı şeyler söylediğimi, senin kurarnları-na uyup uymadığımı, mantıklı mı mantıksız mı, bilimsel mi bilimsel değil mi, Hıristiyan mı Hindu mu, bu şekilde devam edip edemeyeceğini, bunu yutup yutmayacağını düşünerek, zihninin içinde bin bir türlü patırtıya, içsel konuşmaya, içsel trafiğe kulak vererek—bu bir yoldur. Ama o zaman o kadar uzaktan dinliyor olursun ki, sana ula-şamam.

Denemeye devam ederim ama san?, ulaşamam. Başka bir geze-gendesindir: burada değilsindir, şimdide değilsindir. Bir Hindusundur, Hıristiyansındır, Müslümansındır, komünistsindir ama burada ve şimdide değilsindir. Aramızda İncil vardır, Kuran vardır, Gita vardır. Ve sana ulaşmaya çalışırken kutsal kitapların bariyerine denk gelirim, sana ulaşmaya çalışırken, benimle senin aranda din adamlarına denk gelirim. Bu bilgi yoludur; bu, sağır kalma yoludur, kör kalma yoludur, yüreksiz kalma yoludur.

Başka bir dinleme yolu daha vardır: sadece dinlemek, seninle benim aramızda bir şey olmadan. O zaman temas vardır, buluşma vardır, duygu ortaklığı vardır. O zaman yorum yapmazsın çünkü doğru ya da yanlış olması seni endişelendirmiyordur. Hiçbir şey doğru değildir, hiçbir şey

yanlış değildir. İnsan, bu masumiyet anında değerlendirme yapmaz. Birlikte değerlendirilecek bir şey, bir kriter, önceden bir bilgi, elde olan bir sonuç, kıyaslanacak bir şey yoktur. Tepelerden akan suyun sesini dinlediğin gibi, ormandaki bir solo flütü veya gitar çalan birini dinlediğin gibi dinleyebilirsin. Dinlersin.

Ama eleştirmek için gelen kişi dinlemeyecektir. Sadece dinlemek için gelen, eleştirmek değil tadını çıkarmak isteyen kişi müziği dinleyebilecektir. Müzikte anlaşılacak ne vardır? Anlaşılacak bir şey yoktur. Tadılacak bir şey kesinlikle vardır; içilecek ve sarhoş olunacak bir şey kesinlikle vardır ama anlaşılacak ne vardır ki?

Ama eleştirici, tatmak için orada değildir, içmek için orada değildir—anlamak için oradadır. Çok fazla matematikle dolu olduğu için müziği dinlememektedir. Devamlı eleştirmekte, düşünmektedir masum değildir; çok fazla bilir, bu yüzden tüm güzelliğini kaçıracaktır. Bazı aptal sonuçlara ulaşabilir ama esas anı kaçıracaktır. Ve an önemlidir!

Eğer dinleyebilirsen, sadece dinleyebilirsen, eğer görebilirsen, sadece görebilirsen, o zaman hemen şu an masumiyetin ne olduğunu anlayabilirsin.

Ben burada sadece sana masumiyetin ne olduğunu açıklamak için bulunmuyorum. Ben burada tadını da sunuyorum. Bir bardak çay al! Ben bunu sana sunuyorum, bu, her an sunuluyor. Bir yudum al—bu anın sıcaklığını ve müziğini, sessizliğin ve aşkın taşmasını hisset. Onunla çevrelen. Zihninle—seyreden, hüküm veren, eleştiren, inanan, inanmayan, lehinde, aleyhinde—bir an için kaybol. Bir an için, sadece bir açıklık ol ve masumiyetin ne olduğunu gör. Ve burada güzelliğin ne olduğunu anlarsın. Güzellik, masumiyette oluşan bir deneyim, masumiyette tomurcuklanan bir çiçektir. İsa, "Küçük çocuklar

gibi olmadıkça, Tanrı'nın krallığına giremezsin," der.

BAZEN SANA İNANIYORUM VE BAZEN İNANMIYORUM. BU İKİLİKTE NE KADAR YAŞAYACAĞIM? NASIL BU İKİLİĞİ BIRAKIP BİRLEŞEBİLİRİM? LÜTFEN AÇIKLA.

Kim sana, bana inanmam söyledi? Eğer inanırsan, inanmazlık da edersin. Kimse inanmazlık olmadan inanamaz. Bunu iyice yerleştir: kimse inanmazlık olmadan inanamaz. Her inanç, inançsızlık için bir kılıftır.

İnanç, şüphe denen merkezin etrafıdır; şüphe orada olduğu için inancı yaratırsın. Şüphe acıtır, bir yara gibidir, ağrılıdır. Şüphe bir yara olduğu için canını acıtır; içsel boşluğunu. içsel cehaletini hissetmeni sağlar. Onu örtmek istersin. Ama yaranı bir gülün arkasına saklamanın bir işe yarayacağını mı sanıyorsun? Gülün, yaranın yok olmasını sağlayacağını mı sanıyorsun? Tam tersine! Er ya da geç gül, yaranın kokusu gibi kokmaya başlayacaktır. Yara, gül yüzünden yok olmayacaktır; aslında gül, yara yüzünden yok olacaktır.

Dışarıdan bakan birini kandırabilirsin—komşular bir yara değil, gül olduğunu düşünebilirler—ama kendini nasıl kandırabilirsin? Bu imkansızdır. Kimse kendini kandırmaz; derinlerde bir yerde bilirsin, yaranın var olduğunu ve onu bir gülün ardında saklamakta olduğunu bilirsin. Ve gülün geçici olduğunu bilirsin: senin içinde büyümemiştir, onu dışarıdan koparmışsındır; oysa yara senin içinde büyümüştür, onu dışarıdan almamışsındır.

Çocuk, içinde bir şüphe getirir—içsel bir şüphedir bu, doğaldır. Bu şüphe nedeniyle sorgular, bu şüphe nedeniyle sorular sorar. Bir çocukla ormanda bir sabah yürüyüşüne çıkarsan, o kadar çok soru sorar ki sıkılırsın, ona susmasını söylemek istersin. Ama o sormaya devam eder.

Bu sorular nereden çıkmaktadır? Onlar, çocuk için doğaldır. Şüphe, içsel bir potansiyeldir, çocuk ancak bu şekilde sorgulayıp araştırabilir. Bunda yanlış bir şey yoktur. Doğaldır ve kabul edilip saygı duyulması gerekir. Şüphene saygı duyduğunda o, bir yara değildir; onu reddettiğinde bir yara haline gelir.

Şu, çok açık olmalı: şüphenin kendisi bir yara değildir. Çok muhteşem bir yardımdır çünkü seni bir maceracı, bir kaşif haline getirecektir. Gerçek arayışında seni en uzak yıldıza götürecek, seni bir hac yolculuğuna çıkaracaktır. Şüphe sahibi olmak, sağlıksız değildir. Şüphe güzeldir, şüphe masumdur, şüphe doğaldır. Ama din adamları çağlar boyu onu hor görmüşlerdir. Bu küçük görme yüzünden, güvenin çiçeklenmesi olabilecek güven, yalnızca pis kokulu bir yara haline gelmiştir. Herhangi bir şeyi küçük görürsen, yara haline gelir; reddedersen, yara olur.

Benim öğretim şudur: yapılacak ilk şey, inanmaya çalışmak değildir. Neden? Eğer şüphe oradaysa oradadır! Onu saklamaya gerek yoktur. Ona izin ver, onun büyük bir soru haline gelmesine yardımcı ol. Bin bir tane soru haline gelsin—ve en son seviyede, önemli olanın sorular değil, soru işareti olduğunu anlarsın! Şüphe, inanç için bir arayış değildir; şüphe sadece gizemi el yordamıyla aramak, anlaşılamayanı anlamak, kavranamayanı kavramak için her şekilde çabalamaktır—bir el yordamıyla arama çabasıdır.

Ve eğer kendini ödünç alınmış bilgilerle doldurmadan aramaya, araştırmaya devam edersen, iki şey meydana gelecektir. Bir: hiçbir inançsızlığın olmayacaktır. Unutma ki, şüphe ve inançsızlık eş anlamlı değildir. İnançsızlık, ancak daha önceden bir şeye inandığın ve kendini ve başkalarını aldattığında olur. İnançsızlık, yalnızca inanç işin içine girmişse

olur; inancın bir gölgesidir.

Bütün inançlılar inançsızdırlar—Hindu olabilirler, Hıristiyan olabilirler, Jaina olabilirler. Ben, onların hepsini tanırım: bütün inançlılar inançsızdırlar çünkü inanç, inançsızlığı getirir; inancın gölgesidir. İnançsızlık olmadan inanabilir misin? Bu mümkün değildir; nesnelerin doğasına uygun değildir. Eğer inanmamak istiyorsan, ilk yapılması gereken inanmaktır. Arka kapıdan giren bir inançsızlık olmadan inanabilir misin? Tanrı'ya inanırsın ve anında işin içine inançsızlık girer. Ölümden sonra hayata inanırsın ve hemen işin içine inançsızlık girer. İnançsızlık ikincil, inanç birincildir.

Ve senin yapmak istediğin şey, bu dünyadaki milyonlarca kişinin yapmak istediği şeydir: inançsızlığı istemezler, sadece inancı isterler. Bu konuda yardımcı olamam, kimse yardımcı olamaz. Eğer yalnızca inançla ilgileniyorsan, inançsızlığı da yaşaman gerekir. Bölünmüş olarak kalırsın, ayrılmış olarak kalırsın, şizofren olarak kalırsın. Organik birliği hissedemezsin, bunun olmasını sen kendin engellemişsindir.

Benim tavsiyem ne? Önce, inanmayı bırakmalısın. Bütün inançları bırak, onlar çöptür! Şüpheye güven, benim tavsiyem bu; saklamaya çalışma. Şüpheye güven. Varlığına getireceğin ilk şey budur: şüpheye güven. Ve bunun güzelliğini, güvenin ne kadar güzel bir şekilde geldiğini gör.

Ben inan demiyorum, **GÜVEN** diyorum. Şüphe, doğal bir hediyedir; Tanrı'dan olmalıdır—başka nereden olabilir? Şüpheyi kendinle birlikte getirirsin: buna güven, sorgulamana güven. Ve onu—ebeveynlerden, din adamlarından, siyasetçilerden, toplumdan, kiliseden—dışarıdan ödünç alınmış inançlarla doldurup saklamak için telaş içinde olma. Şüphen güzel bir şeydir çünkü senindir; özgün bir şey olduğu için güzeldir. Bu

özgün şüphenin içinden bir gün, hakiki güvenin çiçeği büyüyecektir. Bu, içsel bir büyüme olacaktır, dışarıdan zorlanmış bir şey olmayacaktır. İnanç ve güven arasındaki fark budur: güven, senin içinde, içselliğinde, öznelliğinde büyür. Şüphe ne kadar içselse, güven de o kadar içseldir. Ve sadece içsel olan, başka bir içsel olanı dönüştürebilir. İnanç dışardandır; faydası olamaz çünkü senin varlığının en içteki özüne ulaşamaz ve şüphe oradadır.

Nereden başlamalı? Şüphene güven. Benim güveni getirme yolum budur. Tanrı'ya inanma, ruha inanma, ölümden sonra hayata inanma. Güven, öyle büyük bir güçtür ki, eğer şüphene bile olsa da güvenirsen, ışığı getirmiş olursun. Şüphe karanlık gibidir. Şüpheye olan bu küçük güven, senin içsel dünyanı, içsel sahneni değiştirmeye başlayacaktır.

Ve sor! Neden korkasın? Neden o kadar korkak olasın? Sor — bütün Budalardan şüphelen, benden şüphelen çünkü eğer gerçek varsa, gerçek senin şüphelerinden korkmaz. Eğer Budalar gerçekse, gerçektirler; onlara inanmana ihtiyaçlar yoktur. Onlardan şüphelenmeye devam et. .. Ve yine de bir gün güvenin ortaya çıktığını görürsün.

Şüphelendiğinde ve en sona kadar, en mantıklı sona kadar şüphelendiğinde, er veya geç, bir gerçeğe rastlarsın. Şüphe, karanlıkta el yordamıyla yürümektir ama kapı vardır. Eğer Buda kapıya ulaşabildiyse, eğer İsa ulaşabildiyse, eğer Atisha ulaşabildiyse, eğer ben ulaşabiliyorsam, sen niye ulaşamayasın? Herkes, kapıya ulaşabilir—ama sen karanlıkta ilerlemekten korkuyorsun, bu yüzden kapıyı bulan birine inanarak karanlık köşende oturuyorsun. O kişiyi görmemişsindir, onu başkasından duymuşsundur ki o da başkasından duymuştur ve böylece devam eder.

İsa'ya nasıl inanıyorsun? Neden? İsa'yı görmedin! Ve onu görseydin bile kaçırırdın. Çarmıha gerildiği gün, binlerce kişi onu görmek üzere toplandı ve ne yaptıklarını biliyor musun? Yüzüne tükürüyorlardı! Sen de o kalabalıkta olabilirdin çünkü o kalabalık da hiç farklı değildi. İnsanoğlu hiç değişmedi.

Darwin, insanların maymundan evrimleştiğini söylüyor. Belki ama o zamandan beri evrim durmuş görünüyor. Bir kaza olmuş olmalı, bir maymun ağaçtan düşmüş ve geri dönememiş olmalı. Belki bir yerleri kırıldı veya tekrar düşmekten korktu ve toprakta yaşamaya başladı. Ağaçlarda yaşadığında dört ayak üstünde yaşayabilirsin ama yerde yaşadığında, iki ayağının üstünde durman gerekir. Maymun, ağaçlardan her yere bakabiliyordu ... Her zaman bu şekilde, etrafa bakarak yaşamıştı; tehlike yoktu, uzakları görebiliyordu. Yere inince, dört ayak üzerinde yaşamak tehlikeli hale geldi. Bütün etrafı göremiyordu, sadece bir iki metre önünü görebiliyordu ve korkuyordu—bu, onun yaşam şekli değildi. Her zaman ağaçlarda, etrafa bakarak bir çeşit güvenlik içinde yaşamıştı. Düşman neredeyse, farkında oluyordu; kendini koruyabiliyordu. Tamamen korku nedeniyle, yerde iki ayak üzerinde durmak zorunda kaldı. Şu eğlendirici durumu bir düşün: iki ayak üzerinde durmaya çalışan bir maymun! Bütün maymunlar kahkahalarla gülmüş olmalı: "Şu aptala bak, ne yapmaya çalışıyor? "

O zamandan beri evrim durmuş görünüyor. O zamandan beri hiçbir şey olmadı. İnsanlar aynı şekilde yaşadı, zihin değişmedi. Evet, bazı şeyler değişti: daha iyi tesisatları olan daha iyi evlerde yaşıyoruz ... Tabii ki Hindistan'dan bahsetmiyorum! Bir sannyasin bana geçenlerde sordu: "Osho, hayatın güzel olduğunu söylüyorsun. Sana inanabilirdim—ama iki şey var, kadınlar ve Hindistan'ın tesisatları. Benim inanmamı engelliyorlar." Kadınlar değiştirilebilir ama Hindistan'daki

tesisatlar? Hayır!

Seni bir yerden bir yere taşımak için daha iyi yollarımız ve daha iyi taşıtlarımız var. Teknolojimiz çok üstün—insanoğlu aya ayak bastı—ama insanoğlu değişmedi. Bu yüzden, pek çoğunuzun İsa'ya tüküren kalabalıkta olacağını söylüyorum, pek çoğunuzun Mansur'un, öldürülen mistiğin öldürülmesine tanık olan ve ona taşlar atan kalabalıkta olacağını söylüyorum. Sen değişmedin.

İsa'ya nasıl inanabilirsin? O canlıyken, sen onun yüzüne tükürüyordun ve şimdi, iki bin yıl sonra ona inanıyorsun. Bu, senin şüpheni saklamak için ümitsiz bir çaba. Niye İsa'ya inanıyorsun?

Eğer İsa hikâyesinden bir tek şey çıkarılabilirse, bütün Hıristiyanlık yok olacaktır. Eğer bir şey, tek bir şey, tekrar doğum olgusu— çarmıha gerildikten ve üç gün ölü kaldıktan sonra, İsa'nın geri gelmesi—eğer bu bölüm çıkarılırsa, bütün Hıristiyanlık yok olacaktır. İsa'ya inanırsın çünkü ölümden korkarsın ve o, ölümden geri gelen, ölümü yenen tek kişi olarak görünmektedir.

Hıristiyanlık dünyadaki en büyük din haline geleli. Budizm bu kadar büyüyemedi, bunun tek nedeni de ölüm korkusunun insanları Buda'dan çok İsa'ya inandırması. Aslında Buda'ya inanmak cesaret ister çünkü Buda, "Ben size tam ölümü öğretiyorum," demektedir. "Bu küçük ölümle tatmin olmamaktadır. Bu küçük ölüm işe yaramaz, tekrar dönersin. Ben size tam ölümü, nihai ölümü öğretiyorum. Yok olmayı öğretiyorum, böylece hiç geri gelmeyeceksiniz, kaybolacaksınız, varoluşa sızacaksınız, artık olmayacaksınız, geride tek bir iz bile kalmayacak," demektedir.

Hindistan'da Budizm kayboldu, tamamen kayboldu. Bu

kadar büyük, sözde dindar bir ülke ve Budizm tamamen kayboldu. Neden? İnsanlar, sana ölümden sonra yaşayacağını, ruhun ölümsüz olduğunu söyleyen dinlere inanırlar. Buda, farkına varılmaya değer tek şeyin, olmadığın olduğunu söylüyordu. Budizm Hindistan'da yaşayamadı çünkü Budizm, bu korku için sana bir örtü vermiyordu.

Buda insanlara, "Bana inanın," demedi. Bu yüzden öğretisi, bu ülkeden silindi çünkü insanlar inanmak ister. İnsanlar gerçeği istemez, inanç isterler. İnanç ucuzdur. Gerçek tehlikelidir, güçtür, zordur; insanın bedelini ödemesi gerekir. İnsanın araması, sorması gerekir ve bulacağının garantisi yoktur, herhangi bir yerde, herhangi bir hakikatin olduğu garantisi yoktur. Olmayabilir de; amaç var olmayabilir.

İnsanlar inanç ister ama Buda demiştir ki ... Buda'nın son mesajı, *"Appo dipo bhava;* kendi üstüne ışık ol," olmuştur. Bunu söylemiştir çünkü müritleri ağlamaktaydılar. On bin mürit etrafını sarmıştı... Tabii ki üzgündüler, gözyaşları döküyorlardı; ustaları gidiyordu. Ve Buda onlara, "Ağlamayın, neden ağlıyorsunuz?" dedi. Müritlerden biri, Ananda, "Çünkü bizi bırakıyorsun, çünkü sen bizim tek umudumuzdun; çünkü uzun süredir senin yolunla hakikate ulaşacağımızı ümit ediyorduk," dedi.

Ananda'ya cevap olarak Buda, "Bu konuda endişelenmeyin. Size hakikati ben veremem; hiç kimse veremez, hakikat transfer edilemez. Ama ona kendi kendinize ulaşabilirsiniz. Kendinizin üstüne ışık olun," dedi.

Benim tutumum da aynı. Bana inanmana gerek yok. .Ben burada inananlar istemiyorum, ben arayanlar istiyorum ve arayan tamamen farklı bir olgudur. İnanan, arayan değildir. İnanan, aramak istemez, bu yüzden inanır. İnanan, korunmak

ister, kurtarılmak ister, bir kurtarıcıya ihtiyacı vardır. Her zaman bir Mesih arayışı içindedir—onun verine yiyebilen, onun yerine çiğneyip, onun yerine sindirebilen birinin arayışı içindedir. Ama eğer ben yersem, senin açlığın giderilmeyecektir. Seni, kendinden başka hiç kimse kurtaramaz.

Benim burada inananlara değil, arayanlara, sorgulayanlara ihtiyacım var. İnananlar dünyadaki en sıradan, en az akıllı insanlardır. Bu yüzden inancı unut, kendine sorun yaratıyorsun. Bana inanırsan, inançsızlık da baş gösterir—baş göstermek zorundadır çünkü ben burada senin beklentilerini karşılamak üzere bulunmuyorum.

Jaina bir aileden geliyor. Benim sannyasinim olması büyük bir cesaret. Ama geleneksel zihin orada; ondan o kadar kolay kurtulamıyorsun. Bilinçaltının derinliklerinde gizlenen, benim nasıl olmam gerektiği ile ilgili beklentiler var. İnançsızlığın ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Ben kendi tarzımda yaşıyorum, seni dikkate almıyorum. Hiç kimseyi göz önüne almıyorum—çünkü eğer birilerini göz önüne almaya başlarsan, hayatını özgün bir şekilde yaşayamazsın. Göz önüne alırsan, sahte olursun. Samandan bir kulübede yaşayabileceğimi biliyorum ama binlerce, binlerce insan bana tapınmaya gelecektir. Eğer çıplak yaşayabilsem, milyonlarca insan aziz olduğumu, büyük bir aziz olduğumu düşünecektir. Eğer günde bir öğün yemekle yetinebilsem ve bunu da dilenerek elde etsem, bütün ülke benden memnun olacaktır. Ama ben bunları yapamam, bunlar benim için doğal değildir.

Mahavira için çıplak olmak doğal olmuş olabilir; bu yüzden çıplaktı. Ve unutma insanlar bundan memnun değildi çünkü Mahavira'nın etrafını saran insanlar, Krishna ve Rama'ya

inanıyorlardı ve onlar çıplak değillerdi. Mahavira'nın da Krishna gibi davranmasını bekliyorlardı; bir flütü olmasını bekliyorlardı ama onun bir flütü yoktu. Aramış olmalılar—aslında aranacak bir yer yoktu, çıplak duruyordu! O, onların beklentilerini karşılamıyordu. Tavus kuşu tüylerinden oluşan taç neredeydi? Onlar Krishna'yı tanımışlardı; o, tamamen farklı bir birey, varoluşun tamamen farklı bir ifadesiydi. O, çok renkliydi, gökkuşağı gibiydi, tavus kuşu tüylerinden bir tacı vardı, güzel çiçeklerden çelenkler takar, en iyi ipeklerden giysiler giyerdi.

Ve vücudunda da süsler vardı; elmaslar, altınlar, kadınlarınki gibi süsler kullanırdı. O günlerde, erkekler de böyle takılar takardı. Bu daha doğal görünüyor çünkü doğada da erkek hayvan, dişiden daha süslüdür. Erkek tavus kuşunun güzelim tüyleri vardır; dişi tavus kuşunun tüyleri hiç de güzel değildir. Onun için dişi olmak yeterlidir. Erkek, dişi olmadığı için, bunun yerine bir şey koymalıdır. Erkek tavus kuşu dans eder, dişi dans etmez. Bu dans da bir yerine koymadır. Mümkün olduğu kadar güzel görünmek ister—seçilemeyeceğinden korkar!

Guguk kuşundan gelen o güzel ses, o şarkı erkek guguk kuşunundur. Dişi yalnızca oturur, bekler; yalnızca dişi olmak yeterlidir. Doğaya bakarsan şaşırırsın: dişi hayvanlar hiç de süslü değillerdir. Eski günlerde, insanlarda da durum böyleydi. Dişi, olduğu haliyle güzeldir; doğa onu güzel yapmıştır. Bu yüzden Krishna'nın zamanında, beş bin yıl önce, erkeklerin güzel giysileri, çiçekleri, süsleri vardı ve Hindular bu fikre alışıktılar. Ve sonra Mahavira geldi, çıplaktı; süsleri, giysileri, vücudunu süsleyecek bir şeyi yoktu, tamamen çıplaktı. Sadece bu kadar da değil, saçlarını yolardı. Biraz deli görünmüş olmalı. Yalnızca deli insanlar saçlarını yolarlar; delilik seni ele geçirdiğinde, saçlarını yolarsın. O başka bir nedenle yoluyordu—çünkü saç güzellik verir.

Ve saçı olmayan insanlar, benim gibi insanlar, güzel kuramlar yaratmak zorundadır! Kellerin en seksi insanlar olduğu söylenir. Bu teoriye göre insanlar üç şekilde kel olurlar. Bazıları, ön taraftan kelleşmeye başlar: bunlar en seksilerdir. Bazıları arkadan başlar: bunlar seksi değillerdir, sadece öyle olduklarını düşünürler. Ve bazıları da ortadan başlar: onlar hakkında bir şey söylememek daha iyi! Saç, güzellik verir. Kel insanlar, saçın yerine bir şey koyma gereğini duyarlar ve bu yüzden bütün dünyada kellerin seksi olduğu dedikodusunu çıkarmışlardır.

Krishna ve Rama çok estetik insanlardı ama Mahavira tamamen farklıydı, çok sadeydi. Ama bu onun için doğaldı; çıplaklığı içinde, Krishna'nın giysileri ve süsleri içinde olduğu kadar güzeldi. Aslında, eski kutsal kitaplar, Mahavira'nın dünyadaki en güzel insan olabileceğini yazıyor. Çıplak olmasının nedeni bu olabilir. Eğer orantılı bir bedenin varsa, eğer vücudun gerçekten güzelse, giysileri neden umursayasın?

Çirkin insanlar, giysiler konusuna daha çok dikkat ederler çünkü bu şekilde durumu biraz idare edebilirler. Çirkin bir vücudu olan bir kadın, kumsala çıplak gitmeyecektir. Kumsallara karşı olacaktır; çıplak olmanın, çıplakların ve çıplaklar kamplarının karşısında olacaktır. Aslında gerçekten karşısında olduğu şey, eğer çıplak olarak giderse, korkunç bir sahne olacağıdır!

Bir ülke güzelleştiğinde, insanlar çıplaklaşmaya başlar. Bir ırk güzelleştiğinde, insanlar çıplaklaşır. Saklamaya gerek yoktur. Biz sadece çirkin bölümleri saklarız. Ama giysiler, güzel vücutları olmayan insanlar için iyidir. Güzel bir göğsün, erkeksi bir göğsün olmayabilir ama dolgulu paltolar giyersin ve öyle görünür—en azından dışarıda-kilere.

Bir adam, çıplaklar kampında karısını arıyormuş... Bir

polis de ona bakıyormuş. Şüphelenmiş ve sormuş: "Ne arıyorsun? Saatlerdir arıyorsun ... Bir hazine mi arıyorsun?" Adam cevap vermiş: "Hayır, sadece gömülmüş bir göğüs[{3}] arıyorum."

Doldurulmuş giysilerle, bedenine şekil verebilirsin. Mahavira'nın güzel olmuş olması lazım—ben de böyle hissediyorum—nadir ve güzel bir kişi olması lazım. Ama görünümü, beklenen bir şey değildi, bu yüzden insanlar ona karşıydı. Hiçbir köy, hiçbir kasaba ona ev sahipliği yapmak istemiyordu. Köylerden, kasabalardan kovuluyordu, ona taşlar atılıyordu, kasabalardan çıkarmak için arkasından vahşi köpekler salınıyordu—sadece çıplak olduğu için kimseye bir zarar vermiyordu; düşünebileceğin en zararsız insandı, karıncaya bile zarar vermezdi. Geceleri yalnızca bir tarafında yatardı. Bir tarafından bir tarafına dönmezdi çünkü kim bilir belki bir karınca gelebilirdi ve bir tarafından bir tarafına dönerken karıncayı öldürebilirdi. Geceleri yürümezdi çünkü görmeden bir böceğin üstüne basabilirdi. Çimende, çimlerde yürümezdi; yağmur mevsiminde yürümezdi çünkü yağmur mevsiminde pek çok böcek doğar. Böyle zararsız bir adamdı ama insanlar ona yanlış davranıyorlardı. Ve tek neden neydi? Onların beklentilerini karşılamıyordu. Hiçbir Buda, hiçbir zaman beklentileri karşılamamıştır... Aslında, Buda olmasının nedeni budur: asla taviz vermez. Eğer benim hakkımda da beklentilerin varsa, yine sorun yaşayacaksın çünkü ben senin beklentilerini göz önüne almam. George Gurdjieff müritlerine en temel şeylerden birini söylüyordu: "Başkalarını dikkate alma, yoksa hiç büyüyemezsin." Ve bütün dünyada olan budur, herkes başkalarını göz önüne alır: "Annem ne düşünecek? Babam ne düşünecek? Toplum ne düşünecek? Eşim ne düşünecek? ..." Ya ebeveynlere ne demeli—ebeveynler bile çocuklarından korkar! "Çocuklarımız ne düşünecek?" diye düşünür.

Bir adam bana geldi ve, "Sannyasin olduğumdan beri, çocuklarım benim delirdiğimi düşünüyor, bana gülüyorlar. Hiçbir şey bundan, kendi çocuklarımdan daha fazla acı vermiyor. Bana pencereden bakıyorlar, odanın içine girmiyorlar! Birbirlerine fısıldıyorlar—ne olduğunu bilmiyorum ama benim hakkımda konuşuyorlar. Bir şeylerin yanlış gittiğini düşünüyorlar," dedi.

İnsanlar, birbirlerini göz önüne alırlar—ve göz önüne alınacak milyonlarca insan vardır. Eğer herkesi göz önünde tutmayı sürdürür-sen, asla bir birey olamazsın, yalnızca karmakarışık bir çorba olursun. O kadar taviz verirsen, çoktan intihar etmiş olursun.

İnsanların, otuz yaşında ölüp yetmiş yaşında gömüldüğü söylenir. Ölüm çok erken gerçekleşir—hatta ben otuzun bile doğru olduğunu düşünmüyorum, ölüm daha da erken gerçekleşir. Yasaların ve devletin seni bir yurttaş olarak tanıdığı yirmi bir yaşına yakın bir yerde ölürsün. Aslında, seni bu nedenle yurttaş olarak tanırlar: artık tehlikeli değilsindir, vahşi değilsindir, acemi değilsindir. Artık her şey içine doğru bir şekilde yerleştirilmiştir; şimdi topluma uyumlu hale gelmişsindir. Ülkenin sana oy verme hakkını vermesinin nedeni budur; bir vatandaş, uygar bir insansındır. Artık bir insan değil, bir vatandaşsındır.

Benim kendi gözlemime göre, insanlar yirmi bir yaşına doğru ölüyor. Ondan sonra kalan sadece, insanlık sonrası bir varoluş oluyor. Mezar taşlarına üç tarih yazmaya başlamalıyız: doğum, ölüm ve insanlık sonrası ölüm.

Önce bana inanıyorsun—ki yanlış yaptığın şey de bu, bana inanma—ve sonra inanmıyorsun. Sonra çelişki içinde kalıyorsun ve s sorun ortaya çıkıyor. Ne yapmalı? Bu ikilikten

nasıl kurtulmalı? İkiliği sen yaratıyor ve sonra ondan kurtulmak istiyorsun. Ben sana ondan nasıl kurtulacağını söylemem, onun içine nasıl girmeyeceğini söyleyebilirim. Niye en başta böyle bir ikiliğin içine giriyorsun?

Akıllı bir insanı, zor durumlardan kurtulmayı bilen bir kişi olarak tanımlarlar ve bilge kişiyi de böyle durumlara hiç girmemeyi bilen bir kimse olarak. Bilge ol. Neden kökünden halletmeyesin? Bana inanma, benimle seyahat eden bir arkadaş ol. Benim sannyasinlerim böyledir: onlar inananlar değil, gezgin arkadaşlardır. Benimle bilinmeyene doğru yürümektedirler; kendi ayaklarıyla, kendi kendilerine yürümektedirler. Ben seni omuzlarımda taşımam, ömür boyu sakat olarak kalmam istemem; sana koltuk değnekleri vermem, kendi kendine yürümen gerekir.

Evet, yolu biliyorum, onun üstünde yürüdüm, yoldaki bütün tuzakları biliyorum. Sana, "Dikkatli ol, bir tuzak var!" diye bağırmayı sürdürürüm. Ama onun içine düşüp düşmemek yine de senin kararına bağlıdır. Eğer içine düşersen, seni hor görmem, özgürlüğüne saygı duyarım. Eğer düşmezsen, seni ödüllendirmem, zeki bir insanın bu şekilde davranması gerektiğini düşünürüm. Bu yüzden bende bir ödül yoktur ve bende bir ceza da yoktur; cennet de yoktur, cehennem de yoktur; erdem de yoktur, günah da yoktur. Benim sevincim budur—paylaşmak. Eğer onu benimle paylaşmak, senin de sevincin ise güzel, benimle birlikte ne kadar ileriye gitmek istersen gidebiliriz. Ayrı bir yol istediğin anda, bu da olur, bir vedayla ayrılırız.

Bana inanmanın gereği yoktur, bana tutunmanın gereği yoktur. Ve o zaman inanmazlık meselesi ortaya çıkmaz, ikilik olmaz ve bundan kurtulmak için bir yol bulman gerekmez. Lütfen ikiliğin içine girme.

ÖLÜM HAKKINDAKİ TUTUMUN TAM OLARAK NEDİR?

Kamalesh adında bir mistik, darağacına götürülürken, önünde koşan büyük bir kalabalık gördü. Onlara, "Bu kadar acele etmeyin," diye bağırdı. "Sizi temin ederim, ben olmadan hiçbir şey olmayacak."

Benim ölüm karşısındaki tutumum budur: o, var olan en büyük şakadır. Ölüm, hiçbir zaman meydana gelmemiştir çünkü hayat sonsuzdur. Hayat sona eremez; o bir nesne değil, bir süreçtir. Başlayan ve biten bir şey değildir, başlangıcı ve sonu yoktur. Farklı şekillerde hep burada olmuşsundur ve yine değişik formlarda, nihai olarak da şekilsiz olarak burada olacaksındır. Bir Buda, varoluşta bu şekilde yaşar: şekilsizlik haline gelir. Maddi formlardan tamamen yok olur.

Ölüm yoktur, o bir yalandır—ama çok gerçek görünür. Sadece gerçek görünür, gerçek değildir. Böyle görünür çünkü kendi ayrı varoluşuna çok fazla inanırsın. Varoluştan ayrı olduğuna inanarak ölüme gerçeklik verirsin. Varoluştan ayrı olduğun fikrini bırakırsan, ölüm yok olur.

Eğer ben varoluşla birsem, nasıl ölebilirim? Varoluş benden önce vardı ve benden sonra da olacaktır. Ben sadece okyanusta küçük bir dalgayım ve dalga gelir, gider ama okyanus kalır. Evet, sen orada olmayacaksındır—olduğun şeklinle orada olmayacaksındır. Formun yok olacaktır ama o formun içinde olan, ya başka formlarda ya da en son seviyede formsuz olarak var olmaya devam edecektir.

Varoluşla bir hissetmeye başla çünkü bu şekilde olur. Gün içinde pek çok kez gözleyenle gözlenen arasındaki ayrımı yok etmendeki ısrarım bu yüzden. Ne zaman olursa olsun, nerede olursa olsun, birkaç an bul ve gözlenenle gözleyen arasındaki ayrımın yok olmasına izin ver. Gördüğün ağaç ve baktığın bulut

haline gel ve bu şekilde yavaş yavaş ölüme gülmeye başlarsın.

Darağacına götürülen o mistik, ölüm hakkındaki bütün yalanı görmüş olmalı ki, ölüm hakkında şaka yapabiliyordu. Darağacına götürülüyordu, önünde koşan büyük bir kalabalık gördü; çarmıha gerilmesini seyredeceklerdi ...

İnsanlar bu tip şeylere pek meraklıdırlar. Eğer birinin ortalık yerde öldürülmekte olduğunu duysalar, hemen orada toplanırlar. Bu çekimin nedeni ne? Derinlerde hepiniz katilsiniz ve bu da, onun tadını çıkarmanın bir yoludur. Cinayet ve şiddet hakkındaki filmler, dedektif romanları bu yüzden bu kadar moda, bu kadar popülerdir. Eğer içinde cinayet yoksa, intihar yoksa, müstehcen cinsellik yoksa, bir film asla hit olmaz. Asla başarılı olmaz. Neden—çünkü kimse başka bir şeyle ilgili değildir. Bunlar, senin varlığındaki derin arzulardır. Onları ekranda görünce, sanki bunları kendin yapıyormuşçasına hoşuna gider, filmdeki veya romandaki karakterlerle özdeşleşirsin.

O mistik, darağacına götürülüyordu. Önünde koşan büyük bir kalabalık gördü. Onlara, "Bu kadar telaş etmeyin," dedi. "Sizi temin ederim. Ben olmadan bir şey olmayacak. Rahatça, yavaş yavaş yürüyebilirsiniz. Öldürecekleri insan benim ve ben olmadan hiçbir şey meydana gelmeyecek."

Benim ölüm konusunda tutumum budur. Gül! Ölüm hakkındaki tutumun gülmek olsun. Bu, insanın kendisi tarafından, ego tarafından, çekingenlik tarafından yaratılmış kozmik bir yalandır. Bu yüzden doğada başka hiçbir hayvan, kuş, ağaç ölümden korkmaz. Sadece insan korkar ve onun hakkında çok patırtı yapar, bütün hayatı boyunca titrer. Ölüm yaklaşmaktadır ve ölüm yüzünden, kendisinin tam yaşamasına izin vermez. Eğer bu kadar korkuyorsan, nasıl yaşayabilirsin?

Hayat, ancak korku olmadan mümkündür. Hayat, korkuyla değil, ancak aşkla mümkündür. Ve ölüm korku yaratır.

Peki, suçlu kimdir? Tanrı ölümü yaratmamıştır, insanın kendi icadıdır. Egoyu yaratırsan, diğer tarafını da yaratmış olursun—ölümü.

BEN, OLDUĞUMA İNANAMIYORUM. BENİM NEYİM VAR?

Bu mümkün değildir. Olmadığını söylemek imkânsızdır çünkü bunu söylemek için bile olmak gerekir. Batı'nın en büyük filozoflarından biri, Batı'da modern felsefenin babası Descartes'di. Bütün hayatı kuşku duyulamayacak, kuşkulanılamayacak şeyi aramakla geçmişti. Bir temel arıyordu ve kuşkulanılamayacak bir temel arıyordu; üzerine ancak bu şeklide doğru bina kurulabilirdi. Aradı, çok samimi bir şekilde aradı.

Tanrı'dan kuşkulanılabilir, ölüm sonrası hayattan kuşkulanıla-bilir, hatta diğerinin varlığından bile kuşkulanılabilir. Ben buradayım, beni görebiliyorsun ama kim bilir belki rüya görüyorsundur çünkü rüyalarda da diğerini görebilirsin ve diğeri, rüyada da, gerçek hayatta olduğu kadar gerçek görünür. Rüyanda şüphe duymazsın. Aslında, gerçek hayatta bazen kuşku duyabilirsin ama rüyada kuşku duyulmaz.

Chuang Zu'nun, "Çözemediğim bir sorunum var. Sorunum şu ki, bir gece rüyamda kelebek olduğumu gördüm. O geceden beri kafam karışık," dediği söylenir. Bir arkadaşı, "Bunda kafa karışıklığı yaşayacak ne var? Herkes rüya görür, bunda özel bir şey yok. Rüyanda bir kelebek olman seni neden endişelendiriyor? Ne olmuş yani?" demiş. Chuang Zu, "O günden beri şaşırdım, kim olduğuma karar veremiyorum," diye cevap vermiş. "Eğer Chuang Zu, rüyasında kelebek olabiliyorsa, kim bilir—kelebek uyuduğunda, Chuang Zu olduğu rüyasını görüyor olabilir. O

zaman ben Chuang Zu muyum, yoksa sadece rüya gören bir kelebek miyim? Eğer bu mümkünse, eğer Chuang Zu kelebek olabiliyorsa, o zaman o da mümkündür. Öğleden sonra güneşinde, bir ağacın gölgesi altında dinlenen kelebek, rüyasında Chuang Zu olduğunu görebilir. Ben şimdi kimim—rüya gören bir kelebek mi, rüya gören Chuang Zu mu?"

Bu zordur. Diğerinin olduğuna karar vermek bile zordur, çok zordur. Descartes uzun süre aradı. Sonra bir gerçeğe rast geldi ve bu da, "Ben varım,"dır. Bundan şüphe duyulamaz, bundan kuşkulanılamaz çünkü olmadığını söylemek için bile, olman gerekir.

Kadın kocasını dürtmüş: "Galiba eve hırsız girdi. Uyanık mısın?" Adam cevap vermiş: "Hayır!"

Eğer uyanık değilsen, nasıl, "Hayır," diyebilirsin ki? Bu "hayır", senin uyanık olduğunu varsayar.

Bana, "Ben, olduğuma inanamıyorum," diyorsun. Bu, bir inanç meselesi değildir; sen varsın. Yoksa bu inanamayan kim olabilir? Bu kuşkuyla dolu olan kim olabilir? Bir kuşkulanan olmadan, kuşku olabilir mi? Rüya gören olmadan, rüya olabilir mi? Eğer kuşku oradaysa, o zaman bir tek şey kesindir: kuşkulanan da oradadır.

Bu, bütün dinlerin temelidir: "Ben varım." Buna inanılması gerekmez—inanç meselesi yoktur, bu basit bir gerçektir. Gözlerini kapat ve bunu inkâr etmeye çalış. İnkâr edemezsin çünkü inkâr edişin kendisinde onu kanıtlamış olursun.

Ama bu çağ, kuşku çağıdır. Ve unutma ki, kuşku çağı olan herhangi bir çağ, büyük bir çağdır. Büyük kuşkular ortaya çıktığında, büyük meydan okumalar da ortaya çıkar.

Şimdi bu, senin için de en büyük meydan okuma—bu, kendi varlığından bile şüphelenen kuşkucunun içinde daha derine gitmek. Bu kuşkunun içine gir, bu kuşkucunun içine gir. Bu, senin meditasyonun haline gelsin ve onun içinde daha derine giderek, bunun varoluştaki yegâne kuşkulanılamayacak gerçek olduğunu görürsün.

Ve bunu hissettiğinde, güven ortaya çıkar.

BÜTÜN ZİHİNLER YAHUDİ Mİ?

Bunda bir gerçeklik payı var, böyledir. Yahudi olmanın bir ırkla alakası yoktur. Yahudilik, gerçekte bir özelliktir—hesaplama özelliği, her zaman iş kafasıyla düşünme özelliği. Bu yüzden daha geçen gün İtalyanların bu büyük işi Yahudilerden almalarının şaşırtıcı olduğunu söyledim. Bu inanılmaz, bu bir mucize çünkü Vatikan dünyadaki en büyük iştir. Bütün Rockefellerlar'ı, Morganlar'ı, Fordlar'ı bir araya getirsen, o kadar büyük olmaz. Yahudilik bir özelliktir; bir Hindu'da bulunabilir, Bir Jaina'da bulunabilir, bir Hıristiyan'da, bir Budist'te bulunabilir. Bu bir hesaplama özelliğidir. Büyük bir zekâ haline gelebilir ama büyük bir kurnazlık haline de gelebilir—iki alternatif de gerçekleşebilir. Yahudiler, dünyaya en büyük zihinleri vermişlerdir; bu yüzyılda baskın olan bütün insanlar Yahudi'ydi. Karl Marx, Sigmund Freud, Albert Einstein baskın olan, insanlık üzerinde derin etki yapan üç büyük zihindir ve hepsi Yahudi'dir. Yahudiler başkalarından daha fazla Nobel ödülü alırlar. Bu, işin bir tarafıdır: zihin çok zeki olabilir. Ama diğer taraftan çok kurnaz, çok acımasız, çok hesapçı da olabilir.

Bir Yahudi, çok iyi fiyata bir at aldığı pazardan dönerken fırtına çıkmış—ve Sibirya fırtınaları gerçekten korkutucudur! Yahudi, "Tanrım, eğer beni kurtarırsan, bu atı satıp parasını

fakirlere dağıtacağım," diye dua etmiş. Bu sözleri söyler söylemez fırtına dinmiş ve eve sağ salim ulaşmış.

Bir sonraki hafta, istemeyerek de olsa pazara, atını satmaya gitmiş. Ama yanına bir de kaz almış. Yaşlı İzak, "Atın fiyatı ne kadar?" diye sormuş. Bizimki, "At kazla birlikte satılıyor," diye cevap vermiş. "At iki ruble ve kaz yüz ruble!"

Bu hesapçılık, bu kurnazlık—işte Tanrı'yı bile kandırıyor!

Küçük bir oğlan sinagoga gidiyormuş. Annesi ona iki bozuk para vermiş, birisi oğlanınmış, biri de sinagogda Tanrı'ya sunması içinmiş. Yolda paralarla oynuyormuş ve paralardan biri elinden kayıp bir deliğe düşmüş. Oğlan durmuş, gökyüzüne bakmış ve, "İşte, Tanrım paranı al," demiş. "Paran işte gidiyor! Sen sonsuz güce sahipsin, onu her yerde bulabilirsin. Benim içinse zor olur."

Sadece küçük bir oğlan—ama soruna hemen çözüm buluyor. Bu özellik Yahudiliktir.

Zengin bir tüccar olan İbrahim Silberstein, evliliğinin yirmi beşinci yılını kutlamak için bütün arkadaşlarını davet etmiş. Davetiye kartında şöyle yazıyormuş: "Bu özel günümüzde bizi ziyaret edemeyen konuklarımızın hediyeleri geri gönderilecektir."

Müşterilerinden biri olan Zakeriya, bu davetiyeyi alınca hemen gidip mücevher dükkanından gümüş bir avize ödünç almış ve karısı Ester'e, "Harika bir fikrim var hayatım!" demiş. "Bu avizeyi Silbersteinlar'a göndereceğiz ama onları ziyaret etmeyeceğiz böylece hiçbir masrafımız olmayacak çünkü bize geri gönderecekler."

Zakeriya avizeyi göndermiş ve geri göndermelerini sabırla beklemeye başlamış. Bir hafta geçmiş, sonra iki, üç ama hala

avizeden bir haber yokmuş. Çok sinirlenen Zakeriya sonunda gidip Silbersteinler'ı görmeye karar vermiş. Silberstein arkadaşını çok sıcak bir şekilde karşılamış ve "Ah, sonunda buradasın," demiş. "Geleceğini biliyordum. Daha bu sabah, sevgili karım Rebeka'ya, 'Eğer eski arkadaşım Zakeriya bugün gelmezse, yarın avizeyi göndermemiz gerekecek," diyordum!"

Bu özellik nerede olursa olsun Yahudiliktir. Eğer kendi zihnini seyretmeye çalışırsan, orada bir Yahudi bulursun. Ne zaman hesaplarsan ve ne zaman matematiksel olarak yaşamaya başlarsan, ne zamcın hayatın bir iş, sadece mantıklı bir iş haline gelirse, ne zaman paylaşma, risk alma, kumar oynama özelliğini kaybedersen, içindeki Yahudi'ye dikkat et.

Ama Yahudi'yi yok etmek çok zordur çünkü sana verdiği şeyler vardır. Dünyada başarılı olmana yardım eder, ünlü olmana yardım eder, sana bütün dünyayı sunar. Eğer gerçekten hesapçıysan, bütün dünya senin olur. Bu, çok baştan çıkarıcıdır. Eğer dünya ve onun bütün sundukları seni baştan çıkarıyorsa, içindeki Yahudi'den kurtulamazsın.

Ve içindeki Yahudi'den kurtulamazsan, asla dindar olamazsın, asla masum olamazsın—ve masumiyet olmadan, güzellik yoktur, kutsanma yoktur.

23. Bölüm - Ustanın Ellerinin Arkasında

GÖZLEYEN VE GÖZLENEN BİR OLDUĞUNDA, TANIK NEREDEDİR?

Gözleyen ve gözlenen, tanığın iki yüzüdür. Birbirlerinin içinde yok olduklarında, birbirlerinin içinde eridiklerinde, bir olduklarında, tanık ilk defa olarak kendi bütünlüğü içinde ortaya çıkar.

Ama bu soru pek çok insanda ortaya çıkıyor, bunun nedeni, tanığın gözleyen olduğunu düşünmeleri. Zihinlerinde, gözleyen ve tanık eşanlamlı oluyor. Bu yanlıştır; gözleyen, tanık değil, sadece onun bir parçasıdır. Ve parça, ne zaman kendini bütün olarak düşünürse, sorun ortaya çıkar.

Gözleyen, öznel demektir ve gözlenen de nesnel. Gözleyen, gözlenenin dışında olan demektir ve gözleyen, aynı zamanda içte olan demektir.

İçerideki ve dışarıdaki ayrı olamaz, birliktedirler, yalnızca birlikte olabi lirler. Bu birliktelik, bu birlik yaşandığında, tanık ortaya çıkar. Tanıklığı deneyemezsin. Eğer denersen, yalnızca gözleyeni denemiş olursun ve gözleyen, tanık değildir.

O zaman ne yapılması gerekir? Erime olmalıdır, birleşme olmalıdır. Bir gülü gördüğünde, görülen bir nesne ve gören bir özne olduğunu tamamen unut. Bırak, bu ânın güzelliği, bu ânın kutsaması ikinizi de aşsın, böylece gül ve sen artık ayrı değilsinizdir; bir ritim, bir şarkı, bir coşku haline gelmişsinizdir. Severken, müziği deneyimlerken, günbatımını seyrederken, tekrar tekrar bu duruma gel. Ne kadar çok olursa, o kadar iyi olur çünkü bu bir sanat değil, bir beceridir. Bu beceriyi kazanman gerekir ve bir kere kazandığında, onu her yerde, her an

tetikleyebilirsin.

Tanık ortaya çıktığında tanık olan hiç kimse yoktur, tanık olunan bir şey de yoktur. Hiçbir şeyi yansıtmayan, saf bir aynadır. Onun bir ayna olduğunu söylemek bile yanlıştır; onun bir yansıtma olduğunu söylemek daha doğrudur. Hareketli bir erime ve bileşme sürecidir; durağan bir olgu değildir, bir akıştır. Gülün sana ulaşması, senin güle ulaşman: varlığın bir paylaşmasıdır.

Tanığın, gözleyen olduğu fikrini unut; öyle değildir. Gözleyen olmak denenebilir, tanık ise oluşur. Gözleyen, bir tür konsantrasyondur ve gözleyen seni ayrı tutar. Gözleyen, senin egonu büyütür, güçlendirir. Ne kadar fazla gözlemci haline gelirsen, kendini o kadar bir ada gibi hissedersin—ayrı, uzakta.

Çağlar boyu, dünyadaki bütün keşişler, gözleyen olmuşlardır. Buna tanık demiş olabilirler ama bu, tanık değildir. Tanık tamamen farklı, nitelik olarak farklı bir şeydir. Gözleyen olmak, çalışılabilir, geliştirilebilir; bunu çalışarak daha iyi bir gözlemci haline gelebilirsin.

Bilim adamı gözlemler, mistik ise tanık olur. Bütün bilim süreci, gözlem sürecidir; hiçbir şeyin kaçırılmaması için çok sert, dar açılı, keskin bir gözlemdir. Ama bilim adamı Tanrı'yı bilmeye ulaşamaz. Gözlemi çok çok uzmanca olsa da, Tanrı'nın farkında olmadan kalır. Tanrı'ya rastlamaz, aksine Tanrı'nın varlığını inkar eder çünkü ne kadar çok gözlemlerse—ki onun bütün süreci gözlemdir—varoluştan o kadar ayrılır. Köprüler yıkılır ve duvarlar ortaya çıkar; kendi egonda hapis olursun.

Mistik, tanık olur. Ama tanık olma bir oluş, bir yan üründür— herhangi bir anda, herhangi bir durumda, herhangi bir deneyimde tam olmanın bir yan ürünüdür. Bütünlük anahtardır; bütünlüğün içinden tanık olmanın kutsanması

ortaya çıkar. Gözlemleme hakkındaki her şeyi unut. Sana gözlenen nesne hakkında daha doğru bir bilgi verecektir ama kendi bilincinden tamamen habersiz olarak kalırsın.

Bilim nesnel, sanat özneldir, din, ikisi de değildir—ne o, ne bu. O zaman din nedir? Din, nesne ile öznenin buluşmasıdır; din, seven ile sevilenin buluşmasıdır. Din, ayrılığın, ikiliğin yok olmasıdır. Ve bu ayrılıkta enerji ortaya çıkar; ikilik tarafından sınırlanan, ayrı tutulan enerji, tam bir birlik içinde dans etmeye başlar.

Bu birlik, tanık olmaktır. Senin başına, sadece arada bir gelir ve o zaman da pek dikkat etmezsin çünkü aniden gelir ve gider. Ve onu anlamadığın için, bu deneyimi korumazsın. Aslında onu ihmal eder, görmezden gelirsin; tehlikeli gibi görünmektedir.

Kadın ve erkeğin birleşerek eriyip, birbirlerinin içinde yok olduğu derin bir orgazm durumunda, bu ortaya çıkar. En yüksek zirvede, bir an için meydana gelir. Artık iki enerji olmadığı durumda, enerjileri onlara iki diyemeyeceğin kadar birbirlerinin içine sızdığında ... O orgazm zirvesi, tanıklığın ortaya çıktığı andır. Bu, Tantra'nın tüm sırrıdır. Tantra, orgazm coşkusunda, tanıklığın kendiliğinden ortaya çıktığını keşfetti. Bu, Tanrı'dan bir hediye, *samadhi'ye* girmek için doğal bir hediyedir.

Ama bütün yaratıcı deneyimlerde olur çünkü bütün yaratıcı deneyimler, orgazm gibidir, gizli bir şekilde içlerinde, cinsellikle ve zevkle ilgili bir şey vardır. Bir ressam ağaçlara baktığında, ağaçların yeşili, kırmızısı, sarısı, senin baktığın zamankiyle aynı değildir. Onun deneyimi orgazm gibidir, içinde tamamen yok olur. Bir gözlemci olarak orada bulunmaz, derin bir ilişkiye girer. Ağaçların yeşiliyle, kırmızısıyla, sarısıyla bir olur.

Ressam, güzel varoluşa bakmanın orgazm gibi bir deneyim olduğunu bilir. Bu yüzden resim çizerken, cinsellikten uzak durur. Zaten orgazm gibi bir zevk yaşamaktadır, ayrıca cinselliğe girmesine gerek yoktur. Cinsellikten uzak durmak, ona doğal gelir.

Binlerce şair, ressam ve müzisyen, cinsellikten uzak durmuştur ve bunun için bir çaba da harcamamışlardır. Keşişler, büyük bir çabayla cinsellikten uzak dururlar. Neden? Keşiş yaratıcı değildir; hayatında orgazma benzer bir deneyim yoktur; zihni, cinsel deneyime özlem duyar. Şair, müzisyen, ressam, dansçı gibi yaptıkları her neyse onun içinde yok olabilen kişiler, daha yüksek bir düzlemde bir orgazm deneyimi yaşamaktadırlar; cinselliğe gerek yoktur. Eğer arada bir böyle bir insan cinselliğe giriyorsa, bu tamamen oyunculuk nedeniyledir, sadece oyunculuktur. Ve cinsellik, oyunculuk özelliğine sahip olduğunda kutsaldır. İhtiyaç nedeniyle olduğunda biraz çirkindir, çünkü ihtiyaç nedeniyle olduğunda diğerini sömürürsün ve ihtiyaç nedeniyle olduğunda, seni asla en yüksek orgazm zirvesine ulaştıramaz. Bir yerde mutlaka hoşnutsuz kalırsın çünkü ihtiyaç nedeniyle olduğunda bir amaç, amaç odaklı bir yönelme vardır. Yönlendirme, sömürme, diğerini bir vasıta olarak kullanma çabası vardır. Sadece oyuncu olduğunda ise tamamen farklıdır.

D.H. Lawrence, Tanrı'yı cinsel orgazmda deneyimlediğini söylerken haklıdır. Ama onun cinselliği keşişlerin cinselliğinden tamamen farklıdır. Onların Lawrence'ı anlamaları imkansızdır.

Lawrence bu yüzyılın en yanlış anlaşılmış kişilerden biridir—en güzel, en yaratıcı, en değerlilerden biridir ama en yanlış anlaşılmış olandır. Ve bunun nedeni de deneyiminin tamamen farklı bir özelliği olmasıdır. Cinsel orgazmdan bahsederken, senin cinsel orgazmından bahsetmiyor; kendi

cinsel orgazmından bahsediyor. Sadece çok nadir insanlar onu anlayacaktır. O, doğal bir *tantrikadır*—tantra biliminden habersizdir ama ona bir şekilde rast gelmiştir. Hayatında bir şekilde bir pencere açılmıştır; onun cinsellik anlayışı ruhanidir.

Bu , ne yaptığın değil, nasıl yaptığın meselesidir. Ve en son seviyede bu, yaptığın mı, yoksa izin mi verdiğin meselesidir. Eğer olmasına izin verirsen, yaratıcı bir buluşma olduğunda, sen aniden bir tanık haline geleceksindir. Bunda gözleyen ve gözlenen bir olur—aslında bu, sadece ikisi birleştiğinde olur.

LÜTFEN BİLİNCİN VE ENERJİNİN BULUŞMASI HAKKINDA BİRŞEYLER ANLATIR MISIN?

Modern fizik, şimdiye kadar keşfedilmiş en önemli şeylerden birini keşfetmiştir ve bu da şudur: madde enerjidir. Albert Einstein'ın insanlığa en önemli katkısı bu olmuştur: e, mc2'ye eşittir, madde enerjidir. Madde yalnızca görünür... Yoksa madde diye bir şey yoktur, hiçbir şey katı değildir. Sert bir kaya bile, nabız gibi atan bir enerjidir; sert bir kaya bile, gürleyen okyanus kadar enerjidir. Kayada yükselen dalgalar görülemez çünkü çok gizlidirler ama kaya dalgalanmakta, nabız gibi atmakta, nefes almaktadır; canlıdır.

Friedrich Nietzsche, Tanrı'nın öldüğünü bildirmiştir. Tanrı ölü değildir—aksine, madde ölmüştür. Maddenin hiç var olmadığı bulunmuştur. Maddeye karşı bu anlayış, fiziği mistisizme yaklaştırır, çok yaklaştırır. İlk defa olarak mistik ve bilim adamları çok yakınlaşmış, neredeyse el ele tutuşur hale gelmişlerdir. Bu çağın en büyük adamlarından biri olan Eddington, "Maddenin bir şey olduğunu düşünürdük ama artık böyle değil," demiştir. "Madde bir şeyden çok, bir düşünceye benziyor." Varoluş enerjidir. Bilim, gözlenenin, nesnenin enerji olduğunu keşfetmiştir. Çağlar boyunca, en azından beş bin

yıldır, diğer kutbun—öznenin, gözleyenin, bilincin—enerji olduğu düşünülmüştür.

Senin bedenin enerjidir, zihnin enerjidir, ruhun enerjidir. O zaman bu üçü arasındaki fark nedir? Fark, yalnızca farklı ritimlerden, farklı dalga boylarından gelir, hepsi bu. Beden apaçıktır—enerji apaçık bir şekilde, görünen bir şekilde işlev görür.

Zihin biraz daha inceliklidir ama yine de çok gizli değildir çünkü gözlerini kapatıp hareket eden düşünceleri görebilirsin; görülebilirler. Bedenin gibi görülebilir değildirler; bedenin herkes için görülebilirdir, alenen görünür. Düşüncelerin ise özel olarak görülebilir. Başka kimse senin düşüncelerini göremez; sadece sen görebilirsin— veya düşünceleri görmekte çok derinden çalışmış insanlar görebilir. Ama normalde başkaları için görünebilir değildirler. Ve içindeki üçüncü ve yüksek seviyedeki katman bilinçtir. Bu, sana bile görünür değildir. Bir nesneye indirgenemez, özne olarak kalır.

Eğer bu üç enerji ahenkli bir şekilde çalışırsa, sen sağlıklı ve bütün olursun. Eğer bu enerjiler ahenk ve uyum içinde çalışmazsa, hasta, sağlıksız olursun; artık bütün değilsindir. Ve bütün olmak, kutsal olmaktır.

Burada verdiğimiz çaba, sana bedeninin, zihninin, bilincinin, tek bir ritimle, bir birlik ve derin bir ahenk içinde dans edebilmesi için yardımcı olmaktır. Beden, zihin ve bilinç birlikte çalıştığında, kutsal üçleme haline gelirsin ve bu deneyimde Tanrı vardır.

Sorduğun soru önemli. "Bilinç ve enerjinin ilişkisi hakkında bir şey söyle," diyorsun.

Bilinç ve enerji arasında hiçbir ilişki yoktur. Bilinç

enerjidir, en saf enerjidir: zihin o kadar saf değildir, beden daha da az saftır. Beden çok karışıktır ve zihin de tamamen saf değildir. Bilinç, tam ve saf enerjidir ama bu bilinci ancak bu üçlüden bir kaos değil, bir evren yaratabilirsen tanırsın. İnsanlar kaos içinde yaşamaktadır: bedenleri bir şey söyler, bedenleri bir yöne gitmek ister; zihinleri, bedenden tamamen habersizdir—çünkü yüzyıllardır sana beden olmadığın, bedeninin sana düşman olduğu, onunla savaşman gerektiği, onu yok etmen gerektiği, bedenin günah olduğu öğretilmiştir. Bütün bu fikirler—aptal ve anlamsız, zararlı ve zehirli olmalarına rağmen, o kadar uzun zamandır öğretilmişlerdir ki, senin ortak zihninin bir parçası haline gelmişlerdir, oradadırlar—bedenini kendinle ritmik bir dans içinde görmezsin. Dans etmek ve müzik üzerindeki ısrarın bu nedenledir çünkü sadece dansta bedeninin, zihninin ve kendinin birlikte çalıştığını görürsün. Ve bu üçü birlikte çalıştığında, bunun neşesi sonsuzdur; zenginliği çok büyüktür.

Bilinç, enerjinin en büyük şeklidir. Ve bu üç enerji birlikte çalıştıklarında, dördüncü gelir. Dördüncü, bu üçü birlikte çalıştıklarında her zaman mevcuttur. Bu üçü organik bir birlik içinde çalıştıklarında, dördüncü hep oradadır; dördüncü, bu organik birlikten başka bir şey değildir.

Doğuda biz bu dördüncüye, sadece "dördüncü"—turiya—deriz; ona bir isim vermemişizdir. Üçünün adı vardır, dördüncü isimsizdir. Dördüncüyü tanımak, Tanrı'yı tanımaktır. Şu şekilde söyleyelim: Tanrı, sen orgazm gibi bir organik birlikteyken ortaya çıkar. Tanrı, sen bir kaos, ayrılık ve çatışma durumundaysan ortaya çıkmaz. Kendine karşı ayrılmış bir ev halindeyken, Tanrı yoktur.

Kendinden muazzam şekilde hoşnut olduğunda, olduğun halinle mutlu, olduğun halinle keyifli, olduğun halinle

müteşekkir olduğunda, bütün enerjilerin birlikte dans ettiğinde, bütün enerjilerinden bir orkestra olduğunda, Tanrı vardır. Tanrı işte bu tam birlik hissidir. Tanrı bir yerlerdeki bir insan değildir; Tanrı üçünün uyumlu olması sonucu, dördüncünün ortaya çıkmasıdır. Ve dördüncü, diğer bölümlerin toplamından fazlasıdır.

Eğer bir tabloyu incelersen, tuvali ve renkleri bulursun ama resim sadece tuvalin ve renklerin toplamı değildir; daha fazla bir şeydir. Bu "daha fazla bir şey" boyalarla, renklerle, tuvalle ifade edilir ama bu "daha fazla bir şey" güzelliktir. Bir gülü ayrıştırıp incelersen, bütün kimyasalları ve gülü oluşturan şeyleri bulursun ama güzellik kaybolacaktır. O sadece kendini oluşturan parçaların bütünü değildir, daha fazla bir şeydir.

Bütün, parçaların toplamından daha fazla bir şeydir, parçalarla ifade edilir ama daha fazla bir şeydir. Onun daha fazla olduğunu anlamak, Tanrı'yı anlamaktır. Tanrı, o "daha fazla", o "artı" dır. Bu bir teoloji meselesi değildir, mantıksal bir mesele değildir. Güzelliği hissetmen gerekir, müziği hissetmen gerekir, dansı hissetmen gerekir. Ve son olarak da dansı bedeninde, zihninde, ruhunda hissetmen gerekir.

Bu üç enerji üzerinde nasıl oynayıp onları bir orkestra haline getireceğini bilmen gerekir. O zaman Tanrı ortaya çıkar—Tanrı'yı görmezsin, görülecek bir şey yoktur; Tanrı en yüksek seviyedeki görücüdür, tanıklıktır. Bendini, zihnini, ruhunu eritmeyi öğren, bir birlik olarak işlev görebileceğin yollar bul.

Koşucuların başına pek çok kez gelir ... Koşmayı bir meditasyon olarak düşünmezsin ama koşucular bazen muazzam bir meditasyon deneyimi yaşarlar. Şaşırırlar çünkü bunu beklemiyorlardır—kim bir koşucunun Tanrı'yı deneyimleyeceğini düşünür ki—ama olmuştur ve şimdi koşmak

gitgide daha fazla bir meditasyon haline gelmektedir. Koşarken meditasyon olabilir. Eğer hiç koşu yaptıysan, sabahın erken saatlerinde, havanın taze ve genç olduğu ve herkesin uykudan uyandığı, bedeninin güzel bir şekilde çalıştığı, gecenin karanlığından yeni bir dünyanın doğduğu, her şeyin senin etrafında şarkı söylediği ve kendini çok canlı hissettiğin saatlerde koşunun tadını çıkardıysan... Koşucunun yok olduğu, sadece koşunun kaldığı bir an gelecektir. Beden, zihin ve ruh birlikte hareket etmeye başlar; birdenbire içsel bir orgazm ortaya çıkar.

Koşucular bazen kazara dördüncüyü, *turiyayı* deneyimlerler ama bunu kaçırırlar çünkü bunun hoşlarına gitmesinin nedeninin koşunun kendisi olduğunu, günün güzelliğinin olduğunu, vücutlarının sağlıklı olması ve dünyanın güzel olması olduğunu, bunun sadece güzel bir ruh durumu olduğunu düşünürler. Buna dikkat etmezler. Ama eğer dikkat ederlerse, benim gözlemime göre bir koşucu başka herkesten çok meditasyona yaklaşabilir. Jogging **ç** ok yardımcı olabilir, yüzme çok yardımcı olabilir. Tüm bunlar, meditasyona dönüştürülmelidir.

Eski meditasyon anlayışlarını, bir ağacın altında yoga duruşuyla oturmanın meditasyon olduğunu unut. Bu, yollardan sadece biridir ve bazı kişiler için uygundur ama herkes için değil. Küçük bir çocuk için bu, meditasyon değil, işkencedir. Canlı, dinamik bir genç adam için bu, meditasyon değildir. Uzun süre yaşamış, enerjileri düşmekte olan yaşlı bir adam için belki bu, meditasyon olabilir.

İnsanlar farklıdır, pek çok değişik tipte insan vardır. Düşük enerjili biri için ağacın altında yoga duruşunda durmak en iyi meditasyon şekli olabilir çünkü yoga duruşu, en az enerji

harcanan pozisyondur—en azı. Omurga dik olduğunda, yerle doksan derecelik bir açı yaptığında, bedenin mümkün olan en az enerjiyi harcar. Eğer bir yana ya da öne doğru eğiliyorsan, bedenin daha fazla enerji harcamaya başlar çünkü yerçekimi seni aşağı çekmeye başlar ve senin kendinin tutman, düşmemek için kendini dengelemen gerekir. Bu, fazladan bir harcamadır. Dik bir omurganın en az enerjiyi harcadığı bulunmuştur.

Ellerini kucağında birleştirerek oturmak da az enerjili insanlar için çok çok yararlıdır çünkü iki el birbirine değdiğinde beden elektriğin daireler halinde hareket etmeye başlar. Bedeninden çıkmaz; içsel bir çember haline gelir, enerji içinde hareket eder.

Enerjinin daima parmaklardan çıktığını bilmelisin, enerji asla yuvarlak şekilli şeylerden çıkmaz. Örneğin başın dışarı enerji veremez, içinde tutar. Enerji, el ve ayakların parmaklarından dışarı çıkar. Belirli bir yoga duruşunda ayaklar birliktedir, böylece bir ayaktan enerji çıkarken diğerine girer; bir el enerji verir ve diğer eline girer. Kendi enerjini almaya devam eder, içsel bir enerji dairesi haline gelirsin. Bu çok dinlendirici, çok rahatlatıcıdır.

Yoga duruşu, mümkün olan en rahat duruştur. Uykudan bile daha rahatlatıcıdır çünkü uyurken bütün bedenin yerçekimi tarafından çekilmektedir. Yatay durumda olduğunda, bunun rahatlığı tamamen farklı bir nedenlerdir. Rahatlatıcıdır çünkü seni insanın sadece bir hayvan olduğu, yatay olduğu günlere geri götürür. Rahatlatıcıdır çünkü seni geri götürür; senin tekrar bir hayvan haline gelmeni sağlar.

Yatay durumda düzgün düşünememenin nedeni budur, bu durumda düşünmek zorlaşır. Bunu dene. Kolayca hayal kurabilirsin ama kolayca düşünemezsin; düşünmek için

oturman gerekir. Ne kadar dik otururşan, o kadar iyi düşünürsün. Düşünmek daha sonra oluşmuş bir gelişmedir; insan dikey hale gelince, düşünce başlamıştır. İnsan yatay durumdayken, rüya görme vardı ama düşünme yoktu. Bu yüzden yatay duruma geçtiğinde hayal kurmaya başlarsın, düşünme kaybolur. Bu bir çeşit rahatlamadır çünkü düşünme durur; geriye dönersin.

Yoga duruşu, düşük bir enerjiye sahip olanlar, hasta olanlar, yaşlılar, hayatlarını yaşamış ve gitgide ölüme daha çok yaklaşmakta olanlar için iyi bir meditasyondur.

Binlerce Budist keşiş lotus pozisyonunda otururken ölmüştür çünkü ölümü karşılamanın en iyi yolu lotus duruşudur —çünkü lotus duruşunda tamamen uyanık olacaksındır ve enerjiler yok olmakta olduğu için her an daha da azalacaklardır. Ölüm gelmektedir. Lotus pozisyonunda uyanıklığı sonuna kadar koruyabilirsin. Ve ölmekteyken uyanık olmak, en büyük deneyimlerden biridir, en üst seviyedeki orgazmdır.

Ölmekteyken uyanık olursan, tamamen farklı bir doğuma sahip olursun: uyanık doğarsın. Uyanık olarak ölen, uyanık olarak doğar. Bilinçsiz olarak ölen, bilinçsiz olarak doğar. Farkındalıkla ölen, kendi için uygun rahmi seçebilir, bir seçeneği vardır, onu kazanmıştır. Bilinçsiz olarak ölen kişi, rahmi seçme hakkına sahip değildir; rahim bilinçsiz olarak, kazara oluşur.

Bu hayatta mükemmel bir şekilde uyanık olarak ölen kişi, sadece bir kere daha geliyor olacaktır çünkü bir daha gelmesine gerek kalmayacaktır. Yalnızca az bir işi kalmıştır: bir sonraki hayatı bunu yapacaktır. Farkındalıkla ölen kişi için, kalan tek bir şey vardır: farkındalığını şefkat olarak yayacak zamanı olmamıştır. Bir dahaki sefere farkındalığını şefkat olarak yayabilir. Ve farkındalık, şefkat haline gelmediği sürece, bir

şeyler eksik kalır, bir şeyler kusurlu olarak kalır.

Koşmak bir meditasyon olabilir—jogging, dans etmek, yüzmek—her şey bir meditasyon olabilir. Benim meditasyon tanımım şudur: bedenin, zihnin ve ruhun birlikte, bir ritim içinde çalıştığında, bu meditasyondur çünkü dördüncü ortaya çıkar. Ve eğer bir meditasyon yaptığının farkındaysan—eğer bunu Olimpiyatlara hazırlanmak için değil, meditasyon olarak yapıyorsan—o zaman muazzam şekilde güzeldir.

Yeni komünde bütün meditasyon türleri olacak. Yüzmekten hoşlananlar, yüzme meditasyonuna gitmek için fırsata sahip olacaklar. Koşmaktan hoşlananların, kilometrelerce koşmak için bir grupları olacak. Herkesin kendi ihtiyacına göre olacak—ancak o zaman bu dünya meditasyonla dolu olabilir, başka türlü olmaz.

Eğer sadece sabit bir tek meditasyon şekli verirsek, bu sadece birkaç kişi için uygun olabilir. Geçmişteki problem bu olmuştur: esnek değil sabit meditasyon şekilleri olmuştur—sabittirler, bu yüzden belli kişilere uyarlar ve diğerleri karanlıkta kalır.

Benim çabam, meditasyonu herkes için ulaşılabilir kılmak; kim meditasyon yapmak isterse, meditasyon onu tipine uygun hale getirilmelidir. Eğer dinlenmeye gereksinimi varsa, onun meditasyonu dinlenme olmalıdır. O zaman onun meditasyonu, "hiçbir şey yapmadan sessizce oturmak, baharın gelmesi ve çimlerin kendi kendine büyümesi" olacaktır. Dünyada ne kadar insan varsa, meditasyon için o kadar boyut bulmalıyız. Ve şekli de çok sabit olmamalıdır çünkü hiç kimse aynı değildir. Şeklin çok esnek olması gerekir ki her bireye uyabilsin. Geçmişte, bireyin sabit şekle uyması gerekiyordu.

Ben bir devrim yapıyorum. Bireyin şekle değil, şeklin

bireye uyması gerekir. Benim bireye olan saygım tamdır. Vasıtalarla çok ilgilenmiyorum; vasıtalar değişebilir, değişik şekillerde düzenlenebilir.

Bu yüzden burada bu kadar çok meditasyon var. Burada fazla fırsatımız yok, olsaydı Tanrı'nın tapınağının ne kadar çok kapısı olduğuna şaşırırdın. Ve ayrıca senin için özel bir kapı olduğuna şaşırırdın. Bu, Tanrı'nın sana olan aşkı, sana olan saygısıdır. Herkese açık bir kapıdan değil, özel bir kapıdan içeri alınırsın; özel bir konuk olarak içeri alınırsın.

Ama meditasyon ne olursa olsun, temel olan şey, şu gereği yerine getirmesidir: beden, zihin, bilinç, üçü de birlik içinde çalışmalıdır. O zaman aniden bir gün dördüncü gelir: tanıklık. Veya istersen buna Tanrı de; Tanrı de, *nirvana* de, Tao de veya ne istersen onu de.

> SENİNLE DERİN BİR KUCAKLAŞMADA, VAROLUŞLA ORGAZM GİBİ BİR OYUNDA, SEN BİRAZ DAHA FAZLA, BEN BİRAZ DAHA AZ.

Sana zaten olan bu. Her gün yok oluyorsun—ve bu çok bariz. Her gün senden bir şey buharlaşıyor: gitgide daha çok ben, senin varlığın haline geliyorum... Yakında orada Darshan hiç kalmayacak.

Ve bu—müridin yok olduğu, müridin yalnızca ustanın bir aracı haline geldiği an—büyük nimetlerin anıdır. Ve usta, bütünden başka bir şey değildir. Usta, olmayan bir kişidir; usta, Tanrı'da kaybolmuş kişidir. Usta, boş bir bambu haline gelmiştir ve Tanrı onu bir flüt olarak kullanmaktadır.

Bu yok oluş müridin başına da geldiğinde, ilk deneyim ustayla birleşme, bir olmadır—çünkü mürit Tanrı'nın ne olduğunu bilmez yalnızca ustayı bilir. Usta, onun Tanrısıdır.

Mürit, ustanın içinde yok olup, ustanın kendi en içsel varlığına girmesine izin verdiğinde, ikinci deneyim, ustanın aslında zaten hiç orada olmadığıdır.

Ustanın ellerinin arkasında Tanrı'nın elleri vardı, ustanın sözcüklerinin ardında Tanrı'nın mesajları vardı. Usta, sadece sınırsız ve sonsuzun şarkısını söyleyen bir şarkıcıydı.

Darshan, sana olan da bu. Senin için çok mutluyum, bütün kutsamalarım senin için. "Serinle derin bir kucaklaşmada, varoluşla orgazm gibi bir oyunda, sen biraz daha fazla, ben biraz daha az," diyorsun.

Bu oluyor, bu olmaya devam edecek. Duan bu hayatta gerçekleşecek. Sadece birkaç kişi için bunun garantisini verebilirim; bunun garantisini vermek zordur ama Darshan için garanti verebilirim: bu hayatta gerçekleşecek.

İÇİMDEKİ BU HİÇBİR İLİŞKİNİN TATMİN EDEMEDİĞİ, HİÇBİRGÖZYAŞININ RAHATLATMADIĞI, PEK ÇOK GÜZEL RÜYA VE MACERA TARAFINDAN DEĞİŞTİRİLMEYEN ÖZLEM NEDİR?

Böyledir, sadece senin için değil, biraz zekası olan herkes için. Aptal insanlar tarafından anlaşılmaz ama zeki insan, er ya da geç— ki ne kadar zekiysen o kadar erken olacaktır—hiçbir ilişkinin tatmin etmediği gerçeğine rast gelecektir.

Neden—çünkü her ilişki, en yüksek ilişkiye taşıyan bir oktur; bir amaç değil, bir kilometre taşıdır. Her aşk ilişkisi, ilerideki daha büyük bir ilişkinin habercisidir—sadece biraz tattırır ama bu tat, senin susuzluğunu bastırmayacak, açlığını gidemeyecektir. Aksine, bu küçük tat, seni daha aç, daha susuz hale getirecektir.

Her ilişkide olan budur. Seni tatmin etmek yerine, muazzam bir tatminsizlik oluşturur. Bu dünyadaki her ilişki başarısızlığa uğrar— ve böyle olması da iyidir; eğer böyle olmasaydı bu, büyük bir lanet olurdu. Başarısızlığa uğraması bir nimettir. Her ilişki başarısızlığa uğradığı için, Tanrı'yla, varoluşla, evrenle en yüksek ilişkiyi aramaya başlarsın. Tekrar tekrar anlamsızlığı, hiçbir erkek veya kadın tarafından tatmin olamayacağını, her deneyimin muazzam bir hüsranla sonuçlandığını, büyük bir ümitle başlayıp büyük bir ümitsizlikle bittiğini görürsün. Her zaman böyledir, büyük bir aşk hikayesi olarak başlar ve acı ile biter. Tekrar tekrar olduğunda, kişinin tek bir şey öğrenmesi gerekir—her ilişki, seni en yüksek ilişkiye, en yüksek aşk ilişkisine hazırlayan bir deneydir. İşte din budur.

"İçimdeki bu hiçbir ilişkinin tatmin edemediği özlem nedir?" diye soruyorsun. Bu, Tanrı'ya olan özlemdir. Bunu bilebilirsin veya bilmeyebilirsin. Bunun, tam olarak ne olduğunu henüz dile getiremiyor olabilirsin çünkü en başta çok belirsizdir, bulutludur, büyük bir sis bulutu ardında gizlidir. Ama bu Tanrı'ya özlemdir, bir daha ayrılık olmamak üzere bütünle birleşmektir.

Bir kadınla veya bir erkekle sonsuza dek birleşemezsin, ayrılık kaçınılmazdır. Birleşme ancak anlık olabilir ve o an bittiğinde, büyük bir karanlık içinde kalırsın. O ışıktan, o şimşekten sonra, karanlık eskisinden daha fazla olacaktır. Milyonlarca insan bu yüzden bir aşk ilişkisine girmemeye karar verir—çünkü en azından kişi kendi karanlığına alışmıştır, başka bir şey tanımamıştır. Böyle bir tatmin şekli vardır: insan, hayatın bundan ibaret olduğunu, daha fazlası olmadığını düşünür ve böylece hoşnutsuzluk olmaz.

Aşkı tattığında, iki insanın artık ayrı olmadığı o çarpıntıyı, o sevinç anlarını yaşadığında ... Ama o zirveden hep düşersin ve

her düştüğünde, karanlık eskisinden daha fazladır çünkü artık ışığın olduğunu bilmektesindir. Artık zirveler olduğunu bilmektesindir, artık hayatın sana, her gün işe gidip gelip yemek ve uyumaktan başka sunacağı şeyler de olduğunu—bu dünyevi varoluşun, sarayın giriş kapısından başka bir şey olmadığını—bilmektesindir.

Eğer hiçbir zaman içeri davet edilmemiş ve hep girişte yaşamış-san, o zaman hayatın bu olduğunu, bunun senin evin olduğunu düşünürsün. Pencere açılıp sarayın içini—güzelliğini, büyüklüğünü, ihtişamını—görebildiğinde veya bir kereliğine içeri davet edilip tekrar dışarı atıldığında, artık giriş seni tatmin edemez. Artık bu giriş, senin yüreğinde ağır bir yük olacaktır. Artık acı çekeceksindir, kederin büyük olacaktır.

Benim gözlemime göre hiç yaratıcı olmayan insanlar, yaratıcı insanlara göre durumlarından daha hoşnutlar. Yaratıcı insan tatmin olmaz çünkü çok daha fazlasının mümkün olduğunu ama daha gerçekleşmediğini bilir. Neden gerçekleşmemektedir? Yaratıcı insan sürekli aramaktadır; dinlenemez çünkü birkaç kez göz atmıştır. Arada bir, bir pencere açılmış ve öteyi görmüştür. Nasıl dinlenebilir? O aptal girişte nasıl rahat ve sıcak bir ortamda olabilir? Saray hakkında bir şeyler bilmektedir, kralı da görmüştür ve o sarayın kendisine ait olduğunu, doğuştan buna hakkı olduğu bilir. Gereken tek şey, saraya nasıl girileceği ve içinde kalıcı şekilde nasıl oturulacağıdır. Evet, anlık olarak içeride bulunmuştur ama tekrar tekrar dışarı atılmıştır.

Bir insan ne kadar hassassa, onu o kadar hoşnutsuzluk içinde bulursun. Ne kadar zekiyse, o kadar hoşnutsuzluk bulunur: Her zaman böyle olmuştur. Batı'dan Doğu'ya gelirsin; yoldaki dilenciyi görürsün, başında çamur taşıyan işçiyi görürsün ve biraz şaşırırsın: yüzleri hiçbir memnuniyetsizlik

göstermemektedir. Memnun olacakları bir şeyleri yoktur ama bir şekilde tatmin olmuşlardır. Ve Hintli sözde azizler, bu kişilerin din nedeniyle tatmin olduğunu düşünürler. Bu sözde azizler, "Bakın! Batı her şeye sahip; bilim ve teknoloji Batı'ya her türlü konforu sağladı ama yine de kimse hoşnut değil. Ama bizim ülkemizde insanlar o kadar dindar ki hiçbir şeye sahip değiller ama yine de hoşnutlar," diye övünürler. Bu ülkenin azizleri övünmeye devam ederler ama bütün bu övünmeleri, yanlış bir inanca dayanmaktadır. Bu ülkenin insanlar—fakir insanlar, eğitimsiz insanlar, aç insanlar—dindar oldukları için memnun değiller, hiçbir duyarlılıkları olmadığı için memnunlar. Memnunlar çünkü yaratıcı değiller, memnunlar çünkü hiç göz atmadılar.

Batı memnun olamıyor çünkü konfor, rahatlık ve onca bilim onlara keşif yapmak, düşünmek, dua etmek, müzik yapmak, dans etmek için o kadar fazla zaman verdi ki, birkaç göz atış gerçekleşti. Hayatta, yüzeyde görünenden daha fazlasının mümkün olduğunun, derine dalınanın gerektiğinin farkına varmaya başlamışlardır. Doğu sadece fakirdir—ve unutma ki, fakirlik insanı duyarsızlaştırır. Fakir bir insan duyarsız olmak zorundadır, yoksa hiç yaşayamaz. Eğer çok du-yarlıysa, fakirlik çok fazla gelecektir. Etrafında koruyucu olarak kalın bir deri örmek zorundadır, yoksa nasıl yaşayabilir? Çok kör olması gerekir, fakir bir ülkede ancak bu şekilde yaşayabilir. Yoksa dilenci oradadır, ölmek üzere olan hasta insanlar sokaklardadır: eğer duyarsız değilse, nasıl çalışacaktır? O dilenciler gözünü korkutacaktır. Kapılarını kapaması gerekecektir.

Hindistan sokaklarında bunun olduğunu görürsün. Batılı ziyaretçi en başta çok şaşırır: bir adam sokakta ölmektedir ve hiçbir Hintli buna dikkat etmez. İnsanlar yoldan gelip geçmeye devam ederler. Bu her gün olur.

Eğer buna dikkat etmeye başlarlarsa, hiç yaşayamazlar; böyle lüksler için zamanları yoktur. Bu bir lükstür! O kişiyi hastaneye götüremezler, zamanları yoktur. Eğer şefkatli olmaya başlarlarsa, kendileri ölmeye başlayacaklardır çünkü kendi aileleri için ekmek parası kazanamayacaklardır. Tamamen kör ve sağır hale gelmeleri gerekir. Hiçbir şey görmeden, zombiler gibi dolaşırlar. Etraflarında olanlar onları alakadar etmez, onların problemi değildir; herkes kendi karmasının acısını çekmektedir.

Sokakta ölen dilenci, kendi karmasının acısını çekmektedir— belki de eski hayatında bir katildir. Onun hakkında endişelenmen gerekmez, aslında karmasının acısını çektiği için mutlu olman gerekir çünkü bu şekilde karması biter. Bir sonraki yaşamında bir kral veya buna benzer bir şey olarak gelecektir—kendini kör ve duyarsız halde tutmak için güzel bahaneler.

Fakir bir insanın, estetik bir duyusunun olması çok zordur, buna gücü yetmez. Eğer estetik bir duyusu varsa, fakirlik ona çok fazla gelecek, dayanılmaz olacaktır. Temizlik için bir duyusu, güzellik için bir duyusu olamaz. Bunlara gücü yetmez—onlar için duyarlılık sahibi olmanın anlamı nedir ki? Bu, tamamen bir işkence, daimi bir işkence olacaktır. İçinde her türlü pislik, her türlü çürümüş şey—ki bunlar onun sahip olduğu yegane şeylerdir—bulunan çirkin evinde uyuyamayacaktır. Çok memnun görünür—böyle olmak zorundadır: tatminsiz olma lüksü yoktur.

Bunun dinle bir ilgisi yoktur. Hiç istisnası olmadan bütün fakir insanlar memnundur. Afrika'ya gidebilirsin ve orada fakir insanların. memnun olduğunu görürsün; Hintlilerden daha fakirdirler ve tatminleri daha fazladır. Hintli aborijin kabilelerine gidebilirsin ki onlar dünyadaki en fakirlerdir ama yüzlerinde sanki yanlış hiçbir şey yokmuş, her şey çok iyiymiş

gibi bir memnuniyet vardır. Her şeyin iyi olduğuna inanmak, kendilerini sürekli her şeyin iyi olduğu konusunda hipnotize etmek zorundadırlar; yoksa nasıl uyuyabilirler, nasıl yemek yiyebilirler?

Bir ülke zenginleştiğinde duyarlı hale gelir. Bir ülke zenginleştiğinde, bolluk içinde yaşamaya başladığında, hayatın her zaman orada olmuş ama insanın bakmak için zamanının olmadığı pek çok boyutunun farkına varır. Zengin ülke müziği, resmi, şiiri ve en yüksek seviyede de meditasyonu düşünmeye başlar—çünkü meditasyon en son lükstür. Meditasyondan daha büyük bir lüks yoktur. Meditasyon en son lükstür çünkü en yüksek seviyedeki aşk ilişkisidir.

İlişkilerinden tatmin olmaman iyi. Hintliler tatmin- olur çünkü aslında hiç ilişki yoktur. Bu, evliliktir; bunun ilişki ile ilgisi yoktur. Buna aileler, astrologlar, el falı bakanlar karar verir. Evlenecek insanlarla ilgisi yoktur; onlara sorulmaz bile, onlar sadece birlikte yaşayabilecekleri belli bir duruma sokulurlar. Bu bir ilişki değildir. Çocukları olabilir ama bu, aşk değildir; içinde hiçbir romantizm yoktur. Ama burada iyi olan bir şey vardır: çok istikrarlıdır. İlişki olmadığında, boşanma olasılığı da yoktur. Beni anlamaya çalış. Aşk, çok büyük ümit demektir; aşk, "Ben oldum," demektir. Aşk, "Ben aradığım kadını veya erkeği buldum," demektir. Aşk, "Biz birbirimiz için yaratıldık," duygusudur. Aşk, artık aramaya gereksinim olmadığı anlamındadır.

Eğer böyle büyük bir ümitle başlarsan, daha balayı bitmeden ilişki bitmiş olacaktır. Bu büyük umutlar, insanlar tarafından karşılanamaz. Kadının bir tanrıça olmasını ummaktasındır ama değildir. O da erkeğin Tanrı olmasını ummaktadır ama değildir. Bu şekilde daha ne kadar birbirlerini kandırmaya devam edebilirler? Er veya geç gerçeği görmeye

başlayacaklardır. Gerçeği görecekler ve kurgu buharlaşmaya başlayacaktır.

Hiçbir ilişki tatmin etmez çünkü her ilişki büyük bir ümitle başlar ve bunu karşılamak mümkün değildir. Bu büyük ümitler insanlar tarafından karşılanamaz. Evet, bu ümit gerçekleşebilir ama ancak bütüne aşık olursan gerçekleşebilir. Parçalar bunu gerçekleştiremez. Bütüne aşık olduğunda, bütünle birleştiğinde, ancak o zaman memnuniyet oluşur. O zaman memnun olan yoktur, yalnızca memnuniyet vardır. Ve o zaman bunun sonu yoktur.

Ben aşkın yanındayım çünkü aşk başarısızlığa uğrar. Şaşırabilirsin—benim kendi mantığım var. Ben aşkın yanındayım çünkü aşk başarısızlığa uğrar. Evliliğin yanında değilim çünkü evlilik başarılı olur; seni kalıcı olarak yerleştirir. Ve tehlike budur: bir oyuncakla tatmin olursun, plastik, yapay, ev yapımı bir şeyle tatmin olursun.

Bu yüzden Doğu'da, özellikle de Hindistan'da... Burası çok eski bir ülkedir ve eski ülkeler, yaşlı insanlar gibi kurnazlaşırlar. Bu ülke, kurnazlık nedeniyle çocuk evliliğine karar vermiştir çünkü bir kere biri ergen olduğunda, ümit ortaya çıkmaya başlar—özlem, romantizm, şiir—ve o zaman zor olacaktır. Buna karşı Hindistan'ın bulduğu en iyi yol çocuk evliliği, çocukların evlenmesidir. Onlar, evliliğin ne olduğunu bilmezler, ilişkinin ne olduğunu bilmezler, aşkın ne olduğunu bilmezler—bunun için açlık bile duymazlar—cinsellik onlar için olgun bir şey haline gelmemiştir. Evlendirilirler.

Üç yaşında bir kızın, beş yaşında bir oğlanla evlendiğini bir düşünün. Şimdi birlikte büyüyeceklerdir, tıpkı kardeşlerin birlikte büyümesi gibi. Hiç kız kardeşinden boşanma isteği hissettin mi? Hiç kimsenin kız kardeşini boşadığını

zannetmiyorum, buna ihtiyaç yoktur. Bu, böyle kabul edilmiş bir durumdur. Herkes annesinin iyi ve güzel olduğunu düşünür; kız kardeşinin veya erkek kardeşinin güzel olduğunu düşünür. Bunlar, böylece kabul edilmiş şeylerdir.

Kendi özgürlüğünle seçebileceğin tek bir ilişki vardı: eşin, kadının, erkeğin. Hindistan'da biz bu özgürlüğü bile yok ettik. Karı kocalık da kardeşlik gibi dayatılan bir şey haline geldi. Ve yıllarca bir arada büyüdüğünüzde, belli bir arkadaşlık, belli bir ortaklık ortaya çıkar. Birbirinize alışırsınız.

Bu, ilişki değildir; bu, aşk değildir. Ama Hindistan, istikrar sağlamaya karar vermiştir—ve eski bir ülke, aşkın asla istikrarlı olamayacağını bilir. Aşkı seçtiğinde, belayı seçmiş olursun.

Batıda aşk gitgide daha önemli hale gelmiştir ve bununla birlikte ortaya pek çok sorun çıkmıştır. Aile dağılmakta, aslında yok olmaktadır. İnsanlar eşlerini o kadar çok değiştirmektedirler ki, her şey bir kaos içinde gibi görünür. Bir Hollywood artistinin otuz birinci kez evlendiğini duydum. Üç gün sonra, bu adamla daha önce de evlendiğinin farkına varmış. Bu kadar çok evlendikten sonra hatırlamak bile zorlaşır. İnsanlar değişir, yüzleri değişir. Bu, Hindistan'da olmaz. Birçok hayat sonra bile karın seni hatırlayacaktır; o kadar hayat sonra bile kurtulamazsın, kurtuluş yoktur.

Ama ben aşkın yanında, evliliğin karşısındayım. Özellikle de görücü usülü evliliğin karşısındayım çünkü görücü usülü evlilik seni tatmin eder. Ya aşk—aşk, seni asla tatmin edemez. Daha iyi bir aşk için sana susuzluk verir, senin daha fazla özlem çekmeni sağlar, sana muazzam bir hoşnutsuzluk yaşatır. Ve bu hoşnutsuzluk, Tanrı arayışının başlangıcıdır. Aşk pek çok kez başarısızlığa uğradığında, yeni bir tür aşık, yeni bir tür aşk, yeni bir aşk özelliği aramaya başlarsın. Bu aşk ilişkisi duadır,

meditasyondur, sannyastır.

Sıradan aşk ilişkilerine olan hiçbir özlemin tatmin olmaması iyidir. Özlem daha da yoğunlaşacaktır; hiçbir ilişki seni tatmin etmeyecektir. Seni daha fazla hüsrana uğratacaklardır ve gözyaşları rahatlatmayacaktır, rahatlatamaz. Bir an için yardımcı olabilirler ama sonra tekrar acı ve üzüntü içinde olursun. Pek çok güzel hayal ve maceradan sonra hiçbir şey değişmez, hiçbir şey değişmez. Ama ben yine de bunları yaşamanı söylüyorum. Hiçbir şey değişmez ama bütün bu hayalleri ve güzel maceralar yaşayarak sen değişirsin. Dünyada hiçbir şey değişmez.

Sadece düşün, senin içinde böyle bir soru ortaya çıktı. Bu bir değişimdir. Böyle bir soruyu sorabilecek kaç insan var? Bu, sıradan bir soru değil; merak nedeniyle sorulmuyor. Acını, üzüntünü hissedebiliyorum; gözyaşlarını hissedebiliyorum, içindeki hüsranlarını görebiliyorum, içinden geçmiş olduğun bütün o sefaleti ve acıyı görebiliyorum. Bu, neredeyse elle tutulabilir bir şey.

Dünyada hiçbir şey değişmez. Ama tekrar tekrar düşerek senin içinde bir şeyler değişir—ve bu devrimdir. Böyle bir soru sormak bile senin bir devrimin eşiğinde olduğunu gösterir. O zaman yeni bir maceraya gereksinim vardır. Eski maceralar başarısızlığa uğramıştır ve yenisine—bu yeni bir erkek veya yeni bir kadın arayamaya başlamalısın anlamında değildir—yeni bir boyutta yenisine ihtiyaç vardır. Bu boyut, Tanrısallık boyutudur.

Sana şunu söyleyeyim: ben tatmin olmuş ve hoşnut durumdayım. Atisha tatmin olmuş ve hoşnut durumda ve bunun nedeni dünyadaki bir ilişki değil, dünyadaki bir aşk ilişkisi değil ama bütün varoluşla bir aşk ilişkisi yaşamak tamamen tatmin edicidir.

Ve bir kişi tatmin olduğunda, taşmaya başlar. Kendi hoşnutluğunu içinde tutamaz. Kutsanmıştır, o kadar kutsanmıştır ki başkalarını da kutsamaya başlar. O kadar kutsanmıştır ki, dünya için bir nimet haline gelir.

ÇAGDAŞ BİR ZİHİN NEDİR?

Çağdaş zihin, içinde çelişki barındıran bir terimdir. Zihin asla çağdaş değildir, her zaman eskidir. Zihin geçmiştir—geçmiştir ve başka hiçbir şey değildir; zihin, hafıza demektir. Çağdaş zihin olamaz; çağdaş olmak, zihinsiz olmaktır.

Eğer burada ve şimdideysen, o zaman benimle çağdaş olursun. Ama o zaman, zihnin yok olur; hiçbir düşünce hareket etmez, hiçbir arzu ortaya çıkmaz: geçmişle bağlantıların kopar, gelecekle bağlantıların kopar.

Zihin hiçbir zaman orijinal değildir, olamaz. Zihinsizlik orijinaldir, tazedir, gençtir; zihin her zaman eski, çürümüş, bayattır.

Ama bu sözcükler kullanılıyor—tamamen farklı bir anlamda kullanılıyor. Senin sorunu anlayabiliyorum—o bakımdan, bu sözcükler anlamlı. On dokuzuncu yüzyılın zihni, farklı bir zihindi, onların sorduğu soruları sen sormuyorsun. On sekizinci yüzyılda çok önemli olan sorular şimdi çok aptalca görünüyor. Orta Çağ'da, "Bir iğnenin ucunda kaç melek dans edebilir?" sorusu, en önemli teolojik sorulardan biriydi. Ve bu, büyük teologlar arasında tartışılıyordu; sıradan insanlar değil, büyük profesörler bunun üzerine tezler yazıyor, konferanslar veriliyordu. Kaç tane melek? Şimdi kimin umurunda? Şimdi tamamen alakasız.

Buda'nın zamanında, "Dünyayı kim yarattı?" büyük bir soruydu. Asırlarca sürdü ama artık gitgide daha az kişi dünyayı

kimin yarattığı ile ilgileniyor. Evet, bazı eski moda insanlar var ama böyle sorular bana çok nadir soruluyor. Ama Buda'ya her gün soruluyordu. "Dünyayı kim yarattı?" sorusunun biri tarafından sorulmadığı tek bir gün bile geçmiyordu. Buda, tekrar tekrar, dünyanın hep orada olduğunu, kimsenin onu yaratmadığını söylemek zorunda kalıyordu ama insanlar tatmin olmuyordu. Şimdi kimsenin umurunda değil. Bana çok nadir olarak, "Dünyayı kim yarattı?" sorusu soruluyor. Bu anlamda, zaman değiştikçe, zihin de değişiyor. Bu anlamda, çağdaş zihin diye bir şey var.

Adam karısına: "Bu gece dışarı çıkmayacağız ve yarı-son sözüm budur," diyor. İşte bu, çağdaş zihindir. Geçmişte hiçbir koca bunu söylemezdi. Her zaman son sözü söylerdi; son söz hep onundu.

Yüksek sosyeteden iki İngiliz hanım Londra'da, alışverişte karşılaşmışlar. Biri, diğerinin hamile olduğunu görmüş ve, "Hayatım, bu ne sürpriz! Demek seni son gördüğümden beri evlendin," demiş. Diğeri, "Evet," demiş. "O harika biri; Gurka ordusunda subay." Soruyu soran şaşırmış, "Gurka mı? Ama onların hepsi siyah değil mi?" diye sormuş. Hamile olan, "Hayır," diye cevap vermiş. "Yalnızca özel olanlar." Soruyu soran daha da şaşırmış: "Ah, Hayatım, ne kadar çağdaş!"

Bu anlamda da bir çağdaş zihin vardır.

En son aile oyununu duydun mu? Oyunun adı ensest. Küçük kız, yatakta erkek kardeşine, "Hey, sen bunda babamdan iyisin," demiş. Oğlan cevap vermiş: "Evet, annem de öyle söylüyor."

Yoksa, çağdaş zihin diye bir şey yoktur. Modalar gelir, geçer; eğer modaları düşünürsen. değişiklikler vardır. Ama temelde zihin eskidedir. Zihin olduğu haliyle eskidir ve modern

zihin diye bir şey olamaz; en modern zihin bile geçmiştedir.

Gerçekten canlı olan kişi, burada ve şimdide olan kişidir. Geçmişe göre yaşamaz, gelecek için yaşamaz; sadece anda ve an için yaşar. Bu an her şeydir. Kendiliğindendir; bu kendiliğindenlik, zihinsizliğin kokusudur. Zihin tekrarlayıcıdır, zihin daima çemberler içinde hareket eder. Zihin bir mekanizmadır: onu bilgiyle beslersin, aynı bilgiyi tekrar eder, aynı bilgiyi tekrar tekrar çiğnemeye devam eder.

Zihinsizlik, açıklık, saflık, masumiyettir. Zihinsizlik gerçek yaşama yoludur, gerçek bilme yoludur, gerçek olma yoludur.

POLİTİKACILAR NEDEN BU KADAR ACIMASIZ?

Acımasızlar çünkü aptallar. Aptallık, her zaman acımasızlığın gölgesi olmuştur. Ne kadar zeki olursan, acımasızlığın o kadar azalır. Tamamen zeki bir kişi, acımasız olamaz; bu mümkün değildir. Sadece sevgi ve şefkate sahip olabilir.

Aptal insanın acımasız olması gerekir çünkü ancak bu şekilde kazanabileceğini düşünür. Zeki insanın kazanma arzusu yoktur, zeki insan zaten kendi zekasında zafer sahibidir. Zeki insan zaten zeka olarak üstündür, bunun için rekabet etmesi gerekmez. Aptal insanın sürekli rekabet etmesi gerekir. Ve aptal olduğu için, zekâsına güvenemez, başka bir şeye dayanması gerekir: acımasız, aldatıcı, iki yüzlü hale gelir.

Benim için aptallık, tek günahtır ve başka her şey onun yan ürünleridir. Ve zeka da yegane erdemdir; erdem diye bildiğimiz diğer şeyler onu bir gölge gibi takip ederler.

İki politikacı, gecenin geç saatlerinde, her zamanki gibi

sarhoş olarak bardan eve dönüyorlarmış. Kaldırımda yürürlerken biri, bir küme inek gübresi görmüş.

"Dur!" diye bağırmış.

Diğeri, "Ne var?" diye sormuş.

Birincisi, "Bak!" demiş. "İnek pisliği var! Neredeyse içine basacaktın!"

İkincisi, yaklaşarak bakmış ve, "Hayır," demiş. "Bu, çamur."

Birinci, "Hayır, pislik," diye tekrarlamış. Bu şekilde biraz tartışmışlar. İkisi de kendi fikrinin doğru olduğunu söylüyormuş. En sonunda birinci, öfkeyle gübreye parmağını sokmuş ve ağzına götürmüş, tadına baktıktan sonra, "Sana söylüyorum, bu pislik," demiş.

İkinci politikacı da aynı şeyi yapmış ve yavaşça tadına bakarak, "Belki de haklısın," demiş. Birinci politikacı, fikrini kanıtlamak için bir kere daha denemiş ve, "Bu, inek pisliği," demiş. İkinci denemesinden sonra, diğer politikacı da "Evet belki olabilir," demiş. Böylece ikisi de emin olacak kadar çok gübre yemişler, birbirlerini mutlulukla kucaklamışlar ve, "İyi ki üstüne basmadık!" demişler.

24. Bölüm - Yeni İnsanı Ortaya Çıkarmak

BİRŞEY YAPMAK, YARATMAK, MESAJINI, SÖZLERİNİ DÜNYAYA SUNMAK İÇİN OLAN BENDEKİ BU DÜRTÜ NEDİR? TELAŞ İÇİNDEYİM GİBİ HİSSEDİYORUM VE KOMÜNDEKİ HERKESİN DE AYNI ŞEKİLDE GERİYE HİÇ ZAMAN, GÜN KALMAMIŞ GİBİ, TAM BU AN, SON AN OLABİLİRMİ DİYE HİSSETTİKLERİNİ DE HİSSEDİYORUM.

ÖLÜYOR MUYUM? HER AN PATLIYOR GİBİYİM. BU NEDİR? BU DÜRTÜ NEDİR? LÜTFEN BU ARZU HAKKINDA BİRŞEYLER SÖYLE.

İnsan ölüyor, insanlık ölüyor. Gerçekten geriye pek fazla zaman kalmadı. Ve bu, sadece bu komünde hissedilmiyor; duyarlı, zeki, yaratıcı insanlar tarafından her yerde hissediliyor. Sadece sıradan olanlar bunun farkında değiller; sadece politikacılar tehlikeye, bekleyen felakete, nereye gittiklerinden ve dünyayı nereye sürüklediklerinden tamamen habersiz olarak koşmaya devam ediyorlar.

Fakat duyarlılığın, farkındalığın, derin düşüncenin insanları, kalbin insanları, tehlikenin çok yakın olduğunu, insanlığın her an intihara teşebbüs edebileceğini, geleceğin hiçbir zaman bugünkü kadar belirsiz olmadığını, yarının asla gelemeyebileceğini her yerde hissediyorlar. Bunlar, büyük kargaşa anları ama büyük yaratıcılığın anları haline de gelebilirler. Biri ölümle karşılaştığında, tüm potansiyelini gösterebilir. Zaman kalmadığında, erteleyemezsin. Bu nedenle böyle bir telaş var.

Ölüm çok yakınken, hayat en üst seviyede parlar. Dünya çevresindeki ve daha çok da bu komündeki tüm yaratıcı

insanlara olmakta olan da budur çünkü benim bütün yaklaşımım sadece çok yaratıcı kişilerin buna çekileceğidir. Ben duyarlılığı öğretiyorum. Çağlar boyunca din, tersine olarak öğretildi—nasıl duyarsız olunacağı öğretildi—çünkü ne kadar duyarsız olursan, o kadar çok mesafeli, uzak ve bağlantısız kalabilirsin. Çünkü, Tanrı'ya erişmek için, dünyadan vazgeçmek zorunda olduğu düşünülüyordu—bu doğal, mantıksal bir sonuçtu—güzelliğe, müziğe, aşka, insanlara ve hayatın kendisine nasıl daha duyarsız kalınacağını öğrenmesi gerekiyordu. Geçmişte din insana nasıl akılsız olunacağını öğretiyordu çünkü duyarlılık ve akıl birlikte, duyarsızlık ve aptallık birlikte hareket eder.

Senin aziz dediklerin hiç akıllı insanlar değil ama sen onları ilahlaştırmaktaydın. Ve sen onları yanlış nedenle ilahlaştırmaktaydın—çünkü onlar duyarsızdılar, çünkü bilinçlerini donuklaştırmışlardı, çünkü kendi etraflarında kalın bir deri örmüşlerdi. Bahar gelir ama onlar etkilenmeksizin kalırlar, bulutlar toplanır ama onlar etkilenmez. Tavus kuşu dans eder ama onlar etkilenmez, geceleri gökyüzü yıldızlara dolacak ama onlar bunun farkında bile olmayacaklar. Geçmişteki bütün disiplin buydu: Dünyanın seni ezmemesi için nasıl kaya gibi olunacağı öğretilirdi. Bu bir tür paranoya gibiydi, korkuya dayanırdı.

Ben sana bunun tam tersini öğretiyorum; duygusal ol, uyanık ol, sevecen ol, duyarlı ol—çünkü Tanrı gül çiçeğine karşı değildir, Tanrı onun içindedir. Eğer gülün kadifeliğini duyusal olarak hissede-bilirsen, Tanrı'nın kendisine dokunmuşsundur. Tanrı yıldızlara, güneşe, aya karşı değildir, Tanrı onların içindedir. Onların varlığının içine girmesine, kalbini kıpırdatmasına, bir eğlence ve kutlama dansında seni çıldırtmasına izin verirsen, eve çok daha yakınlaşıyor olacaksın.

Ben duyarlığı öğretiyorum, ben aşkı öğretiyorum.

Etrafımda toplanmış insanlar tamamen farlı bir niteliğe sahipler. Bu sıradan bir *ashram* değil, bu bir yaratıcılar komünü —artistler, ressamlar, şarkıcılar, müzisyenler. Bana her türden yeteneğe sahip insanlar geldiler; ne söylediğimi ancak onlar anlayabiliyor. İnsanlar kendi içsel kapasitelerine göre kavrarlar. Ben bir şey söyleyebilirim, sen başka bir şey anlayabilirsin. İletişim kolay değildir, dil yeterli değildir ve sen sadece ne için geldiysen onu anlarsın.

Etrafıma özel türde insanlar topladım. Bu yüzden bu dürtü, bu bir şey yapma zorunluluğu hemen hemen herkes tarafından hissediliyor. İlk önce, çok çok belirsiz bir his olacaktır, sadece varlığının içindeki suskun bir ses, duyuş ama henüz duyuş değil, anlayış ama henüz anlayış değil. .. Bir fısıltı, çok net değil, biraz kirli, çok şeffaf değil. Başlangıçta bu böyle olmak zorundadır. Onu bir şarkı gibi duyarsın, nesirden çok şiir gibidir; sana bir rüya, bir hayal gibi gelir. Yavaş yavaş bilinçsizlik, bilinçle iletişime geçebilecektir.

Meditasyon işte budur: kendi varlığının nereye yönelip, nereye gideceğine dair işaretler verebilmesi, bir yol gösterene ihtiyacının olmaması, kendi kendinin rehberi haline gelmesi, kendine ışık olabilmesi için bilinçsizlikle, bilinç arasında köprü kurmayı öğrenmek.

Ölmüyorsun ama böyle hissediyorsun çünkü insanlığın bir parçasısın ve insanlık ölüyor. İnsani olan her şey yok oluyor ve insani olmayan her şey giderek daha baskın ve güçlü hale geliyor o kadar!

İnsan, bir makineye indirgeniyor ve mekanik değerler baskın hale geliyor. Sanatçıya saygı duyulmuyor ama teknisyene duyuluyor. Şiir sevilmiyor ama tesisatçılık seviliyor. Dansçı artık

hayatın merkezinde değil ama işadamları, bürokratlar, politikacılar öyle. Güzel olan her şey insanla bağlantısız hale geliyor çünkü güzel olan şeyler başka şeyler için bir vasıta olarak kullanılamaz. Güzel olan bir şey kendinde son bulur. Şiiri savaşta kullanamazsın; şiire değil, bilim adamına ihtiyaç duyarsın. Müzisyenleri iş hayatında kullanamazsın, orada ekonomistlere ihtiyaç vardır.

Bütün bu hayat yanlış şeylerin etrafında dönüyor. Para, meditasyondan daha önemlidir. Bu karmakarışık bir durumdur; insan kafasının üstünde durmaktadır. İnsanoğlu ölüyor ve bu çok yavaş bir ölüm. Unutma ki, ölüm çok hızlı olduğunda ondan kaçınabilirsin, çünkü onun yoğun bir şekilde farkına varırsın. Ama çok çok yavaş geldiğinde, yavaş bir zehirlenme olduğunda ... Örneğin, bir insan her gün sigara içmeye devam eder. Bütün uzmanlar bunun sağlık için tehlikeli olduğunu, sigaranın öldüreceğini söylemeye devam ediyorlar, fakat o yine de sigara içmeye devam ediyor ve bu onu öldürmüyor. Yani her sigara paketinin üstüne yazabilirsin—sağlığa, hayata zararlı olduğuna ilişkin uyarılar kimseyi rahatsız etmez. Kimin umurunda—çünkü deneyim başka bir şey söylemektedir. Her gün sigara içersin, düzinelerce sigara ve ölmezsin ve henüz ölmemektesin.

Sen deneyimlerine inanırsın. Zehir çok çok yavaştır: eğer bir insan her gün bir düzine içmeye devam ederse, bütün sisteminin zehirlenmesi yirmi yıl tutacaktır. Yirmi yıl uzun bir süre ve insan çok çok kısa bir vizyona sahiptir, uzağı göremez.

Dünya çok yavaş zehirleniyor. Nehirler, okyanuslar kirletiliyor, göller ölüyor. Doğa yok ediliyor. Bizler dünyayı çok fazla kendi çıkarlarımız için kullanıyoruz; eninde sonunda onun üstünde yaşayamayacağız. Doğaya iyi davranmıyoruz.

Bütün yaklaşımımız yanlış, yıkıcı. Sadece dünyadan

alıyoruz ve asla geri vermiyoruz. Doğayı sadece sömürüyoruz. Ekoloji bozuldu, dönüşüm bozuldu, sağlıklı bir çember içinde yaşamıyoruz, aslında doğa mükemmel bir çemberdir; eğer bir elinle alır, diğeriyle verirsen, onu yok etmezsin. Fakat biz böyle yapmıyoruz; sadece almaya devam ediyoruz ve bütün kaynaklar harcanıyor. Ancak bu zehirlenme yavaş yavaş oluyor. Bunu olurken göremiyorsun, çünkü çok uzun zaman alıyor. Ve bir de, sanki insanlık ölüme karar vermişçesine daha çok atom silahı—daha çok atom bombası, hidrojen bombası, süper-hidrojen bombası—toplamaya devam eden politikacılar var.

Senin hissettiğin bu. Sen bir şair, bir ressam ya da bir aşık yüreğine sahipsin. Yaratıcılık için çok bürük bir potansiyele sahipsin. Duyarlısın, bu yüzden onu hissediyorsun. Ama bunu hissetmek, "ölmek" gibidir. Hayır, sen ölmüyorsun—çok daha önemli, çok daha tehlikeli bir şey oluyor.

Bireyler her zaman ölmektedirler, sorun bu değil. Aslında bu geri dönüşümün bir parçasıdır. Bedenin yenilenmek üzere kökenine geri döner, varlığın dinlenmek üzere ölümsüzlüğe hareket eder ve ardından tekrar geri gelirsin, taze, genç. Hayat yorar, bitkin düşürür, ölüm bir dinlenmedir. İnsanlar için ölüm bir kutsamadır—ama insanlığın kendisi için değil; o zaman bir lanettir. İnsanlar ölmeye ve geri gelmeye devam ederler ama geri gelmeleri için insanlığa ihtiyaç vardır. Bu dünya güzel bir gezegendir ve yanlış ellerdedir. Bu yüzden acilen bir şey yapılması gerektiğini hissediyorsun. Evet, bunun acili-yeti var çünkü ölüm yaklaşıyor.

Bu yüzyılın sonu, ya tüm insanlık ile birlikte, dünya üzerindeki tüm hayatın yıkımını ya da yeni bir insanın—geçmişte yapıldığı gibi hayattan nefret etmeyecek, hayatı sevecek, hiçbir şekilde negatif değil, olumlu olacak, ölümden sonraki hayatı arzulamayacak, eğlenceyi tamamen an be an

yaşayacak yeni bir insanın—doğumunu görecek, bu hayatı ceza olarak değil, hediye olarak görecek, bedenini hasım olarak görmeyecek, vücuduna, ruhun tapınağı olarak saygı duyacak, sevecek, aşktan korkmayacak, her türlü arkadaşlık ilişkisi içinde hareket edecek gene de kendisi kalabilecek bir insanın. ilişki içinde olmak ve bağımlı olmak zayıflık işaretidir ve bağımlı olmak korkusu yüzünden Himalayalar'a ya da bazı Katolik manastırlarına kaçmak da yine zayıflık işaretidir; korkaklıktır.

İlişki içinde olup bağımsız kalmak, işte cesaret budur. Yeni insan, yürekli olacaktır. Geçmişte, dünyada sadece iki tür korkak bulunmaktaydı, dünyevi türde ve öbür dünya türünde—ama her ikisi de korkaktırlar. Gerçekten cesur olan insan ise dünyada yaşayacak ve yine de onun olmayacaktır. Ya bu olacaktır, ya da tümden bir yıkım. Artık üçüncü bir alternatif yok. İnsan, şu an olduğu haliyle yaşayamaz . Ya kendini değiştirip, dönüştürmek zorundadır ya da ölmek ve dünyadan silinmek Hissettiğin budur, böylesine acele etmenin nedeni budur. Bana böylesine acele ettiren budur.

Benim sannyasinlerim yeni insan olabilirler, benim sannyasinlerim yeni çağı müjdeleyebilirler. Bu yüzden benim sannyasinlerime bütün geçmiş odaklı insanlar; Hindular, Hıristiyanlar, Müslümanlar, Jainler, Budistler tarafından karşı çıkılacak—hemen hemen herkesçe karşı çıkılacaktır. Karşı olacaklardır ve bu doğaldır çünkü biz yeni bir gelecek getirmeye çalışıyoruz. Yeni geleceği getirmekle, geçmişi yok etmek zorunda kalacağız çünkü geçmiş varlığım devam ettirdikçe, gelecek hayata geçemez.

Geçmiş ölmek zorundadır. Geçmişle bağımızı kesmek zorundayız. "Ben Hindu'yum" demenin anlamı nedir? Bu, belli bir geçmiş geleneğe bağlı olduğun anlamına gelir. "Ben bir Müslüman'ım," demekle neyi kastediyorsun! Geçmiş bir şeye

tutunuyorsun. Fakat, "Ben bir sannyasinim, bir neo-sannyasinim," dediğinde geçmişle hiç bağlantın olmuyor. Gözlerin geleceğe odaklanıyor. Köklerin şimdiki zamanda iken, dalların geleceğe uzanıyor. O zaman geçmiş alakasız oluyor. Geçmişle ilintisiz hale gelmek zorunda olduğunu tekrar ve tekrar hatırlamanı istiyorum. Kendini geçmişten kopartmak zorundasın.

"Beni bir şey yapmaya iten bu dürtü nedir?" diyorsun.

Evet, bir şey yapılmak zorunda. Kendine hayat vermek zorundasın ve yeni insan için yolu hazırlamalısın.

"Bir şey yapmaya, yaratmaya, mesajını, sözlerini dünyaya sunmaya iten dürtü nedir?"

Evet, evlerin çatılarından bağırmak, haykırmak zorundasın— çünkü insanlar sağırdır, kördür, kendilerine söyleneni duymazlar.

Daha geçen gün, bir arkadaşım Neeraj, Dalai Lama'nın Pierre Delattre Masallarından güzel bir mesel gönderdi. Bu mesel şöyle:

Bütün keşişler, duvardan çıkan ruhun sadece tek kelimeyi söylediğini duyacak kadar uzun görmüşlerdi. Fakat, her keşiş farklı bir sözcük duymuştu. Olay şu şiirde ölümsüzleştirilir:

Ölmek isteyen biri YAŞA'yı duydu. Yaşamak isteyen biri ÖL'ü duydu. Almak isteyen biri VER'i duydu. Vermek isteyen biri KORU'yu duydu. Sürekli uyanık olan biri UYU'yu duydu. Sürekli uyuklayan biri UYAN'ı duydu. Terk etmeyi isteyen biri KAL'ı duydu. Kalmayı isteyen biri AYRJL'ı duydu. Asla konuşmayan biri ÖGÜTLE'yi duydu. Her zaman öğüt veren biri DUA ETi duydu.

Her biri, başka birinin yoluyla nasıl olacağını öğrendi.

Söylediklerim mümkün olduğunca çok insana, mümkün olduğunca hızlı nakledilmek zorunda. Mümkün olduğunca insana ulaşmak için bütün modern medyayı kullan. Bir yandan da iletişimin çok güç olduğunu aklından çıkarma. İletişim kurmak neredeyse imkansızdır, yine de kurulmak zorundadır. Söylediklerimin küçük parçaları bile anlaşılsa, bu yeni insanın kavranabileceği bir alan, bir enerji alanı yaratmaya yetecektir. İnsanlar yanlış anlasalar bile ... Hakikati anlamak en iyisidir ama hakikat yanlış anlaşılsa bile, bu yalan söylemekten iyidir. Hakikate ait bir şeyler yanlış anlamanın içinde de kalır. Hakikat, potansiyel bir güçtür, çok büyük bir güçtür. Hakikatin sadece bir tohumu, bir kırıntısı bile yüreğine düşerse, er ya da geç Cennet Bahçesi olursun. Bu kaçınılmazdır. Sadece bir damla ve bütün okyanus sana doğru yolunu bulacaktır.

Bu yapılmak zorundadır. Mesajımı, mümkün olduğunca çok şekilde yaratmak zorundasın. Müzik yap, gitar veya flüt çal çünkü müzik yoluyla insanların yüreğini harekete geçirmek, uyandırmak kelimelerle olduğundan çok daha kolaydır. Dans et ama yeni bir şekilde dans et ki dansın bir meditasyon öğretimi haline gelsin. Seni dans ederken gören birinin, bunun sadece bir dans değil, daha başka bir şey, daha artı bir şey olduğunu hissetmeye, senin içinde oluşan meditasyon titreşimini hissetmeye başlayacağı şekilde dans et.

Resim çiz: meditasyon objesi haline gelebilecekleri çiz, Budaların içsel semalarının resmini çiz. Modern resimler hastalıklıdır. Picasso'nun resimlerine uzun süre bakamazsın, kendini rahatsız hissetmeye başlarsın. Yatak odana Picasso'nun resimlerini koyamazsın. çünkü koyarsan kabuslar görürsün. Eğer, bir Picasso resmi üzerine derin düşüncelere dalarsan, delirirsin, çünkü bu resimler Picasso'nun deliliğinden çıkmıştır.

Ajanta, Ellora, Khajuraho, Konarak'a git, onlarda

yaratıcılığın tamamen farklı bir dünyasını göreceksin. Buda'nın heykeline bakarak, içindeki bir şeyler uyumlu olmaya başlar. Buda heykeli ile oturarak sakinleşirsin. O duruş, o şekil, o yüz, kapalı gözler, mermer heykeli kuşatan sessizlik, senin kendi içsel sessizliğinin kaynağı ile bağlantı kurmana yardım edecektir.

Gurdjieff, iki tür sanat olduğunu söylerdi. Birine nesnel sanat, diğerine öznel sanat derdi. Öznel sanat kesinlikle özeldir, kişiseldir. Picasso'nun sanatı öznel sanattır; o, resmine bakacak kişiyi hayal etmeksizin, resme bakacak kişinin kim olduğu hakkında hiçbir fikri olmaksızın resim çizer. O sadece içsel hastalığını dışa vurur; bu kendisine yardımcı olur, tedavi edicidir.

Picasso'nun resim yapmayı bırakması gerektiğini söylemiyorum çünkü eğer o resim yapmazsa, mutlaka delirir. Onun aklını başında tutan resim yapmaktır; resim çizmesi kusmak gibidir. Kötü bir şey yediğinizde, besin zehirlenmesi yaşadığınızda, kusmak toksinlerin sistemden dışarı atılmasında, uzaklaştırılmasında en etkili yoldur; yardımı olur. Picasso'nun resimleri kusmak gibidir. Picasso pek çok hastalıktan rahatsızdır, insanlığın rahatsız olduğu bütün hastalıklar çekmektedir. Sadece insanlığı simgelemektedir, o bir semboldür. O, milyonlarca insanda meydana gelen deliliği temsil etmektedir. O duyarlı bir ruhtur; insanlığın hastalığı ile öyle uyumlu hale gelmiştir ki, bu kendi hastalığı haline gelmiştir. Bu resimlerinin çekiciliği bu yüzdendir, başka açılardan çirkindir. Bu yüzden ünlü olmuştur—bunu hak eder çünkü çağın temsilcisidir. Bu Picasso'nun çağıdır: kendin hakkında söyleyemediklerini o söylemiştir. Kendinden dışa vuramadıklarını o tuval üzerine dökmüştür. Fakat bu öznel bir olgudur. Kendisi için tedavi edicidir ama başka herkes için tehlikelidir.

Antik sanat, sadece sanat değildi, derinliklerinde

mistizmdi. Derinliklerinde meditasyondan ortaya çıkmıştı. Gurdjieff'in terminolojisinde, nesneldi. Herhangi bir kişinin üzerinde meditasyon yaptığında, Tanrı'nın yaşadığı yerin derinliklerine düşmeye başlayacağı şekilde yapılmıştı.

Khajuraho ya da Konarak—onlar üzerinde meditasyon yaparsan, Tantra ustalarının ne yaptıklarını anlarsın. Onlar, mükemmel orgazmik sevinç içinde hissedilen bir şeyleri taşta yaratıyorlardı. Taşın içine coşku getirmek, yapılacak en zor şeydi. Eğer taş coşkuyu gösterebilirse, herkes bu coşkunun içine kolaylıkla gidebilir.

Fakat Khajuraho'ya giden insanlar akılsızdır. Khajuraho'nun heykeline ya müstehcen gözüyle bakarlar—ve o zaman da bütün vurgulan kaçırırlar, ardından kendi bilinçaltlarında olan bir şeyi görmeye başlarlar; ya da fazla ahlaklıdırlar—o zaman da hiçbir heykel üzerinde derin düşünmezler, kendilerini bir şekilde tapınağın dışına atma için acele ederler, sadece şöyle bir göz atarlar.

Khajuraho heykeli sadece görmek için değil, meditasyon içindir. Sessizce otur ve saatlerce meditasyon yap. Khajuraho'ya giden birinin, orgazmik sevincin mümkün olan her duruşu üzerinde meditasyon yapmak için orada en azından üç ay boyunca yaşaması gerekir. Ardından, yavaş yavaş ahenk gelir ve aniden bir başka dünyaya nakledilirsin—bu tapınağı yaratmış olan mistiklerin dünyasına. Bu nesnel bir sanattır.

Taç Mahal de böyledir. Bir dolunay gecesinde Taç Mahal'in yanında tarihi, kimin tarafından, niçin yapıldığı hakkında kafa yormadan sessizce oturursan—bunların hepsi saçmadır, bağlantısız gerçeklerdir, önemleri yoktur: Şah Cihan ve sevdiği, sevdiğinin hatırasına onu yaratması v.b... Rehberlere aldırma, sana işkence etmeye başlamadan onlara bahşiş ver ve onları

başından sav.

Şah Cihan'ın gerçekte, Taç Mahal'le bir alakası yok. Evet, karısı anısına, onu o yarattı ama onun asıl kaynağı o değil. Asıl kaynak, Su-fi yaşam şeklinde, Sufizm'de. Aslında o Sufi ustalarca yaratıldı; Şah Cihan sadece bir vasıtaydı. Sufi ustaları mükemmel değerde bir şey yaratmıştı. Bir dolunay gecesinde sessizce oturup bazen açık bazense kapalı gözlerle Taç Mahal'e bakarsan, yavaş yavaş, daha önce hissetmediğin bir şeyi hissetmeye başlarsın. Sufiler bunu "zikir", Tanrı'yı anma olarak adlandırırlar.

Tac Mahal'ın güzelliği, sana bütün güzelliğin, bütün kutsamaların geldiği krallıkları hatırlatacaktır. Sufiler'in Tanrı'yı hatırlama yolu ile ahenkli hale gelirsin: güzellik Tanrı'dır.

Bu dürtüyü bastırmaya çalışma. Onu sana uyan herhangi bir şekilde yarat. Benim mesajım mümkün olan her türlü araçla ulaştırılmak zorundadır.

Yeni komünde pek çok birliğimiz olacak. Heykeltıraşların kendi birlikleri olacak ve heykel yontacaklar; şairlerin de birlikleri olacak, ressamların, marangozların, dansçıların, müzisyenlerin, yazarların, film yapımcılarının da. Mümkün olduğunca çok insana yaklaşmada, mümkün olduğunca çok değişik türde insana yaklaşmada her türlü medya kullanılmak zorundadır—çünkü şiirden anlayabilen biri düz yazıdan anlamayabilir, müzikten anlayabilen biri resimden anlamayabilir, heykelden anlayabilen biri şiirden anlamayabilir. Mesaj çok önemli çünkü insanlığın bütün geleceği ona bağlı. Böyle büyük ölçüde yapılan bir deney başka hiçbir yerde yok. Bütün dünyada, bu komün gibi çalışan başka bir komün yok. Şu anda burası dünyanın en harika. terapi merkezi.

Modern zihnin içinde yanlış gideni kusmasına, ondan arınmasına yardımcı olabilecek büyük bir terapi merkezine

ihtiyacımız var. Sonra, yaratıcılara ihtiyacımız olacak. Birisi, arınıp, yanlış olanı kendinden uzaklaştırdığında, içinde yaratmak için büyük bir dürtü yükselecektir. Hastalık bir kere yok olduğunda, herkes bir yaratıcı haline gelir. Şunun mümkün olduğu kadar derinden anlaşılmasına izin ver: sadece hasta insanlar yıkıcıdır. Sağlıklı insanlar yaratıcıdır. Yaratıcılık gerçek sağlığın bir tür kokusudur. Bir kişi gerçekten sağlıklı ve bütünse, yaratıcılık ona doğal olarak gelir, yaratma güdüsü ortaya çıkar.

Bu dürtü, senin gibi pek çokları tarafından hissediliyor. Onun için bir şey yap—her ne yaparsan yap iyidir. Kendi dürtünü izle, onu bozma. Başlangıçta belirsiz olacaktır ama onu izlersen, kısa sürede daha net hale gelecektir. Onun için bir şeyler yapmaya başlarsan, her şey çabucak çok netleşecektir.

Haklarında bir şey yaptığında netleşen birçok şey vardır. Örneğin, şair şiiri yazmadıkça gerçekten onun farkında değildir. Çok belirsiz, muğlak bir olgu olarak kalır. Şair onu kağıda dökünce, şekillenmeye, form almaya başlar; kelimelerde billurlaşır. Resmi çizme-dikçe, neyi resmetmek istediği hakkında bir şeyler söyleyebilen bir ressam yoktur.

Öğrenmenin en iyi yolunun öğretmek olduğu söylenir. Aynı fikirdeyim, çünkü neyi öğrenmek istediğinin, onu öğretmeye başlamadıkça farkında olmazsın. Gelecekte, eğitim bu boyutta olacak. Benim kendi bakış açıma göre her öğrenciye öğretme fırsatının da verilmesi gerekir. Yüksek lisansta okuyan öğrencilerin, öğretmek için daha alt sınıflara gitmesine izin verilmesi gerekir; lisans öğrencilerinin de alt sınıflara öğretmelerine izin verilmesi gerekir. Her öğrenci aynı zamanda bir öğretmen, bir öğretmen de aynı zamanda öğrenci olmalıdır. Her öğretmen ara sıra öğrencilerle oturmalı ve yeniden öğrenmeye başlamalıdır. Her öğretmenin ara sıra öğrenci olması ve her öğrencinin de ara sıra öğretmen olması gerekir. Öğretmen

ve öğretilen arasındaki farklılık çözülmek zorundadır; öğretmen ve öğretilen tek bir sürecin parçala'rıdır.

Aynı şey başka olgular için de geçerlidir. Örneğin terapist ve hasta—terapist her zaman terapist kalmamalıdır, arada sırada divana uzanmalı, hastanın terapist olmasına izin vermeli ve kendisi hasta haline gelmelidir. Bunun çok fazla faydası olacaktır. Hasta, hasta olarak kaldığında öğrenemeyeceği pek çok şeyi öğrenecektir: terapist olarak, terapist problemini çözmeye çalışarak—çünkü şimdi terapist, hastadır—her şeyi daha açıkça görebilecektin Terapist de hasta olarak, problemi, anksiyeteyi, hastanın ıstırabını çok daha net şekilde görebilecektir, çünkü hastanın ayakkabılarının içinde duruyor olacaktır, sıkıştığı yeri bilecektir.

Terapist ve hastanın bölünmemiş olması gerekir, bir takımın parçaları olmalıdırlar. Bu bir terapi takımıdır ve bazen terapistler hasta rolü oynar ve bazen de hastalar terapist rolü oynarlar—roller değişkendir, vesaire vesaire. Sevişen bir çift.. . Erkeğin her zaman erkek, kadının her zaman kadın kalmaması gerekir. Erkek bazen kadın ve pasif ol malı, kadın da bazen erkek ve aktif olmalıdır, rolleri birbirleri ile değişmelidirler. Kan-koca donuk kalmamalı, daha çok erimelidirler. Ara sıra kadın aktif rol oynamalı, sevişmede insiyatif almalı ve koca sadece pasif, alıcı olmalıdır. Bu şekilde aşk, bugün sahip olduğundan daha büyük zenginliğe sahip olacaktır. Aslında bütün donmuş rollerin yavaş yavaş çözülmesi gerekir. Hayatın daha akıcı hale gelmesi gereklidir.

Bu yüzden ne yapabiliyorsan yap, bunu yaparak dürtünün ne olduğunu anlarsın. Anlaşılır ol, mesajı taşımaya çalış ve korkma.

Çok değerli bir şeyi nakletmeye çalıştığında büyük bir

korku ortaya çıkar; çok büyük bir korku oluşur, insan endişe hissetmeye başlar. Endişeye gerek yoktur çünkü bunun senle bir alakası yoktur. Bu dürtü, varlığının en içteki kaynağından gelmektedir, o kutsaldır.

Tanrı'nın ellerindesindir; onun vasıtası ol, endişelenmene gerek yok. İyi bir şeyler olduğunda gururlanmana gerek yoktur, bir şeyler ters gittiğinde de utanmana. Doğrunun ve yanlışın her ikisini de Tanrı'nın ellerine bırak ve öz-bilinçliliğinden kurtul—eğer öz-bilinçliliğinden kurtulmazsan, asla benim kastettiğim şekilde bir yaratıcı olamazsın.

Gerçek yaratıcının benliği yoktur. Gerçek yaratış bensizlikten gelir, gerçek yaratış içsel boşluktan gelir. İnsan tamamen boşsa, Tanrı ile doludur. Olmamak, Tanrı'nın senin içine girmesi için bir yoldur. Sen çok fazla varsan, o orada değildir. Sadece orada olmadığında, o oradadır ve yaratıcılık, yaratanın bir parçasıdır.

Yaratan hiçbir insan yoktur, yaratan daima Tanrıdır. Bu yüzden şair yaratıyorken Tanrısaldır ve ressam resim çizerken Tanrısaldır. Tek bir şey: eğer kendi iradesi varsa, Tanrı orada değildir ve her ne yaparsa yapsın, bu öznel sanat olacaktır.

Fakat orada değilse, resmin içinde erimişse, tamamen kayıpsa, kendini unutmuşsa ve kendi iradesi yoksa, ego yoksa, o zaman Tan-n oradadır. Resminin içinde tamamen kaybolmuş bir ressam gördüğünde, onu etrafında oyalan. Tanrı yakınlardadır—onu tapınaklarda, camilerde, kiliselerde bulacağından çok daha yakındır.

Bir şarkıcı, şarkı söylüyorken yanına otur. Hisset, Tanrı yanı başındadır. Biri flüt çalarken, bir ağacın arkasına saklan ve dinle, bu dünyadan olmayan bir şeyler, dünyanın ötesinde bir şeyler görebilirsin. Yaratıcılık, her zaman ötelerdendir.

HAYAT NEDİR?

Hayat tanımlanabilen bir şey değildir ve hayat bir tek şey de değildir; ne kadar insan varsa, o kadar hayat vardır. Yaşam, tek bir olgu değildir. Benim hayatımın kendine has bir tadı vardır, senin hayatının da kendi bireyselliği vardır. Bir ağacın hayatı şüphesiz senin hayatın değildir ve bir nehrin hayatı da bir ağacın hayatı değildir.

Hayat, bir çeşitliliktir, milyonlarca formu vardır. Nasıl tanımlanabilir? Bunu adilane bir şekilde tanımlamanın yolu yoktur. Evet, yaşanabilir, tadılabilir ama tanımlanamaz. Tanımın sadece senin deneyimini gösterecektir. Hayat hakkında hiçbir şey söylemez, sadece kendi hayatını nasıl anladığın hakkında bir şeyler söyleyecektir. Başka hiç kimsenin hayatı ile alakalı olmayacaktır. Bunu unutma, o zaman hayat muazzam bir gizem olarak hissedilir.

Sol Greenberg, küçük bir Teksas kasabasında yaşayan tek Yahudi imiş. Servetini özgürce hibe eder ve özellikle siyah nüfusa karşı nazik davranırmış. Daha sonra Greenberg ölmüş. Ardında hiç mirasçısı olmadığı için bütün dünyalığını kasabalılara miras bırakmış. Usulüne uygun olarak saygı ve takdirlerini göstermek üzere onu görkemli bir şekilde gömmeye karar vermişler.

Ona bir kovboy kıyafeti giydirmişler; altın şeritli bir şapka ve altın mahmuzlarla kıyafeti tamamlamışlar. Som altından bir Cadillac inşa edip Greenberg'i direksiyonun arkasına yerleştirmişler, sonra arabayı ve içindeki ölüyü yerleştirmeye yetecek büyüklükte bir çukur açmışlar.

Caddy çukura indirildiği sırada, iki siyah yanında duruyorlarmış ve biri diğerine: "Ah, adamım, Yahudiler nasıl yaşanacağını biliyorlar!" demiş.

Tanım, sana bağlıdır. Tanım, her zaman senin tanımlaman olacaktır; hayatı nasıl algıladığın, bu hayatın tanımı olmayacaktır. Para delisi için hayat paranın, som altının sesidir. Güç delisi, güç manyağı için, hayatın farklı bir tadı olacaktır. Şair için, tabii ki hayatın içinde şiirsel bir şey bulunacaktır. Bu, bireyden bireye değişir, ona bağlıdır. Tek bir şey merkezdedir, gereklidir bunu sana söylemek isterim. Tek bir şey çok önemlidir: gerçekten yaşayan herkes, şimdi ve burada olacaktır. Kendi bireysel hayatının şekli ve ifadesi ne olursa olsun orada tek bir şey gereklidir: şimdi ve burada olmanın özelliği.

Geçmiş artık yoktur, gelecek de henüz gelmemiştir, bu yüzden geçmişte yaşayanlar yaşamazlar, sadece yaşadıklarını sanırlar ve gelecekte yaşayanlar, yaşayamazlar çünkü henüz gelmemiş bir gelecekle nasıl bir şeyler yapabilirsin?

Ama insanlar bu şekilde yaşamaktadırlar. Milyonlar geçmişte yaşar, kalan milyonlar gelecekte yaşar, şimdi ve burada yaşayan insan bulmak son derece zordur. Ama bu gerçek insandır, bu gerçekten yaşayan insandır. Hayat sadece bir şeye gereksinim duyar: şu ana kök salmış olmaya. Kök salınacak başka bir yer yoktur. Geçmiş hatıradır, gelecek hayaldir; her ikisi de gerçek değildir.

Gerçek olan, bu andır—bu olma durumudur.

Bana "Hayat nedir?" diye soruyorsun.

İşte budur!

Kendini geçmiş ve gelecek yükünden nasıl kurtaracağını öğrenmek zorunda kalacaksın, o zaman bir gül gibi, bir kuş gibi, hayvan gibi, ya da ağaç gibi yaşayabileceksin. O zaman aynı yeşilliğe, o zaman içinde akan yaşam suyuna sahip olacaksın.

Benim görüşüme göre, yollardaki milyonlarca insan

yaşamıyor, zombiler gibi yürüyor, onlar ölü insanlar. Onların gözlerinde hayatın akışını, hayatın suyunun akışını bulamazsın. Hayatları bütünüyle anlamsızdır—anlamsızdır çünkü bu hayat değildir.

Eski günlerde, bir papazın evinde, ismi Ezra olan bir zenci varmış. Ezra akıllı ve hırslı biri imiş ancak okuma yazması yokmuş.

Bir Pazar günü, papaz kilisede Ezra'yı vaaz boyunca azimle bir şeyler karalarken görmüş. Daha sonra papaz ona sormuş: "Ezra, kilisede ne yapıyordun?" Ezra, "Not alıyordum," diye cevap vermiş.

"Bir bakalım" demiş papaz ve Ezra'nın İngilizceden çok Japon-caya benzeyen notlarına bir göz atmış. "Ezra," demiş. "Bunların hepsi saçmalık!"

"Ben de öyle düşündüm," demiş Ezra, "Siz her zaman bunları vaaz veriyordunuz."

Hayat, önceden hazırlanmış, kullanılabilir bir şey değildir. Yarattığın hayatı alırsın, içine konduğun hayatın içinden çıkarsın. İlk olarak içine anlam koymak zorundasındır. Renk, müzik, şiir vermen, yaratıcı olman gerekir. Ancak o zaman canlı olabilirsin.

İkinci önemli şey: sadece yaratıcı olan birkaç kişinin hayatın ne olduğunu bilmesidir. Yaratıcı olmayan asla bilmez, çünkü hayat yaratıcılığın içindedir; hayat, yaratıcılıktır. Hayatın yaratmaya devam ettiğini nasıl göremezsin? Hayat, yaratıcılığın sürekliliğidir, süreğen yaratıcılık, her an yaratıcılık.

Aslında Tanrı bir yaratıcı değildir. Onu "yaratıcılık" şeklinde adlandırmak daha iyi olur, çünkü fiiller, isimlerden daha doğrudur. İsimler nesnelere benzer, fiiller ise süreçtir—

canlı, akıcı, dinamik. Tanrı bir yaratıcı olmaktan çok yaratıcılıktır. Yarattığın her an hayatın tadını alırsın ve bu yoğunluğuna ve bütünlüğüne bağlıdır. Hayat, felsefi bir problem değildir, dinsel bir gizemdir. O zaman her şey bir kapı haline gelebilir—yerleri temizlemek bile. Eğer, yaratıcılıkla, sevgiyle, bütünlükle yapabilirsen hayatın tadından biraz alabilirsin.

Burada, *asiıramda* yerleri, banyoları temizleyen, odalar inşa eden, mobilya yapan insanlar göreceksin. Ancak, tamamen farklı bir özellik göreceksin: yaptıkları iş her ne olursa olsun, onu büyük bir aşkla yaparlar ve neşelerini görürsün.. Bu neşe çalışmaktan kaynaklanmaz, bu neşe onların dünyadaki bütünlüğünden, işe teslim oluşlarından ortaya çıkar. Sen içine neşe katmadıkça, sana neşe verebilen iş yoktur.

Bu yüzden, hayat nedir diye sorma, hayatın içine nasıl girilir diye sor. Kapı, şimdi ve buradadır—ve yaratıcı olmak zorundasın, ancak o zaman kapıdan girebilirsin; yoksa saraya girmeksizin, kapı eşiğinde dikilmeye devam edersin.

İkinci gereklilik; yaratıcı olmaktır. Bu iki şey yerine getirilirse hayatın ne olduğunu anlarsın.

DOĞRU YA DA YANLİŞ DİYE BİRŞEY VAR MIDIR?

Doğru ya da yanlış diye bir şey yoktur. Çünkü bir şey belki şu an için doğru olabilir, ancak bir sonraki an doğru olmayabilir. Bazı şeyler bugün yanlış olabilir ama yarın yanlış olmayabilir.

Doğru ve yanlış, sabit iki kavram değildirler. Eşyaların üzerine koyabileceğin etiket değillerdir. "Bu doğrudur" ve "Bu yanlıştır." Fakat şu ana kadar yapılan budur. Doğru ve yanlışa insanlar tarafından karar verilmiştir ve doğruya, yanlışa insanlar karar verdikleri için bütün insanlığa yanlış rehberlik etmişlerdir.

Manu bir şeye karar verir: binlerce yıldır, o her ne düşünürse, o, milyonlarca Hindu için doğru haline gelir. Ne kadar aptalca, ne kadar inanılmaz! İnsanlar beş bin yıl boyunca nasıl Manu'yu izlemeye devam edebilirler? Başka her şey değişmiştir. Manu geri gelse, dünyayı hiç tanıyamaz; her şey değişmiştir. Fakat Hindu zihniyeti, Manu'nun belirlediği sınıflandırmaları izlemeye devam etmektedir.

Beş bin yıl sonra, Hindistan'da hala insan gibi davranılmayan milyonlar bulunmaktadır. Onlara insan gibi davranılmadığını söylemek bile hatalıdır—onlara sığır gibi bile davranılmamaktadır. İnekler bile yaşayan insanlardan daha önemlidir. İneklere tapınılır, onlar kutsaldır; dokunulmazlar olarak reddedilen insanlar ise—Manu tarafından beş bin yıl önce reddedilen—yakılır. Vinoba Bhave gibi bir adam bile, ülkede inek kesimi tamamıyla durdurulmazsa, oruca devam etmeye hazırdır. Fakat o, dokunulmazlar öldürüldüğünde, canlı canlı yakıldığında, kadınlarına tecavüz edildiğinde, çocukları cinayete kurban gittiğinde, kesildiğinde tamamen sessiz kalıyor ve tek bir kelime bile etmiyor. Dokunulmazların köyü yeryüzünden siliniyor ve Vinoba Bhave açlık orucuna girmeyi düşünmüyor. Dokunulmazlar kimin umurunda? Onlar insanlığın bir parçası değiller, onlar insan değiller. İnekler korunmak zorunda çünkü Manu onlara tapıyor.

Bu, o zaman için doğru olabilir. Ben Manu'ya karşı değilim, Manu'nun akılsız takipçilerine karşıyım. Bu, o zaman için doğru olabilir çünkü inekler o zaman çok çok önemliydi, bütün ekonominin merkeziydi; özellikle Hindistan ekonomisi ineğe dayanırdı. Hindistan, bir tarım toplumu idi ve inekler pek çok şeyin kaynağı idi; boğaların, hadım edilmiş boğaların, gübrenin ve sütün—son derece önemliydi, onu korumak çok doğruydu. Fakat dünya şu anda çok farklı bir şekilde yaşıyor. Manu'nun çok

küçük bir dünyası vardı, şimdi bütün dünyayı düşünmek zorundayız, bu sadece küçük bir mezhebin meselesi değil. Ama doğru bir kez belirlendiğinde, insanlar körü körüne takibe devam ederler; şimdiye dek hep böyle olmuştur.

Örneğin, Musa "on emir" de der ki: "Gerçek Tanrı'dan başka hiçbir Tanrı'ya tapmayın. Gerçek Tanrı'nın putlarını yapmayın ve başka tanrılara tapmayın." Bu tamamen farklı bir dünyaydı, üzerinden üç bin yıl geçmiştir. Gerçekten, on emir içinde ateistler hakkında söylenmiş tek bir sözcük bile yoktur. Der ki: " Başka Tanrı'ya tapma." "Tanrı'ya inanmamazlık yapma," demez çünkü inançsız yoktu. Ateizm diye bir şey yoktu.

Şu anda insanlara öğretilmesi gereken en temel şey, nasıl ateist olunmayacağıdır, çünkü ateizm artık çok yaygın. Dünyanın neredeyse yarısı komünist olmuştur, komünistlik ateizmdir ve kalan yarı da resmen teisttir. Şimdi en temel emrin, "Ateist olma, inançsız olma, şüpheli olma," olması gerekir. Şu anda, insanlara verilmesi gereken en temel öğreti güven olmalıdır.

Zaman değişirken, doğrular değişir, yanlışlar değişir. Bunu kendi yaşantında da görebilirsin. Her gün her şey farklılaşır ve sen sabit fikirlerine tutunmaya devam edersin. Sabit fikirlerle yaşayan biri bir ölü hayatı yaşar. Asla içten olamaz ve var olan durumlarla doğru bir ilişki içinde olamaz. Asla durumlara cevap veremez, artık konu ile alakası kalmayan eski sonuçlarından hareket eder, durumun gerektirdiğine bakmaz. Bu yüzden, bana göre doğru ya da yanlış diye bir şey yoktur. O zaman ben ne öğretiyorum? Farkındalığı öğretiyorum —etiketlemeyi, sınıflandırmayı değil. Farkındalığı öğretiyorum. Her durumda tamamen farkında olmayı ve bu farkındalıktan hareket etmeyi öğretiyorum. Ya da; başka bir deyişle diyebilirim ki: Farkındalık yoluyla oluşan her hareket doğrudur, farkında

olmadan yapılan her hareket yanlıştır.

Ama vurguya dikkat et. Vurgu, hareketin kendisi üzerinde değil, kaynağın üzerindedir—farkındalıktan mı ortaya çıkıyor, farkında olmamaktan mı. Tamamen farkında olarak hareket edersen, her ne yaparsan yap doğrudur. Uyurgezermişsin gibi, mekanik ve bilinçsizce hareket edersen, ne yaparsan yap yanlıştır.

Farkındalık doğrudur, farkında olmamak yanlıştır.

Ama din adamlarına gidersen, sana neyin doğru, neyin yanlış olduğunu öğreteceklerdir. Sana anlayış değil, ölü kategoriler vereceklerdir. Sana her durumda ne yapacağını ve ne yapmayacağını görebilmek için bir ışık vermeyeceklerdir; seni kendilerine bağlı kılmak isteyeceklerdir. Onlar anlayışı vermezler, böylece sonsuza dek bağımlı olmak zorunda kalırsın. Sana koltuk değnekleri verirler ama kendi ayakların üstünde durmanı sağlamazlar.

Din adamlarından sakın. Ne zaman herhangi bir tür uzmana gitsen, bütün çabası, aslında seni kendisine bağlamak olacaktır.

Ünlü bir Broadway oyununun yıldızı arkadaşlarını ziyarete gitmiş ve konu yine dönüp dolaşıp psikiyatriye gelmiş. Ev sahibi, "Psikanalistimin, dünyanın en iyisi olduğunu düşünüyorum, bunu belirtmeliyim. Benim için ne yaptığını hayal bile edemezsin. Sen de onu denemelisin," demiş. Oyuncu, "Benim analize ihtiyacım yok. Daha normal olamazdım—bir şeyim yok benim," demiş. Arkadaşı, "Ama o kesinlikle çok iyi," diye ısrar etmiş. "O muhakkak yanlış bir şey bulur."

Sende ters giden şeyleri bularak yaşayan insanlar vardır. Onların bütün işleri sende ters giden bir şeyler bulmaktır. Seni

olduğun gibi kabul edemezler; sana idealler, fikirler, ideolojiler verirler ve senin kendini suçlu, değersiz, kirli hissetmeni sağlarlar. Senin kendi gözlerinde seni o kadar küçük düşürürler ki, özgürlük hakkındaki her şey unutursun.

Aslında, özgürlükten korkar hale gelirsin çünkü ne kadar kötü, ne kadar hatalı olduğunu görürsün—ve eğer özgür olabilsen, yanlış bir şeyler yapacaksındır, bu yüzden başka birini izlemelisindir. Din adamları buna dayanır, politikacılar buna dayanır. Sana doğruyu ve yanlışı, sabit fikirleri verirler ve o zaman sen sonrasında sonsuza dek suçlu kalırsın.

Sana şunu söylüyorum: doğru ya da yanlış diye bir şey yoktur. Bana bağımlı olmanı istemiyorum, sana sabit fikirler vermiyorum. Sana sadece, senin tarafından çözülmesi gereken işaretleri, ipuçlarını veriyorum. Sana verdiğim ipucu, farkındalıktır. Daha çok farkında ol, bu bir mucizedir. ..

Eğer öfkeliysen, din adamı sana öfkenin yanlış olduğunu, öfkelenmemeni söyleyecektir. Ne yapacaksın? Öfkeni bastırabilirsin, üzerine oturabilirsin, tam anlamıyla onu yutabilirsin ama bu şekilde o senin içine, senin sisteminin içine gidecektir. Öfkeni yutarsan, midende ülser olur; öfkeni yutarsan er ya da geç kanser olursun. Öfkeni yutarsan, ortaya bin bir türlü problem çıkar çünkü öfke, zehirdir. Fakat ne yapacaksın? Öfke yanlışsa, onu yutmak zorundasındır.

Ben sana öfke yanlıştır demiyorum, öfke enerjidir diyorum—saf enerji, güzel enerji. Öfkelendiğinde onun farkına var ve gerçekleşen mucizeyi gör. Öfkelendiğinde, onun farkında ol, farkında olursan, şaşırırsın; bir sürpriz yaşarsın—belki de hayatının en büyük sürprizi—fark ettikçe, öfke yok olur. Öfke dönüşür. Öfke, saf enerji haline gelir; şefkat haline gelir, affedicilik haline gelir, aşk haline gelir. Bastırmana gerek kalmaz,

bir zehir tarafından yüklenmiş olmazsın. Ve öfkelenmemekte, böylece de kimseyi incitmemektesindir. İkisi de korunur: diğeri, yani senin öfkenin nesnesi korunur ve sen korunursun. Geçmişte ya öfkenin nesnesinin zarara uğraması, ya da senin zarara uğraman gerekirdi.

Benim söylediğim, kimsenin zarar görmesine gerek olmadığıdır. Sadece uyanık ol, bırak farkındalık orada olsun. Öfke ortaya çıkacak ve farkındalık tarafından tüketilecektir. Bir insan farkındalıkla birlikte öfkeli olamaz, farkındalıkla birlikte açgözlü olamaz, farkındalıkla birlikte kıskanç olamaz. Farkındalık, altın anahtardır.

TURUNCU BENİ ALDATTI, BENİ YAKALADI VE BENİ BURAYA GETİRDİ

HERKES BİLİR GÖRÜNÜYOR AMA ONUN HAKKINDA HİÇKİMSE BİR-ŞEY ANLATMIYOR. TURUNCUNUN ÜSTÜNDE DÜŞÜNÜYORUM VE MEDİTASYON YAPIYORUM—GÜNLERDİR—AMA HALA İÇİNDE BİR SIR VAR.

BENİM ADIM ATEŞ VE İÇİMDE YANAN ATEŞ VAR. BU YETERLİ DEĞİL Mİ?

HER ZAMAN ÜNİFORMA GİYMEKTEN KORKMUŞUMDUR VE BUNUN BENİM TURUNCUYU GİYME YOLUMDA BİR ENGEL OLDUĞUNU ANLA.

NEDEN BİLMİYORUM. ONU BİR MESAJ OLARAK Ml GİYMELİYİM YOKSA BU, IŞIĞA GİDEN YOLDA BAŞLI BAŞINA BİR MEDİTASYON MU?'

Bunda bir sır yok, bu sadece benim insanlarımı tanımam için bir yol. Görme yeteneğim zayıftır, gözlerim hep içe bakmaya

alıştı. Sana bir hikaye anlatacağım:

Küçük bir günah işleyen bir papaz hakkında trajik bir hikaye biliyorum. Bu saygıdeğer, dindar adam haftalarca, bir giyim mağazası vitrinindeki, göz alıcı spor cekete hayran olmuş, çok beğenmiş. Çok renkliymiş, bir din adamı için çok renkliymiş, bir din adamı için neredeyse kâfirceymiş. Sonunda dayanamamış ve içeri girip, bu kâfirlere yakışır ceketi satın almış. Güneşli, parlak bir günmüş ve cicili bicili giysisi içinde dükkândan çıkmış. Şu işe bak ki, parlak güneş ışığı altında, yıldırım çarpmasıyla oracıkta ölmüş.

Cennete çıktığında Tanrı ile karşılaşınca şaşırıp kalmış. "Oh Tanrım!" demiş. "Neden ben ve neden senelerce iman dolu hizmetlerimden sonra böyle aniden öldüm?"

"Aa Rahip Smith!" demiş İsa. "Ne feci bir hata! Sen olduğun hakkında hiçbir fikrimiz yoktu."

Yani, sadece gözlerim insanlarımı tanıyacak kadar iyi görmüyor. Benim insanlarından biri haline gelmek istiyorsan, turuncu giymek zorunda kalacaksın. Bu konuyla ilgili bir sır yok, sana anlatmış olduğum bütün bu sırlar sadece deli saçmasıdır.

25. Bölüm - Biz Eski Hac Yolcularıyız

ÖZGÜRLÜĞÜ, İNCELEME VE ARAŞTIRMA YOLUYLA BULMALISIN. ÖVÜNME. KISKANÇLIK TARAFINDAN TÜKETİLME. KAPRİSLİ DAVRANIŞLAR YAPMA. TEŞEKKÜR BEKLEME.

BEŞ ÇÜRÜYÜŞÜN İLERLEMESİNİN BODHİ YOLUNA ÇEVRİLDİĞİ BU MÜKEMMEL TAVSİYE İKSİRİ, DHARMAKIRTI YOLUYLA İLETİLİR.

ÖNCEKİ EĞİTİMİN KARMA ENERJİSİNİ UYANDIRARAK VE YOĞUN İLGİMİN ERDEMİYLE, SEFALETİ VE KÖTÜ ÜNÜ GÖRMEZDEN GELDİM VE EGOYA YAPIŞMAYI KONTROL ETMEK İÇİN YOLLAR ARADIM. ARTIK, ÖLSEM BİLE, HİÇBİR PİŞMANLIĞIM OLMAYACAK.

İnsanın en büyük özlemi özgürlüğedir. İnsan, özgürlük için bir özlemdir. Özgürlük, insan bilincinin esas özüdür: aşk, onun çeperidir ve özgürlük merkezdir. Bu ikisi yerine getirildiğinde, hayatta hiçbir pişmanlık yoktur. Ve bunların ikisi birlikte yerine getirilir, asla ayrı ayrı gerçekleşmez.

İnsanlar, özgürlük olmadan aşkı gerçekleştirmeye çalışmışlardır. O zaman aşk gitgide daha fazla sefalet, gitgide daha fazla esaret getirir. O zaman aşk, insanın olmasını beklediği şey olmaz, tam tersi olduğu ortaya çıkar. Bütün ümitleri yıkar, bütün beklentileri yok eder ve hayat çorak bir toprak haline gelir —karanlıkta el yordamıyla yürümek ve asla kapıyı bulamamak gibidir.

Özgürlük olmadan aşk, doğal olarak sahiplenici olmaya meyillidir. Ve sahipleniciliğin işin içine girdiği an, başkaları ve kendin için esaret yaratmaya başlarsın—çünkü birini, o seni

sahiplenmeden sahiplenemezsin. Birini, kendin köle haline gelmeden, köle haline getiremezsin. Başkalarına yaptığın her şey, sana da yapılır. Anlaşılması gereken temel ilke budur; özgürlük olmazsa, aşk asla tatmin etmez.

Diğer aşırı ucu—aşk olmadan özgürlüğü—denemiş insanlar da vardır. Bunlar keşişler, gerçeklerden kaçanlar, dünyadan vazgeçmiş insanlardır. Aşktan korkarlar, aşktan korkarlar çünkü esaret getirir, aşkın akabileceği, büyüyebileceği, oluşabileceği bütün durumlardan kaçarlar. Yalnızlığa sığınırlar. Yalnızlıklar asla tek başınalık haline gelmez, yalnızlık olarak kalır. Ve yalnızlık olumsuz bir durumdur; tamamen boştur, üzüntülüdür.

Bir insan tek başına olabilir ama bu, ıssızlık getirmez. Tek başına olmak, yalnızca fiziksel yalnızlıktır, ıssızlık ruhsal yalnızlıktır. Eğer yalnızsan ... Ve eğer dünyadan vazgeçtiysen böyle olursun. Eğer korkarak dünyadan kaçtıysan yalnız olursun, dünya seni korkutacaktır ve her tür arzu senin etrafını saracaktır. Milyonlarca kâbus nedeniyle acı çekersin çünkü vazgeçtiğin her şeyi o kadar kolay bırakamazsın.

Vazgeçmek, bir şeyleri bastırmaktır ve başka bir şey değildir. Ve bir şeyi ne kadar çok bastırırsan, o kadar güçlenir. Rüyalarında patlayacak, halüsinasyonlarında ortaya çıkacaktır. Manastırlarda yaşayan insanlar halüsinasyon görmeye başlarlar; Himalaya mağaralarında inzivaya çekilenler er veya geç gerçekle irtibatı kaybederler. Kendilerine ait bir gerçeklik—özel bir gerçeklik, kurgusal bir gerçeklik—yaratmaya başlarlar. Hıristiyan olan, İsa ile konuşmaya başlayacaktır. Kimsesiz mağarasında İsa'yı yaratır ki orada biri olabilsin, o kadar yalnız kalmasın. Ve pek çok halüsinasyon metodu, bu keşişler tarafından geliştirilmiştir. Eğer oruç tutarsan, halüsinasyon kolaylaşır. Beden zayıflar, gerçek üzerindeki kontrolünü

kaybetmeye başlar-sn. Beden ne kadar zayıf düşerse, halüsinasyon olasılığı o kadar artar. Hasta, ateşli olan insanlar halüsinasyonlar görmeye başlarlar. Aynı kural burada da geçerlidir: bedene işkence edersin, bedeni zayıf düşürürsün, bedene açlık çektirirsin ve halüsinasyonlar kolaylaşır.

Yanında İsa'yı, Krishna'yı veya Gautam Buda'yı bulabilirsin—refakatçilerin çok büyük insanlardır ama tamamen hayalidirler. Hindu olan, asla İsa'yı görmeyecektir ve Hıristiyan olan da asla Krishna'yı görmeyecektir. Neye inanırsan, sadece onu görürsün ve sadece inancınla yaratmış olduğunu görürsün; bu sadece bir tasarımdır.

Diğer insanların arasında böyle bir tasarım yapmak zor olacaktır çünkü senin tasarımını reddedecek pek çok insan olacaktır. Seni psikiyatra götürecekler, delirdiğini düşüneceklerdir. Eğer başkalarının yanında İsa'yla konuşmaya başlarsan, kendini bir hastanede bulursun.

Ama Himalayalardaki mağarada başka hiç kimse yoktur, her istediğini yapmakta serbestsindir. Yalnızlık öyle bir sefalettir ki, insan yanında birilerinin olması için kendi halüsinasyonlarına inanmaya başlar. Ama bu deliliktir.

Bir yanda dünyevi insan vardır, özgürlük olmadan aşkı bulmaya çalışmış ama başarısızlığa uğramıştır. Hayatı, pek çok insana, pek çok şeye olan, çok çok uzun bir esaretten başka bir şey değildir. Bedeni, zihni ve ruhu zincirlidir; ufacık bir hareket yapacak kadar bile özgür değildir. Başarısızlıklardan biri budur; insanların çoğu, bu aşırı uçtadır. Bazıları da dünyadan kaçar: sefaleti görerek, diğer aşırı ucu aramaya başlarlar—özgürlük, *mohsha, nirvana.* Ama nevrozlu, psikozlu hale gelirler; kendi rüyalarında 'yaşamaya başlarlar. Yalnızlıklar o kadar büyüktür ki, kişinin birlikte olabileceği bir şey yaratması gerekir.

Bu iki aşırı uç da başarısızlığa uğramıştır. Bu yüzden insanlık bir kavşakta durmaktadır. Nereye gidilecektir? Geçmiş, tamamen başarısızlığa uğramıştır. Geçmişteki bütün çabaların yanlış olduğu ortaya çıkmış, çıkmaz yollara götürmüştür. Şimdi nereye gidilecek, ne yapılacaktır?

Atisha'nın senin için önemli bir mesajı var. Bu, dünyadaki bütün Budaların, bütün aydınlanmış kişilerin mesajıdır. Derler ki: Aşk ve özgürlük ayrı şeyler değildir, aralarında seçim yapamazsın. Ya ikisini birden alman, ya da ikisini de bırakman gerekir. Ama seçemezsin, birine sahip olamazsın.

Aşk çeperdir, özgürlükse merkez.

İnsanın, aşk ve özgürlüğün birlikte tomurcuklandığı o narin dengede gelişmesi gerekir. Ve bunu yapabilirler çünkü birkaç nadir insanda bu meydana gelmiştir. Eğer bütün insanlık tarihinde bu, bir tek insanın başına bile gelmişse, her insanın başına gelebilir demektir. Bu senin potansiyelindir, doğuşta sana verilmiş bir haktır.

Meditasyon dengedir. Meditasyon, iki kanadı olan bir kuştur: özgürlük ve aşk.

Bu Buda alanındaki benim çabam, sana bu iki kanadı da vermektir: aşk dolu ol ve özgür ol, aşık ol ama sahiplenici olma. Özgür ol ama soğuk olma; sıcak kal, aşkın sıcaklığıyla kal.

Özgürlüğün ve aşkın el ele, büyük bir kucaklaşma ve bir çeşit dans içinde, birbirlerine yardım ederek büyümelidir. O zaman, dünyada yaşayan ama hiç de dünyadan olmayan tam bir insan doğar. O zaman, aşırı uçları buluşan, birleşen ve birbirlerini tamamlayan bir insan doğar; o insan zengindir. Özgürlük olmadan aşık olmak fakirleşmektir ve aşk olmadan özgür olmak, yalnızlıkta, üzüntüde, karanlıkta yaşamaktır. Aşkın

büyümesi için özgürlük gereklidir, özgürlüğün beslenmesi için de aşka gereksinim vardır.

Benim sannyasinimin bu ikisi arasında seçim yapmamayı devamlı hatırlaması gerekir. İkisinin birlikte alınması, birlikte sindirilmesi gerekir. Aşk senin çeperin, hareketin, özgürlük ise senin varlığın, merkezin, ruhun haline gelmelidir.

İlk sutra:

ÖZGÜRLÜĞÜ, İNCELEME VE ARAŞTIRMA YOLUYLA BULMALISIN.

Üç çeşit özgürlük olabilir ve bu üç çeşidin iyi anlaşılması gerekir. Birincisi bir şeyden özgürlük, ikincisi bir şey için özgürlük ve üçüncüsü sadece özgürlüktür—ne bir şeyden, ne de bir şey için. Birinci, yani bir şeyden özgürlük, bir tepkidir. Geçmiş odaklıdır; geçmişle savaşmakta, ondan kurtulmak istemektesindir, ona karşı saplantılısındır.

Psikanaliz, sana bu özgürlüğü, bir şeylerden—geçmiş travmalardan, çocukluk yaralarından—özgürlüğü vermeye çalışır. Primer terapi, temel olarak geçmişe dayalıdır. Kendini geçmişten özgürleştirmek için geriye gitmen gerekir, ilk çığlığına ulaşman gerekir ki ancak o zaman özgür olursun. Bu yüzden özgürlük—primer terapi için, psikanaliz için ve diğer terapiler için—geçmişin bırakılmasının gerekliliği demektir. Onunla savaşman gerekir, kendini bir şekilde geçmişten ayırman gerekir; o zaman özgür olursun.

Bu özgürlük söz konusu olduğunda, Karl Marx ve Sigmund Freud birbirlerine karşı değildirler; anlaşırlar. Karl Marx, insanın geçmişten, bütün sosyal yapılardan, ekonomik yapılardan özgür olması gerektiğini söyler. Onun yaklaşımı politik, Freud'unki psikolojiktir ama ikisinin de kökü, bir şeylerden özgür olma

fikridir.

Bütün siyasi reformlar tepkidir—ve tepki verdiğinde asla özgür olmazsın. Bunun anlaşılması gerekir. Sadece bir özgürlük görüntüsü verir ama asla gerçek özgürlük değildir. Tepkinin yol açtığı tam bir özgürlük mümkün değildir. Tepkinin yol açtığı gerçek bir özgürlük mümkün değildir. Ve sadece tam özgürlük, gerçek özgürlüktür.

Geçmişe karşı olabilirsin ama ona karşı olarak sadece arka kapıdan yakalanırsın. Kimle kavga edersen et, onun gibi olmanın nedeni de işte budur. Düşmanlarını çok iyi seç çünkü onlar tarafından belirlenirsin! Onlarla savaşırken, onarlın stratejilerini öğrenirsin. Taktiklerini, yollarını öğrenmen gerekecektir. Yavaş yavaş düşmanlar birbirine çok benzer—arkadaşlardan daha çok benzerler.

Sovyet Rusya'da şöyle bir şey oldu ... Devrim yapılıp komünistler tüm sosyal yapıyı değiştirdiğinde ve Çar öldürüldüğünde, garip bir olgu meydana geldi. Çarı öldüren kişiler, çardan daha büyük çarlar olduklarını gösterdiler. Josef Stalin, Korkunç Ivan'dan daha korkunç olduğunu gösterdi. Ivan, Josef Stalin'le karşılaştırıldığında hiçbir şeydir.

Bu doğal bir olgudur. Josef Stalin'i suçlamıyorum, gerçekte ne olduğunu anlayabiliyorum. Eğer Çarla savaşırsan, onun yollarını öğrenmen gerekir ve kazanana kadar bu yolları o kadar büyük bir yetenekle, beceriyle öğrenmiş olursun ki, senin yolun olurlar. Düşmanlarının üstünde aynısını uygulamaya başlarsın. Bütün devrimlerin başarısızlığa uğramasının nedeni budur. İnsanlar değişir ama yapılar aynı kalır çünkü temelde bir şeylerden özgür olma fikri yanlıştır.

İkinci fikir, bir şey için özgürlüktür; gelecek odaklıdır. Birinci politiktir, ikinci ise daha şiirsel, daha hayali, daha

ütopiktir. Birçok insan da bunu denemiştir ama bu da mümkün değildir çünkü gelecek odaklıyken, şimdide yaşayamazsın—ve şimdide yaşaman gerekir. Geçmişte yaşamıyorsun, gelecekte yaşamıyorsun, şu anda yaşamak zorundasın.

Hayalperestler sadece hayal kurar. Güzel ütopyalar hayal ederler ama bu ütopyalar hiçbir zaman gerçek olmaz, gerçek haline gelmez.

Eğer geçmişe tepki verirsen, geçmiş tarafından belirlenirsin. Eğer geçmişi unutur ve geleceğe bakarsan, hala geçmiş tarafından yönlendirilmektesindir ama bunun farkında değilsindir. Geleceğe bakarak güzel rüyalar görürsün ama bunlar gerçeği değiştiremez. Gerçek aynı kalır; hayaller çok beceriksizdirler, acizdirler.

Birincisi, bir şeylerden özgürlük, bir tepkidir. İkincisi, bir şeyler için olan ise devrimdir. Üçüncüsü, yani sadece özgürlük ise asiliktir. Bu tür özgürlük, şimdiye odaklıdır. Birincisi politik, ikincisi, şiirsel, üçüncüsü ise mistik ve dindardır.

"Sadece özgürlük" derken ne demek istiyorum? Ne yanında, ne karşısında, ne geçmişte ne gelecekte, sadece burada ve şimdide olarak, hiçbir ideoloji, hiçbir ütopya olmadan sadece andan âna yaşamaktır. Gerçek sannyasin, gerçek mistik, geçmişin karşısında değildir, geleceğin yanında da değildir. Şu an tarafından öyle özümsenmiştir ki geçmiş ve gelecek için hiç zamanı ve enerjisi yoktur. Bir asi bu şekilde ortaya çıkar.

Asi, dünyadaki en güzel olgudur. Buda bir asidir, Isa da öyle; Atisha bir asidir, Kabir de öyle. Onlar asidir. Onların devrimci olduklarını düşünürsen, onları yanlış anlamış olursun; değillerdi. Tepki de vermiyorlardı. Onların yönelimleri tamamen farklıydı, onların yönelimleri buraya ve şimdiyeydi. Onlar hiçbir ideal için yaşamıyorlardı ve hiçbir ideale karşı da

yaşamıyorlardı. Fikirleri yoktu; bilinçte hiçbir ideoloji var olmaz.

Bu anın saflığı. .. Onu yaşarlar, onun tadını çıkarırlar, onun şarkısını söyler, onun dansını yaparlar. Ve bir sonraki an geldiğinde, bir sonraki anı da aynı sevinçle, aynı neşeyle yaşarlar. Andan ana hareket ederler, önceden planlamazlar.

Bu yüzden, mistiklerin büyük bir güç olduğu Doğu'da, komünizm gibi bir şey hiç olmamıştır. Bu Batılı bir fikirdir, bu fikir Doğulu bilincinde olmuş gibi anlaşılamaz. Ve gelecek ütopyalar da—More'un Ütopya'sı ve başka ütopyalar gibi, ayrıca birçok ütopyacı sosyalist de vardır—hiç olmamıştır. Ama tamamen farklı bir şey olmuştur: bir Buda, bir Atisha—bunlar öyle bir neşe içinde, andan ana yaşayan bireylerdir ki sevinçleri bulaşıcıdır. Onlarla temas kuran herkes etkilenir, gerçeğe yeni gözlerle bakmaya başlar. Sana "burada ve şimdi" hakkında yeni bir anlayış verirler. Bu, "sadece özgürlük"tür. Bunun üzerinde düşün.

Psikolojiye de ihtiyaç yoktur ve bu yüzden psikoloji Doğu'da ortaya çıkmamıştır. Geçmiş, travmaların içine girmeye gerek yoktur ve aslında onların içine girersen, onlardan asla özgür olamazsın. Belki daha kabullenici hale gelirsin ama asla onlardan özgür olamazsın.

Primer terapinin kurucusu Arthur Janov'un postprimer insan hakkında söyledikleri ne olursa olsun, kendisi tek bir postprimer insan yaratamamıştır. Kendisi de postprimer bir insan değildir. Geçmişten tamamıyla özgür, geçmiş yaralardan tamamıyla özgür olmak mümkün değildir. Psikanaliz ve benzer terapilerin yaptığı şekilde mümkün değildir. Geçmiş yoktur. Olmayan bir şeyden neden özgürleşmeye çalışıyorsun?

Aslında, karizmatik bir psikanalistin etkisi altında, ona uygun bir geçmiş yaratmaya başlarsın. Şöyle olur: eğer Freudcu

bir psikanaliste gidersen, Freud'a uygun bir geçmiş yaratırsın; eğer Jungcu bir psikanaliste gidersen, Jung'a uygun bir geçmiş yaratırsın. Bu, bilinen bir gerçektir, hastalar, terapistlerinin beklediği bir geçmişi yaratmaya, kurmaya başlarlar. Jungcu hasta, geçmiş hayatlara çok kolay girer ve ezoterik, doğaüstü, büyük gizemler ortaya çıkarmaya başlar Freudcu hasta, Freud'un beklediklerini ortaya çıkarır: libido, cinsel fanteziler, acayip cinsel fanteziler, ensest ve her türlü cinsel yara Bunlar Jungcu psikoterapide hiç ortaya çıkmaz. Primer terapideki hastalar, hiçbir gerçekliği olmayabilecek çığlıklardan bahsedebilirler.

İnsanlar çok yardımseverdir: eğer onlara bir fikir verirsen, onu gerçekleştirerek sana yardım ederler. Aslında hasta, terapiste karşı çok çok şefkatli olmaya başlar—zavallı adam ne kadar da fazla çalışmaktadır—ve böylece er ya da geç yardım etmeye başlar. Batı'da yüzlerce psikoterapist vardır ve her biri kendisinin haklı olduğuna inanmaktadır. Hastaları onu aldatmaktadır. Ve aynı hastalar başka bir psikoterapiste gider ve onu da kandırırlar. Hastalar büyük bir oyun oynamaktadır ve bu, bilinçsizce olmaktadır.

Zihin öyle geniştir ki, belirli bir felsefe, belirli bir psikoloji, belirli bir terapi için tatmin edici olabilecek bazı parçaları seçebilirsin. İnsan çok geniş bir kıtadır, küçük bir olgu değildir. Birçok Freudlar'ı, birçok Junglar'ı, birçok Adlerler'i kapsayabilir. Ve her zaman seçebilirsin—içinde o kadar fazla şey vardır ki, her zaman için, gittiğin terapilere uygun belirli parçalan seçme yollarını bulabilirsin.

Doğu, belirli bir nedenle, komünizm gibi bir şey yaratmamıştır ve psikanaliz gibi bir şey de yaratmamıştır. Bunun nedeni, mistiğin geçmişten özgür olmaya çalışıyor olmamasıdır, ayrıca gelecekteki bir şey için de özgür olmaya çalışmamaktadır. Mistiğin *moksha,* yani tam özgürlük dediği

özgürlük için çabası, artık olmayan bir şeyle veya henüz olmayan bir şeyle ilgili değildir. Bütün ilgisi bu andadır, bu kristal berraklığındaki anda.

Ve bu anda olmak meditasyondur.

Tamamen bu anda olmak meditasyondur.

Meditasyon oluştuğunda, içinde iki kanadın büyüdüğünü görürsün: bir tanesi aşk olacaktır—ki Atisha buna şefkat der—diğeri de özgürlük. Ve ikisi birlikte büyümeye başlarlar. Bunun sonucu, tamamlanmadır. O zaman kin olmaz, pişmanlık olmaz. Atisha haklı, şöyle diyor:

ARTIK, ÖLSEM BİLE, HİÇBİR PİŞMANLIĞIM OLMAYACAK.

Hayat, yerine getirildi. Onun gizemlerini tanıdım. Sevdim, özgürlük içinde yaşadım, hoşnut olmak için gereken her şeyi tanıdım. Tamamlandım. Hayatın meyvesi bol oldu. Hayat boşa harcanmadı, sürekli bir zenginleşme oldu ve ben tomurcuklandım, nilüfer açıldı.

İçsel nilüferin tamamen tomurcuklandığında ölmek, aşkta, özgürlükte ölmek, bir kişinin hayatı tanıdığının ispatıdır. Diğerleri yalnızca boş davranışlar yapmakta, yaşamamaktadırlar.

ÖZGÜRLÜĞÜ, İNCELEME VE ARAŞTIRMA YOLUYLA BULMALISIN.

Bu özgürlüğü nasıl bulmalı? Varlığının bu en temel özünü nasıl bulmalı? Bu, meditasyonda oluşur. Atisha, meditasyona "farkındalık" diyor. Ve farkındalığın gelişmesi gerekir; o senin içinde sadece bir tohumdur, bir ağaç haline gelebilir. Tavsiye ettiği iki şey yardımcı olacaktır: birincisi inceleme, ikincisi araştırmadır.

İnceleme demek, zihninden hiçbir şeyin kılı kırk yararak gözlemlenmeden geçmesine izin vermemek demektir. Socrates'in, eğer inceleme yoluyla yaşamadıysan, hayatın hiçbir değeri olmadığını söylediği bildirilmiştir. İncelenmemiş bir hayat, değersiz bir hayattır.

İnceleme birinci adımdır: zihninden geçen her şeye uyanık olmak. Zihinde sürekli bir trafik vardır—birçok düşünce, birçok arzu, birçok rüya gelip geçmektedir. Dikkatli olmak gerekir; zihinden geçen her şeyi incelemen gerekir. Farkında olmadan tek bir düşünce bile geçmemelidir çünkü bu, senin uykuda olduğun anlamına gelir. Gitgide daha gözlemci ol.

İkinci adım da araştırmadır. Önce gözlemle, incele ve sonra köklere bakmaya başla. Neden belirli bir şey tekrar tekrar meydana geliyor? Tekrar tekrar öfkeleniyorsun: inceleme sadece sana, öfkenin gelip gittiğini gösterecektir. Araştırma, sana öfkenin köklerini, nereden geldiğini gösterecektir—çünkü öfke, sadece saklı olan başka bir şeyin belirtisi olabilir, çoğu zaman da böyledir. Egon incindiği için öfkeleniyor olabilirsin ama ego, kendini yeraltında saklar. Bu, ağaçların kökleri gibidir: yapraklan görürsün ama kökleri görmezsin. İnceleme yoluyla ağacı görürsün, araştırma yoluyla kökleri. Kökleri ışığa çıkarırsan, ağaç ölmeye başlar. Eğer öfkenin kökünü bulabilirsen, öfkenin kaybolmaya başladığını görerek şaşırırsın. Eğer üzüntünün kökünü bulabilirsen, yine şaşırırsın.

Önce sürekli zihninde olanı, devamlı tekrar edileni incele. Çok fazla düşüncen yoktur. Eğer çok yakından incelersen, sadece birkaç düşüncenin sürekli tekrar ettiğini görürsün—belki yeni şekillerde, yeni renklerde, yeni giysilerde, yeni maskelerdedirler ama sadece birkaç düşünce vardır.

Ve içinde çok ayrıntıya girersen, şaşırırsın: bir tek temel

düşüncen vardır. Gurdjieff müritlerine, "İlk önce temel özelliğinizi bulun," diyordu. Her insanın belli bir temel özelliği vardır—açgözlülük olabilir, öfke olabilir, cinsellik olabilir, kıskançlık olabilir, başka bir şey olabilir. Hangisinin temel özellik olduğunu, bütün düşünce ve ruh hallerinin etrafında döndüğü merkezin ne olduğunu bul. Eğer merkezi bulabilirsen, kökü bulmuşsun demektir.

Ve mucize şudur ki, kök bulunursa, onu kesmen gerekmez, bulunduğunda kesilmiş olur. Bu, dönüşümün içsel sırrıdır.

Seyret: tekrar tekrar şaşıracaksın. Birdenbire, ortada hiçbir değişik durum yokken... Her şey iyi giderken, birdenbire bir şey olur ve üzülürsün. Ve sonra tekrar gider, akşam geri döner ve bu şekilde devam eder gider. Bu, neden olur?

Önce incele, sonra araştır. İnceleme ve araştırma yoluyla içinde, farkındalık denen özellik doğar. Farkındalık orada olduğunda, bütün hastalıkların bütün köklerini kesen kılıca sahip olursun. Farkındalık doğduğunda, yavaş yavaş geçmişten ve gelecekten çıkar ve şu ana girersin. Mevcutta, gitgide daha çok mevcut olursun. Daha önce orada olmayan bir mevcudiyete ulaşmakta, aydınlanmaktasındır. Ve bu mevcudiyette, geçen anları hissedebildiğinde, bütün duyuların o kadar saf, o kadar duyarlı, o kadar duygulu, o kadar uyanık ve canlı hale gelir ki, bütün hayatın yeni bir yoğunluk kazanır. Daha büyük bir lezzete kavuşursun. Dünya aynı olacaktır ama yine de aynı değildir: ağaçlar daha yeşil, güller daha pembe, insanlar daha canlı, daha güzel görünecektir—dünya aynıdır ama sahildeki çakıl taşları, elmaslar, zümrütlere benzemeye başlar.

Farkındalık, çok çok derinden köklendiğinde, şu anda mevcut olduğunda, duyuları zenginleşmiş bir hayat görüşüne

ulaşırsın. Mistikler bu yüzden bu kadar çok güzellikten bahseder ama sen bunu anlamazsın. Mistikler, devam eden büyük kutlamadan bahsederler ama sen hiçbir yerde kutlama görmezsin. Mistikler, harika bir müzikten bahsederler ama sen hiçbir şey duymazsın.

Mistikler haklıdır—harika bir müzik devam etmektedir ama sen sağırsındır. Her tarafta büyük bir güzellik vardır ama sen körsündür. Bütün varoluş, Atisha'nın yaşadığı zamandaki kadar bu ânı kutlamaktadır. Varoluş kutlamadır. Ama senin kalbin ölüdür. Sadece fiziksel kalbin atmaktadır, ruhsal kalbin tamamen işlevsizdir. Ve o olmadan, hayatın kutlamasını göremezsin. Eğer bu kutlamayı göremez-sen, Tanrı'ya nasıl müteşekkir olabilirsin ki? Eğer hediyeyi göremiyorsan, Tanrı'ya nasıl müteşekkir olabilirsin? Ne için müteşekkir olacaksın ki? Ancak şikâyetle, pişmanlıkla, kinle dolu olabilirsin. Sadece varoluşa karşı öfkeli olabilirsin. Neden yaratıldığını, neden bu kadar acı çektiğini merak edersin. Sadece acıyı görürsün çünkü gözlerin sadece acıyı görür. Aslında varoluş bir nimettir, bir kutsamadır.

İkinci sutra:

ÖVÜNME.

Atisha gerçekten güzeldir, kısa ve özdür. Sutralar, sanki kuantum sıçraması yapıyor gibidir, alakasız görünmektedirler. Alakasız değillerdir; içsel bir ilişkileri vardır—çünkü bu zengin görüşe sahip olduğunda, övünmeye başlarsın. Bu farkındalık senin başına geldiğinde, egonun son saldırısı da gelecektir. Bu kaçınılmazdır. Kendini çok kutsal hissetmeye başlarsın. Bir aziz gibi dolaşmaya başlarsın, sanki sıradan bir ölümlü gibi değil de, olağanüstüymüşsün gibi, sanki bu dünyadan değil de, bu dünyayı aşmışsın gibi hissetmeye, öyle göstermeye başlarsın.

Ve bütün bunlar doğru olduğu halde, Atisha diyor ki: Lütfen övünme. Senin yalan söylediğini söylemiyor. Bütün bunlar doğrudur; farkındalık meydana geldiğinde, mucizeler oluşmaya başlar. Her an büyük bir mucize haline gelir ve sen yükseklerde uçmaya başlar-sın, her şeyde yeni zirvelere ulaşmaya başlarsın. Her yaptığın şey, her gittiğin yer bir zevk haline gelir, hayat çok Tanrısal görünür. Ve sen de bunu görebilirsin, her hareket ettiğin yere bir kutsallık getirmektesindir. Bunlar yalan değildir, bunlar olmaktadır. Ama övünmeye başlarsan, bütün bunlar yok olacaktır çünkü ego, çok gizli bir şekilde işin içine girmiştir ve sen onu inceleyememiş, araştıramamışsındır.

Ego, artık senin ruhsal deneyimlerinde hareket edecektir. İnsanın çok dikkatli olması gerekir. Meditasyon yapmayan kişi dikkatsiz olabilir—dikkatsiz olma lüksü olabilir çünkü kaybedecek bir şeyi yoktur. Ama meditasyon yapan kişi dikkatsiz olamaz, kaybedecek çok şeyi vardır. Artık hazinelere sahiptir ve bunlar bir saniye içinde kaybolabilir.

Daha yüksek krallıklara doğru hareket etmeye başladığında, çok kolay düşebilirsin—ve bu düşüş çok büyük olacaktır. Eğer yolda yürürken düşersen, bu çok tehlikeli değildir ama Everest'ten düşersen, bu çok tehlikelidir, yaşayamazsın.

Bu yüzden, meditasyon dünyasında hareket etmeye başlayanlar çok dikkatli olmayı öğrenmek zorundadırlar. Yol dardır ve yolun hemen kenarı uçurumdur. Tek bir yanlış adımla düşersin—ve çok kötü düşersin. Tekrar aynı yüksekliğe ulaşman yıllar, hatta hayatlar sürebilir. Ve eğer belirli bir alandan düşersen, tekrar aynı yerden düşme eğilimin vardır; bu, senin alışkanlığın haline gelir.

Benim gözlemim şudur: meditasyon yapanlar, hep belirli

bir aşamada düşmeyi alışkanlık edinirler ve ne zaman o aşamaya gelseler düşerler. Ona tekrar ulaşmak büyük çaba gerektirir ama artık o, alışkanlık olarak zihnin yanlış adımı attığı bir nokta haline gelmiştir. Bu yüzden ilk defa yükseklere doğru hareket etmeye başladığında farkında olmak iyidir, böylece içinde bir düşme alışkanlığı yaratılmaz.

ÖVÜNME.

Ruhsal deneyimler üzerine konuşulmamalıdır. Eğer konuşmak için içinde büyük bir ihtiyaç hissedersen, ustana gidip onunla paylaşabilirsin. Bunda bir tehlike yoktur çünkü ustayla paylaşmak her zaman faydalıdır. İlk başta, usta, ona götürdüğün şeylerin önemli olmadığını hissettirecektir: "Aptal olma, bu saçmalık. Bütün bunları unut." Ona *nirvana* bile getirsen, "Bu hiçbir şey değil—At bunları kafandan! Ayakkabılarını bıraktığın yerde bunu da bırak," *diyecektir— nirvanayı* bile!

Bu, ustanın mürit üzerindeki işinin sırlarından biridir. Asla sırtını sıvazlamayacak, "Harika! Harikasın, ulaştın!" demeyecektir.

İkinci olarak, deneyimlerin, ne kadar güzel olurlarsa olsunlar, yine de deneyim olduklarının farkına varmanı sağlayacaktır. Gerçek olan, deneyimlenen değil, deneyimleyendir. Onun vurgusu nesnede değil, hep tanıkta, hep içsel öznellikte olacaktır.

Birisi muazzam bir ışık görebilir—ve içsel ışığı gördüğünde, bu gerçekten sevindiricidir. Dünya üzerinde yürümüyor gibisindir; o kadar kendinden geçersin ki bütün ağırlığını kaybedersin, yerçekimi artık seni etkilemez. Sanki istesen, uçabilecek gibi hissedersin.

Ama bunu gidip ustaya söylersen, "Ne olmuş yani? Bu

herkesin başına geliyor. Özel bir şey değil. Başkaları çok daha iyisini yapıyor. Bu sadece bir deneyim, deneyim dışarıda olan bir şeydir. Deneyimle-yeni hatırla, ışığı deneyimleyeni hatırla. Sen o değilsin: sen onun tanığısın. Evet, ışık orada ama sen o değilsin. Sen ışığı görensin. Göreni hatırla," der.

Ustalar, seni ayaklarından yere çekmekte çok yetenekli sanatçılardır. Dimdik ayakta durur şekilde yanlarına gidebilirsin ve bacağını çekip seni yere yatırabilirler. Ve bir dahaki sefer, bir ruhsal deneyim yaşadığında ustaya gidip onu anlatmaktan bile korkarsın. Bu çok önemlidir.

Ve üçüncüsü şudur: bazı şeyler vardır ki, eğer onlar hakkında konuşup onları göstermeye başlarsan, onları besleyecek olan enerji, onları göstermekte kullanılır. Tohumun toprakta saklı olması gerekir. Tekrar tekrar dışarı çıkarılmaması gerekir; eğer çıkarırsan, onu öldürürsün. Ve bu ruhsal deneyimler, muhteşem tohumlar gibidir. Müridin, sır saklama sanatını öğrenmesi gerekir. Bir ustayla birlikte olmanın en önemli kısımlarından biri budur: sır saklama kapasitesi.

Şöyle bir şey duymuştum: bir adam, en yüksek sırra ulaşmış bir usta arayışı içindeymiş. Birçok kişilere gitmiş ama sonunda hep hüsrana, düş kırıklığına uğramış. Sonra çok uzakta, çölün derinlerinde, en yüksek sırra ulaşmış, yaşlı bir adamın olduğunu ama onu ikna etmenin çok zor olduğunu, gelenleri müritliğe kolayca kabul etmediğini duymuş. Adam çok meraklanmış. Varını yoğunu satmış ve çöle gitmiş. Oraya ulaşması üç yıl sürmüş. Çok yorulmuş, bu arayıştan çok bitkin düşmüş ... Pek çok kez geri dönmeye karar vermiş ama bu, egosuna aykırıymış—"insanlar ne diyecek? Eve döndüğümde gülecekler ve bana, 'Sana söylemiştik," diyecekler," diye düşünüyormuş. Bu yüzden inat etmiş, sabretmiş ve sonunda ulaşmış. Evet, yaşlı adamda bir şey varmış; bu çok aşikâr, çok

belirginmiş. Daha önce pek çok usta görmüş ama onlar sahte görünümlülermiş., bu adamda ise bir şey varmış. Yaşlı adamın gözlerine bakmış ve orada hiç görmediği bir derinlik görmüş.

Yaşlı adam bir ağacın altında oturuyormuş ve ağacın etrafındaki atmosfer öyle muazzammış ki, adam çok etkilenmiş. Kendini sarhoş gibi hissetmeye başlamış. Yaşlı adamın ayaklarına kapanmış ve, "Ben, en yüksek sırrı öğrenmeye geldim. Bana söyleyebilir misin?" demiş. Usta, "O zaman üç yıl boyunca sessiz durman gerekecek, tek bir sözcük bile söylememelisin. Üç yıl boyunca tam sessizlik içinde bana hizmet et. Eğer bunu başarabilirsen, sana sın söyleyebilirim çünkü sırrın **SIR** olarak saklanması gerekir. Eğer üç yıl boyunca sessiz dura-bilirsen, bu içinde bir şeyler saklayabileceğinin bir göstergesi olacak," demiş.

Adam kabul etmiş. O üç yıl gerçekten uzunmuş, neredeyse üç hayat gibiymiş ... Çöl, ıssızlık, sadece bu yaşlı adam ve sessizlik—çölün sessizliği, yaşlı adamın sessizliği ve üç yıl. Sanki pek çok hayat geçmiş gibiymiş. Üç yıl geçtiğinde, adam, "Efendim, üç yıl geçti. Bana sırrı söyler misin?" demiş. Usta, "Şimdi bu sırrı kimseye asla söylemeyeceğine dair söz vermelisin -asla, **ASLA.** Kesin bir söz vermelisin," demiş. Adam, "Söz veriyorum! Bu sırrı hiç kimseye açıklamayacağıma dair sana söz veriyorum, Tanrı'ya söz veriyorum," diye cevaplamış.

Yaşlı adam gülmeye başlamış. "Bu iyi," demiş. "Ne yani, sen bütün hayatın boyunca bir sırrı saklayabiliyorsan, ben saklayamaz mıyım? Bu benim ustama verdiğim bir söz: bu sırrı açıklayamam! Ama sana bir şey söyleyeceğim. Aynı şey benim ustamla da olmuştu. Üç yıl boyunca sessiz durdum ve senin kadar bana da zor geldi. Ve sonra büyük gün geldi çattı, üç yıl boyunca sessiz durduğum için çok mutluydum. Tam olarak aynı

şey oldu! Ona sırrı sordum ve bana. 'Sırrı hiç kimseye açıklamayacağına söz ver,' dedi. Söz verdim ve benim güldüğüm gibi o da güldü ve, 'Ne zannediyorsun, sen bir sırrı saklayabiliyorsan, ben saklayamaz mıyım?' dedi. Bu yüzden, aslında sır yoktur. Bütün sanat, onu saklayabilmektir; mesele sır değildir. Benim kendi anlayışıma göre aynı şey tekrar tekrar oluyor. Benim ustamla ve onun ustasıyla da aynı şey olmuş olmalı. Hiçbir sır yok gibi görünüyor ama onu saklayarak çok şey öğrendik!"

Önemli olan noktayı anla: eğer bir sırrı saklayabiliyorsan ... Sırrın saklanmaya değer olup olmadığı önemli değildir. Ortada bir sır olup olmadığı önemli değildir. Usta senin kulağına, "İki artı iki dört eder: şimdi bunu bir sır olarak sakla," diyebilir. Bu işe yarayacaktır— ne olduğu önemli değildir, içinde bir şey saklayıp saklayamadığın önemlidir. Geçen gün Radha'ya, "Şimdi bunu bir sır olarak saklaman gerek," dedim. Ona bir sır vermedim ama o söz verdi. "Evet," dedi. "Onu saklayacağım." Ona, "Sen dedikoducusun, komündeki en dedikoducudan birisin, bu yüzden bunu bir sır olarak saklaman gerekiyor." Ve o söz verdi. Hangi sır için söz verdiğini bilmiyorum ama sözünü tutması gerekiyor! Sanat, sırrı saklamakta.

ÖVÜNME.

Gösteriş yapma. Zihnin doğal eğilimlerinden biri gösteriş yapmaktır. Ve özel bir şeyin olduğunda—örneğin birinin düşüncelerini okuyabildiğinde—gidip bunu insanlara göstermek doğaldır.

Bir zamanlar, benimle yıllarca kalan genç bir Müslüman adam vardı—çok inatçı biriydi—ve ona yapılacak ne verirsem, bütün enerjisini ona veriyordu. Bir gün insanların düşüncelerini okumaya başladı. Onu, bu konuda sessiz tutmak benim için çok

zor oldu. Ve birinin düşüncelerini okumak iyi bir şey değildin onun özeline girmektir.

Ben bunu kendine saklamasını, yapmamasını söylediğim için yapmadı. Bunu bir sır olarak saklayarak, göstermeyerek ve uygulamayarak, bundan başka bir özellik ortaya çıktı: senin haberin olmadan bir düşünceyi zihnine çok kolayca koyabiliyordu. Zihnine ne sokmak isterse, sen ona uygun davranıyordun. Elektrotları olmayan bir çeşit Delgado haline geldi. Bunu birdenbire fark etti. ..

Onu bir seyahate göndermiştim; otobüste otururken, aklına bir fikir gelmiş: eğer insanların zihnini okuyabiliyorsam, birinin zihnine bir fikir sokabilir miyim, diye düşünmüş.

Ben bunun hakkında hiçbir şey söylememiş olduğum için, bir denemiş. Önündeki koltukta oturan kişiyle denemiş. "Koltuğundan düş"—ve adam düşmüş! Kendisi de şaşırmış ama sonra bunun sadece bir tesadüf olabileceğini, adamın zaten düşecek olduğunu düşünmüş. Başka birinde de denemiş ve yine olmuş. Çok korkmuş ve şu fikir ona işkence etmeye başlamış: "Neden bütün otobüsü dağdan aşağı göndermiyorum?" Şoförü durdurup yolun yarısında inmek zorunda kalmış. Bana geldi ve, "Bu çok tehlikeli," dedi. "İki insan üzerinde denedim ve çalıştı ve sonra bana şöyle bir fikir geldi, 'Neden bütün otobüsle denemiyorsun?'"

Eğer meditasyon dünyasına girersen, bunlar olmaya başlayan küçük şeylerdir. Bunlardan kaçın, bunları kullanma, gösterme ve bunlar hakkında konuşma—çünkü eğer konuşursan, insanlar, "Kanıt göster," diyeceklerdir. Eğer onlar hakkında konuşursan, kanıt soracaklardır. Sonra onları yapmaya başlarsın ve kısa zamanda bütün enerjini kaybedersin. İçsel beslenme için enerjiye gereksinim vardır. İçinde bir şey

büyürken, bütün enerjinin gübreye dönüşmesi gerekir. Onu hiçbir şekilde dışarıda kullanma. Başlamanın en iyi yolu: **ÖVÜNME.**

Üçüncü sutra:

KISKANÇLIK TARAFINDAN TÜKETİLME.

Şimdi aradaki ilişkiyi anlamakta zorluk çekeceksin ama böyle bir ilişki var: Atisha, senin övünmeyebileceğini ama başkalarının övünebileceğini, böylece kıskançlığın ortaya çıkacağını söylüyor. Başkaları ruhsal güçlerini gösterebilirler ve bu güçlerini göstererek insanlar tarafından tapınılabilirler, saygı duyulabilirler; insanlar onların aziz olduklarını düşünebilir. Sen yüreğinde bir sır saklamakta-sındır ve onların gösterdikleri mucizelerden daha büyük mucizeler gösterebileceğini bilmektesindir. İnsanlar onlara taparken, hiç kimse senin hakkında bir şey bilmemektedir, sen hiç kimsesindir. Kıskançlık ortaya çıkabilir ve eğer çıkarsa, bu, övünmenin olumsuz yönüdür. O zaman, er veya geç, övünmeye başlarsın.

Anlaşılması gereken başka bir nokta daha var... Meditasyon yapan kişi, ilk defa olarak bir psişik enerjiye, bir psişik güce eriştiğinde, eğilimi, doğal eğilimi bunu göstermek yönündedir. Ve eğer gösterirse, er veya geç, gücünü kaybedeceksindir. O zaman da ortaya büyük bir problem çıkar: artık onu yapamamaktadır ama saygınlığa sahiptir. İnsanlar ona tapmakta ve mucizeler göstermesini beklemektedirler. Şimdi ne yapacaktır? Sihre başvurması gerekecektir, prestijini korumak için numaralar öğrenmeye başlaması gerekecektir.

Satya Sai Baba ve benzeri insanların başına gelen budur. Yaptıkları ilk şeyler gerçekti, ilk yaptıkları birkaç deney sahte değildi. Ama sonra enerji yok olur. Ve sen o zamana kadar ünlü olursun ve etrafında insanlar, aptal insanlar birikmeye, senin

yapacaklarını beklemeye başlarlar ve senin bütün egon yaptığın gösteriye bağlı hale gelir.

Şimdi tek alternatifin, prestijini korumak için sihir numaraları öğrenmektir. Eğer övünürsen, er veya geç sihir numaralarının kurbanı haline gelirsin. Öğrenip insanlar kandırman gerekir.

Kıskanç olma çünkü eğer kıskanç olursan, sırrı uzun süre saklaman imkânsız hale gelir.

Ve dördüncüsü:

KAPRİSLİ DAVRANIŞLAR YAPMA.

Başkalarından daha kutsalmışsın gibi yaparak, azizmişsin gibi yaparak, özelmişsin gibi yaparak insanları rahatsız etme. Bu şekilde insanlar rahatsız etme. Neden—çünkü zaten kendiliğinden zorluklar ortaya çıkacaktır, bu yüzden lütfen bir de bunlara sen ekleme. Mevcudiyetin, senin için zaten sorun çıkaracaktır, bu yüzden en azından mümkün olduğunca insanları rahatsız etmekten kaçın. Eğer kutsalmışsın gibi yaparsan, rakipler yaratırsın. Özelmişsin gibi yaparsan, bunu inkâr edecek birileri olacaktır. Tartışmalar, gereksiz çatışmalar, düşmanlıklar ortaya çıkacaktır.

Atisha bunu çok özel bir nedenle söylemektedir. Bu özel neden, ruhsal bir kalitesi olan bir kişinin mevcudiyetinin onun için zaten sorun çıkarmakta yeterli olmasıdır çünkü kör insanlar, gözleri olan insanları sevmezler. Her zaman karanlıkta yaşamış olanlar, kendilerine ışık getiren insanları sevmezler, onlardan nefret ederler—çünkü bir ışık insanının mevcudiyeti küçük düşürücüdür, kendilerini daha aşağıda hissetmelerine neden olur.

Bu, kendiliğinden olur; bu yüzden herhangi bir şekilde

bunu güçlendirecek bir şey yapma. Eğer her şeyi bir sır olarak saklasan bile, bazı insanlar bunu bileceklerdir. Bunun mevcudiyeti öyle bir şeydir ki, bazı insanların seni bulması kaçınılmazdır. Himalayalar'a kaçsan bile, bazı insanlar arayıp seni bulacaklardır çünkü arayışta olanlar vardır. Çok hassas olan insanlar vardır, hayatlar boyunca bir şeyin olmasını bekleyen insanlar vardır. Bilinirsin. Övünmeye gerek yoktur, kıskanmaya gerek yoktur. Kendini olabildiğince sakla; yine de bilineceksin.

Işığı bir çalının altında saklayamazsın, görünecektir. Işığı saklayamazın, yayılacaktır. Ve arayıştakiler etrafında toplanmaya başladığında, müritler ve dindarlar geldiğinde, toplum senden büyük ölçüde rahatsız olacak, sana öfkelenecektir. Toplum seni, senin bütün yaptıklarını, senin bütün komününü yok etmeye çalışacaktır.

Neden—çünkü toplumu baltalamaktasındır, onun köklerini kesmektesindir. Toplum hırs içinde yaşamaktadır ve sen hırssız bir dünyayı öğretmektesindir. O, Makyavelist bir şekilde yaşamakta, sen Buda'nın yollarını öğretmektesindir. O, kıskançlık, şiddet ve sahiplenicilikle yaşamakta, sen aşkı öğretmektesindir. Sen onun temelini baltalamakta, köklerini yok etmektesindir. Seni affedemez, öç alacaktır. Bu yüzden dikkatli olmakta fayda vardır.

TEŞEKKÜR BEKLEME.

Tanrı'ya daha fazla yaklaştıkça, insanların sana daha müteşekkir olacaklarını hissetmek doğaldır, çok doğaldır. Sen onlara bir hediyeyi, var olan en büyük hediyeyi, Tanrı'nın hediyesini vermektesindir. İnsanların sana müteşekkir olacaklarını hissetmek çok doğaldır. Bunu bekleme; tam tersini bekle, yani insanların seni asla affedemeyeceğini. Onlara ne kadar büyük bir hediye verirsen, öfkeleri o kadar büyük

olacaktır. Sana işkence edecekler, seni zehirleyeceklerdir— böyle şeyler bekle.

Isa bile kendisine bu kadar çok işkence yapılacağını, kendisi için bu kadar fazla acı yaratılacağını tahmin etmiyordu. Çarmıha gerildiğinde, Tanrı'ya seslendi: "Beni terk mi ettin? Neden? Bu neden bana oluyor? Neyi yanlış yaptım?" Derinlerde bir yerlerde, çarmıha gerilmesinin gerçekleşmesini beklemiyordu. Atisha, müritlerine olan öğüdünde çok açık söylüyor:

TEŞEKKÜR BEKLEME.

Tam aksine, insanların öfkeli, rahatsız, intikam hissiyle dolu olacaklarını, sana karşı düşmanca davranacaklarını bekle. En iyiyi ümit et ve en kötüyü bekle. Eğer seni öldürmezlerse, onlara müteşekkir ol.

Buda'nın bir müridi, onun sözlerini yaymak üzere yola çıkacaktı. Buda ona, "Nereye gideceksin, hangi yöne, hangi yöreye?" diye sordu. Mürit, Bihar'ın uzak bir köşesine, Sukha isimli bir yere gideceğini çünkü daha önce hiçbir müridin oraya gitmediğini söyledi.

Buda, "Gitmeden önce üç soruya cevap ver," dedi. "Önce, oranın insanlarının çok saldırgan, kolayca rahatsız olan, katil kişiler olduğunu biliyor musun? Onlara gitmek tehlikeli, başka hiçbir müridin onlara gitmemesinin nedeni bu. Eğer sana hakaret ederlerse, ki hakaret edeceklerdir, sen nasıl tepki vereceksin? Yüreğinde ne olacak?"

Mürit, "Sen yüreğimde ne olacağım çok iyi biliyorsun çünkü sen benim yüreğimi biliyorsun, çünkü sen benim yüreğimsin. Neden böyle gereksiz sorular soruyorsun? Ama madem sordun, cevaplayayım. Eğer bana hakaret ederlerse,

yüreğimin derinliklerinde, bana sadece hakaret ettikleri için onlara müteşekkir olacağım; beni dövebilirlerdi de," dedi.

Buda, "İkinci soru da şu," diye devam etti. "Diyelim ki seni dövdüler, dayak yedin. O zaman ne olacak? O zaman ne düşüneceksin?"

Mürit, "Çok iyi biliyorsun ki, onlara müteşekkir olacağım," diye cevap vermiş. "Çünkü beni öldürebilecekleri halde sadece dövdüklerini düşüneceğim."

Buda, "Şimdi de üçüncü soru," demiş. "Seni öldürebilirler. Ve eğer öldürürlerse, sana ne olacak? Yüreğinde ne düşüneceksin?"

Mürit, "Çok iyi biliyorsun, bana boş yere soruyorsun," demiş. "Ama sorduğun için cevap vermek zorundayım. Eğer beni öldürürlerse, öldürülürken müteşekkir olacağım çünkü bana çok güzel bir fırsat verdiler; bu, en büyük meydan okuma oldu."

Seni öldürenlere bile müteşekkir olabilir misin? İşte bu en büyük meydan okumadır!

"Onlara müteşekkirim çünkü beni öldürüyorlar ve hayatımı benden alıyorlar—bazı hatalar yapmış olabileceğim bir hayatı. Şimdi artık böyle bir olasılık yok; hiç hata yapmayacağım. Farkındalığımdan uzaklaşmış olabileceğim bir hayat. .. Şimdi bu hayatı benden alıyorlar, artık bir daha farkındalığımdan uzaklaşamam. Onlara müteşekkir, tamamen müteşekkir olacağım çünkü eğer bir kişi ölürken uyanık kalabilirse, bu onun son hayatıdır, bir daha dünyaya dönmez. Ben onların benim arkadaşım olduklarını, beni esaretten kurtardıklarını düşüneceğim. Onları, her zaman yüreğimde büyük bir şükranla hatırlayacağım."

Buda, "Şimdi nereye istersen gidebilirsin," dedi. "Çünkü

nereye gidersen git, benim enerjimi yayabileceksin. Benim aşkımı ve şefkatimi paylaşabileceksin ve insanlar uyanık ve farkında hale getirebileceksin. Hazırsın."

Atisha diyor ki: **TEŞEKKÜR BEKLEME.** Tam tersine, eğer sana yanlış bir şey yapılırsa, müteşekkir ol. Bu doğaldır; bunu iyi bilmelisin, beklemelisin. Bunun olmaması mucizedir. İsa'nın çarmıha gerilmemesi, Sokrates'in zehirlenmemesi, Mahavira'nın tekrar tekrar dövül-memesi, Buda'nın hayatına kasten pek çok girişimin yapılmaması mucize olurdu. Bunların beklenmesi gerekir. İnsanlığın büyük bölümü bu şekilde—karanlıkta—yaşamaktadır—böyle bir karanlıkta daha fazlasını bekleyemezsin.

> BEŞ ÇÜRÜYÜŞÜN İLERLEMESİNİN BODHİ YOLUNA ÇEVRİLDİĞİ BU MÜKEMMEL TAVSİYE İKSİRİ, DHARMAKIRTI YOLUYLA İLETİLİR.'

Orijinal usta Gautam Buda'dır ama Atisha'nın ustası Dharmakirti'dir. Mürit, kendisi aydınlansa bile ustasını asla unutmaz. O zaman bile müteşekkirliği devam eder; aslında daha da büyür, tam ve mutlak hale gelir. Atisha, ustası Dharmakirti'yi hatırlıyor. Ona, daha fazlasını öğrenmek için Dharmarakshita'ya gitmesini söyleyen Dharmakirti'ydi ve, "Dharmarakshita'dan sonra daha fazlasını öğrenmek için Yogin Maitreya'ya git," diyen de Dharmakirti'ydi. Ama o, ustası, Dharmakirti'nin rehberliğini takip ediyordu.

Dharmakirti en ünlü Budist ustalardan biridir. Birçok müridi aydınlanmıştır. Atisha sadece onlardan biridir ama en ünlüsüdür.

BU MÜKEMMEL TAVSİYE İKSİRİ ... diyor.

"Önceki sutralara döktüğüm bu nektarın benimle hiçbir

ilgisi yok. Ben bu subraların yazar değilim. Bu gerçekler bana ustamdan iletildi ve benim ustama da kendi ustasından iletilmişti. Esas olarak Gautam Buda'dan geliyorlar. "Bu sutralar benim değil," diyor. "Üzerlerinde benim imzam yok, ben sadece bana verilen şeyleri ileten bir araç, bir vasıtayım. Ben bir enstrümanım."

Bu kişinin egosuzluğunu gör ve bunu unutma. Ve bütün bu tavsiyenin mükemmel iksiri nedir? Bu, beş çürüyüşün bodhi yoluna nasıl çevrileceğidir. Bu beş çürüyüş nelerdir?

İki durum üzerinde düşün. Birincisi, insanlığın büyük bölümünün içinde olduğu uyku durumudur. İnsanlar uyurgezer gibi yaşıyorlar; hayatları mekanik, davranışlar bilinçsiz. Kim olduklarının farkında değiller, ne yaptıklarının farkında değiller, nereye gittiklerinin farkında değiller. Hayatlar dalgaların sürüklediği bir odun parçası gibi. Bu durumda aynı zamanda bodhidchitta—Buda bilinci veya İsa bilinci veya Krishna bilinci veya ona ne isim verirsen o—da vardır. Tamamen uykuda olan, tek bir farkındalık kıpırtısı bile görülmeyen insanlarda da vardır; Buda bilinci vardır ama çöple örtülmüştür.

Ve bu çöp beş duyudan gelir—gözlerden, kulaklardan ve diğerlerinden.

Duyular, senin içine dışardan her türlü izlenimi dökmeyi sürdürür. Gördüğün her şey hemen içine ulaşır, okuduğun her şey içine ulaşır, duyduğun her şey içeri ulaşır. Ve senin *bodhichittan* izlenim katmanlarıyla örtülmüş bir elmas gibidir. Bu bir durumdur.

Bu beş duyu tarafından sana getirilen her şey, ölüm tarafından götürülecektir çünkü ölüm, dışardan gelen her şeyle senin bağlantını kesecektir. Asla senin bir parçan haline gelemezler, ayrı kalırlar. Senin içinde yabancı bir unsur olarak

kalırlar, senin doğan haline gelmezler.

İkinci durum, uyanmış olanın, Buda'nın, aydınlanmış olanın, tamamen uyanık olanın durumudur. Onun içinde bir dönüşüm olur. Onun da beş duyusu vardır ama onun duyuları artık tamamen farklı bir şekilde çalışmaktadır Onun beş duyusu, şefkatini dış dünyaya dökmeye başlar.

Uyuyan insan için, beş duyu yalnızca dışarıdan izlenimler getirir. Uyanık insan için, aynı beş duyu onun aşkını, enerjisini, şefkatini dünyaya akıtır.

Bodhichitta keşfedildiğinde, içsel bilinç tanındığında, artık bir dilenci değilsindir. Dışarıdan bir şey almazsın. Tam tersine, bir imparator haline gelirsin, varlığını dış dünyaya akıtmaya başlarsın; onu güzelleştirir, onun için bir nimet haline gelirsin. Bu, dönüşümdür.

Eğer uyanıksan, dünyaya bir şey vereceksin, bir verici olacak-sındır. Unutma ki ne kadar çok verirsen, o kadar çoğuna sahip olursun—çünkü dünyaya ne kadar fazla akıtırsan, varoluşun bilinmeyen kaynaklarından sana da o kadar çok akacaktır. Okyanusla bağlantılı olursun. *Bodhichitta,* okyanusun kapısıdır. O okyanus Tanrıdır. O okyanustan pınarlar senin içine akmayı sürdürür. Sen sadece paylaşırsın. Isa, "Biriktirenler kaybeder ve kaybedenler biriktirir," der. Paylaş ve daha fazlasına sahip olursun. Ver ve öteden daha fazlası gelir. Dönüşmüş insan devamlı vermektedir. Verilecek çok fazla şeyi vardır, taşmaktadır.

BEŞ ÇÜRÜYÜŞÜN İLERLEMESİNİN BODHİ YOLUNA ÇEVRİLDİĞİ BU MÜKEMMEL TAVSİYE İKSİRİ, DHARMAKIRTI YOLUYLA İLETİLİR.

Atisha, "Benim ustam Dharmakirti bana enerjileri ve

onların yönünü değiştirme sırrını verdi. Şimdi beş duyum çürüyecek ve kokuşacak olan gereksiz çöpleri biriktirmiyor. Artık onlar taşan Tanrısal enerjinin geçitleri haline geldi," diyor.

ÖNCEKİ EĞİTİMİN KARMA ENERJİSİNİ UYANDIRARAK VE YOĞUN İLGİMİN ERDEMİYLE, SEFALETİ VE KÖTÜ ÜNÜ GÖRMEZDEN GELDİM VE EGOYA YAPIŞMAYI KONTROL ETMEK İÇİN YOLLAR ARADIM.

"Dharmakirti'yi yalnızca eski arayışlarımın nedeniyle bulabildim," diyor. "Hayatlar boyunca aramıştım."

Ben de sana aynı şeyi söylüyorum: sen yeni biri değilsin, sen eski bir arayışçısın. Bu mahallede oturup beni görmeyen, hiç görmeyecek, hiç duymayacak, burada olanları hiç bilmeyecek olan insanlar var. Sadece birkaç metre ileride oturuyorlar ama burada çok büyük değere sahip bir şeyin meydana geldiğinin farkında değiller!

Ve siz dünyanın uzak, çok uzak köşelerinden geldiniz. Birçok hayat boyunca aramış olmalısınız. Buda alanının nerede olduğunu bilen belli bir enerji biriktirmiş olmalısınız ve bu Buda alanına doğru çekildiniz. Mıknatısın nerede olduğunu biliyorsunuz.

ÖNCEKİ EĞİTİMİN KARMA ENERJİSİNİ UYANDIRARAK...

"Belli bir karma enerjisi toplamamın, bir ustayı bulmamın, bir usta bulacak kadar şanslı olmamın nedeni, önceki hayatlarımda kendimi pek çok yönden disipline etmiş olmam olmalı," diyor.

VE YOĞUN İLGİMİN ERDEMİYLE...

. . . gerçeği bilmeye olan tutkulu arzum. Sadece iki şeye gereksinim vardır: arama yapmak için enerji ve bu enerjiyi bir yöne sokmak için tutkulu bir ilgi.

SEFALETİ VE KÖTÜ ÜNÜ GÖRMEZDEN GELDİM...

Bir ustaya geldiğinde ve usta **GERÇEKTEN** bir usta ise, toplum sana karşı olacaktır, toplum senin için sefalet yaratacaktır. Pek çok acı yaşaman gerekecektir—kötü ün.

SEFALETİ VE KÖTÜ ÜNÜ GÖRMEZDEN GELDİM ...

"Geçmiş karma enerjim nedeniyle olmalı, birçok hayat boyunca aradığım ve araştırdığım için olmalı."

Herkes eski bir hac yolcusudur.

SEFALETİ VE KÖTÜ ÜNÜ GÖRMEZDEN GELDİM...

Sefaleti ve kötü ünü görmezden gelmek çok zordur. Şimdi ben sannyasinlerim için bin bir türlü zorluk yaratıyorum. Dünya sana karşı olacaktır: nereye gidersen git, kötü bir ünün olacaktır, buna ne dersin? Sadece benimle alakalı olmak, insanların seni hor görmesi, seninle alay etmesi, senin deli olduğunu düşünmeleri için yeterli olacaktır.

Sadece gerçekten arayışta olanlar bu sefaleti ve kötü ünü görmezden gelebileceklerdir. Meraklı olmaktan başka özelliği olmayanlar, bunu yapamayacaktır. Yalnızca şanslı olanlar, cesur olanlar, yalnızca gerçek arayışçılar her şeyi görmezden gelebilir, her şeyi feda edebilir, her şeyi riske atabilirler.

Yaşayan bir usta ile bir kere irtibat kurduğunda, her şey anlamsız olur; her şey riske atılabilir, kolayca feda edilebilir.

VE EGOYA YAPIŞMAYI KONTROL ETMEK İÇİN YOLLAR ARADIM.

"İnsanları bıraktım, ne dediklerini duymazdan geldim.

Bunun yerine, tüm enerjimi bir tek şeye döktüm: bu ego fikrinin nasıl bırakılacağına, egoya yapışmanın nasıl bırakılacağına."

Bütün bu sutralar, egoyu yok etmenin ilminden başka bir şey değildir. Ego artık orada olmadığında, artık varoluştan ayrılığın kalmadığında, kendini varoluştan ayrı olarak düşünmediğinde, birdenbire aydınlanırsın. Burada ego yok olur; burada Tanrı ortaya çıkar— aniden, birden.

ARTIK, ÖLSEM BİLE, HİÇBİR PİŞMANLIĞIM OLMAYACAK.

Benim sannyasinlerimin de bir gün bunu söyleyebileceklerini umuyorum.

ARTIK, ÖLSEM BİLE, HİÇBİR PİŞMANLIĞIM OLMAYACAK.

Bu ancak *bodhichitta'ya* ulaşılırsa mümkündür. Ancak en içsel asıl özünü—bunun kişisel değil, evrensel olduğunu, ölümlü değil, ölümsüz olduğunu, zaman ve mekânla ilgisi olmadığını, sonsuzluğun kendisi olduğunu—anlarsan mümkündür.

AMRITASYA PUTRAH: biz ölümsüzlüğün çocuklarıyız.

Bunu anladığında, hayat bir pişmanlık olmaz.

Hayat bir nimet, bir kutsamadır.

Atisha üzerinde meditasyon yap, onun tavsiyesini dinle; bu çok büyük bir değerdedir. Bu bir felsefe değildir, kendini disipline etmek için bir kılavuzdur, içsel dönüşüm için bir kılavuzdur. Senin bilgeliğe doğru gelişmen için yardım edebilecek bir kitaptır. Ben buna **BİLGELİK KİTABI** diyorum.

26. Bölüm - Mantıksız Elektron

ÖZGÜRLÜK İÇİN GAYRET GÖSTERİLEBİLİR, AŞK İÇİN BU OLMAZ. LÜTFEN YORUM YAPAR MISIN?

Özgürlük için gayrette bulunulabilir çünkü hapiste kalmak senin kendi kararındır. Senin kendi sorumluluğundur. Köleliği istemiş, köle kalmaya karar vermişsindir, bu yüzden bir kölesindir. Bu kararı değiştirdiğinde, kölelik yok olur. Sen özgür olmamaya yatırım yapmışsındır. Bunu anladığın anda bırakabilirsin; hemen bırakılabilir. Kimse seni özgür olmamaya zorlamamıştır, bu senin seçimindir. Özgür olmayı da seçebilirsin, özgür olmamayı da; o kadar özgürsündür ki istediğini seçebilirsin. Bu, senin içsel özgürlüğünün bir parçasıdır—onu seçmemek de senin içsel özgürlüğünün bir parçasıdır. Bu yüzden, bunun için gayret gösterilebilir.

Ama aşk için gayret gösterilemez. Aşk, özgürlüğün bir yan ürünüdür; özgürlüğün taşan sevincidir, özgürlüğün kokusudur. Önce özgürlüğün orada olması gerekir, sonra aşk takip eder. Eğer aşk için gayret göstermeye çalışırsan, yapay ve keyfi bir şey yaratmış olursun. Gayret gösterilen bir aşk, gerçek aşk değil, sahte bir şey olacaktır.

Ve insanların yaptığı da budur. Aşk için gayret gösterilemez ama onlar göstermeye devam ederler. Gayret gösterilebilecek bir şey olan özgürlüğü görmezden gelmeyi sürdürürler. Esaretleri ve esir hayatları için başkalarının sorumlu olduğunu düşünürler. Bu, senin kendi hayatın hakkındaki tamamen tersyüz olmuş bir algındır. Ters durmaktasın.

Görüşü değiştir: özgürlük için gayret göster ve aşk

kendiliğinden gelecektir. Aşk ancak kendiliğinden geldiğinde güzeldir çünkü ancak o zaman doğaldır. Gayret gösterilen aşk, bir çeşit rol olacaktır. *Mış* gibi yapacaksındır—başka ne yapabilirsin? Birini sevmek için kimse sana emir veremez, sen de kimseyi sevmek için kendine emir veremezsin. Eğer yoksa yoktur; varsa vardır. Bu, senin iradenin ötesinde olan bir şeydir. Aslında iradenin tam zıttı olan bir şeydir: teslimiyettir.

Bir insan tam olarak özgürlüğün içinde çözündüğünde ve gerçekten özgür olduğunda, ego yok olur. Ego senin esaretin, ego senin hapsindir. Tam özgürlükte ego bulunmaz. Teslimiyet oluştuğunda, kendini varoluşla bir hissetmeye başlarsın—ve bu birlik aşkı getirir.

> PEK ÇOKLARI SENİN ETRAFINDA SÜRÜP GİDEN İŞİN, HAYATA KARŞI HOLİSTİK YAKLAŞIMIN BİR MODELİ OLARAK GÖRÜYOR. LÜTFEN BUNUN HAKKINDA KONUŞUR MUSUN?

Yaşlı adam ölüyor. Ve yaşlı adamın ölüm döşeğinde olması iyi çünkü yeni ancak, eski gittiğinde, tamamen gittiğinde doğabilir. Eskinin bitmesi gerekiyor. Eski çok uzun süre var oldu ve yaşlı adam bir lanet haline geldi çünkü hayat hakkında çok aptal algılara kök-lenmişti.

Yaşlı adam batıl inançları temel alıyordu. Yaşlı adamın en hatalı kavramı mükemmeliyetçilikti: mükemmel olmak istiyordu ve mükemmeliyetçilik fikri insanları deli eder. Mükemmeliyetçi kişinin nevrozlu olması kaçınılmazdır, mükemmel olana kadar hayatın tadını çıkaramaz. Ve bu şekilde bir mükemmellik hiçbir zaman olmaz, doğal değildir. Bütünlük mümkündür, mükemmellik mümkün değildir.

Holistik yaklaşımın temeli budur. Ve mükemmellik ile bütünlük arasında muazzam bir fark vardır. Mükemmellik

gelecekte bir yerde bir amaçtır, bütünlük ise şimdide ve burada olan bir deneyimdir. Bütünlük bir amaç değil, bir hayat stilidir. Eğer herhangi bir davranışın içine bütünlükle girebilirsen, bütün olursun. Bütünlük bütün olmayı getirir, bütünlük sağlık getirir ve bütünlük esenlik getirir.

Mükemmeliyetçi bütünlüğü tamamen unutur. Nasıl olması gerektiği hakkında bir fikri vardır ve bu fikre ulaşmak için zamana ihtiyaç vardır. Şimdi olamaz—yarın, yarından sonra, bu hayatta, belki bir sonraki hayatta ... Böylece hayatın ertelenmesi gerekir.

Yaşlı adamın şimdiye kadar yaptığı budur, ertelemektir. Geçmişte duran adam gerçekten yaşamamıştır; hayatı bir ertelemeler silsilesinden başka bir şey değildir. Ben sana, hiçbir gelecek fikri olmadan, şimdide ve burada yaşamayı öğretiyorum. Gelecek, senin yaşanmış şimdinden doğacaktır. Eğer şu an bütünlükle yaşanırsa, geleceğin daha bile fazla bütünlüğü olacaktır. Bütünlüğün içinden daha fazla bütünlük doğar.

Ama gelecekte ne olmak istediğinle ilgili bir fikrin varsa, bugünü yarım yaşayacaksındır çünkü esas ilgin gelecek için olacaktır. Gözlerin gelecekte odaklanır, gerçek ve mevcut olanla irtibatı kaybedersin—ve yarın, senin irtibat halinde olmadığın gerçek içinden doğacaktır. Yarın, bugünün içinden gelecektir ve bugün yaşanmamıştır.

Şeytan kelimesinin İngilizcesi çok güzeldir. Tersten okursan "yaşanmış" haline gelir. Yaşanmış bir şey Tanrısaldır ve yaşanmamış bir şey şeytani hale gelir. Sadece yaşanmış olan Tanrısallığa dönüşür; yaşanmamış olan zehirli hale gelir. Bugün ertelersin ve içinde yaşanmamış olarak kalan her şey senin sırtında bir yük olarak kalacaktır. Eğer onu yaşamış olsaydın, ondan kurtulmuş olurdun. Seni korkutmazdı, sana işkence

etmezdi.

Ama insanlara şimdiye kadar hep yaşamaları değil, ümit etmeleri—yarın, yaşayabilmek için her şeyin uygun olmasını ümit etmeleri, yaşamaya değer olabilmek için ümit etmeleri, Isa veya Gautam Buda olabilmek için ümit etmeleri—öğretilmiştir.

Hiçbir zaman Isa veya Gautam Buda olmayacaksın, yalnızca kendin olacaksın. Başka herhangi bir kişinin kopyası değilsin. Başka bir Isa veya Buda olmak çirkin olurdu; bu senin insanlığına büyük bir hakaret olurdu. İnsan şereflidir çünkü özgünlüğü vardır.

Eski kavram, belirli bir düzene göre yaşamaktı—Budist düzen, Hıristiyan düzen, Hindu düzen. Eski kavram, bireye değil, belirli bir düzene hizmet ediyordu. Bu düzen esaret yaratır.

Ben bireyi öğretiyorum, ben benzersiz bireyi öğretiyorum. Kendine saygı duy, kendini sev çünkü hiçbir zaman senin gibi bir insan olmamıştır ve bundan sonra da asla olmayacaktır. Tanrı asla tekrar etmez. Sen tamamen benzersizsin, karşılaştırılamayacak kadar benzersizsin. Başka birine benzemeye ihtiyacın yok, taklitçi olmana gerek yok; kendin, kendi varlığın olmalısın. Kendi işini yapmalısın.

Kendini kabul edip kendine saygı duymaya başladığın anda, bütün hale gelmeye başlarsın. O zaman seni bölecek, ayrılığı yaratacak hiçbir şey yoktur. İnsanlık şimdiye kadar şizofren olmuştur. Ve sadece birkaç kişinin şizofren olduğunu söylemiyorum: bütün insanlık şizofren olmuştur. Birkaç istisnayı—şurada, burada bir Krishna'yı, bir Lao Zi'yi—bırak, onları parmaklarınla sayabilirsin. Onlar insanlığı oluşturmuyor, onlar istisna ve istisnalar ancak kaideyi ispatlarlar. Ama insanlığın çoğu şizofren bir hayat, bölünmüş, parçalı bir hayat sürmüştür.

İnsan nasıl bu kadar bölünmüş hale geldi? Birincisi: olduğun halde kabul edilebilir değilsin, bu yüzden kendini reddet. Kendine saygı duymak yerine, kendini reddet; kendine saygı duymak yerine, nasıl olman gerektiği hakkındaki bir fikre, hayali bir fikre saygı duy. Gerçeği yaşama, "-malı"yı yaşamaya çalış—ve o zaman ayrılmış, ikili hale gelmiş olursun. Sen olduğun kişisin ama bunu reddediyor, bastırıyorsun. Ve olmadığın biri olmak istiyorsun ve olmadığın birini seviyor, ona saygı gösteriyor ve tapıyorsun. İkiye ayrılmış oluyorsun.

Yalnızca ikiye ayrılmakla kalmıyor, daha fazlasına bölünüyorsun—çünkü sana bedenin düşmanın olduğu ve ondan kurtulman gerektiği söylendi. Sana, sendeki pek çok şeyin kesilmesi gerektiği, olman gerektiği gibi olmadığın, büyük değişikliklerin gerektiği öğretildi.

Doğal olarak cinselliğini reddetmeye başladın, arzularını reddetmeye başladın, öfkeni reddetmeye başladın. Ve bütün bu reddedilen bölümler, dönüştürülecek enerjilerdir. Onlar senin düşmanların değil, maskeli arkadaşlarındır.

Dönüştürülen öfke, merhamet haline gelir; dönüştürülen cinsellik dua haline gelir; dönüştürülen açgözlülük, paylaşma haline gelir. Ama geçmişte, çağlar boyunca sana tekrar tekrar şunu veya bunu reddetmen söylendi. Eski öğretileri dinlersen şaşırırsın—neredeyse yüzde doksan dokuz reddedilirsin. Sadece yüzde bir, hiç de farkında olmadığın hayali bir ruh kabul edilir. Ve farkında olduğun her şey reddedilir.

Bu bölünmeler senin tek parça olmam engeller ve tek parça haline gelene kadar hiç huzur yoktur. Ve bütünleşmiş ve kristalleşmiş bir birliktelik olmadığın sürece Tanrı'nın ne olduğunu bilemezsin— çünkü Tanrı sadece gerçek olanlara konuşur, Tanrı sadece bir kalabalık olmayanlara, gürültücü

olmayanlara konuşur.

İçinde çok fazla şey olduğunda kalabalıksındır ve kalabalık gürültücüdür. Bir olduğunda, sessizlik olur. Ancak birleşirsen, sessizliğe ulaşırsın ve bu sessizlikte Tanrı'nın sesini duyabilirsin, bu sessizlikte Tanrısallığın varlığını hissedebilirsin. Birleştiğinde bütünle bir duygu ortaklığına girebilirsin. Kendin bir bütün olarak, bütünle bir duygu ortaklığına girme kapasitesine sahip olursun.

İnsanlık şimdiye kadar çok kısmi yaşamıştır—parçalar halinde, suçluluk içinde, korku içinde. Yeni bir insana ihtiyaç vardır, buna çok acil ihtiyaç vardır. Artık yeter: yaşlı adama veda et. Geçmiş yalnızca savaş ve şiddet yaratmıştır; sadistler, mazoşistler yaratmıştır; çok çirkin bir insan yaratmıştır. İnsanları hastalıklı hale getirmiştir; doğal, sağlıklı ve akıl sağlığı yerinde bir insanlığın doğmasına izin vermemiştir.

Daha geçen gün biri, "Kim mazoşisttir ve kim sadisttir?" diye soruyordu. Mazoşist bir kişi, her sabah soğuk duş almayı seven ama bunun yerine ılık duş alan bir kişidir. Sadist ise, mazoşist tarafından, "Lütfen kafama sert bir vuruş yap," diye bir rica yapıldığında, "Hayır," diye cevap veren kişidir.

İnsanlar kendilerine ve başkalarına mümkün olan her yönden işkence ediyorlar. Din adına, ahlak adına, milliyet adına insanlar bir birlerine işkence ediyor, birbirlerini öldürüyor. Çok patolojik, delice şeyler için birbirlerini öldürüyorlar. Deliliklere "milliyet" deniyor, deliliklere "ahlak" deniyor—çok çirkin şeylerin üstünde güzel şeyler.

Ama bütün bunlardan kurtulma zamanı geldi ve eğer bütün bunlardan yeterince çabuk kurtulamazsak, o zaman bardak taşacak Eğer yeni gelmezse, insan ölecek, eskisi yaşayamaz. Eskinin yaşaması için hiçbir olasılık yok, bağlı

bulunduğu zincirin sonuna geldi. Beklenenden fazla yaşadı.

Sana, geleceği düşünmeyen ve -meli -malılarla yaşamayan, hiçbir doğal dürtüyü reddetmeyen, bedenini kabul eden, Tanrı tarafından verilen her şeyi şükranla kabul eden yeni bir insan, yeni bir insanlık öğretiyorum.

Bedenin bir tapınaktır, kutsaldır. Bedeninin senin düşmanın değildir. Bedenini sevmek, bedenine bakmak dine aykırı değildir—dindarlıktır. Bedenine işkence etmek ve onu yok etmek dine aykırıdır. Dindar insan bedenini sever çünkü beden, Tanrı'nın yaşadığı tapınaktır.

Sen ve bedenin aslında iki ayrı şey değil, bir tek şeyin gösterimisiniz. Senin ruhun, görünmez bedenindir ve bedenin de görünen ruhundur. Ben bu birliği öğretiyorum ve insan, bu birlikle bütün olur. Sana üzüntüyü değil, sevinci öğretiyorum. Ciddiyeti değil, oyunculuğu öğretiyorum. Sana aşkı ve kahkahayı öğretiyorum çünkü benim için aşktan ve kahkahadan daha kutsal bir şey yoktur ve oyunculuktan daha çok duaya benzeyen bir şey yoktur.

Sana vazgeçmeyi öğretmiyorum, asırlardan beri öğretilen zaten bu. Sana zevk almayı, zevk almayı ve tekrar zevk almayı öğretiyorum! Zevk almak benim sannyasinlerimin esas özü olmalıdır. Evet, benim hayata, holistik bir yaklaşımım var çünkü benim için bütün olmak kutsaldır.

ŞUNU DOĞRU MU ANLIYORUM: EĞER BİR KİŞİ VE SEVGİLİSİ CİNSEL ENERİLERNİ RUHSALLIĞA DÖNÜŞTÜREBİLİRLERSE, BU İLİŞKİ İKİSİ İÇİN DE TATMİN EDİCİ OLMAZ Mİ? SENİN AŞK ÜZERİNDE GÖRÜNEN ÇELİŞKİLERİN BENİM KAFAMI KARIŞTIRIYOR.

Kafa karıştırmak, benim senin üzerinde çalışma yolum. Senin kafanı karıştırıyorum ki, berraklık mümkün olabilsin. İnsanlar çok emindir, zaten bildiklerini düşünürler ve bu eminlikleri yüzünden kapalıdırlar. Eğer zaten biliyorsan, o zaman aramaya, araştırmaya gerek yoktur. Bunu neden yapasın? Eğer zaten biliyorsan, kapılarını ve pencerelerini kapalı tutabilirsin.

İnsanlar çok emin ve bu büyük bir problem. Bu eminliklerinden kurtulmalar gerekiyor, kesinliklerinin sarsılması gerekiyor; dogmalarından ve inançlarından kurtulmalılar. Bu yüzden ortaya kafa karışıklığı çıkıyor. Kafa karışıklığı nedir? Eski kesinliğin üstündeki kavrayışını yitirmeye başlamandır. Bildiğini düşünüyordun ve birdenbire bilmediğini düşünmeye başlarsın. Cevabın olduğunu düşünüyordun ama aniden sorunun orada olduğunun ama cevabın zorla kabul ettirilmiş olduğunun farkına varırsın.

Bu, buradaki her müridin başına geliyor—ve o yeni bir sannyasin; daha geçen gün sannyasin oldu. Birkaç gün içinde kafan daha da karışacak. Bu iyi bir işaret, beni dinlediğini gösteriyor.

Beni dinlemeye devam edip hiç kafası karışmayan bazı insanlar var. Bu yalnızca duymadıklarını gösteriyor; kulaklar balmumu ile dolu gibi, sağırlar. Bazılarınınsa kafası karışmamakla kalmıyor, daha da emin oluyorlar. Bu onların söylenmeyen bir şeyi duyduklarını gösteriyor.

İki adam bir sandığı kapı aralığından geçirmeye çalışıyorlarmış. İtmişler, çekmişler, en sonunda çok yorulmuşlar

ama sandık yerinden oynamıyormuş.

En sonunda dışarıdaki adam, "En iyisi vazgeçelim, onu asla içeri sokamayacağız," demiş. İçerideki cevap vermiş: "Ne demek içeri sokamayacağız? Ben onu dışarı çıkarmaya çalıştığımızı zannediyordum!"

Eğer beni dinlerken kafan karışıyorsa, beni duymuşsun demektir. Ne kadar akıllıysan, o kadar kafan karışacaktır. Ve ben çelişkiyi bir yöntem olarak kullanıyorum, kendimle çelişmeyi sürdürüyorum.

Neden kendimle çelişiyorum? Ben burada bir felsefe öğretmiyorum. Filozofun çok istikrarlı olması gerekir—hatasız, mantıklı, rasyonel, her zaman tartışmaya ve argümanlarını kanıtlamaya hazır. Ben bir filozof değilim. Burada sana yapışabileceğin, istikrarlı bir dogma vermiyorum. Bütün çabam sana zihinsizlik vermek için.

Bu konuda tamamen açık ol. Ben belirli bir zihni güçlendirmeye çabalamıyorum, çabam bunun tam tersi için: sana bir zihinsizlik durumu—hiçbir bilgisi olmayan bir durum, bilmemekle işlev gören bir durum, bir masumiyet durumu—vermek için.

Ben, çelişkiyi bir araç olarak kullanıyorum. Bir şey söylüyorum, eski alışkanlığınla onu yapışıyorsun; ertesi gün onunla çelişmem gerekiyor. Ben çeliştiğimde senin onu bırakman gerekiyor. Ama yeni söylediğim şeye yapışabilirsin, onunla da çelişmem gerekir. Bu devam edip gidecektir, şuna veya buna yapışmaya devam edersin. Bir gün aniden neler olduğunun farkına varırsın. Sana hiçbir kesinlik, yapışılacak hiçbir şey için izin vermiyorum. Ve eğer ben çelişiyorsam, yapışmanın anlamı ne? O zaman neden beklemeyesin? Çelişeceğim, senin onu bırakman gerekecek ve bu zor olacak. Bir kere bir şeye bağlanıp

sonra onu bırakman gerektiğinde bu zordur, kaygı yaratır.

Bu yüzden beni uzun süredir dinleyenler, sadece dinlerler. Sadece dinlerler, yapışmazlar. Çok iyi bilirler; oyunun, yarın kendimle çelişeceğimin farkındadırlar. O zaman onu yirmi dört saat taşımak niye? Ağırlığı taşımanın zorluğu, bırakmanın zorluğu ... Yavaş yavaş yapışmanın gereksizliğini anlarsın: bu adam çelişkilidir. Bu adam istikrarlı bir şekilde istikrarsızdır! Bunu anladığında, beni kişinin müziği dinlediği gibi dinlersin. Beni insanın çam ağaçlarının arasından geçen rüzgarı dinlediği gibi dinlersin, insanın sabahleyin kuş seslerini dinlediği gibi dinlersin. Guguk kuşuna, "Dün şarkın farklıydı," demezsin veya güle gidip, "Geçen mevsim çiçeklerin daha büyüktü, niye kendinle çelişiyorsun?" diye sormazsın. Bir şaire, "Bir şiirinde bunu söyledin ve başka bir şiirinde başka bir şey söyledin," demezsin. Bir şairin istikrarlı olmasını beklemezsin, bu yüzden sormazsın. Şiir bir kuram değildir, kıyaslanacak bir şey değildir, bir şarkıdır.

Ben bir filozof değilim. Hiçbir zaman benim bir filozof değil, bir şair olduğumu unutma. Her zaman benim bir misyoner değil, yüreğinin arpını çalan bir müzisyen olduğumu hatırla. Şarkılar devamlı değişir... Hiçbir şeye yapışman gerekmez, o zaman hiç kafa karışıklığı olmaz.

Her zaman istikrar özlemi çeken kişiler hayatın gizemine giremezler. İstikrar, insan yapımı bir şeydir, keyfidir. Varoluş istikrarlı değildir. Ve artık bilim adamları bile şairlerle ve mistiklerle aynı fikirdeler.

Modern fiziğin belirsizlik teorisine inanmış olduğunun farkında olmalısın; modern fizik atomların mantıksız davranışlarına, elektronların tahmin edilemez davranışlarına inanıyor. Bu, modern fizikçiler için bir şok oldu çünkü her zaman

maddenin istikrarlı davrandığına inanmışlardı. Bilimin bütün temeli sarsıldı; son yirmi yıldır bu, büyük bir şok oldu. İnsanlar henüz farkına varmadılar çünkü kuramlar çok karmaşık ve inceliklidir, bu yüzden de asla ortak bilginin bir parçası haline gelmeyeceklerdir Ve sağduyuya da tamamen aykırılar—daha çok masallara, çocuklar için yazılmış hikayelere benziyorlar.

Elektronlar bir noktadan diğerine zıplıyor ve ikisinin arasındaki alanda yoklar. Şimdi, buna inanılabilir mi? Bir elektron A noktasından B noktasına zıplıyor ve ikisinin arasında yok mu? Ona artık cansız bir varlık gibi bakılamaz. Bu büyük bir gizemdir... Buna ku-antum sıçraması diyorlar. Yeni bir sözcük bulundu—kuantum, çünkü arada bulunmuyor.

Bu, sanki sen New York'tan Pune'ya geliyorsun ve ikisinin arasındaki alanda yoksun gibi. New York'ta yok oluyorsun ve Pune'da ortaya çıkıyorsun gibi. Şimdi bir gün bir şey olma olasılığı var...Şimdi bu sadece bilim kurgu ama bir gün uzun yolculuklar yapmaya, zaman harcamaya gerek kalmaması olasılığı var. Zamanın sınırları vardır.

Örneğin, en yakın yıldıza gitmek istesen, bu dört yılını alacaktır—en yakın yıldıza! Ve bu da ancak ışık hızıyla gidersen. Ve ışık hızı çok büyüktür: saniyede üç yüz bin kilometre. Eğer neredeyse imkansız olan bu hızda gidersen, en yakın yıldıza ulaşman dört yılını alacaktır. Ve yüz yıl, iki yüz, bin, iki bin, bir milyon, iki milyon yıl uzakta yıldızlar vardır. O kadar uzakta yıldızlar vardır ki, onları algılamak henüz mümkün değildir.

Uzak yıldızlara nasıl yolculuk yapılabilir? Tek olasılık, bir gün elektronun zaten yapıyor olduğu şeyi yapabilmemizdir. .. Burada içine girip yok olduğun bir makine ve bir milyon yıl uzaktaki bir yıldızda tekrar ortaya çıktığın başka bir makine. İkisinin arasında hiç seyahat zamanı kaybolmuyor. Burada

çözünüp başka bir yerde tekrar madde haline geliyorsun. Bu bir olasılık. Eğer bunu elektron yapabiliyorsa, insan niye yapamasın? İnsan, milyonlarca ve milyonlarca elektrondan başka bir şey değildir, bu yüzden bu olasılık vardır.

Bunu düşünmek bile zihni allak bullak eder. Ama modern fizik, elektronların çok gizemli bir şekilde hareket ettiğini söylüyor—mantıksız, tahmin edilemez, kafa karıştırıcı.

Ben, bir düşünce sistemi yapmaya çalışan bir filozof değilim. Ben, bana açılan gizemleri sana taşımaya çalışan bir mistiğim. Senin kafanı karıştırırım. Yapboz canavarı olan bir arkadaşımın yaptığı gibi... Bir gün çocukları onun yapbozları ile oynuyorlarmış ve Marilyn Monroe yapbozunun parçalarını, Amerikan Bağımsızlık Savaşı yap-bozunun parçaları ile karıştırmışlar. Ona, parçalar böyle karışınca ne yaptığını sordum. "İdare ettim," dedi. "Ama: George Washington'un böyle seksi bacakları olduğunu bilmiyordum."

Hayat çok karışık bir yapbozdur. Ondan ne yaparsan yap keyfi olacaktır, onu gerçek olarak anlayamazsın. Benim sannyasinlere tavsiyem, ne olduğunu anlamaya çalışmamaları. Bunun yerine onu yaşa; bunun yerine onun tadını çıkar! Analiz etme, kutla. Bu yüzden, bana tahammül etmen gerekecek, benim çelişkilerimi hoş görmen gerekecek. Onlar sadece sana çelişki olarak görünüyor. Benim tarafımda ise, ben sadece gizemlerden konuşuyorum ve gizemlerin mantıksız olması kaçınılmazdır. Ama senin sorun uygun ve önemli.

"Şunu doğru mu anlıyorum: Eğer bir kişi ve sevgilisi cinsel enerjilerini ruhsallığa dönüştürebilirlerse, bu ilişki ikisi için de tatmin edici olmaz mı?" diye soruyorsun. Evet, ikisi için de tatmin edici olmayacaktır. Aslında bu senin içinde bu zamana kadar hissettiğin en büyük hoşnutsuzluğu yaratacaktır çünkü

senin ne kadar fazla şeyin mümkün olduğunu fark etmeni sağlayacaktır. Orgazm gibi bir birliğin, o ruhsal dönüşümün muhteşem anının farkına varmanı sağlayacaktır. Ama sadece anlık olarak kalacaktır. Dıştaki ile hiçbir şey kalıcı olamaz. Ve o an bittiğinde, zirvenin yüksekliği gibi vadinin derinliği de büyük olacak ve karanlığın derinliklerine düşeceksindir.

Ama senin bir şeyin farkına varmanı sağlayacaktır, bu da eğer erkek ve kadın zamansız olan bir buluşma gerçekleştirebilirse, bunun ölümsüz bir memnuniyet olacağıdır. Bu nasıl yapılabilir? Bütün Tantra bilimi bu sorudan doğmuştur. Nasıl yapılabilir? Yapılabilir. Dışarıdaki sevgiliyle yapılabilir—dışarıdaki sevgili olmadan yapılamaz, bunu unutma çünkü ilk göz atış dışarıdaki sevgiliden gelir. Bu sadece bir göz atıştır ama onunla birlikte, senin içinde bir yerlerde iki enerjinin de—hem erkek, hem kadın—mevcut olduğu görüşü gelir.

İnsan biseksüeldir—her erkek, her kadın. Senin bir yarın erkek, bir yarın kadındır. Eğer bir kadınsan, dişi kısım üsttedir ve erkek bölümü arkada gizlidir ve bunun tam tersi de geçerlidir. Bunun farkına vardığında, yeni bir iş başlar: senin içindeki kadın ve içindeki erkek buluşabilir ve bu buluşma mutlak olarak kalabilir. Zirveden aşağı inmeye gerek yoktur. Ama ilk bakış dışarıdan gelir.

Bu yüzden Tantra dıştaki kadını, dıştaki erkeği, içindeki işin bir parçası olarak kullanır. İçindeki bir kadının veya bir erkeğin var olduğunun farkına vardığın anda, iş tamamen farklı bir özellik kazanır, yeni bir boyutta ilerlemeye başlar. Şimdi buluşmanın içeride oluşması gerekir; içsel kadının ve erkeğinin buluşmasına izin vermelisin.

Hindistan'da biz en azından beş bin yıldır bu kavrama sahibiz. Shiva'nın bir *ard1ıanarishwar*—yarı kadın, yan erkek—

olarak heykellerini görmemiş olabilirsin. Bu, herkesin varlığının, içsel varlığının resmidir. *Shivalingayı* görmüş olmalısın: bu, erkeği temsil eder. Ama *shivalinga* dişi cinsel organına yerleştirilmiştir, yalnız değildir; birliktedirler. Bu da yine içsel ikiliği, içsel kutuplar temsil eder ama bu kutuplar buluşup birleşebilir. Dışarıdaki ile birleşme sadece anlık olabilir. Sonra büyük bir düş kırıklığı ve büyük bir sefalet gelecektir. Ve bu an ne kadar yüksek olursa, onu takip eden karanlık da o kadar derin olacaktır. Ama buluşma içsel de olabilir.

Önce zirvenin mümkün olduğunu öğren ve sonra sana bu zirveyi veren kadına veya adama müteşekkir ol. Tantra kadına Tanrıça olarak, erkeğe de Tanrı olarak tapar. Senin bu görüşe ulaşmanı sağlayan herhangi bir kadın Tanrıçadır, bu görüşe ulaşmanı sağlayan herhangi bir erkek Tanrıdır. Aşk, senin Tanrısallığa ilk defa olarak göz atmana yardım ettiği için kutsaldır. Sonra içsel iş başlar. Dışarıda çalışmışsındır, şimdi içeride çalışman gerekir.

Tantranın iki etabı vardır: dıştaki, dışa dönük Tantra ve içteki, içe dönük Tantra. Başlangıç her zaman dışarıdan olmak zorundadır; bu, biz orada olduğumuz içindir, olduğumuz yerden başlamak ve sonra içe doğru ilerlemek zorundayız. İçsel kadın ve erkek buluşup eridiğinde, içinde artık ayrılık kalmadığında, bir olmuşsundur—bütünleşmiş, kristalleşmişsindir—ulaşmışsındır. Bu aydınlanmadır.

Ama şimdi her şey tersine dönmüştür. İçtekini tamamen unut-muşsundur; dıştaki ise bütün hayatın haline gelmiştir. Sanki biri başının üstünde duruyor ve ayaklarının üstünde durmayı tamamen unutmuş gibidir. Bu şekilde başının üstünde durarak hayat gerçekten zor olacaktır. Bir yere gitmek istersen, bir şeyi yapmak istersen, her şey çok çok zor hale gelecek,

neredeyse imkansız olacaktır. Ve şimdi olan da bu. İnsanlar ters duruyor çünkü dıştaki, içtekinden daha önemli hale gelmiş. Dıştaki çok önemli hale gelirken, içteki tamamen görmezden gelinmiş, unutulmuş.

Gerçek hazine içtekidir. Dışarıdan, yalnızca içteki hazinenin ipuçlarını alabilirsin; dışarıdan, yalnızca varlığının en içteki özüne işaret eden oklar vardır; dışarıdakiler yalnızca kilometre taşlarıdır. Ama bir kilometre taşına yapışma ve amacının bu olduğunu ve ona ulaştığını düşünme.

Sıradan insanın çok anormal bir hayat yaşadığını unutma çünkü değerleri tepetaklaktır. Para meditasyondan daha önemlidir, mantık aşktan daha önemlidir, zihin yürekten daha önemlidir. Başkaları üzerindeki güç, insanın kendi üzerindeki gücünden daha önemlidir. Dünyevi şeyler, ölümün yok edemeyeceği bazı hazineleri bulmaktan daha önemlidir.

Larry bir İtalyan restoranına gitmiş. Garson tam servis yapacakken takılmış ve koca bir kase etli ve sebzeli İtalyan çorbasını Larry'nin kucağına dökmüş. Larry buna öfkelenmiş mi? Yalnızca büyük bir ağırbaşlılıkla ve kibirle bakmış ve, "Garson," demiş. "Sanırım sineğimde bir çorba var."

Her şey tamamen tepetaklak. Çorbanın içinde sinek değil, sineğin içinde çorba var. Ve bu kadar çok sefalet olmasının nedeni de bu. Herkes, hiçbir şey olmayacağını bile bile, hiçbir zaman hiçbir şeyin olmayacağını bile bile gölgelerin ardından koşuyor gibi çünkü yapabileceği başka bir şey yok. Herkes koşuşturup dururken, yolun kenarında durmak aptalca görünüyor. Kalabalıkla birlikte koşuşturup durmak daha iyi.

Şu, yüreğine iyice yerleşsin: içteki dıştakinden daha önemli bir hale gelmedikçe, çok anormal bir hayat sürersin. Normal insan, içinin, yaptığı her şeyin kaynağı olduğu insandır.

Dıştaki sadece bir araçtır, içteki ise sondur.

Bir kadınla ya da erkekle olan aşk ilişkin sona doğru bir araçtır. Son, içindeki kadın ve erkeğin aşk ilişkisidir. Dıştaki, bir öğrenme durumu olarak kullanılmalıdır; büyük bir fırsattır.

Ben dıştaki aşk ilişkisine karşı değilim, tamamen onun yanındayım çünkü o olmadan içtekinin asla farkına varamazsın. Ama unutma ki dıştakine bağlanıp kalmamalısın.

NEDEN "PİS MORUK" DİYE BİR DEYİM VAR? BEN DE YAŞLANIYORUM VE İNSANLARIN BENİM HAKKIMDA AYNEN BU ŞEKİLDE DÜŞÜNMEYE BAŞLADIKLARINI HİSSEDİYORUM.

Pis moruğun varoluş sebebi çok uzun zamandır devam edip gelen baskıcı toplumdur. Pis moruğun var olmasının nedeni senin azizlerin, din adamların, sofularındır.

Eğer insanlara cinsel hayatlarını sevinçle yaşamaları için izin verilirse, kırk iki yaşına yaklaştıklarında—seksen dört değil, kırk iki dememe dikkat et—cinsellik, onların üzerindeki etkisini kaybetmeye başlar. Kişi on dört yaşında iken nasıl cinsellik ortaya çıkar ve güçlü hale gelirse, aynı şekilde kişi kırk iki yaşına geldiğinde de yok olmaya başlar. Bu doğal bir süreçtir. Cinsellik yok olduğunda yaşlı adamın tamamıyla faklı bir şekilde aşkı, şefkati vardır. Aşkında şehvet yoktur, arzu yoktur, ondan bir şey elde etmek istemez. Aşkının bir saflığı, bir masumiyeti vardır; onun aşkı bir sevinçtir

Cinsellik sana zevk verir. Ve cinsellik sana ancak ilişkiye girdiğinde zevk verir; o zaman zevk bir sonuçtur. Eğer cinsellik önemsiz hale geldiyse—bastırıldığı için değil, onu çok derinden deneyimlediğin ve artık bir değeri kalmadıysa ... Onu tamamen tamdıysan, tanımak özgürlük getirir. Onu tamamen

tanımışsındır ve tanıdığın için gizem bitmiştir, keşfedilecek bir şey yoktur. Bu bilişle birlikte bütün enerji, cinsel enerji aşka, şefkate dönüşür. İnsan sevinçle verir. O zaman yaşlı adam dünyadaki en güzel, en temiz insandır.

Hiçbir dilde "temiz moruk" diye bir deyim yoktur. Ben hiç böyle bir şey duymadım. Ama bu deyim, "pis moruk" deyimi hemen hemen tüm dillerde mevcuttur. Bunun nedeni bedenin yaşlanması, bedenin yorulması, bedenin bütün cinsellikten kurtulmak istemesi ama zihnin, bastırılan arzular nedeniyle hala arzu duymasıdır. Beden güçlü olmadığında ve zihin seni, bedenin yapamayacağı bir şeyle sürekli korkutursa, yaşlı adam gerçekten bir pislik içindedir. Gözleri cinsellikle dolu, şehvetli, bedeni ise ölü ve sönüktür. Ve zihni onu sürekli kışkırtır. Pis bir bakışa, pis bir yüze sahip olmaya başlar; içinde çirkin bir şeye sahip olmaya başlar.

Bu bana, karsını ve baldızını kendi şehirlerarası iş seyahatleri hakkında konuşurken duyan adamı hatırlatıyor. Baldız, karısının bu lüks otellerde, onca çekici ve özgür iş kadını arasında kocasını tek başına bıraktığı için endişelenmesi gerektiğini söylüyormuş. Kadın. "Endişelenecek miyim?" demiş. "Beni asla aldatmaz. O çok sadık. çok alçakgönüllü ...ve şey... çok yaşlı."

Beden er ya da geç yaşlanır; yaşlanması kaçınılmazdır. Ama eğer arzularını yaşamadıysan, senin etrafında yaygara koparacaklardır. İçinde çirkin bir şey yaratmaları kaçınılmazdır. Ya da yaşlı adam dünyadaki en güzel insan haline gelir çünkü bir çocuğun masumiyeti gibi bir masumiyete, ya da çocuğun masumiyetinden daha derin bir masumiyete ulaşır—bir bilge haline gelir. Ama arzular hala oradaysa, bir alt akım gibi akıyorsa, o zaman bir hengamenin içinde yakalanır.

Çok yaşlı bir adam, genç bir kadını cinsel olarak taciz etmekten tutuklanmış. Böyle yaşlı, seksen dört yaşında bir adamı mahkemede gören hakim, suçu tecavüzden, ölü bir silahla saldırıya indirmiş.

Eğer yaşlanıyorsan, unutma ki yaşlılık hayatın zirvesidir. Unutma ki yaşlılık en güzel deneyim olabilir—çünkü çocuğun gelecek için ümitleri vardır, gelecekte yaşar, şunu veya bunu yapmak için büyük arzulan vardır. Her çocuk, kendisinin özel bir kişi—Büyük İskender, Josef Stalin, Mao Zedong gibi—olacağını düşünür, arzularda ve gelecekte yaşar. Genç bir insan ise içinde patlayan bütün içgüdüler tarafından ele geçirilmiştir. Cinsellik oradadır. Modern araştırmalar, her erkeğin en azından üç saniyede bir cinselliği düşündüğünü söylüyorlar. Kadınlar biraz daha iyidir, altı saniyede bir cinselliği düşünürler. Bu büyük bir farktır, neredeyse iki katıdır; bu, kadın ve erkekler arasındaki çatışmaların nedeni olabilir.

Üç saniyede bir, bir şekilde zihinde cinsellik kendini gösterir. Genç bir kişi öyle büyük doğal güçlerin elindedir ki özgür olamaz. Hırs oradadır, zaman hızla geçmektedir ve onun bir şey yapması, bir şey olması gerekmektedir. Çocukluğun bütün bu ümitlerinin, bütün bu arzularının, bütün bu hayallerinin gerçekleştirilmesi gerekir; büyük bir hız, büyük bir telaş içindedir.

Yaşlı adam çocukluk arzularının çocukça olduğunu bilir. Bütün o gençlik ve kargaşa günlerinin bittiğini bilir. Fırtınanın geçtiği ve sessizliğin hüküm sürdüğü bir durumdadır. Bu sessizlik, muazzam bir güzellik, derinlik ve zenginlikte olabilir. Eğer yaşlı adam gerçekten olgunsa, ki durum nadiren böyledir, o zaman güzel olacaktır. Ama insanlar sadece yaşlanırlar, büyümezler. Sorun bundan dolayı çıkar. Büyü, daha olgun hale gel, daha uyanık ve farkında ol. Yaşlılık sana verilen son fırsattır:

ölüm gelmeden önce hazırlan. İnsan ölüme nasıl hazırlanır? Daha fazla meditasyon yapar hale gelerek.

Eğer bazı arta kalan arzular hala oradaysa ve beden yaşlanmak ve bu arzuları yerine getirmekte yetersizse, endişelenme. Bu arzuların üzerine meditasyon yap, seyret, farkında ol. Sadece farkında, dikkatli ve uyanık olarak, bu arzular ve onların içindeki enerji dönüştürülebilir. Ama ölüm gelmeden önce bütün arzulardan özgür ol. Bütün arzulardan özgür olmak derken, sadece bütün arzu nesnelerinden özgür olmanı söylüyorum. O zaman saf bir özlem kalır. Bu saf özlem Tanrısaldır, bu saf özlem Tanrıdır. O zaman hiçbir amacı, hiçbir adresi, gideceği hiçbir yer olmayan saf bir yaratıcılık—sadece saf enerji, hiçbir yere gitmeyen bir enerji havuzu—vardır. İşte Budalık budur. Atisha buna *bodhichitta,* Buda bilinci der.

HİNDİSTAN NEDEN BU KADAR FAKİR?

Bunun sorumlusu sözde azizlerdir. Çağlardan beri Hindistan çok yanlış bir felsefeyle yaşamıştır—öbür dünyalı olmayı öğreten bir felsefe, dünyanın bir yanılsama ve sadece öbür dünyanın gerçek olduğunu öğreten bir felsefe. Öbür dünyayı, gerçek dünyayı görmemişsindir ama inanman gerekir. Ve gördüğün, her gün gördüğün ve deneyimlediğin dünya bir yanılsamadır, mayadır.

Bu aptal felsefe Hindistan'ın fakirliğinin kökündeki nedendir. Eğer dünya bir yanılsama ise neden bilimle ilgilenilsin, neden teknoloji ile ilgilenilsin? Bunun anlamı ne ki? Eğer dünya bir yanılsama ise, fakirlik de bir yanılsamadır, sokaktaki dilenci de bir yanılsamadır, aç kalan insanlar da bir yanılsamadır.

Batı ise sadece bu dünyanın gerçek olduğu fikriyle yaşamıştır. Bu yüzden zenginleşmiştir, en azından dışsal olarak zenginleşmiştir. Batı öbür dünyayı inkar etmiştir: Tanrı

ölmüştür. Ve Batı ancak öbür dünya fikrini bırakmaya başladığında zenginleşmeye başlamıştır; o zaman bütün enerjisi bu dünyaya odaklanmıştır. Maddesel olarak zenginleşirken, ruhsal olarak fakirleşmiştir.

Öbür dünya da gerçektir ve daha yüksek bir düzlemde gerçektir. Doğu maddesel olarak fakirleşmiştir. Öbür dünya gerçektir ama öbür dünya ancak bu dünyanın gerçekliğini temel olarak alabilir. Bu dünya, bir temel olarak işlev görür. Bu yüzden belki arada bir, Hindistan'daki bir kişi içsel olarak zengin hale gelebilir ama milyonlarcası, büyük kalabalıklar dışsal olarak fakir kalır. Ve temel olmadığı için, içsel olarak da fakir kalırlar.

Bu tutumlar, bir bütünün iki yarısı olmuştur. Benim bahsettiğim yeni insan ve yeni insanlık ne Doğulu, ne de batılı olacaktır. Ne sadece bu dünyaya, ne de sadece öbür dünyaya inanacak, insanın bütünlüğüne inanacaktır. İnsanın bedenine inanacak, insanın ruhuna inanacaktır; maddesele inanacak ve ruhsala da inanacaktır. Aslında yeni insanlık ruhsallığı ve materyalizmi tek bir olgunun iki yönü olarak düşüneceklerdir. O zaman dünya iki yönden de, hem içeriden, hem dışarıdan zengin olacaktır.

Hindistan'ın öbür dünya saplantısından kurtulması gerekmektedir. Bu dünyayı da öğrenmesi gerekir, bu dünyanın da gerçek olduğunu öğrenmesi gerekir. Bu olduğu anda, Hindistan'ın hayatında büyük bir değişiklik olacaktır. Ama azizler, sözde azizler, hâlâ bu dünyanın gerçek olmadığını öğretmeye devam ederler. Ve fakir insanlar bunda teselli bulur, bu yüzden bu felsefeye yapışmaya devam ederler. Eğer dünya gerçek değilse, bu teselli edecektir: endişelenecek bir şey yoktur, sadece zaman meselesidir, sonra gerçek dünyaya gidersin. O zaman üzülmek niye? Doğulu zihni, bu temelden yanlış felsefe nedeniyle bilimden uzak kalır; bilim ancak dünya gerçek olarak

kabul edilirse yaratılabilir. Ve eğer bilim varsa, teknoloji vardır ve teknoloji zenginleri yaratmanın tek yoludur. Sözde azizler, sözde liderler, politikacılar sorumludur çünkü politikacılar ülkeye bilimsel olmayan tutumlar öğretmeye devam ederler. Gandi'nin felsefesi bilimsel değildir. Onun demiryolu trenlerine, postaneye, telgrafa, modern tıbba karşı olduğunu öğrenmek seni şaşırtabilir. Ülkeye yardımı dokunabilecek temel teknolojilere karşıydı. Ve hâlâ bir baba figürü olarak duruyor Hintli zihninde, özellikle de Hintli politikacının zihninde çok baskın.

Hindistan'ın Gandi'den kurtulması lazım, yoksa zenginleşemez. Ama Gandi aynı zamanda teselli eder çünkü fakirleri yüceltir. Fakir insanı, *daridra narayan* diye adlandırır: Tanrı'nın fakir adamda olduğunu, fakir adamın Tanrısal olduğunu düşünür. Onun öğretisi zengin adamın bir hata, fakir adamın ise doğru olduğu üzerinedir. Ona göre, fakirliğin içinde bir ruhsallık vardır.

Eğer fakirliği, ruhsallık olarak yüceltirsen, doğal olarak fakir insanın egosu büyür. Bu yüzden Hindistan'daki fakir insanlar Gandi'ye tapmayı sürdürüyor; her kasabada heykeli var. Fakir adamın övünülecek başka hiçbir şeyi yoktur. İçinde bir ruhaniyet olduğu, fakirliğinin ruhani bir şey olduğu fikri ona büyük bir memnuniyet verir.

Fakirlikte ruhani bir şey yoktur. Fakirlik çirkindir, ruhani değildir, dini değildir. Fakir insan, dünyada yanlış olan her şeyin nedenidir çünkü fakirlikten bütün günahlar ve suçlar doğar. Fakir adamın övülmesi değil, şunun farkına varmasının sağlanması gerekir: "Bir şey yap ve fakirlikten kurtul." Eğer fakir adamı yüceltmeye devam edersen, daha ruhani olmak için daha da fazla fakir olacaktır. Ne kadar fakir olursa, o kadar Tanrısal olacaktır.

Bir tarım işçisi evden bir telgraf almış, telgrafta kansın beşizleri olduğu yazıyormuş. Artık daha iyi maaşı olan bir iş aramanın zamanı olduğuna karar vermiş. Başvurduğu iş bulma ajansındaki görevli, "Söyleyin," demiş. "Satış yeteneğiniz var mı? Daktilo kullanabilir misiniz, bilgisayar kullanabilir misiniz veya kamyon sürebilir misiniz?" Adam üzüntüyle, "Hayır," diye cevap vermiş. Görevli, "O zaman ne yapabilirsiniz?" diye sormuş. Adam elini cebine atmış, telgrafı çıkarmış ve, "İşte," demiş. "Okuyun."

Hindistan'ın bütün yaratıcılığı dünyaya daha fazla çocuk getirmektir. Hindistan'ın fakirliğine şaşmamak gerek. Her gün binlerce çocuk doğuyor. Tıp insanların uzun yaşamasını sağladı, tıp insanların gitgide daha geç ölmesini sağladı. Ölüm hızı muazzam bir şekilde değişti: otuz yıl önce Hindistan'da doğan on çocuktan dokuzu bir yaşına gelmeden ölüyordu. Şimdi dokuzu yaşıyor, biri ölüyor. Ölüm hızı değişti ama doğum hızı aynı kaldı.

Artık sadece iki olasılık var: ya doğum hızını düşür ya da ölüm hızını yükselt. Sadece iki olasılık var: ya bir şekilde ya da diğeriyle insanları öldür ... Ve tekrar tekrar olan da bu—doğal afetler insanları öldürüyor, büyük hastalıklar yayılıyor ve insanları öldürüyor, savaşlar geliyor ve insanlar öldürüyor. Ama geride kalıyorlar, onlar modern tıpla yanşamıyor. Doğum hızının düşmemesi halinde, Hindistan'ın güzel günler görme olasılığı yok. Ama Hintliler çok fazla çocuk sahibi olmaya alışkınlar. Bunu çok erkekçe bir şey, Tanrı'dan bir nimet olarak görüyorlar: ne kadar çok çocuğun varsa, o kadar kutsanmış oluyorsun.

Bu aptalca fikirlerin değişmesi gerekiyor ama bunları değiştirmek çok zor. Ben bu fikirlere karşı olduğum için, Hintli kalabalıklar da bana karşı. Onlar desteklenmek istiyor ... Onların azizleri onlara, çocuğun Tanrı'nın bir nimeti olduğunu söylemeyi, onları kutsamayı sürdürüyor. Artık her çocuk yeni bir lanet getiriyor; artık bu bir nimet değil.

Politikacılar, eğer ülkeyi doğum kontrolüne zorlarlarsa, insanların onlara oy vermeyeceğinden korkuyorlar, bu yüzden doğum kontrolünü zorlamıyorlar. Bu yüzden insanlara bekârlık yemini ettiriyorlar; kendileri bekâr kalmadıkları halde insanlara bekârlık yeminini öğretmeye devam ediyorlar. Ve insanlar bu fikirlere bayılıyor, bunlar yüzyıllardır sevdikleri fikirler olduğu için bu şekilde iyi hissediyorlar: bu onların kültürü; kültürleri yüceltiliyor. Nüfusu kontrol etmek için doğru yol bu—bekârlık yemini.

Ama bunu kaç kişi uygulayacaktır ki? Bu hiç önemli değildir. Yüzyıllardır yüceltilen kültürel bir fikir, ego için çok tatmin edicidir.

Bekârlık yemini işe yaramayacaktır. Doğum kontrolünün kullanılması gereklidir. Eğer insanlar bunu kendi istekleriyle kabul ederlerse, bu iyi olur. Eğer isteyerek kabul etmezlerse, buna zorlanmaları gerekir. İnsanların bütün ülkeyi yok etmesine izin verilemez. Ama doğum kontrolünü zorla kabul ettirmekten bahsedersen, senin bir demokrat olmadığını söylerler.

İnsanları pek çok konuda zorlayarak durdurursun: hırsızların çalmasına izin verilmez—bu demokrasiye karşı olmak mıdır? Hırsızlara izin verilmemeli, özgürlük verilmeli—demokrasi özgürlük demektir. Cinayetlere izin verilmez. Bu kadar çok çocuk doğurmak, hırsızlıktan çok daha büyük bir suçtur; aslında cinayetten de çok daha büyük bir suçtur.

Her şey değişti, durumlar değişti. Şimdi dünyaya gereksiz bir çocuk getirmek bir insanı öldürmekten çok daha büyük bir suç. Bu bir demokrasi meselesi değil, bu bir yaşama meselesi. Demokrasi iyidir ama demokrasi ancak ülke yaşayabilirse var olabilir. Ülke ölüyor, açlıkla savaşıyor. Doğum kontrolüne tamamıyla zorlanmazsa, bu ülke zengin olamaz.

Benim tutumum çok açık, benim tutumum tamamen açık ama ülkenin yaşlı zihni dinlemeye hazır değil. İnsanlar bana gelip, "Hindistan'ın fakirliği için ne yapıyorsun? Neden hastane çalıştırmıyorsun ve ashramdan neden bedava yemek dağıtmıyorsun?" diye soruyorlar.

Bu, en azından on bin yıldır yapılıyor. Ashramlar on bin yıldır bedava yemek dağıtıyor: ama bir işe yaramıyor. Eğer bir ashram daha bedava yemek dağıtırsa, bunun ne faydası olur? Bu kadar çok hastane var—bir işe yaramıyor; eğer birkaç tane daha hastane çalıştırsak ne işe yarayacak?

Benim yaklaşımım bu değildir. Ben sorunun kökünü kesmek istiyorum, ben yapraklan budamakla ilgili değilim. Ama insanlar azizler, liderler, ahlakçılar tarafından aptal yerine konup donuklaştırılıyor.

Karl Marx en azından bir yönden haklı görünüyor, dinin insanları aptal yerine koyma ve zekâlarını donuklaştırma amacıyla bir uyuşturucu olarak kullanıldığı konusunda. Gerçek din uyuşturucu değildir ama gerçek din nadirdir. O, sadece yaşayan bir usta varsa var olabilir—yoksa din adamları sanki ellerinde dinin anahtarı varmış gibi davranırlar. Onlarda hiçbir anahtar yoktur; bütün yaptıkları politikacılara hizmet etmektir.

Devletle organize din arasında—devletle kilise arasında—komplo vardır. Birlikte insanlara baskı yaparlar, birlikte insanları esarete indirgerler. Eğer insanlar fakirse, onları esarete zorlamak daha kolaydır; eğer insanlar fakirse, onlara inançlar, batıl inançlar vermek daha kolaydır.

Eğer insanlar fakirse, her zaman cehennemden korkar ve her zaman cennete açgözlülük yaparlar. Bu kadar fakir oldukları için din adamı onların üstünde baskı kurabilir ve politikacı da onların üstünde baskı kurabilir.

İnsanlar fakirlikte zekâlarını kaybederler. zekânın belli bir beslenmeye ihtiyacı vardır. Eğer gıdalarında belli vitaminler eksikse, zeki olmayacağın bilinen bilimsel bir gerçektir. Ve ben gerçekten endişeliyim çünkü bunlar Hint yemeklerinde eksik olan vitaminlerdir. Hint yemekleri çok eksiktir—bu yüzden zekâyı çok düşük bir seviyede görürsün. Hindistan'ın sözde entelektüel sınıfı bile çok zeki görünmüyor. Bu ülkeyi, bu ülkenin fakirliğini dönüştürmek için zekâya gerek vardır.

Benim buradaki işim bu: meditasyon yoluyla daha fazla zekâ yaratmak, inançları, batıl inançları yok ederek daha zeki insanlar yaratmak, ülkede ve dünyada var olan gerçek duruma daha fazla cevap verici olabilmeleri için daha uyanık insanlar yaratmak.

Ancak bu şekilde sorunun kökünü kesebiliriz.

BEN NEDEN BURADAYİM?

Bu çok felsefi bir soru.

İki iri yapılı Amerikan futbol oyuncusunun felsefe dersinin final sınavındaki halini anlatan bir hikâye vardır. Sınav sorusu tek kelimelikmiş: "Neden?" Bütün öğrenciler deli gibi yazmaya, birbiri ardına kâğıtları doldurmaya başlamış. İki futbol oyuncusu birbirlerine bakmış ve omuz silkmişler. Birincisi sınav kağıdına, "Neden olmasın?" yazıp sınıftan çıkmış. İkincisi ise tek bir kelime yazmış: "Çünkü," ve o da arkadaşıyla birlikte çıkmış. Ne yapacağını bilemeyen profesör birinciye A notu, ikinciye de A eksi notu vermiş.

Bu gerçekten felsefi bir sorudur: "Ben neden buradayım?"

Bilmiyorum. Neden olmasın? Veya—çünkü.

Üç yeni ölmüş cennet adayı Aziz Peter'in ofisinin bekleme odasında oturuyorlarmış. Sonunda Aziz Peter öğlen yemeğinden

dönmüş ve resepsiyoniste ilk adayı göndermesini söylemiş. Aziz Peter, "Neden öldün ve neden kendinin cennet için uygun olduğunu düşünüyorsun?" diye sormuş. "Şey," demiş adam. "Bir süre için karımın beni aldattığını düşündüm. Bu sabah bir komşu aradı ve korkunç gerçeği teyit etti. Evimize yarım saat önce bir adamın girdiğini ve hâlâ çıkmadığını söyledi. Öfkeyle eve koştum, içeri girdim ve karımı yatakta çıplak yatarken buldum. Büyük bir kıskançlık ve öfkeyle evi aramaya başladım. Her yere baktım—yatağın altına, dolaplara, perdelerin arkasına, her yere. Kimseyi bulamadım. En sonunda kör bir öfke ve düş kırıklığı ile buzdolabını aldım, arka verandaya taşıdım ve attım. Bu heyecanın benim için fazla olmuş olması gerekiyor ki hemen o anda ve oracıkta bir kalp krizinden öldüm." Aziz Peter, "Bu garip bir ölüm şekli ama tamamen ahlaki. Kabul edildin. İçeri ikinci adayı gönderin," demiş. İkinci aday daha da şaşırtıcı bir hikâye anlatmış. "Aziz Peter," demiş. "Arka bahçemdeki hamakta yatmış kestiriyordum. Bir gürültü duydum ve yukarı baktığımda üstüme üçüncü kattan kocaman bir buzdolabı geliyordu." Aziz Peter, "Hımm," demiş. "Çok trajik ve garip. Ama yine de tamamıyla doğru ve ahlaki. Bu adamı içeri alın ve bir sonraki adayı gönderin." Üçüncü aday, "Aziz Peter," demiş. "Söyleyeceğim tek bir kelimeye inanmayacağınızı biliyorum, bunu biliyorum. Bu hamının evine buzdolabını tamir etmek için çağrılmıştım. Onun üzerinde çalışıyordum ki kadın, 'Kocam geliyor! Hemen saklan!' diye bağırmaya başladı. Bana yardım edin Aziz Peter, en son hatırladığım şey buzdolabının içine girip kapıyı kapatmak oldu."

Neden burada olduğunu bilmiyorum. Neden olmasın? Çünkü!

27. Bölüm - Ruh Bir Sorudur

İLİŞKİ KURMAK NEDEN BU KADAR ZOR?

Çünkü henüz yoksun. İçsel bir boşluğun var ve biriyle ilişki kurarsan eninde sonunda boş olduğun ortaya çıkacak diye korkuyorsun. Bu yüzden insanlarla arana bir mesafe koymak daha güvenli geliyor; bu şekilde en azından varmış gibi davranabilirsin.

Yoksun. Henüz doğmadın, sadece bir fırsatsın. Henüz gerçekleşmedin ve sadece gerçekleşmiş iki insan ilişki kurabilir. İlişki kurmak dünyadaki en harika şeylerden biridir: ilişki kurmak demek, sevmek demektir; paylaşmak demektir. Ama paylaşmadan önce bir şeylere sahip elmalısın. Sevmeden önce de aşkla dolup taşıyor olman gerekir. İki tohum ilişki kuramaz, kapalıdırlar. İki çiçek ilişki kurabilir; açıktırlar, birbirlerine koku gönderebilirler, aynı güneş ve aynı rüzgâr altında dans edebilirler, bir diyalogları olabilir, fısıldaşabilirler. Ama bu iki tohum için geçerli değildir. Tohumlar tamamen kapalıdır, pencereleri yoktur—nasıl ilişki kursunlar?

Durum budur. İnsan bir tohum olarak doğar; bir çiçek haline gelebilir de, gelmeyebilir de. Kendinle ne yapacağın tamamıyla sana bağlıdır; büyüyüp büyümeyeceğin sana bağlıdır. Bu senin seçimindir—ve her an bu seçimle yüz yüze gelirsin; her an bir kavşaktasındır.

Milyonlarca insan büyümemeye karar verir. Tohum olarak kalırlar; potansiyel olarak kalırlar, gerçekleşmezler. Kendini gerçekleştirmek nedir bilmezler, kendini oluşturmak nedir bilmezler, varlık hakkında hiçbir şey bilmezler. Tamamen boş olarak yaşar, tamamen boş olarak ölürler. Nasıl ilişki

kurabilsinler? Bu, kendini—çıplaklığını, çirkinliğini, boşluğunu—teşhir etmek olacaktır; araya bir mesafe koymak daha güvenlidir. Sevgililer bile araya mesafe koyarlar; belirli bir yere kadar gelirler ve nerede geriye gidecekleri konusunda uyanık kalırlar. Sınırları vardır; bu sınırları asla aşmaz, sınırlarla kısıtlı kalırlar.

Evet, bir çeşit ilişki vardır ama bu ilişki kurmakla değil, sahiplenmeyle alakalıdır: erkek karısını sahiplenir, kadın kocasını sahiplenir, anne babalar çocuklarını sahiplenirler v.b. Oysa sahiplenmek, ilişki kurmak demek değildir. Aslında sahiplenmek, bütün ilişki kurma olasılıklarını yok etmek demektir. Eğer ilişki kurarsan, saygı duyarsın; sahiplenemezsin. Eğer ilişki kurarsan, büyük bir hürmet vardır. Eğer ilişki kurarsan, çok yaklaşırsın, çok çok yaklaşırsın ve büyük bir yakınlıkla çakışırsın. Yine de diğerinin özgürlüğüne dokunmazsın, yine de diğeri bağımsız bir birey olarak kalır. Ben-o değil, ben-sen ilişkisi vardır—çakışan, birbirinin içine giren yine de bir şekilde bağımsız kalan.

Halil Cibran, "Aynı çatıyı tutan iki destek gibi olun," der. "Ama birbirinizi sahiplenmeye başlamayın, diğerini serbest bırakın. Aynı çatıya destek verin—bu çatı aşktır."

İki âşık görünmeyen ve çok büyük bir değeri olan bir şeye destek verirleri' varlığın bir şiiri, varlıklarının en derin kaynaklarında duyulan bir müzik. Birbirlerini desteklerler, bir uyumu desteklerler ama yine de bağımsız kalırlar. Kendilerini diğerine teşhir edebilirler çünkü bir korkuları yoktur. **OLDUKLARINI** bilirler. İçsel güzelliklerini, bilirler, içsel güzel kokularını bilirler; korku yoktur.

Ama normalde korku vardır çünkü senin güzel bir kokun

yoktur. Eğer kendini gösterirsen, yalnızca kötü kokunu göstermiş olursun. Kıskançlıkların, nefretlerin, öfkelerin, şehvetin kokusu üstüne sinmiştir. Aşkın, duanın, şefkatin güzel kokusuna sahip değilsindir.

Milyonlarca insan tohum olarak kalmaya karar vermiştir. Neden? Çiçek haline gelebilecek ve güneşin, rüzgârın, ayın altında dans edebilecekken neden tohum olarak kalamaya kara vermişlerdir? Bu kararlarında bir şey vardır: tohum, çiçekten daha güvenlidir. Çiçek kırılgandır; tohum kırılgan değildir, daha güçlü görünmektedir. Çiçek çok kolayca yok edilebilir, yalnızca sert bir rüzgâr bütün taç yapraklarını uçurmaya yetecektir. Tohum rüzgâr tarafından o kadar kolaylıkla yok edilemez, tohum çok korumalıdır, güvenlidir. Çiçek ortadadır—bu kadar narin bir şey, pek çok tehlikeyle karşı karşıyadır: güçlü bir rüzgâr esebilir, sağanak yağmur yağabilir, hava çok sıcak olabilir, aptal bir adam koparabilir v.b. Çiçeğin başına her şey gelebilir, çiçek sürekli tehlike altındadır. Ama tohum güvendedir; bu yüzden milyonlarca insan tohum olarak kalmaya karar verir. Ama tohum olarak kalmak, ölü olarak kalmaktır; tohum olarak kalmak, hiç yaşamamaktır. Tabii ki güvenlidir ama hayatı yoktur. Ölüm güvenli, hayat ise güvenliksizliktir. Gerçekten yaşamak isteyen, tehlikenin içinde, sürekli tehlikenin içinde yaşamalıdır. Zirvelere ulaşmak isteyen, kaybolma riskini göz önüne almalıdır. En yüksek doruklara tırmanmak isteyen, bir yerlerden düşme, kayma riskini göz önünde bulundurmalıdır.

Büyümek için özlem ne kadar fazla olursa, o kadar fazla tehlikenin kabul edilmesi gerekir. Gerçek insan, tehlikeyi hayat tarzı, büyüme iklimi olarak kabul eder.

Bana, "İlişki kurmak neden bu kadar zor?" diye soruyorsun. Henüz olmadığın için zordur. Önce ol. Her şey ancak bundan sonra mümkündür: önce ol.

İsa bunu kendi tarzında söyler: "Önce sen Tanrı'nın Krallığını ara, sonra her şey sana eklenecektir." Bu benim söylediğimin eski bir ifadesinden başka bir şey değildir: Önce ol, ondan sonra her şey sana eklenecektir.

Olmak, temel gereksinimdir. Eğer olursan, cesaret bunun bir sonucu olarak gelir. Eğer olursan, macera için, keşfetmek için büyük bir arzu ortaya çıkar—ve keşfetmeye hazır olduğunda, ilişki kurabilirsin. İlişki kurmak keşfetmektir—diğerinin bilincini keşfetmek, diğerinin bölgesini keşfetmek. Yalnız diğerinin bölgesini keşfederken, sen de ona, senin bölgeni keşfetmesi için izin vermeli ve onu buyur etmelisin; bu tek yönlü bir trafik olamaz. Diğerinin seni keşfetmesine ise ancak bir şeye, bir hazineye sahipsen izin verebilirsin. O zaman korku olmaz. Aslında sen konuğu davet eder, onu kucaklar, içeri alır, içerde görmek istersin. Kendinde keşfettiğin şeyi onun da görmesini, bunu paylaşmayı istersin.

Önce ol, ondan sonra ilişki kurabilirsin—ve unutma ki ilişki kurmak güzeldir. İlişki tamamen farklı bir olgudur; ilişki ölü, sabit bir şeydir, noktaya gelinmiştir. Bir kadınla evlenirsin; oraya bir nokta konmuş olur. Artık her şey düşüşe geçmiştir. Limite ulaşmışsındır, artık hiçbir şey büyümemektedir. Nehir durmuş ve bir havuz haline gelmektedir. İlişki zaten olmuş, bitmiş bir şeydir; ilişki kurmak ise bir süreçtir. İlişkilerden kaçın ve ilişki kurmanın daha derinlerine git.

Ben isimlerin değil, fiillerin üzerinde dururum; isimlerden mümkün olduğunca kaçın. Dili kullanırken kaçınılamadığını biliyorum; ama hayatta kaçın—çünkü hayat da bir fiildir. Yaşam bir isim değildir; gerçekte, "yaşam" değil, "yaşamak" tır. Sevgi değil, sevmektir. İlişki değil, ilişki kurmaktır. Şarkı değil, şarkı söylemektir. Dans değil, dans etmektir.

Farkı gör ve farkın tadına var. Dans tamamlanmış bir şeydir, son dokunuşlar yapılmıştır, artık yapılacak bir şey yoktur. Tamamlanmış bir şey, ölü bir şeydir. Hayat nokta tanımaz; virgülleri kabul eder ama noktaları değil. Dinlenme yerleri kabul edilir ama varış yerleri değil.

Nasıl ilişki kurulacağını düşünmek yerine önce ilk gerekliliği yerine getir:. meditasyon yap, ol ve o zaman ilişki kurmak kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Sakin ve keyifli hale gelen, taşkın enerjilere sahip olmaya başlayan, bir çiçek haline gelen bir kişinin ilişki kurması gerekir. Nasıl yapılacağını öğrenmesi gerekmez, kendiliğinden olur. İnsanlarla ilişki kurar, hayvanlarla ilişki kurar, ağaçlarla ilişki kurar, kayalarla bile ilişki kurar.

Aslında, günde yirmi dört saat ilişki kurar. Eğer toprakta yürüyorsa, toprakla ilişki kurmaktadır... Ayaklan toprağa değerken ilişki kurmaktadır. Eğer nehirde yüzüyorsa, nehirle ilişki kurmaktadır ve eğer yıldızlara bakıyorsa, yıldızlarla ilişki kurmaktadır. Bu, belirli bir kişiyle ilişki kurma meselesi değildir. Temel gerçek şudur ki, eğer olursan, bütün hayatın bir ilişki kurma haline gelir. Bu sürekli bir şarkı, sürekli bir danstır; bu, devamlı, nehir gibi bir akıştır.

Meditasyon yap, önce kendi merkezini bul. Başka biriyle ilişki kurmadan önce kendinle ilişki kur: bu, yerine getirilmesi gereken temel gerekliliktir. Bu olmadan hiçbir şey mümkün değildir. Bununla ise hiçbir şey imkânsız değildir.

> BUGÜN SEN İLERLERKEN, UNUTMAKTAN KORKTUĞUMU HİSSETTİM... HATIRLAMAM GEREKEN BİR ŞEY VAR MI?

Evet, kendini hatırlaman gerekiyor. Sorduğun soru gerçekten önemli bir soru, varoluşsal olduğu zaman, entelektüel

olmadığında, kitaptan çıkma gibi olmadığında, senin bilginden değil, varoluşsal deneyiminden geldiğinde ona önemli diyorum. Tamamen farklı bir özelliği var.

Evet, hatırlanması gereken bir şey var. Ama bu şey senin dışında değil, bu yüzden onu anlayamıyorsun. Sadece sanki bir şeyi unutuyormuşsun gibi bir korku hissettin, çok belirsiz bir korku—hisse-dilen bir şey var ama yine de açıkça hissedilmiş değil. Orada, bilinçaltında, ruhunun karanlığında saklanan bir şey var: unutmaktan korktun. Ve sonra bu harika bir soru haline geldi: Neyi unutmaktan korkuyorum? Hatırlamam gereken bir şey mi var?

Bir Zen ustası ölüyormuş. Son anda, bütün müritleri toplandığında, gözlerini açmış ve, "Cevap ne?" diye sormuş. Müritler şaşırmış, anlayamamışlar: "Cevap ne?" Usta gülmeye başlamış ve: "Peki o zaman," demiş. "Soru ne?"

Burada çok çok varoluşsal bir şeyi soruyordu: Cevap ne? Daha soruyu bile sormadan. cevabın ne olduğunu soruyordu. Soruyu sormadı çünkü sorulamaz. Ama soru orda, herkesin ruhundadır. İnsan bunun farkında olabilir ya da olmayabilir, hiç haberi olmayabilir ama soru herkesin ruhundadır.

Ruh bir soru, bir sorgudur. Usta bu yüzden, "Cevap ne?" diye soruyor. Müritler anlayamadı çünkü bildikler yol bu değil; insanlar önce soruyu, sonra sorunun cevabını sorarlar.

Sana da tıpkı böyle bir şey oldu. Unutmaktan korkuyorsun— neyi unutmaktan korktuğun belli değil. Sadece bir his, bir bulut geçti. .. Ve bu his çok yoğun olmalı.

"Hatırlamam gereken bir şey mi var?" diye soruyorsun.

Hatırlaman gereken sensin. Kendini hatırlamana gerek

var. Buda buna, doğru-zihinlilik, *sammasati* diyordu; Mahavira buna, *viveh,* farkındalık diyordu; George Gurdjieff bunu kendini-hatırlama olarak adlandırıyordu, Kabir **SURATI** diyordu. Ama hepsi aynı şeyi söylemek istiyorlar. Kim olduğunu bilmiyorsun. Varsın—bu kadarı kesin. Aslında sadece bu kadarı kesin, başka hiçbir şey değil. Başkalarının varlığı kesin değil.

İngiliz filozof Berkeley, Dr. Johnson ile bir sabah yürüyüşüne çıkmış. Dr. Johnson Berkeley'i fikirlerini çok eleştiriyormuş çünkü Berkeley bütün dünyanın bir gerçeklik değil, bir fikir olduğunu, sadece Tanrı'nın zihninde bir fikir olduğunu söylüyormuş. Biz Tanrı'nın zihninde fikirleriz—sadece fikiriz, saf fikiriz, gerçek varlıklar değiliz.

Dr. Johnson'ın kafasını aynı felsefeyle tekrar tekrar şişiriyormuş. O sabah bunu iyice fazla yapmış. "Bütün bu ağaçlar, bu güneş, bu gökyüzü, bunların hepsi fikir," diyormuş. Dr. johnson'ın sabrı taşmış ! Kendisi gerçekçi, alçakgönüllü bir insanmış. Yerden bir taş alıp sertçe Berkeley'in ayağına atmış. Berkeley acıyla bağırmış, ayağından da kan akıyormuş. "Ne yapıyorsun?" demiş. "Birdenbire delirdin mı? "

Dr. Johnson cevap vermiş: "Ama bu taş sadece bir fikir. Neden bağırıyorsun? Neden böyle sinirli görünüyorsun?"

Berkeley'nin ne cevap verdiği bilinmiyor ama buna benzer bir hikâye Hint tarihinde de var.

Kralın sarayına bir Budist gelmiş. Büyük bir mistikmiş ve Berkeley'den en az iki bin yıl önce var olan belirli bir Budist ekolüne bağlıymış. O da aynı fikre sahipmiş: *vigyanvada,* yani bütün varoluşun fikirlerden başka bir şey olmadığına inanıyormuş.

Kral da Dr. Johnson gibi bir adam olmuş olmalı—çok pragma-tik, çok gerçekçi. Filozof çok iyi münazara ediyormuş; kralın adamları, kralın etrafında topladığı bütün eğitimli adamlar onun karşısında konuşamıyorlarmış. Kral, kendini küçük düşmüş hissediyormuş ve "Şimdi de son tartışma," demiş. Sarayda deli bir fil varmış, onun getirilmesini istemiş. Fil bahçeye getirilmiş ve zavallı filozof tek başına bahçede bırakılmış. Deli fil bırakılmış ve filozofa doğru koşmaya başlamış —ve tahmin edebileceğin gibi, Berkeley'in başına gelenler bunun yanında hiçbir şeymiş. Filozof kaçmaya, zıplamaya ve hayatının bağışlanması için yalvarmaya başlamış.

Kral ve adamları balkonda duruyor, gülüyorlarmış. Artık filin fikir, bir hayal olmadığı belliymiş. Filozof, "Ben kurtarın!" diye bağırıyormuş. Son dakikada—tam son dakikada—kurtarılmış. Fil o kadar korkunçmuş ki, kurtarıldıktan sonra bile saatlerce titremeye devam etmiş.

Kral, "Şimdi ne düşünüyorsun?" diye sormuş. "Fil gerçek mi, değil mi?" Filozof, "Hayır efendim," diye cevap vermiş. "Sadece bir fikir."

Kral, "O zaman niye bağırıp kurtarılman için yalvarıyordun?" demiş. Filozof, "Bu da bir fikirdi," diye cevap vermiş. "Benim bağırmam, kurtarılmak için çabam, sizin beni kurtarmaktaki iyiliğiniz, hepsi zihnin oyunlarıydı. Ben kendim de bir fikirim ve başka bir şey değilim."

Kral, "O zaman seni tekrar oraya koyalım ve deli fili geri getirelim," demiş.

Filozof, "O zaman yine beni kurtarmanız için yalvarırım!" diye karşılık vermiş. "Ama hiç fark etmez; bu, benim iddiamı ve pozisyonumu değiştirmez. Felsefem değişmeden kalır."

Aslında başkalarının var olduğunu kanıtlamanın bir yolu yoktur çünkü hiçbir zaman bir başkasına dokunmamış, bir başkasını görmemişsindir. Birini gördüğünde, onu gerçekten görmezsin; sadece beyninde bir resim görülür. Bir gerçeklikle ilgisi olabilir, ya da olmayabilir. Bilmenin yolu yoktur çünkü gerçekliği doğrudan bilemeyiz.

Gerçekliği her zaman duyular yoluyla biliriz. Duyular aldatıcı olabilir—çok iyi bilirsin ki alkolün etkisi altında aldatıcıdırlar, uyuşturucuların etkisi altında fazlasıyla aldatıcıdırlar. Kişi bir uyuşturucunun etkisi altında aptalca bir şekilde, intihar etmeye benzer bir şekilde hareket edebilir.

New York'ta bir kadın LSD almış ve uçabileceğini düşünmüş. LSD'nin etkisi altında olduğunda buna inanırsın, bu böyledir. Bir rüya, hayal veya arzu gibi değildir; çok gerçektir, dış dünyadan, nesnel dünyadan daha gerçektir. Dokuzuncu kattan atlayıp yere düşmüş ve ölmüş. Bu tip kazalar dünyanın her yerinde olmaktadır.

Başkalarının varlığı, dış dünyanın varlığı mutlak olarak kesin değildir. Berkeley'in iddiası hala çürütülememiştir, bunu çürütmenin yolu yoktur. Mutlak olarak kesin olan tek şey senin kendi varlığındır. Rüya sahte olabilir ama rüyayı gören olamaz. Sahte rüya için bile gerçek bir rüya görene ihtiyaç vardır; kandırılmak için bile kandırılacak bir kişiye ihtiyaç vardır.

Dünya bir yanılsama olabilir ama kum bir yanılsama olabilir ki? En azından biraz bilince mutlak olarak ihtiyaç vardır; biraz bilinç olmadan yanılsama var olamaz. İp yılan olmayabilir, yılan bir yanılsama olabilir ama yanılsamaya sahip olan insanın kendisi bir yanılsama değildir.

Bunun, "Ben gerçeğim"in unutulmaması gerekir. Bunun, "Ben tek kesin gerçeğim—başka her şey olabilir, ya da

olmayabilirdin unutulmaması gerekir.

Hiçbir zaman bu mutlak gerçek için içeri bakmayız; hayatımızı, bu gerçeklik kayasına oturtmadan yaşamaya devam ederiz. Bu yüzden hayatlarımız havadaki kaleler gibidir veya en fazla kumdan kalelere, suya atılmış imzalara—daha sen imzayı atmayı bitirmeden kaybolur—benzer. Hayatlarımız böyledir—bir an burada, bir sonraki an yok oluruz ve bu an kendini hatırlamak için kullanılabilirdi.

Sadece hayatlarını kendilerini hatırlamak için kullanan insanlar bu büyük fırsatı kullanmaktadırlar.

Bir adam, ayyaş olmuş eski bir arkadaşına rastlamış. Ona, "Neden bu kadar çok içiyorsun?" diye sormuş. Ayyaş, "Unutmak için," diye cevaplamış. Adam, "Neyi unutmak için?" demiş. Ayyaş cevap vermiş: "Unuttum."

Bir adam psikanaliste gitmiş ve, "Doktor," demiş. "Bana yardımcı olmalısınız. Çok büyük bir sorunum var: her şeyi ama her şeyi unutuyorum." Terapist not defterini hazırlayarak, "O zaman bana sorununuzdan bahsedin," diye cevap vermiş. Adam şaşırarak sormuş: "Ne sorunu?"

Biz bu unutkanlığın içindeyiz, biz bu unutkanlığız.

Senin soruna bayıldım. "Bugün sen ilerlerken, unutmaktan korktuğumu fark ettim. Hatırlamam gereken bir şey mi var?" diyorsun.

Kendini hatırlaman gerekiyor. İçsel farkındalığın alevi olman gerekiyor—öyle derin bir farkındalığın olmalı ki rüyalarda bile mevcut olmalı, öyle billurlaşmış bir farkındalığın olmalı ki, derin uykuda, rüyasız uykuda bile, bir ışık gibi yanabilmeli.

Farkındalık insanı, derin uykuda bile, uykuda olduğunu

bilir; bu, onun farkındalığının bir parçasıdır. Sen bilmezsin, uyanıkken bile olduğunu bilmezsin. Farkındalık insanı, uyurken bile olduğunu bilir.

Buda'nın baş müridi Ananda, bir keresinde ona, "Bhante, bazı şeyler benim çok aklımı karıştırıyor," demiştir. "Ve en çok aklımı karıştıran şeylerden biri de seni gece yatarken seyretmek. Seni pek çok kez uyurken seyrettim—seni uyurken seyretmek çok güzel—ama her zaman aynı pozisyonda yatıyorsun ve bu pozisyonu baştan sona kadar koruyorsun. İlk uyuduğunda bu pozisyondasın; gece pek çok kez uyanıp sana bakıyorum ve sen hep aynı pozisyondasın: ellerin aynı yerde, başın aynı yerde, ayakların aynı yerde. Ve sabah seni gördüğümde yine aynı pozisyondasın. Bu nasıl mümkün oluyor?"

Buda, "Çünkü uyanık kalıyorum," diye cevap vermiştir. "Beden uyur ama benim kendi uykum sonsuza dek gitmiştir. Beden uyur ama ben uyanığım."

Bu uyanıklığa gereksinim vardır. Bu uyanıklık seni varoluşun bütün gizemleri için uygun hale getirecektir. Önce olduğun gizeme alış, o zaman asıl anahtara sahip olursun: bu, varoluşun bütün kilitlerini açabilir.

> BEN ÂŞIK OLDUM VE ÇOK ACI ÇEKTİM. SENİ DİNLEDİKTEN SONRA, DERİN VE ZENGİN AŞK İLİŞKİM SONUÇTA TATMİN ETMEYECEĞİ İÇİN BU RÜYADAN VAZGEÇMEKTE KENDİMİ İSTEKSİZ HİSSETTİM. BU KADAR ZENGİN AMA BU KADAR ACI VEREN BİR BAĞIMLILIĞIN ÖTESİNE NASIL GEÇEBİLİRİM?

Aşk her ikisi birdendir. Zengindir ve acı vericidir, kederdir ve coşkudur—çünkü aşk yeryüzünün ve gökyüzünün, bilinenin ve bilinmeyenin, görünenin ve görünmeyenin buluşmasıdır.

Aşk, maddeyle bilinci ayıran sınırdır, daha alçak ile daha yüksek arasındaki sınırdır. Aşkın yeryüzünde kökleri vardır; bu onun acısı, kederidir. Dallar ise gökyüzündedir; bu da onun coşkusudur.

Aşk tek bir olgu değildir, ikilidir. İki kutup arasında gerilmiş bir iptir. Bu iki kutbu anlaman gerekir: birisi cinsellik, diğeri duadır. Aşk, cinsellik ve dua arasında gerilmiş bir iptir; bir kısmı cinsellik, bir kısmı duadır.

Cinsellik kısmının pek çok sefalet getirmesi kaçınılmazdır, dua kısmı ise pek çok sevinç getirecektir. Bu yüzden aşktan vazgeçmek zordur çünkü kişi vazgeçerken, gelen sevinçlerden de vazgeçilmesinden korkar. Kişi onun içine tamamıyla da giremez çünkü bütün o acılar sana tekrar tekrar vazgeçmeni hatırlatır. Aşığın sefaleti budur: aşık iki taraftan da çekilir durumda, bir gerilim içinde yaşar.

Sorununu anlayabiliyorum. Bu, bütün aşıkların temel sorunudur çünkü aşk her ikisini de getirir, hem diken, hem de çiçek getirir ve her ikisi de birlikte gelir. Aşk bir gül ağacıdır. İnsan dikenleri istemez; sadece çiçek olsun, hiç diken olmasın ister ama onlar birlikte gelirler, bunlar aynı enerjinin değişik yüzleridir.

Ama sana aşktan vazgeçmeni söylemiyorum, ayrı durmanı istemiyorum. Sana söylediğim şu: bunu daha fazla dua haline getir. Benim bütün yaklaşımım dönüşüm üstüne, vazgeçme üstüne değil. Beni yanlış anlamış olmalısın. Ben cinselliğe karşı değilim ama cinselliği bir dua haline getirme taraftarıyım. En alçak olan, en yüksek tarafından ele geçirilebilir, o zaman da onun acısı yok olur.

Cinsellikte ne gibi bir acı vardır? Sana hayvanlığı hatırlatır —acısı budur. Sana geçmişi hatırlatır, biyolojik esaretini

hatırlatır, özgür olmadığını hatırlatır, doğa tarafından verilen içgüdülerin tutsaklığında olduğunu hatırlatır; doğadan özgür olmadığını, iplerinin doğa tarafından idare edildiğini, bilinmeyen bilinçsiz güçlerin elinde sadece bir kukla olduğunu hatırlatır.

Cinsellik bir küçük düşme gibi hissedilir. Cinsellikte şerefini kaybettiğini hissetmeye başlarsın, bu yüzden acıdır. Ve sonra gelen tatmin çok anlıktır; herhangi zeki bir insan er ya da geç, tatminin anlık olduğunun ve uzun acı geceleri tarafından takip edildiğinin farkına varır.

Coşku tıpkı bir sam yeli gibidir, gelir ve seni çöl gibi bir durumda, tamamen hüsrana, düş kırıklığına uğramış durumda bırakıp gider. Çok fazla ümit etmişsindir; içgüdüsel bölümün tarafından çok fazla şey vaad edilmiş ve hiçbir şey elde edilmemiştir.

Aslında cinsellik, doğanın kendini devam ettirmek için bir stratejisidir. Senin üremeni devam ettiren bir mekanizmadır, yoksa insanlar yok olur. Cinselliğin artık bir içgüdü olmadığı bir insanlığı ve cinselliği yaşayıp yaşamamanın serbest, senin iradene bağlı olduğunu düşün. O zaman çok saçma, gereksiz görünecektir. Sadece düşün—eğer seni çeken içgüdüsel bir kuvvet olmazsa, kimsenin cinselliğe girmeye hazır olacağını sanmıyorum. O zaman kimse isteyerek girmez; istemeden, direnç göstererek girer.

Eğer değişik hayvan ve böcek türlerinin cinsel düzenlerini okuyup araştırırsan, çok şaşırırsın: eğer türlerin kendilerine bırakılırsa bu nasıl yapılabilirdi? Örneğin, erkek kendisine aşk yapmaya başladığında, dişinin onu yediği örümcekler vardır. Aşk bittiğinde, erkek de biter! Şimdi bu örümceklerin serbest olduklarını düşün: dişiyi gördükleri anda kaçabildikleri kadar

uzağa kaçacaklardır. Çok iyi bildikleri halde neden intihar etsinler? Başka erkeklerin de bu şekilde yok olduğunu görmüşlerdir—bu her gün olmaktadır—ama içgüdü onları ele geçirdiğinde ona tutsak olurlar. Titreyerek, korkarak, bunun son olduğunu çok iyi bilerek yine de aşk yaparlar. Erkek orgazm olmaya başladığında, dişi onu yemeye başlar.

Dişi tahtakurusunun hiç açıklığı yoktur, bu yüzden onunla aşk yapmak çok zordur. Erkek böceğin önce onda bir delik oluşturması gerekir. Dişi tahtakurusunun bakire olup olmadığını kolayca görebilirsin çünkü her aşk yapışta bir yara kalır—gerçekten delinmiştir— ama buna isteyerek izin verir. Acı verir, hayatı için tehlikelidir çünkü eğer erkek deliği yanlış bir yerde yaparsa ölecektir—ve aptal erkekler de vardır! Ama yine de bu riski alması gerekir; öyle bir bilinçaltı kuvveti vardır ki, bunun kabul edilmesi gerekir.

Eğer cinsellik senin iradene bırakılsaydı, insanların bu işe girişeceklerini sanmıyorum. İnsanların aşk yaparken başka insanlardan saklanmasının nedenleri vardır—çünkü çok saçma görünür. İnsanların arasında sevişirsen, onların da bunun saçmalığını göreceğini bilirsin, sen kendin saçma olduğunu bilmektesindir. İnsan, insanlığın altına düştüğünü hisseder; arkaya doğru çekiliyormuşsun gibi büyük bir acı vardır.

Aşk bunun yanında tamamen saflık, sevinç ve masumiyet anları da getirir. Aniden hiç zamanın kalmadığı bazı zamansızlık anları da getirir. Derin orgazmik kasılmada egonun unutulduğu bazı egosuzluk anları getirir. Tanrı'ya birkaç küçük bakış atmanı sağlar, bu yüzden ondan vazgeçilemez de.

İnsanlar ondan vazgeçmeye çalışmışlardır. Çağlar boyunca keşişler, sadece bu kadar küçük düşürücü olması, insanlık şerefine bu kadar karşı olması nedeniyle ondan

vazgeçmişlerdir. Bilinçaltındaki bir gücün etkisi altında olmak çok insanlık dışıdır, çok ahlak dışıdır. Keşişler bundan vazgeçmiş, dünyayı bırakmışlardır ama bununla birlikte hayatlarındaki bütün sevinci kaybetmişlerdin Çok ciddi ve hüzünlü hale gelmişlerdir, intihar ediyor gibidirler. Artık hayatlarında bir anlam görmezler, bütün hayat anlamsız hale gelir. Sonra sadece ölümün gelip kendilerini almasını beklerler.

Bu hassas bir sorundur; nasıl çözülecektir? Keşişler bunu çözememişlerdir. Aksine, dünyada pek çok ahlaksızlık yaratmışlardır. Sözde azizlerin tarafından hor görülen bütün bu ahlaksızlıklar, aynı insanlar tarafından yaratılmıştır. İlk homoseksüellik fikri manastırlarda ortaya çıkmıştır çünkü buralarda erkekler, kadınlardan uzak ve bir arada ve kadınlar, erkeklerden uzak ve bir arada kalıyorlardı.

Bin yıldır hiçbir kadının girmediği Katolik manastırları vardır. Altı aylık küçük bir bebeğe bile izin verilmez. Sadece bunun fikri bile çok korkunç görünüyor; bu keşişler gerçekten çok tehlikeli görünüyor—manastırda altı aylık bir kız bebeğe bile izin verilmiyor. Bu neyi gösteriyor? Ne korku! Ne paranoya! Doğal olarak keşişler birbirine yaklaşıyor ve sonra içgüdüleri yeni yollar yaratmaya başlıyor, yeni ahlaksızlıklar icat etmeye başlıyor; homoseksüel oluyorlar. Homoseksüellik gerçekten çok dini bir şeydir, dinin yan ürünlerinden biridir. Din dünyaya pek çok şey vermiştir; homoseksüellik bunlardan biridir.

Her çeşit sapkınlık. .. Artık hiçbir kadının şeytanla aşk yaptığını duymuyorsun; artık şeytan aniden kadınlar üzerindeki bütün etkisini kaybetmiş görünüyor! Şeytan yoktur. Ama eğer kadınlar bütün aşık olma, aşk içinde olma olasılıklarından uzak tutarsan, o zaman zihin kendi yanılsamalarını yaratacaktır ve bu yanılsamalar da çok renkli olacaktır. Ve bu yanılsamaları olması kaçınılmazdır, bundan kaçınamazsın.

Böylece rahip ve rahibeler sorunu çözememiş, her şeyi daha da fazla karıştırmışlardır. Dünyevi insan da bunu çözememiştir. Sefil bir şekilde acı çeker; bütün hayatı bir acıdır. Ümit etmeye devam eder, bir ümitten diğerine gider, her ümitte başarısızlığa uğramayı sürdürür ve yavaş yavaş varlığında büyük bir ümitsizlik yerleşir.

Benim yaklaşımım ne bu dünyaya, ne de öbür dünyayadır.

Benim yaklaşımım bir şeyi reddetmek değil, onu kullanmaktır.

Benim anlayışıma göre sana verilen her şey değerlidir. Değerini bilebilirsin veya bilmeyebilirsin ama değerlidir; eğer öyle olmasaydı, varoluş onu sana vermezdi. Bu yüzden, onu dönüştürmek için yollar bulmak zorundasın. Aşkını daha fazla dua haline getirmelisin, cinselliğini daha sevecen hale getirmelisin. Yavaş yavaş cinsellik kutsal bir faaliyete dönüştürülmelidir, yükseltilmelidir. Cinselliğin seni hayvanlar dünyasına çekmesindense, sen cinselliği yukarı çekebilirsin.

Seni aşağı çeken aynı enerji, seni yukarı da çekebilir ve aynı enerji sana kanat da verebilir. Muazzam bir gücü vardır; kesinlikle dünyadaki en güçlü şeydir çünkü hayat ondan ortaya çıkar. Eğer bir çocuğa, yeni bir hayata yol açabiliyorsa, yeni bir hayata varlık verebiliyorsa, onun potansiyelini hayal edebilirsin: sana da yeni bir doğuş verebilir. İsa'nın Nicodemus'a, "Tekrar doğmadığın sürece, Tanrı'nın Krallığına giremezsiniz,"—tekrar doğmadığın sürece, kendini doğuramadığın sürece— derken kastettiği şey budur; yeni bir görüş, enerjilerine yeni bir özellik, enstrümanına yeni bir ayar vermektir. Enstrümanın harika bir müzik içermektedir ama nasıl çalınacağını öğrenmen gerekir.

Cinselliğin büyük bir meditasyon sanatı haline gelmesi gerekir. Tantranın dünyaya katkısı budur. Tantranın katkısı çok

büyüktür çünkü sana, en alçağı en yükseğe dönüştürmek için anahtarlar verir. Sana, çamuru nilüfere dönüştürmek için anahtarlar verir. Şimdiye kadar meydana gelmiş en büyük ilimlerden biridir—ama ahlakçılar, püritenler ve sözde dindar kişiler tarafından Tantranın insanlara yardım etmesine izin verilmemiştir. Kutsal kitapları yakılmış, binlerce Tantra ustası öldürülmüş, diri diri yakılmıştır. Bütün gelenek hemen hemen yok edilmiştir, insanlar yeraltına girmeye zorlanmıştır.

Daha geçen gün Amerika'daki sannyasinlerimden bir mektup aldım, Gurdjieff'in komünü hükümet tarafından o kadar rahatsız ediliyormuş ki yeraltına girmeye karar vermişler. "Bunun eninde sonunda bizim başımıza da gelmesinden korkuyoruz. Böyle bir şey olursa, gizli bir şekilde çalışmaya devam edebilmek için hazırlıklara başlamalı mıyız?" diye soruyorlar.

Bu mümkündür çünkü her zaman böyle olmuştur. Gurdjieff'in çalışması da cinsel enerjiyi içsel bir bütünleşmeye dönüştürmeyi içeriyor—organize din her zaman bu tip bir çabaya karşıdır.

Benim çalışmam her şekilde engelleniyor, benim insanların her şekilde rahatsız ediliyor. Daha birkaç gün önce Hint Parlamentosunda bir saat boyunca benimle ilgili ne yapacaklarını tartıştılar—sanki bu ülkenin tartışılacak başka hiçbir sorunu yokmuş gibi. Ne büyük bir korku! Ben kimseye zarar vermiyorum; kapıdan dışarı bile çıkmıyorum. En azından bu kadarı insanın doğuştan gelen hakkıdır—eğer biri bana gelip dönüşmek istiyorsa, buna kimse karışamaz. Ben kimseye gitmiyorum. Eğer insanlar bana gelip dönüşmek istiyorlarsa ... O zaman bu ne biçim bir demokrasi?

Ama aptal politikacılar ve din adamları her zaman bir

komplo içinde olmuşlardır. İnsanlar dönüşmesini istemezler çünkü dönüşmüş insanlar artık onların baskısı altında değildir. dönüşmüş insanlar bağımsız, özgür hale gelirler; dönüşmüş insanlar o kadar farkında ve o kadar zeki hale gelirler ki politikacıların ve din adamlarının bütün oyunlarını görebilirler. Artık kimsenin takipçisi değildirler; tamamen yeni bir hayat türü yaşamaya başlarlar—bu, kalabalıkların değil, bireyin hayatıdır. Aslan haline gelirler, artık koyun değildirler.

Politikacılar ve din adamlar her insanın bir koyun olarak kalmasını ister. Ancak o zaman çoban olabilirler; lider, büyük bir lider olabilirler. Büyük liderlermiş gibi yapan sıradan ve aptal insanlardır—ama bu ancak bütün insanlık çok düşük bir zekâ seviyesinde kaldığında ve baskı altında tutulduğunda mümkündür.

Şimdiye kadar sadece iki deney yapılmıştır. Birincisi küstahlıktır ve bu, başarısızlığa uğramıştır—bu, yine Batı tarafından denenmektedir ve başarısızlığa, tamamen başarısızlığa uğrayacaktır. Diğeri de vazgeçmektir—bu da Doğu'da ve Batı'da Hıristiyanlık tarafından denenmiştir. Bu da başarısızlığa, tam bir başarısızlığa uğramıştır. "

Yeni bir deneye ihtiyaç vardır, buna acil olarak ihtiyaç vardır. İnsanoğlu büyük bir karmaşa, büyük bir kafa karışıklığı içindedir. Nereye gitmeli, kendiyle ne yapmalıdır?

Ben cinsellikten vazgeçmeni söylemiyorum, onu dönüştürmeni istiyorum. Sadece biyolojik olarak kalması gerekmez: ona biraz maneviyat kat. Sevişirken, meditasyon da yap. Sevişirken, ibadet eder gibi ol. Aşk sadece fiziksel bir davranış olmamalı; onun içine ruhunu kat. O zaman yavaş yavaş acı yok olmaya başlar ve bu acının içerdiği enerji açığa çıkıp gitgide daha çok bir kutsama haline gelir. Keder, coşkuya

dönüşür.

"Âşık oldum ve çok acı çektim," diyorsun.

Sen şanslısın. Gerçekten zavallı olan insanlar, hiç aşık olmamış ve acı çekmemiş olanlardır. Onlar hiç yaşamamışlardır. Âşık olmak ve aşkta acı çekmek iyidir. Ateşin içinden geçmektir; seni saflaştırır, sana anlayış verir, seni daha uyanık hale getirir. Bu kabul edilmesi gereken bir meydan okumadır. Bu meydan okumayı kabul etmeyenler eksik kalırlar.

"Ben aşık oldum ve çok acı çektim. Seni dinledikten sonra, derin ve zengin aşk ilişkim sonuçta tatmin etmeyeceği için bu rüyadan vazgeçmekte kendimi isteksiz hissettim," diyorsun.

Ben sana aşkını bırakmanı söylemiyorum, sana sadece bir gerçeği söylüyorum—aşkın, sana sonuçta en yüksek derecedeki tatmini getirmeyeceğini. Bir şeylerin doğasını değiştirmek benim elimde değil. Ben sadece bir gerçeği ifade ediyorum. Eğer benim elimde olsaydı en büyük tatmin aşkta elde etmeni isterdim. Ama böyle olmuyor. Ne yapabiliriz ki? İki artı iki dörttür.

Aşkın sana gitgide daha derin tatminsizlikler getirmesi hayatın temel bir kuralıdır. Sonuçta aşk seni öyle bir tatminsizliğe getirir ki en yüksek seviyedeki sevileni, Tanrı'yı aramaya başlarsın, en yüksek seviyedeki aşk ilişkisini aramaya başlarsın.

Sannyas en yüksek seviyedeki aşk ilişkisidir: Tanrı'yı arayış, gerçeği arayış. Bu ancak pek çok kez başarısızlığa uğradıysan, aşık olup acı çektiysen ve her acı sana daha fazla bilinç, daha fazla anlayış getirdiyse mümkündür. Bir gün aşkın sana küçük göz atışlar yaptırabildiğini fark edersin—bu göz atışlar iyidir, Tanrı'ya göz atmaktasındır—ama bunlar sadece

küçük göz atışlardır; daha fazlası mümkün değildir. Ama bu kadarı da çok fazladır, onlar olmasa asla Tanrı'yı aramazsın.

Âşık olmamış ve acı çekmemiş olanlar asla Tanrı'yı aramazlar— arayamazlar; bu değeri kazanmamışlar, o kadar değerli hale gelmemişlerdir. Bir gün en yüksek seviyedeki sevgiliyi aramaya başlamak, sadece aşığın hakkıdır.

Âşık ol ve daha derinden aşık ol. Acı çek, daha derinden acı çek. Bütünlükle sev ve bütünlükle acı çek çünkü saf olmayan altın bu şekilde ateşten geçer ve saf altın haline gelir.

Sana aşk ilişkilerinden kaçınanı söylemiyorum: onların daha derinine gir. Ben sannyasinlerimin aşk yaşamalarını istiyorum çünkü sonuçta aşkın başarısızlığa uğrayacağını biliyorum ve aşkın sonuçta başarısızlığa uğradığını kendi deneyimleriyle anlamadıkları sürece, Tanrı arayışlar sahte kalacaktır.

KISKANÇLIK NEDİR VE NEDEN BU KADAR CAN ACITIR?

Kıskançlık karşılaştırmadır. Bize karşılaştırma öğretilmiştir; karşılaştırmaya, her zaman karşılaştırmaya koşullanmışızdır. Başka birinin daha iyi bir evi vardır, başka birinin daha güzel bir vücudu vardır, başka birinin daha fazla parası vardır, başka birinin de daha karizmatik bir kişiliği vardır. Karşılaştırırsan, kendini her geçenle karşılaştırırsan, sonuç büyük bir kıskançlık olacaktır; bu, karşılaştırma için koşullanmanın bir yan ürünüdür.

Böyle yapmazsan, kıyaslamayı bırakırsan, kıskançlık yok olur. O zaman sadece kendi olduğunu, başka biri olmadığını ve buna ihtiyaç olmadığını bilirsin. Kendini ağaçlarla karşılaştırmaman iyi, yoksa çok kıskanırdın: neden yeşil olmadığını düşünebilirdin. Tanrı'nın çiçeklere karşı değil, sana

karşı acımasız davrandığını düşünebilirdin. Kendini kuşlarla, nehirlerle, dağlarla karşılaştırmaman daha iyi; yoksa acı çekerdin. Kendini sadece insanlarla karşılaştırırsın çünkü sadece insanlarla karşılaştırma yapmaya koşullanmışsındır; kendini tavus kuşları veya papağanlarla karşılaştırmazsın. Yoksa gitgide kıskançlığın artardı: kıskançlıkla o kadar dolu olurdun ki, yaşamayı hiç beceremezdin.

Karşılaştırma çok aptalca bir tutumdur çünkü her insan benzersiz ve kıyaslanamazdır. Bu anlayış senin içine yerleştiğinde kıskançlık yok olur. Herkes benzersiz ve kıyaslanamazdır. Sen sadece kendinsin: şimdiye kadar kimse senin gibi olmamıştır ve bundan sonra da hiç kimse senin gibi olmayacaktır. Başka biri gibi olmana da ihtiyaç yoktur.

Tanrı sadece orijinalleri yaratır; kopyalara inanmaz.

Bir grup tavuk bahçede dolaşırken çitin üstünden bir futbol topu gelerek ortalarına inmiş. Horoz topun yanına gitmiş, iyice incelemiş ve tavuklara seslenmiş: "Şikayet etmiyorum kızlar ama yan komşuda becerdikleri işe bakın."

Yan komşuda büyük işler olmaktadır: çimenler daha yeşil, güller daha pembedir. Herkes çok mutlu görünmektedir—senin kendinden başka herkes. Sen devamlı karşılaştırmaktasındır. Aynı şey başkaları için de geçerlidir, onlar da karşılaştırmaktadırlar. Belki onlar da senin bahçendeki çimenlerin daha yeşil olduğunu—her zaman uzaktan daha yeşil görünür—daha güzel bir karın olduğunu düşünüyorlardır ... Sense bıkmışsındır, bu kadın tarafından nasıl tuzağa düşürülebildiğine inanamamakta, ondan nasıl kurtulacağını da bilmemektesindir—oysa komşun böyle güzel bir karın olduğu için seni kıskanıyor olabilir! Sen de onu kıskanıyor olabilirsin... Herkes diğerlerini kıskanmaktadır. Kıskançlık nedeniyle büyük

bir cehennem yaratırız ve kıskançlık nedeniyle çok acımasız oluruz.

Yaşlı bir çiftçi üzüntüyle selden sonra etraftaki yıkıntılara bakıyormuş. Bir komşusu, "Hiram!" diye bağırmış. "Domuzlarının hepsi telef oldu."

"Ya Thompson'ın domuzları?" diye sormuş çiftçi. Komşusu, "Onlar da gitti," diye cevap vermiş. Çiftçi, "Ya Larsen'inkiler?" demiş. Komşusu, "Evet," demiş. Çiftçi, "Oh!" demiş. "Durum düşündüğüm kadar kötü değilmiş."

Eğer herkes sefalet içindeyse, kendini iyi hissedersin; eğer herkes kaybediyorsa, kendini iyi hissedersin. Eğer herkes mutlu ve başarılıysa, bu çok acıdır.

Ama en başta "diğeri fikri" aklına nasıl giriyor? Tekrar hatırlatayım: çünkü içindeki özsuyun akmasına izin vermedin; kendi mutluluğunun büyümesine izin vermedin, varlığının tomurcuklanmasına izin vermedin. Bu yüzden için boş olduğu için, herkesin dışına bakarsın çünkü sadece dışarısı görülebilir.

Kendi içini bilirsin ve başkalarının da dışını bilirsin: bu, kıskançlık yaratır. Onlar da senin dışını, kendilerinin de içini bilmektedir: bu, kıskançlık yaratır. Başka hiç kimse senin içini bilmez. Orada hiçbir şey olmadığını, değersiz olduğunu bilirsin. Ve diğerleri dışarı-da çok mutlu görünmektedir. Gülümsemeleri sahte olabilir ama sen bunu bilemezsin. Belki kalpleri de gülümsemektedir. Kendi gülümsemenin sahte olduğunu bilirsin çünkü kalbin hiç de gülümsememekte, ağlamaktadır.

Kendi içini bilirsin ve sadece sen bilirsin, başka kimse değil. Herkesin de dışını bilirsin ve insanlar dışlarını güzelleştirmişlerdir. Dıştakiler gösteriş içindir ve çok aldatıcıdır.

Eski bir Sufi hikayesi vardır:

Bir adam çok acı çekiyormuş ve her gün Tanrı'ya dua edip, "Neden ben? Başka herkes çok mutlu görünüyor, ben neden böyle acı çekiyorum?" diyormuş. Bir gün büyük bir umutsuzlukla Tanrı'ya dua etmiş: "Bana başka herhangi birinin acısını verebilirsin, onu kabul etmeye hazırım ama benim acımı al. Artık dayanamıyorum."

O gece güzel bir rüya görmüş—güzel ve çok açıklayıcı. O gece rüyasında Tanrı'nın gökyüzünde görünüp herkese, "Bütün acılarınızı tapınağa getirin," dediğini görmüş. Herkes kendi acısından bıkmış durumdaymış—aslında herkes hayatının bir döneminde, "Herhangi birinin acısını kabul etmeye hazırım ama benimkini al; benimki çok fazla, dayanılmaz/' diyormuş.

Böylece herkes kendi acılarım torbalara doldurmuş, tapınağa gitmiş ve herkes çok mutlu görünüyormuş; artık dualarının kabul olduğunu düşünüyorlarmış. Bizim adam da tapınağa koşmuş.

Tanrı, "Torbalarınızı duvar kenarına koyun," demiş. Bütün torbalar duvar kenarına konmuş ve Tanrı, "Şimdi seçebilirsiniz," demiş. "Herkes istediği torbayı alabilir."

Ve en şaşırtıcı şey şuymuş: bu her zaman dua eden adam, başka herkesten önce kendi torbasın seçebilmek için yanına koşmuş! Ama çok şaşırmış çünkü herkes kendi torbasına koşuyor ve tekrar onu seçmekten mutlu görünüyormuş. Ne oluyormuş? İlk defa olarak herkes başkalarının sefaletlerini, başkalarının acılarım görüyormuş—onların torbaları da büyükmüş, hatta daha da büyükmüş!

Ve ikinci sorun şuydu ki, insan kendi acılarına alışıyordu. Şimdi başka birininkini seçmek—torbada ne tür acılar olduğunu kim bilebilirdi? Uğraşmak niye? En azından kendi acılarım tanırsın, onlara alışmışsındır, katlanılabilirler. Yıllarca onlara

katlanmışsındır—niye bilinmeyeni seçesin?

Herkes evine mutlu bir şekilde dönmüş. Hiçbir şey değişmemiş, aynı acılar geri götürüyorlarmış ama herkes kendi torbasını alabildiği için mutluymuş ve gülümsüyormuş.

Ertesi sabah Tanrı'ya dua etmiş ve, "Dua için teşekkür ederim," demiş. "Bir daha asla böyle bir şey istemeyeceğim. Sen bana her ne verdiysen iyidir, benim için iyi olmalı ki bana verdin."

Kıskançlık yüzünden sürekli acı içindesin, başkalarına karşı acımasız oluyorsun. Kıskançlık yüzünden sahte olmaya başlarsın çünkü -mış gibi yapmaya başlıyorsun. Sahip olmadığın şeylere sahipmiş-sin gibi, sahip olamayacağın, senin için doğal olmayan şeylere sahipmişsin gibi davranmaya başlarsın. Gitgide daha yapay hale gelirsin. Başkalarını taklit ederek, başkalarıyla rekabet ederek başka ne yapabilirsin? Eğer birisi bir şeye sahipse ve sen değilsen, sahip olma olasılığın da yoksa, tek yol onun için ucuz bir yedek bulmaktır.

Bu yaz Jim ve Nancy Smith'in Avrupa'da çok iyi zaman geçirdiklerini duydum. Her yere gitmişler ve her şeyi yapmışlar. Paris'e, Roma'ya ve daha bir çok yere gitmişler. Ama eve dönmek ve gümrükten geçmek çok utandırıcı olmuş. Gümrük memurlarını bilirsin, bütün kişisel eşyalarını nasıl didiklerler. Bir çantayı açmışlar ve içinden üç peruk, ipek iç çamaşırlar, parfüm, saç boyası v.s. çıkarmışlar. .. Gerçekten utanç verici. Üstelik bu Jim'in çantasıymış!

Sadece kendi çantana bak ve orada pek çok yapay, sahte şey bulacaksın—ne için? Neden doğal ve kendiliğinden olamıyorsun—kıskançlık yüzünden.

Kıskanç adam cehennemde yaşar. Karşılaştırmayı

bırakırsan, kıskançlık yok olur, acımasızlık yok olur, sahtelik yok olur. Ama onu ancak içsel hazinelerini büyütmeye başlarsan bırakabilirsin; başka yolu yoktur.

Büyü, gitgide daha özgün bir insan haline gel. Kendini sev ve Tanrı'nın seni yaratış şekline saygı duy. O zaman cennetin kapıları senin için hemen açılacaktır. Her zaman açıktırlar ama sen onlara bakmamışsındır.

SAYI SAYMAYI BİLMİYOR MUSUN? BİR GÜN, DÖRDÜNCÜ'SORUDAN SONRA, "ŞİMDİ DE YEDİNCİ SORU," DEDİN.

Benim için gerçekten zor. Yedinci sorudan sonra, "Şimdi de ilk soru," demememe şükretmelisin.

Küçük Johnny sınıfta toplamayı öğreniyormuş. Öğretmen, "İki artı iki kaç eder Johnny?" diye sormuş. Johnny ellerine bakmış ve parmaklarıyla saymaya başlamış: "Bir, iki, üç, dört!" diye sevinçle bağırmış.

Öğretmen, "Hayır, hayır, Johnny," demiş. "Ellerini kullanamazsın. Kafandan saymalısın. Şimdi söyle bakalım, dört artı dört kaç eder?"

Johnny ellerini arkasına saklamış ve kendi kendine fısıldayarak saymaya başlamış: "Bir, iki, üç, dört...Sekiz," diye bağırmış.

Öğretmen, "Hayır, hayır, hayır," diye öfkeyle cevap vermiş. "Şimdi ellerini cebine koy ve bana beş artı beşin kaç olduğunu söyle."

Johnny ellerini cebine koymuş, konsantre olmuş, birkaç dakika düşünmüş ve bağırmış: "On bir efendim!"

Saymak, benim için gerçekten güç; parmaklarımla

sayamıyorum. Parmaklarımı arkada tutmak da zor olurdu ve cebim de yok.

28. Bölüm - Kendine Üstüne Bir Şaka Ol

LÜTFEN BİR SANNYASINLE SANNYASIN OLMAYAN AMA HAKİKATE BÜYÜK BİR ADANMIŞLIKLA YAŞAYAN BİRİ ARASINDAKİ FARKI AÇIKLAYABİLİR MİSİN?

Sen hakikatin ne olduğunu biliyor musun? Yoksa nasıl bir adanmışlık olabilir? Adanmışlık yalnızca biliyorsan mümkündür. Sannyasin bilmediğini bilen kişidir, adanmışlığı hakikate değil, hakikati sorgulamayadır. Ve sorgulama ancak bilen bir kişiyle, oraya varmış bir kişiyle mümkündür. - Sannyasin, etrafında hakikatin titreşimini, özgünlüğün titreşimini hissettiği kişiye veya kişisizliğe adanmış bir insandır.

Senin hakikate adanmışlığın sadece bir fikirdir. Hakikatin sadece bir sözcük, bir zihin oyunudur. Eğer hakiki bir hac yolculuğu yapmak istiyorsan, mürit olman gerekir—ve mürit olmak bir sannyasin olmaktır.

Mürit olmak demek, öğrenmeye hazır, orada bulunmuş bir kişiyle bilinmeyenin içine girmeye hazır olmak demektir. Bir insan çok nadir olarak tek başına erişebilir. Bu olmamış değildir—tek başına da olur ama çok nadir bir istisna olarak gerçekleşir; bunun dışında insanın bir ustayla duygu ortaklığıyla öğrenmesi gerekir.

O zaman bile çok kolay oluşmaz. Bu çetin bir yolculuktur. Bilinene yapışmayı bırakmak kolay değildir. O bizim tüm yatırımımızdır, bizim tüm kimliğimizdir. Bilinene yapışmayı bırakmak, egoyu bırakmaktır, bir çeşit ruhsal intihardır; tek başına bunu yapamazsın. Bu şekilde intihar etmiş ama hala var olan—aslında ilk defa var olan—birini gördüğünde... Hakikati görmüş o gözlere bakman gerekir ve o gözler vasıtasıyla hakikate

bir göz atış yakalanacaktır. Bilen birinin ellerini tutmalısın, o sıcaklığı ve aşkı hissetmelisin... Bu şekilde bilinmeyen senin içine akmaya başlar.

Bir ustayla birlikte olmanın, bir mürit olmanın anlamı budur. Eğer gerçekten hakikate adanmışsan, bir sannyasin olman kaçınılmazdır. Eğer hakikate adanmışlığın bir arayışsa, o zaman öğrenmenin yollarını öğrenmen gerekir. Ve öğrenilecek ilk şey teslimiyettir, güvenmektir, sevmektir.

Sannyasin, "Evet, burada o meydana gelmiş," diye hissettiği bir kişiye veya kişisizliğe aşık olmuş bir insandır. Bilen bir kişiyle olmak bulaşıcıdır—ve hakikat öğretilmez, bulaşır.

Senin hakikatin, zihnindeki bir fikirden başka bir şey değil — belki felsefi bir arayıştır ama felsefi bir arayışın faydası olmayacaktır. Varoluşsal hale gelmesi gerekir, hayatında gerçekten adanmış olduğuna dair kanıtlar veriyor olmalısın. Yoksa kelime oyunları, güzel kuram oyunları, düşünce sistemleri oynamaya devam edersin—ve bunlardan binlerce vardır.

Hakikat, senin yaptığın bir şey değildir; hakikatin senin zihninle bir alakası yoktur. Hakikat meydana gelir ve ancak sen bir zihinsizlik haline geldiğinde meydana gelir. Ama nasıl zihinsizlik haline geleceksin? Kendi kendine zihin olarak kalırsın. Zihinsizlik hakkında düşünebilirsin, zihinsizlik hakkında felsefe yapabilirsin, zihinsizlik hakkında dini kitaplar okuyabilirsin ama yine de zihin olarak kalırsın. Kendi kendine arayıp araştırarak, egon kendini çok iyi hissedecektir—ama zaten engel budur. Sanki kendini kendi ayakkabı bağ-cıklarından çekiyorsun gibidir.

Eğer bir yerde bir yardım bulursan, bunu kaçırma—çünkü bu fırsat nadir gelir, Buda alanı nadirdir. Yalnızca arada bir, bir yerde, bir Buda ortaya çıkar, bir *bodhitchita* oluşur. O zaman

fırsatı kaçırma.

Eğer adanmışlığın eğer gerçekten doğruysa, bir sannyasin olmaktan kaçınamazsın. Bu kaçınılmazdır çünkü zihinsizlik, ancak zihinsizlikle yan yana oturduğunda öğrenilir.

Eğer benim yanımda otururbut, yavaş yavaş zihnin sabah sisi gibi dağılmaya başlar. Yavaş yavaş bir sessizlik sana sızmaya başlar— bu senin yaptığın bir şey değil, kendi kendine olan bir şeydir. Seni bir sükûnet saracaktır.

Ve tamamen sakin olduğunda, içinde tek bir düşünce bile hareket etmediğinde, bu aydınlanma anıdır. İlk defa olarak hakikate— hakikat fikrine değil, hakikate—göz atmışsındır.

> DUYGULARIM BANA, BİLENE KADAR GÜVENEMEYECEĞİMİ SÖYLÜYOR. VE SEN DE BANA, SANA GÜVENENE KADAR SENİ BİLEMEYECEĞİMİ SÖYLÜYORSUN. NE YAPMALIYIM?

İki çeşit biliş vardır. Birincisi uzaktandır ayrı kalırsın, bir gözlemci, bir seyirci olarak kalırsın. Bilimsel biliş böyledir; onun içine girmen gerekmez, aslında onun içine girmemen gerekir. Çok nesnel olman gerekir, öznelliğinin gözlemine karışmasına izin vermemen gerekir. Sadece mekanik bir seyirci olarak orada bulunursun. Bir insan değil, bir bilgisayar gibi orada bulunman gerekir.

Şu kesindir ki er ya da geç bilim bilgisayarların, robotların eline geçecektir çünkü daha bilimsel olacaktır. Onlarda öznellik yoktur, onlar sadece gerçeği görecektir. Gerçek hiçbir şekilde karışmayacaktır, tamamen nesnel kalacaktır.

Bilimin yolu budur—belli bir mesafeden biliş, ayrı ve bağlantısız olarak kalma. Bir bilim adamı gülü bu şekilde tanıyacaktır, güneşin batışını bu şekilde bilecektir, bir kadının ya

da erkeğin güzelliğini bu şekilde görecektir.

Ama sorun şudur ki, çok önemli bir şeyin, çok temel bir şeyin, her şeyin merkezi olan bir şeyin kaçırılması kaçınılmazdır. Bilim adamı gülü bilebilir—nelerden oluştuğunu, bütün kimyasallarını bilebilir, v.s. ama güzelliğini asla bilemeyecektir. Onun güzelliğine kör kalacaktır; onun yaklaşımı, yöntemi bunu engelleyecektir.

Eğer bağlantısızsan, güzelliği bilemezsin. Güzellik ancak ilişki kurarsan, gözleyen gözlenen olduğunda, arada bir duvar olmadığında, her duvar bir köprüye dönüştüğünde bilinir. Bir çeşit erime olduğunda, sen çiçek, çiçek de sen haline geldiğinde, o zaman tamamen farklı bir çeşit biliş vardır—bu şairin biliş yoludur. O, kimyasallar değil, güzelliği bilecektir. O, nesnel çiçeği değil, çok daha derin bir şeyi bilecektir. Çiçeğin ruhsallığım, çiçeğin ruhunu bilecektir.

Mistiğin bilişi ise en yüksek şiirsel biliş formudur, şiirsel bilişin en üst derecedeki formudur. Şair yalnızca birkaç saniye için oradadır. Bazen şairdir, buluşur, karışır, çiçekle birleşir; bazen bağlantısız bir gözlemci haline gelir. Bu yüzden şiir, bu iki çeşit bilişin bir karışımı gibidir.

Bilimsel biliş tamamen nesnel, mistik biliş ise tamamen özneldir; şiirsel biliş ikisinin arasında, ikisinin bir karışımıdır—biraz bilim, biraz din. Ama temel biliş, bilimsel ve mistik olarak ikiye ayrılabilir. Beni nasıl bilmek istediğin sana bağlıdır.

"Duygularım bana, seni bilene kadar inanamayacağımı söylüyor," diyorsun. Bunlar duygular değildir—orada kendini yanlış anlıyorsun. Bunlar düşüncelerdir, duygu olamazlar; bu tamamen bir yanlış anlamadır. Bu, düşüncelerin konuşma şeklidir. Düşünceler her zaman, "Dikkatli ol, mantıklı hareket et," derler—ve tabii ki bu çok mantıklıdır: eğer beni bilmiyorsan,

bana nasıl güvenebilirsin? Bu, mantıklı bir ifadedir. Bu, yürek seviyesinden bir ifade değildir; olamaz çünkü yürek duygular mantıksızdır. Yürek duyguları sana aynen benim söylediklerimi söyleyeceklerdir: güvenirsen bilirsin.

Bu yüzden ilk söylenecek şey şudur: bunlar senin duyguların değil, düşüncelerindir. Tekrar izler ve bu sözde duyguların içine girersen, onların yürekten değil, kafadan geldiğini görürsün. Kafa, "Önce bil, sonra güven," der.

Eğer kafaya ve onun söylediklerine—"Önce bil, sonra güvenebilirsin"—inanırsan, bu büyük bir stratejidir. O zaman asla güvenmeyeceksindir çünkü biliş güven olmadan oluşmaz, mistik biliş güven olmadan oluşmaz. Bilimsel biliş mümkündür ama burada bilimsel biliş uygulanabilir değildir.

Beni bilimsel olarak bilebilirsin. Doktorum benim vücudumu incelemek için geliyor; beni bir şekilde biliyor. Sen beni bu şekilde bilmiyorsun, beni tamamen farklı bir şekilde biliyorsun. Doktorum gelip beni dinlemekten korkuyor çünkü bir hastasını kaybetmek istemiyor. Eğer beni dinlerse, o zaman ben doktor olacağım ve o da hasta! Geliyor ve kurtulmak için acele ediyor.

Bir keresinde elimi tutuyordu—başparmağımda bir sorun vardı—ve ona bilimsel olmayan bir şey oldu. Odadan çıkınca Vivek'e , "O Tanrı, O Tanrı!" demiş—ama o zamandan beri onu görmedim, ortadan yok oldu. Bilimsel olmayan, kafayla ilgisi olmayan bir şey... Beni bir an için hissetti ama korktu.

İzle. Eğer bunları kafan söylüyorsa, bunlar duygu değildir. Duygular bunları söyleyemez çünkü bu, duyguların dili değildir. Duygular, "Âşık ol, o zaman bilirsin," derler. Düşünceler, "Şüphe et, sorgu-la, kesinlik ara. Bir şey tamamen kanıtlandığında ve sen ikna olduğunda, mantık olarak ikna olduğunda, güvenebilirsin,"

der. Ve mantık çok çok temiz görünür, bunda bir hile yoktur. Vardır! Hile şudur ki, bilimsel biliş yoluyla senin karşında olan gizemi bilemezsin, üzerine yağan şiiri bilemezsin, sana sunulan güzelliği ve zarafeti göremezsin.

Benim bedenimi görürsün, benim sözlerimi dinlersin ama benim sessizliklerimi kaçırırsın. Ve onlar benim gerçek mesajlarımdır. Beni yüzeyde göründüğüm şeklimle görebilecek ama merkezde olduğum şeklimle içime sızamayacaksındır.

Kenan bilmek bilimsel olarak mümkündür ama bir kişinin kenarını bilerek aşk ortaya çıkmaz. Ve müritle usta arasındaki ilişki aşkın en üst noktası, en yüksek zirvesidir. Aşk bundan yükseğe gidemez; bu aşktaki en yüksek derecedir.

Bunlar senin duyguları değil, düşüncelerin. Ve eğer düşüncelerini dinlersen, benimle bir duygu ortaklığın olamaz. Sözlerimi dinler, argümanlarımı dinler, daha bilgili hale gelir, yeni bir şeylere sahip olduğun için tatmin olursun ama bütün bunlar saçmalıktır. Biriktirdiğin bu sözcüklerin, topladığın bu bilgilerin hiçbir faydası yoktur.

Burada önemli olan bilgi toplamak değildir, önemli olan ruhu uyandırmaktır; bunun tek yolu da güvendir. Biliş ancak güven yoluyla oluşur.

Bilim yöntem olarak şüpheyi kullanır, din de güveni. Aralarındaki temel fark budur. Güvenin nesneler dünyasında anlamsız olması gibi şüphe de aşk dünyasında anlamsızdır. Ben-o dünyasında yalnızca şüphe önemlidir: güvenemezsin, bilim adamı bir şeylerin olması için sadece güvenip oturarak bekleyemez. Hiçbir şey olmayacaktır. Şüphelenmesi, sorgulaması, araştırması, parçalara ayırması gereklidir. Zihnini, mantığını kullanmalıdır, ancak o zaman bazı sonuçlara ulaşabilir.

Bu sonuçlar da her zaman ortalama olarak kalacaklardır, her zaman koşullu olarak kalacaklardır çünkü ilerde daha fazla gerçeğe ulaşılabilir ve bütün her şeyin değiştirilmesi gerekir. Kategorik olamazlar.

Bu yüzden mesele güven meselesi değildir; bu, bilim dünyasında asla ortaya çıkmaz; şüphe temel olarak kalır. Eğer bazen bir sonuca ulaşırsan, sonuç senin güvenin haline gelmez, senin imanın haline gelmez. Sadece bir hipotez olarak kalır.

Hipotez demek, o zamana kadar bilinen her şeyin bu teoriyi desteklemesi demektir. Sadece şimdiye kadar olanlardır; yarın hakkında hiçbir şey söyleyemeyiz. Yarın daha fazla şey bilinebilir ve tabii ki daha fazla şey bilinince hipotezde de buna göre ayar yapılması gerekecek ve teori değiştirilecektir.

Bilim her gün değişmeye devam eder; zamanlıdır, zaman dünyasında yaşar çünkü zihin zamandır. Zihin, zaman olmadan yaşayamaz; zihin anlıktır, zamanlıdır.

Din dünyası tamamen farklı bir boyutta, işlev görür. Güvende, aşkta başlar, sonra tamamen farklı bir biliş çeşidi meydana gelir.

Bir kadına aşık olduğunda, onu bilirsin. Onu bir jinekoloğun bileceği şekilde bilmezsin, tamamen farklı bir şekilde bilirsin. Onun fizyolojisini, maddesel varoluşunu bilmezsin ama onun ruhsal mevcudiyetini bilirsin. Aşk, sadece aşk, ruhsal mevcudiyeti bilmeye muktedirdir. Bir kişinin fiziksel bedenine değil, onun ruhsal mevcudiyetine âşık olursun. Ama sadece güvende mümkündür. Bilimde güven tamamen faydasızdır. Dinde ise şüphe tamamen faydasızdır.

Bu yüzden William bu sana bağlı. Eğer burada olanları bilimsel olarak çalışmaya geldiysen, hoş geldin. Düşüncelerine

göre davranabilirsin—onlara lütfen duygu deme. Kafana göre gidebilirsin—buna yürek deme, değildir. Hoş geldin: burada ol, çalış, gözlemle, belirli sonuçlara ulaş—ama bunlar hipotez olarak kalacaklardır.

Ama eğer sadece bilgilenmek için değil, dönüşmek için geldiysen, o zaman farklı bir kapı olduğunu anlaman gerekir. Bu kapı da güvendir. Güven saçma bir olgudur, mantıksal olarak saçmadır. Bu yüzden, aşkın çok daha derine bakan kendi gözleri olmasına rağmen, mantık her zaman aşkın kör olduğunu söyler. Mantık için o yine de kördür.

Mantık aşkla dalga geçer ve aşk, mantığın bütün aptallıklarına bilgece gülümser.

Eğer buraya mantıksal bir yaklaşımla geldiysen... Çalış, gözlemle, bazı sonuçlara ulaş ama bunlar seni dönüştürmeyeceklerdir; bu kadarının farkında ol. Eğer buraya dönüşmek için geldiysen, âşık ol. O zaman kafayı unut ve yürekten yüreğe, ruhtan ruha bir iletişim olmasına izin ver. O zaman gördüklerinle fazla ilgilenmeye gerek yoktur, bütün ilgin hissettiklerinle olmalıdır. O zaman bilgi toplamakla değil, benimle birlikte kutlamayla ilgilenmelisin. O zaman benim söylediklerime değil, benim ne olduğuma dikkat et. Benim sessizliklerimi, aralan, aralıkları, boşlukları dinle—ben daha çok oralardayım. O zaman burada var olan tamamen farklı bir dünyanın, Buda alanının farkına varırsın. Bu bir enerji alanıdır; buna açık ve hassas ol, ancak o zaman sana sızabilir, seni sarabilir, sende baskın olabilir.

> GEÇEN GÜN ARTIK KİMSENİN, "EVRENİ KİM YARATTI?" GİBİ SORULARLA İLGİLENMEDİĞİNİ SÖYLEDİN. AMA TIME DERGİSİNİN GEÇENLERDE YAYINLANAN BİR SAYISINDA "BAŞLANGIÇTA: TANRI VE BİLİM" BAŞLIKLI

BİR MAKALEYE BÜYÜK BİR YER AYRILMIŞTI.

MAKALENİN ANA FİKRİ, EVRENİN ON BEŞ YA DA YİRMİ MİLYAR YILÖNCE BÜYÜK BİR PATLAMAYLA OLUŞTUĞUNU SAVUNAN "BİG BANG" TEORİSİYLE DİN VE BİLİMİN BİRBİRİNE YAKLAŞTIĞIYDI.

TIME BUNUN, ESKİ AHİT TARAFINDAN BAŞTAN BERİ ANLATILAN HİKÂYEYE, YANİ TEK BİR ANLIK YARATMA PATLAMASINA ÇOK BENZEDİĞİNİ SÖYLÜYOR. EVRENİN YARATILDIĞI, BİR BAŞLANGICI OLDUĞU HİPOTEZİNİN NESİ YANLIŞ? NİYE BÖYLE OLMADIĞINI İDDİA EDİYORSUN? BU, DİNLE BİLİMİN ANLAŞTIĞI BİR NOKTA OLMASI NEDENİYLE OLUMLU BİR YÖNDE ATILMIŞ BİRADIM OLMAZ MI?

Hatırlanması gereken ilk şey, dinin üç yüz yıldır etkinliğini sürekli kaybetmesidir. İlk önce din bilimi yok etmeye çalıştı. Bunu yapamadı—çünkü gerçeği yok edemezsin ve nesnel dünya söz konusu olduğunda bilim dinden daha gerçektir. Aslında dinin nesnel dünya hakkında bir şey söylemeye yetkisi yoktur.

Hasta olduğunda, şaire değil, doktora gidersin. Şairin burada bir yetkisi yoktur; büyük bir şair olabilir ama sen hasta olduğunda bunun önemi yoktur. Büyük bir şair olabilir ama banyonda bir sorun olduğunda onu değil, tesisatçıyı çağırırsın. Tesisatçı şair olmayabilir ama bu durumda gerekli olan tesisatçıdır. Albert Einstein'ı çağırmaz-sın—büyük bir fizikçi olabilir ama tesisat hakkında ne bilebilir ki?

Din tamamen yanlış yapıyordu. Nesnel dünya hakkında yanılıyordu. Bilim, nesneli araştırmaya başladığında, organize din çok korktu. Eğer İsa olsaydı, o korkmazdı, "Nesnel dünya hakkında bilimi dinleyin," derdi. Eğer Buda olsaydı, "Bilimi

dinleyin," derdi.

Ama bilimin geliştiği Batıda bir Buda yoktu ve organize din, kilise korktuğu için Galileo, Kopernik ve Kepler gibi kişilere her şekilde işkence yapılıyordu: onların söyledikleri dinin kutsal kitaplarına aykırıydı.

Bilim adamlar güneşin dünya etrafında dönmediğini söylüyorlardı—ama İncil öyle olduğunu söylüyordu. Bilim adamları dünyanın güneş etrafında döndüğünü söylüyorlardı. .. O zaman eğer İncil bir konuda hatalı olabiliyorsa, her konuda hatalı olabilirdi. Sorun buydu, korkulan şey buydu. Dünyanın güneşin etrafında döndüğünü söyleyenler Vatikan tarafından mahkemeye çağrılıyordu. Galileo'nun da yaşlılığında gitmesi gerekti—yetmiş yaşından fazlaydı, hastaydı, ölüm döşeğindeydi ama mahkemeye gidip iddia ettiğinin yanlış olduğunu söylemesi gerekti.

Çok espritüel bir insan olmuş olmalı ki, "Evet, eğer sizi rahatsız ediyorsa, söylediğimin yanlış olduğunu bildiriyorum—dünya güneşin etrafında dönmüyor, güneş dünya etrafında dönüyor," dedi. Herkes memnun oldu ama sonra devam etti, "Ama benim bu ifademle hiçbir şey değişmeyecek Dünya yine güneşin etrafında dönecek— benim ifadem hiçbir şey değiştirmeyecek! Eğer benim söylediklerimden rahatsız oluyorsanız geri alabilirim. Başka bir tez yazmamı istiyorsanız, onu da yazabilirim ama hiçbir şey değişmeyecek Benim ifadem kimin umurunda? Ne güneşin, ne de dünyanın."

Organize din, bilimi öldürmeye çalıştı—yapamadılar çünkü gerçek öldürülemez. Yavaş yavaş bilim, nesnel dünyanın tümünü ele geçirdi. Sonra da zihnin doğal eğilimi geldi... Bilim kendisi tarafından iddia edilemeyecek olanı iddia etmeye başladı. Bilim, "Öznel dünyada da biz haklıyız," diyen organize

dinle aynı hatayı yaptı. Organize din haklı değildi. Öznel dünyada haklıydı; varoluşun en içteki varlığında haklıydı ama bunun çevresinde haklı değildi çünkü bu, onun boyutu değildi. Ama din ikisi hakkında da haklı olduğunu iddia ediyordu.

Fizikçiler, kimyacılar ve diğer bilim adamları ile de aynı şey olmaya başladı. Bu yüzyılın başında bilim çok kibirli—din adamlarınınkiyle aynı tür bir kibir ama bu sefer otorite din adamlarından bilim adamlarına geçmişti—hale geldi. Bilim adamları, "Tanrı yok, ruh da yok, bilinç de yok ve bütün bunlar saçmalık," demeye başladı.

Bu tip bir kibir hep insanlarla birlikte oldu. Daha henüz hiçbir şey öğrenemedik Bu oynanan, yine aynı oyun. Bilim çok kibirli hale geldiğinde, din doğal olarak savunmaya geçti. Kaybediyordu, bu yüzden savunmaya geçti. Bu yüzden din, bilimin keşfettiği her şeyin dinde söylendiğini göstermeye çalışıyor. Bir şekilde kendisine uymasını sağlıyor çünkü şimdi onun yaşaması için tek olasılık bilimsel olduğunu kanıtlaması.

Başlangıçta tam tersiydi. Bir bilim adamının varlığını sürdürebilmesi için bulduğu şeyin kutsal kitaplara uygun olduğunu, kutsal kitapları ispat ettiğini, karşı olmadığım kanıtlaması gerekiyordu.

Şimdi her şey bunun tam tersi. Şimdi eğer bir din dünyada var olmak istiyorsa, devamlı bilimi takip etmesi gerekiyor. Bilim bir şeyi keşfettiğinde, din hemen atlıyor ve, "Bu bizim baştan beri kanıtlamaya çalıştığımız şey," diyor.

Bu "Big Bang" teorisinin dini tutum ve dini yaratılış teorisi ile bir ilgisi yoktur. Big Bang teorisinde Tanrı yoktur, hepsi bir kazadır; unutma ki bu, yaratış değildir çünkü yaratıcı yoktur.

Ama din kendini savunmakta, sürekli tutunacak herhangi

bir şey aramaktadır. Big Bang teorisi, ani bir patlamada, büyük bir ışık patlamasında dünyanın yaratıldığını söyler. Bunun üzerine atlarsın; her zaman bir yol, mantıklı bir yol bulabilirsin. "Evet, bu doğru. Bu, bizim baştan beri söylediğimiz şey. Başlangıçta Tanrı, 'Işık olsun,' dedi ve şimdi bu teori de büyük bir patlama olduğunu, dünyanın aniden yaratıldığını söylüyor," diyebilirsin.

Ama temel olan şey eksiktir—buna aldanma. Din, Tanrı'nın, "Işık olsun," dediğini söylemektedir. Temel ışık değildir; temel, Tanrı'nın, "Işık olsun," demesidir. Bu Tanrı, Big Bang teorisinde eksiktir; Tanrı yoktur, yaratış değil ani bir kaza vardır.

Ve bir şey daha: Big Bang teorisin de tamamen kabul edilmiş değildir, başka pek çok teori vardır. Bunların hepsi tahmindir; henüz kanıtlanmadılar, hiçbir şey kanıtlanmadı. Aslında ben dünyanın nasıl var olduğunun asla kanıtlanamayacağını düşünüyorum. Bu mümkün değil çünkü orda tanıklık yapabilecek kimse yoktu, bir tanık bulamazsın, bu yüzden bütün yapabileceğin tahmin olur.

Bu olay on beş yirmi milyar yıl önce oldu. Krishna'nın bile gerçekten var olup olmadığından emin olamazsın ki o, beş bin yıl önce yaşamıştı. Isa hakkında bile emin olamazsın, tarihte böyle biri var mıydı, yoksa sadece bir mit miydi bilemezsin ki o da iki bin yıl önce yaşadı. Yirmi milyar yıl önce olan bir şeyden nasıl emin olabilirsin? Hepsi tahmin olarak kalır.

Ve ben yine de dünyanın hiç yaratılmadığını, başlangıç olmadığını söylüyorum.

Neden bir başlangıç olmadığını söylüyorum? Bunun cevabı basit. Eğer Big Bang teorisine inansan bile, patlayan bir şey olması lazım. Hiçlik patlar mı? Eğer patlamadan önce bir şey,

X,Y,Z —herhangi bir şey olabilir, böyle saçma şeylerle ilgilenmiyorum, patlayan şey her neyse—varsa, o zaman patlama başlangıç olamaz. **BİR** başlangıç olabilir ama asıl başlangıç olamaz.

Ve ben başlangıç olmadığını söylerken bu asıl başlangıçtan bahsediyorum. Bir şey her zaman oradaydı—patlamış veya yavaş yavaş gelişmiş olabilir; bir günde, altı günde veya bir anda ortaya çıkmış olabilir, bunlar hiç fark etmez. Ondan önce bir şey olması gerekir çünkü bir şey ancak başka bir şeyden ortaya çıkar. Eğer hiçbir şey olmadığını söylesen ve bunun da hiçbir şeyden ortaya çıktığım söylesen bile, senin hiçbir şeyin bir şeyle doludur, gerçekte ona hiçbir şey denemez. Bu yüzden asla bir başlangıç olmadığını ve bir sonun da olmayacağını söylüyorum. Belki bir başlangıç, belki pek çok başlangıç ve belki pek çok sonlar ama asla ilk veya son değil. Her zaman ortadayız. Varoluş bir yaratılış değil, bir yaratıcılıktır. Bir gün başlayıp başka bir gün biten bir şey değildir. Sürüp gider; devam edip giden bir süreçtir.

Bu yüzden bütün bu tahminlerin faydasız olduğunu, onlara gerek olmadığını ve hiçbir amaca hizmet etmediklerini söylüyorum. Biri, "Dünyayı kim yarattı?" diye bir soru sorduğunda, dünyanın yaratılıp yaratılmadığını sorduğunda Buda başka sorularla cevap verirdi. "Eğer dünyayı kimin yarattığına karar verilirse, bu senin aydınlanmana yararlı olacak mı? Senin daha sessiz, daha meditasyon halinde, daha farkında olmana yardım edecek mi?" diye sorardı. Tabii ki karşısındaki kişi, "Bunun bir faydası olmaz. Dünyayı kimin yarattığı fark etmez. Benim aydınlanmama veya daha fazla meditasyon yapar hale gelmeme yaramaz," diye cevap verirdi. O zaman Buda, "O zaman niye bunlarla uğraşıyorsun?" derdi. "Senin daha fazla meditasyon yapar hale gelmeni sağlayacak şeyleri düşün; egoya

yapışmaktan kurtulmam sağlayacak şeyleri düşün, seni nihai *samadhi* durumuna götürebilecek şeyleri düşün."

Benim yaklaşımım da bununla aynı: bütün bunlar alakasız sorular. Ve bütün bu alakasız sorular yüzünden çağlar boyunca çok tartışma oldu ve binlerce insan hayatlarını, dünyayı kimin yarattığını, ne zaman yarattığını, tam tarihin ne olduğunu—vesaire, vesaire— tartışarak harcamışlardır.

Bu insanların nevrozlu olduklarını düşünüyorum. Onların sağlıklı, normal insanlar olduklarını düşünmüyorum. Kimin umurunda? Ne için? Bunun hiçbir önemi yok.

BİR ESPRİNİN SIRRI NEDİR?

Beklenmeyen bir tarafa gidiş, bir esprinin sırrı budur. Bir şey beklersin ve o gelmez; gelen şey ise çok saçmadır ama yine de kendine ait bir mantığı vardır ... Saçmadır ama mantıksız değildir. Bu, sende bir kahkaha haline gelir. Hem saçmalığını, hem de mantığını görürsün. Eğer bu espriyi biliyorsan, seni güldürmez çünkü artık beklenmeyen bir şey yoktur.

İki böcek mezarlıkta yaşıyorlarmış. Biri diğerine, "Bu gece ölü Ernest'te sevişelim mi?" demiş. Zavallı ölü Ernest. ..!

Amerika'ya ilk defa giden bir İngiliz, orada hayatında ilk defa olarak *stand-up* gösterileri yapılan bir gece kulübüne gitmiş. Birkaç içki içtikten sonra ışıklar kararmış ve Henny Youngman spotların altına gelmiş. Kalabalığı meşhur esprisiyle selamlamış: "Karımı alın... Lütfen." Herkes kahkahalarla gülmüş. İngiliz çok etkilenmiş. Kendi kendine, "Bunu hatırlamalıyım ve arkadaşlarımın yanında kullanmalıyım," demiş. Birisi, "Karımı alın," dediğinde, onun, "mesela" demesini beklersin, "Karımı alın mesela." Bu, "Karımdan örnek vereyim," anlamındadır. Ama o, "Karımı alın," diyor ve sonra küçük bir sessizlik ve "lütfen,"

geliyor. Bu beklenmedik bir şey.

İngiliz, birkaç hafta sonra Londra'da kulübünün toplantısında büyük bir güvenle mikrofona çıkmış ve, "Karımı göz önüne alın ... Lütfen," demiş. Burada bütün espri kayboluyor, espriyi tek bir sözcük yaratabiliyor ya da yok edebiliyor.

Esprinin sırrı şudur ki, seni belli bir şeyin olmasını bekler hale getirir; sonra da o hiç olmaz. Ve olan şey de çok anidir... Bir şey beklediğin için gerilimin yükselir ama sonra birden başka bir şey olur ve gerilim o kadar yüksek bir zirveye gelmiştir ki patlar. Kahkahalar içinde kalırsın. Bu muhteşem bir rahatlamadır, muhteşem bir meditasyondur. Eğer bütünlükle gülebilirsen, bu sana bir zamansızlık, zihinsizlik anı verir. Zihin beklentilerle mantıklı olarak yaşar, kahkaha ise ötelerden gelir. Zihin her zaman ne olacağını tahmin etmeye, bir şeyler bulmaya çalışmaktadır ve beklentilerine tamamen karşı bir şey olduğunda bir an için durur. Zihnin durduğu an, kahkahanın ortaya çıktığı andır. Bütün bedenin spazma girer; bu, orgazm gibidir.

İyi bir kahkaha muhteşem bir meditasyondur.

Bir İngiliz, cerrahına gitmiş ve, "İrlandalı olmak için içimde büyük bir istek var. Bir ameliyatla beni İrlandalı yapabilir misin?" diye sormuş. Cerrah, "Şey," demiş. "Bu oldukça riskli bir operasyon. Beyninin yüzde doksanını çıkarmamız gerekecek." İngiliz, "Tamam," diyerek onay vermiş. Ameliyattan uyandığında yatağında kendini asık suratlı doktorlarla çevrelenmiş bulmuş. Cerrah öne adım atmış ve, "Özür dilerim ama operasyon sırasında neşter kaydı ve yanlışlıkla beyninin yüzde yüzünü çıkardık." Adam cevap vermiş: "Boş verin çocuklar!"

MESAJININ ÖZETİ NEDİR?

Buda'nın mesajının özeti şudur: kendi üstüne bir ışık ol. Benimki ne mi? Kendi üstüne bir şaka ol!

NEDEN HEP PARAYI DÜŞÜNÜYORUM?

Düşünecek başka ne var ki? Para güçtür. Başkaları da parayı düşünüyor, merak etme. Öbür dünyayı düşünenler bile.. Farklı nesneleri var ama onlar da parayı düşünüyor. Para gücü temsil eder, parayla gücü satın alabilirsin.

Senin azizlerin de parayı düşünüyorlar—buna erdem diyorlar. Erdem sayesinde cennette daha iyi bir ev, daha iyi bir araba, daha iyi bir kadın satın alabilirsin. Bazı insanlar o kadar açgözlü değildir, yalnızca dünyadaki parayla ilgilenirler. Daha açgözlü olanlar, öbür dünyayı düşünürler. Eğer erdemi cennete ulaşmak için düşünüyorsan, bu, paradan başka şey değildir.

Bir insan parayı düşünmeyi ancak şu anda yaşamaya başlarsa bırakabilir. Para gelecektir; para gelecek için bir güvence, gelecek için bir garantidir. Eğer banka hesabın doluysa, geleceğin güvendedir. Eğer iyi bir karakterin varsa, ölümden sonraki hayatın da garantidedir.

Bütün dünya paraya göre düşünüyor. Güç politikalarına göre düşünenler, paraya göre düşünmektedirler çünkü para, bir güç sembolünden başka bir şey değildir. Bu yüzden para biriktirirsin ama daha fazlasına sahip olma arzusu seni asla bırakmaz.—çünkü güç açlığı sınırsızdır, sonu yoktur.

İnsanlar güç açlığı çekerler çünkü kendi derinliklerinde boşturlar. Bu boşluğu bir şeyle doldurmak isterler—bu, para, güç, prestij, saygınlık, karakter, erdem olabilir. Herhangi bir şey olabilir; içsel boşluklarını doldurmak isterler.

Dünyada sadece iki çeşit insan vardır: içsel boşluklarını doldurmaya çalışanlar ve içsel boşluklarını görmeye çalışan

nadir ve değerli kişiler. Doldurmaya çalışanlar boş ve hüsrana uğramış şekilde kalırlar. Çöp biriktirmeye devam ederler, bütün hayatları faydasız ve verimsizdir. Sadece içlerine, onu doldurma arzusu olmadan bakmaya çalışan o çok değerli insanlar meditasyon yapar hale gelirler.

Meditasyon, senin, onu doldurma arzusu olmadan—buna gerek yoktur çünkü zaten doludur—içindeki boşluğuna bakman, onu buyur etmen, onun tadını çıkarman, onunla bir olmandır. Boş görünür çünkü sen onu doğru şekilde görme yeteneğine sahip değilsindir. Onu zihin yoluyla görülsün, bu yanlış bir yoldur. Eğer zihni bir kenara koyar ve içindeki boşluğa bakarsan, muhteşem bir güzelliği vardır, Tanrısaldır. sevinçle taşmaktadır. Başka hiçbir şeye ihtiyaç yoktur.

İnsan ancak o zaman parayı düşünmeyi bırakabilir, gücü düşünmeyi bırakabilir, cenneti düşünmeyi bırakabilir—çünkü zaten cennettedir, çünkü zaten zengindir, çünkü zaten güçlüdür.

Ama normal olarak, bunun seninle bir ilgisi yok; herkes bir şekilde parayı düşünüyor.

İki anne konuşuyorlarmış. Biri diğerine, "Uzun zamandır görüşemedik Oğlun nasıl, neler yapıyor?" demiş. Diğeri cevap vermiş: "Oğlum Hollywood'da ünlü bir oyuncu oldu ve servet kazanıyor," demiş. "Kısa süre önce üç yüz bin dolarlık bir ev aldı. Senin oğlun ne yapıyor?" Birinci anne cevap vermiş: "Benimkinin durumu daha da iyi. Kendisi gay ve Hollywood'da yaşıyor. Geçenlerde üç yüz bin dolarlık bir evi olan bir oyuncu ile yaşamak üzere onun evine taşındı."

Genç bir kadın kötü günler için para biriktirmeye karar vermiş ve kocasına, her seviştiklerinde kumbaraya beş dolar koymasını söylemiş. O gece, kocası ona yanaşmaya başlayınca, bunu hatırlatmış. Adam sadece dört dolar bulabilmiş ve kadın

beşte dörtlük bir sevişme için anlaşmış. Ama kadının isteği artınca, adama ertesi güne kadar bir dolar borç vermeyi teklif etmiş.

Rachel hamileymiş ve çok ateşli bir adam olan kocası cinsel ilişkiye giremediği için sıkıntı çekiyormuş. Rachel ona acımış ve geneleve gitmesi için kendisine yüz dolar vermiş. Komşusu Sarah, Sammy'nin evden koşarak çıktığını görünce seslenmiş: "Nereye gidiyorsun böyle? Çok da mutlu görünüyorsun!" Sammy parayı göstermiş ve bunu genç ve güzel bir kız için harcayacağım söylemiş. Sarah, "Parayı bana ver!" demiş. "Göreceksin ki pişman olmayacaksın." Bunu duyan Rachel patlamış: "Seni kaltak! Geçen yıl sen hamile olduğunda, ben de senin kocan Isaac için aynı şeyi yapmıştım ama bedavaya!"

İnsanlar sürekli parayı, parayı, parayı düşünüyorlar. Bu, sana özel bir şey değil, sen de normal olarak anormal bir insansın, herkes kadar nevrozlusun. Ama lütfen bu nevrozdan çık. Ânı yaşa, geleceği bırak ve bu şekilde para görkemini kaybeder. Bu am bütünlükle ve terk edişle, sanki bir daha hiçbir an gelmeyecekmiş gibi, sanki son anın gibi yaşa. O zaman para ve güç arzusu seni terk eder.

Eğer birdenbire bugün öleceğini öğrensen, ne olur? Hala parayla ilgili olur musun? Birdenbire bütün para arzusu seni bırakır. Eğer bugün son günse, onu yarını düşünerek, daha fazla para kazanmaya çalışarak harcayamazsın; yarının yoktur.

Yarınlarda yaşadığımız için para çok önemli hale gelmiştir. Ve yaşamadığımız için yalnızca başkalarını taklit ederiz, para çok önemli hale gelmiştir. Birisi bir ev sahibi olur ve sen kendini çok aşağıda hissedersin. Birkaç gün önce kendi evinden o kadar rahatsız değilsindir ama şimdi bu adamın daha büyük bir evi olmuştur: şimdi kıyaslama ortaya çıkar ve bu seni

incitir. Daha fazla para sahibi olmak istersin. Başka biri bir şey yapar ve egon rahatsız olur.

Kıyaslamayı bırakırsan, hayat gerçekten güzeldir. Kıyaslamayı bırakırsan, hayatın tamamen tadını çıkarabilirsin. Hayatın tadını çıkaran kişinin sahip olmaya ihtiyacı yoktur çünkü hayatta tadı çıkarılmaya değer gerçek şeylerin satın alınamayacağını bilir.'

Aşk satın alınamaz. Evet, cinsellik satın alınabilir. Bu yüzden aşkın ne olduğunu bilen kişinin parayla ilgisi olmayacaktır. Ama aşkın ne olduğunu bilmeyen kişinin parayla ilgilenmesi kaçınılmazdır çünkü para cinselliği satın alabilir ve bütün bildiği cinselliktir.

Yıldızlı bir geceyi satın alamazsın. Yıldızlarla dolu bir gecenin tadını çıkarmayı bilen kişi, parayla fazla ilgilenmeyecektir. Bir günbatımını satın alamazsın. Evet, bir Picasso alabilirsin—ama bir günbatımının tadını çıkarmayı bilen kişi, bir tablo almakla hiç ilgilenmez. Hayatın kendisi bir tablodur; hareketli, canlı bir tablodur. Ama bir günbatımını seyretmeyi bilmeyen kişiler, milyonlarca dolara bir Picasso almaya hazırdırlar. Onu asmayı bile bilmezler, ne tarafının doğru taraf olduğunu şaşırırlar ama başkalarına bir Picasso tabloları olduğunu göstermek isterler.

Şöyle bir şey duymuştum: Bir keresinde zengin bir adam Picasso'ya gelmiş; hemen iki tablo istiyormuş ve ne kadar olursa olsun vermeye hazırmış. Picasso dudak uçuklatan bir rakam söylemiş—bunu ödemeyeceğini düşünüyormuş—çünkü sadece bir tablo hazırmış. Ama adam ödemeye hazırmış. Böylece Picasso gitmiş ve resmi ikiye bölmüş ve zengin adam bunların iki ayrı resim olduğunu düşünmüş.

Başka bir hikaye daha duymuştum: bir sergide, bir Picasso

sergisinde, insanlar Picasso'nun resimlerine hayran hayran bakıyorlarmış. Bütün eleştirmenler belirli bir resmin etrafında toplanmışlar çünkü en acayip ve ilgi çekici olan oymuş—çünkü bir şey acayip olduğunda, senin aklına meydan okur ve her eleştirmen bu resmi anladığını kanıtlamak istiyormuş. Sonra Picasso gelmiş ve, "Bekleyin," demiş. "Aptalın biri bu resmi ters asmış. Bırakın da önce düzgün asayım." Ve önceden bu resmi çok beğendiklerini söylüyorlarmış!

Eğer bir gülün, bahçedeki yeşil ağacın, dağların, nehirlerin, yıldızların, ayın tadını çıkarmayı bilirsen, eğer insanlardan zevk almayı bilirsen, paraya o kadar da saplantılı olmazsın. Bu saplantı, biz kutlama dilini unuttuğumuz için ortaya çıkar. Bu yüzden para övünülecek tek şey haline gelmiştir —hayatın çok boştur.

Sana paradan vazgeçmeni söylemeyeceğim. Bu, çağlardır söyleniyor; seni değiştirmeye yetmedi. Sana başka bir şey söyleyeceğim: hayatı kutla ve para saplantısı kendiliğinden yok olacaktır. Kendiliğinden yok olduğunda, hiçbir çizik bırakmaz, hiçbir yara bırakmaz, hiçbir iz bırakmaz.

BİLGELİK NEDİR?

Stephen Crane şöyle yazıyor: Bir "gören"e rastladım, elinde Bilgelik Kitabı vardı. Ona, "Efendim," dedim. "Bırakın okuyayım." "Çocuk..." diye konuşmaya başladı. "Efendim," dedim. "Çocuk olduğumu düşünmeyin çünkü zaten elinizde tuttuğunuzun çoğunu biliyorum." "Çoğunu ha!" diye gülümsedi. Sonra kitabı açtı ve önümde tuttu. Garip, birdenbire bu kadar ani olarak körleşmem çok garip.

Bilgelik bilgi değildir. Bilgili insan onu göremez, o kördür. Onu sadece masum insan görebilir, sadece bir çocuk, hiçbir şey bilmeyen biri, bilmeme halinden hareket eden biri bilgeliğin ne

olduğunu bilebilir. Bilgeliğin bilgiyle bir alakası yoktur, hiç yoktur; masumiyetle alakası vardır. Bilgeliğin büyümesi için yüreğin saflığından bir şey gereklidir, varlığın boşluğundan bir şeye ihtiyaç vardır. "Sadece çocuk gibi olanlar benim Tanrı Krallığıma girecektir," diyen İsa haklıdır.

Bilgi dışardan gelir, bilgeliğin kuyusu içeridedir. Bilgi ödünç alınır, bilgelik orijinaldir. Bilgelik, varoluşu senin anlamandır—Buda'nın anlaması değil, Atisha'nın anlaması değil, benim anlamam değil, senin anlaman, varoluşu mutlak olarak senin anlaman.

Ruhunun aynasında hiçbir bilgi tozu olmadan görebildiğinde, ruhunda hiçbir bilgi tozu olmadığında, yalnızca bir ayna olduğunda, olanı yansıtırsın. Bu bilgeliktir. Olanı yansıtmak bilgeliktir.

Bilgi egoyu güçlendirir, bilgelik ancak ego gittiğinde, unutulduğunda oluşur. Bilgelik öğretilebilir; sana öğretecek üniversiteler var. Bilgelik öğretilemez, bir enfeksiyon gibidir: bilge bir kişi ile olman, onunla hareket etmen gerekir ve ancak o zaman içinde bir şey hareket etmeye başlayabilir.

Müritteki harekete usta neden olmaz, bu bir neden ve etki olayı değildir. Bu, Carl Gustavjung'un "Senkronisite" dediği şeydir. Usta o kadar sükûnetle doludur, masumiyeti o kadar taşkındır ki, varlığı senin içinde bir süreç başlatır. Hiçbir şey iletilmemiştir, yalnızca içsel varlığın, "Ben de ustamla aynı hazineye sahibim. Sadece bunu unuttum. Dışarıya taşındım, içeriyi arkada bıraktım. Hazine kayıp değil, sadece unutulmuştu; uykuya dalmıştım," diye hatırlar.

Uyuyan insan en fazla uyanık olduğunun rüyasını görebilir. Ama bu da bir rüyadır. Bu rüya bilgidir. Uyuyan ve bildiğini düşünen kişi ... Bu bilgidir. Ama gerçekten uyanan kişi

bilgedir. Bilgi, bilgeliğin sahte plastik bir taklididir.

Bilgelik gerçek bilgidir—bilgiden çok bilmektir çünkü bir son noktası yoktur. Büyümeye devam eder, akmaya devam eder. Bilge insan öğrenmeye devam eder; bunun bir sonu gelmez.

Bilgi olma, bilge ol.

SEN KİMSİN VE NE YAPIYORSUN?

Ben yokum ve hiçbir şey yapmıyorum. Ama bir şey meydana geliyor, muhteşem bir şey meydana geliyor—bu başka bir olay, benim yapmamla hiç alakası yok.

"Ben yokum." Bunu söylerken, hiçbir kişiliğin, hiçbir kişinin olmadığını, yalnız bir mevcudiyetin olduğunu söylemek istiyorum. Ve kişi olmadan mevcudiyet, neredeyse yokluğa benzer. Öyledir. Kişi yoktur.

Ben sadece boş bir bambuyum ve eğer bir müzik duyuyorsan, bu benden değil, Tanrı'dan olmalı; benimle bir alakası yok. Ben orada değilim, ben tamamen yok oldum. İşte aydınlanma budur. Atisha'nın *bodhitchitta* dediği budur.

Bir şeyler meydana gelmektedir, her zaman meydana gelir. Bir insan yok olup bir mevcudiyet haline geldiğinde, etrafında muazzam derecede değerli şeyler meydana gelir. Büyük bir senkronisite işlev görmeye başlar. Böyle bir mevcudiyete yaklaşacak kadar cesur olanlar hiçbir çaba olmadan, yalnızca tamamen zarafetle değişmeye başlarlar, yalnızca Buda alanında olarak, bir ustanın enerji alanında olarak tamamen farklı varlıklar haline gelmeye başlarlar.

Ben bir şey yapmıyorum ve ben yokum. Ama yine de benim geldiğimi, gittiğimi, seninle konuştuğumu, şunu veya bunu yaptığımı görüyorsun. Bunun için sana bir hikaye

anlatacağım.

Bir Hollywood yönetmeni Shakspeare'in Hamlet'ini oynamak için bir aktör aradığını duyurmuş. Aktörün bir seksenden daha uzun, genç, canlı olması ve konuşma yeteneğinin mükemmel olması gerekiyormuş.

Seçim gününde pek çok yakışıklı, uzun genç adam gelmiş ama aralarında bir de kısa boylu, yaşlı bir Yahudi adam varmış ve bu adamın ağır bir aksanı varmış. Yönetmen hemen onu görmüş ve, "Ne istiyorsun?" diye sormuş.

Adam, "Ben aktör olmak istiyorum," demiş. "Hamlet'i oynamak istiyorum."

Yönetmen, "Sen benimle dalga mı geçiyorsun yoksa deli misin?" diye sormuş. "Bu kısacık boyunla ve aksanınla ne yapabilirsin ki?"

Küçük adam, "Ben rol yapmak istiyorum, lütfen bana bir şans verin," diye ısrar etmiş.

Sonunda yönetmen pes etmiş. "Sahneye çık ve dene," demiş. Adam sahneye çıkmış. Bir şekilde çok daha uzun ve enerji dolu görünüyormuş. Harika bir ses ve mükemmel bir kral İngilizcesi ile konuşmaya başlamış: "Olmak veya olmamak...' '

Bitirdiğinde bir sessizlik olmuş. Herkes şaşkınmış. Yönetmen, "Bu inanılmaz," demiş. Diğer aktörler, "Bu harikaydı," demişler.

Kısa boylu Yahudi omuzlarını silkmiş ve, "işte bu rol yapmaktır!" demiş.

[1] Hinduizm'de kendini dine adamış kimse

[2] İngilizcede "Seyrek olarak" anlamına gelen "Infrequently" tek kelime olarak söylendiğinde "seyrek olarak", iki kelime olarak söylendiğinde "sık sık içerde" anlamına gelir.

[3] Orijinal metinde "chest" sözcüğü kullanılmıştır. İngilizce'deki "chest" sözcüğü hem göğüs, hem ele sandık anlamına gelir.